JULKAISTAAN
NEUVOSTOLIITON KOMMUNISTISEN
PUOLUEEN (BOLSHEVIKKIEN)
KESKUSKOMITEAN
PÄÄTÖKSEN PERUSTEELLA

Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!

NKP(b):n KESKUSKOMITEAN MARX—ENGELS—LENIN INSTITUUTTI

J.V.STALIN

TEOKSET

★

KARJALAIS-SUOMALAISEN SNT:n
VALTION KUSTANNUSLIIKE
*Petroskoi * 1953*

J. V. STALIN

1 OSA

1901–1907

И. Сталин.

ESIPUHE PAINOKSEEN

Nämä J. V. Stalinin kootut Teokset julkaistaan Neuvostoliiton kommunistisen puolueen (bolshevikit) Keskuskomitean päätöksen perusteella.

Tähän mennessä toveri Stalinin teoksista on julkaistu vain osa erillisinä kokoelmina. Niinpä vuoden 1917 Lokakuun vallankumousta edeltäneellä kaudella kirjoitetut artikkelit ja pidetyt puheet on koottu kirjaan „Na putjah k Oktjabrju" („Tiellä Lokakuuhun"), joka ilmestyi kahtena painoksena vuonna 1925. Vuonna 1932 julkaistiin kokoelma „Ob Oktjabrskoi revoljutsii" („Lokakuun vallankumouksesta"), joka sisältää Lokakuun Suurta sosialistista vallankumousta käsitteleviä kirjoituksia ja puheita. Kansallisuuskysymystä koskevat teokset ovat tulleet kokoelmaan „Marxizm i natsionalno-kolonialnyi vopros" („Marxilaisuus ja kansallisuus- ja siirtomaakysymys"), josta on ilmestynyt monta painosta. Vuosina 1921—1927 kirjoitetuista artikkeleista ja pidetyistä puheista, jotka koskevat pääasiassa puolueen sisäisiä kysymyksiä ja puolueelle vihamielisten oppositioryhmittymien hajallelyömistä, on muodostettu erillinen kokoelma „Ob oppozitsii"

(„Oppositiosta“), joka ilmestyi vuonna 1928. Lisäksi on muitakin kokoelmia, joihin on koottu jotain yhtä määrättyä aihetta käsitteleviä J. V. Stalinin kirjoituksia ja puheita, esimerkiksi kokoelmat: „O Lenine“ („Leninistä“), „Statji i retshi ob Ukraine“ („Kirjoituksia ja puheita Ukrainasta“), „Krestjanski vopros“ („Talonpoikaiskysymys“), „O komsomole“ („Nuorisoliitosta“) y.m.

Eri aikoina on ilmestynyt muutamia kokoelmia, joissa on julkaistu yhdessä V. I. Leninin ja J. V. Stalinin teoksia: „Izbrannyje proizvedenija 1917 goda“ („Valitut teokset vuodelta 1917“), „O zashtshite sotsialistitsheskogo otetshestva“ („Sosialistisen isänmaan puolustuksesta“), kolmiosainen „Sbornik proizvedeni k izutsheniju istorii VKP(b)“ („Kokoelma teoksia NKP(b):n historian opiskelua varten“), valitut teokset yhtenä kirjana „Lenin — Stalin“, „O partiinom stroitelstve“ („Puolueen rakentamisesta“), „O sotsialistitsheskom sorevnovanii“ („Sosialistisesta kilpailusta“), „O trude“ („Työstä“) j.n.e.

Tähän mennessä laajimmalle levinnyt toveri Stalinin teosten kokoelma on kirja „Voprosy leninizma“ („Leninismin kysymyksiä“), josta on ilmestynyt yksitoista painosta. Tämän kirjan kokoonpano on jokaisessa uudessa painoksessa muuttunut huomattavasti: miltei joka painokseen on tullut lisää uusia teoksia; samalla tekijä on poistanut siitä eräitä teoksia säilyttääkseen kirjan koon entisellään. Toveri Stalinin puheet, selostukset ja päiväkäskyt neuvostokansan käymän Isänmaallisen sodan vuosilta saksalaisia fasistisia anastajia vastaan on koottu kirjaan „O Velikoi Otetshestvennoi voine Sovetskogo Sojuza“ („Neuvosto-

liiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta"), josta on ilmestynyt viisi painosta.

Mutta on olemassa suuri määrä J. V. Stalinin teoksia, jotka hän on kirjoittanut ennen Lokakuun vallankumousta ja sen jälkeen ja joista sittemmin, kun ne aikoinaan julkaistiin sanomalehdissä ja aikakausjulkaisuissa, ei ole otettu uusintapainoksia eikä niitä tähän mennessä ole koottu yhteen. Sen lisäksi on säilynyt sellaisia toveri Stalinin kirjoituksia ja kirjeitä, joita aikaisemmin ei ole julkaistu.

Tämä painos on ensimmäinen yritys koota yhteen miltei kaikki J. V. Stalinin teokset.

J. V. Stalinin Teosten ensimmäiseen osaan sisältyvät teokset, jotka on kirjoitettu vuodesta 1901 vuoden 1907 huhtikuuhun.

Toinen osa sisältää teokset, jotka on kirjoitettu vuodesta 1907 vuoteen 1913.

Kolmannen osan muodostavat teokset Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen valmistelukaudelta (vuoden 1917 maaliskuusta lokakuuhun). Ne ovat pääasiassa „Pravdassa" julkaistuja kirjoituksia.

Neljänteen osaan (vuoden 1917 marraskuusta vuoteen 1920) sisältyvät teokset, jotka on kirjoitettu Neuvostovallan olemassaolon ensi kuukausina sekä ulkovaltojen toimeenpaneman sotilaallisen intervention ja kansalaissodan kaudella.

Seuraavat kolme osaa — viides, kuudes ja seitsemäs osa — sisältävät teokset kaudelta, jolloin neuvostovaltio siirtyi rauhanajan työhön kansantalouden kuntoonpalauttamiseksi (vuodet 1921—1925). Viides osa sisältää teokset, jotka on kirjoitettu vuodesta 1921

alkaen V. I. Leninin kuolemaan asti (vuoden 1924 tammikuu). Kuudenteen osaan sisältyvät teokset vuodelta 1924. Seitsemäs osa sisältää vuonna 1925 kirjoitetut teokset.

J. V. Stalinin teokset maan sosialistisen teollistamisen puolesta käydyn taistelun kaudelta (vuodet 1926—1929) muodostavat kahdeksannen, yhdeksännen, kymmenennen, yhdennentoista ja kahdennentoista osan. Kahdeksas ja yhdeksäs osa sisältävät kirjoitukset, puheet ja selostukset vuodelta 1926, kymmenes ja yhdestoista osa — vuodelta 1927. Kahdestoista osa — vuosilta 1928—1929.

Kolmastoista osa sisältää teokset vuosilta 1930—1933, joissa käsitellään pääasiassa maatalouden kollektivisointia ja sosialistisen teollistamisen edelleen kehittämistä koskevia kysymyksiä.

Neljästoista osa käsittää teokset vuosilta 1934—1940; ne on omistettu taistelulle sosialismin rakentamisen viemiseksi päätökseen Neuvostoliitossa. Neuvostoliiton uuden Perustuslain laatimiselle ja taistelulle rauhan puolesta toisen maailmansodan alkuajan tilanteessa.

Viidennentoista osan sisällön muodostaa J. V. Stalinin teos „Istorija VKP(b). Kratkii kurs“ („NKP(b):n historia. Lyhyt oppikurssi“), joka ilmestyi erillisenä painoksena vuonna 1938.

Kuudestoista osa sisältää teokset Neuvostoliiton Suuren Isänmaallisen sodan kaudelta: J. V. Stalinin selostukset, puheet ja päiväkäskyt Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen vuosipäivinä, julistukset kansalle Saksan ja Japanin murskaamisen ja antautumisen johdosta sekä muita asiakirjoja.

Kaikki teokset kussakin osassa on sijoitettu kronoloogiseen järjestykseen niiden kirjoittamis- tai julkaisemisajan mukaan. Jokaiseen osaan on liitetty esipuhe, lyhyet hakemistoluontoiset huomautukset ja elämäkerrallisia tietoja. Päivämäärät ennen uuteen ajanlaskuun siirtymistä (ennen helmikuun 14 päivää vuonna 1918) on merkitty vanhan ajanlaskun mukaan, sen jälkeen uuden ajanlaskun mukaan.

Toveri Stalinin teosten sanamuoto on säilytetty täydellisesti entisellään. Vain muutamiin kirjoituksiin on tekijä tehnyt pieniä, puhtaasti toimitusluontoisia muutoksia.

NKP(b):n Keskuskomitean
Marx — Engels — Lenin instituutti

ESIPUHE ENSIMMÄISEEN OSAAN

J. V. Stalinin Teosten ensimmäiseen osaan sisältyvät teokset, jotka on kirjoitettu vuodesta 1901 vuoden 1907 huhtikuuhun, kaudella, jolloin hänen vallankumouksellinen toimintansa tapahtui pääasiassa Tiflisissä.

Noina vuosina bolshevikit V. I. Leninin johdolla laskivat marxilais-leniniläisen puolueen, sen ideologian ja organisatooristen periaatteiden perustuksia. Tuolla kaudella toveri Stalin taistelussa erilaisia marxilaisvastaisia ja opportunistisia virtauksia vastaan perustaa leniniläis-iskralaisia, bolshevistisia järjestöjä Taka-Kaukaasiaan ja johtaa niiden toimintaa. Teoksissaan hän perustelee ja puolustaa marxilais-leniniläisen opin perusperiaatteita.

Vain vähäinen osa ensimmäiseen osaan sisältyvistä J. V. Stalinin teoksista on julkaistu venäjän kielellä. Enin osa niistä on julkaistu gruusialaisissa sanomalehdissä ja erillisinä kirjasina. Useimmat näistä teoksista ilmestyvät ensi kertaa venäjän kielellä.

Tähän mennessä ei ole löydetty Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen (VSDTP:n) Kau-

kaasian liittokomitean arkistoa eikä eräitä Taka-Kaukaasian bolshevististen järjestöjen painotuotteita, joissa julkaistiin J. V. Stalinin teoksia. Tähän mennessä ei muun muassa ole löydetty teoksia: „Programma zanjatii v marxistskih rabotshih kruzhkah" („Marxilaisten työväenkerhojen opinto-ohjelma") (v. 1898) ja „Credo" (v. 1904).

Tämän painoksen ensimmäiseen osaan eivät sisälly aivan kaikki J. V. Stalinin teokset, jotka on kirjoitettu vuodesta 1901 vuoden 1907 huhtikuuhun.

NKP(b):n Keskuskomitean
Marx—Engels—Lenin instituutti

TEKIJÄN ESIPUHE ENSIMMÄISEEN OSAAN

Teosten ensimmäiseen osaan sisältyvät teokset on kirjoitettu tekijän varhaisella toimintakaudella (vuosina 1901—1907), jolloin leninismin ideologian ja politiikan luomistyötä ei vielä oltu suoritettu loppuun. Tämä koskee osaksi myöskin teosten toista osaa.

Näiden teosten ymmärtämiseksi ja asianmukaisesti arvostamiseksi niitä on pidettävä sellaisen nuoren marxilaisen teoksina, joka ei ollut vielä muovautunut täysin kehittyneeksi marxilaiseksi ja leniniläiseksi. Sen vuoksi on ymmärrettävää, että näissä teoksissa on säilynyt jälkiä eräistä sittemmin vanhentuneiksi tulleista vanhojen marxilaisten väitteistä, jotka puolueemme myöhemmin kumosi. Tarkoitan kahta kysymystä: kysymystä agraariohjelmasta ja kysymystä sosialistisen vallankumouksen voiton ehdoista.

Niinkuin ensimmäisestä osasta näkyy (katso kirjoituksia „Agraarikysymys“), tekijä puolusti silloin sitä näkökantaa, että tilanherrain maat on jaettava talonpoikain omaisuudeksi. Puolueen Yhdistävässä edustajakokouksessa, jossa käsiteltiin agraarikysymystä, bolshevikkien käytännönmiesedustajain enemmistö

yhtyi jakamiskantaan ja menshevikkien enemmistö oli kunnallistamisen kannalla, kun taas Lenin ja muut bolshevikkiedustajat olivat maan kansallistamisen kannalla, mutta sen jälkeen, kun kolmesta ehdotuksesta syntyneen taistelun kulussa oli käynyt selville, ettei ole toivoa saada edustajakokousta hyväksymään kansallistamisehdotusta, Lenin ja muut maan kansallistamisen kannattajat liittivät edustajakokouksessa äänensä maan jakamisen kannattajien ääniin.

Maan jakamisen kannattajat esittivät kansallistamista vastaan kolme näkökantaa: a) talonpojat eivät hyväksy tilanherrain maiden kansallistamista, sillä he haluavat saada ne omaisuudekseen; b) talonpojat tulevat vastustamaan kansallistamista, sillä he pitävät sitä toimenpiteenä yksityisomistuksen lakkauttamiseksi niihin maihin nähden, jotka jo silloin olivat talonpoikain yksityisomaisuutta; c) vaikka onnistuttaisiinkin voittamaan talonpoikain vastaväitteet kansallistamiseen nähden, ei meidän, marxilaisten, pitäisi sittenkään vaatia kansallistamista, sillä porvarillisdemokraattisen vallankumouksen voiton jälkeen valtio Venäjällä ei tule olemaan sosialistinen, vaan se tulee olemaan porvarillinen, ja suuret kansallistetut maafondit porvarillisen valtion käsissä tulevat tavattomasti voimistamaan porvaristoa proletariaatin etujen vahingoksi.

Maan jakamisen kannattajat pitivät tällöin lähtökohtanaan sitä Venäjän marxilaisten keskuudessa, muun muassa bolshevikkienkin keskuudessa yleiseksi tullutta olettamusta, että porvarillis-demokraattisen vallankumouksen voiton jälkeen seuraa pitempi- tai lyhempiaikainen vallankumouksen tauko, voittaneen

porvarillisen vallankumouksen ja tulevan sosialistisen vallankumouksen välikausi, jonka aikana kapitalismi saa mahdollisuuden vapaampaan ja voimakkaampaan kehitykseen sen levitessä myöskin maanviljelyksen alalle, luokkataistelu syvenee ja kehittyy koko laajuuteensa, proletaarien luokka kasvaa lukumäärältään, proletariaatin valveutuneisuus ja järjestyneisyys nousevat asianvaatimalle tasolle ja että vasta kaiken tämän jälkeen voi tulla sosialistisen vallankumouksen kausi.

Täytyy huomauttaa, että tämä olettamus kahden vallankumouksen välillä muodostuvaan pitkään välikauteen nähden ei kohdannut edustajakokouksessa minkäänlaisia vastaväitteitä kenenkään taholta, ja lisäksi niin kansallistamisen ja jakamisen kannattajat kuin myöskin kunnallistamisen kannattajat olivat sitä mieltä, että Venäjän sosialidemokratian agraariohjelman on edistettävä kapitalismin entistä voimakkaampaa edelleen kehittymistä Venäjällä.

Tiesimmekö me, bolshevikki-käytännönmiehet, Leninin olleen siihen aikaan sillä kannalla, että porvarillinen vallankumous Venäjällä edelleen kasvaessaan muuttuu sosialistiseksi vallankumoukseksi, keskeytymättömän vallankumouksen kannalla? Kyllä tiesimme. Tiesimme sen hänen kirjasestaan „Kaksi taktiikkaa“ (vuosi 1905) sekä hänen kuuluisasta kirjoituksestaan vuonna 1905 „Sosialidemokratian suhde talonpoikaisliikkeeseen“, jossa hän lausui, että „me olemme keskeytymättömän vallankumouksen kannalla“ ja että „me emme pysähdy puolitiehen“. Mutta me, käytännönmiehet, emme syventyneet tuohon asiaan emmekä ymmärtäneet sen suurta merkitystä sen vuoksi, ettemme

olleet teoreettisesti kyllin kehittyneitä, sekä myöskin sen vuoksi, että käytännönmiehille oli ominaista huolettomuus teoreettisiin kysymyksiin nähden. Kuten tunnettua, Lenin ei jostain syystä esittänyt silloin eikä käyttänyt edustajakokouksessa kansallistamisen perustelemiseksi argumentteja porvarillisen vallankumouksen sosialistiseksi vallankumoukseksi kasvamisen teoriasta. Eiköhän hän ollut niitä käyttämättä sen vuoksi, että piti kysymystä vielä kypsymättömänä eikä otaksunut, että bolshevikki-käytännönmiesten enemmistö edustajakokouksessa olisi ollut valmis ymmärtämään ja hyväksymään teorian porvarillisen vallankumouksen kasvamisesta sosialistiseksi vallankumoukseksi?

Vasta jonkun ajan kuluttua, kun Leninin teoria porvarillisen vallankumouksen kasvamisesta Venäjällä sosialistiseksi vallankumoukseksi tuli bolshevikkipuolueen johtavaksi linjaksi, hälvenivät puolueessa erimielisyydet agraarikysymyksen alalla, sillä tuli selväksi, että sellaisessa maassa kuin Venäjä, jossa kehityksen erikoisolot olivat luoneet maaperän porvarillisen vallankumouksen kasvamiselle sosialistiseksi vallankumoukseksi, marxilaisella puolueella ei voi olla mitään muuta agraariohjelmaa kuin maan kansallistamisohjelma.

Toinen kysymys koskee sosialistisen vallankumouksen voiton probleemia. Niinkuin ensimmäisestä osasta näkyy (katso kirjoituksia „Anarkismi vaiko sosialismi?“), tekijä kannatti silloin sitä marxilaisten keskuudessa tunnettua väittämää, jonka mukaan eräs sosialistisen vallankumouksen voiton pääehtoja on proletariaatin muodostuminen väestön enemmistöksi,

että siis niissä maissa, joissa proletariaatti ei vielä ole väestön enemmistönä kapitalistisen kehityksen riittämättömyyden vuoksi, sosialismin voitto on mahdotonta. Tuota väittämää pidettiin silloin yleisesti hyväksyttynä Venäjän marxilaisten keskuudessa, muun muassa bolshevikkien keskuudessa, samaten kuin myöskin muiden maiden sosialidemokraattisten puolueiden keskuudessa. Mutta kapitalismin myöhempi kehitys Euroopassa ja Amerikassa, siirtyminen esi-imperialistisesta kapitalismista imperialistiseen kapitalismiin sekä vihdoin Leninin selvillesaama laki eri maiden taloudellisen ja poliittisen kehityksen epätasaisuudesta osoittivat, että tuo väittämä ei enää vastannut uusia kehityksen ehtoja ja että sosialismin voitto on täysin mahdollinen yksityisissä maissa, joissa kapitalismi ei ole vielä saavuttanut kehityksen korkeinta huippua eikä proletariaatti muodosta väestön enemmistöä, mutta joissa kapitalismin rintama on niin heikko, että proletariaatti voi sen murtaa. Näin syntyi leniniläinen sosialistisen vallankumouksen teoria vuosina 1915—1916. Kuten tunnettua, leniniläinen sosialistisen vallankumouksen teoria pitää lähtökohtanaan sitä, että sosialistinen vallankumous ei voita välttämättä niissä maissa, joissa kapitalismi on kaikkein kehittynein, vaan se voittaa ennenkaikkea niissä maissa, joissa kapitalismin rintama on heikko, joissa proletariaatti voi helpommin murtaa tuon rintaman ja joissa kapitalismin kehitystaso on vaikkapa keskinkertainen.

Muita huomautuksia ei tekijällä ole niihin teoksiin, jotka on koottu ensimmäiseen osaan.

J. Stalin

Tammikuu 1946

1901–1907

TOIMITUKSELTA*

Varmoina siitä, että vapaa aikakausjulkaisu on valveutuneille gruusialaisille lukijoille tähdellinen kysymys; varmoina siitä, että tämä kysymys on ratkaistava tänään ja että pitempi viivyttely aiheuttaa vain vahinkoa yleiselle asialle; varmoina siitä, että jokainen valveutunut lukija tervehtii tyydytyksellä tällaista julkaisua ja omasta puolestaan antaa sille kaikenlaista apua,—me, eräs Gruusian vallankumouksellisten sosialidemokraattien ryhmä, olemme ottaneet varteen tämän tarpeen ja yritämme voimaimme mukaan tyydyttää lukijain toivomuksen. Me julkaisemme ensimmäisen vapaan gruusialaisen sanomalehden **„Brdzolan“** [1] ensimmäisen numeron.

Jotta lukija voisi luoda itselleen määrätyn mielipiteen julkaisustamme ja myöskin meistä, sanomme muutaman sanan.

Sosialidemokraattinen liike ei ole jättänyt koskemattomaksi maan ainoatakaan kolkkaa. Sitä ei ole

* **Illegaalisen sosialidemokraattisen sanomalehden „Brdzola“ („Taistelu“) pääkirjoitus.**

välttänyt sekään Venäjän kolkka, jota me nimitämme Kaukaasiaksi, ja yhdessä Kaukaasian kanssa sitä ei ole välttänyt Gruusiammekaan. Sosialidemokraattinen liike Gruusiassa on hiljattain syntynyt ilmiö, sillä on ikää kaikkiaan vain muutama vuosi, tarkemmin sanoen, tämän liikkeen perusta laskettiin vasta vuonna 1896. Alkuaikoina ei toiminta mennyt meillä enempää kuin missään muuallakaan konspiration puitteiden ulkopuolelle. Agitatio ja laaja propaganda siinä muodossa, kuin ne ovat havaittavissa viime aikoina, ei ollut mahdollista, ja kaikki voimat oli pakostakin keskitetty muutamiin kerhoihin. Tuo kausi on nyt sivuutettu, sosialidemokraattiset aatteet ovat levinneet työläisjoukkojen keskuuteen ja myöskin toiminta on laajentunut suppeiden konspiratiivisten puitteidensa ulkopuolelle käsittäen huomattavan osan työväestä. On alkanut avoin taistelu. Taistelu on asettanut ensimmäisille työntekijöille paljon sellaisia kysymyksiä, jotka ennen olivat varjossa ja joiden selittämiseen ei tuntunut olevan suurta tarvetta. Ennen kaikkea on herännyt koko painavuudessaan kysymys: mitä keinoja meillä on kehittääksemme taistelun laajemmaksi? Sanoissa on vastaus tähän kysymykseen hyvin yksinkertainen ja helppo. Teoissa käy aivan toisin.

On itsestään selvää, että järjestyneen sosialidemokraattisen liikkeen pääkeino on vallankumouksellisten aatteiden laaja propaganda ja agitatio. Mutta ne olosuhteet, joissa vallankumousmies joutuu toimimaan, ovat niin ristiriitaisia, niin rasittavia ja vaativat niin suuria uhreja, että niin propaganda kuin agitatiokin käy usein mahdottomaksi siinä muodossa, missä sitä liikkeen ensi aikoina on harjoitettava.

Opiskeleminen kerhoissa kirjojen ja kirjasten avulla käy mahdottomaksi ennen kaikkea poliisivalvonnan takia ja sitten myöskin itse asian järjestämisen vuoksi. Agitatio heikkenee heti ensimmäisten vangitsemisten tapahduttua. Tulee mahdottomaksi pitää yllä yhteyttä työläisiin ja käydä usein heidän luonaan, ja kuitenkin työläinen odottaa selitystä moniin päivänpolttaviin kysymyksiin. Hänen ympärillään on käynnissä raivokas taistelu, hallituksen kaikki voimat on suunnattu häntä vastaan, eikä hänellä ole mahdollisuutta suhtautua kriitillisesti nykyajan tilanteeseen, hänellä ei ole mitään tietoja itse asian ytimestä, ja useinkin riittää verrattain mitätön epäonnistuminen jollain vallankumousmielistä työläistä lähellä sijaitsevalla tehtaalla, jotta hänen innostuksensa laimenee, hän menettää uskon tulevaisuuteen ja ohjaaja joutuu uudelleen vetämään hänet mukaan toimintaan.

Agitatio kirjasten avulla, jotka antavat vastauksia vain joihinkin konkreettisiin kysymyksiin, useimmissa tapauksissa tehoaa heikosti. Käy välttämättömäksi perustaa sellaisia painotuotteita, jotka antaisivat vastauksia päivänkysymyksiin. Me emme ryhdy todistelemaan tätä kaikille tunnettua totuutta. Gruusian työväenliikkeessä on jo koittanut hetki, jolloin aikakautisesta julkaisusta tulee eräs vallankumouksellisen työn pääkeino.

Pidämme tarpeellisena sanoa eräille asiaan perehtymättömille lukijoille muutaman sanan legaalisesta sanomalehdestä. Laskisimme suureksi virheeksi sen, jos joku työläinen pitäisi legaalista sanomalehteä, ilmestyipä se missä oloissa hyvänsä ja edustipa se mitä suuntaa tahansa, hänen, työläisen, etujensa ilmaisijana.

Työväestä „huolehtivalla“ hallituksella ovat asiat mainiolla kannalla legaalisiin sanomalehtiin nähden. Noiden sanomalehtien kintereille on pantu kokonainen lauma virkamiehiä, niinsanottuja painoasiamiehiä, jotka vartavasten pitävät niitä silmällä ja käyttävät punaista mustetta ja saksia, jos vaikkapa vain raostakin pilkistää totuuden säde. Painohallintoon lentää ohjekirjelmä toisensa jälkeen: „ei saa laskea julkisuuteen mitään, mikä koskee työläisiä, ei saa julkaista tietoja siitä tai siitä tapahtumasta, ei saa sallia sen ja sen käsittelyä“ y.m.s., y.m.s. Sellaisissa oloissa ei sanomalehti voi tietenkään olla asian vaatimusten mukainen, ja työläinen saisi turhaan etsiä sen palstoilta, vaikkapa rivien välistä, tietoja ja oikeata arviota asiastaan. Jos ajatellaan, että työläinen voisi käyttää hyväkseen niitä jonkun legaalisen sanomalehden harvoja rivejä, jotka sivumennen kajoavat hänen asiaansa ja ovat päässeet pujahtamaan lehteen painoasiamiespyöveliltä vain vahingossa, niin on sanottava vielä, että toiveensa paneminen noihin irrallisiin tietoihin ja minkälaisen hyvänsä propagandajärjestelmän rakentaminen noiden pikku seikkojen varaan todistaisi asian ymmärtämättömyyttä.

Toistamme, tämän me sanomme vain eräiden asiaan perehtymättömien lukijain tiedoksi.

Niinpä siis vapaa gruusialainen aikakautinen julkaisu on sosialidemokraattisen liikkeen tarve, jonka tyydyttäminen ei siedä lykkäystä. Kysymys on nyt vain siitä, kuinka tätä julkaisua on toimitettava, mitä sen on pidettävä ohjeenaan ja mitä sen on annettava gruusialaiselle sosialidemokraatille.

Jos kysymystä gruusialaisen sanomalehden olemassaolosta yleensä ja erikoisesti kysymystä sen sisällöstä ja suunnasta silmäillään sivustakäsin, niin saattaa näyttää siltä, että tämä kysymys ratkeaa itsestään, luonnollisesti ja yksinkertaisesti: Gruusian sosialidemokraattinen liike ei ole erillistä, yksistään vain gruusialaista työväenliikettä omine ohjelmineen, se kulkee käsi kädessä koko Venäjän liikkeen kanssa ja siis toimii Venäjän sosialidemokraattisen puolueen alaisena,— siitä käy selväksi, että gruusialaisen sosialidemokraattisen sanomalehden on oltava vain paikallinen äänenkannattaja, joka valaisee etupäässä paikallisia kysymyksiä ja heijastaa paikallista liikettä. Mutta tämän vastauksen takana piilee sellainen vaikeus, jota me emme voi sivuuttaa ja jonka kanssa me kiertämättä joudumme tekemisiin. Me puhumme kielivaikeudesta. Silloin kun Venäjän sosialidemokraattisen puolueen Keskuskomitealla on mahdollisuus selvittää kaikki yleiset kysymykset puolueen yleislehden avulla jättäen piirikomiteoilleen vain paikallisten kysymysten valaisemisen, gruusialainen sanomalehti joutuu tukalaan asemaan sisällön suhteen. Gruusialaisen sanomalehden on oltava samanaikaisesti puolueen yleislehtenä ja paikallisena aluelehtenä. Koska gruusialaisten työläislukijain enemmistö ei voi käyttää vapaasti hyväkseen venäläistä sanomalehteä, ei gruusialaisen sanomalehden johtajilla ole oikeutta jättää valaisematta kaikkia niitä kysymyksiä, joita puolueen venäläinen yleislehti käsittelee ja joita sen tulee käsitellä. Näinollen gruusialainen sanomalehti on velvollinen tutustuttamaan lukijan kaikkiin periaatteellisiin teoreettisiin ja taktillisiin kysymyksiin. Samalla se

on velvollinen johtamaan paikallista liikettä ja valaisemaan oikealla tavalla jokaista tapausta jättämättä selittämättä ainoatakaan tosiasiaa ja vastaten kaikkiin kysymyksiin, jotka askarruttavat paikallisten työläisten mieliä. Gruusialaisen sanomalehden on yhdistettävä ja järjestettävä gruusialaisia ja venäläisiä taistelevia työläisiä. Sanomalehden on tiedoitettava lukijoille kaikista heidän mieltään kiinnostavista ilmiöistä paikallisessa sekä Venäjän ja ulkomaiden elämässä.

Sellainen on yleispiirtein kantamme gruusialaiseen sanomalehteen nähden.

Muutama sana sanomalehden sisällöstä ja suunnasta.

Meidän on vaadittava siltä, että se sosialidemokraattisena sanomalehtenä kiinnittäisi pääasiallisen huomion taisteleviin työläisiin. Me pidämme tarpeettomana puhua siitä, että Venäjällä ja yleensä kaikkialla historia on asettanut vain vallankumouksellisen proletariaatin tehtäväksi ihmiskunnan vapauttamisen ja onnen antamisen maailmalle. On selvää, että vain työväenliikkeellä on allaan vankka maaperä ja vain se on vapaa kaikenlaisista utopistisista haihatteluista. Sosialidemokraattien äänenkannattajana sanomalehden on siis johdettava työväenliikettä, osoitettava sille tie ja varjeltava sitä virheiltä. Sanalla sanoen sanomalehden ensimmäisenä velvollisuutena on olla mahdollisimman lähellä työläisjoukkoa, pitää yllä mahdollisuutta vaikuttaa siihen jatkuvasti, olla sen tietoinen ja johtava keskus.

Mutta koska Venäjän tämänpäivän oloissa on mahdollista, että työläisten ohella yhteiskunnan muitakin aineksia esiintyy taistelijoina „vapauden puolesta“ ja koska tämä vapaus on Venäjän taistelevien työläisten

lähin päämäärä, sanomalehti on velvollinen antamaan tilaa jokaiselle vallankumoukselliselle liikkeelle, vaikkapa se tapahtuisi työväenliikkeen ulkopuolella. Me sanomme „antamaan tilaa“ ei ainoastaan siten kuin annetaan tilaa muun ohella julkaistaville tiedoille tai pelkälle kronikalle,—ei, sanomalehden on kiinnitettävä erikoista huomiota siihen vallankumoukselliseen liikkeeseen, joka tapahtuu tai tulee tapahtumaan yhteiskunnan muiden ainesten keskuudessa. Sen on selitettävä jokaista yhteiskunnallista ilmiötä ja siten vaikutettava jokaiseen, joka taistelee vapauden puolesta. Siksi sanomalehti on velvollinen kiinnittämään erikoista huomiota poliittiseen tilanteeseen Venäjällä, ottamaan huomioon kaikki tuon tilanteen seuraukset ja asettamaan mahdollisimman laajasti kysymyksen poliittisen taistelun välttämättömyydestä.

Olemme vakuuttuneita siitä, ettei kukaan voi käyttää sanojamme todistellakseen, että me muka kannatamme yhteyttä ja kompromisseja porvariston kanssa. Vallitsevaa järjestelmää vastaan tähdätyn liikkeen asianmukainen arvio ja tämän liikkeen heikkojen puolien ja virheiden näyttäminen, vaikka tuo liike tapahtuisi porvarillisissa piireissä, ei voi jättää sosialidemokraattiin opportunismin tahrapilkkua. Me emme vain saa tässä unohtaa sosialidemokraattisia periaatteita ja vallankumouksellisia taistelutapoja. Kun me mittaamme jokaista liikettä tällä mittapuulla, niin me tulemme olemaan vapaita kaikista bernsteiniläisistä houreista.

Gruusialaisen sosialidemokraattisen sanomalehden on näinollen annettava selvä vastaus kaikkiin kysymyksiin, jotka ovat yhteydessä työväenliikkeeseen,

selvitettävä periaatteelliset kysymykset, selvitettävä teoreettisesti työväenluokan tehtävä taistelussa ja valaistava tieteellisen sosialismin valolla jokaista ilmiötä, jonka kanssa työläinen joutuu tekemisiin. Sanomalehden on samalla oltava Venäjän sosialidemokraattisen puolueen edustaja ja ajoissa tiedoitettava lukijoille kaikista niistä taktillisista näkökannoista, joita Venäjän vallankumouksellinen sosialidemokratia seuraa. Sen on saatettava lukijain tietoon se, kuinka työläiset elävät muissa maissa, mitä ja miten he tekevät asemansa parantamiseksi, sekä aikanaan kutsuttava Gruusian työläisiä esiintymiseen taistelutantereella. Samalla sanomalehti ei saa jättää huomiotta eikä vaille sosialidemokraattista arvostelua ainoatakaan yhteiskunnallista liikettä.

Sellainen on meidän kantamme gruusialaiseen sanomalehteen nähden.

Me emme voi pettää itseämme emmekä lukijoita lupaamalla nykyisillä voimillamme täyttää nämä tehtävät kokonaisuudessaan. Sitä varten, että sanomalehti olisi toimitettu asianvaatimalla tavalla, tarvitaan itse lukijain ja myötämielisten apua. Lukija huomaa, että „Brdzolan“ ensimmäisellä numerolla on paljon puutteellisuuksia, mutta sellaisia puutteellisuuksia, jotka voidaan korjata, kun vain itse lukija antaa apuaan. Eritoten korostamme maan sisäisen kronikan heikkoutta. Ollessamme etäällä kotimaasta ei meillä ole mahdollisuutta seurata vallankumouksellista liikettä Gruusiassa eikä antaa ajoissa tietoja ja selityksiä tämän liikkeen kysymyksistä. Sen vuoksi tarvitaan itse Gruusiasta tulevaa apua. Ken haluaa auttaa meitä myöskin kirjallisessa suhteessa, hän epäile-

mättä löytää keinon välittömän tai välillisen yhteyden aikaan saamiseksi „Brdzolan“ toimitukseen.

Me kehoitamme kaikkia Gruusian taistelevia sosialidemokraatteja ottamaan sydämelleen „Brdzolan“ kohtalon, auttamaan kaikella tavalla sen julkaisemista ja levittämistä sekä tekemään siten ensimmäisestä gruusialaisesta sanomalehdestä „Brdzolasta“ vallankumouksellisen taistelun aseen.

Sanomalehti „Brdzola“ („Taistelu“) № 1, syyskuu 1901

Artikkeli ilman allekirjoitusta

Käännetty gruusian kielestä

VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE JA SEN LÄHIMMÄT TEHTÄVÄT

I

Inhimillinen ajattelu joutui kestämään paljon koettelemuksia, kärsimyksiä ja muutoksia, ennenkuin se pääsi tieteellisesti kehiteltyyn ja perusteltuun sosialismiin. Länsi-Euroopan sosialistit joutuivat hyvin kauan harhailemaan umpimähkään utopistisen (toteutettavaksi mahdottoman) sosialismin erämaassa, ennenkuin he olivat raivanneet itselleen tien, tutkineet ja perustelleet yhteiskuntaelämän lait ja johtaneet siitä sosialismin välttämättömyyden ihmiskunnalle. Viime vuosisadan alusta lähtien Eurooppa on antanut paljon miehuullisia, uhrautuvia ja rehellisiä tiedemiehiä, työntekijöitä, jotka ovat pyrkineet selvittämään ja ratkaisemaan kysymyksen, mikä voi pelastaa ihmiskunnan siltä sairaudelta, joka pahenee ja yltyy yhä enemmän ja enemmän kaupan ja teollisuuden kehityksen mukana. Paljon myrskyjä, paljon verivirtoja on vyörynyt Länsi-Euroopan yli sen takia, että vähemmistön harjoittama enemmistön sorto tulisi hävitetyksi, mutta murhe on jäänyt sittenkin häipymättä, haavat ovat jääneet yhtä kirveleviksi ja kärsimykset

tulevat päivä päivältä yhä sietämättömämmiksi. Eräänä tämän ilmiön pääsyynä on pidettävä sitä, että utopistinen sosialismi ei ole selvittänyt yhteiskuntaelämän lakeja, vaan on leijaillut elämän yläpuolella, pyrkinyt korkeuksiin, silloin kun tarvittiin lujaa yhteyttä todellisuuteen. Utopistit asettivat sosialismin toteuttamisen lähimmäksi päämääräksi silloin, kun elämässä ei ollut sen toteuttamiselle minkäänlaista maaperää, ja — mikä oli vieläkin surullisempaa seuraustensa vuoksi — utopistit odottivat sosialismin toteuttamista tämän maailman mahtavilta, jotka heidän mielestään saattoivat helposti tulla vakuuttuneiksi siitä, että sosialistinen ihanne on oikea (Robert Owen, Louis Blanci, Fourier y.m.). Tuo katsantokanta hämäsi kokonaan realisen työväenliikkeen ja työläisjoukon, joka on sosialistisen ihanteen ainoa **luonnollinen** eteenpäinviejä. Utopistit eivät voineet käsittää sitä. He tahtoivat luoda onnen maan päälle lainsäädännällä, julistuksilla, ilman itse kansan (työväen) apua. Työväenliikkeeseen taas he eivät kiinnittäneet erikoista huomiota ja vieläpä usein kielsivätkin sen merkityksen. Sen takia heidän teoriansa jäivät vain teorioiksi, jotka menivät ohi työläisjoukon, jonka keskuudessa oli noista teorioista kokonaan riippumatta kypsynyt suuri ajatus, jonka nerokas **Karl Marx** viime vuosisadan puolivälissä julisti: **„Työväenluokan vapauttamisen täytyy olla työväenluokan tehtävä... Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!“**

Näistä sanoista tuli selväksi se nykyään „sokeillekin“ silminnähtävä totuus, että sosialistisen ihanteen toteuttamiseksi on välttämätöntä työläisten oma-alotteinen toiminta ja heidän yhtymisensä järjestyneeksi

voimaksi kansallisuudesta ja maasta riippumatta. Tämä totuus oli perusteltava — sen tekivät erinomaisesti **Marx** ja hänen ystävänsä **Engels** — vankan perustuksen laskemiseksi mahtavalle sosialidemokraattiselle puolueelle, joka on tänään kuin järkähtämätön kohtalo Euroopan porvarillisen järjestelmän yllä uhaten tuhota sen ja rakentaa sen raunioille sosialistisen järjestelmän.

Sosialismin aatteen kehitys Venäjällä on kulkenut miltei samaa tietä kuin Länsi-Euroopassakin. Venäjälläkin sosialistit joutuivat kauan harhailemaan umpimähkään, ennenkuin he päätyivät sosialidemokraattiseen tietoisuuteen — tieteelliseen sosialismiin. Täälläkin oli sosialisteja, oli myöskin työväenliike, mutta ne kulkivat toisistaan riippumatta, omin päinsä: sosialistit — utopistiseen haaveeseen („Zemlja i volja“— „Maa ja vapaus“, „Narodnaja volja“—„Kansan tahto“) ja työväenliike — vaistovaraisiin kapinoihin. Molemmat toimivat samoina vuosina (70—80-luvulla) tuntematta toinen toistaan. Sosialisteilla ei ollut maaperää työtätekevän väestön keskuudessa, jonka vuoksi heidän edesottamisensa olivat abstraktisia, vailla perustaa. Työläisillä taas ei ollut johtajia, organisaattoreja, jonka vuoksi heidän liikkeensä valautui sekasortoisiksi kapinoiksi. Tämä oli pääsyynä siihen, että sosialistien sankarillinen taistelu sosialismin puolesta jäi hedelmättömäksi ja heidän tarumainen urhoollisuutensa pirstoutui itsevaltiuden vankkoja muureja vastaan. Venäjän sosialistit lähenivät työväenjoukkoa vasta 90-luvun alussa. He huomasivat, että pelastus on vain työväenluokassa ja että ainoastaan tämä luokka tulee toteuttamaan sosialistisen ihanteen. Silloin Venäjän sosialidemokratia keskitti kaikki ponnistuksensa ja huo-

mionsa siihen liikkeeseen, joka tuohon aikaan oli käynnissä Venäjän työläisten keskuudessa. Venäjän työläinen, joka ei vielä ollut kyllin valveutunut eikä taisteluun valmistautunut, pyrki vähitellen pääsemään toivottomasta asemastaan ja jotenkin parantamaan kohtaloaan. Tässä liikkeessä ei silloin tietenkään ollut joustavaa organisatoorista työtä, liike oli vaistovaraista. Niinpä sosialidemokratia kävikin käsiksi tuohon tiedottomaan, vaistovaraiseen ja järjestymättömään liikkeeseen. Se pyrki kehittämään työläisten valveutuneisuutta, pyrki yhdistämään yksityisten työläisryhmien erillisen ja hajanaisen taistelun, jota ne kävivät yksityisiä isäntiä vastaan, liittämään ne yhteiseen luokkataisteluun, jotta se olisi ollut Venäjän työväenluokan taistelua Venäjän sortajaluokkaa vastaan, ja pyrki antamaan tälle taistelulle järjestyneen luonteen.

Alkuaikoina sosialidemokratia ei voinut ulottaa toimintaansa työväenjoukkoon, minkä vuoksi se tyytyi toimimaan propaganda- ja agitatiokerhoissa. Sen toiminnan ainoa muoto oli silloin opintotyö kerhoissa. Noiden kerhojen tarkoituksena oli muodostaa työläisten omasta keskuudesta sellainen ryhmä, joka sittemmin johtaisi liikettä. Sen vuoksi näitä kerhoja muodostettiin eturivin työläisistä; ainoastaan valituilla työläisillä oli mahdollisuus opiskella kerhoissa.

Mutta kerhojen kausi meni pian ohitse. Sosialidemokratia tajusi pian välttämättömyyden päästä pois kerhojen ahtaista kehyksistä ja ulottaa vaikutuksensa laajaan työväenjoukkoon. Siihen myötävaikuttivat ulkoisetkin olosuhteet. Tuohon aikaan vaistovarainen liike nousi erittäin voimakkaasti työväen keskuudessa. Kukapa teistä ei muistaisi sitä vuotta, jolloin miltei

koko Tiflis oli tämän vaistovaraisen liikkeen vallassa? Järjestymättömät lakot tupakkatehtailla ja rautatien konepajoilla seurasivat toinen toistaan. Meillä se oli vuosina 1897—1898, mutta Venäjällä jonkun verran aikaisemmin. Oli ehdittävä ajoissa avuksi, ja sosialidemokratia riensi antamaan apuaan. Alkoi taistelu työpäivän lyhentämiseksi, sakkojen lopettamiseksi, työpalkan korottamiseksi j.n.e. Sosialidemokratia tiesi hyvin, että työväenliikkeen kehitys ei rajoittunut näihin pikkuvaatimuksiin, että liikkeen päämääränä eivät olleet nuo vaatimukset, että ne olivat vain keino päämäärän saavuttamiseksi. Olkoon niin, että nuo vaatimukset ovat pieniä, olkoon niin, että itse työläiset eri kaupungeissa ja piireissä taistelevat tänään hajallaan, mutta tuo taistelu sinänsä opettaa työläisiä, että täydellinen voitto saavutetaan vasta sitten, kun koko työväenluokka lähtee rynnäkköön vihollistaan vastaan yhtenäisenä, lujana ja järjestyneenä voimana. Tämä sama taistelu tulee näyttämään työläisille, että välittömän vihollisen — kapitalistin — ohella heillä on toinen, vieläkin uupumattomampi vihollinen — koko porvaristoluokan järjestynyt voima, nykyinen kapitalistinen **valtio** sotajoukkoineen, oikeus- ja poliisilaitoksineen, vankiloineen ja santarmeineen. Kun vieläpä Länsi-Euroopassakin työläisen pieninkin yritys parantaa asemaansa törmää vastakkain porvariston vallan kanssa, kun Länsi-Euroopassa, jossa on jo saavutettu ihmisoikeuksia, työläinen joutuu käymään suoranaista taistelua valtaa vastaan, niin sitäkin suuremmalla syyllä Venäjän työläinen törmää liikkeessään välttämättä vastakkain itsevaltaisen vallan kanssa, joka on kaikenlaisen työväenliikkeen leppymätön vihollinen ei

ainoastaan siksi, että tuo valta puolustaa kapitalisteja, vaan myöskin siksi, että **itsevaltaisena valtana** se ei voi sietää yhteiskunnallisten luokkien oma-alotteista toimintaa, etenkään sellaisen luokan oma-alotteista toimintaa kuin on työväenluokka, muita luokkia sorretumpi ja poljetumpi luokka. Siten ymmärsi Venäjän sosialidemokratia liikkeen kulun ja ponnisti kaikki voimansa tällaisten ajatusten levittämiseen työläisten keskuudessa. Siinä oli Venäjän sosialidemokratian voima ja siten on selitettävissä sen suuri ja voitokas kehitys heti ensi päivästä lähtien, minkä osoitti Pietarin kutomatehtaiden työläisten valtava lakko vuonna 1896.

Mutta ensimmäiset voitot panivat sekaisin eräitä heikkoja ihmisiä ja saattoivat heidän päänsä pyörälle. Kun utopistisosialistit aikoinaan kiinnittivät huomion ainoastaan lopulliseen päämäärään ja sen sokaisemina eivät lainkaan huomanneet tai kielsivät aivan silmäinsä edessä kehittyneen realisen työväenliikkeen, niin eräät Venäjän sosialidemokraatit päinvastoin kiinnittivät kaiken huomionsa vain vaistovaraiseen työväenliikkeeseen, sen jokapäiväisiin tarpeisiin. Venäjän työläisten luokkatietoisuus oli silloin (viisi vuotta sitten) hyvin alhainen. Venäläinen työmies oli vasta heräämässä vuosisataisesta unesta, eivätkä hänen silmänsä, jotka olivat tottuneet pimeyteen, tietenkään huomanneet kaikkea, mitä tapahtui siinä maailmassa, joka oli hänelle avautunut ensi kerran. Hänellä ei ollut suuria tarpeita eivätkä hänen vaatimuksensa olleet suuria. Venäläinen työmies ei vielä vaatinut muuta kuin vähäistä työpalkan korotusta tai työajan lyhennystä. Siitä, että vallitseva järjestelmä on muutettava, että

on hävitettävä yksityisomistus ja että on järjestettävä sosialistinen järjestelmä,— kaikesta tästä ei Venäjän työväenjoukolla ollut aavistustakaan. Työväki ei rohjennut paljon ajatella myöskään sen orjuuden hävittämistä, jossa koko Venäjän kansa kituu itsevaltaisen vallan aikana, ajatella kansan vapautta ja kansan osallistumista valtion hallintaan. Ja niinpä silloin, kun osa Venäjän sosialidemokratiaa piti velvollisuutenaan tuoda työväenliikkeeseen sosialistiset aatteensa, sen toinen osa, viehättyneenä taloudelliseen taisteluun, taisteluun työläisten aseman osittaisen parantamisen puolesta (kuten esimerkiksi työajan supistamisen ja työpalkan korottamisen puolesta), oli valmis kokonaan unohtamaan suuren velvollisuutensa ja suuret ihanteensa.

He sanoivat samalla tavalla kuin heidän länsieurooppalaiset hengenheimolaisensakin (niinsanotut bernsteiniläiset): „Meille on liike kaikki kaikessa, lopullinen päämäärä ei ole mitään“. Heidän mieltään ei kiinnostanut lainkaan se, mitä varten työväenluokka taistelee, kunhan vain olisi itse taistelu. Alkoi kehittyä niinsanottu kopeekka-politiikka. Asia meni niin pitkälle, että eräänä kauniina päivänä pietarilainen sanomalehti „Rabotshaja Mysl“ [2] julisti: „Meidän poliittinen ohjelmamme on 10-tuntinen työpäivä ja kesäkuun 2 päivän lailla [3] riistettyjen juhlapäivien palauttaminen“ (!!!) *.

---

* On huomautettava, että pietarilainen „Taisteluliitto“ ja sen lehden toimitus ovat viime aikoina luopuneet entisestä yksinomaan taloudellisesta suunnastaan ja pyrkivät sisällyttämään toimintaansa poliittisen taistelun aatteita.

Sen sijaan, että tämä osa Venäjän sosialidemokraatteja olisi johtanut vaistovaraista liikettä, juurruttanut joukkoihin sosialidemokraattisia ihanteita ja suunnannut joukkoja lopullista päämääräämme kohti, se muuttui itse liikkeen sokeaksi aseeksi; se seurasi sokeasti sitä työväen osaa, joka ei ollut riittävästi kehittynyttä, ja rajoittui määrittelemään ne puutteet, ne tarpeet, joita työväenjoukot tajusivat sillä hetkellä. Sanalla sanoen se seisoi paikallaan ja kolkutti avoimeen oveen uskaltamatta astua sisään itse taloon. Se osoittautui kykenemättömäksi selvittämään työväenjoukoille lopullista päämäärää — sosialismia, tai edes lähintä päämäärää — itsevaltiuden kukistamista, ja mikä vieläkin surullisempaa, tätä kaikkea se piti hyödyttömänä ja vieläpä vahingollisenakin. Se piti venäläistä työmiestä lapsena ja pelkäsi säikähdyttävänsä sen niin rohkeilla aatteilla. Ja vieläpä sen lisäksi sosialidemokratian erään osan mielestä sosialismia varten ei tarvita minkäänlaista vallankumouksellista taistelua: tarvitaan vain taloudellista taistelua — lakkoja ja ammattiliittoja, kulutus- ja tuotanto-osuuskuntia — ja sosialismi on jo valmis. Se piti virheenä vanhan kansainvälisen sosialidemokratian oppia, joka todisti, että niin kauan kuin poliittinen valta ei ole siirtynyt proletariaatin käsiin (proletariaatin diktatuuri), vallitsevan järjestelmän muuttaminen on mahdotonta, työläisten täydellinen vapautus on mahdotonta. Sen mielestä sosialismi sinänsä ei ole mitään uutta eikä oikeastaan eroa vallitsevasta kapitalistisesta järjestelmästä: sosialismi mahtuu helposti sekä vallitsevaan järjestelmään että jokaiseen ammattiliittoon, vieläpä jokainen osuuskauppa pahanenkin tai tuotanto-

osuuskunta on jo „osa sosialismia“, sanoivat he. Ja tuollaisella järjettömällä vanhojen vaatteiden paikkaamisella he luulivat neulovansa uuden puvun kärsivälle ihmiskunnalle! Mutta kaikkein surullisinta ja vallankumoukselliselle sinänsä käsittämätöntä on se seikka, että tuo osa Venäjän sosialidemokraatteja laajensi siinä määrin länsi-eurooppalaisten opettajiensa (Bernsteinin ja kumpp.) oppia, että julistaa häpeämättä: poliittinen vapaus (lakko-, yhdistymis-, sananvapaus j.n.e.) soveltuu yhteen **tsarismin** kanssa, ja sen vuoksi erikoinen poliittinen taistelu, taistelu itsevaltiuden kukistamiseksi, on aivan tarpeetonta, sillä päämäärän saavuttamiseksi osoittautuu riittäväksi yksistään taloudellinen taistelu, se, että lakkoja tapahtuisi useammin, viranomaisten kielloista huolimatta, sillä silloin viranomaiset väsyvät rankaisemaan lakkolaisia ja lakko- ja kokoontumisvapaus tulee itsestään.

Näinollen nuo muka „sosialidemokraatit“ todistelivat, että venäläisen työmiehen on uhrattava koko voimansa ja tarmonsa vain taloudelliseen taisteluun eikä hänen pidä seurata erilaisia „laajoja ihanteita“. Käytännöllisesti heidän edesottamisensa ilmenivät siinä, että he pitivät velvollisuutenaan vain **paikallista** työtä jossain määrätyssä kaupungissa. Heidän mieltään ei lainkaan kiinnostanut Venäjän sosialidemokraattisen työväen**puolueen** järjestäminen, päinvastoin, puolueen järjestäminen oli heistä naurettavaa ja huvittavaa leikkiä, joka häiritsi heidän suoranaisen „velvollisuutensa“ täyttämistä — taloudellista taistelua. Lakko ja vielä kerran lakko sekä kopeekkain kerääminen taistelukassoihin — siinä oli heidän työnsä A ja O.

Te varmaankin luulette, että kun he kerran ovat noin paljon supistaneet tehtäviään ja kun he kerran ovat luopuneet sosialidemokraattisuudesta, niin he, nuo vaistovaraisen „liikkeen“ palvojat, tekevät ainakin tuon liikkeen hyväksi paljon. Mutta siinäkin olemme pettyneet. Siitä saa meidät vakuuttuneiksi Pietarin liikkeen historia. Sen loistava kehitys ja rohkea edistyminen alkuaikoina, vuosina 1895—1897, muuttui sittemmin umpimähkäiseksi harhailuksi, ja vihdoin liike pysähtyi paikalleen. Se ei ole ihmeteltävää: kaikki „ekonomistien“ ponnistukset vankan järjestön luomiseksi taloudellista taistelua varten kiertämättä törmäsivät hallitusvallan lujaan muuriin ja aina pirstoutuivat sitä vastaan. Hirvittävä poliisikomento ei suonut mitään mahdollisuutta minkäänlaisille taloudellisille järjestöille. Lakoistakaan ei ollut hyötyä, sillä jokaisesta 100 lakosta 99 lakkoa tukahdutettiin poliisipihdeissä, työläisiä karkoitettiin armotta Pietarista, vankilamuurit ja Siperian pakkaset imivät armotta heidän vallankumouksellista tarmoaan. Olemme syvästi vakuuttuneita, että tähän liikkeen hidastumiseen (tietysti suhteelliseen) eivät ole syyssä yksinomaan ulkoiset olosuhteet, poliisikomento; siihen on ainakin yhtä paljon syyssä itse aatteiden, luokkatietoisuuden hidas kehitys, ja siitä johtuu työväen vallankumouksellisen tarmon väheneminen.

Sen johdosta, että liikkeen kehittymisen rinnalla työläiset eivät voineet laajassa mitassa ymmärtää liikkeen korkeita päämääriä ja taistelun sisältöä, sillä lippu, jonka alla venäläinen työmies joutui taistelemaan, jäi vanhaksi, haalistuneeksi rievuksi taloudellisen taistelun kopeekka-tunnuksineen,—työläiset

saattoivat tuoda tähän taisteluun vähemmän tarmoa, vähemmän viehättymistä, vähemmän vallankumouksellista pyrkimystä, sillä suuri tarmo syntyy vain suurta päämäärää varten.

Mutta vaara, joka uhkaa liikettä tämän seurauksena, olisi suurempi, elleivät elämämme ehdot sysäisi joka päivä yhä itsepintaisemmin Venäjän työläisiä suoranaiseen poliittiseen taisteluun. Vieläpä tavallinen, pieni lakkokin on asettanut työläisille suoraan kysymyksen poliittisesta oikeudettomuudestamme, sysännyt heitä hallitusvaltaa ja aseellista voimaa vastaan ja todistanut selvästi, ettei pelkkä taloudellinen taistelu riitä. Sen vuoksi vastoin noiden samaisten „sosialidemokraattien“ halua on taistelu saanut päivä päivältä yhä selvemmän poliittisen luonteen. Heränneiden työläisten jokainen yritys lausua avoimesti julki tyytymättömyytensä vallitsevaan taloudelliseen ja poliittiseen tilanteeseen, jonka puristuksessa venäläinen työmies tänään voihkii, jokainen yritys vapautua puristuksesta on sysännyt työläisiä sellaisiin mielenosoituksiin, joissa taloudellisen taistelun vivahde on jäänyt pois yhä enemmän. Vappujuhlat ovat Venäjällä raivanneet tien poliittiseen taisteluun ja poliittisiin mielenosoituksiin. Ja ainoaan vanhaan taistelukeinoonsa — lakkoon — venäläinen työmies on lisännyt uuden mahtavan keinon — poliittisen mielenosoituksen, jota kokeiltiin ensi kerran valtavan Vappujuhlan aikana Harkovissa vuonna 1900.

Tällä tavoin Venäjän työväenliike on sisäisen kehityksensä ansiosta siirtynyt kerho**propagandasta** ja lakkojen avulla käydystä taloudellisesta taistelusta **poliittisen taistelun** ja **agitation** tielle.

Tämä siirtyminen tuli huomattavasti nopeammaksi, kun työväenluokka näki taisteluareenalla Venäjän muiden yhteiskuntaluokkien aineksia, jotka kulkivat varmoina päätöksessään vallata poliittinen vapaus.

II

Tsaristisen valtakomennon ikeen alla ei voihki yksinomaan vain työväenluokka. Itsevaltiuden raskas koura kuristaa muitakin yhteiskuntaluokkia. Voihkii ainaisesta nälästä pöhöttynyt Venäjän talonpoikaisto, joka on köyhtynyt ylivoimaisten verorasitusten takia ja annettu uhriksi kauppaporvareille ja „jalosukuisille“ tilanherroille. Voihkii kaupungin vähävarainen väki, valtion ja yksityisvirastojen pikkutoimitsijat, pikkuvirkamiehistö — yleensä se suurilukuinen kaupungin vähävarainen väestö, jonka toimeentulo on epävarma samoin kuin työväenluokankin ja jolla on syytä olla tyytymätön yhteiskunnalliseen asemaansa. Voihkii osa pikkuporvaristoa ja vieläpä keskiporvaristoakin, joka ei voi hyväksyä tsaarin piiskaa ja pamppua, varsinkin porvariston sivistynyt osa, niinsanotut vapaiden ammattien harjoittajat (opettajat, lääkärit, asianajajat, ylioppilaat ja yleensä opiskelijat). Voihkivat Venäjän sorretut kansakunnat ja uskontunnustajat, muun muassa puolalaiset, joita ajetaan pois kotimaastaan ja joiden pyhiä tunteita loukataan, ja suomalaiset, joilta itsevaltius on tallannut julkeasti jalkoihinsa historian lahjoittamat vapaudet ja oikeudet. Voihkivat alituisesti vainotut ja loukatut juutalaiset, joilta on riistetty nekin vaivaiset oikeudet, joita nauttivat muut Venäjän alamaiset — oikeus elää missä

hyvänsä, oikeus opiskella kouluissa, oikeus palvella virkapaikoilla j.n.e. Voihkivat gruusialaiset, armenialaiset ja muut kansakunnat, joilta on riistetty oikeus pitää omia koulujaan ja palvella valtion virastoissa ja joiden on pakko alistua siihen häpeälliseen ja sortavaan **venäläistämis**politiikkaan, jota itsevaltius niin kiihkeästi harjoittaa. Voihkivat monet miljoonat Venäjän lahkolaiset, jotka tahtovat uskoa ja tunnustaa uskoaan siten kuin heidän omatuntonsa sen heille sanoo eikä siten kuin kreikkalaiskatoliset papit tahtovat. Voihkivat... mutta kaikkia Venäjän itsevaltiuden sortamia, kaikkia sen vainoamia on mahdotonta luetella. Heitä on niin paljon, että jos he kaikki ymmärtäisivät sen ja käsittäisivät, missä on heidän yhteinen vihollisensa, niin Venäjän hirmuvalta ei pysyisi pystyssä päivääkään. Valitettavasti vuosisatainen orjuus, kurjuus ja pimeys painavat vielä Venäjän talonpoikaistoa, se herää vasta nyt, se ei ole vielä päässyt selville, missä on sen vihollinen. Venäjän sorretut kansakunnat eivät voi edes ajatellakaan itsensä vapauttamista omin voimin niin kauan kuin niitä vastassa ei ole ainoastaan Venäjän hallitus, vaan jopa Venäjän kansakin, joka ei ole vielä tajunnut, että itsevaltius on niiden yhteinen vihollinen. Jää jälelle työväenluokka, vähävarainen kaupunkiväestö ja sivistynyt osa porvaristoa.

Mutta kaikkien maiden ja kansakuntien porvaristo osaa mainiosti anastaa itselleen toisten voitolla hankitut hedelmät, osaa mainiosti kyntää vieraalla vasikalla. Sillä ei ole koskaan halua panna alttiiksi verrattain etuoikeutettua asemaansa taistelussa voimakasta vihollista vastaan, taistelussa, jossa voiton saaminen ei ole

vielä niinkään helppoa. Siitä huolimatta, että se on tyytymätön, sen elämä ei ole kuitenkaan vaikeaa, ja sen vuoksi se mielellään suo työväenluokalle ja yleensä yksinkertaiselle kansalle oikeuden panna selkänsä alttiiksi kasakkain pampuille ja sotamiesten kuulille, taistella barrikaadeilla j.n.e. Itse se „on myötätuntoinen“ taistelulle ja parhaassa tapauksessa „on suutuksissaan“ (itsekseen) sen julmuuden johdosta, jolla raivostunut vihollinen tukahduttaa kansanliikettä. Se pelkää vallankumouksellisia tekoja, ja vasta taistelun viime hetkinä, kun se näkee selvästi vihollisen voimattomuuden, se ryhtyy itse vallankumouksellisiin toimenpiteisiin. Historian kokemus opettaa meille sen... Vain työväenluokka ja yleensä kansa, jolla ei ole taistelussa menetettävänä mitään muuta kuin kahleensa,— vain ne muodostavat todella vallankumouksellisen voiman. Myöskin Venäjän kokemus, vaikka se onkin vielä niukka, vahvistaa oikeaksi tämän vanhan totuuden, jota meille opettaa kaikkien vallankumouksellisten liikkeiden historia.

Etuoikeutetun säädyn edustajista on ainoastaan osa ylioppilaskuntaa ilmaissut päättäväisyytensä taistella loppuun saakka vaatimustensa puolesta. Mutta me emme saa unohtaa sitä, että tämäkin osa ylioppilaskuntaa on muodostunut samojen sorrettujen kansalaisten pojista, ja sitä paitsi ylioppilaskunta opiskelevana nuorisona, niin kauan kuin se ei ole vielä vaipunut elämän mereen eikä ottanut siellä itselleen määrättyä yhteiskunnallista asemaa, on kaikkia muita taipuvaisempi ihanteellisiin pyrkimyksiin, jotka kutsuvat sitä taisteluun vapauden puolesta.

Joka tapauksessa ylioppilaskunta esiintyy nykyään „yleisön“ liikkeessä miltei päätekijänä, etujoukkona. Sen ympärille ryhmittyy tänään eri yhteiskuntaluokkien tyytymätön osa. Alussa ylioppilaat yrittivät taistella työläisiltä lainatulla keinolla — lakoilla. Mutta kun hallitus vastasi heidän lakkoihinsa julmalla lailla („Tilapäissäännöillä“ [4]), jonka mukaan lakkoon ryhtyneet ylioppilaat otettiin sotaväkeen, ylioppilaskunnalle jäi vain yksi taistelukeino — vaatia apua Venäjän yhteiskunnalta ja siirtyä lakoista **katumielenosoituksiin**. Ylioppilaskunta menettelikin siten. Se ei laskenut maahan asetta, vaan päinvastoin alkoi taistella entistä miehuullisemmin ja päättävämmin. Sorretut kansalaiset ryhmittyivät sen ympärille, työväenluokka ojensi sille avun käden, ja liikkeestä tuli mahtava, hallitusvaltaa uhkaava liike. Niinpä Venäjän hallitus on jo kaksi vuotta taistellut raivokkaasti, mutta tuloksettomasti tottelemattomia kansalaisia vastaan suurilukuisten sotajoukkojensa, poliisiensa ja santarmiensa avulla.

Viime päivien tapahtumat osoittavat, että poliittisten mielenosoitusten tappio on mahdotonta. Joulukuun ensi päivien tapaukset Harkovissa, Moskovassa, Nizhnij-Novgorodissa, Riiassa y.m. osoittavat, että yhteiskunnan tyytymättömyys ilmenee nykyään jo tietoisesti ja tämä tyytymätön yhteiskunta on valmis siirtymään vaiteliaasta vastalauseesta vallankumouksellisiin tekoihin. Mutta ylioppilaskunnan esittämät vaatimukset, vaatimukset opiskeluvapaudesta ja yliopiston sisäisen elämän vapaudesta, ovat tavattoman suppeat laajalle yhteiskunnalliselle liikkeelle. Tämän liikkeen kaikkien osanottajien yhdistämiseksi tarvitaan lippu —

kaikille ymmärrettävä ja läheinen lippu, joka yhdistää kaikki vaatimukset. **Sellainen lippu on itsevaltiuden kukistaminen.** Vain itsevaltiuden raunioille voidaan rakentaa yhteiskuntajärjestelmä, joka nojaa kansan osallistumiseen valtion hallintaan ja takaa sekä opiskelu- että lakko-, sanan-, uskonnon- ja kansallisuuksien **vapauden** j.n.e., j.n.e. Vain sellainen järjestelmä antaa kansalle keinon suojella itseään kaikenlaisilta sortajilta, kauppiailta ja kapitalisteilta, papistolta ja aatelistolta, vain sellainen järjestelmä avaa vapaan tien parempaan tulevaisuuteen, vapaaseen taisteluun sosialistisen järjestelmän pystyttämiseksi. Ylioppilaskunta ei tietenkään voi omin voimin käydä tätä jättiläistaistelua, sen heikot kädet eivät pysty kantamaan tuota raskasta lippua. Lipun kantamiseen tarvitaan voimakkaampia käsiä. Nykyoloissa sellainen voima on vain työkansan yhdistetty voima. Työväenluokan on siis otettava ylioppilaskunnan heikoista käsistä koko Venäjän lippu ja kirjoitettuaan siihen: „Alas itsevaltius! Eläköön demokraattinen perustuslaki!" johdettava Venäjän kansa vapauteen. Mutta ylioppilaille meidän on oltava kiitollisia heiltä saamastamme opetuksesta: he ovat näyttäneet, kuinka suuri merkitys on poliittisella mielenosoituksella vallankumouksellisessa taistelussa.

Katumielenosoitus on mielenkiintoinen siitä, että se saa nopeasti mukaan liikkeeseen suuren väestöjoukon, tutustuttaa sen heti vaatimuksiimme, luo suotuisan ja laajan maaperän, johon me voimme rohkeasti kylvää sosialististen aatteiden ja poliittisen vapauden siemeniä. Katumielenosoitus luo katuagitation, jonka vaikutus ei voi olla tehoamatta yhteiskunnan taka-

pajuiseen ja arkaan osaan *. Ei tarvitse muuta kuin mennä kadulle mielenosoituksen aikana nähdäkseen miehuullisia taistelijoita ja ymmärtääkseen, minkä vuoksi he taistelevat, kuullakseen vapaata puhetta, joka kutsuu kaikkia taisteluun, kuullakseen taistelulaulua, joka paljastaa vallitsevan järjestelmän ja tuo näkyviin yhteiskuntamme mätäpaiseet. Siksi hallitusvalta pelkääkin eniten katumielenosoitusta. Juuri sen vuoksi se uhkaa rangaista ankarasti, paitsi mielenosoittajia, myöskin „uteliaita“. Tuossa kansan uteliaisuudessa piilee päävaara hallitusvallalle: tämänpäiväinen „utelias“ kerää huomenna mielenosoittajana ympärilleen uusia „uteliaiden“ ryhmiä. Ja tuollaisia „uteliaita“ on tänään jokaisessa suuressa kaupungissa kymmeniä tuhansia. Venäjän asukas ei nyt enää mene piiloon kuten ennen kuullessaan, että jossain mellakoidaan („kunhan ei vain minuakin pantaisi edesvastuuseen, parempi pysyä loitolla“, sanoi hän ennen), tänään hän pyrkii mellakkapaikalle ja „utelee“: minkä takia noita mellakoita tapahtuu, minkä vuoksi niin paljon kansaa panee selkänsä alttiiksi kasakkain pampuille.

Näissä oloissa „uteliaat“ lakkaavat kuuntelemasta välinpitämättöminä pamppujen ja sapelien viuhketta. „Uteliaat“ näkevät, että mielenosoittajat ovat kokoontuneet kadulle sanomaan julki toivomuksensa ja vaa-

* Illegaalinen kirja ja agitatiolehtinen pääsee Venäjän nykyoloissa jokaisen asukkaan luettavaksi tavattomin vaikeuksin. Vaikka illegaalisen kirjallisuuden levittäminen kantaakin suuria hedelmiä, niin useimmissa tapauksissa se ulottuu vain väestön pienimpään osaan.

timuksensa, mutta hallitusvalta vastaa heille pieksämisellä ja julmalla nujertamisella. „Utelias“ ei enää juokse karkuun pamppujen viuhketta, vaan päinvastoin menee lähemmäksi, eikä pamppu enää voi päästä selville, mihin päättyy tavallinen „utelias“ väki ja mistä alkaa „mellakoiva“ väki. Noudattaen „täydellistä demokraattista tasa-arvoisuutta“ ja tekemättä eroa sukupuoleen, ikään ja edes säätyynkään nähden, pamppu läimähtelee nyt kaikkien selkään. Siten pamppu tekee meille suuren palveluksen joudutta-malla „uteliaan“ vallankumouksellistumista. Se muuttuu rauhoitusaseesta herätysaseeksi.

Olkoon sen vuoksi niin, että katumielenosoitukset eivät anna meille suoranaisia tuloksia, olkoon niin, että mielenosoittajain voima on vielä tänään hyvin heikko, jotta tuolla voimalla voitaisiin pakoittaa hallitusvalta heti paikalla tekemään myönnytyksiä kansan vaatimuksille, mutta uhrit, joita me tänään kannamme katumielenosoituksissa, tulevat meille korvatuiksi satakertaisesti. Jokainen taistelussa kaatunut tai leiristämme pois temmattu taistelija nostattaa satoja uusia taistelijoita. Toistaiseksi me tulemme useamminkin kuin yhden kerran vielä lyödyiksi kadulla, hallitus tulee vielä useamminkin kuin yhden kerran selviytymään voittajana katutaisteluissa. Mutta se tulee olemaan „Pyrrhoksen voitto“. Vielä muutama sellainen voitto — ja itsevaltiuden tappio on kiertämätön. Tämänpäiväisellä voitolla se valmistaa omaa tappiotaan. Ja varmasti vakuuttuneina siitä, että tuo päivä tulee, että tuo päivä on lähellä, me menemme pampuniskujen alle kylvääksemme poliittisen agitation ja sosialismin siemeniä.

Hallitusvalta on ainakin yhtä vakuuttunut siitä kuin mekin, että katuagitatio on sille kuolemantuomio, että riittää, kun kuluu vielä 2—3 vuotta, niin sen eteen nousee **kansanvallankumouksen** aave. Muutama päivä sitten hallitus ilmoitti Jekaterinoslavin kuvernöörin suun kautta, että se „ei tule karttamaan edes äärimmäisiäkään toimenpiteitä hävittääkseen pienimmätkin katumielenosoitusyritykset“. Kuten näette, tuo ilmoitus haiskahtaa kiväärinkuulilta ja jopa mahdollisesti tykinammuksiltakin, mutta me olemme sitä mieltä, että kuula ei ole vähemmässä määrin tyytymättömyyttä kiihoittava väline kuin pamppu. Me emme usko, että hallitus pystyy edes noilla „äärimmäisillä toimenpiteillä“ pitkäksi aikaa estämään poliittista agitatiota ja siten ehkäisemään sen kehitystä. Me uskomme, että vallankumouksellinen sosialidemokratia pystyy soveltamaan agitationsa niihin uusiinkin olosuhteisiin, jotka hallitus saa aikaan ottamalla käytäntöön noita „äärimmäisiä toimenpiteitä“. Joka tapauksessa sosialidemokratian on seurattava valppaasti tapahtumia, käytettävä nopeasti hyväksi noiden tapahtumain opetukset ja sovellettava taitavasti toimintansa muuttuneisiin olosuhteisiin.

Mutta sitä varten sosialidemokratia tarvitsee voimakkaan ja lujasti yhteenliittyneen järjestön, nimittäin **puoluejärjestön**, joka tulee olemaan tiukasti yhtenäinen ei vain nimensä puolesta, vaan myöskin perusperiaatteidensa ja taktillisten katsantokantojensa puolesta. Tehtävämme on uurastaa sellaisen voimakkaan puolueen luomiseksi, joka tulee olemaan aseistettu vankoilla periaatteilla ja järkkymättömällä konspiratiolla.

Sosialidemokraattisen puolueen on käytettävä hyväkseen uutta alkanutta katuliikettä, sen **on otettava omiin käsiinsä Venäjän demokratian lippu ja vietävä se kaikkien toivomaan voittoon!**

Näinollen meillä alkaa **etupäässä poliittisen taistelun** kausi. Sellainen taistelu on meille kiertämätöntä, sillä vallitsevissa poliittisissa olosuhteissa taloudellinen taistelu (lakot) ei voi antaa mitään oleellista. Vapaissakin valtioissa lakot ovat kaksiteräinen miekka: vieläpä sielläkin lakot monesti päättyvät työläisten tappioon siitä huolimatta, että työläisillä on taistelukeinoja — poliittinen vapaus, työväen ammattiliittojen vankat järjestöt ja rikkaat kassat. Mutta meillä, jossa lakko on rikos, josta rangaistaan vangitsemisella ja joka nujerretaan asevoimalla, jossa kaikenlaiset työväen liitot ovat kiellettyjä,— meillä lakot saavat vain **vastalauseen** merkityksen. Mutta vastalauseeksi ovat mielenosoitukset voimakkaampi ase. Lakoissa on työväen voima hajallaan, lakkoihin osallistuvat vain yhden tehtaan tai muutamien tehtaiden työläiset, parhaassa tapauksessa yhden ammattialan työläiset, yleislakon järjestäminen on hyvin vaikeata vieläpä Länsi-Euroopassakin ja meillä kokonaan mahdotontakin, kun taas katumielenosoituksissa työläiset kerralla yhdistävät voimansa.

Tästä näkyy, kuinka ahdaskatseisesti suhtautuvat asiaan ne „sosialidemokraatit“, jotka tahtovat teljetä työväenliikkeen taloudellisen taistelun ja taloudellisten järjestöjen puitteisiin jättämällä poliittisen taistelun „sivistyneistölle“, ylioppilaille, yleisölle ja suomalla työläisille **vain apuvoiman merkityksen.** Historia opettaa, että sellaisten olosuhteiden vallitessa

työläiset joutuvat vetämään kastanjat tulesta vain porvariston hyväksi. Porvaristo käyttää tavallisesti mielellään hyväksi työläisten jänteviä kouria taistelussa itsevaltaista valtaa vastaan, ja kun voitto on jo saavutettu, niin porvaristo anastaa itselleen sen tulokset ja jättää työläiset tyhjin käsin. Jos asia menee meilläkin siten, niin työläiset eivät saa mitään tästä taistelusta. Mitä tulee ylioppilaisiin ja muihin vastalauseen ilmaisijoihin yleisön keskuudesta, niin hehän ovat samaa porvaristoa. Riittää, kun heille annetaan aivan kiltti „kynitty perustuslaki", joka suo kansalle mitättömiä oikeuksia, jotta kaikki nuo vastalauseen ilmaisijat alkavat laulaa toisella äänellä: he alkavat ylistää „uutta" valtakomentoa. Porvaristo pelkää alituisesti kommunismin „punaista aavetta" ja pyrkii kaikissa vallankumouksissa lopettamaan asian siihen, mistä se vasta alkaa. Saatuaan itselleen pienen edullisen myönnytyksen se työläisiä pelästyneenä ojentaa hallitusvallalle sovinnon käden ja häpeämättä myy vapauden asian *.

Vain työväenluokka on todellisen demokratian luotettava tuki. Vain se ei voi tehdä sovintoa itsevaltiuden kanssa jonkun myönnytyksen vuoksi eikä se anna tuudittaa itseään uneen, kun sille aletaan laulaa hempeästi perustuslakipillin säestyksellä.

Sen vuoksi demokratian asialle Venäjällä on tavattoman suuri merkitys sillä, pystyykö työväenluokka käymään yhteisen demokraattisen liikkeen johtoon

* Tässä me emme tietenkään tarkoita sitä sivistyneistöä, joka jo luopuu luokastaan ja taistelee sosialidemokraattien riveissä. Mutta sellaiset intelligentit ovat vain poikkeuksia, he ovat „valkoisia variksia".

vai tuleeko se laahustamaan liikkeen häntäpäässä „sivistyneistön", s.o. porvariston apuvoimana. Ensimmäisessä tapauksessa itsevaltiuden kukistamisen tuloksena tulee olemaan laaja **demokraattinen perustuslaki**, joka antaa yhtäläiset oikeudet sekä työläiselle että poljetulle talonpojalle ja myöskin kapitalistille. Toisessa tapauksessa meillä tulee olemaan tuloksena se „kynitty perustuslaki", joka osaa yhtä hyvin kuin itsevaltiuskin tallata maahan työläisten vaatimukset ja antaa **kansalle** vain vapauden harhakuvan.

Mutta tätä johtotehtävää varten työväenluokan on järjestäydyttävä **itsenäiseksi poliittiseksi puolueeksi**. Silloin sille eivät tule olemaan peloittavia taistelussa itsevaltiutta vastaan mitkään sen tilapäisen liittolaisen — „yleisön" — kavallukset ja petokset. Siitä hetkestä lähtien, kun tuo „yleisö" pettää demokratian asian, tulee työväenluokka itse omin voiminsa viemään tätä asiaa eteenpäin, — itsenäinen poliittinen puolue antaa sille sitä varten välttämättömän voiman.

Sanomalehti „Brdzola" („Taistelu") № 2—3, marras — joulukuu 1901

Artikkeli ilman allekirjoitusta

Käännetty gruusian kielestä

MITEN SOSIALIDEMOKRATIA YMMÄRTÄÄ KANSALLISUUSKYSYMYKSEN?

I

Kaikki muuttuu... Yhteiskunnallinen elämä muuttuu ja sen mukana muuttuu myöskin „kansallisuuskysymys“. Eri aikoina tulee taistelutantereelle erilaisia luokkia, ja jokainen luokka ymmärtää „kansallisuuskysymyksen“ omalla tavallaan. Siis eri aikoina „kansallisuuskysymys“ **palvelee erilaisia etuja** ja saa erilaisia vivahteita riippuen siitä, **mikä** luokka sen tuo esiin ja **milloin** se tuodaan esiin.

Meillä on esimerkiksi ollut olemassa niinsanottu **aateliston „kansallisuuskysymys“**, kun „Gruusian Venäjään yhdistämisen“ jälkeen gruusialainen aatelisto sai tuntea, miten epäedullista sille oli niiden vanhojen etuoikeuksien ja mahtavuuden menettäminen, jotka sillä olivat gruusialaisten kuninkaiden aikana, ja, pitäen „yksinkertaista alamaisuutta“ arvolleen alentavana, halusi **„Gruusian vapautusta“. Tällä se tahtoi saada „Gruusian“ johtoon gruusialaiset kuninkaat ja gruusialaisen aateliston ja antaa** siten **niiden käsiin Gruusian kansan kohtalon!** Se oli **feodaalis-monarkistista „natsionalismia“.** Tuo „liike“ ei jättänyt mitään

huomattavampaa jälkeä gruusialaisten elämään eikä hankkinut itselleen mainetta ainoallakaan teolla, ellei oteta lukuun Gruusian aatelisten erillisiä salaliittoja venäläisiä vallanpitäjiä vastaan Kaukaasiassa. Yhteiskuntaelämän tapahtumain tarvitsi vain hiukan kajota tuohon ilmankin heikkoon „liikkeeseen“ hajoittaakseen sen perustuksia myöten. Todellakin, tavaratuotannon kehitys, maaorjuuden lakkauttaminen, aatelispankin perustaminen, luokkavastakohtien kärjistyminen kaupungissa ja maaseudulla, voimistunut maaseutuköyhälistön liike y.m.s.— kaikki se antoi kuoliniskun gruusialaiselle aatelistolle sekä sen mukana **„feodaalis-monarkistiselle natsionalismille“.** Gruusialainen aatelisto jakaantui kahdeksi ryhmäksi. Toinen niistä luopui kaikesta „natsionalismista“ ja ojensi kätensä Venäjän itsevaltiudelle saadakseen siltä korvaukseksi hyvätuloisia virkapaikkoja, huokeaa luottoa ja maatalousvälineitä sekä saadakseen hallituksen varjelemaan sitä maaseudun „kapinoitsijoilta“ y.m.s. Toinen, gruusialaisen aateliston heikompi ryhmä taas solmi ystävyyden gruusialaisten piispojen ja arkkimandriittien kanssa ja siten peitti elämän vainoaman „natsionalismin“ klerikalismin siipien suojaan. Tämä ryhmä harrastaa suurella antaumuksella hävitettyjen gruusialaisten kirkkojen —„menneen suuruuden muistomerkkien“—jälleenrakentamista (tämä on sen „ohjelman“ pääpykälä!) ja odottaa hartaasti ihmettä, joka on täyttävä sen **maaorjajärjestelmään ja monarkiaan** tähtäävät „toiveet“.

Feodaalis-monarkistinen natsionalismi on näinollen ottanut elämänsä viime hetkinä itselleen klerikaalisen muodon.

Nykyinen yhteiskuntaelämä on samalla tuonut meillä esiin **porvariston kansallisuuskysymyksen.** Kun nuori gruusialainen porvaristo tuli tuntemaan, kuinka vaikeata sille on vapaa kilpailu „ulkomaisten“ kapitalistien kanssa, se alkoi gruusialaisten kansallisdemokraattien suun kautta leperrellä **riippumattomasta Gruusiasta.** Gruusialainen porvaristo halusi suojata Gruusian markkinat tullimuurilla, karkoittaa väkivoimalla „ulkomaisen“ porvariston näiltä markkinoilta, nostaa keinotekoisesti tavarain hintoja ja saavuttaa tuollaisin „patrioottisin“ tempuin menestystä rikastumisen tantereella.

Sellainen on ollut ja sellaisena pysyy gruusialaisen porvariston natsionalismin tarkoitusperä. Sanomattakin on selvää, että tuon tarkoitusperän toteuttamiseksi tarvittiin voimaa, ja tuo voima oli proletariaatissa. Vain proletariaatti pystyi puhaltamaan hengen porvariston kuohittuun „patriotismiin“. Proletariaatti oli saatava taivutetuksi omalle puolelle, ja niinpä näyttämölle astuvat „kansallisdemokraatit“. Paljon käyttivät he ruutia kumotakseen tieteellisen sosialismin, paljon sättivät he sosialidemokraatteja ja neuvoivat gruusialaisia proletaareja erkanemaan näistä, ylistelivät Gruusian proletariaattia ja suostuttelivat sitä „työläisten omaksi hyväksi“ voimistamaan jollain tavoin Gruusian porvaristoa. He rukoilivat herkeämättä gruusialaisia proletaareja: älkää saattako turmioon „Gruusiaa“ (vaiko Gruusian porvaristoa?), unohtakaa „sisäiset erimielisyydet“, solmikaa ystävyys gruusialaisen porvariston kanssa y.m.s. Mutta turhaan! Porvarillisten sanomalehtimiesten imelät sadut eivät voineet tuudittaa uneen Gruusian proletariaattia!

Gruusian marxilaisten säälimättömät rynnäköt ja varsinkin mahtavat luokkaliikehtimiset, jotka tekivät venäläisistä, armenialaisista, gruusialaisista ja muista proletaareista yhden sosialistisen joukko-osaston, antoivat **porvarillisille natsionalisteillemme** musertavan iskun ja karkoittivat heidät pois taistelutantereelta. „Häpeään saatetun nimensä palauttamiseksi ennalleen" täytyi karkuun lähteneiden patrioottiemme „muuttaa edes väriä", pukeutua edes sosialistisiin vaatteisiin, kun he eivät voineet omaksua sosialistisia katsantokantoja. Ja todellakin, näyttämölle pulpahti illegaalinen... porvarillis-natsionalistinen — luvallanne sanoen „sosialistinen" äänenkannattaja **„Sakartvelo"** [5]! Siten haluttiin viekotella gruusialaisia työläisiä! Mutta oli jo myöhäistä! Gruusialaiset työläiset olivat oppineet eroittamaan mustan valkoisesta, he arvasivat helposti, että porvarilliset natsionalistit „olivat vain muuttaneet väriä" eivätkä katsantokantojensa olemusta, että **„Sakartvelolla" on ainoastaan nimi sosialistinen.** He ymmärsivät sen ja nauroivat Gruusian „pelastajille"! „Sakartvelon" Don Quijotien toiveet eivät toteutuneet!

Toisaalta taloudellinen kehityksemme rakentaa vähitellen siltaa gruusialaisen porvariston eturivin piirien ja „Venäjän" välille, sitoo taloudellisesti ja poliittisesti nuo piirit „Venäjään" ja siten horjuttaa ilmankin horjutetun porvarillisen natsionalismin maaperää. Ja se on toinen isku porvarilliselle natsionalismille!

Taistelutantereelle ilmestyi uusi luokka, **proletariaatti,** ja sen mukana syntyi uusi „kansallisuuskysymys", **proletariaatin „kansallisuuskysymys".** Yhtä

paljon kuin proletariaatti eroaa aatelistosta ja porvaristosta, yhtä paljon myöskin proletariaatin esiintuoma „kansallisuuskysymys“ eroaa aateliston ja porvariston „kansallisuuskysymyksestä“.

Keskustelkaamme nyt tästä „natsionalismista“.

Miten sosialidemokratia ymmärtää **„kansallisuuskysymyksen“?**

Venäjän proletariaatti alkoi jo kauan sitten puhua taistelusta. Kuten tunnettua, kaikenlaisen taistelun päämääränä on voitto. Mutta proletariaatin voittoa varten on välttämätöntä liittää yhteen **kaikki** työläiset **kansallisuudesta riippumatta.** On selvää, että kansallisten raja-aitojen hävittäminen ja venäläisten, gruusialaisten, armenialaisten, puolalaisten, juutalaisten ynnä muiden proletaarien kiinteä yhteenliittäminen on Venäjän proletariaatin voiton välttämätön ehto.

Sellaisia ovat Venäjän proletariaatin edut.

Mutta Venäjän itsevaltius Venäjän proletariaatin pahimpana vihollisena toimii alituisesti proletaarien yhteenliittymistä vastaan. Se vainoaa rosvon tavoin Venäjän „vieraiden“ kansallisuuksien kansallista kulttuuria, kieltä, tapoja ja laitoksia. Itsevaltius riistää niiltä välttämättömät kansalaisoikeudet, ahdistaa niitä joka taholta, kylvää farisealaisesti niiden välille epäluottamusta ja vihamielisyyttä, yllyttää niitä verisiin yhteentörmäyksiin näyttäen siten, että Venäjän itsevaltiuden ainoana tarkoituksena on saattaa Venäjällä asuvat kansakunnat riitaan keskenään, kärjistää niiden välillä kansallista eripuraisuutta, lujittaa kansallisia raja-aitoja ja siten suuremmalla menestyksellä eroittaa proletaareja toisistaan, suuremmalla menestyksellä hajoittaa koko Venäjän proletariaatti pieniksi kansal-

lisiksi ryhmiksi ja sillä tavoin kaivaa hauta työläisten luokkatietoisuudelle, heidän luokkayhdistymiselleen. Sellaisia ovat Venäjän taantumuksen edut, sellainen on Venäjän itsevaltiuden politiikka.

On selvää, että Venäjän proletariaatin etujen täytyi ennemmin tai myöhemmin kiertämättä törmätä vastakkain tsaarin itsevaltiuden taantumuksellisen politiikan kanssa. Niin tapahtuikin, ja juuri tällä pohjalla syntyi „kansallisuuskysymys" sosialidemokratiassa.

Kuinka on rikottava kansakuntien välille pystytetyt raja-aidat, kuinka on hävitettävä kansallinen sulkeutuneisuus, jotta Venäjän proletaareja voitaisiin paremmin lähentää toisiinsa, jotta heidät voitaisiin liittää tiukemmin yhteen?

Sellainen on „kansallisuuskysymyksen" sisältö sosialidemokratiassa.

On jakaannuttava erillisiksi kansallisiksi puolueiksi ja perustettava niistä „vapaa liitto", vastaavat **federalisti**-sosialidemokraatit.

Samaa hokee „Armenian sosialidemokraattinen työväenjärjestö" [6].

Niinkuin näette, meitä neuvotaan olemaan yhdistymättä yhdeksi Venäjän puolueeksi, jonka johdossa on yhtenäinen keskus, ja jakaantumaan useammaksi puolueeksi useampine johtavine keskuksineen, ja kaikki tämä olisi tehtävä luokkayhtenäisyyden lujittamiseksi! Me tahdomme **lähentää** eri kansakuntien proletaareja toisiinsa. Mitä meidän on tehtävä? — Loitontakaa proletaarit toisistaan ja te saavutatte tarkoituksen! vastaavat federalisti-sosialidemokraatit. Me tahdomme yhdistää proletaarit samaan puolueeseen. Mitä meidän on tehtävä? — Pirstokaa Venäjän proletariaatti erilli-

siksi puolueiksi ja te saavutatte tarkoituksen! vastaavat federalisti-sosialidemokraatit. Me tahdomme hävittää kansalliset raja-aidat. Millaisiin toimenpiteisiin on ryhdyttävä?— Lujittakaa kansallisia raja-aitoja järjestöllisillä raja-aidoilla ja te saavutatte tarkoituksen! vastaavat he. Ja kaikkea tuota neuvotaan meille, Venäjän proletaareille, jotka käymme taistelua yhtäläisissä poliittisissa olosuhteissa ja joilla on sama, yhteinen vihollinen! Sanalla sanoen meille puhutaan: toimikaa vihollisten iloksi ja haudatkaa omin käsin yhteinen päämääränne!

Mutta suostukaamme hetkiseksi federalisti-sosialidemokraattien mielipiteeseen ja seuratkaamme heitä,— katsokaamme, minne he meitä johdattavat! Sanotaanhan: seuraa valehtelijaa aina valheen kynnykselle asti.

Olettakaamme, että olemme totelleet federalistejamme ja perustaneet erilliset kansalliset puolueet. Millaisia tuloksia siitä seuraa?

Se on helppo ymmärtää. Kun me tähän mennessä, ollessamme vielä **sentralisteja,** kiinnitimme päähuomion proletaarien aseman **yhteisiin** ehtoihin, heidän etujensa **yhteisyyteen** ja puhuimme heidän „kansallisista eroavaisuuksistaan“ vain sikäli, mikäli se ei ollut ristiriidassa heidän **yhteisten** etujensa kanssa,— kun tähän mennessä meille oli tärkeimpänä kysymyksenä se kysymys, missä Venäjän kansallisuuksien proletaarit ovat toistensa kanssa samaa mieltä, mitä yhteistä niillä on, rakentaaksemme näiden yhteisten etujen pohjalla koko Venäjän työläisten yhden keskitetyn puolueen, niin nykyään, kun „meistä“ on tullut federalisteja, huomiomme kohdistuu uuteen

pääkysymykseen: missä suhteessa Venäjän kansallisuuksien proletaarit eroavat toisistaan, minkälainen ero on heidän välillään, rakentaaksemme „kansallisen eroavaisuuden" pohjalla erilliset kansalliset puolueet. Näinollen sentralistille toisarvoisista „kansallisista eroavaisuuksista" tulee federalistille kansallisten puolueiden perustus.

Jos me kuljemme edelleen tuota tietä, niin ennemmin tai myöhemmin olemme pakoitettuja tekemään sen johtopäätöksen, että esimerkiksi armenialaisen proletaarin „kansalliset" ja vielä jotkin muut „eroavaisuudet" ovat samanlaisia kuin armenialaisen porvaristonkin, että armenialaisella proletaarilla ja armenialaisella porvarilla ovat samanlaiset tavat ja samanlainen luonne, että he muodostavat saman kansan, saman jakamattoman „kansakunnan"*. Siitä ei ole

* „Armenian sosialidemokraattinen työväenjärjestö" on vastikään ottanut tuon kehuttavan askeleen. „Manifestissaan" se julistaa päättävästi, että „proletariaattia (armenialaista) ei voida erottaa yhteiskunnasta (armenialaisesta): yhdistyneen (armenialaisen) proletariaatin on oltava Armenian kansan kaikkein järkevin ja voimakkain elin", että „sosialistiseen puolueeseen yhdistyneen armenialaisen proletariaatin on pyrittävä määräämään Armenian yhteiskunnallista ajattelua, että armenialainen proletariaatti tulee olemaan heimonsa oma poika" y.m. (katso „Armenian sosialidemokraattisen työväenjärjestön" „Manifestin" 3. pykälää).

On ensinnäkin käsittämätöntä, miksi „armenialaista proletariaattia ei voida erottaa Armenian yhteiskunnasta", kun tuo „eroaminen" tapahtuu joka askeleella? Eikö yhdistynyt armenialainen proletariaatti „eronnut" Armenian yhteiskunnasta, kun se v. 1900 (Tiflisissä) julisti taistelun armenialaiselle porvaristolle ja porvarillisesti ajatteleville armenialaisille?! Mikä sitten on „Armenian sosialidemokraattinen työväenjärjestö", ellei se ole armenialaisten proletaarien luokkajärjestö, proletaarien, jotka ovat

pitkä matka „yhteistoiminnan yhteiseen maaperään“, jolle tulee astua sekä porvarin että proletaarin ja ojentaa ystävällisesti toinen toiselleen kätensä saman „kansakunnan“ jäseninä. Itsevaltaisen tsaarin tekopyhä politiikka saattaa näyttää tuollaisen ystävyyden „uudelta“ todistukselta ja puheet luokkavastakohdista kuulostavat „sopimattomalta kirjanoppineisuudelta“. Ja sitten vielä jonkin runollinen käsi näppäilee „rohkeammin“ ahdasmielisiä kansallisia säveliä, joita vielä toistaiseksi on olemassa Venäjän kansallisuuksien proletaarien keskuudessa, ja panee ne soimaan vastaavalla nuotilla. Chauvinistiselle huijaukselle avataan luotto (luottamus), ystävät näyttävät vihollisilta ja viholliset ystäviltä, syntyy hämminki, Venäjän proletariaatin luokkatietoisuus murenee.

„eronneet“ Armenian yhteiskunnan muista luokista? Tai mahdollisesti „Armenian sosialidemokraattinen työväenjärjestö“ on kaikkien luokkien järjestö!? Mutta voiko Armenian taisteleva proletariaatti rajoittua „määräämään Armenian yhteiskunnallista ajattelua“, eikö se ole velvollinen menemään eteenpäin, julistamaan taistelun tuolle ytimiin asti porvarilliselle „yhteiskunnalliselle ajattelulle“ ja puhaltamaan siihen vallankumouksellisen hengen? Tosiasiat osoittavat, että se on velvollinen. Mutta jos se on siten, niin on itsestään selvää, että „Manifestin“ ei olisi pitänyt kiinnittää lukijan huomiota „yhteiskunnallisen ajattelun määräämiseen“, vaan taisteluun tuota ajattelua vastaan, siihen, että sitä täytyy vallankumouksellistaa; siten se olisi luonnehtinut paremmin „sosialistisen proletariaatin“ velvollisuuksia. Ja vihdoin, näinköhän armenialainen proletariaatti voi olla „heimonsa oma poika“, kun tuon heimon eräs osa — armenialainen porvaristo — imee kuin hämähäkki sen verta, ja toinen osa — armenialainen papisto — sen lisäksi, että imee työläisten verta, vielä järjestelmällisesti turmelee sen tajuntaa? Kaikki nämä kysymykset ovat yksinkertaisia ja kiertämättömiä, kun asia katsotaan luokkataistelun näkökannalta. Mutta „Manifes-

Sen sijaan, että **hävittäisimme kansalliset raja-aidat**, me näinollen federalistien tahdosta **vielä entisestäänkin lujitamme** niitä järjestöllisillä raja-aidoilla; sen sijaan, että **veisimme eteenpäin** proletariaatin luokkatietoisuutta, me **työnnämme sitä taaksepäin** ja saatamme sen vaarallisiin koettelemuksiin. Ja itsevaltaisen tsaarin „sydän riemuitsee", sillä sen ei olisi koskaan onnistunut saada itselleen meidän kaltaisiamme ilmaisia apulaisia.

Siihenkö me olemme pyrkineet?

Ja vihdoin, sellaisena aikana, jolloin me tarvitsemme yhtenäistä, joustavaa ja keskitettyä puoluetta, jonka Keskuskomitea voi silmänräpäyksessä nostattaa koko Venäjän työläiset jalkeille ja viedä heidät päättävään rynnäkköön itsevaltiutta ja porvaristoa vas-

---

tin" kirjoittajat eivät huomaa noita kysymyksiä, sillä he katsovat asiaa federalistis-natsionalistiselta näkökannalta, jonka he ovat lainanneet Bundilta (juutalaisten työväenliitto)[7]. Yleensäkin „manifestin" kirjoittajat ovat ikäänkuin ottaneet tehtäväkseen matkia kaikessa Bundia. „Manifestiinsa" he ovat liittäneet myöskin Bundin V edustajakokouksen „Bundin asemasta puolueessa" hyväksymän päätöslauselman toisen pykälän. He nimittävät „Armenian sosialidemokraattista työväenjärjestöä" armenialaisen proletariaatin etujen ainoaksi puolustajaksi (katso mainitun „Manifestin" 3. pykälää). „Manifestin" kirjoittajat ovat unohtaneet, että puolueemme Kaukaasian komiteoita[8] on jo muutamia vuosia pidetty armenialaisten (ja muiden) proletaarien edustajina Kaukaasiassa, että ne kehittävät heissä luokkatietoisuutta armenian kielellä harjoitettavan suullisen ja painetun propagandan ja agitation avulla, johtavat heitä taistelun aikana y.m., kun taas „Armenian sosialidemokraattinen työväenjärjestö" syntyi vasta toissapäivänä. Kaiken tuon he ovat unohtaneet ja luultavasti tulevat vielä paljon unohtamaan saadakseen vain tarkasti lainatuksi itselleen Bundin organisatooriset ja poliittiset katsomukset.

taan,— meille tyrkytetään vaivaista, erillisiksi puolueiksi pirstottua „federalistista liittoa“! Terävän aseen asemesta meille annetaan ruostunut ase ja vakuutellaan: tällä te, nähkääs, teette pikemmin lopun verivihollisistanne!

Siihen vievät meitä federalisti-sosialidemokraatit! Mutta koska me emme pyri „lujittamaan kansallisia raja-aitoja“, vaan pyrimme hävittämään ne, koska me emme tarvitse ruostunutta asetta, vaan tarvitsemme terävän aseen repiäksemme juurineen pois nykyisen epäoikeudenmukaisuuden, koska me emme halua tuottaa viholliselle iloa, vaan murhetta, ja tahdomme sen hävittää maan tasalle, niin on selvää, että velvollisuutemme on kääntää selkämme federalisteille ja löytää parempi vastaus „kansallisuuskysymyksen“ ratkaisulle.

II

Tähän asti me olemme puhuneet siitä, kuinka „kansallisuuskysymystä“ ei pidä ratkaista. Keskustelkaamme nyt siitä, kuinka tämä kysymys pitää ratkaista, s.o. kuinka sen on ratkaissut sosialidemokraattinen työväenpuolue *.

Ennen kaikkea on muistettava, että Venäjällä toimiva sosialidemokraattinen puolue nimitti itsensä **Venäjän** (eikä **venäläiseksi**) puolueeksi. Tällä se ilmeisesti halusi meille sanoa, että se tulee kokoamaan

* Lienee paikallaan huomauttaa, että seuraava esitys on puolueohjelmamme kansallisuuskysymystä koskevien pykälien selittämistä.

lippunsa alle venäläisten proletaarien ohella myöskin Venäjän **kaikkien kansallisuuksien** proletaareja ja ryhtyy siis kaikkiin toimenpiteisiin hävittääkseen niiden välille pystytetyt **kansalliset raja-aidat.**

Edelleen puolueemme on puhdistanut „kansallisuuskysymyksen" sen ympärille kietoutuneesta usvasta, joka saattoi sen näyttämään salaperäiseltä, se jakoi tuon kysymyksen perusosiin, antoi kullekin niistä luokkavaatimuksen luonteen ja esitti ne ohjelmassa eri pykälinä. Tällä se osoitti meille selvästi, että **sinänsä otettuina** ei niinsanotuilla „kansallisilla eduilla" ja „kansallisilla vaatimuksilla" ole erikoista arvoa, että nuo „edut" ja „vaatimukset" ansaitsevat huomiota vain sikäli, mikäli ne edistävät tai voivat edistää proletariaatin luokkatietoisuutta, sen luokkakehitystä. Kaikella tällä Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue viitoitti selvästi sen tien, jolle se on lähtenyt, ja sen kannan, jonka se on ottanut „kansallisuuskysymystä" ratkaistessaan.

Mitä osia kuuluu „kansallisuuskysymykseen"?

Mitä herrat federalisti-sosialidemokraatit vaativat?

1) **„Kansalaistasa-arvoisuutta Venäjän kansallisuuksille"?**

Teidän mieltänne kuohuttaa Venäjällä vallitseva kansalaistasa-arvoisuuden puuttuminen? Te tahdotte palauttaa Venäjän kansallisuuksille hallituksen poisottamat kansalaisoikeudet ja sen vuoksi vaaditte kansalaistasa-arvoisuutta noille kansallisuuksille? Mutta olemmeko me **tätä** vaatimusta vastaan? Me ymmärrämme erinomaisen hyvin, kuinka suuri merkitys proletaareille on kansalaisoikeuksilla. Kansalaisoikeudet ovat taisteluase; noiden oikeuksien riistäminen

merkitsee aseen riistämistä; ja kukapa ei tietäisi, että aseettomat proletaarit eivät voi taistella hyvin? Ja Venäjän proletariaatille on välttämätöntä, että Venäjän kaikkien kansallisuuksien proletaarit taistelisivat hyvin, sillä mitä paremmin nämä proletaarit tulevat taistelemaan, sitä enemmän heillä tulee olemaan luokkatietoisuutta, ja mitä enemmän heillä tulee olemaan luokkatietoisuutta, sitä tiukemmaksi tulee Venäjän proletariaatin luokkayhtenäisyys. Niin, kaiken tämän me tiedämme, ja siksi me taistelemme ja tulemme taistelemaan kaikin voimin Venäjän kansallisuuksien kansalaistasa-arvoisuuden puolesta! Lukekaahan puolueohjelmamme 7. pykälä, jossa puolue puhuu „kaikkien kansalaisten täydellisestä tasa-arvoisuudesta heidän sukupuolestaan, uskontunnustuksestaan, rodustaan ja **kansallisuudestaan** riippumatta“, ja te huomaatte, että Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue ottaa toteuttaakseen nuo vaatimukset.

Mitä federalisti-sosialidemokraatit vielä vaativat?

2) **„Kielivapautta Venäjän kansallisuuksille“?**

Teidän mieltänne kuohuttaa se tosiasia, että Venäjän „vieraiden“ kansallisuuksien proletaareja on milteipä kielletty opiskelemasta äidinkielellään, puhumasta omaa kieltään julkisissa, valtion ja muissa laitoksissa? On tosiaan syytä mielten kuohuun! Kieli on kehityksen ja taistelun ase. Eri kansakunnilla on eri kieli. Venäjän proletariaatin edut vaativat, että Venäjän kansallisuuksien proletaareilla olisi täysi oikeus käyttää **sitä kieltä**, jolla he voivat helpoimmin saada sivistyksen, jolla he voivat parhaimmin taistella vihollisia vastaan kokouksissa ja julkisissa, valtion y.m. laitoksissa. **Sellaiseksi** kieleksi tunnustetaan

äidinkieli. „Vieraiden" kansallisuuksien proletaareilta riistetään äidinkieli, emmehän voi vaieta,— sanovat he. No niin, mutta mitä puolueohjelmamme sanoo siitä Venäjän proletariaatille? Lukekaa puolueohjelmamme 8. pykälä, jonka mukaan puolueemme vaatii: „Väestön oikeutta saada sivistys äidinkielellä, mikä taataan perustamalla sitä varten välttämättömiä kouluja valtion ja itsehallintaelinten kustannuksella; jokaisen kansalaisen oikeutta puhua omaa kieltään kokouksissa; äidinkielen saattamista saman arvoiseksi valtionkielen kanssa kaikissa paikallisissa julkisissa ja valtion laitoksissa",— lukekaa se kaikki ja te tulette vakuuttuneiksi, että Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue ottaa toteuttaakseen tämänkin vaatimuksen.

Mitä federalisti-sosialidemokraatit vielä vaativat?

3) **„Itsehallintaa Venäjän kansallisuuksille"?**

Te haluatte sillä sanoa, että samoja lakeja ei voida yhtälailla soveltaa Venäjän valtakunnan eri paikkakuntiin, jotka eroavat toisistaan omalaatuisten elinolojensa ja väestön kokoonpanon puolesta? Te tahdotte, että mainituille paikkakunnille annettaisiin oikeus mukauttaa **yleiset** valtion lait omalaatuisiin oloihinsa? Jos se on niin, jos vaatimuksenne sisältö on sellainen, niin sille on annettava vastaava muotokin, on heitettävä pois natsionalistinen usva, sekasotku ja nimitettävä asioita niiden oikeilla nimillä. Ja jos te noudatatte tätä neuvoa, niin te tulette vakuuttuneiksi, että meillä ei ole mitään tuota vaatimusta vastaan. Meillä ei ole minkäänlaisia epäilyksiä siihen nähden, että Venäjän valtakunnan eri paikkakunnat, jotka eroavat toisistaan omalaatuisten elinolojen ja väestön kokoon-

panon puolesta, eivät voi samalla tavalla soveltaa valtakunnan perustuslakia, että sellaisille paikkakunnille on annettava oikeus toteuttaa valtakunnan yleistä perustuslakia siinä muodossa, jossa niille koituu suurin hyöty ja jossa ne saavat täydellisimmin kehitettyä kansassa olevia poliittisia voimia. Sitä vaativat Venäjän proletariaatin luokkaedut. Ja jos te luette puolueohjelmamme 3. pykälän, jossa meidän puolueemme vaatii „laajaa paikallista itsehallintaa; alueellista itsehallintaa niille paikkakunnille, jotka erottautuvat erikoisten elinolojen ja väestön kokoonpanon puolesta", niin te havaitsette, että Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue ensin puhdisti tuon vaatimuksen natsionalistisesta usvasta ja sitten otti toteuttaakseen sen.

4) Te mainitsette meille tsaarin itsevaltiudesta, joka vainoaa petomaisesti Venäjän „vieraiden" kansallisuuksien „kansallista kulttuuria", joka puuttuu rosvomaisesti niiden sisäiseen elämään ja ahdistaa niitä joka taholta, joka on raakalaismaisesti hävittänyt (ja edelleenkin hävittää) suomalaisten kulttuurilaitoksia, on rosvomaisesti anastanut Armenian kansallisomaisuuden j.n.e.? Te vaaditte takeita itsevaltiuden rosvomaisia väkivaltaisuuksia vastaan? Mutta emmekö me näe tsaarin itsevaltiuden väkivaltaisuuksia ja emmekö me ole taistelleet jatkuvasti noita väkivaltaisuuksia vastaan?! Nykyään on jokaiselle silminnähtävää se, kuinka Venäjän nykyinen hallitus ahdistaa ja kuristaa Venäjän „vieraita" kansallisuuksia. Epäilemätöntä on myös se, että hallituksen tuollainen politiikka päivästä toiseen turmelee ja saattaa vaarallisten koettelemusten alaiseksi Venäjän proleta-

riaatin luokkatietoisuuden. Me tulemme siis aina ja kaikkialla taistelemaan tsaarin hallituksen turmelupolitiikkaa vastaan. Me tulemme siis aina ja kaikkialla puolustamaan paitsi noiden kansallisuuksien hyödyllisiä laitoksia myöskin niiden hyödyttömiä laitoksia itsevaltiuden poliisikomennon väkivaltaisuuksilta, sillä Venäjän proletariaatin edut sanovat meille, että vain kansallisuuksilla itsellään on oikeus hävittää tai kehittää kansallisen kulttuurinsa niitä tai näitä puolia. Mutta lukekaa ohjelmamme 9. pykälä. Eiköhän siitä ole kysymys puolueohjelmamme 9. pykälässä, joka sivumennen sanoen on aiheuttanut paljon jälkipuheita niin vihollistemme kuin ystäviemmekin keskuudessa.

Mutta tässä meidät keskeytetään ja neuvotaan lopettamaan keskustelu 9. pykälästä. Minkä vuoksi? kysymme me. „Sen vuoksi“, vastaavat he, että tuo ohjelmamme pykälä „on perinpohjaisesti ristiriidassa“ saman ohjelman 3., 7. ja 8. pykälän kanssa, että jos kansallisuuksille annetaan oikeus järjestää kaikki kansalliset asiansa oman tahtonsa mukaan (kts. 9. pykälä), niin mainitussa ohjelmassa ei silloin pidä olla sijaa 3., 7. eikä 8. pykälälle, ja päinvastoin, jos nuo pykälät jäävät ohjelmaan, niin silloin on epäilemättä ohjelmasta poistettava 9. pykälä. Jotain sellaista epäilemättä sanoo „Sakartvelo“ *, kun se kysyy sille ominaisella

---

* Me kajoamme tässä „Sakartveloon“ vain siksi, että voisimme paremmin selittää 9. pykälän sisällön. Tämän kirjoituksen tarkoituksena on arvostella federalisti-sosialidemokraatteja eikä „sakartvelolaisia“, jotka eroavat perinpohjin ensinmainituista (kts. 1 luku).

kevytmielisyydellä: „mitä logiikkaa on sanoa kansakunnalle: minä annan sinulle alueellisen itsehallinnon, ja samaan aikaan muistuttaa sille, että sillä on oikeus järjestää kaikki kansalliset asiansa oman harkintansa mukaan?“ (kts. „Sakartvelo“ № 9). „Nähtävästi“ ohjelmaan on päässyt pujahtamaan loogillinen ristiriitaisuus, „nähtävästi“ tuon ristiriidan poistamiseksi on ohjelmasta poistettava joko yksi pykälä tai muutamia pykäliä! Niin, „ehdottomasti“ on poistettava, mitenkäs muuten, näettehän, että itse logiikka panee vastalauseensa epäloogillisen „Sakartvelon“ kautta.

Muistuu mieleen eräs muinaistaru. Eli kerran „tietäjä-anatoomi“. Hänen käytettävissään oli „kaikki välttämätön“, mitä „oikea“ anatoomi tarvitsee: diploomi, huoneisto, välineet ja ylettömät pyyteet. Häneltä puuttui vain vähäistä — anatomian tuntemusta. Kerran hänen puoleensa käännyttiin pyynnöllä, että hän selittäisi, minkälainen yhteys on olemassa luurangon eri osien välillä, jotka hän oli heitellyt hajalleen anatomiapöydälle. „Kuuluisalle tietäjällemme“ tuli täten tilaisuus loistaa tiedoillaan. Suurella mahtipontisuudella ja juhlallisuudella „tietäjä“ kävi „asiaan“! Mutta voi surkeutta! „Tietäjä“ ei tuntenut anatomian alkeitakaan, hän ei tiennyt, mikä osa pitää mihinkin liittää, jotta tulokseksi saataisiin kokonainen luuranko! Kauan raukka touhusi ja kovin hikoili, mutta turhaan! Viimein, kun häneltä oli mennyt kaikki sekaisin eikä mitään syntynyt, hän kahmasi muutamia luurangon osia, viskasi ne kauas luotaan sadatellen filosofisesti „ilkeitä“ ihmisiä, jotka muka olivat panneet hänen pöydälleen vääriä luurangon osia. Katsojat tietysti nauroivat „tietäjä-anatoomille“.

Samanlainen kommellus sattui „Sakartvelollekin". Sen päähän pälkähti ryhtyä selittämään meidän puolueohjelmaamme, mutta osoittautui, ettei se tiennyt, mitä meidän ohjelmamme on ja kuinka sitä on selitettävä, se ei ymmärtänyt, mikä yhteys on olemassa tämän ohjelman eri pykälien välillä ja mitä on kukin pykälä erikseen,—ja niinpä se „filosofisesti" neuvoo meitä: kun kerran minä en ole voinut ymmärtää teidän ohjelmanne noita ja noita pykäliä, niin sen vuoksi (?!) ne on heitettävä pois ohjelmasta.

Mutta minä en halua saattaa naurunalaiseksi ilmankin naurettavaa „Sakartveloa",—sanotaanhan: maassa makaavaa ei saa lyödä! Päinvastoin, olen valmis jopa auttamaankin sitä ohjelmamme selittämisessä, mutta sillä ehdolla, että se 1) omilla palstoillaan tunnustaa tietämättömyytensä; 2) huomaavaisesti kuuntelee minua ja 3) olisi sovussa logiikan kanssa*.

Asia on näin. Ohjelmamme 3., 7. ja 8. pykälä syntyivät **valtiollisen sentralismin** pohjalla. Kun Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue liitti nämä pykälät ohjelmaansa, niin se piti ohjeenaan sitä käsityskantaa, että „kansallisuuskysymyksen" niinsanottu „lopullinen" ratkaisu, s.o. Venäjän „vieraiden" kansallisuuksien „vapautus" yleensä puhuen on mahdotonta niin kauan kuin poliittinen herruus on porvariston käsissä. Siihen on kahdenlainen syy: ensinnäkin

* Pidän tarpeellisena ilmoittaa lukijalle, että „Sakartvelo" heti ensi numeroistaan lähtien julisti sodan logiikalle pitäen sitä kahleena, jota vastaan on taisteltava. Ei kannata kiinnittää huomiota siihen seikkaan, että „Sakartvelo" puhuu usein logiikan nimessä. Se menettelee siten sille ominaisen kevytmielisyyden ja huonon muistin takia.

nykyinen taloudellinen kehitys rakentaa vähitellen siltaa „vieraiden kansallisuuksien“ ja „Venäjän“ välille, saa aikaan yhä suuremman yhteyden niiden kesken ja siten synnyttää näiden kansallisuuksien porvariston johtavissa piireissä ystävällisiä tunteita, mikä poistaa maaperän niiden „kansallisilta vapautumis“-pyrkimyksiltä; ja toiseksi, **yleensä puhuen,** proletariaatti ei tule tukemaan niinsanottua „kansallista vapaus“-liikettä, sillä tähän mennessä jokainen **tällainen** liike on päättynyt porvariston hyödyksi, turmellut ja runnellut proletariaatin luokkatietoisuutta. Nämä käsityskannat synnyttivät **valtiollisen sentralismin** ajatuksen ja siitä johtuvat puolueohjelmamme 3., 7. ja 8. pykälän.

Mutta, kuten edellä on sanottu, **tämä on yleinen** näkökanta.

Tämä ei kuitenkaan sulje pois sitä, että saattaa muodostua sellaisia taloudellisia ja poliittisia olosuhteita, joiden vallitessa „vieraiden“ kansallisuuksien porvariston edistykselliset piirit haluavat „kansallista vapautusta“.

Voi tapahtua myöskin niin, että tällainen liike osoittautuu edulliseksi proletariaatin luokkatietoisuuden kehitykselle.

Kuinka silloin on puolueemme meneteltävä?

Nimenomaan tällaisten mahdollisten tapausten varalta onkin ohjelmaamme liitetty 9. pykälä, nimenomaan sellaista mahdollista asiaintilaa ennakolta silmälläpitäen kansallisuuksille annetaan oikeus, jonka avulla ne pyrkivät järjestämään kansalliset asiansa oman halunsa mukaan (esimerkiksi „vapautumaan“ kokonaan, eroamaan).

Meidän puolueemme, puolueen, joka asettaa päämääräkseen olla koko Venäjän taistelevan proletariaatin johtaja, on oltava valmis kohtaamaan tuollaiset mahdolliset tapaukset proletariaatin elämässä, ja nimenomaan siksi sen oli liitettävä tuollainen pykälä ohjelmaansa. Siten on velvollinen menettelemään jokainen harkitseva, kaukonäköinen puolue.

Kuitenkin osoittautuu, että „Sakartvelon" „tietäjiä" ja samoin eräitä federalisti-sosialidemokraatteja ei tyydytä tuollainen 9. pykälään sisältyvä ajatus. He vaativat „ratkaisevaa", „suoraa" vastausta kysymykseen: onko „kansallinen riippumattomuus" edullinen vaiko epäedullinen proletariaatille? *

Mieleeni muistuvat viime vuosisadan 50-luvun venäläiset metafyysikot, jotka tungettelevasti kyselivät silloisilta dialektikoilta, onko sade hyödyksi vai vahingoksi sadolle, ja vaativat heiltä „ratkaisevaa" vastausta. Dialektikkojen oli helppo todistaa, että sellainen kysymyksenasettelu ei ole lainkaan tieteellistä, että eri aikoina on tuollaisiin kysymyksiin vastattava eri tavalla, että kuivuuden aikana sade on hyödyksi, mutta sateisena aikana se on hyödytön ja jopa vahingoksikin, että siis „ratkaisevan" vastauksen vaatiminen tuollaiseen kysymykseen on suoranaista typeryyttä.

Mutta tuollaiset esimerkit eivät ole koituneet opetukseksi „Sakartvelo" lehdelle.

Samanlaista „ratkaisevaa" vastausta vaativat Bernsteinin seuraajat marxilaisilta kysymykseen: ovatko

---

* Katso „Vanhan (s.o. vanhentuneen!) vallankumousmiehen" kirjoitusta „Sakartvelon" 9. numerossa.

osuuskunnat (s.o. kulutus- ja tuotannolliset osuuskunnat) hyödyllisiä vaiko vahingollisia proletariaatille? Marxilaisten oli helppo todistaa tuollaisen kysymyksenasettelun sisällyksettömyys. He selittivät hyvin yksinkertaisesti, että kaikki riippuu ajasta ja paikasta, että siellä, missä proletariaatin luokkatietoisuus on saavuttanut kyllin korkean kehitystason, missä proletaarit ovat liittyneet yhteen lujaan poliittiseen puolueeseen, siellä osuuskunnat voivat olla proletariaatille suureksi hyödyksi, jos niiden perustamiseen ja johtamiseen tarttuu itse puolue, ja taas siellä, missä noita ehtoja ei ole, osuuskunnat ovat vahingollisia proletariaatille, sillä ne synnyttävät työläisissä pikkukaupustelupyrkimyksiä ja ammattikuntalaista sulkeutuneisuutta ja siten tärvelevät heidän luokkatietoisuuttaan.

Mutta tämäkään esimerkki ei ole koitunut opetukseksi „sakartvelolaisille". He kyselevät vielä entistäkin itsepintaisemmin: onko kansallinen riippumattomuus hyödyksi vaiko vahingoksi proletariaatille? Antakaa ratkaiseva vastaus!

Mutta me näemme, että niitä seikkoja, jotka voivat synnyttää ja kehittää „kansallista vapaus"-liikettä „vieraiden" kansallisuuksien porvariston keskuudessa,— niitä seikkoja ei toistaiseksi ole olemassa eivätkä ne ole niinkään kiertämättömiä tulevaisuudessa,— me olemme ottaneet ne huomioon vain mahdollisina seikkoina. Onhan sitäpaitsi vielä toistaiseksi mahdotontakin tietää, millä kehitysasteella silloin tulee olemaan proletariaatin luokkatietoisuus ja kuinka hyödyllistä tai vahingollista tämä liike tulee olemaan proletariaatille! Herää kysymys, mille maaperälle sitten

pitää rakentaa* „ratkaiseva“ vastaus tähän kysymykseen, mistä se on johdettava? Ja eikö ole typerää vaatia „ratkaisevaa“ vastausta tällaisen asiaintilan vallitessa? On selvää, että tämän kysymyksen ratkaiseminen on annettava itselleen „vieraille“ kansallisuuksille, ja meidän on hankittava niille tuon kysymyksen ratkaisemisoikeus. Ratkaiskoot kansallisuudet itse, kun sitä niiltä vaaditaan: onko „kansallinen riippumattomuus“ niille hyödyksi vaiko vahingoksi, ja jos se on hyödyksi, niin missä muodossa se on toteutettava? Vain ne voivat ratkaista tämän kysymyksen!

Näinollen 9. pykälän mukaan „vieraille“ kansallisuuksille on annettu oikeus järjestää kansalliset asiansa oman mielensä mukaan. Ja saman pykälän nojalla me olemme velvollisia pyrkimään siihen, että noiden kansallisuuksien toivomukset olisivat todella sosialidemokraattisia, että noiden toivomusten lähtökohtana olisivat proletariaatin luokkaedut, ja sitä varten näiden kansallisuuksien proletaareja on valistettava sosialidemokraattisessa hengessä, kohdistettava ankara sosialidemokraattinen arvostelu eräisiin taantumuksellisiin „kansallisiin“ tapoihin, tottumuksiin ja laitoksiin, mikä ei lainkaan estä meitä puolustamasta noita samoja tapoja, tottumuksia ja laitoksia poliisien väkivallalta.

Sellainen on 9. pykälän perusajatus.

On helppo huomata, miten syvällinen loogillinen yhteys on ohjelmamme tällä pykälällä ja proletaarisen

---

* Herrat „sakartvelolaiset“ aina rakentavat vaatimuksensa hiekalle eivätkä voi kuvitella sellaisten ihmisten olemassaoloa, jotka saattavat löytää vankemman maaperän vaatimuksilleen!

luokkataistelun periaatteilla. Ja koska koko ohjelmamme rakentuu tälle periaatteelle, niin puolueohjelmamme 9. pykälän ja kaikkien muiden pykälien välinen loogillinen yhteys on itsestään selvää.

Tylsämielistä „Sakartveloa" nimitetäänkin sen vuoksi „viisaaksi" lehdeksi, että se ei voi sulattaa tuollaisia yksinkertaisia ajatuksia.

Mitä vielä jäi „kansallisuuskysymyksestä"?

5) **„Kansallishengen ja sen ominaisuuksien puolustaminen"?**

Mutta mitä on tuo „kansallishenki ja sen ominaisuudet"? Tiede on dialektisen materialismin avulla jo kauan sitten todistanut, että mitään „kansallishenkeä" ei ole eikä voi olla olemassa. Onko joku kumonnut tämän dialektisen materialismin katsantokannan? Historia sanoo meille, että sitä ei ole kukaan kumonnut. Meidän on siis pakostakin hyväksyttävä mainittu tieteen näkökanta, pakostakin toistettava yhdessä tieteen kanssa, että mitään „kansallishenkeä" ei ole eikä voi olla olemassa. Ja kun se on niin, kun mitään „kansallishenkeä" ei ole olemassa, niin on itsestään selvää, että kaikenlainen sellaisen puolustaminen, mitä ei ole olemassa, on loogillista typeryyttä, joka kiertämättä aiheuttaa vastaavat historialliset (epäsuotuisat) seuraukset. Tuollaisista „filosofisista" typeryyksistä puhuminen lienee sopivaa vain „Sakartvelolle"—„gruusialaisten sosiali-federalistien vallankumouksellisen puolueen äänenkannattajalle" (kts. „Sakartvelo" № 9)*.

---

* Mikä sitten on tämä niin kummallisesti itseään nimittävä „puolue"? „Sakartvelo" kertoo (katso ensimmäistä liitettä „Sakartvelon" 10. numeroon), että „kuluvan vuoden keväällä kokoontuivat ulkomailla gruusialaiset vallankumoukselliset: gruusialaiset

* *
*

Näin on asianlaita kansallisuuskysymykseen nähden. Kuten näkyy, puolueemme on jakanut sen eri osiin, koonnut siitä elämännesteen, siirtänyt tuon

anarkistit, „Sakartvelon“ kannattajat, gruusialaiset sosiali-vallankumoukselliset ja... liittyivät yhteen... gruusialaisten sosiali-federalistien „puolueeksi““... Niin, nimenomaan anarkistit, jotka koko sydämensä ja sielunsa pohjasta halveksuvat kaikenlaista politiikkaa, sosiali-vallankumoukselliset, jotka jumaloivat politiikkaa, ja „sakartvelolaiset“, jotka kieltävät kaikenlaiset terroristiset ja anarkistiset teot,— siis noin kirjava ja toinen toisensa kieltävä sakki osoittautuu liittyneen yhteen... „puolueeksi“! Ihanteellisin kirjavakarvaisuus, mitä ihminen suinkin voi koskaan kuvitella! Siinä ei tule ihmiselle ikävä! Erehtyvät ne organisaattorit, jotka väittävät, että ihmisten yhdistymiseksi puolueeseen tarvitaan periaatteiden yhteisyys! Ei periaatteiden yhteisyys, sanoo meille tuo kirjava sakki, vaan periaatteiden puuttuminen on se maaperä, jolle „puolue“ on rakennettava! Pois meistä „teoria“ ja periaatteet — nuo orjankahleet! Mitä pikemmin me vapaudumme niistä, sen parempi, filosofoi tuo kirjava sakki. Todellakin, kun nuo ihmiset olivat vapautuneet periaatteista, niin he heti paikalla, yhdellä iskulla rakensivat... pahvitalon — anteeksi —„gruusialaisten sosiali-federalistien puolueen“. Osoittautuu, että „seitsemän ja puoli ihmistä“ voivat milloin hyvänsä perustaa puolueen, kun kokoontuvat yhteen! Eihän voi olla nauramatta, kun nuo tyhmät ihmiset, „upseerit“ ilman armeijaa, rupeavat filosofoimaan: Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue „on antisosialistinen, taantumuksellinen“ y.m.s.; venäläiset sosialidemokraatit ovat „chauvinisteja“; puolueemme Kaukaasian liitto alistuu „orjallisesti“ puolueen Keskuskomitean tahtoon* j.n.e. (katso gruusialaisten vallankumouksellisten ensimmäisen konferenssin päätöslauselmia). Parempaa ei voitu odottaakaan Bakuninin aikaisilta arkeologisilta jätteiltä. Millaisia ovat puut — sellaisia ovat hedelmätkin, millaisia ovat tehtaat — sellaisia ovat tavaratkin.

* Täytyy huomauttaa, että puolueemme eri osien sopusointuinen toiminta näyttää eräistä epänormaalisista „indiviideistä“ „orjalliselta alistumiselta“. Se kaikki johtuu hermojen heikkoudesta, väittävät lääkärit.

nesteen ohjelmansa suoniin ja näyttänyt tällä kaikella, miten „kansallisuuskysymys“ on ratkaistava sosialidemokratiassa hävittääksemme kansalliset raja-aidat perustuksiaan myöten hetkeksikään loittonematta periaatteistamme.

Herää kysymys: mitä varten tarvitaan erillisiä kansallisia puolueita? Tai: missä sitten on se sosialidemokraattinen „perusta“, jolle federalisti-sosialidemokraattien organisatooriset ja poliittiset katsomukset on rakennettava? Sellaista „perustaa“ ei näy, sitä ei ole. Federalisti-sosialidemokraatit riippuvat ilmassa.

Tuosta epämukavasta asemasta he voivat päästä kahdella tavalla. Joko heidän on luovuttava lopullisesti vallankumouksellisen proletariaatin katsantokannoista ja hyväksyttävä kansallisten raja-aitojen lujittamisperiaate (opportunismi federalistisessa muodossa); tahi heidän on kieltäydyttävä kaikenlaisesta federalismista puoluejärjestössä, nostettava rohkeasti ylös kansallisten raja-aitojen hävittämisen lippu ja liityttävä lujasti samaan leiriin Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen kanssa.

Sanomalehti „Proletariatis Brdzola“
(„Proletariaatin Taistelu“) № 7,
syyskuun 1 pnä 1904

Artikkeli ilman allekirjoitusta

Käännetty gruusian kielestä

KIRJE KUTAISISTA [9]

Täällä tarvitaan nyt „Iskraa" [10] (vaikka se onkin vailla kipinää, mutta sittenkin tarvitaan: onhan siinä ainakin kronikka, hitto vieköön, täytyy tuntea hyvin vihollinenkin) 63. numerosta alkaen. Kipeästi tarvitaan Bontsh-Brujevitshin [11] painotuotteita: „Taistelu edustajakokouksesta", „Puolueelle" (onko se 22:n julistus? [12]), Rjadovoin „Väärinkäsityksemme", „sosialismin olemuksesta" ja „lakoista" (jos ovat ilmestyneet), Leninin kirjanen Rosaa ja Kautskya [13] vastaan, Liigan [14] edustajakokouksen pöytäkirjat, „Askel eteenpäin" [15] (voit jättää tuonnemmaksi, jos nyt et ehdi). Tarvitaan kaikkea uutta tavallisista julistuksista suuriin kirjasiin asti, jotka vaikkapa jonkin verran käsittelevät nykyistä taistelua puolueen sisällä.

Luin Galjorkan kirjasen „Alas bonapartismi". Melko hyvä. Jos hän iskisi moukarillaan kovemmin ja syvemmälle, olisi parempi. Leikillinen sävy ja armahtamispyynnöt ottavat hänen iskuiltaan pois voiman ja painavuuden sekä pilaavat lukijan vaikutelmaa. Tämä epäkohta pistää silmään sitäkin kovemmin, kun kirjoittaja nähtävästi ymmärtää hyvin meidän kantamme

sekä selvittää ja kehittää oivallisesti eräitä kysymyksiä. Meidän kannallamme olevan henkilön on puhuttava tiukassa ja järkähtämättömässä äänilajissa. Lenin on siinä suhteessa oikea vuorikotka.

Luin myöskin Plehanovin artikkelit, joissa hän käsittelee kirjaa „Mitä on tehtävä?“ [16]. Se mies on joko kokonaan menettänyt järkensä tai hänessä puhuu viha ja kiukku. Luulen, että kummallakin syyllä on siinä sijansa. Minun mielestäni Plehanov on jäänyt jälkeen **uusista kysymyksistä.** Hänen silmissään kummittelevat vanhat vastaväittelijät, ja hän hokee vanhaan tapaan: „yhteiskunnallinen oleminen määrää yhteiskunnallisen tajunnan“, „aatteet eivät tipahda taivaasta“. Niinkuin Lenin muka sanoisi, että Marxin sosialismi olisi ollut mahdollinen orjuuden ja maaorjuuden aikana. Lukiolaisetkin nykyään tietävät, että „aatteet eivät tipahda taivaasta“. Mutta asia on niin, että nykyään on kysymys kokonaan muusta. Tuon yleisen kaavion me olemme jo kauan sitten oppineet tietämään, on tullut aika selvittää seikkaperäisemmin tuota yleistä kysymystä. Nykyään meidän mieltämme kiinnostaa se, miten erillisistä aatteista luodaan aatteiden järjestelmä (sosialismin teoria), miten erilliset aatteet ja ajatukset punoutuvat samaksi sopusointuiseksi järjestelmäksi — sosialismin teoriaksi, ja kuka ne kehittelee ja punoo yhteen. Joukotko antavat johtajilleen ohjelman ja sen perustelun vaiko johtajat joukoille? Jos itse joukot ja niiden vaistovarainen liike antavat meille sosialismin teorian, niin joukkoja ei tarvitse suojella revisionismin, terrorismin, zubatovilaisuuden ja anarkismin vahingolliselta vaikutukselta: „vaistovarainen liike synnyttää itse **itsestään** sosialismin“.

Jos taas vaistovarainen liike **ei** synnytä itsestään sosialismin teoriaa (älä unohda, että Leninillä on kysymys sosialismin teoriasta), niin viimemainittu syntyy vaistovaraisen liikkeen **ulkopuolella**, aikamme tiedoilla varustettujen ihmisten tekemistä vaistovaraisen liikkeen havainnoista ja tutkimuksista. Sosialismin teoria siis luodaan „kokonaan riippumatta vaistovaraisen liikkeen kasvusta", vieläpä vastoinkin tuota liikettä, ja sitten se **tuodaan ulkoapäin** tähän liikkeeseen ja **korjaillaan** liikettä sen sisällön mukaisesti, s.o. proletariaatin luokkataistelun objektiivisten vaatimusten mukaisesti.

Yhteenveto (käytännöllinen johtopäätös) tästä on seuraava: kohottakaamme proletariaatti sille tasolle, että se tajuaa todelliset luokkaedut, tajuaa sosialistisen ihanteen, älkäämmekä vaihtako tätä ihannetta pikkuseikkoihin tai mukauttako sitä vaistovaraiseen liikkeeseen. Lenin on pystyttänyt sen teoreettisen perustan, jolle tämä käytännöllinen johtopäätös rakentuu. Tarvitsee vain hyväksyä tuo teoreettinen edellytys, niin minkäänlainen opportunismi ei pääse sinua lähelle. Siinä on leniniläisen aatteen merkitys. Nimitän sitä leniniläiseksi sen vuoksi, ettei kukaan Venäjän kirjallisuudessa ole sanonut sitä niin selvästi kuin Lenin. Plehanov luulee, että hän elää yhä edelleenkin 90-luvulla ja märehtii jo 18 kertaa märehdittyä — kaksi kertaa kaksi on 4. Eikä hän häpeä, että on mennyt Martynovin ajatusten toistamiseen asti...

Tunnet kai 22:n julistuksen... Täällä oli eräs toveri, joka oli tullut teidän kulmiltanne, hän otti mukaansa Kaukaasian komiteain päätöslauselmat, joissa vaadi-

taan puolueen ylimääräisen edustajakokouksen koollekutsumista.

Suotta pidät asiaa toivottomana, ainoastaan Kutaisin komitea horjui, mutta minun onnistui saada heidät vakuuttuneiksi, ja sen jälkeen he ovat alkaneet vannoa bolshevismin nimeen. Heidät oli verrattain helppo saada vakuuttuneiksi: Keskuskomitean kaksinaamainen politiikka on käynyt silminnähtäväksi julistuksen ansiosta, ja sen jälkeen, kun siitä saatiin uusia tietoja, sitä ei ole voitu epäillä. Se (Keskuskomitea) taittaa niskansa, siinä tekevät parhaansa täkäläiset ja venäläiset toverit. Kaikki hiovat hampaitaan sitä vastaan.

Kirjoitettu syys–lokakuussa 1904
Julkaistaan ensi kertaa

Käännetty gruusian kielestä

KIRJE KUTAISISTA

(Samalta toverilta)

Olen myöhästynyt kirjeineni, älä suutu. On ollut kiirettä koko ajan. Kaiken lähettämäsi olen saanut (Liigan pöytäkirjat; Galjorkan ja Rjadovoin „Väärinkäsityksemme"; „Sotsial-Demokratin" № 1; „Iskran" viimeiset numerot). Rjadovoin ajatus („Eräs johtopäätöksistä") minua miellytti. Hyvä on myöskin kirjoitus Rosa Luxemburgia vastaan. Nuo herrat — Rosa, Kautsky, Plehanov, Axelrod, Vera Zasulitsh ja muut — ovat nähtävästi vanhoina tuttavina muovanneet itselleen jonkinlaiset perheperinteet. He eivät voi „pettää" toisiaan, puolustavat toinen toistaan samalla tavalla kuin patriarkaalisten heimojen sukukunnan jäsenet puolustivat toinen toistaan ottamatta selville, onko sukulainen syyllinen vaiko syytön. Juuri tuo „sukulaisuuteen" perustuva perhetunne esti Rosaa silmäilemästä puoluekriisiä objektiivisesti (on tietysti muitakin syitä, esimerkiksi huono tosiasiain tuntemus, ulkomaalaiset silmälasit j.n.e.). Siten muun muassa on selitettävissä myöskin eräät Plehanovin, Kautskyn ja muiden kelvottomat menettelyt.

Kaikkia miellyttävät täällä Bontshin painotuotteet mestarillisena bolshevikkien kannan ilmaisuna. Galjorka tekisi hyvin, jos hän kajoaisi Plehanovin kirjoitusten („Iskran" № 70 ja 71) **ytimeen.** Galjorkan kirjoitusten perusajatus on se, että Plehanov puhui ennen toista ja nyt puhuu toista, että hänhän on ristiriidassa itsensä kanssa. On sekin tärkeätä! Ikäänkuin se olisi uutuus! Hän ei ole ensimmäistä kertaa ristiriidassa itsensä kanssa. Ja siitä hän mahdollisesti jopa ylpeileekin pitäen itseään „dialektisen prosessin" elävänä ruumiillistumana. On itsestään selvää, että epäjohdonmukaisuus on tahra poliittisen „johtajan" piirteissä, ja se (tahra) on epäilemättä pantava merkille. Mutta meillä (s.o. numeroissa 70 ja 71) ei ole kysymys siitä, vaan tärkeästä teorian kysymyksestä (olemisen suhteesta tajuntaan) ja taktiikan kysymyksestä (johdettavien suhteesta johtajiin). Galjorkan pitäisi mielestäni osoittaa, että Plehanovin teoreettinen sota Leniniä vastaan on puhtainta don-quijotelaisuutta, sotaa tuulimyllyjä vastaan, sillä Lenin kirjassaan noudattaa mitä johdonmukaisimmin K. Marxin väittämää tajunnan **alkuperästä.** Plehanovin sota taktiikkaa koskevassa kysymyksessä on taas täydellistä sekasotkua, kuvaavaa „indiviidille", joka on siirtymässä opportunistien leiriin. Jos Plehanov asettaisi kysymyksen selvästi, vaikkapa tällaisessa muodossa: „ketkä määrittelevät ohjelman, johtajat vaiko johdettavat?" Ja sitten: „kuka kenet kohottaa ohjelman ymmärtämisen tasolle, johtajatko johdettavat vai päinvastoin?" Tai: „ehkä on epäsuotavaa, että johtajat kohottavat joukot ymmärtämään järjestön ohjelman, taktiikan ja periaatteet?" Jos Plehanov asettaisi näin selvästi itselleen

nämä kysymykset, joihin itseensä sisältyy yksinkertaisuutensa ja tautologisuutensa vuoksi niiden ratkaisu, niin hän ehkä pelästyisi aiettaan eikä esiintyisi sellaisella ryskeellä Leniniä vastaan. Ja koska Plehanov ei ole sitä tehnyt, s.o. koska hän on hämännyt kysymyksen fraaseilla „sankareista ja väkijoukosta", niin hän on luisunut **taktillisen opportunismin** puolelle. Kysymysten sotkeminen on opportunistien luonteenomainen piirre.

Jos Galjorka asettaisi nämä ja muut samankaltaiset kysymykset oleellisella pohjalla, niin se olisi mielestäni parempi. Sanot, että se on Leninin asia, mutta minä en voi olla samaa mieltä, sillä arvostelun kohteena olevat Leninin katsantokannat eivät ole Leninin yksityisomaisuutta, ja niiden vääristely koskee muita puoluehenkilöitä yhtä paljon kuin Leniniä. Lenin tietysti voisi täyttää tämän tehtävän paremmin kuin muut...

On jo päätöslauselmia Bontshin painotuotteiden hyväksi. Ehkä tulee rahaakin. Olet kai lukenut „Iskran" 74. numerosta päätöslauselmat „rauhan hyväksi". **Imeretia-Mingrelian komitean** ja **Bakun komitean** päätöslauselmista ei mainittu, sillä niissä ei ollut mitään „luottamuksesta" Keskuskomiteaan. Syyskuun päätöslauselmissa, kuten kirjoitin, vaaditaan päättävästi edustajakokousta. Katsotaan, mitä tulee, s.o. katsotaan, mitä näyttävät Puolueneuvoston[17] istuntojen tulokset. Saitko 6 ruplaa vai etkö ole saanut? Näinä päivinä saat lisää. Älä unohda lähettää sen henkilön mukana kirjasta **„Kirje toverille"**[18],— täällä eivät monet ole lukeneet sitä. Lähetä myöskin „Sotsial-Demokrat", seuraava numero.

Kostrov[19] lähetti meille vielä yhden kirjeen, jossa hän puhuu hengestä ja materiasta (kysymys on kai karttuunimateriasta*). Se aasi ei ymmärrä, ettei hänen edessään ole „Kvali"[20] lehden kuulijakunta. Mitä tekemistä hänellä olisi organisatiokysymysten kanssa?

On ilmestynyt „Proletariaatin Taistelun" („Proletariatis Brdzolan")[21] uusi (7.) numero. Siinä on muun muassa yksi minun kirjoitukseni organisatoorista ja valtiollista federalismia vastaan[22]. Jos voin, niin lähetän sen numeron.

Kirjoitettu lokakuussa 1904
Julkaistaan ensi kertaa

Käännetty gruusian kielestä

---

* Alkukielessä sana „materija" merkitsee sekä ainetta että kangasta. *Suom.*

PROLETAARIEN LUOKKA JA PROLETAARIEN PUOLUE

(Puolueen sääntöjen ensimmäisen pykälän johdosta)

Mennyt on se aika, jolloin rohkeasti julistettiin: „yhtenäinen ja jakamaton Venäjä". Nykyään lapsikin tietää, että „yhtenäistä ja jakamatonta" Venäjää ei ole olemassa, että se on jo kauan sitten jakautunut kahteen vastakkaiseen luokkaan: porvaristoon ja proletariaattiin. Nykyään ei kenellekään ole salaisuus, että taistelusta näiden kahden luokan välillä on tullut se akseli, jonka ympärillä nykyinen elämämme pyörii.

Mutta tähän mennessä on ollut kuitenkin vaikea huomata tätä kaikkea, ja se on siksi, että tähän mennessä me olemme nähneet taistelutantereella vain erillisiä ryhmiä, sillä taistelua ovat käyneet vain yksityiset ryhmät eri kaupungeissa ja eri kulmakunnilla, mutta proletariaattia ja porvaristoa luokkina ei ole näkynyt, niitä on ollut vaikea huomata. Mutta nyt kaupungit ja alueet ovat liittyneet yhteen, proletariaatin eri ryhmät ovat ojentaneet kätensä toisilleen, on puhjennut yhteisiä lakkoja ja mielenosoituksia,— ja eteemme on avautunut suurenmoinen kuva taistelusta kahden Venäjän, porvarillisen Venäjän ja

proletaarisen Venäjän välillä. Taistelutantereelle on tullut kaksi suurta armeijaa: proletaarien armeija ja porvarien armeija, ja taistelu näiden kahden armeijan välillä on vallannut koko yhteiskuntaelämämme.

Koska armeija ei voi toimia ilman johtajia ja koska jokaisella armeijalla on oma etujoukkonsa, joka kulkee sen edellä ja valaisee sille tietä, niin on selvää, että yhdessä näiden armeijain kanssa tuli marssia esiin myöskin vastaavien johtajaryhmien, vastaavien puolueiden, kuten tavallisesti sanotaan.

Kuva on siis muodostunut seuraavan näköiseksi: toisella puolella on porvarien armeija liberaalisen puolueen johdolla ja toisella puolella proletaarien armeija sosialidemokraattisen puolueen johdolla,—kumpaakin armeijaa johtaa sen luokkataistelussa oma puolue *.

Me kajosimme kaikkeen tähän verrataksemme proletaarien puoluetta proletaarien luokkaan ja siten selvittääksemme lyhyesti sen yleisen olemuksen.

Sanotusta kävi riittävässä määrin selville, että johtajien taisteluryhmänä proletaarien puolueen on ensinnäkin oltava jäsenmäärältään paljon pienempi kuin proletaarien luokka; toiseksi, sen on oltava tietoisuutensa ja kokemuksensa puolesta korkeammalla kuin proletaarien luokka; ja kolmanneksi, sen on oltava tiukasti yhteenliittynyt järjestö.

Sanottu ei mielestämme kaipaa todistelua, sillä on itsestään ymmärrettävää, että niin kauan kun on olemassa kapitalistinen järjestelmä, jonka välttämättömänä seurauksena on kansanjoukkojen kurjuus ja taka-

* Me emme puhu mitään muista puolueista Venäjällä, sillä käsittelemiemme kysymysten selvittämiseksi ei ole mitään tarvetta puhua niistä.

pajuisuus, koko proletariaatti ei voi nousta toivotulle tietoisuustasolle, että siis tarvitaan tietoisten johtajain ryhmä, joka valistaa sosialistisesti proletaarien armeijaa, liittää sen yhteen ja johtaa sitä taistelun aikana. Selvää on myöskin se, että puolueen, joka on asettanut tarkoitusperäkseen **taistelevan** proletariaatin johtamisen, ei pidä olla yksilöiden satunnainen yhteenliittymä, vaan sen on oltava tiukasti yhteenliittynyt keskitetty **järjestö**, jotta sen työtä voitaisiin suunnata yhtenäisen suunnitelman mukaan.

Sellainen on lyhyesti meidän puolueemme yleinen olemus.

Painakaamme mieleen kaikki tämä ja siirtykäämme pääkysymykseemme: ketä me voimme nimittää puolueen jäseneksi? Puolueen sääntöjen ensimmäinen pykälä, jonka johdosta tämä artikkeli on kirjoitettu, koskee juuri tätä kysymystä.

Tarkastelkaamme siis tätä kysymystä.

Ketä me voimme nimittää Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen jäseneksi, s.o. minkälaisia ovat puolueen jäsenen velvollisuudet?

Meidän puolueemme on sosialidemokraattinen. Se merkitsee, että sillä on oma ohjelmansa (liikkeen lähimmät ja lopulliset päämäärät), oma taktiikkansa (taistelumenetelmät) ja oma organisatioperiaatteensa (yhdistäytymismuoto). Ohjelmallisten, taktillisten ja organisatooristen katsantokantojen **yhtenäisyys** on se perusta, jolle puolueemme rakentuu. Vain näiden katsantokantojen **yhtenäisyys** voi liittää puolueen jäsenet **yhdeksi** keskitetyksi puolueeksi. Jos katsantokantojen yhtenäisyys hajoaa, niin hajoaa puoluekin. Puolueen jäseneksi siis voidaan nimittää vain sitä, joka

täydellisesti hyväksyy puolueen ohjelman, sen taktiikan ja organisatioperiaatteen. Vain se, joka on riittävästi tutkinut ja on täydellisesti hyväksynyt puolueemme ohjelmalliset, taktilliset ja organisatooriset katsantokannat, voi olla puolueemme riveissä ja samalla proletaarien armeijan johtajain riveissä.

Mutta riittääkö se, että puolueen jäsen vain **hyväksyy** puolueen ohjelman, taktiikan ja organisatooriset katsantokannat? Voidaanko sellaista henkilöä nimittää proletaarien armeijan todelliseksi johtajaksi? Ei tietenkään! Kaikille on ensinnäkin tunnettua, että maailmassa on melko paljon jaarittelijoita, jotka mielellään „hyväksyvät" puolueen ohjelman, taktiikan ja organisatooriset katsantokannat, mutta eivät pysty mihinkään muuhun kuin jaaritteluun. Tuollaisen jaarittelijan nimittäminen puolueen jäseneksi (s.o. proletaarien armeijan johtajaksi) olisi puolueen pyhimmistä pyhimmän häpäisemistä! Ja eihän meidän puolueemme sitä paitsi ole mikään filosofiankoulu tai uskonlahko. Eikö meidän puolueemme ole **taistelun** puolue? Ja jos asia on siten, niin eikö ole itsestään selvää, että meidän puoluettamme ei tyydytä sen ohjelman, taktiikan ja organisatooristen katsantokantojen platoninen **hyväksyminen**, että se välttämättä vaatii jäseneltään hyväksyttyjen katsantokantojen **toteuttamista**? Siis se, joka haluaa olla meidän puolueemme jäsen, ei saa tyytyä puolueemme ohjelmallisten, taktillisten ja organisatooristen katsantokantojen hyväksymiseen, vaan hänen on käytävä toteuttamaan näitä katsantokantoja, panemaan niitä täytäntöön elämässä.

Mutta mitä merkitsee se, että puolueen jäsen toteuttaa puolueen katsantokantoja? Milloin hän voi

toteuttaa noita katsantokantoja? Vain silloin, kun hän taistelee, kun hän kulkee yhdessä koko puolueen kanssa proletariaatin armeijan etunenässä. Voidaanko taistelua käydä yksinään, kukin erikseen? Ei tietenkään! Päinvastoin, ihmiset ensin liittyvät yhteen, ensin järjestäytyvät ja vasta sitten lähtevät taisteluun. Ilman sitä on kaikenlainen taistelu hedelmätöntä. On selvää, että myöskin puolueen jäsenet kykenevät vasta sitten taistelemaan ja siis toteuttamaan puolueen katsantokantoja, kun he yhdistyvät lujasti yhteenliittyneeksi **järjestöksi.** Samoin on selvää, että mitä lujemmaksi järjestöksi puolueen jäsenet yhdistyvät, sitä paremmin he tulevat taistelemaan ja siis sitä täydellisemmin tulevat toteuttamaan puolueen ohjelmaa, taktiikkaa ja organisatoorisia katsantokantoja. Ei suotta sanota, että meidän puolueemme on johtajien järjestö eikä yksilöiden yhteenkokoutuma. Ja kun meidän puolueemme on johtajien **järjestö,** niin on selvää, että tämän puolueen, tämän järjestön jäsenenä voidaan pitää vain sitä, joka toimii tässä järjestössä ja joka siis pitää velvollisuutenaan yhdistää omat pyrkimyksensä puolueen pyrkimyksiin ja toimia yhdessä puolueen kanssa.

Siis puolueen jäsenyyttä varten on välttämätöntä puolueen ohjelman, taktiikan ja organisatooristen katsantokantojen toteuttaminen; puolueen katsantokantojen toteuttamista varten on välttämätöntä taistelu näiden katsantokantojen puolesta; näiden katsantokantojen puolesta käytävää taistelua varten on välttämätöntä toiminta puoluejärjestössä ja työ yhdessä puolueen kanssa. On selvää, että puolueen jäsenyyttä varten on välttämätöntä kuuluminen johonkin yhteen

puoluejärjestöön *. Vasta sitten, kun me liitymme johonkin yhteen puoluejärjestöön ja yhdistämme siten henkilökohtaiset etumme puolueen etuihin, vasta sitten me voimme tulla puolueen jäseniksi ja samalla proletaarien armeijan todellisiksi johtajiksi.

Ellei puolueemme ole yksityisten jaarittelijain yhteenkokoutuma, vaan johtajien **järjestö**, joka Keskuskomitean välityksellä johtaa kunnialla eteenpäin proletaarien armeijaa, niin silloin kaikki ylläsanottu on itsestään selvää.

On pantava vielä merkille seuraava.

Tähän päivään asti puolueemme on muistuttanut vieraanvaraista patriarkaalista perhettä, joka on valmis ottamaan vastaan kaikki myötätuntoiset. Mutta sen jälkeen, kun puolueemme muuttui keskitetyksi **järjestöksi**, se on heittänyt päältään patriarkaalisen hahmon ja tullut kokonaan **linnoituksen** kaltaiseksi, jonka ovet avautuvat vain ansiokkaille. Ja tällä on meille suuri merkitys. Silloin kun itsevaltius yrittää turmella proletariaatin luokkatietoisuutta „trade-unionismilla", natsionalismilla, klerikalismilla y.m.s., kun toisaalta liberaalinen sivistyneistö pyrkii itsepintaisesti surmaamaan proletariaatin poliittisen itsenäisyy-

---

* Niinkuin jokainen monimutkainen elimistö on kokoonpantu lukemattomasta määrästä hyvin yksinkertaisia elimistöjä, niin meidän puolueemmekin monimutkaisena ja yhteisenä järjestönä on kokoonpantu monenmonista piiri- ja paikallisjärjestöistä, joita nimitetään puoluejärjestöiksi, jos puolueen edustajakokous tai Keskuskomitea on ne vahvistanut. Kuten näette, puoluejärjestöiksi nimitetään muitakin kuin vain komiteoita. Näiden järjestöjen työn suuntaamiseksi yhtenäisen suunnitelman mukaan on olemassa Keskuskomitea, jonka välityksellä nämä paikalliset puoluejärjestöt muodostavat yhden suuren keskitetyn järjestön.

den ja pääsemään proletariaatin holhoojaksi,— silloin meidän on oltava äärimmäisen valppaita emmekä saa unohtaa, että puolueemme on **linnoitus**, jonka ovet avautuvat vain koetelluille.

Selvitimme puolueen jäsenyyden kaksi välttämätöntä ehtoa (ohjelman hyväksyminen ja toiminta puoluejärjestössä). Kun siihen lisätään vielä kolmas ehto, joka velvoittaa puolueen jäsenen antamaan sille aineellista apua, niin silloin meillä ovat kaikki ne ehdot, jotka antavat oikeuden kantaa puolueen jäsenen nimeä. Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen jäseneksi voidaan siis nimittää sitä, joka hyväksyy tämän puolueen ohjelman, antaa puolueelle aineellista apua ja **osallistuu johonkin yhteen puoluejärjestöön**. Tällainen on puoluesääntöjen ensimmäisen pykälän sanamuoto, jonka tov. Lenin * on esittänyt.

Tämä sanamuoto, kuten näette, juontuu kokonaan siitä näkökannasta, jonka mukaan meidän puolueemme on keskitetty **järjestö** eikä yksilöiden **yhteenkokoutuma**. Siinä on tämän sanamuodon tavattoman suuri arvo.

Mutta nyt on löytynyt eräitä tovereita, jotka hylkäävät Leninin sanamuodon pitäen sitä „ahtaana“ ja „epämukavana“ ja esittävät oman sanamuotonsa, jonka ei kai pitäisi olla enempää „ahdas“ kuin „epämukavakaan“. Me puhumme Martovin ** sanamuodosta, jonka erittelemiseen nyt ryhdymme.

Martovin sanamuodon mukaan „VSDTP:n jäseneksi katsotaan jokainen, joka hyväksyy sen ohjelman, kannattaa puoluetta aineellisilla varoilla ja antaa sille

* Lenin on vallankumouksellisen sosialidemokratian huomattava teoreetikko ja käytännönmies.

** Martov on eräs „Iskran“ toimittajista.

säännöllistä henkilökohtaista apua yhden sen järjestön johdolla". Kuten näette, tästä sanamuodosta on jätetty pois puolueen jäsenyyden kolmas välttämätön ehto, jonka mukaan puolueen jäsenet ovat velvollisia **osallistumaan** yhteen **puoluejärjestöön.** Tuota täsmällistä ja välttämätöntä ehtoa Martov siis piti tarpeettomana ja otti omaan sanamuotoonsa epämääräisen ja epäilyttävän „henkilökohtaisen avunannon yhden puoluejärjestön johdolla". Tämän mukaan voi olla puolueen jäsen kuulumatta mihinkään puoluejärjestöön (siinä teille „puolue"!) ja pitämättä velvollisuutenaan alistua puolueen tahtoon (siinä teille „puoluekuri"!)! Mutta kuinka sitten puolue voi „säännöllisesti" johtaa niitä henkilöitä, jotka eivät kuulu mihinkään puoluejärjestöön ja jotka siis eivät katso olevansa ehdottoman velvollisia alistumaan puoluekuriin?

Siinä on kysymys, johon pirstoutuu Martovin esittämä puoluesääntöjen ensimmäisen pykälän sanamuoto ja jonka ratkaisee mestarillisesti Leninin sanamuoto, koska se selvästi pitää **osallistumista yhteen puoluejärjestöön** puolueen jäsenyyden kolmantena ja välttämättömänä ehtona.

Meillä ei ole muuta neuvoa kuin heittää pois Martovin sanamuodosta hänen epämääräinen ja sisällyksetön „henkilökohtainen avunanto yhden puoluejärjestön johdolla". Mutta ilman tuota ehtoa Martovin sanamuotoon jää vain kaksi ehtoa (ohjelman hyväksyminen ja aineellinen apu), joilla sinänsä ei ole mitään arvoa, sillä jokainen jaarittelija voi „hyväksyä" puolueohjelman ja antaa puolueelle aineellista apua, mikä ei suinkaan anna hänelle oikeutta olla puolueen jäsen.

Siinä teille „mukava" sanamuoto!

Me sanomme, että todelliset puolueen jäsenet eivät missään tapauksessa saa tyytyä vain puolueohjelman hyväksymiseen, että heidän on välttämättä pyrittävä toteuttamaan hyväksyttyä ohjelmaa. Martov vastaa: te menettelette äärimmäisen ankarasti, sillä puolueen jäsenelle ei ole niinkään välttämätöntä hyväksytyn ohjelman toteuttaminen, kunhan hän ei kieltäydy antamasta puolueelle aineellista apua ja muuta sellaista. Martov aivan kuin säälii joitain jaarittelijoita, „sosialidemokraatteja", eikä tahdo sulkea heiltä ovia puolueeseen.

Me sanomme edelleen, että koska ohjelman toteuttamista varten on välttämätöntä taistelu ja taistelua varten yhteenliittyminen, niin sen vuoksi puolueen tulevan jäsenen velvollisuus on liittyä yhteen sen järjestöön, yhdistää omat pyrkimyksensä puolueen pyrkimyksiin ja yhdessä puolueen kanssa johtaa proletaarien taisteluarmeijaa, s.o. järjestäydyttävä keskitetyn puolueen säännöllisiin joukko-osastoihin. Martov vastaa: puolueen jäsenelle ei ole niinkään välttämätöntä järjestäytyä säännöllisiin joukko-osastoihin, liittyä järjestöön, vaan voidaan tulla toimeen niinkin, että kukin taistelee yksinään.

Mikä sitten on meidän puolueemme? kysymme me. Yksilöiden satunnainen yhteenkokoutuma vaiko johtajien lujasti yhteenliittynyt järjestö? Ja jos se on johtajien järjestö, niin voidaanko tämän järjestön jäsenenä pitää sitä, joka ei kuulu siihen, joka ei siis katso välttämättömäksi velvollisuudekseen alistua sen kuriin? Martov vastaa, että puolue ei ole järjestö, tai oikeammin, puolue on **järjestymätön** järjestö (siinä teille myös „sentralismi"!)!

Kuten näkyy, Martovin mielestä meidän puolueemme ei ole keskitetty järjestö, vaan paikallisjärjestöjen ja niiden „sosialidemokraattisten“ yksilöiden yhteenkokoutuma, jotka ovat hyväksyneet puolueohjelmamme j.n.e. Mutta ellei puolueemme ole keskitetty järjestö, niin se ei tule olemaan linnoituksen kaltainen, jonka ovet avautuvat vain koetelluille. Tosiaankin, kuten Martovin sanamuodosta näkyy, hänestä puolue ei ole linnoitus, vaan pidot, jonne jokaisella myötämielisellä on vapaa sisäänpääsy. Hiukan tietoja, saman verran myötätuntoa, vähän aineellista apua ja juttu on selvä, teillä on täysi oikeus lukeutua puolueen jäseneksi. Älkää kuunnelko, rohkaisee Martov pelästyneitä „puolueen jäseniä“, älkää kuunnelko eräitä henkilöitä, joiden mielestä puolueen jäsen on velvollinen liittymään yhteen puoluejärjestöön ja siten alistamaan omat pyrkimyksensä puolueen pyrkimysten alaisiksi. Ihmisen on ensinnäkin vaikea suostua noihin ehtoihin, sillä eihän ole leikintekoa alistaa omat pyrkimyksensä puolueen pyrkimysten alaisiksi! Ja toiseksi, minä jo totesin selityksessäni, että noiden eräiden henkilöiden mielipide on väärä. Siis, herrat, olkaa hyvä, tulkaa... pitoihin!

Martov aivan kuin säälii joitain professoreja ja lukiolaisia, jotka eivät uskalla alistaa pyrkimyksiään puolueen pyrkimysten alaisiksi, ja siten murtaa puolueemme linnoitukseen aukkoa, jonka kautta nuo kunnioitettavat herrat voivat tunkeutua salateitse puolueeseemme. Hän avaa ovet opportunismille, ja sen hän tekee silloin, kun tuhannet viholliset ahdistavat proletariaatin luokkatietoisuutta!

Mutta siinä ei ole kaikki. Asia on niin, että Martovin epäilyttävän sanamuodon takia opportunis-

min mahdollisuus puolueessamme syntyy toiseltakin taholta.

Martovin sanamuodossa, kuten tiedämme, puhutaan vain ohjelman hyväksymisestä, mutta taktiikasta ja järjestöstä ei ole sanaakaan, vaikka puolueen yhtenäisyydelle organisatooristen ja taktillisten katsantokantojen yhtenäisyys on yhtä välttämätöntä kuin ohjelmallistenkin katsantokantojen yhtenäisyys. Meille sanotaan, ettei toveri Lenininkään sanamuodossa puhuta siitä mitään. Totta! Mutta toveri Leninin sanamuodossahan ei ole tarpeellistakaan puhua siitä! Eikö ole itsestään selvää, että se, joka toimii jossain yhdessä puoluejärjestössä ja siis taistelee yhdessä puolueen kanssa ja alistuu puoluekuriin, ei voi noudattaa jotain muuta taktiikkaa ja muita organisatioperiaatteita kuin puolueen taktiikkaa ja puolueen organisatioperiaatteita. Mutta mitä te sanotte siitä „puolueen jäsenestä“, joka on hyväksynyt puolueohjelman, mutta ei kuulu mihinkään puoluejärjestöön? Mikä takaa, että tuon „jäsenen“ taktiikka ja organisatooriset katsantokannat tulevat olemaan samat kuin puolueen eivätkä muita! Sitä Martovin sanamuoto ei voi meille selittää! Ja tuloksena Martovin sanamuodosta meillä tulisi olemaan kummallinen „puolue“, jonka „jäsenillä“ on yhdenlainen ohjelma (sekin on kysymyksenalaista!), mutta taktilliset ja organisatooriset katsantokannat erilaisia! Ihanteellinen monipuolisuus! Missä suhteessa sitten meidän puolueemme ei tule muistuttamaan pitoja?

Yhtä seikkaa vain täytyy kysyä: minne on heitettävä se aatteellinen ja käytännöllinen sentralismi, jonka toinen puoluekokous jätti meille perinnöksi ja

jonka kanssa Martovin sanamuoto on perinpohjin ristiriidassa? Epäilemättä, jos asia menee valintaan asti, oikeampaa on heittää pois Martovin sanamuoto.

Tuollaisen järjettömän sanamuodon esittää Martov meille toveri Leninin sanamuodon vastapainoksi!

Me pidämme epätäydellisen harkinnan tuloksena toisen puoluekokouksen päätöstä, kun se (edustajakokous) hyväksyi Martovin sanamuodon, ja lausumme uskovamme, että kolmas puoluekokous epäilemättä korjaa toisen puoluekokouksen virheen ja hyväksyy toveri Leninin sanamuodon.

Toistakaamme sanottu lyhyesti. Taistelukentälle on tullut proletaarien armeija. Kun jokainen armeija tarvitsee oman etujoukkonsa, niin tällekin armeijalle täytyi tulla tarpeelliseksi sellainen etujoukko. Siitä johtuen ilmaantuu proletaaristen johtajain ryhmä — Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue. Määrätyn armeijan etujoukkona tämän puolueen on ensinnäkin oltava aseistettu omalla ohjelmallaan, taktiikallaan ja organisatioperiaatteellaan, ja toiseksi, sen on oltava lujasti yhteenliittynyt järjestö. Jos kysymme: ketä me voimme nimittää Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen jäseneksi, niin tämä puolue voi antaa vain yhden vastauksen: sitä, joka hyväksyy puolueen ohjelman, auttaa puoluetta aineellisesti ja toimii jossain yhdessä puoluejärjestössä.

Juuri tämän ilmeisen totuuden lausuikin toveri Lenin erinomaisessa sanamuodossaan.

Sanomalehti „Proletariatis Brdzola"
(„Proletariaatin Taistelu") № 8,
tammikuun 1 pnä 1905

Artikkeli ilman allekirjoitusta

Käännetty gruusian kielestä

KAUKAASIAN TYÖLÄISET, ON AIKA KOSTAA!

Tsaarin pataljoonat harvenevat, tsaarin laivasto tuhoutuu, ja lopuksi Port-Arthur on häpeällisesti antautunut,— se vieläkin kerran paljastaa tsaarin itsevaltiuden vanhuudenraihnauden... Huono ravinto ja kaikkien terveydensuojelukeinojen puuttuminen edistävät tarttuvien tautien leviämistä sotilaiden keskuudessa. Näin sietämättömät olot huononevat vieläkin enemmän sen takia, ettei ole vähääkään kunnollisia asuntoja eikä kunnollista vaatetusta. Heikentyneet, nääntyneet sotamiehet kuolevat kuin kärpäset. Ja tämä sen jälkeen, kun kymmeniä tuhansia on kaatunut kuulista!.. Kaikki tämä synnyttää sotilaiden keskuudessa kuohuntaa, tyytymättömyyttä. Sotilaat heräävät horroksesta, he alkavat tuntea olevansa ihmisiä, he eivät enää alistu sokeasti päälliköidensä käskyihin ja useinkin tervehtivät nousukasupseereja vihellyksin ja uhkauksin.

Eräs upseeri Kauko-Idästä kirjoittaa meille näin: „Tein tyhmyyden! Päällikköni vaatimuksesta pidin äskettäin sotilaille puheen. Tuskin olin alkanut puhua siitä, että on puolustettava tsaaria ja isänmaata, kun

alkoi sadella vihellyksiä, kirouksia ja uhkauksia... Minun oli pakko lähteä jonnekin loitommalle raivostuneesta joukosta..."

Niin ovat asiat Kauko-Idässä!

Lisätkää tähän varaväen levottomuudet Venäjällä, sen vallankumoukselliset mielenosoitukset Odessassa, Jekaterinoslavissa, Kurskissa, Penzassa ja muissa kaupungeissa, rekryyttien vastalauseet Guriassa, Imeretiassa, Kartaliniassa, etelä- ja pohjois-Venäjällä, kiinnittäkää huomiota siihen, että vastalauseiden esittäjiä eivät voi pysäyttää vankilat eivätkä kuulat (äskettäin ammuttiin Penzassa mielenosoituksen takia muutamia varaväen sotilaita), ja te ymmärrätte helposti, mitä venäläinen sotamies ajattelee...

Tsaarin itsevaltius kadottaa päätuen — „luotettavan sotaväkensä"!

Toisaalta tsaarin kassa tyhjenee päivä päivältä. Tappio seuraa tappiota. Tsaarin hallitus menettää vähitellen luottamuksen ulkovaltioiden silmissä. Töin tuskin se saa hankituksi tarvitsemansa rahat, eikä ole kaukana se aika, jolloin se menettää kaiken luoton! „Kuka meille maksaa, kun sinut on kukistettu, ja sinun kukistumisesi epäilemättä ei ole kaukana", sellaisen vastauksen varaan jätetään kaiken luottamuksen menettänyt tsaarin hallitus! Ja kansa, osattomaksi jätetty nälkäinen kansa, mitä se voi antaa tsaarin hallitukselle, kun sillä itselläänkään ei ole millä toimeen tulla?!

Tsaarin itsevaltius siis kadottaa toisenkin päätukensa — rikkaan valtiokassan sitä ravitsevine luottoineen!

Samalla kasvaa päivästä toiseen teollisuuskriisi, tehtaita suljetaan, miljoonat työläiset vaativat leipää

ja työtä. Uudella voimalla valtaa nälänhätä nääntyneen maaseutuköyhälistön. Yhä korkeammalle ja korkeammalle nousevat kansan kiihtymyksen aallot ja iskevät entistä voimakkaammin tsaarin valtaistuinta,— ja raihnaantunut tsaarin itsevaltius horjuu perustuksiaan myöten...

Piiritetty tsaarin itsevaltius heittää käärmeen tavoin päältään vanhan nahkansa ja samaan aikaan, kun tyytymätön Venäjä valmistautuu ratkaisevaan rynnäkköön, se jättää pois (näennäisesti jättää pois!) pamppunsa ja lampaan nahkaan pukeutuneena julistaa **sovintopolitiikkaa!**

Kuuletteko, toverit! Se pyytää meitä jättämään unholaan pamppujen viuhkeen ja kuulien surinan, sadat surmatut sankari-toverit, heidän mainehikkaat haamunsa, jotka leijailevat ympärillämme ja kuiskaavat meille: „Kostakaa"!

Itsevaltius ojentaa häpeämättä meille vereen tahraantuneet kätensä ja neuvoo tekemään sovinnon! Se on julkaissut jonkun „korkeimman asetuksen" [23], jossa se lupaa meille jonkinlaisen „vapauden"... Vanhat rosvot! He luulevat saavansa sanoilla ruokituiksi Venäjän nälkäänäkevän proletariaatin miljoonajoukot! He uskovat saavansa sanoilla tyydytetyksi kurjuuteen joutuneen ja nääntyneen monimiljoonaisen talonpoikaiston! He tahtovat tukahduttaa lupauksilla orvoiksi jääneiden perheiden — sodan uhrien itkun! Kurjat! He ovat hukkumassa ja tarttuvat oljenkorteen!..

Niin, toverit, tsaarin hallituksen valtaistuin horjuu perustuksiaan myöten! Hallitus, joka jakaa meiltä rosvotut verot palkkana meidän pyöveleillemme —

ministereille, kuvernööreille, kihlakuntien ja vankilain päälliköille, poliisikomisariuksille, **santarmeille ja urkkijoille**; joka pakoittaa keskuudestamme otetut sotilaat — meidän veljemme ja poikamme — vuodattamaan omaa vertamme; joka kaikella tavalla tukee tilanherroja ja tehtaanisäntiä heidän jokapäiväisessä taistelussaan meitä vastaan; joka on kahlinnut meidät sekä jaloista että käsistä ja saattanut meidät oikeudettomien orjien asemaan; joka on julmasti polkenut maahan ja häpäissyt ihmisarvomme — pyhimmistä pyhimpämme,— juuri tuo hallitus nyt horjuu ja kadottaa maaperän jalkainsa alta!

On aika kostaa! On aika kostaa mainehikkaiden toverien puolesta, jotka tsaarin julmurit petomaisesti surmasivat Jaroslavlissa, Dombrovassa, Riiassa, Pietarissa, Moskovassa, Batumissa, Tiflisissä, Zlatoustissa, Tihoretskajassa, Mihailovossa, Kishinjovissa, Homelissa, Jakutskissa, Guriassa, Bakussa ja muilla paikkakunnilla! On aika vaatia sitä tilinteolle niistä aivan syyttömistä onnettomista, jotka ovat kymmenin tuhansin tuhoutuneet Kauko-Idän kentillä! On aika kuivata heidän vaimojensa ja lastensa kyyneleet! On aika vaatia se vastuuseen niistä kärsimyksistä ja loukkauksista, niistä ihmisiä häpäisevistä kahleista, joihin se on kytkenyt meidät jo ammoisista ajoista! On aika tehdä loppu tsaarin hallituksesta ja raivata itsellemme tie sosialistiseen järjestelmään! On aika **murskata** tsaarin hallitus!

Ja me **murskaamme** sen.

Turhaan yrittävät herrat liberaalit pelastaa luhistuvaa tsaarin valtaistuinta! Turhaan he ojentavat tsaarille avun käden! He yrittävät saada anotuksi siltä

almua ja koettavat taivuttaa sitä myöntymään omaan „perustuslakiluonnokseensa“ [24] voidakseen, raivattuaan pikku **reformien** avulla itselleen tien poliittiseen herruuteen, tehdä tsaarin omaksi aseekseen, asettaa tsaarin itsevaltiuden tilalle porvariston itsevaltiuden ja sitten järjestelmällisesti kuristaa proletariaattia ja talonpoikaistoa! Mutta turhaan! On jo myöhäistä, herrat liberaalit! Katsokaa ympärillenne, mitä teille on antanut tsaarin hallitus, katsokaa sen „korkeimman asetusta“: „zemstvo- ja kaupunkivirastojen“ pientä „vapautta“, pientä „taetta“ „yksityishenkilöiden oikeuksien ahdistamista“ vastaan, „painetun sanan“ pientä „vapautta“ ja suurta uhkapuhetta „valtakunnan peruslakien järkkymättömyyden ehdottomasta säilyttämisestä“, „tehokkaisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä lain koko voiman säilyttämiseksi, lain, joka on valtaistuimen tärkein tuki itsevaltaisessa valtiossa“!.. Ja miten kävi? Ei oltu vielä ennätetty sulattaa naurettavan tsaarin naurettavaa „käskyä“, kun alkoi satamalla sataa „varoituksia“ sanomalehdille ja kun alkoivat santarmien ja poliisien toimeenpanemat ajojahdit, ja vieläpä rauhalliset juhlapidotkin kiellettiin! Tsaarin hallitus pyrki itse todistamaan, että mitättömissä lupauksissaan se ei mene vaivaisia sanoja pitemmälle.

Kiihtyneet kansanjoukot toisaalta valmistautuvat **vallankumoukseen** eivätkä sovintoon tsaarin kanssa. Ne pitävät itsepintaisesti kiinni sananparresta: „kyttyräselkäisen oikaisee vain hauta“. Niin, herrat, turhia ovat teidän yrityksenne! Venäjän vallankumous on kiertämätön. Se on yhtä kiertämätön kuin auringonnousu! Voitteko te pysäyttää nousevan

auringon? **Tämän vallankumouksen päävoima on kaupungin ja maaseudun proletariaatti, sen lipunkantaja on sosialidemokraattinen työväenpuolue** ettekä te, herrat liberaalit! Miksi te unohdatte tämän silminnähtävän „pikku seikan“?

Myrsky, aamunkoiton enne, on jo nousemassa. Juuri eilen ja toissapäivänä Kaukaasian proletariaatti Bakusta Batumiin asti toi yksimielisesti ilmi halveksumisensa tsaarin itsevaltiutta kohtaan. Epäilemättä tästä Kaukaasian proletaarien mainehikkaasta yrityksestä on hyötyä Venäjän muiden kolkkien proletaareille. Katsokaa edelleen työläisten lukemattomia päätöslauselmia, joissa lausutaan syvä halveksuminen tsaarin hallitukselle, kuunnelkaa tarkasti kumeata, mutta voimakasta napinaa kylissä — ja te tulette vakuuttuneiksi, että Venäjä on ladattu pyssy, jonka hana on viritetty ja joka voi laueta pienimmästäkin täräyksestä. Niin, toverit, ei ole kaukana se aika, jolloin Venäjän vallankumous nostaa purjeet ja „pyyhkäisee maan pinnalta“ halveksitun tsaarin inhoittavan valtaistuimen!

Meidän pyhä velvollisuutemme on olla valmiina sen hetken varalta. Alkakaamme siis valmistautua, toverit! Kylväkäämme hyvä siemen proletariaatin laajoihin joukkoihin! Ojentakaamme kätemme toinen toisillemme ja **liittykäämme lujasti puoluekomiteoiden ympärille!** Me emme saa unohtaa yhdeksikään hetkeksi sitä, että **vain puoluekomiteat voivat asianvaatimalla tavalla johtaa meitä, vain ne** valaisevat meille tien „luvattuun maahan“, jota nimitetään sosialistiseksi maailmaksi! Puolue, joka on avannut silmämme ja osoittanut viholliset, joka on järjestänyt

meidät mahtavaksi armeijaksi ja johtanut taisteluun vihollisia vastaan, joka ei ole jättänyt meitä myötäeikä vastoinkäymisissä ja on aina kulkenut meidän etunenässämme — se on Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue! Se tulee myös johtamaan meitä edelleenkin, **vain se!**

Perustava kokous, joka on valittu yleisen, yhtäläisen, välittömän ja salaisen äänestyksen pohjalla — sen puolesta on meidän nyt taisteltava!

Vain sellainen kokous antaa meille **demokraattisen tasavallan,** jota me tarvitsemme mitä kipeimmin taistelussamme sosialismin puolesta.

Eteenpäin siis, toverit! Kun tsaarin itsevaltius horjuu, niin meidän velvollisuutemme on valmistautua ratkaisevaan rynnäkköön! On aika kostaa!

Alas tsaarin itsevaltius!

Eläköön koko kansan Perustava kokous!

Eläköön demokraattinen tasavalta!

Eläköön Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue!

Tammikuu 1905

Julkaistaan VSDTP:n Kaukaasian liiton illegaalisessa (Avlabarin) kirjapainossa tammikuun 8 pnä 1905 painetun julistuksen tekstin mukaan

Allekirjoitus: Liittokomitea

ELÄKÖÖN KANSAINVÄLINEN VELJEYS!

Kansalaiset! Vallankumouksellisen proletariaatin liike kasvaa ja kansalliset raja-aidat luhistuvat! Venäjän kansallisuuksien proletaarit yhdistyvät yhdeksi kansainväliseksi armeijaksi, proletaarisen liikkeen yksityiset pikku purot yhtyvät yhdeksi vallankumoukselliseksi yleisvirraksi. Tuon virran aallot nousevat yhä korkeammalle, ne paiskautuvat tsaarin valtaistuinta vasten yhä voimakkaammin, ja raihnaantunut tsaarin hallitus horjuu. Ei vankila, ei karkoitus eikä hirsipuu — mikään ei voi pysäyttää proletaarista liikettä: se kasvaa yhä!

Nyt tsaarin hallitus on keksinyt valtaistuimensa lujittamiseksi „uuden“ keinon. Se kylvää vihaa Venäjän kansallisuuksien kesken, se usuttaa niitä toistensa kimppuun, se yrittää pirstoa proletariaatin yhteistä liikettä pieniksi liikkeiksi ja suunnata ne **toinen toistaan vastaan**, se järjestää juutalais- ja armenialaispogromeja j.n.e. Ja kaiken tuon se tekee saadakseen veljesmurhasodalla erotetuksi Venäjän kansallisuudet toisistaan ja, uuvutettuaan ne, voittaakseen vaivatta kunkin erikseen!

Hajoita ja hallitse — sellainen on tsaarin hallituksen politiikka. Siten se toimii Venäjän kaupungeissa (muistattehan pogromit Homelissa, Kishinjovissa ja muissa kaupungeissa), saman se toistaa myöskin Kaukaasiassa. Katala! Kansalaisten verellä ja ruumiilla se yrittää lujittaa inhoittavaa valtaistuintaan! Kuolevien armenialaisten ja tataarien valituksia Bakussa; vaimojen, äitien ja lasten kyyneleitä; rehellisten, mutta valveutumattomien kansalaisten verta, viatonta verta; kuolemaa pakoon juoksevien suojattomien ihmisten pelästyneitä kasvoja; ruhjottuja taloja, ryöstettyjä myymälöitä, hirvittävää, herkeämätöntä kuulien vihellystä, — kaikella tuolla yrittää lujittaa valtaistuintaan tsaari — rehellisten kansalaisten murhaaja.

Niin, kansalaiset! Juuri nuo tsaarin hallituksen kätyrit usuttivat valveutumattomat tataarit rauhallisten armenialaisten kimppuun! Juuri nuo tsaarin hallituksen lakeijat jakoivat heille aseet ja patruunat, pukivat poliisit ja kasakat tataarilaispukuihin ja lähettivät heidät armenialaisten kimppuun! Kaksi kuukautta valmistelivat he — tsaarin rengit — tuota veljesmurhasotaa, ja nyt ovat vihdoin saavuttaneet raakalaismaisen tarkoituksensa. Kirous ja kuolema tsaarin hallitukselle!

Nyt nuo kurjan tsaarin kurjat orjat yrittävät sytyttää meilläkin Tiflisissä veljesmurhasodan! He vaativat teidän vertanne, he tahtovat eroittaa teidät toisistanne ja hallita teitä! Mutta olkaa valppaina! Te, armenialaiset, tataarit, gruusialaiset ja venäläiset! Ojentakaa kätenne toisillenne, liittykää tiukemmin yhteen ja vastatkaa yksimielisesti hallituksen yrityksiin eroittaa teidät toisistanne: Alas tsaarin hallitus! Eläköön kansojen veljeys!

Ojentakaa kätenne toisillenne ja yhdistyneinä liittykää lujasti proletariaatin ympärille, joka on tsaarin hallituksen — tuon Bakun murhien ainoan syyllisen — todellinen haudankaivaja.

Tunnuksenne olkoon:

Alas kansalaissuusriita!
Alas tsaarin hallitus!
Eläköön kansojen veljeys!
Eläköön demokraattinen tasavalta!

Helmikuun 13 pnä 1905

Julkaistaan VSDTP:n Tiflisin komitean kirjapainossa painetun julistuksen tekstin mukaan

Allekirjoitus: Tiflisin komitea

KANSALAISILLE.
ELÄKÖÖN PUNAINEN LIPPU!

Suuria toiveita ja suuri pettymys! Kansallisuusvihan asemesta keskinäinen rakkaus ja luottamus! Veljesmurhapogromin asemesta valtava mielenosoitus pogromeihin syyllistä tsarismia vastaan! Tsaarin hallituksen toiveet romahtivat: se ei saanutkaan usutetuksi Tiflisin kansallisuuksia toistensa kimppuun!.. Tsaarin hallitus on jo kauan yrittänyt usuttaa proletaareja toistensa kimppuun, se on jo kauan yrittänyt pirstoa osiin proletariaatin yhteistä liikettä. Juuri siksi se järjesti pogromit Homelissa, Kishinjovissa ja muilla paikkakunnilla. Samassa tarkoituksessa se sytytti Bakussa veljesmurhasodan. Ja vihdoin tsaarin hallituksen katseet osuivat Tiflisiin. Täällä, Kaukaasian keskuksessa, se aikoi panna toimeen verisen murhenäytelmän ja viedä sen sitten maaseutupaikkakunnille! Ei ole leikintekoa: usuttaa Kaukaasian kansallisuudet toistensa kimppuun ja hukuttaa Kaukaasian proletariaatti omaan vereensä! Tsaarin hallitus hieroskeli käsiään riemuissaan. Se oli jo levitellyt julistuksia, joissa kehoitettiin

lyömään armenialaisia! Ja se uskoi menestykseen. Mutta yhtäkkiä helmikuun 13 päivänä armenialaisista, gruusialaisista, tataareista ja venäläisistä muodostunut monituhantinen väkijoukko kokoontuu aivan kuin tsaarin hallituksen kiusalla Vankin tuomiokirkon kirkkotarhaan ja vannoo tukevansa toinen toistaan „taistelussa paholaista vastaan, joka kylvää eripuraisuutta välillemme“. Yksimielisyys on täydellinen. Pidetään puheita, joissa kehoitetaan „liittymään yhteen“. Joukko osoittaa suosiotaan puhujille. Levitetään meidän julistuksiamme (3.000 kappaletta). Joukko ottaa ne kilvan. Sen mieliala nousee. Hallituksen kiusalla se päättää kokoontua seuraavana päivänä samaan kirkkotarhaan vielä kerran „vannomaan pitävänsä toisistaan“.

Helmikuun 14 päivä. Koko kirkkotarha ja sen lähikadut ovat täynnä kansaa. Meidän julistuksiamme levitetään ja luetaan aivan julkisesti. Joukko jakaantuu ryhmiksi ja keskustelee julistusten sisällöstä. Pidetään puheita. Joukon mieliala nousee. Se päättää marssia mielenosoituksellisesti Sionin tuomiokirkon ja moskeijan ohi, „vannoa pitävänsä toisistaan“, pysähtyä persialaiselle hautuumaalle, tehdä vielä kerran valan ja hajaantua. Joukko panee täytäntöön päätöksensä. Matkalla, moskeijan luona ja persialaisella hautuumaalla, pidetään puheita, levitetään meidän julistuksiamme (tuona päivänä levitettiin 12.000 julistusta). Joukon mieliala nousee yhä korkeammalle. Kasaantunut vallankumouksellinen tarmo pyrkii purkautumaan. Joukko päättää marssia mielenosoituksellisesti Dvortsovajaa ja Golovinskin katua pitkin ja vasta sitten hajaantua. Meidän komiteamme käyttää

hetkeä hyväkseen ja järjestää viipymättä pienen johtavan ydinjoukon. Tämä ydinjoukko, jota johtaa eturivin työläinen, ottaa keskeisen paikan, ja aivan palatsin edustalla hulmahtaa liehumaan äkkipikaa valmistettu punainen lippu. Mielenosoittajien käsiensä varaan nostama lipunkantaja pitää loistavan poliittisen puheen, jossa hän ennen kaikkea pyytää tovereita olemaan ihmettelemättä sitä, ettei lipussa ole sosialidemokraattista tunnusta. „Ei, ei“, vastaavat mielenosoittajat, „se on meillä sydämessä!“ Edelleen hän selittää punaisen lipun merkitystä, arvostelee edellisiä puhujia sosialidemokraattiselta kannalta, paljastaa heidän puheittensa puolinaisuuden, osoittaa, että tsarismin ja kapitalismin kukistaminen on välttämätöntä, sekä kutsuu mielenosoittajia taisteluun sosialidemokratian punaisen lipun alla. „Eläköön punainen lippu!“, vastaa joukko. Mielenosoittajat kulkevat edelleen Vankin tuomiokirkolle. Matkalla he pysähtyvät kolme kertaa kuunnellakseen lipunkantajaa. Viimemainittu kutsuu taaskin mielenosoittajia taisteluun tsarismia vastaan ja pyytää vannomaan, että he lähtevät yhtä yksimielisesti kapinaan kuin nyt mielenosoitukseen. „Vannomme!“, vastaa joukko. Edelleen mielenosoittajat kulkevat Vankin tuomiokirkolle asti ja kasakkain kanssa tapahtuneen pienen yhteenoton jälkeen hajaantuvat.

Sellainen oli „8.000 tiflisiläisen kansalaisen mielenosoitus“.

Niin vastasivat Tiflisin kansalaiset tsaarin hallituksen farisealaiseen politiikkaan. Niin kostivat he katalalle hallitukselle Bakun kansalaisten veren. Kunnia ja maine Tiflisin kansalaisille!

Tiflisin kansalaisten monituhantisen väkijoukon edessä, joka oli kokoontunut punaisen lipun alle ja useita kertoja langetti kuolemantuomion tsaarin hallitukselle, oli katalan hallituksen katalien renkien peräännyttävä. He luopuivat pogromista.

Mutta merkitseekö se, kansalaiset, että tsaarin hallitus ei vastaisuudessa yritä järjestää pogromeja? Ei sinne päinkään! Niin kauan kuin se on hengissä, ja mitä enemmän se menettää maaperää altaan, sitä useammin se tulee turvautumaan pogromeihin. Ainoa keino **pogromien** poistamiseksi kokonaan on tsaarin itsevaltiuden kukistaminen.

Tehän pidätte arvossa omaa henkeänne ja lähimmäistenne henkeä? Tehän pidätte ystävistänne ja sukulaisistanne ettekä halua pogromeja? Siis tietäkää, kansalaiset, että vain tsarismin kukistamisen mukana häviävät pogromit ja niiden aiheuttama verenvuodatus!

Tsaarin itsevaltiuden kukistamiseen — siihen on teidän pyrittävä ennen kaikkea!

Tehän tahdotte hävittää **kaikenlaisen** kansallisuusvihan? Tehän pyritte kansojen täydelliseen solidaarisuuteen? Siis tietäkää, kansalaiset, että vain eriarvoisuuden hävittämisen mukana, vain kapitalismin poistamisen mukana häviää kaikenlainen kansallinen eripuraisuus!

Sosialismin voittoon — siihen on teidän pyrittävä loppujen lopuksi!

Mutta kuka lakaisee maan pinnalta tsarismin inhoittavan järjestelmän, kuka pelastaa teidät pogromeilta? — Sosialidemokratian johtama proletariaatti.

Entä kuka hävittää kapitalistisen järjestelmän, kuka pystyttää maan päällä kansainvälisen solidaari-

suuden?— Sama proletariaatti saman sosialidemokratian johdolla.

Proletariaatti ja vain proletariaatti — se hankkii teille vapauden ja rauhan.

Liittykää siis lujasti proletariaatin ympärille ja käykää sosialidemokratian lipun alle!

Punaisen lipun alle, kansalaiset!

Alas tsaarin itsevaltius!

Eläköön demokraattinen tasavalta!

Alas kapitalismi!

Eläköön sosialismi!

Eläköön punainen lippu!

Helmikuun 15 pnä 1905

Julkaistaan VSDTP:n Tiflisin komitean kirjapainossa painetun julistuksen tekstin mukaan

Allekirjoitus: Tiflisin komitea

LYHYESTI ERIMIELISYYKSISTÄ PUOLUEESSA[25]

„Sosialidemokratia on työväenliikkeen ja sosialismin yhdistämistä“.
Karl Kautsky

Meidän „menshevikkimme“ ovat aivan liian härkäpäisiä. Puhun tiflisiläisistä „menshevikeistä“. He ovat saaneet kuulla, että puolueessa on erimielisyyksiä, ja ovat alkaneet jankuttaa: tahdotte tai ette, me tulemme aina ja kaikkialla puhumaan erimielisyyksistä, tahdotte tai ette, me tulemme oikealle ja vasemmalle haukkumaan „bolshevikkeja“! Ja niin haukkuvatkin täyttä kurkkua kuin riivatut. Kaikissa kadunkulmissa, olivatpa he omiensa tai vieraitten seurassa, sanalla sanoen, missä sattuvat olemaan, he ulvovat yhtä ja samaa: varokaa „enemmistöä“, he ovat vieraita, epäluotettavia! Tyytymättä „tavalliseen“ toimipiiriin he ovat vieneet „jutun“ legaaliseen kirjallisuuteen ja siten vieläkin kerran näyttäneet maailmalle oman... härkäpäisyytensä.

Mihin sitten „enemmistö“ on tehnyt itsensä syypääksi? Miksi „vähemmistömme“ on niin „suuttunut“?

Kääntykäämme historian puoleen.

„Enemmistö" ja „vähemmistö" syntyivät ensi kerran puolueen toisessa edustajakokouksessa (v. 1903). Se oli edustajakokous, jossa hajanaiset voimamme piti yhdistää yhtenäiseksi, mahtavaksi puolueeksi. Me, puoluetyöntekijät, panimme suuria toiveita tuohon edustajakokoukseen. Vihdoinkin siis! — huudahdimme me iloissamme,— mekin pääsemme yhdistymään yhtenäiseksi puolueeksi ja saamme mahdollisuuden toimia yhtenäisen suunnitelman mukaan!.. Ennen sitäkin me olimme tietysti toimineet, mutta toimintamme oli ollut hajanaista ja järjestymätöntä. Ennen sitäkin me olimme tietysti yrittäneet yhdistyä, nimenomaan sitä varten olimme kutsuneetkin koolle puolueen ensimmäisen edustajakokouksen (v. 1898), vieläpä näytti siltä, että olimmekin „yhtyneet", mutta tuo yhtenäisyys oli vain sanoissa: puolue jäi yhä edelleenkin erillisiin ryhmiin pirstoutuneeksi, voimat olivat yhä edelleenkin hajallaan ja kaipasivat yhdistämistä. Niinpä puolueen toisen edustajakokouksen piti koota hajanaiset voimat ja liittää ne lujasti yhteen. Meidän piti perustaa yhtenäinen puolue.

Mutta todellisuudessa toiveemme osoittautuivat jossain määrin ennenaikaisiksi. Edustajakokous ei voinut antaa meille yhtenäistä ja jakamatonta puoluetta, se vain laski perustuksen sellaiselle puolueelle. Sen sijaan edustajakokous osoitti meille selvästi, että puolueessa on kaksi suuntaa: „Iskran" (kysymys on vanhasta „Iskrasta")[26] suunta ja sen vastustajain suunta. Tämän mukaisesti edustajakokous jakaantui kahteen osaan: „enemmistöön" ja „vähemmistöön". Edelliset yhtyivät „Iskran" suuntaan ja liittyivät tiukasti sen ympärille: jälkimmäiset taas „Iskran" vastustajina ottivat päinvastaisen kannan.

Näinollen „Iskrasta“ tuli puolueen „enemmistön“ lippu ja „Iskran“ kannasta tuli „enemmistön“ kanta.

Mitä tietä kulki „Iskra“, mitä se puolusti? Ymmärtääkseen tämän on tiedettävä, minkälaisissa olosuhteissa se astui historian työkentälle.

„Iskra“ alkoi ilmestyä vuoden 1900 joulukuussa. Se oli aikaa, jolloin Venäjän teollisuudessa alkoi kriisi. Teollisuuden kukoistus, jonka aikana käytiin monia ammatillisia lakkotaisteluja (vuosina 1896—98), muuttui vähitellen kriisiksi. Kriisi kärjistyi päivä päivältä ja muodostui esteeksi ammatillisille lakoille. Siitä huolimatta työväenliike raivasi itselleen tietä ja kulki eteenpäin: erilliset purot yhtyivät yhdeksi virraksi, liike sai luokkavivahteen ja lähti vähitellen kulkemaan poliittisen taistelun tietä. Työväenliike kasvoi hämmästyttävän nopeasti... Ei näkynyt vain etujoukkoa, sosialidemokratiaa*, joka olisi tuonut liikkeeseen sosialistisen tietoisuuden, yhdistänyt liikkeen sosialismiin, ja siten antanut proletariaatin taistelulle sosialidemokraattisen luonteen.

Mutta mitä tekivät silloiset „sosialidemokraatit“ (heitä nimitettiin „ekonomisteiksi“)? He suitsuttivat fimiamia vaistovaraiselle liikkeelle ja hokivat huolettomasti: sosialistinen tietoisuus ei ole niinkään välttämätöntä työväenliikkeelle, työväenliike saavuttaa päämääränsä ilman sitäkin, asian ydin on itse liikkeessä. Liike on kaikki kaikessa, mutta tietoisuus on pikku seikka. **Liike ilman sosialismia** — siihen he pyrkivät.

---

* Sosialidemokratia on proletariaatin etujoukko. Tähän joukko-osastoon kuuluu jokainen sosialidemokraattisoturi, olipa hän työläinen tai intelligentti.

Mikä siinä tapauksessa on Venäjän sosialidemokratian tehtävä? Sen on oltava vaistovaraisen liikkeen kuuliainen ase, väittivät he. Sosialistisen tietoisuuden tuominen työväenliikkeeseen ei kuulu meille, tämän liikkeen johtaminen ei kuulu meille, — se olisi hyödytöntä väkivaltaa, meidän velvollisuutemme on vain kuunnella tarkasti liikettä ja panna täsmällisesti merkille se, mitä yhteiskunnallisessa elämässä tapahtuu, — meidän on laahustettava vaistovaraisen liikkeen häntäpäässä *. Sanalla sanoen **sosialidemokratia** kuviteltiin **liikalastiksi** liikkeessä.

Sen, joka ei tunnusta sosialidemokratiaa, ei pidä tunnustaa myöskään sosialidemokraattista puoluetta. Juuri sen vuoksi „ekonomistit“ niin itsepintaisesti inttivät, että proletariaatin poliittisen puolueen olemassaolo Venäjällä on mahdotonta. Käyköön liberaalit

* Meidän „Sotsial-Demokratillamme“ [27] on syntynyt kiihkeä into „arvosteluun“ (katso № 1, „Enemmistö vaiko vähemmistö?“), mutta minun täytyy huomauttaa, että se luonnehtii väärin „ekonomisteja“ ja „rabotshejedielolaisia“ (he eroavat verrattain vähän toisistaan). Asia ei ole niin, että he „hyljeksivät poliittisia kysymyksiä“, vaan niin, että he laahustivat liikkeen häntäpäässä ja toistivat sitä, mitä liike heille saneli. Oli aika, jolloin tapahtui yksinomaan lakkoja. Silloin he saarnasivat taloudellista taistelua. Tuli mielenosoitusten aika (v. 1901), vuoti verta, alkoi ilmetä pettymystä, ja työläiset tarttuivat terroriin luullen, että se pelastaa heidät tyrannien käsistä. Silloin myöskin „ekonomistirabotshejedielolaiset“ yhtyivät yleiseen kuoroon ja julistivat hyvin tärkeinä: on aika turvautua terroriin, rynnätä vankiloihin, vapauttaa toverit y.m. (kts. „Historiallinen käänne“, „Rabotsheje Dielo“ [28]). Kuten näette, tämä ei merkitse suinkaan sitä, että he „hyljeksivät poliittisia kysymyksiä“. Kirjoittaja on lainannut „arvostelunsa“ Martynovilta, mutta olisi ollut hyödyllisempää, jos hän olisi tutustunut historiaan.

poliittista taistelua, se sopii heille paremmin, sanoivat he. Mitä sitten meidän, sosialidemokraattien, on tehtävä? Meidän on edelleenkin oltava olemassa erillisten kerhojen muodossa ja toimittava erikseen, kukin omalla kulmakunnallamme.

Ei puoluetta, vaan kerho! — sanoivat he.

Näinollen toiselta puolen työväenliike kasvoi ja se tarvitsi johtavaa etujoukkoa, mutta toiselta puolen „sosialidemokratia“ „ekonomistien“ hahmossa kielsi itse itsensä ja laahusti liikkeen häntäpäässä sen sijaan, että olisi johtanut liikettä.

Oli sanottava kaikkien kuullen se ajatus, että vaistovarainen työväenliike ilman sosialismia on pimeässä harhailemista, joka vaikka veisikin joskus päämäärään, niin kuka tietää, milloin ja minkälaisten kärsimysten hinnalla, ja että sosialistisella tietoisuudella on siis hyvin suuri merkitys työväenliikkeelle.

Oli myöskin sanottava, että tämän tietoisuuden eteenpäinviejä, sosialidemokratia, on velvollinen juurruttamaan sosialistista tietoisuutta työväenliikkeeseen, olemaan aina liikkeen johdossa, se ei saa katsella vaistovaraista työväenliikettä sivusta eikä laahustaa sen häntäpäässä.

Myöskin oli sanottava julki se ajatus, että Venäjän sosialidemokratian suoranainen velvollisuus on koota proletariaatin erilliset etujoukot, liittää ne yhteen samaksi puolueeksi ja siten tehdä ainiaaksi loppu puolueen hajanaisuudesta.

Juuri näiden tehtävien täyttämiseen ryhtyikin „Iskra“.

Se sanoo näin ohjelmakirjoituksessaan (kts. „Iskran“ № 1): „Sosialidemokratia on työväenliikkeen

ja sosialismin yhdistämistä"[29], siis liike ilman sosialismia tai sosialismi, joka on sivussa liikkeestä, on epäsuotava ilmiö, jota vastaan sosialidemokratian on taisteltava. Mutta koska „ekonomisti-rabotshejedielolaiset" palvoivat vaistovaraista liikettä, koska he väheksyivät sosialismin merkitystä, niin „Iskra" sanoi: „Sosialidemokratiasta irrallinen työväenliike mataloituu ja välttämättä lankeaa porvarillisuuteen". Tämän mukaan sosialidemokratian velvollisuus on „osoittaa tuolle liikkeelle sen lopullinen päämäärä, sen poliittiset tehtävät, suojella sen poliittista ja aatteellista itsenäisyyttä".

Mitkä velvollisuudet ovat Venäjän sosialidemokratialla? „Tästä johtuu aivan itsestään se tehtävä", jatkaa „Iskra", „joka kuuluu Venäjän sosialidemokratian toteutettavaksi: on juurrutettava sosialistisia aatteita ja poliittista tietoisuutta proletariaatin joukkoihin ja järjestettävä vallankumouksellinen puolue, joka on eroittamattomasti sidottu vaistovaraiseen työväenliikkeeseen", siis sen on oltava aina liikkeen johdossa ja sen ensimmäinen velvollisuus on liittää lujasti työväenliikkeen sosialidemokraattiset voimat yhteen puolueeseen.

Näin perustelee ohjelmaansa „Iskran" toimitus*.

Toteuttiko „Iskra" tätä erinomaista ohjelmaa? Kaikille on tunnettua, kuinka uhrautuvasti se toteutti käytännössä näitä mitä tärkeimpiä ajatuksia. Sen todisti meille selvästi puolueen toinen edustajakokous, joka 35 äänen enemmistöllä hyväksyi „Iskran" puolueen pää-äänenkannattajaksi.

* „Iskran" toimitukseen kuului silloin 6 henkilöä: Plehanov, Axelrod, Zasulitsh, Martov, Starover[30] ja Lenin.

Eikö tämän jälkeen ole naurettavaa, kun eräät vale-marxilaiset alkavat „höyhentää“ vanhaa „Iskraa“?

Näin kirjoittaa „Iskrasta“ menshevistinen „Sotsial-Demokrat“:

„Sen („Iskran“) piti seuloa „ekonomismin“ aatteet, kumota väärät katsantokannat, hyväksyä oikeat ja ohjata se uuteen uomaan... **Mutta niin ei käynyt.** Taistelu „ekonomismia“ vastaan vei toiseen äärimmäisyyteen: taloudellisen taistelun väheksymiseen, sen halveksumiseen ja hallitsevan merkityksen tunnustamiseen poliittiselle taistelulle. **Politiikka ilman ekonomiaa** (tarkoitetaan kai: „ilman ekonomiikkaa“), sellainen on uusi suunta“ (kts. „Sotsial-Demokrat“ № 1, „Enemmistö vaiko vähemmistö?“).

Mutta missä, milloin, missä maassa tuo kaikki on tapahtunut, kunnianarvoisa „arvostelija“? Mitä tekivät Plehanov, Axelrod, Zasulitsh, Martov ja Starover, miksi he eivät suunnanneet „Iskraa“ „totuuden“ tielle, hehän muodostivat enemmistön toimituksessa? Ja missä te itse olette tähän asti ollut, korkeasti kunnioitettu, miksi te ette varoittanut puolueen toista edustajakokousta: se ei olisi silloin hyväksynyt „Iskraa“ pää-äänenkannattajaksi.

Mutta jättäkäämme „arvostelija“.

Asia on niin, että „Iskra“ pani oikealla tavalla merkille „päivänpolttavat kysymykset“, lähti juuri sille tielle, josta minä edellä puhuin, ja toteutti uhrautuvasti ohjelmaansa käytännössä.

Vielä selvemmin ja vakuuttavammin ilmaisi Lenin „Iskran“ kannan mainiossa kirjassaan „Mitä on tehtävä?“.

Pysähtykäämme tähän kirjaan.

„Ekonomistit" kumartuivat vaistovaraisen työväenliikkeen edessä, mutta kukapa ei tiedä, että **vaistovarainen** liike on liikettä ilman sosialismia, se „on trade-unionismia" *, joka ei halua nähdä mitään kapitalismin rajojen ulkopuolelta. Kukapa ei tiedä, että työväenliike ilman sosialismia on paikallaan tarpomista kapitalismin puitteiden sisällä, yksityisomistuksen ympärillä harhailemista, joka vaikka veisikin joskus yhteiskunnalliseen vallankumoukseen, niin kuka tietää, milloin ja minkälaisten kärsimysten hinnalla. Onko työläisille yhdentekevää, pääsevätkö he „luvattuun maahan" lähiaikana vaiko pitkän ajan kuluttua, helppoa vaiko vaikeata tietä? On selvää, että jokainen, joka ylistää **vaistovaraista** liikettä ja kumartuu sen edessä, hän tahdostaan riippumatta kaivaa kuilua sosialismin ja työväenliikkeen välille, hän väheksyy sosialistisen ideologian merkitystä, hän karkoittaa sitä pois elämästä ja tahdostaan riippumatta saattaa työläiset porvarillisen ideologian alaisiksi, sillä hän ei ymmärrä sitä, että „sosialidemokratia on työväenliikkeen ja sosialismin yhdistämistä" **, että „**kaikenlainen** työväenliikkeen vaistovaraisuuden kumartelu, **kaikenlainen** „tietoisen aineksen" merkityksen, sosialidemokratian merkityksen väheksyminen **merkitsee samalla — täysin riippumatta siitä, toivooko väheksyvä sitä tahi ei, — porvarillisen ideologian vaikutuksen voimistamista työläisiin**" ***.

---

* Lenin, „Mitä on tehtävä?", s. 28 (suomenkielinen painos, s. 40).

** Kautsky. „Erfurtin ohjelma", Keskuskomitean julkaisu, s. 94.

*** Lenin. „Mitä on tehtävä?", s. 26 (38).

Selitämme seikkaperäisemmin. Meidän aikanamme voi olla olemassa vain kaksi ideologiaa: porvarillinen ja sosialistinen. Ero niiden välillä on muun muassa siinäkin, että ensimmäinen, s.o. porvarillinen ideologia, on paljon vanhempi, laajemmalle levinnyt ja juurtunut syvemmälle elämään kuin jälkimmäinen, että porvarillisten katsomusten kanssa joudutaan kosketuksiin kaikkialla ja joka paikassa, omien sekä vieraiden parissa, kun taas sosialistinen ideologia ottaa vasta ensimmäisiä askeleita, se vasta raivaa itselleen tietä. Sanomattakin on selvää, että kun kysymyksessä on aatteiden leviäminen, niin porvarillinen ideologia, s.o. trade-unionistinen tietoisuus, leviää paljon helpommin ja paljon laajemmin **vaistovaraiseen** työväenliikkeeseen kuin sosialistinen ideologia, joka ottaa vasta ensi askeleita. Se pitää sitäkin suuremmalla syyllä paikkansa, kun **vaistovarainen** liike — liike ilman sosialismia — ilmankin „vie juuri liikkeen alistamiseen porvarillisen ideologian alaiseksi“ *. Ja porvarillisen ideologian alaiseksi alistaminen merkitsee sosialistisen ideologian syrjäyttämistä, koska ne kieltävät toinen toisensa.

Kuinka? — kysytään meiltä — eikö työväenluokalla ole taipumusta sosialismiin? Kyllä, sillä on taipumus sosialismiin. **Ellei niin olisi, sosialidemokratian toiminta olisi hedelmätöntä.** Mutta totta on sekin, että tämän taipumuksen vastakohtana ja esteenä on toinen taipumus — taipumus porvarilliseen ideologiaan.

Sanoin vastikään, että yhteiskuntaelämämme on täynnä porvarillisia aatteita, sen vuoksi on paljon

* Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 28 (40).

helpompi levittää porvarillista ideologiaa kuin sosialistista. Ei pidä unohtaa, että samaan aikaan porvarilliset ideoloogit eivät nuku, ne tekeytyvät omalla tavallaan sosialisteiksi ja uupumatta yrittävät alistaa työväenluokkaa porvarillisen ideologian alaiseksi. Jos tällöin sosialidemokraatitkin „ekonomistien" tavoin jäävät töllistelemään ja laahustavat vaistovaraisen liikkeen häntäpäässä (ja työväenliike onkin silloin vaistovaraista, kun sosialidemokratia käyttäytyy siten), niin on itsestään selvää, että vaistovarainen työväenliike lähtee kulkemaan tuota tallattua tietä ja alistuu porvarillisen ideologian alaiseksi, tietenkin siihen asti, kunnes pitkäaikainen harhailu ja kärsimykset pakoittavat sen katkaisemaan yhteyden porvarilliseen ideologiaan ja pyrkimään yhteiskunnalliseen vallankumoukseen.

Tätä sanotaankin taipumukseksi porvarilliseen ideologiaan.

Lenin sanoo näin:

„Työväenluokalla on vaistovarainen taipumus sosialismiin, mutta siitä huolimatta laajimmalle levinnyt (ja alituisesti mitä erilaisimmissa muodoissa uudestisyntyvä) porvarillinen ideologia vaistovaraisesti yhä enemmän tunkeutuu työläiseen" *. Juuri sen vuoksi **vaistovarainen** työväenliike, niin kauan kun se on **vaistovaraista**, niin kauan kun se ei ole yhdistynyt sosialistiseen tietoisuuteen, alistuu porvarillisen ideologian alaiseksi ja on taipuvainen tuohon alistumiseen **. **Ellei se olisi niin, silloin sosialidemokraattinen**

* Lenin. „Mitä on tehtävä?", s. 29 (42).

** Sama, s. 28 (42).

arvostelu, sosialidemokraattinen propaganda olisi tarpeetonta, silloin olisi tarpeetonta myöskin „työväenliikkeen ja sosialismin yhdistäminen“.

Sosialidemokratia on velvollinen **taistelemaan** tuota porvarilliseen ideologiaan taipumusta vastaan ja edistämään toista taipumusta — taipumusta sosialismiin. Tietysti joskus, pitkäaikaisten harhailujen ja kärsimysten jälkeen, vaistovarainen liike ottaa omansa ilman sosialidemokratian apuakin ja tulee yhteiskunnallisen vallankumouksen portille, sillä „työväenluokalla on **vaistovarainen** taipumus sosialismiin“ *. Mutta miten on oltava siihen asti, mitä meidän on tehtävä siihen mennessä? Istuttavako „ekonomistien“ tavoin kädet ristissä ja luovutettava paikka Struveille ja Zubatoveille? Hylättäväkö sosialidemokratia ja siten autettava porvarillisen, trade-unionistisen ideologian herruutta? Unohdettavako marxilaisuus ja oltava „yhdistämättä sosialismia ja työväenliikettä“?

Ei! Sosialidemokratia on proletariaatin etujoukko **, ja sen velvollisuus on kulkea aina proletariaatin etunenässä, sen velvollisuus on „**vetää** työväenliike pois tästä porvariston siipien suojaan pyrkivästä tradeunionismin vaistovaraisesta virtauksesta ja ohjata se vallankumouksellisen sosialidemokratian siipien suojaan“ ***. Sosialidemokratian velvollisuus on juurruttaa sosialistista tietoisuutta vaistovaraiseen työväenliikkeeseen, yhdistää työväenliike ja sosialismi sekä antaa siten proletariaatin taistelulle sosialidemokraattinen luonne.

---

* Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 29 (42).

** K. Marx. „Manifesti“, s. 15 [31].

*** Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 28 (41).

Sanotaan, että joissain maissa työväenluokka on itse luonut sosialistisen ideologian (tieteellisen sosialismin) ja tulee itse luomaan sen muissakin maissa, sen vuoksi on muka aivan tarpeetonta viedä sosialistista tietoisuutta ulkoapäin työväenliikkeeseen. Mutta se on suuri erehdys. Tieteellisen sosialismin luomiseksi on oltava tieteen etunenässä, on oltava aseistettu tieteen tarjoamilla tiedoilla ja osattava syvällisesti tutkia historiallisen kehityksen lakeja. Mutta työväenluokka, niin kauan kun se pysyy työväenluokkana, ei pysty nousemaan tieteen johtoon, viemään sitä eteenpäin ja tieteellisesti tutkimaan historian lakeja: sillä ei ole siihen aikaa eikä varoja. Tieteellinen sosialismi „voi syntyä ainoastaan perinpohjaisen tieteellisen tiedon perusteella...", sanoo K. Kautsky. „Tieteen kehittäjä ei ole proletariaatti, vaan **porvarillinen sivistyneistö** *(alleviivaus K. Kautskyn)*. Tämän kerroksen yksityisten jäsenten päässä on syntynyt myös nykyaikainen sosialismi, ja he ovat sitten tehneet siitä osalliseksi henkisesti kehittyneet proletaarit..." *.

Tämän mukaisesti Lenin sanoo: kaikki, jotka kumartuvat vaistovaraisen työväenliikkeen edessä ja kädet ristissä katselevat sitä sivusta, jotka alituisesti väheksyvät sosialidemokratian merkitystä ja luovuttavat paikkansa Struveille ja Zubatoveille,— kaikki he kuvittelevat, että tämä liike itse luo tieteellisen sosialismin. „Mutta se on suuri erehdys" **. Eräät

* Lenin. *„Mitä on tehtävä?"*, s. 27 (39), jossa on esitetty nuo Kautskyn rivit hänen tunnetusta kirjoituksestaan „Neue Zeitissa"[32]. 1901—1902, № 3, s. 79.

** Sama, s. 26 (39).

luulevat, että 90-luvulla lakkoilleet Pietarin työläiset olivat sosialidemokraattisesti tietoisia, mutta sekin on erehdys. Heillä ei ollut sitä tietoisuutta „eikä voinut ollakaan. Se (sosialidemokraattinen tietoisuus) voitiin tuoda vain ulkoakäsin. Kaikkien maiden historia on todistuksena siitä, että yksinomaan omin voiminsa työväenluokka kykenee luomaan vain trade-unionistisen tietoisuuden, s.o. vakaumuksen välttämättömyydestä yhtyä liittoihin, käydä taistelua isäntiä vastaan, vaatia hallitukselta erilaisten, työläisille välttämättömien lakien julkaisemista j.n.e. Mutta sosialismin oppi kasvoi niistä filosofisista, historiallisista ja taloudellisista teorioista, joita omistavien luokkien valistuneet edustajat, sivistyneistö, oli kehitellyt. Nykyisen tieteellisen sosialismin perustajat Marx ja Engels kuuluivat itsekin yhteiskunnallisen asemansa puolesta porvarilliseen sivistyneistöön“ *. Tämä ei tietenkään merkitse, jatkaa Lenin, „että työläiset eivät osallistuisi tähän luomiseen. Mutta he eivät osallistu siihen työläisinä, vaan sosialismin teoreetikkoina, Proudhoneina ja Weitlingeinä (he kumpikin olivat työläisiä), toisin sanoen he osallistuvat siihen vain silloin ja sikäli, kun he onnistuvat suuremmassa tai pienemmässä määrässä omaksumaan vuosisatansa tiedon ja kehittämään tätä tietoa eteenpäin“ **.

Kaiken tämän voi kuvitella itselleen likipitäen tällä tavalla. On olemassa kapitalistinen järjestelmä. On työläisiä ja on isäntiä. Ne taistelevat keskenään. Tieteellistä sosialismia ei vielä toistaiseksi näy missään.

---

* Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 20—21 (31).

** Sama, s. 27 (40).

Tieteellisestä sosialismista ei ollut aavistustakaan, kun työläiset jo kävivät taistelua... Niin, työläiset taistelevat. Mutta he taistelevat kukin erikseen omia isäntiään vastaan, törmäilevät yhteen paikkakuntansa viranomaisten kanssa: tuolla he järjestävät lakkoja, täällä lähtevät joukkokokouksiin ja mielenosoituksiin, tuolla vaativat hallitusviranomaisilta oikeuksia, täällä julistavat boikotin, toiset puhuvat poliittisesta taistelusta, toiset taloudellisesta j.n.e. Mutta tämä ei vielä merkitse, että työläisillä on sosialidemokraattinen tietoisuus, se ei vielä merkitse, että heidän liikkeensä päämääränä on kapitalistisen järjestelmän kukistaminen, että he ovat yhtä vakuuttuneita kapitalismin kukistumisesta ja sosialistisen järjestelmän pystyttämisestä kuin he ovat vakuuttuneita auringonnousun kiertämättömyydestä, että he pitävät poliittisen vallan valtaamista omiin käsiinsä (proletariaatin diktatuurin perustamista) välttämättömänä aseena sosialismin voitolle j.n.e.

Samaan aikaan kehittyy tiede. Työväenliike vetää vähitellen puoleensa sen huomion. Enin osa tiedemiehistä tulee siihen käsitykseen, että työväenliike on sellaisten levottomien ainesten mellakkaa, joita sietäisi saattaa järkiinsä ruoskalla. Toiset taas otaksuvat, että rikkaiden velvollisuus on antaa köyhille joitain murusia, s.o. että työväenliike on kerjäläisten liikettä, jonka tarkoituksena on almujen saanti. Ja noiden tuhansien tiedemiesten joukossa saattaa löytyä ehkä vain yksi sellainen, joka suhtautuu tieteellisesti työväenliikkeeseen, tutkii tieteellisesti koko yhteiskuntaelämää, seuraa luokkien yhteentörmäyksiä, kuuntelee tarkasti työväenluokan napinaa ja vihdoin todistaa

tieteellisesti, että kapitalistinen järjestelmä ei ole suinkaan mikään ikuinen, että se on yhtä ohimenevä kuin feodalismikin, että kapitalistisen järjestelmän jälkeen kiertämättä seuraa sosialistinen järjestelmä, joka kieltää sen ja jonka vain proletariaatti voi pystyttää yhteiskunnallisen vallankumouksen kautta. Sanalla sanoen luodaan tieteellinen sosialismi.

Ellei olisi kapitalismia eikä luokkataistelua, ei tietysti olisi myöskään tieteellistä sosialismia. Mutta totta on sekin, että ne harvat, sanokaamme Marx ja Engels, eivät olisi luoneet tieteellistä sosialismia, ellei heillä olisi ollut tieteellisiä tietoja.

Mitä on tieteellinen sosialismi **ilman työväenliikettä?** — Kompassi, joka käyttämättä jätettynä voi vain ruostua, ja silloin jouduttaisiin heittämään se yli laidan.

Mitä on työväenliike **ilman sosialismia?** — Ilman kompassia purjehtiva laiva, joka kylläkin pääsee toiselle rannalle, mutta jos sillä olisi ollut kompassi, niin se olisi saavuttanut rannan paljon pikemmin ja olisi kohdannut vähemmän vaaroja.

Yhdistäkää nämä molemmat yhteen, ja te saatte erinomaisen laivan, joka kiitää suoraan toiselle rannalle ja pääsee satamaan vahingoittumattomana.

Yhdistäkää työväenliike ja sosialismi, niin te saatte sosialidemokraattisen liikkeen, joka rientää suoraa tietä „luvattuun maahan".

Sosialidemokratian (eikä ainoastaan intelligenttisosialidemokraattien) velvollisuus onkin yhdistää sosialismi ja työväenliike, tuoda liikkeeseen sosialistinen tietoisuus ja siten antaa vaistovaraiselle työväenliikkeelle sosialidemokraattinen luonne.

Niin sanoo Lenin.

Jotkut väittävät, että muka Leninin ja „enemmistön“ mielestä työväenliike joutuu tuhoon eikä saavuta yhteiskunnallista vallankumousta, ellei se ole sidottu sosialistiseen ideologiaan. Mutta se on keksintöä, joutilaitten ihmisten keksintöä, joka on saattanut tulla mieleen vain sellaisille vale-marxilaisille kuin An (kts. „Mikä on puolue?“, „Mogzauri“[33] № 6).

Lenin sanoo selvästi, että „työväenluokalla on vaistovarainen taipumus sosialismiin“ *, ja joskaan hän ei pysähdy siihen pitkäksi aikaa, niin vain siksi, että hän pitää tarpeettomana todistella sitä, mikä on ilmankin todistettua. Sitä paitsi Lenin ei suinkaan ole ottanut tarkoitukseekseen tutkia **vaistovaraista** liikettä, hän vain tahtoi osoittaa käytännönmiehille, mitä heidän on tehtävä **tietoisesti.**

Lenin sanoo näin vielä eräässä kohdassa, jossa hän väittelee Martovia vastaan:

„„Meidän puolueemme on tiedottoman prosessin tietoinen ilmaisija“. Aivan niin. Ja juuri sen vuoksi on väärin tavoitella sitä, että „jokainen lakkolainen“ voisi nimittää itseään puolueen jäseneksi, sillä jos „jokainen lakko“ ei olisi vain väkevän **luokkavaiston ja luokkataistelun** vaistovarainen ilmaus, **taistelun, joka väistämättä vie yhteiskunnalliseen vallankumoukseen, vaan** olisi tämän prosessin **tietoinen ilmaus...** silloin meidän puolueemme... tekisi heti lopun myöskin koko porvarillisesta yhteiskunnasta“ **.

---

* Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 29 (42).

** Lenin. „Askel eteenpäin, kaksi askelta taaksepäin“, s. 53 (suomenkielinen painos, s. 77 — 78).

Kuten näette, Leninin mielestä sekin luokkataistelu ja nekin luokkaottelut, joita ei voida nimittää sosialidemokraattisiksi, silti vievät työväenluokan kiertämättä yhteiskunnalliseen vallankumoukseen.

Jos mieltänne kiinnostaa „enemmistön" muidenkin edustajain mielipide, niin kuunnelkaa. Näin sanoo puolueen toisessa edustajakokouksessa eräs heistä, tov. Gorin:

„Miten olisi asianlaita, jos proletariaatti jätettäisiin oman onnensa nojaan? Asianlaita olisi samanlainen kuin porvarillisen vallankumouksen aattona. Porvarillisilla vallankumouksellisilla ei ollut minkäänlaista tieteellistä ideologiaa. Ja siitä huolimatta syntyi porvarillinen järjestelmä. Proletariaatti ilman ideoloogeja toimisi tietenkin loppujen lopuksi yhteiskunnallisen vallankumouksen suuntaan, mutta vaistomaisesti... Proletariaatti vaistomaisestikin soveltaisi käytännössä sosialismia, mutta sillä ei olisi sosialistista teoriaa. Prosessi olisi vain hidas ja vaivalloisempi" *.

Selitykset ovat tarpeettomia.

Siis **vaistovarainen** työväenliike, työväenliike **ilman sosialismia**, kiertämättä mataloituu ja saa trade-unionistisen luonteen — se alistuu porvarillisen ideologian alaiseksi. Voidaanko tästä tehdä se johtopäätös, että sosialismi on kaikki kaikessa, mutta työväenliike ei ole mitään? Ei tietenkään! Niin sanovat vain idealistit. Joskus, hyvin pitkän ajan kuluttua, taloudellinen kehitys vie työväenluokan kiertämättä yhteiskunnalliseen vallankumoukseen ja siis pakoittaa sen katkaisemaan kaiken yhteyden porvarilliseen ideologiaan.

---

* Puolueen toisen edustajakokouksen pöytäkirjat, s. 129.

Kysymys on vain siitä, että tämä tie tulee olemaan hyvin pitkä ja vaivalloinen.

Toiselta puolen sosialismi **ilman työväenliikettä**, syntyipä se miten tieteellisellä pohjalla hyvänsä, jää sittenkin pelkäksi fraasiksi ja menettää merkityksensä. Voidaanko tästä tehdä se johtopäätös, että liike on kaikki kaikessa, mutta sosialismi ei ole mitään? Ei tietenkään! Niin järkeilevät vain vale-marxilaiset, joille tietoisuus ei ole mistään merkityksestä, koska sen synnyttää itse yhteiskuntaelämä. Sosialismi voidaan yhdistää työväenliikkeeseen ja siten muuttaa se pelkästä fraasista teräväksi aseeksi.

Johtopäätös?

Johtopäätös on tämä: työväenliike ja sosialismi on yhdistettävä, käytännöllinen toiminta ja teoreettinen ajattelu on sulautettava yhteen ja siten annettava vaistovaraiselle työväenliikkeelle sosialidemokraattinen luonne, sillä „sosialidemokratia on työväenliikkeen ja sosialismin yhdistämistä“ *. Silloin työväenliikkeeseen yhdistetty sosialismi muuttuu työläisten käsissä pelkästä fraasista valtavaksi voimaksi. Silloin sosialidemokrattiseksi liikkeeksi muuttunut vaistovarainen liike lähtee kulkemaan nopein askelin ja oikeaa tietä sosialistista järjestelmää kohti.

Mikä siis on Venäjän sosialidemokratian tarkoitus? Mitä meidän on tehtävä?

Meidän velvollisuutemme, sosialidemokratian velvollisuus, on johdattaa työväen vaistovarainen liike pois trade-unionistiselta tieltä ja saattaa se sosialidemokraattiselle tielle. Meidän velvollisuutemme on

* „Erfurtin ohjelma“, Keskuskomitean julkaisu, s. 94.

tuoda tähän liikkeeseen sosialistinen tietoisuus* ja yhdistää työväenluokan eturivin voimat yhteen keskitettyyn puolueeseen. Meidän tehtävämme on kulkea aina liikkeen etunenässä ja uupumatta taistella kaikkia niitä vastaan, olivatpa ne vihollisia tai „ystäviä", jotka häiritsevät näiden tehtävien täyttämistä.

Sellainen on yleispiirtein „enemmistön" kanta.

„Vähemmistöämme" ei miellytä „enemmistön" kanta: se on muka „epämarxilainen", se on muka „perinpohjin ristiriidassa" marxilaisuuden kanssa! Tosiaanko, korkeasti kunnioitetut? Missä sitten, milloin, millä taivaankappaleella? Lukekaa meidän kirjoituksiamme, sanovat he, ja te tulette vakuuttuneiksi, että me olemme oikeassa. Mitäpäs tuosta, luetaan vaan.

Edessämme on kirjoitus: „Mikä on puolue?" (kts. „Mogzaurin" № 6). Mistä „arvostelija" An syyttää puolueen „enemmistöä"? „Se („enemmistö")... julistaa itsensä puolueen johdoksi... ja vaatii muilta alistumista... ja menettelynsä puolustukseksi se useinkin keksii jopa uusia teorioitakin, kuten esimerkiksi: työkansa ei voi omin voimin **omaksua** *(alleviivaus minun)* „korkeita ihanteita" y.m."**

Nyt herää kysymys, esittääkö „enemmistö" ja onko se koskaan esittänyt tuollaisia „teorioita"? Ei missään eikä koskaan! Päinvastoin „enemmistön" aatteellinen edustaja tov. Lenin sanoo aivan täsmällisesti, että työväenluokka **omaksuu** „korkeat ihanteet" hyvin helposti, **omaksuu** sosialismin hyvin helposti. Kuunnelkaa:

---

* jonka Marx ja Engels ovat luoneet.

** „Mogzauri" № 6, s. 71.

„Usein sanotaan: työväenluokalla on **vaistovarainen** taipumus sosialismiin. Tämä on aivan oikein siinä mielessä, että sosialistinen teoria perinpohjaisimmin ja oikeimmin määrittelee työväenluokan kurjuuden syyt, ja sen vuoksi **työläiset sen niin helposti omaksuvatkin**“ *.

Kuten näette, „enemmistön“ mielestä työläiset helposti omaksuvat ne „korkeat ihanteet“, joita nimitetään sosialismiksi.

Mitä sitten An viisastelee, mistä hän on kaivanut kummallisen „löytönsä“? Asia on niin, lukija, että „arvostelija“ An tarkoitti aivan toista. Hän tarkoitti sitä paikkaa kirjassa „Mitä on tehtävä?“, jossa Lenin puhuu sosialismin **luomisesta**, jossa hän väittää, että työväenluokka **ei kykene** omin voiminsa **luomaan** tieteellistä sosialismia **. Mutta kuinka se niin on? — sanotte te. Sosialismin opin **luominen** ja sen **omaksuminen** ovat kaksi eri asiaa. Minkä vuoksi An unohti ne Leninin sanat, joissa hän niin selvästi puhuu „korkeiden ihanteiden“ **omaksumisesta**? Olette oikeassa, lukija, mutta mitäpä muutakaan An tekisi, kun häntä niin kovin haluttaa olla „arvostelija“? Ajatelkaapa vain, millainen sankariteko: sepittää oma „teoria“, panna se vastustajan kontolle ja sitten pommittaa itse oman mielikuvituksensa hedelmää. Siinä teille onkin arvostelua! Joka tapauksessa on selvää, että An „omin voiminsa ei kyennyt omaksumaan“ Leninin kirjaa „Mitä on tehtävä?“.

---

* Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 29 (42).
** Sama, s. 20—21 (31).

Avatkaamme nyt niin sanottu „Sotsial-Demokrat“. Mitä sanoo artikkelin „Enemmistö vaiko vähemmistö?“ kirjoittaja (kts. „Sotsial-Demokrat“ № 1)? Uljastellen hän nousee suurella melulla sotajalalle Leniniä vastaan sen takia, että Leninin mielestä „työväenliikkeen luonnollinen (pitää olla: „vaistovarainen“) kehitys ei kulje sosialismiin, vaan porvarilliseen ideologiaan“ *. Kirjoittaja ei näy ymmärtävän sitä, että **vaistovarainen** työväenliike on liikettä ilman sosialismia (todistakoon kirjoittaja, ettei se ole niin), ja **sellainen** liike välttämättä alistuu porvarillisen trade-unionistisen ideologian alaiseksi, on taipuvainen siihen, sillä meidän aikanamme voi olla olemassa vain kaksi ideologiaa — sosialistinen ja porvarillinen, ja siellä, missä ei ole edellistä, välttämättä ilmaantuu jälkimmäinen ja ottaa sen paikan (todistakaa päinvastaista!). Niin, juuri niin sanoo Lenin. Mutta samaan aikaan hän ei unohda toista työväenliikkeelle ominaista taipumusta — taipumusta sosialismiin, jota vain jonkun aikaa himmentää taipumus porvarilliseen ideologiaan. Lenin sanoo suoraan, että „työväenluokalla on vaistovarainen taipumus sosialismiin“ **, ja huomauttaa oikeudenmukaisesti, että sosialidemokratian velvollisuus on jouduttaa **tämän** taipumuksen voittoa muun muassa myöskin taistelemalla „ekonomisteja“ vastaan. Minkä vuoksi sitten te, kunnioitettu „arvostelija“, ette kirjoituksessanne esittänyt näitä Leninin sanoja? Eivätkö ne kuulu samalle Leninille? Se ei ollut teille edullista, eikö totta?

---

* „Sotsial-Demokrat“ № 1, s. 14.

** Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 29 (42).

„Leninin mielestä... työläinen on **asemansa** *(alleviivaus minun)* puolesta pikemminkin porvari kuin sosialisti...“ *, jatkaa kirjoittaja. Kylläpä on pötyä, jollaista en odottanut edes tuollaiselta kirjoittajalta! Puhuuko Lenin työläisen **asemasta**, väittääkö hän, että työläinen on **asemansa** puolesta porvari? Kuka hölmö voi sanoa, että työläinen on **asemansa** puolesta porvari, työläinen, joka on vailla tuotantovälineitä ja elää myymällä työvoimaansa? Ei! Lenin puhuu jotain aivan muuta. Asia on niin, että minä voin olla proletaari enkä porvari **asemani** puolesta, mutta samalla voin olla tajuamatta **asemaani** ja sen vuoksi alistua porvarillisen ideologian alaiseksi. Juuri niin onkin asianlaita tässä tapauksessa työväenluokkaan nähden. Ja se merkitsee jotain aivan toista.

Yleensä kirjoittaja syytää mielellään tyhjiä sanoja, ottaa ja sanoa pamauttaa ajattelematta! Niinpä esimerkiksi kirjoittaja inttää itsepintaisesti, että muka „leninismi on perinpohjin ristiriidassa marxilaisuuden kanssa“ **, hän inttää ymmärtämättä sitä, minne tämä „idea“ hänet johtaa. Uskokaamme häneen hetkinen, että leninismi tosiaan „on perinpohjin ristiriidassa marxilaisuuden kanssa“. Entä sitten? Mitä siitä seuraa? Tämä. „Leninismi vei mukaansa“ „Iskran“ (vanhan „Iskran“) — sitä ei kiellä kirjoittajakaan, — siis myöskin „Iskra“ „on perinpohjin ristiriidassa marxilaisuuden kanssa“. Puolueen toinen edustajakokous hyväksyi 35 äänen enemmistöllä „Iskran“ puolueen pää-äänenkannattajaksi ja antoi hyvin kiittävän

---

* „Sotsial-Demokrat“ № 1, s. 14.
** Sama, s. 15.

lausunnon sen ansioista*, siis myöskin tuo edustajakokous sekä sen ohjelma ja taktiikka „ovat perinpohjin ristiriidassa marxilaisuuden kanssa"... Naurettavaa, eikö totta, lukija?

Kirjoittaja jatkaa sittenkin: „Leninin mielestä vaistovarainen työväenliike kulkee yhdistymiseen porvariston kanssa..." Niin, niin, kirjoittaja kulkee epäilemättä yhdistymiseen typeryyden kanssa, ja olisi hyvä, jos hän vetäytyisi pois siltä tieltä.

Mutta jättäkäämme „arvostelija". Kääntykäämme marxilaisuuden puoleen.

Kunnioitettu „arvostelija" inttää itsepintaisesti, että muka „enemmistön" ja sen edustajan, Leninin, kanta on perinpohjin ristiriidassa marxilaisuuden kanssa, sillä sekä Kautsky että Marx ja Engels puhuvat muka päinvastaista kuin on se, mitä Lenin väittää! Onkohan se niin? Katsokaamme!

„K. Kautsky", tiedoittaa kirjoittaja meille, „kirjoittaa „Erfurtin ohjelmassaan": „Proletariaatin ja porvariston edut ovat niin vastakkaisia, että näiden kahden luokan pyrkimykset eivät voi yhtyä enemmän tai vähemmän pitemmäksi ajaksi. Jokaisessa maassa, jossa on kapitalistinen tuotantotapa, työväenluokan osallistuminen politiikkaan johtaa **ennemmin tai myöhemmin** siihen, että se eroaa porvarillisista puolueista ja perustaa itsenäisen **työväenpuolueen**"".

Mutta mitä tästä seuraa? Vain se, että porvariston ja proletariaatin edut ovat ristiriidassa keskenään,

* Katso Puolueen toisen edustajakokouksen pöytäkirjoja, s. 147. Siellä on päätöslauselma, jossa „Iskraa" nimitetään sosialidemokratismin periaatteiden todelliseksi puolustajaksi.

että proletariaatti „ennemmin tai myöhemmin“ eroaa porvaristosta itsenäiseksi **työväenpuolueeksi** (pankaa mieleenne: **työväenpuolueeksi** eikä **sosialidemokraattiseksi** työväenpuolueeksi). Kirjoittaja otaksuu, että Kautsky on tässä eri mieltä Leninin kanssa! Mutta Lenin sanoo, että proletariaatti **ennemmin tai myöhemmin** ei ainoastaan eroa porvaristosta, vaan myöskin tekee yhteiskunnallisen vallankumouksen, s.o. kukistaa porvariston *. Sosialidemokratian tehtävänä, lisää hän, on pyrkiä siihen, että tämä tapahtuisi mahdollisimman **nopeasti** ja tapahtuisi **tietoisesti**. Niin, **tietoisesti** eikä vaistovaraisesti, sillä Lenin kirjoittaakin nimenomaan tästä tietoisuudesta.

„...Siellä, missä asia on mennyt itsenäisen työväenpuolueen perustamiseen asti“, jatkaa „arvostelija“ Kautskyn kirjan lainausta, „viimemainitun on luonnonvälttämättömyyden mukaisesti ennemmin tai myöhemmin **omaksuttava** sosialistiset pyrkimykset, ellei se ole niiden henkevöittämä alunpitäen, sen täytyy loppujen lopuksi tulla **sosialistiseksi** työväenpuolueeksi, s.o. **sosialidemokratiaksi**“ **.

Mitä se merkitsee? Vain sitä, että työväenpuolue **omaksuu** sosialistiset pyrkimykset. Mutta kieltääkö Lenin sen? Ei missään tapauksessa! Lenin sanoo suoraan, että ei ainoastaan työväenpuolue, vaan koko työväenluokkakin omaksuu sosialismin ***. Mitä hassutusta tuo „Sotsial-Demokrat“ ja sen valheestaan kiinni joutunut sankari esittävät? Miksi ne jauhavat kaikkea

* Kts. Lenin. „Askel eteenpäin, kaksi askelta taaksepäin“, s. 53 (77—78).

** „Sotsial-Demokrat“ № 1, s. 15.

*** Lenin. „Mitä on tehtävä?“, s. 29 (42).

joutavaa? Kuten sanotaan: kuuli hälinää, mutta sen syystä ei saanut selvää. Juuri niin kävi sekaisinmenneelle kirjoittajallemmekin.

Kuten näette, Kautsky ei ole tässä hituisenkaan vertaa eri mieltä Leninin kanssa. Sitä vastoin tämä kaikki on erikoisen selvänä todistuksena kirjoittajan huonosta käsityskyvystä.

Sanooko Kautsky jotain „enemmistön“ kannan hyväksi? Hän kirjoittaa eräässä erinomaisessa kirjoituksessaan, jossa hän selittää Itävallan sosialidemokratian ohjelmaluonnosta:

„Monet meidän revisionistisista arvostelijoistamme (Bernsteinin seuraajista) luulevat Marxin väittäneen, että taloudellinen kehitys ja luokkataistelu eivät luo vain edellytyksiä sosialistiselle tuotannolle, vaan synnyttävät myöskin välittömästi **tietoisuuden** *(alleviivaus K. Kautskyn)* sen välttämättömyydestä. Ja sitten nämä arvostelijat väittävät tätä vastaan, että Englanti, kapitalistisesti kaikkein korkeimmalle kehittynyt maa, on kaikkein kauimpana tästä tietoisuudesta. Ohjelmaluonnoksesta (Itävallan) päätellen voisi luulla, että itävaltalaisen ohjelman laatinut valiokunta on myöskin tuolla... kannalla... Luonnoksessa sanotaan: „Mitä enemmän kapitalistinen kehitys suurentaa proletariaatin lukumäärää, sitä enemmän sen on pakko ja se saa mahdollisuuden käydä taistelua kapitalismia vastaan. Proletariaatti **tulee tietoiseksi**“ sosialismin mahdollisuudesta ja välttämättömyydestä. Tässä yhteydessä sosialistinen tietoisuus näyttää olevan välttämätön välitön tulos proletaarisesta luokkataistelusta. Mutta asia **ei ole**

lainkaan **siten...** Nykyaikainen sosialistinen tietoisuus voi syntyä **ainoastaan perinpohjaisen tieteellisen tiedon perusteella...** Tieteen kehittäjä ei ole proletariaatti, vaan **porvarillinen sivistyneistö** *(alleviivaus K. Kautskyn).* Tämän kerroksen yksityisten jäsenten päässä on **syntynyt** myös nykyaikainen sosialismi, ja he ovat sitten tehneet siitä (tieteellisestä sosialismista) osalliseksi henkisesti kehittyneet proletaarit, jotka taas tuovat sen proletariaatin luokkataisteluun... Sosialistinen tietoisuus on siis jotakin sellaista, mikä on **ulkoapäin tuotu** proletariaatin luokkataisteluun, eikä jotakin vaistovaraisesti **siitä syntynyttä.** Tämän mukaisesti vanha Hainfeldin ohjelma[34] sanookin **aivan oikein,** että sosialidemokratian tehtävä on **tuoda proletariaatille tietoisuus** sen asemasta ja tehtävästä..." *

Muistanette, lukija, Leninin samanlaiset ajatukset tästä kysymyksestä, muistanette „enemmistön" tunnetun kannan? Minkä vuoksi „Tiflisin komitea" ja sen „Sotsial-Demokrat" ovat salanneet totuuden, minkä vuoksi kunnioitettu „arvostelija" Kautskysta puhuessaan ei esittänyt kirjoituksessaan näitä Kautskyn sanoja? Ketä nämä kunnianarvoisat pettävät, miksi he niin „halveksuvasti suhtautuvat" lukijaan? Eiköhän sen vuoksi, että... pelkäävät totuutta, kätkeytyvät totuudelta ja luulevat, että totuuskin voidaan kätkeä? He muistuttavat sitä lintua, joka pistää päänsä siiven

---

* „Neue Zeit", 1901—1902, XX, № 3, s. 79. Tämä Kautskyn erinomainen kirjoitus on julkaistu Leninin kirjassa „Mitä on tehtävä?", kts. s. 27 (40).

suojaan ja kuvittelee, ettei sitä kukaan näe! Mutta he erehtyvät niinkuin tuo lintukin.

Kun sosialistinen tietoisuus on luotu tieteellisellä pohjalla, kun tämä tietoisuus tuodaan ulkoapäin työväenliikkeeseen sosialidemokratian * ponnistuksin, niin on selvää, että tämä kaikki tapahtuu sen vuoksi, että työväenluokka ei kykene, niin kauan kun se pysyy työväenluokkana, käymään tieteen johtoon ja luomaan omin voiminsa tieteellistä sosialismia: sillä ei ole siihen aikaa eikä varoja.

K. Kautsky sanoo „Erfurtin ohjelmassaan“ näin:

„...Proletaari saattaa parhaassa tapauksessa omaksua osan porvarillisten oppineiden luomista tiedoista ja soveltaa niitä omiin tarkoitusperiinsä ja tarpeisiinsa, mutta niin kauan kun hän pysyy proletaarina, hänellä ei ole vapaata aikaa eikä varoja kehittää itsenäisesti tiedettä porvarillisten ajattelijain saavuttamaa rajaa pitemmälle. Sen vuoksi myöskin omintakeisella työläissosialismilla täytyi olla kaikki utopismin oleelliset tunnusmerkit“ ** (utopismi — väärä, epätieteellinen teoria).

Tuonlaatuinen utopistinen sosialismi saa useinkin anarkistisen luonteen, jatkaa Kautsky, mutta „...Kuten tunnettua, kaikkialla, missä anarkistinen liike (käsitettynä proletaarisena utopismina. *K. Kautsky)* on todella tunkeutunut joukkoihin ja muodostunut luokkaliikkeeksi, se on näennäisestä radikaalisuudestaan huolimatta aina ennemmin tai myöhemmin pää-

* Eikä yksinomaan intelligentti-sosialidemokraattien.

** „Erfurtin ohjelma“, Keskuskomitean julkaisu, s. 93.

tynyt siihen, että se on muuttunut kaikkein ahtaimmaksi **puhtaasti ammatilliseksi liikkeeksi“** *. Toisin sanoen, ellei työväenliikettä ole yhdistetty tieteelliseen sosialismiin, se kiertämättä mataloituu, saa „ahtaan ammatillisen“ luonteen ja siis joutuu trade-unionistisen ideologian alaiseksi.

„Tämä on työläisten halveksumista, tämä on sivistyneistön ylistelyä!“ kirkuu „arvostelijamme“ ja hänen „Sotsial-Demokratinsa“... „Arvostelija“ raukka, „Sotsial-Demokrat“ parka! Ne pitävät proletariaattia oikullisena neitinä, jolle ei saa sanoa totuutta, jolle täytyy aina puhua kohteliaisuuksia, ettei hän lähtisi karkuun! Ei, kunnianarvoisat! Me uskomme, että proletariaatilla on enemmän luonteenlujuutta kuin te luulette. Me uskomme, ettei se pelkää totuutta! Mutta te... Teillehän on turha puhua mitään: nytkin te pelkäsitte totuutta ettekä kirjoituksessanne esittäneet lukijalle Kautskyn todellisia katsantokantoja...

Näinollen tieteellinen sosialismi **ilman työväenliikettä** on tyhjänpäiväisiä sanoja, jotka voidaan aina helposti sanoa tuulen vietäväksi.

Toiselta puolelta työväenliike **ilman sosialismia** on trade-unionistista harhailua, joka tietysti joskus vie yhteiskunnalliseen vallankumoukseen, mutta pitkäaikaisten vaivojen ja kärsimysten hinnalla.

Johtopäätös?

„Työväenliikkeen ja sosialismin on yhdistyttävä“: „sosialidemokratia on työväenliikkeen ja sosialismin yhdistämistä“ **.

* „Erfurtin ohjelma“, s. 94.
** Sama.

Niin sanoo Kautsky, marxilaisuuden teoreetikko. Me näimme, että „Iskra“ (vanha) ja „enemmistö“ sanovat samaa.

Me näimme, että toveri Lenin on tällä samalla kannalla.

„Enemmistö“ on siis vankasti marxilaisuuden kannalla.

On selvää, että „halveksuva suhde työläisiin“, „sivistyneistön ylistely“, „enemmistön epämarxilainen kanta“ ja muut samantapaiset helmet, joita menshevistiset „arvostelijat“ niin runsaasti viskelevät, eivät ole mitään muuta kuin tiflisiläisten „menshevikkien“ räiskyviä sanoja, mielikuvitusta.

Me päinvastoin huomaamme, että tosiaankin „perinpohjin ristiriidassa marxilaisuuden kanssa“ ovat tiflisiläinen „vähemmistö“, „Tiflisin komitea“ ja sen „Sotsial-Demokrat“. Mutta siitä myöhemmin. Toistaiseksi kiinnitämme huomiota seuraavaan.

Lausumiensa ajatusten vahvistukseksi artikkelin „Enemmistö vaiko vähemmistö?“ kirjoittaja esittää Marxin (?) sanat: „jonkun määrätyn luokan teoreetikko tulee teoreettisesti siihen johtopäätökseen, **johon itse luokka on jo tuli käytännössä**“ *.

Joko tahi. Joko kirjoittaja ei osaa gruusian kieltä tahi tämä on latojan virhe. Yksikään kirjantaitoinen ihminen ei sano **„johon on** jo **tuli“**. Oikein olisi sanoa: **„johon on** jo **tullut“** tai **„johon on** jo **tulossa“**. Jos kirjoittaja tarkoittaa viimemainittua **(johon on** jo **tulossa)**, niin täytyy huomauttaa, että hän esittää väärin Marxin sanat, Marx ei ole mitään sellaista sanonut.

* „Sotsial-Demokrat“ № 4, s. 15.

Mutta jos kirjoittaja tarkoittaa ensimmäistä sanontaa, niin hänen esittämänsä lause saa tällaisen muodon: „jonkun määrätyn luokan teoreetikko tulee teoreettisesti siihen johtopäätökseen, **johon** itse luokka **on jo tullut käytännössä**". Toisin sanoen, kun Marx ja Engels tulivat teoreettisesti siihen johtopäätökseen, että kapitalismin romahdus ja sosialismin rakentaminen ovat kiertämättömiä, niin se merkitsee, että proletariaatti oli jo **käytännössä** kumonnut kapitalismin, oli jo murskannut kapitalismin ja rakentanut sen tilalle sosialistisen elämän!

Marx parka! Kuka tietää, miten paljon tolkuttomuuksia vale-marxilaisemme vielä panevatkaan hänen kontolleen!

Sanooko Marx todella niin? Hän sanoo todellisuudessa näin: pikkuporvariston teoreettiset edustajat „**tulevat teoreettisesti niihin samoihin tehtäviin ja ratkaisuihin, joihin pikkuporvari tulee käytännössä** aineellisten etujensa ja yhteiskunnallisen asemansa vuoksi. Tällainen on yleensä luokan poliittisten ja kirjallisuusedustajien sekä heidän edustamansa luokan välinen suhde" *.

Kuten näette, Marx ei suinkaan sano „**jo tuli**". Nuo „filosofiset" sanat on kunnioitettu „arvostelija" sepittänyt.

Tässä tapauksessa Marxin sanat saavat kokonaan toisen merkityksen.

Mitä ajatusta Marx kehittää esitetyssä väitteessä? Vain sitä, että jonkun määrätyn luokan teoreetikko

---

* Ellei teillä ole teosta „Brumairen 18 päivä" [35], niin katsokaa Puolueen toisen edustajakokouksen pöytäkirjoja, s. 111, jossa nämä Marxin sanat on esitetty.

ei voi luoda ihannetta, jonka aineksia ei ole olemassa elämässä, että hän voi **vain panna merkille** tulevaisuuden ainekset ja sillä pohjalla **luoda** teoreettisesti ihanteen, johon joku määrätty luokka tulee käytännössä. Ero on siinä, että teoreetikko menee luokan edelle ja panee ennen sitä merkille tulevaisuuden idun. Siitä sanotaankin „tulee johonkin teoreettisesti“.

Marx ja Engels sanovat „Manifestissaan“ näin:

„Kommunistit (s.o. sosialidemokraatit) ovat siis käytännöllisesti päättäväisin, aina **eteenpäin kannustava** työväenpuolueiden osa kaikissa maissa; teoreettisesti he **käsittävät** paremmin kuin proletariaatin muu joukko proletaarisen liikkeen edellytykset, kulun ja yleiset tulokset“.

Niin, ideoloogit **„kannustavat eteenpäin“**, he näkevät paljon pitemmälle kuin „proletariaatin muu joukko“, ja siinä on ydin. Ideoloogit kannustavat liikkeeseen eteenpäin, ja juuri sen vuoksi aatteella, sosialistisella tietoisuudella, on suuri merkitys liikkeelle.

Senkö takia te hyökkäilettekin „enemmistön“ kimppuun, kunnianarvoisa „arvostelija“? Jättäkää silloin hyvästit marxilaisuudelle ja tietäkää, että „enemmistö“ on ylpeä marxilaisesta kannastaan.

„Enemmistön“ asema tässä tapauksessa muistuttaa hyvin paljon Engelsin asemaa yhdeksänkymmenluvulla.

Aate (idea) on yhteiskuntaelämän lähde, väittivät idealistit. Yhteiskunnallinen tajunta on heidän mielestään se perusta, jolle yhteiskunnan elämä rakentuu. Sen vuoksi heitä nimitettiinkin idealisteiksi.

Oli todistettava, että aatteet eivät tipu taivaasta, että itse elämä synnyttää ne.

Marx ja Engels astuivat historian taistelutantereelle ja täyttivät tämän tehtävän erinomaisesti. He todistivat, että yhteiskuntaelämä on aatteiden lähde, sen vuoksi yhteiskuntaelämä on se perusta, jolle yhteiskunnallinen tajunta rakentuu. Siten he kaivoivat haudan idealismille ja raivasivat tien materialismille. Eräät puoli-marxilaiset käsittivät tämän niin, että muka tajunnalla, aatteilla on elämässä hyvin pieni merkitys.

Oli todistettava aatteiden suuri merkitys.

Silloin esiintyi Engels ja korosti kirjeissään (vuosina 1891—94), että aatteet eivät tosin tipahtele taivaasta, vaan itse elämä synnyttää ne, mutta kerran synnyttyään ne saavat suuren merkityksen, ne liittävät yhteen ihmisiä, järjestävät heitä ja lyövät oman leimansa yhteiskuntaelämään, joka on ne synnyttänyt,— aatteilla on suuri merkitys historiallisessa liikkeessä.

„Se ei ole marxilaisuutta, se on marxilaisuuden pettämistä“, alkoivat Bernstein ja hänen kaltaisensa kirkua. Marxilaiset vain naureskelivat...

Venäjällä oli puoli-marxilaisia — „ekonomisteja“. He väittivät, että kun kerran yhteiskuntaelämä synnyttää aatteet, niin myöskin sosialistisella tietoisuudella on mitätön merkitys työväenliikkeelle.

Oli todistettava, että sosialistisella tietoisuudella on suuri merkitys työväenliikkeelle, että ilman sitä liike on trade-unionistista harhailua, josta proletariaatti ties milloin vapautuu ja pääsee yhteiskunnalliseen vallankumoukseen asti.

Silloin esiintyi „Iskra“, joka täytti tämän tehtävän erinomaisesti. Ilmestyi kirja „Mitä on tehtävä?“, jossa

Lenin korostaa sosialistisen tietoisuuden suurta merkitystä. Muodostui puolueen „enemmistö“, joka astui vankasti tälle tielle.

Mutta silloin tulevat esiin pikku Bernsteinit ja alkavat kirkua: se „on perinpohjin ristiriidassa marxilaisuuden kanssa“!

Tiedättekö te, pikku „ekonomistit“, mitä on marxilaisuus?

Ihmeellistä! sanoo lukija. Mistä sitten on kysymys? kysyy hän. Miksi Plehanov kirjoitti arvostelevan kirjoituksensa Leniniä vastaan (katso uutta „Iskraa“, № 70 ja 71)? Mistä hän moittii „enemmistöä“? Eivätkö tiflisiläiset vale-marxilaiset ja heidän „Sotsial-Demokratinsa“ toistele Plehanovin lausumia ajatuksia? Kyllä, toistelevat, mutta niin kömpelösti, että ellottaa. Niin, Plehanov arvosteli. Mutta tiedättekö te, mistä on kysymys? Plehanov ei ole eri mieltä „enemmistön“ eikä Leninin kanssa. Eikä ainoastaan Plehanov, vaan myöskään Martov, Zasulitsh ja Axelrod. Tosiaan siinä kysymyksessä, josta meillä oli puhe edellä, „vähemmistön“ johtajat eivät ole eri mieltä vanhan „Iskran“ kanssa. Mutta vanha „Iskra“ on „enemmistön“ lippu. Älkää ihmetelkö! Tässä ovat tosiasiat.

Me tunnemme vanhan „Iskran“ ohjelmakirjoituksen (katso edeltä). Me tiedämme, että tuossa kirjoituksessa on ilmaistu täydellisesti „enemmistön“ kanta. Kenen tuo kirjoitus on? „Iskran“ silloisen toimituksen. Ketkä kuuluivat tuohon toimitukseen? Lenin, Plehanov, Axelrod, Martov, Zasulitsh ja Starover.

Heistä nyt yksin Lenin kuuluu „enemmistöön", muut viisi johtavat „vähemmistöä", mutta kuitenkin tosiasia jää tosiasiaksi — „Iskran" ohjelmakirjoitus ilmestyi heidän toimittamanaan, eikä heidän siis pitäisi kieltää sanojaan, he ilmeisesti uskoivat siihen, mitä kirjoittivat.

Mutta jos tahdotte, niin jättäkäämme „Iskra".

Martov kirjoittaa näin:

„Näinollen sosialismin aate ei ole syntynyt ensin työväenjoukkojen keskuudessa, vaan porvariston keskuudesta lähteneiden tiedemiesten työhuoneissa" *.

Ja Vera Zasulitsh kirjoittaa näin:

„Ei edes koko proletariaattia käsittävän luokkasolidaarisuuden aatekaan... ole niin yksinkertainen, että se syntyisi itsenäisesti jokaisen työläisen päässä... Sosialismi... ei yleensäkään kasva työläisten päässä „itsestään"... Sekä elämän että tiedon kehitys kokonaisuudessaan on valmistellut sosialistisen teorian... ja tuolla tiedolla aseistettu nerokas järki on sen luonut. Samoin myöskin sosialismin aatteen levittämisen työläisten keskuuteen ovat miltei koko Euroopan mantereella panneet alulle sosialistit, jotka ovat saaneet sivistyksen ylhäisöluokkia varten varatuissa oppilaitoksissa" **.

Kuunnelkaamme nyt Plehanovia, joka niin tärkeänä ja juhlallisesti esiintyi Leniniä vastaan uudessa „Iskrassa" (№ 70 ja 71). Asia tapahtuu puolueen toisessa edustajakokouksessa. Plehanov väittelee Martynovia vastaan ja puoltaa Leniniä. Hän moittii

---

* Martov. „Krasnoje Znamja", s. 3.

** „Zarja" [36] № 4, s. 79—80.

Martynovia, joka takertuessaan yhteen Leninin lauseeseen ei huomaa kirjaa „Mitä on tehtävä?“ kokonaisuudessaan, ja jatkaa:

„Tov. Martynovin ote tuo mieleeni erään painoasiamiehen, joka sanoi: „antakaa minulle „isä meidän“ rukous ja sallikaa minun ottaa siitä erilleen yksi lause, ja minä todistan teille, että tuon rukouksen kirjoittaja pitäisi hirttää“. Mutta kaikki moitteet, jotka on tähdätty tuota onnetonta (Leninin) lausetta vastaan, eikä ainoastaan toveri Martynovin, vaan monien, monien muidenkin esittäminä, perustuvat väärinkäsitykseen. Tov. Martynov esittää Engelsin sanat: „Nykyaikainen sosialismi on nykyaikaisen työväenliikkeen teoreettinen ilmaus“. Tov. Lenin on myös samaa mieltä Engelsin kanssa... Mutta Engelsin sanathan ovat yleinen väittämä. Kysymys on siitä, kuka ensimmäisenä antaa muodon tälle teoreettiselle ilmaukselle. Lenin ei kirjoittanut tutkielmaa historian filosofiasta, vaan polemiikkikirjoituksen „ekonomisteja“ vastaan, jotka sanoivat: meidän on odotettava, minne työväenluokka itse, ilman „vallankumousbasillin“ apua (s.o. ilman sosialidemokratiaa) tulee. Viimemainittua kiellettiin puhumasta mitään työläisille nimenomaan sen vuoksi, että se on „vallankumousbasilli“, s.o. että sillä on teoreettinen tietoisuus. Mutta jos te poistatte „basillin“, niin jää vain tiedoton joukko, johon tietoisuus on tuotava ulkoapäin. Jos te haluaisitte olla oikeudenmukainen Leniniä kohtaan ja huolellisesti lukisitte hänen koko kirjansa, niin te huomaisitte, että hän juuri niin sanookin“ *.

* Puolueen toisen edustajakokouksen pöytäkirjat, s. 123.

Näin puhui Plehanov puolueen toisessa edustajakokouksessa.

Ja nyt tuo sama Plehanov, samojen Martovin, Axelrodin, Zasulitshin, Staroverin ja muiden yllyttämänä, esiintyy muutaman kuukauden kuluttua uudelleen ja takertuen siihen samaan Leninin lauseeseen, jota hän **puolusti** edustajakokouksessa, julistaa: Lenin ja „enemmistö“ eivät ole marxilaisia. Hän tietää, että jos vieläpä „isä meidän“ rukouksesta otetaan erilleen yksi lause ja tulkitaan sitä irrallisena, niin tuon rukouksen kirjoittaja saattaisi ehkä joutua hirsipuuhun jumalankieltämisestä. Hän tietää, että se olisi epäoikeudenmukaista ja että puolueeton arvostelija ei menettele niin, mutta sittenkin hän repii irti tuon lauseen Leninin kirjasta, sittenkin hän menettelee epäoikeudenmukaisesti ja julkisesti häpäisee itseään. Ja Martov, Zasulitsh, Axelrod ja Starover myöntelevät hänen perässään, julkaisevat toimittamanaan uudessa „Iskrassa“ Plehanovin kirjoituksen (№ 70 ja 71) ja siten vielä kerran häpäisevät itsensä.

Miksi he ovat olleet niin selkärangattomia, minkä vuoksi nuo „vähemmistön“ johtajat ovat häpäisseet itseään, minkä vuoksi he ovat kieltäytyneet tunnustamasta omakseen „Iskran“ ohjelmakirjoitusta, jonka he allekirjoittivat, miksi he ovat kieltäneet omat sanansa? Onko koskaan kuultu tuollaisesta vääristelystä sosialidemokraattisessa puolueessa?

Mitä on tapahtunut niiden muutaman kuukauden aikana, jotka ovat kuluneet toisesta edustajakokouksesta Plehanovin kirjoituksen ilmestymiseen?

Asia on seuraava. Edustajakokous valitsi kuudesta toimittajasta „Iskran“ toimittajiksi vain kolme:

Plehanovin, Leninin ja Martovin. Mitä tulee Axelrodiin, Staroveriin ja Zasulitshiin, niin edustajakokous määräsi heidät muihin toimiin. Edustajakokouksella oli tietysti oikeus siihen, ja jokaisen velvollisuus oli alistua sen tahtoon: edustajakokous on puolueen tahdon ilmaisija, puolueen korkein elin, ja ken toimii sen päätöksiä vastaan, hän polkee puolueen tahtoa.

Mutta nuo itsepäiset toimittajat eivät alistuneet puolueen tahtoon, puoluekuriin (puoluekuri on sama puolueen tahto). Puoluekuri on muka keksitty sellaisia varten kuin me, tavalliset työntekijät! He suuttuivat edustajakokoukselle siitä, ettei heitä valittu toimittajiksi, vetäytyivät sivuun, houkuttelivat mukaansa Martovin ja muodostivat opposition. He julistivat puolueelle boikotin, kieltäytyivät puoluetyöstä ja alkoivat uhkailla puoluetta: valitkaa meidät toimitukseen, Keskuskomiteaan, Puolueneuvostoon, tai muuten me panemme toimeen kahtiajaon. Ja kahtiajakaminen alkoi. Siten he vielä kerran polkivat puolueen tahtoa.

Tällaisia ovat lakon julistaneitten toimittajain vaatimukset:

„„Iskran“ vanha toimitus palautetaan (s.o. antakaa meille toimituksessa **kolme paikkaa**).

Keskuskomiteaan otetaan vissi määrä opposition (s.o. „vähemmistön“) jäseniä.

Puolueneuvostossa annetaan **kaksi paikkaa** opposition jäsenille j.n.e. ...

Me asetamme nämä **ehdot** ainoina ehtoina, jotka **takaavat** puolueelle mahdollisuuden välttää itse puolueen olemassaoloa uhkaavan selkkauksen“ (s.o. tyy-

dyttäkää vaatimuksemme tai muuten me panemme toimeen puolueessa suuren kahtiajaon) *.

Mitä puolue vastasi heille?

Puolueen edustaja, Keskuskomitea, ja muut toverit sanoivat heille: me emme voi lähteä vastustamaan puolueen edustajakokousta, vaalit ovat edustajakokouksen asia, mutta me sittenkin yritämme palauttaa rauhan ja sovinnon, vaikka totta puhuen on häpeä taistella **toimipaikoista,** te tahdotte **toimipaikkojen vuoksi** jakaa puolueen kahtia j.n.e.

Lakon julistaneet toimittajat loukkaantuivat, heidän olonsa kävi epämukavaksi — tosiaan kävi niin, että he panivat alulle taistelun toimipaikoista — he saivat taivutetuksi puolelleen Plehanovin ** ja alkoivat urotyönsä. Heidän piti **löytää** jokin **„vakavampi“ „erimielisyys“** „enemmistön“ ja „vähemmistön“ välillä ja siten todistaa, että he eivät taistele toimipaikoista. He etsivät, etsivät ja löysivät Leninin kirjasta

* Selityksiä Liigan pöytäkirjoihin, s. 26.

** Lukija ehkä kysyy, kuinka saattoi käydä niin, että Plehanov siirtyi „vähemmistön“ puolelle, se sama Plehanov, joka oli „enemmistön“ kiihkeä kannattaja. Asia on niin, että hänen ja Leninin välillä syntyi erimielisyys. Kun „vähemmistö“ joutui raivoihinsa ja julisti boikotin, niin Plehanov otti sellaisen kannan, että täytyy antaa kokonaan periksi. Lenin ei ollut samaa mieltä hänen kanssaan. Plehanov alkoi vähitellen kallistua „vähemmistön“ puolelle. Erimielisyydet heidän välillään kasvoivat yhä enemmän ja vihdoin asia meni niin pitkälle, että eräänä kauniina päivänä Plehanovista tuli Leninin ja „enemmistön“ vastustaja. Lenin kirjoittaa siitä näin:

„...Muutaman päivän kuluttua todellakin pistäydyin yhdessä Neuvoston erään jäsenen kanssa Plehanovin luona ja keskustelumme Plehanovin kanssa muodostui tällaiseksi:

sellaisen paikan, johon voi todellakin takertua, kun se otetaan eroon tekstistä ja tulkitaan sitä irrallisena. Mainio ajatus — tuumivat „vähemmistön“ johtajat — Lenin on „enemmistön“ johtaja, saatetaan Lenin huonoon valoon ja siten taivutetaan puolue omalle puolellemme. Ja niin alkoivat Plehanovin toitotukset, että muka „Lenin ja hänen kannattajansa eivät ole marxilaisia“. Tosin he vielä eilen puolustivat sitä samaa ajatusta Leninin kirjasta, jota vastaan he tänään ovat nousseet sotajalalle, mutta minkä sille voi: opportunistia nimitetäänkin opportunistiksi sen vuoksi, ettei hän kunnioita periaatteellisuutta.

Tämän vuoksi he häpäisevät itseään, tässä piilee väärennyksen lähde.

Mutta siinä ei ole vielä kaikki.

Kului joku aika. He huomasivat, että joitain naiiveja ihmisiä lukuunottamatta kukaan ei kiinnitä huomiota heidän agitatioonsa „enemmistöä“ ja Leniniä vastaan, he huomasivat, että „asiat“ menevät huonosti, ja päättivät vielä kerran muuttaa väriään.

— Tiedättehän, joskus tapaa niin skandaalinhaluisia vaimoja (s.o. „vähemmistö“), sanoi Plehanov, että heille on annettava periksi hysteriakohtauksen ja julkisen suurskandaalin välttämiseksi.

— Mahdollisesti, vastasin minä, mutta on annettava periksi niin, että meillä säilyisi voimaa ehkäistä vieläkin suurempi „skandaali““ (katso Selityksiä Liigan pöytäkirjoihin, sivu 37, jossa esitetään Leninin kirje) [37].

Lenin ja Plehanov eivät päässeet yksimielisyyteen. Tästä hetkestä alkoi Plehanovin siirtyminen „vähemmistön“ puolelle. Luotettavista lähteistä olemme saaneet tietää, että Plehanov eroaa myöskin „vähemmistöstä“ ja on jo perustanut oman äänenkannattajansa „Dnevnik Sotsial-Demokrata“ [38].

Sama Plehanov, samat Martov ja Axelrod hyväksyivät maaliskuun 10 päivänä v. 1905 Puolueneuvoston nimessä päätöslauselman, jossa sanotaan muun muassa:

„Toverit! (he kääntyivät „enemmistön" puoleen)... Kumpikin puoli (s.o. „enemmistö" ja „vähemmistö") on useita kertoja ilmaissut olevansa vakuuttunut siitä, että ne taktilliset ja organisatooriset erimielisyydet, joita on olemassa, eivät ole sen luontoisia, että ne tekisivät mahdottomaksi työn yhtenäisen puoluejärjestön puitteissa" *, sen vuoksi kutsukaamme muka koolle toverioikeus (johon kuuluu Bebel ynnä muita) ja sovittakaamme pieni riitamme.

Sanalla sanoen, erimielisyydet puolueessa ovat vain rettelöintiä, jonka selvittää toverioikeus, mutta me olemme muka yksi kokonaisuus.

Mutta kuinka niin? Meitä, „ei-marxilaisia", kutsutaan puoluejärjestöihin, me olemme muka yksi kokonaisuus ja muuta sellaista... Mitä se merkitsee? Sehän on puolueen pettämistä teidän puoleltanne, „vähemmistön" johtajat! Voidaanko „ei-marxilaisia" asettaa puolueen johtoon? Onko „ei-marxilaisten" paikka sosialidemokraattisessa puolueessa? Tai ehkä tekin olette pettäneet marxilaisuuden ja sen vuoksi muuttaneet rintamaa?

Mutta olisi naiivia odottaa vastausta. Asia on niin, että noilla oivallisilla johtajilla on kullakin useampia „periaatteita" taskussa, ja kun jotain niistä tarvitaan, niin he vetävät sen esiin. Heillä on, kuten sanotaan, seitsemän perjantaita viikossa!..

* „Iskra" № 91, s. 3.

Sellaisia ovat niinsanotun „vähemmistön“ johtajat. On helppo kuvitella, minkälaisen täytyy olla tällaisten johtajain häntäpään — niinsanotun tiflisiläisen „vähemmistön“... Onnettomuus on vielä siinä, että joskus häntäpää ei kuuntele päätä ja lakkaa tottelemasta. Niinpä esimerkiksi silloin, kun „vähemmistön“ johtajat pitävät sovintoa mahdollisena ja kehoittavat puoluetyöntekijöitä sovintoon, tiflisiläinen „vähemmistö“ ja sen „Sotsial-Demokrat“ raivoavat edelleenkin: „enemmistön“ ja „vähemmistön“ välillä, julistavat he, on käynnissä „taistelu elämästä ja kuolemasta“ *, ja meidän täytyy tuhota toisiamme! Kuka puhuu aidasta, kuka aidan seipäästä!

„Vähemmistö“ valittaa sitä, että me nimitämme heitä opportunisteiksi (periaatteettomiksi). Mutta voidaanko sitä nimittää muuksi kuin opportunismiksi, kun he kieltävät omat sanansa, kun he heittelehtivät puolelta toiselle, kun he alituisesti häilyvät ja horjuvat? Onko mahdollista, että todellinen sosialidemokraatti vaihtaisi tämän tästä vakaumuksiaan? Eihän niin usein vaihdeta nenäliinojakaan.

Vale-marxilaisemme hokevat itsepintaisesti, että „vähemmistöllä“ on aito proletaarinen luonne. Niinköhän se on? Katsotaan.

Kautsky sanoo, että „proletaari omaksuu helpommin puolueperiaatteet, hän on taipuvainen periaatteelliseen politiikkaan, joka on riippumatonta hetken mielialoista, henkilökohtaisista tai paikallisista eduista“ **.

---

* Kts. „Sotsial-Demokrat“ № 1.

** „Erfurtin ohjelma“, Keskuskomitean julkaisu, s. 88.

Entä „vähemmistö"? Onko se taipuvainen sellaiseen politiikkaan, joka ei riipu hetken mielialoista ja muusta sellaisesta? Päinvastoin: se horjuu jatkuvasti, se häilyy alituisesti, se vihaa lujaa periaatteellista politiikkaa, se pitää parempana periaatteettomuutta, se seuraa hetken mielialojen mukana. Tosiasiat ovat meille jo tunnettuja.

Kautsky sanoo, että proletaari pitää puoluekurista: „Proletaari ei ole mitään niin kauan, kun hän jää eristetyksi yksilöksi. Kaiken voimansa, kaiken kykynsä edistykseen, kaiken uskonsa ja kaikki toiveensa hän ammentaa **järjestöstä...**" Juuri sen vuoksi häntä ei viehätä enempää henkilökohtainen hyöty kuin henkilökohtainen mainekaan, hän „täyttää velvollisuutensa jokaisessa tehtävässä, mihin hänet vain asetetaan alistuen vapaaehtoisesti kuriin, joka on imeytynyt hänen koko olemukseensa ja koko ajatteluunsa" *.

Entä „vähemmistö"? Onko kuri imeytynyt yhtä syvälle siihen? Päinvastoin, se halveksii puoluekuria ja ivaa sitä **. Ensimmäisen esimerkin puoluekurin rikkomisesta antoivat „vähemmistön" johtajat. Muistattehan Axelrodin, Zasulitshin, Staroverin, Martovin ja muut, jotka eivät alistuneet toisen edustajakokouksen päätökseen.

„Aivan toisin on asianlaita intelligenttiin nähden", jatkaa Kautsky. Suurella vaivalla se alistuu puoluekuriin, ja silloinkin pakosta eikä vapaasta tahdosta. „Kurin välttämättömyyden hän tunnustaa vain

---

* Kts. Lenin. „Askel eteenpäin, kaksi askelta taaksepäin", s. 93 (131), jossa on esitetty nämä Kautskyn sanat.

** Kts. Liigan pöytäkirjoja.

joukkoja varten, mutta ei valittuja sieluja varten. Itsensä hän tietysti laskee valittuihin sieluihin... Ihanteellinen esimerkki intelligentistä, joka oli kokonaan proletaarisen mielialan valtaama, joka... työskenteli kaikissa tehtävissä, mihin hänet määrättiin, alisti itsensä täydellisesti meidän suurelle asiallemme ja halveksi sitä surkeata vaikerrusta... jota usein kuulemme... intelligenteiltä, kun he sattuvat jäämään vähemmistöön,— ihanteellinen esimerkki sellaisesta intelligentistä... oli Liebknecht. Tässä voidaan mainita myös Marx, joka ei koskaan tuppautunut ensimmäiselle paikalle ja mallikelpoisella tavalla alistui puoluekuriin Internationalessa, jossa hän usein joutui vähemmistöön“ *.

Entä „vähemmistö“? Onko siinä ilmennyt missään „proletaarinen mieliala“? Muistuttaako sen käyttäytyminen Liebknechtin ja Marxin käyttäytymistä? Päinvastoin: me näimme, että „vähemmistön“ johtajat eivät ole alistaneet „minäänsä“ pyhälle asiallemme, me näimme, että juuri nuo johtajat rupesivat „surkeasti vaikertamaan, kun jäivät vähemmistöön“ toisessa edustajakokouksessa, me näimme, että edustajakokouksen jälkeen juuri he itkivät „ensimmäisten toimipaikkojen“ vuoksi ja nimenomaan noiden toimipaikkojen vuoksi ovat alkaneet kahtiajaon puolueessa...

Sekö on teidän „proletaarinen luonteenne“, kunnioitetut menshevikit?

Miksi sitten eräissä kaupungeissa työläiset ovat meidän puolellamme? kysyvät menshevikit meiltä.

---

* Kts. Lenin. „Askel eteenpäin, kaksi askelta taaksepäin“, s. 93 (131—132), jossa on esitetty nämä Kautskyn kirjoittamat rivit.

Niin, eräissä kaupungeissa työläiset todellakin ovat „vähemmistön“ puolella, mutta se ei todista mitään. Työläisiä on revisionistienkin (Saksan opportunistien) mukana eräissä kaupungeissa, mutta se ei vielä merkitse, että revisionistien kanta on proletaarinen, se ei vielä merkitse, että he eivät ole opportunisteja. Kerran löysi variskin ruusun, mutta se ei vielä merkitse, että varis on satakieli. Eipä suotta sanota:

Kun varis ruusunkukan löytää,
On satakieli mielestään.

* * *

Nyt on selvää, **millaisella pohjalla** syntyivät erimielisyydet puolueessa. Kuten näkyy, puolueessamme on tullut esille kaksi suuntaa: **proletaarisen järkkymättömyyden** suunta ja **intelligenttimäisen häilyväisyyden** suunta. Ja juuri tuon intelligenttimäisen häilyväisyyden ilmaisija onkin nykyinen „vähemmistö“. Tiflisin „komitea“ ja sen „Sotsial-Demokrat“ ovat tuon „vähemmistön“ kuuliaisia orjia!

Siinä on koko juttu.

Tosin meidän vale-marxilaisemme kirkuvat usein siitä, että he vastustavat „intelligenttimäistä psykologiaa“ ja samalla he yrittävät syyttää „enemmistöä“ „intelligenttimäisestä häilyväisyydestä“, mutta se muistuttaa varasta, joka rahat kähvellettyään alkaa kiljua: „Ottakaa varas kiinni!“.

Onhan sitäpaitsi tunnettua: se koira älähtää, johon kalikka kalahtaa.

Julkaistaan VSDTP:n Kaukaasian Liittokomitean toukokuussa 1905 painattaman kirjasen tekstin mukaan

Käännetty gruusian kielestä

ASEELLINEN KAPINA JA MEIDÄN TAKTIIKKAMME

Vallankumouksellinen liike „on jo tällä hetkellä vienyt aseellisen kapinan välttämättömyyteen“ — tuon ajatuksen, jonka puolueemme kolmas edustajakokous lausui, vahvistaa jokainen päivä yhä enemmän. Vallankumouksen liekki leimuaa yhä voimakkaammin, sytyttäen milloin siellä, milloin täällä paikallisia kapinoita. Kolme päivää barrikaadeja ja katutaisteluja Lodzissa, monien kymmenien tuhansien työläisten lakko Ivanovo-Voznesenskissa kiertämättömine verisine kahakkoineen sotaväen kanssa, kapina Odessassa, „mellakka“ Mustanmeren laivastossa ja Liebajan merisotaväen keskuudessa, Tiflisin „viikko“ — kaikki nämä ovat lähenevän ukkosen enteitä. Se lähestyy, lähestyy hillittömällä voimalla, ja tänään tai huomenna se alkaa jyristä Venäjän yllä ja mahtavana puhdistavana vyörynä lakaisee pois kaiken ränsistyneen ja mädänneen, pesee Venäjän kansasta pois sen monivuosisataisen häpeän, jota nimitetään itsevaltiudeksi. Tsarismin viimeiset, kuolinkouristuksissa tehdyt ponnistukset — erilaisten vainotoimenpiteiden voimistaminen, puolen valtakunnan julistaminen sotatilaan, hirsipuiden

lisääminen moninkerroin ja samalla liberaaleille pidetyt houkuttelupuheet ja valheelliset reformilupaukset — eivät pelasta sitä historialliselta kohtalolta. Itsevaltiuden päivät ovat luetut, ukonilma on kiertämätön. On jo syntymässä uusi järjestelmä, sitä tervehtii koko kansa, joka odottaa siltä elämän elvytystä ja uudentamista.

Mitä uusia kysymyksiä tämä lähestyvä ukonilma asettaa puolueellemme? Kuinka meidän on mukautettava järjestömme ja taktiikkamme elämän uusiin vaatimuksiin osallistuaksemme aktiivisemmin ja järjestyneemmin kapinaan, joka on vallankumouksen ainoa välttämätön alku? Täytyykö meidän — sen luokan etujoukon, joka ei ole ainoastaan vallankumouksen avankaarti, vaan myöskin sen liikkeellepaneva päävoima — täytyykö meidän johtaaksemme kapinaa perustaa erikoiskoneisto vai riittääkö siihen jo oleva puoluekoneisto?

Nämä kysymykset ovat jo olleet muutamia kuukausia puolueen harkittavina ja vaativat pikaista ratkaisua. Niillä ihmisillä, jotka kumartuvat „vaistovaraisuuden“ edessä ja mataloittavat puolueen tarkoitusperät pelkäksi elämän kulun mukana seuraamiseksi, ihmisillä, jotka laahustavat häntäpäässä eivätkä kulje etunenässä, niinkuin tietoisen etujoukon on kuljettava, ei näitä kysymyksiä ole olemassa. Kapina on vaistovarainen, sanovat he, sitä on mahdotonta järjestää ja valmistella, kaikenlainen edeltäpäin laadittu toimintasuunnitelma on utopiaa (he vastustavat kaikenlaista „suunnitelmaa“, sillä sehän on „tietoisuutta“ eikä „vaistovarainen ilmiö“!), hyödytöntä voimain tuhlausta — yhteiskuntaelämällä ovat omat tutkimattomat

tiensä, ja se rikkoo kaikki meidän suunnitelmamme. Siksi meidän on muka rajottauduttava vain kapinan aatteen, joukkojen „itseaseistautumisen" aatteen propagandaan ja agitatioon, meidän on pidettävä huoli vain „poliittisesta johdosta", mutta „teknillisesti" johtakoon kapinaannoussutta kansaa kuka hyvänsä. Mehän olemme tähänkin asti aina toteuttaneet sellaista johtoa! sanovat „perässälaahustamispolitiikan" vastustajat. On ymmärrettävää, että laaja agitatio ja propaganda sekä proletariaatin poliittinen johtaminen ovat aivan välttämättömiä. Mutta noin yleisiin tehtäviin rajoittuminen merkitsee sitä, että me joko kartamme vastauksen antamista kysymykseen, jonka elämä on suoraan asettanut, tai osoitamme olevamme kerrassaan taitamattomia sopeuttamaan taktiikkaamme myrskyisästi kasvavan vallankumouksellisen taistelun vaatimuksiin. Meidän on tietenkin nyt kymmenkertaistettava poliittista agitatiota, pyrittävä saamaan vaikutuksemme alaiseksi paitsi proletariaattia myöskin ne lukuisat „kansan" kerrokset, jotka vähitellen tulevat mukaan vallankumoukseen, kapinan välttämättömyyden ajatusta meidän on pyrittävä tekemään tunnetuksi kaikkien väestöluokkien keskuudessa. Mutta me emme voi rajoittua vain tähän! Jotta proletariaatti voisi käyttää lähenevää vallankumousta luokkataistelunsa tarkoitusperien hyväksi, jotta se voisi pystyttää sellaisen demokraattisen järjestelmän, joka parhaiten turvaisi myöhemmän taistelun sosialismin puolesta,— sitä varten on välttämätöntä, että proletariaatti, jonka ympärille oppositio liittyy, ei olisi ainoastaan taistelun keskiössä, vaan että siitä tulisi myöskin kapinan johtaja ja ohjaaja. Juuri **koko**

Venäjää käsittävän kapinan teknillinen johtaminen ja organisatoorinen valmistelu muodostavat sen uuden tehtävän, jonka elämä on asettanut proletariaatille. Ja jos meidän puolueemme tahtoo olla työväenluokan todellinen poliittinen johtaja, niin se ei voi eikä se saa kieltäytyä täyttämästä näitä uusia tehtäviä.

Siis mihin meidän on ryhdyttävä saavuttaaksemme nämä tarkoitusperät? Minkälaisia on ensimmäisten askeleittemme oltava?

Monet järjestömme ovat jo käytännössä ratkaisseet tämän kysymyksen suuntaamalla osan voimistaan ja varoistaan proletariaatin aseistamiseen. Taistelumme itsevaltiutta vastaan on nyt tullut sellaiseen vaiheeseen, jolloin kaikki myöntävät aseistautumisen välttämättömäksi. Mutta eihän riitä yksinomaan se, että tajutaan aseistautumisen välttämättömyys, vaan **puolueelle on asetettava suoraan ja selvästi käytännöllinen tehtävä.** Sen vuoksi komiteoidemme on ryhdyttävä nyt heti, viipymättä aseistamaan kansaa paikkakunnilla, muodostamaan erikoisryhmiä tämän työn panemiseksi joustavaan käyntiin, järjestämään piiriryhmiä aseiden hankkimista varten, järjestämään verstaita erilaisten räjähdysaineiden valmistamiseksi, laatimaan suunnitelmaa valtion ja yksityisten asevarastojen sekä arsenaalien valtaamiseksi. Meidän ei pidä ainoastaan varustaa kansaa „polttavalla itseaseistautumisen tarpeella“, niinkuin uusi „Iskra“ neuvoo meitä, vaan meidän on myöskin „ryhdyttävä mitä tarmokkaimpiin toimenpiteisiin proletariaatin aseistamiseksi“ todellisuudessa, niinkuin puolueen kolmas edustajakokous meitä velvoitti. Tämän kysymyksen

ratkaisemisessa meidän on helpompi kuin missään muussa päästä sopimukseen niin puolueesta eronneen osan kanssa (jos se todella vakavasti ajattelee aseistautumista eikä vain jaarittele „polttavasta itseaseistautumisen tarpeesta") kuin myöskin kansallisten sosialidemokraattisten järjestöjen kanssa, sellaisten kuin esimerkiksi armenialaisten federalistien ja muiden kanssa, jotka asettavat itselleen samat päämäärät. Tällainen yritys oli jo Bakussa, jossa helmikuun verilöylyn jälkeen meidän komiteamme, „Balahany-Bibi-Eibatin" ryhmä ja gntshakilaisten [39] komitea valitsivat keskuudestaan aseistautumista järjestävän toimikunnan. On ehdottoman välttämätöntä, että tämä vaikea ja vastuunalainen työ järjestettäisiin yhteisvoimin, ja me otaksumme, että ryhmäkuntariitojen on vähiten häirittävä kaikkien sosialidemokraattisten voimien yhdistymistä tällä pohjalla.

Sen ohella, että lisätään asevarastoja sekä järjestetään aseiden hankinta ja niiden valmistaminen tehdasmaisesti, on kiinnitettävä mitä vakavin huomio kaikenlaisten taisteluryhmien muodostamiseen hankittujen aseiden käyttöä varten. Missään tapauksessa ei saa sallia sellaisia tekoja kuin aseiden jakelua suoraan joukoille. Sen takia, että meillä on varoja vähän ja aseita on hyvin vaikea kätkeä poliisin valppaalta silmältä, meidän ei onnistu aseistaa joltisestikin huomattavia väestökerroksia, ja vaivamme menevät hukkaan. Aivan toinen on asia, kun me muodostamme erikoisen taistelujärjestön. Taisteluryhmämme oppivat käyttämään hyvin aseita, kapinan aikana — alkoipa se vaistovaraisesti tai edeltäkäsin järjestettynä — ne esiintyvät pää- ja kärkijoukkoina, joiden ympärille

kapinaannoussut kansa liittyy ja lähtee niiden johdolla taisteluun. Niiden kokeneisuus ja järjestyneisyys sekä myöskin hyvä aseistus tekevät mahdolliseksi käyttää hyväksi kaikkia kapinaannousseen kansan voimia ja saavuttaa siten lähin päämäärä: koko kansan aseistaminen ja edeltäkäsin laaditun toimintasuunnitelman täytäntöönpano. Ne valtaavat nopeasti haltuunsa erilaiset asevarastot, hallitus- ja julkiset virastot, posti- ja puhelinlaitokset y.m.s., mikä tulee olemaan välttämätöntä vallankumouksen kehittymiselle edelleen.

Mutta näitä taisteluryhmiä ei tarvita ainoastaan sitten, kun vallankumouksellinen kapina on vallannut koko kaupungin, niiden merkitys on ainakin yhtä tärkeä kapinan aattonakin. Viimeisen puolen vuoden aikana me olemme tulleet selvästi vakuuttuneiksi siitä, että itsevaltius, joka on saattanut itsensä huonoon valoon väestön kaikkien luokkien silmissä, on suunnannut kaiken tarmonsa maan pimeiden voimien mobilisoimiseen — olivatpa ne ammattiroistoja tai vähätietoisia ja fanaattisia aineksia tataarien keskuudesta — taistelua varten vallankumouksellisia vastaan. Poliisin aseistamina ja sen suojaamina ne terrorisoivat väestöä ja saavat aikaan raskaan ilmapiirin vapautusliikkeelle. Meidän taistelujärjestöjemme on oltava aina valmiina antamaan kyllin luja vastaisku noiden pimeiden voimien kaikille yrityksille sekä pyrittävä muuttamaan niiden edesottamisten aiheuttama suuttumus ja vastarinta hallitusvastaiseksi liikkeeksi. Aseistetut taisteluryhmät, jotka ovat joka hetki valmiit lähtemään kadulle ja käymään kansanjoukkojen johtoon, voivat helposti

saavuttaa kolmannen edustajakokouksen asettaman päämäärän: „järjestää aseellinen vastarinta mustien sotniain ja yleensä kaikkien hallituksen johtamain taantumuksellisten ainesten hyökkäystä vastaan“ („Päätöslauselma suhteesta hallituksen taktiikkaan vallanoton aattona“— katso „Tiedonantoa“)[40].

Eräs taisteluryhmiemme ja yleensä sotilas-teknillisen järjestömme päätehtäviä tulee olla kapinasuunnitelman laatiminen omaa toimintapiiriä varten ja sen yhdenmukaistaminen puoluekeskuksen koko Venäjää varten laatiman suunnitelman kanssa. On löydettävä vihollisen heikoimmat kohdat, suunniteltava paikat, joista on hyökättävä sen kimppuun, jaoteltava kaikki voimat toimintapiirissä, opittava hyvin tuntemaan kaupungin asemakaava — kaikki se on tehtävä edeltäkäsin, ettemme joutuisi yllätetyiksi minkäänlaisen asiaintilan vallitessa. Tässä ei ole ollenkaan soveliasta selittää yksityiskohtaisesti järjestöjemme toiminnan tätä puolta. Toimintasuunnitelman laatimisessa noudatettavan ankaran konspiration ohella on proletariaatin keskuuteen levitettävä mahdollisimman laajasti sotilas-teknillisiä tietoja, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä katutaistelun käymiselle. Tätä tarkoitusta varten meidän on saatava mukaan järjestössä olevia sotilashenkilöitä. Samaa tarkoitusta varten me voimme vetää mukaan kokonaisen joukon muitakin tovereitamme, jotka luontaisten kykyjensä ja taipumustensa puolesta tulevat olemaan suureksi hyödyksi tässä työssä.

Vain tällainen kaikinpuolinen valmistautuminen kapinaan voi taata sosialidemokratian johtavan osuuden lähestyvissä taisteluissa kansan ja itsevaltiuden välillä.

Ainoastaan täydellinen taisteluvalmeus antaa proletariaatille mahdollisuuden muuttaa yksityiset kahakat poliiseja ja sotaväkeä vastaan koko kansan kapinaksi, jotta tsaarin hallituksen tilalle muodostettaisiin väliaikainen vallankumoushallitus.

Järjestynyt proletariaatti tulee vastoin „perässälaahustamispolitiikan" kannattajain tahtoa ponnistamaan kaikki voimansa keskittääkseen käsiinsä sekä kapinan teknillisen että sen poliittisen johdon. Tämä johto on se välttämätön ehto, joka tekee meille mahdolliseksi lähestyvän vallankumouksen käyttämisen luokkataistelumme etujen hyväksi.

Sanomalehti „Proletariatis Brdzola"
(„Proletariaatin Taistelu") № 10,
heinäkuun 15 pnä 1905

Artikkeli ilman allekirjoitusta

Käännetty gruusian kielestä

VÄLIAIKAINEN VALLANKUMOUSHALLITUS JA SOSIALIDEMOKRATIA[41]

I

Kansanvallankumous kasvaa. Proletariaatti aseistautuu ja nostaa ylös kapinan lipun. Talonpoikaisto suoristaa selkäänsä ja liittyy proletariaatin ympärille. Ei ole enää kaukana se aika, jolloin yleinen kapinakin alkaa jyristä ja vihatun tsaarin vihattu valtaistuin tulee „pyyhkäistyksi pois maan pinnalta". Tsaarin hallitus tullaan syöksemään alas. Sen raunioille pystytetään vallankumouksen hallitus — väliaikainen vallankumoushallitus, joka riisuu aseista pimeyden voimat, aseistaa kansan ja ryhtyy viipymättä kutsumaan koolle Perustavaa kokousta. Täten tsaarin herruuden tilalle tulee kansan herruus. Tätä tietä kulkee nykyään kansanvallankumous.

Mitä väliaikaisen hallituksen on tehtävä?

Sen on riisuttava aseista pimeyden voimat, lannistettava vallankumouksen viholliset, etteivät ne voisi pystyttää uudelleen tsaarin itsevaltiutta. Sen on aseistettava kansa ja edistettävä vallankumouksen viemistä loppuun saakka. Sen on toteutettava sanan-,

paino-, kokoontumis- y.m.s. vapaus. Sen on poistettava välilliset verot sekä saatettava voimaan voittojen ja perintöjen progressiivinen verotus. Sen on järjestettävä talonpoikaiskomiteoita, jotka ratkaisevat maa-asiat maaseudulla. Sen on myöskin eroitettava kirkko valtiosta ja koulu kirkosta...

Näiden yleisten vaatimusten lisäksi on väliaikaisen hallituksen toteutettava työläisten luokkavaatimuksetkin: lakko- ja yhdistymisvapaus, 8-tuntinen työpäivä, työläisten valtiovakuutus, hygieniset työehdot, „työpörssin“ perustaminen j.n.e.

Sanalla sanoen, väliaikaisen hallituksen on toteutettava kokonaisuudessaan meidän minimiohjelmamme* ja ryhdyttävä viipymättä kutsumaan koolle koko kansaa edustavaa Perustavaa kokousta, joka tulee „ikiajoiksi“ laillistuttamaan yhteiskuntaelämässä tapahtuneet muutokset.

Kenen tulee kuulua väliaikaiseen hallitukseen?

Vallankumouksen tekee kansa, ja kansa on proletariaatti ja talonpoikaisto. On selvää, että niiden on otettava tehtäväkseen myöskin vallankumouksen vieminen loppuun, taantumuksen lannistaminen, kansan aseistaminen y.m.s. Ja kaikkea sitä varten on välttämätöntä, että proletariaatilla ja talonpoikaistolla olisi etujensa puolustajia väliaikaisessa hallituksessa. Proletariaatilla ja talonpoikaistolla tulee olemaan vallitseva asema kaduilla, ne tulevat vuodattamaan vertaan — on selvää, että niillä täytyy olla vallitseva asema myöskin väliaikaisessa hallituksessa.

---

* Minimiohjelmasta katso „Tiedonantoa VSDTP:n toisesta edustajakokouksesta“.

Se kaikki on niin, sanotaan meille, mutta mitä yhteistä on proletariaatin ja talonpoikaiston välillä?

Yhteistä on se, että ne kumpikin vihaavat maaorjuuden jätteitä, ne kumpikin taistelevat elämästä ja kuolemasta tsaarin hallitusta vastaan, ne kumpikin haluavat demokraattista tasavaltaa.

Se ei kuitenkaan voi pakoittaa meitä unohtamaan sitä totuutta, että niiden välinen eroavaisuus on paljon huomattavampi.

Mikä tuo eroavaisuus on?

Se, että proletariaatti on yksityisomistuksen vihollinen, se vihaa porvarillista järjestelmää, ja demokraattinen tasavalta on sille tarpeen vain sitä varten, että se voisi koota voimaa ja sitten kukistaa porvarillisen järjestelmän, kun taas talonpoikaisto on sidottu yksityisomistukseen, kiintynyt porvarilliseen järjestelmään, ja demokraattinen tasavalta on sille tarpeen sitä varten, että se voisi lujittaa porvarillisen järjestelmän perustuksia.

Sanomattakin on selvää, että talonpoikaisto* lähtee proletariaattia vastaan vain sikäli, mikäli proletariaatti tahtoo hävittää yksityisomistuksen. Toisaalta on selvää myöskin se, että talonpoikaisto tukee proletariaattia vain sikäli, mikäli proletariaatti tahtoo kukistaa itsevaltiuden. Nykyinen vallankumous on porvarillinen, s.o. se ei kajoa yksityisomistukseen, ja siis talonpoikaistolla ei ole nykyään mitään syytä kääntää asettaan proletariaattia vastaan. Sen sijaan nykyinen vallankumous hylkää jyrkästi tsaarin vallan, ja siis talonpoikaiston etujen mukaista on yhtyä

* S.o. pikkuporvaristo.

päättävästi proletariaattiin, joka on vallankumouksen edistyksellisin voima. On selvää, että myöskin proletariaatin etujen mukaista on tukea talonpoikaistoa ja lähteä sen kanssa yhteistä vihollista — tsaarin hallitusta vastaan. Eipä suotta suuri Engels sanonut, että demokraattisen vallankumouksen voittoon asti proletariaatin on esiinnyttävä olemassaolevaa järjestelmää vastaan rinnan pikkuporvariston kanssa*. Ja kun ennen vallankumouksen vihollisten täydellistä lannistamista voittoamme ei voida nimittää voitoksi, kun vihollisten lannistaminen ja kansan aseistaminen on väliaikaisen hallituksen velvollisuus, kun väliaikaisen hallituksen on vietävä voitto päätökseen, niin on itsestään selvää, että pikkuporvariston etujen puolustajain ohella on väliaikaiseen hallitukseen tultava myöskin proletariaatin edustajia sen etujen puolustajiksi. Olisi järjetöntä, jos proletariaatti vallankumouksen johtajana ollessaan antaisi vallankumouksen loppuun viemisen yksinomaan pikkuporvaristolle: se olisi itsensä pettämistä. Ei saa vain unohtaa, että proletariaatilla yksityisomistuksen vihollisena tulee olla oma puolueensa ja että sen ei pidä hetkeksikään poiketa omalta tieltään.

Toisin sanoen proletariaatin ja talonpoikaiston on yhteisin ponnistuksin tehtävä loppu tsaarin hallituksesta, niiden on yhteisin ponnistuksin lannistettava vallankumouksen viholliset, ja juuri sen vuoksi on talonpoikaiston ohella myöskin proletariaatilla oltava

---

* Kts. „Iskra“ № 96. Tämä kohta on julkaistu myöskin „Sotsial-Demokratin“ viidennessä numerossa. Kts. „Demokratia ja sosialidemokratia“.

väliaikaisessa hallituksessa etujensa puolustajat — sosialidemokraatit.

Tämä on niin selvää, niin päivänselvää, että tuntuu jopa tarpeettomalta puhua siitä.

Mutta nyt astuu esiin „vähemmistö" ja tätä epäillen inttää itsepintaisesti: sosialidemokratialle ei ole sopivaa osallistua väliaikaiseen hallitukseen, se on ristiriidassa periaatteiden kanssa.

Selvittäkäämme tämä kysymys. Minkälaisia ovat „vähemmistön" perustelut? Ennen kaikkea he vetoavat Amsterdamin kongressiin [42]. Jaureslaisuuden vastapainoksi tuo kongressi teki päätöksen siitä, että sosialistien ei pidä pyrkiä osallistumaan porvarilliseen hallitukseen, ja koska väliaikainen hallitus on porvarillinen hallitus, niin meille ei ole sallittua osallistuminen väliaikaiseen hallitukseen. Siten ajattelee „vähemmistö" eikä huomaa, että jos me ymmärrämme noin koulupoikamaisesti kongressin päätökset, niin meidän ei pidä osallistua vallankumoukseenkaan. Tosiaan: me olemme porvariston vihollisia ja nykyinen vallankumoushan on porvarillinen — siis meidän ei pidä millään tavoin osallistua tähän vallankumoukseen! Tuolle tielle meitä sysää „vähemmistön" logiikka. Sosialidemokratia taas sanoo, että meidän, proletaarien, ei pidä ainoastaan osallistua nykyiseen vallankumoukseen, vaan pitää käydä sen johtoonkin, johtaa sitä ja viedä se loppuun saakka. Mutta vallankumouksen vieminen loppuun saakka on mahdotonta ilman osallistumista väliaikaiseen hallitukseen. Kiistämätöntä on, että „vähemmistön" logiikka ontuu tässä kummallakin jalallaan. Joko tahi: joko meidän on liberaalien lailla hylättävä ajatus, että proletariaatti on

vallankumouksen johtaja — silloin kysymys osallistumisestamme väliaikaiseen hallitukseen raukeaa ilman muuta; tahi meidän on avoimesti tunnustettava oikeaksi tämä sosialidemokraattinen ajatus ja samalla tunnustettava välttämättömäksi osallistuminen väliaikaiseen hallitukseen. Mutta „vähemmistö“ ei tahdo katkaista välejä kummankaan kanssa, se tahtoo käydä sekä liberaalista että sosialidemokraatista! Noin säälimättä se tekee väkivaltaa kerrassaan viattomalle logiikalle...

Mitä tulee Amsterdamin kongressiin, niin se tarkoitti Ranskan vakituista hallitusta eikä väliaikaista vallankumoushallitusta. Ranskan hallitus on taantumuksellinen ja vanhoillinen hallitus, se puolustaa vanhaa ja taistelee uutta vastaan,— on ymmärrettävää, että siihen ei todellinen sosialidemokraatti menekään, kun taas väliaikainen hallitus on vallankumouksellinen ja edistyksellinen hallitus, se taistelee vanhaa vastaan, raivaa tietä uudelle, se palvelee vallankumouksen etuja,— on ymmärrettävää, että todellinen sosialidemokraatti menee siihen ja osallistuu aktiivisesti vallankumouksen asian saattamiseen voitokkaaseen päätökseen. Kuten näette, nämä ovat kaksi eri asiaa. „Vähemmistö“ siis suotta tarrautuu Amsterdamin kongressiin: se ei pelasta sitä romahdukselta.

Sen on nähtävästi havainnut itse „vähemmistökin“ ja se turvautuu toiseen perusteluun: se kutsuu nyt avuksi Marxin ja Engelsin haamuja. Niinpä esimerkiksi „Sotsial-Demokrat“ toistaa itsepintaisesti, että Marx ja Engels „hylkäävät kerta kaikkiaan“ osallistumisen väliaikaiseen hallitukseen. Mutta missä ja milloin he ovat hylänneet? Mitähän esimerkiksi

Marx sanoo? Marx osoittautuu sanoneen, että „...demokraattiset pikkuporvarit... saarnaavat proletariaatille... että se pyrkisi muodostamaan yhden suuren oppositiopuolueen, johon kuuluisivat kaikki vivahdukset demokraattisessa puolueessa...“, että „tuollainen yhdistäytyminen tuottaisi ehdottomasti vahinkoa proletariaatille ja olisi edullista yksinomaan heille (pikkuporvareille)“ * j.n.e.[43]. Sanalla sanoen proletariaatilla pitää olla erillinen luokkapuolue. Mutta kuka sitten sitä vastustaa, „oppinut arvostelija“? Miksi te taistelette tuulimyllyjä vastaan?

Siitä huolimatta „arvostelija“ edelleenkin siteeraa Marxia. „Taistelun varalta yhteistä vihollista vastaan ei tarvita minkäänlaista erikoista yhdistäytymistä. Sikäli kuin on käytävä suoranaista taistelua sellaista vihollista vastaan, kummankin puolueen edut sopivat jonkin aikaa yhteen, ja... syntyy sellainen liitto, joka on tarkoitettu vain kyseessäolevaksi hetkeksi... Taistelun aikana ja sen jälkeen työläisten on kussakin tapauksessa esitettävä porvarillisten demokraattien tarpeiden (täytynee olla: vaatimusten) ohella omat tarpeensa (vaatimuksensa)... Sanalla sanoen, heti voiton ensi hetkestä lähtien on epäluottamus suunnattava... entisiä liittolaisiaan vastaan, sitä puoluetta vastaan, joka tahtoo käyttää yhteistä voittoa yksinomaan omaksi hyväkseen“ **. Toisin sanoen proletariaatin on kuljettava omaa tietään ja tuettava pikkuporvaristoa vain sikäli, mikäli se ei ole ristiriidassa proletariaatin omien etujen kanssa. Mutta kuka sitten

* Kts. „Sotsial-Demokrat“ № 5.
** Kts. sama.

sitä vastustaa, ihmeellinen „arvostelija“, ja mitä varten teidän piti vedota Marxin sanoihin? Puhuuko Marx jotain väliaikaisesta vallankumoushallituksesta? Ei halaistua sanaa! Sanooko Marx, että osallistuminen väliaikaiseen hallitukseen demokraattisen vallankumouksen aikana on ristiriidassa meidän periaatteidemme kanssa? Ei halaistua sanaa! Miksi kirjoittajamme sitten niin vasikkamaisesti riemuitsee, mistä hän on onkinut „periaatteellisen ristiriidan“ meidän ja Marxin välillä? „Arvostelija“ raukka! Hän tekee kaikkensa löytääkseen sellaisen ristiriidan, mutta hänen mielipahakseen siitä ei tule mitään.

Mitä sitten Engels on menshevikkien väittämän mukaan sanonut? Osoittautuu, että kirjeessään Turatille hän sanoo, että lähenevä vallankumous Italiassa tulee olemaan pikkuporvarillinen eikä sosialistinen, sen voittoon asti proletariaatin tulee esiintyä vallitsevaa järjestelmää vastaan yhdessä pikkuporvariston kanssa, mutta sillä on välttämättä oltava oma puolueensa, ja vallankumouksen voiton jälkeen sosialistien olisi sangen vaarallista mennä uuteen hallitukseen. Siten he toistaisivat Louis Blancin ja muiden ranskalaisten sosialistien virheen vuonna 1848 j.n.e.* Toisin sanoen, koska Italian vallankumous tulee olemaan demokraattinen eikä sosialistinen, niin olisi suuri virhe haaveilla proletariaatin herruutta ja jäädä hallitukseen **voiton jälkeenkin,** proletariaatti

* Kts. „Sotsial-Demokrat“ № 5. Nämä sanat „Sotsial-Demokrat“ esittää lainausmerkeissä. Voisi luulla, että Engelsin sanat esitetään täsmällisesti. Mutta todellisuudessa ei niin ole. Siinä vain esitetään omin sanoin Engelsin kirjeen sisältö.

voisi esiintyä yhdessä pikkuporvarien kanssa yhteistä vihollista vastaan vain **voittoon asti.** Mutta kuka sitten väittää tätä vastaan, kuka sanoo, että meidän on sekoitettava demokraattinen vallankumous sosialistiseen vallankumoukseen? Miksi piti viitata Bernsteinin seuraajaan, Turatiin? Tai mitä varten täytyi muistella Louis Blancia? Louis Blanc oli pikkuporvarillinen „sosialisti", mutta meillä on kysymys sosialidemokraateista. Louis Blancin aikana ei ollut olemassa sosialidemokraattista puoluetta, mutta tässä on kysymys nimenomaan sellaisesta puolueesta. Ranskalaiset sosialistit pitivät silmällä valtiovallan valtaamista, mutta meidän mieltämme taas kiinnostaa kysymys osallistumisesta väliaikaiseen hallitukseen... Puhuuko Engels, että osallistuminen väliaikaiseen hallitukseen demokraattisen vallankumouksen aikana on ristiriidassa meidän periaatteidemme kanssa? Ei halaistua sanaa! Mitä varten te sitten piditte niin suurta suukopua, menshevikkimme, kuinka te ette ymmärrä sitä, että kysymysten sotkeminen ei merkitse niiden ratkaisemista? Mitä varten piti suotta häiritä Marxin ja Engelsin haamuja?

„Vähemmistö" on näköjään itse havainnut, että Marxin ja Engelsin nimet eivät pelasta sitä, ja nyt se on tarttunut kolmanteen „perusteluun". Te tahdotte panna kaksinkertaiset suitset vallankumouksen vihollisten päihin, sanoo „vähemmistö" meille, te tahdotte, että „proletariaatin painostus vallankumoukseen tapahtuisi paitsi „alhaalta", paitsi kadulta, myöskin ylhäältä, väliaikaisen hallituksen saleista" *. Mutta

* Kts. „Iskra" № 93.

se on ristiriidassa periaatteen kanssa, moittii „vähemmistö“ meitä.

Näinollen „vähemmistö“ väittää, että meidän on vaikutettava vallankumouksen kulkuun „vain alhaalta“. „Enemmistö“ on päinvastoin sitä mieltä, että vaikutusta „alhaalta“ meidän on täydennettävä vaikutuksella „ylhäältä“, jotta painostus olisi mahdollisimman monipuolista.

Kuka sitten tässä tapauksessa joutuu ristiriitaan sosialidemokratian periaatteen kanssa, „enemmistö“ vaiko „vähemmistö“?

Kysykäämme Engelsiltä. Seitsemänkymmenluvulla tapahtui Espanjassa kapina. Heräsi kysymys väliaikaisesta vallankumoushallituksesta. Siellä puuhailivat silloin bakuninilaiset (anarkistit). He kielsivät kaikenlaisen vaikutuksen ylhäältäkäsin, ja se aiheutti väittelyn heidän ja Engelsin välillä. Bakuninilaiset saarnasivat samaa, mitä nyt sanoo „vähemmistö“. „Bakuninilaiset“, sanoo Engels, „saarnasivat monta vuotta, että kaikenlainen vallankumouksellinen vaikutus ylhäältä alaspäin on vahingollista, että kaikki on järjestettävä ja pantava täytäntöön alhaalta ylöspäin“ *. Heidän mielestään „kaikenlainen poliittisen, niinsanotun väliaikaisen eli vallankumouksellisen vallan järjestäminen voi olla vain uutta petosta, ja se osoittautuisi yhtä vaaralliseksi proletariaatille kuin kaikki nykyään vallassaolevat hallitukset“ **. Engels ivaa tuota näkökantaa ja sanoo, että elämä kumosi ankarasti tuon bakuninilaisten opin. Bakuninilaisten

* Kts. „Proletarin“ kolmas numero, jossa on esitetty nämä Engelsin sanat [44].

** Kts. sama.

oli pakko myöntyä elämän vaatimuksiin, ja heidän... „täytyi vastoin anarkistisia periaatteitaan muodostaa vallankumoushallitus“ *. Siten he „tallasivat maahan vastikään itse julistamansa periaatteen: että vallankumoushallituksen perustaminen on muka vain uutta petosta ja uutta työväenluokan kavaltamista“ **.

Niin sanoo Engels.

Näinollen käy selville, että „vähemmistön“ periaate — vaikuttaminen vain „alhaalta“ — on anarkistinen periaate, joka tosiaankin on perinpohjin ristiriidassa sosialidemokraattisen taktiikan kanssa. „Vähemmistön“ näkökanta, että kaikenlainen osallistuminen väliaikaiseen hallitukseen on muka tuhoisaa työläisille, on anarkistinen fraasi, jota jo Engels ivasi. Samoin käy selville sekin, että elämä heittää sivuun „vähemmistön“ näkökannat ja lyö piloillaan ne rikki, niinkuin tapahtui bakuninilaisille.

„Vähemmistö“ jatkaa kuitenkin itsepäisesti — me emme, nähkääs, lähde periaatteita vastaan. Noilla ihmisillä on kummallinen käsitys sosialidemokraattisista periaatteista. Otetaan vaikkapa heidän periaatteelliset kantansa väliaikaiseen vallankumoushallitukseen ja Valtakunnanduumaan nähden. „Vähemmistö“ vastustaa osallistumista väliaikaiseen hallitukseen, jonka synnyttävät vallankumouksen edut — se on muka ristiriidassa periaatteiden kanssa. Mutta se kannattaa osallistumista Valtakunnanduumaan, jonka ovat synnyttäneet itsevaltiuden edut — se ei näköjään ole

---

* Kts. „Proletarin“ kolmas numero.
** Kts. sama.

ristiriidassa periaatteiden kanssa! „Vähemmistö“ vastustaa osallistumista väliaikaiseen hallitukseen, jonka muodostaa vallankumouksellinen kansa ja jonka kansa myöskin laillistaa — se on muka ristiriidassa periaatteiden kanssa. Mutta se kannattaa osallistumista Valtakunnanduumaan, jonka kutsuu koolle itsevaltainen tsaari ja jonka tsaari myöskin laillistaa — se ei näköjään ole ristiriidassa periaatteiden kanssa! „Vähemmistö“ vastustaa osallistumista väliaikaiseen hallitukseen, jonka tehtävänä on haudata itsevaltius — se on muka ristiriidassa periaatteiden kanssa. Mutta se kannattaa osallistumista Valtakunnanduumaan, jonka tehtävänä on lujittaa itsevaltiutta — se ei näköjään ole ristiriidassa periaatteiden kanssa... Mistä periaatteista te puhutte, korkeasti kunnioitetut, liberaalien vaiko sosialidemokraattien periaatteista? Teette oikein hyvin, jos annatte tähän kysymykseen suoran vastauksen. Me jostain syystä epäilemme sitä.

Mutta jättäkäämme nämä kysymykset.

Asia on niin, että periaatteita etsiessään „vähemmistö“ on luisunut anarkistien kannalle.

Se on nyt käynyt selville.

II

Menshevikkejämme eivät miellytä puolueen III edustajakokouksen hyväksymät päätöslauselmat. Niiden todella vallankumouksellinen sisältö on häirinnyt menshevististä „suota“ ja herättänyt siinä „arvostelun“ halua. Nähtävästi heidän opportunistiseen järjenjuoksuunsa vaikutti ennen kaikkea päätöslauselma väliaikaisesta vallankumoushallituksesta, ja he

ryhtyivät sitä „tuhoamaan". Mutta koska he eivät löytäneet siinä mitään, johon olisivat voineet takertua ja jota olisivat voineet arvostella, niin he tarttuivat tavalliseen ja lisäksi halpa-arvoiseen keinoonsa — demagogiaan! Tuo päätöslauselma on laadittu työläisten viekottelemiseksi, heidän pettämisekseen ja sokaisemisekseen, kirjoittavat nuo „arvostelijat". Ja kuten näyttää, he ovat hyvin tyytyväisiä tuohon touhuunsa. He kuvittelivat vastustajan maahan lyödyksi ja itsensä arvostelija-voittajiksi ja huudahtavat: „Ja he (päätöslauselman laatijat) tahtovat johtaa proletariaattia!" Kun katselee noita „arvostelijoita", niin mieleen tulee Gogolin sankari, joka oli syyntakeettomassa tilassa ja kuvitteli olevansa Espanjan kuningas. Sellainen on suuruudenhulluutta potevien kohtalo!

Tarkastelkaamme lähemmin itse „arvostelua", jonka löydämme „Sotsial-Demokratin" 5. numerosta. Kuten jo tiedätte, menshevikkimme eivät voi kauhutta ajatella väliaikaisen vallankumoushallituksen veristä aavetta ja kutsuvat avuksi pyhimyksiään — Martynoveja ja Akimoveja, jotta nämä pelastaisivat heidät tuolta hirviöltä ja toisivat sen tilalle Zemski soborin * — nykyään jo Valtakunnanduuman. Siinä tarkoituksessa he ylistävät taivaaseen asti „Zemski soboria" ja yrittävät kaupitella täydestä tuota mädän tsarismin mätää tuotetta: „Me tiedämme, että Ranskan suuri vallankumous perusti **tasavallan**, vaikkei sillä ollut väliaikaista hallitusta", kirjoittavat he.

* Zemski sobor — entinen Venäjän säätyjen edustajain kokous. *Suom.*

Siinäkö kaikki? Ettekö tiedä mitään muuta, „kunnianarvoisat“? Se on vähänlaisesti! Pitäisi tietää enemmän! Pitäisi tietää esimerkiksi sekin, että Ranskan suuri vallankumous voitti porvarillisena vallankumousliikkeenä, kun taas Venäjän „vallankumouksellinen liike voittaa työväen liikkeenä, tai ei voita ollenkaan“, niinkuin G. Plehanov aivan oikein sanoo. Ranskassa oli vallankumouksen johdossa porvaristo, mutta Venäjällä sen johdossa on proletariaatti. **Siellä** ensinmainittu hallitsi vallankumouksen kohtaloa, **täällä** sitä hallitsee viimemainittu. Eikö ole selvää, että kun johtavat vallankumoukselliset voimat näin uudelleen ryhmittyvät, eivät tulokset voi olla samanlaisia kummallekin luokalle? Kun Ranskassa porvaristo ollessaan vallankumouksen johdossa käytti hyväkseen sen hedelmät, niin näinköhän Venäjälläkin sen pitää saada käyttää ne omaksi hyväkseen siitä huolimatta, että vallankumouksen johdossa on proletariaatti? Niin, sanovat menshevikkimme, sen, mitä tapahtui **siellä**, Ranskassa, täytyy tapahtua **täälläkin**, Venäjällä. Ruumisarkun tekijän tavoin nuo herrat ottavat mitan jo kauan sitten kuolleesta ja mittaavat eläviä tuolla mitalla. Sen lisäksi he tekivät tässä aika suuren väärennyksen: tekivät mieltämme kiinnostavan aiheen päättömäksi ja siirsivät väittelyn painopisteen häntäpäähän. Me puhumme, niinkuin jokainen vallankumouksellinen sosialidemokraatti puhuu, demokraattisen tasavallan perustamisesta. Mutta he ovat jonnekin piiloittaneet sanan „demokraattinen“ ja alkaneet pitää kovaa ääntä „tasavallasta“. „Me tiedämme, että Ranskan suuri vallankumous perusti tasavallan“, sanovat he. Niin, se perusti tasavallan, mutta millaisen — todella demo-

kraattisenko? Sellaisenko, jollaista Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue vaatii? Antoiko tuo tasavalta kansalle oikeuden yleisiin vaaleihin? Olivatko silloiset vaalit aivan välittömät? Saatettiinko voimaan progressiivinen tulovero? Puhuttiinko siellä mitään työehtojen parantamisesta, työpäivän lyhentämisestä, työpalkan lisäämisestä ja muusta sellaisesta?.. Ei. Mitään sellaista ei siellä ollut eikä voinutkaan olla, sillä työläisillä ei ollut silloin sosialidemokraattista kasvatusta. Juuri sen vuoksi porvaristo unohti ja sivuutti heidän etunsa silloisessa Ranskan tasavallassa. Todellakin, herrat, kumarratteko te „korkeasti kunnioitetun" päänne tuollaiselle tasavallalle? Sellainenko on teidän ihanteenne? Onnellista matkaa! Mutta muistakaa, kunnianarvoisat, että kumartamisella tuollaiselle tasavallalle ei ole mitään yhteistä sosialidemokratian ja sen ohjelman kanssa — se on huonoimmanlaatuista demokratismia. Ja kaikkea tuota te salakuljetatte peitellen itseänne sosialidemokratian nimellä.

Tämän lisäksi on menshevikkien tiedettävä, että Venäjän porvaristo Zemski soboreineen ei suo meille edes sellaista tasavaltaa kuin Ranskassa — se ei aio ollenkaan hävittää monarkiaa. Tietäen mainiosti työläisten „julkeuden" siellä, missä ei ole monarkiaa, se pyrkii säilyttämään tuon linnoituksen ehjänä ja tekemään siitä oman aseensa leppymätöntä vihollistaan, proletariaattia vastaan. Juuri siinä tarkoituksessa se käykin „kansan" nimessä neuvotteluja pyöveli-tsaarin kanssa ja neuvoo sitä „synnyinmaan" ja valtaistuimen etujen nimessä kutsumaan koolle Zemski soborin „anarkian" välttämiseksi. Ettekö te, menshevikit, tosiaankaan tiedä tätä kaikkea?

Me emme tarvitse sellaista tasavaltaa, jollaisen Ranskan porvaristo pystytti XVIII vuosisadalla, vaan me tarvitsemme sellaisen tasavallan, jollaista Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue vaatii XX vuosisadalla. Ja sellaisen tasavallan voi luoda vain voitokas kansan kapina proletariaatin johdolla ja sen valtaannostama väliaikainen vallankumoushallitus. Vain sellainen väliaikainen hallitus voi **väliaikaisesti** toteuttaa meidän minimiohjelmamme ja esittää senmukaiset muutokset koollekutsumansa Perustavan kokouksen vahvistettavaksi.

Meidän „arvostelijamme“ eivät usko, että ohjelmamme mukaisesti koollekutsuttu Perustava kokous voisi ilmaista kansan tahdon (ja kuinka he voisivatkaan sitä kuvitella, kun he eivät mene pitemmälle Ranskan suurta vallankumousta, joka tapahtui 115—116 vuotta sitten). „Omistavilla ja vaikutusvaltaisilla henkilöillä“, jatkavat „arvostelijat“, „on niin paljon keinoja vaalien väärentämiseksi omaksi hyväkseen, että on kerrassaan hyödytöntä puhua kansan todellisesta tahdosta. Sitä varten, ettei omistamattomiin kuuluvista valitsijoista tulisi rikkaiden tahdon ilmaisijoita, tarvitaan suurta taistelua, pitkäaikaista puoluekuria“ (jota menshevikit eivät tunnusta?). „Pitkäaikaisesta poliittisesta kasvatuksesta huolimatta ei edes Euroopassa (?) ole toteutettu tätä kaikkea. Mutta meidän bolshevikkimme luulevat, että väliaikainen hallitus pitää kädessään tuota taikasauvaa!“

Siinä se on oikea perässälaahustamispolitiikka! Siinä „lepäävät herrassa“ „prosessi-taktiikka“ ja „prosessi-organisatio“ aivan luonnollisessa koossaan! Sellaisen vaatimisesta Venäjällä, jota ei ole vielä toteutettu

Euroopassa, ei voi olla puhettakaan, opettavat „arvostelijat“ meitä! Mehän tiedämme, ettei „Euroopassa“ eikä edes Amerikassakaan ole toteutettu täydellisesti minimiohjelmaamme, ja siis se, joka hyväksyy sen ja taistelee sen toteuttamiseksi Venäjällä itsevaltiuden kukistamisen jälkeen, on menshevikkien mielestä parantumaton haihattelija, surkuteltava Don Quijote! Sanalla sanoen meidän minimiohjelmamme on väärä ja utopistinen eikä sillä ole mitään yhteistä todellisen „elämän“ kanssa! Eikö niin, herrat „arvostelijat“? Siihenhän juuri johtaa teidän kantanne. Olkaa sitten miehuullisempia ja julistakaa se suoraan, ilman verukkeita! Silloin me tiedämme, kenen kanssa olemme tekemisissä, ja te pääsette vapaaksi vihaamistanne ohjelmamuodollisuuksista! Tehän puhutte ohjelman vähäpätöisyydestä niin arasti, niin pelokkaasti, että monet, tietysti paitsi bolshevikkeja, vielä luulevat, että te tunnustatte Venäjän sosialidemokraattisen ohjelman, joka hyväksyttiin puolueen II edustajakokouksessa. Mutta mitä varten on tarpeen tuo tekopyhyys?

Ja niin olemme tässä tulleet aivan erimielisyyksiemme perustaan. Te ette usko meidän ohjelmaamme ja kiistätte sen paikkansapitäväisyyttä vastaan, me taas päinvastoin pidämme aina sitä lähtökohtana ja sovitamme kaiken toimintamme yhdenmukaiseksi sen kanssa!

Me uskomme, etteivät „omistavat ja vaikutusvaltaiset henkilöt“ pysty lahjomaan ja pettämään koko kansaa silloin, kun vaaliagitatio on vapaata. Sillä heidän vaikutuksensa ja kultansa vastapainoksi me asetamme sosialidemokraattisen totuudensanan (ja tätä totuutta

me emme vähääkään epäile, niinkuin te) ja sillä heikennämme porvariston konnankoukkuja. Te taas ette usko tähän asiaan ja sen vuoksi kiskotte vallankumousta reformismin suuntaan.

„Vuonna 1848", jatkavat „arvostelijat", „Ranskan (taaskin Ranska!) väliaikainen hallitus, johon osallistui myöskin työläisiä, kutsui koolle sellaisen Perustavan kokouksen, johon ei tullut valituksi ainoatakaan Pariisin proletariaatin edustajaa". Siinä on lisää sosialidemokraattisen opin täydellistä ymmärtämättömyyttä ja kaavamaista käsitystä historiasta! Minkä vuoksi pitää syytää fraaseja? Siitä huolimatta, että työläiset osallistuivat väliaikaiseen hallitukseen, ei Ranskassa asiasta tullut mitään, ja sen vuoksi täytyy sosialidemokratian Venäjälläkin kieltäytyä osallistumasta väliaikaiseen hallitukseen, sillä täälläkään ei siitä tule mitään, päättelevät „arvostelijat". Mutta onkohan kysymys työläisten osallistumisesta? Sanommeko me, että olipa työläinen kuka hyvänsä ja minkä suunnan kannattaja tahansa, hänen on osallistuttava väliaikaiseen hallitukseen? Ei, meistä ei ole vielä tullut teidän seuraajianne emmekä me anna jokaiselle työläiselle sosialidemokraatin todistusta. Meidän päähämmekään ei ole pälkähtänyt nimittää sosialidemokraattisen puolueen jäseniksi työläisiä, jotka osallistuivat Ranskan väliaikaiseen hallitukseen! Miksi tuo sopimaton rinnastus! Ja mitä rinnastettavaa voi olla Ranskan proletariaatin poliittisella tietoisuudella vuonna 1848 ja Venäjän proletariaatin poliittisella tietoisuudella tällä hetkellä? Lähtikö Ranskan proletariaatti siihen aikaan edes kertaakaan poliittiseen mielenosoitukseen silloista järjestelmää vastaan? Viettikö se koskaan Vapun-

päivää taistelun merkeissä porvarillista järjestelmää vastaan? Oliko se järjestäytynyt sosialidemokraattiseksi työväenpuolueeksi? Oliko sillä sosialidemokratian ohjelmaa? Me tiedämme, että ei ollut. Tästä kaikesta ei Ranskan proletariaatilla ollut edes käsitystäkään. Herää kysymys, saattoiko Ranskan proletariaatti nauttia silloin vallankumouksen hedelmistä siinä määrin kuin Venäjän proletariaatti voi niistä nauttia, se proletariaatti, joka on jo kauan sitten järjestäytynyt sosialidemokraattiseksi puolueeksi, jolla on täysin määritelty sosialidemokraattinen ohjelma ja joka tietoisesti raivaa tietä päämääräänsä? Jokainen, joka pystyy hiukankin ymmärtämään realisia asioita, vastaa siihen kielteisesti. Ja vain ihmiset, jotka pystyvät pänttäämään päähänsä historiallisia tapahtumia, mutta eivät osaa selittää niiden syntyperää ajan ja paikan mukaan, voivat samaistaa nämä kaksi eri suuretta.

„Tarvitaan", opettavat „arvostelijat" yhä uudelleen, „kansan harjoittamaa väkivaltaa, keskeytymätöntä vallankumousta, eikä sitä, että tyydyttäisiin vaaleihin ja hajaannuttaisiin koteihin". Taaskin parjausta! Kuka teille on sanonut, kunnianarvoisat, että me tyydymme vaaleihin ja hajaannumme koteihin? Sanokaa nimi!

„Arvostelijoittemme" mieltä kuohuttaa vielä se, että me vaadimme väliaikaiselta hallitukselta minimiohjelmamme toteuttamista, ja he huudahtavat: „Se on täydellistä asiaan perehtymättömyyttä; asia on niin, että ohjelmamme poliittiset ja taloudelliset vaatimukset voidaan toteuttaa vain lainsäädännän avulla, mutta väliaikainen hallitus ei ole lakiasäätävä laitos". Tuota „lainvastaisia tekoja" vastaan tähdättyä prokuraatto-

rinpuhetta lukiessa hiipii mieleen epäilys, että onkohan jokin laillisuutta syvästi kunnioittava liberaalinen porvari omistanut tuon kirjoituksen „Sotsial-Demokratille“ *? Kuinka muuten olisi selitettävissä se porvarillinen järkeily, että väliaikaisella vallankumoushallituksella ei muka ole oikeutta kumota vanhoja ja saattaa voimaan uusia lakeja! Eikö tuo järkeily haiskahda halpamaiselta liberalismilta? Ja eikö ole outoa kuulla sitä vallankumouksellisen suusta? Sehän muistuttaa sitä tapausta, kun kuolemaantuomitulta ruvettiin katkaisemaan päätä, niin hän rukoili, ettei koskettaisi näppylään kaulassa. Kaikki voidaan sentään antaa anteeksi „arvostelijoille“, jotka eivät erota väliaikaista vallankumoushallitusta tavallisesta ministeristöstä (hehän eivät olekaan siihen syypäitä, opettajat Martynovit ja Akimovit ovat vieneet heidät siihen). Mikä on ministeristö? — Vakinaisen hallituksen **olemassaolon** tulos. Mutta mikä on väliaikainen vallankumoushallitus? — Vakinaisen hallituksen **hävittämisen** tulos. Edellinen panee täytäntöön **voimassaolevia** lakeja säännöllisen armeijan avulla. Jälkimmäinen lakkauttaa voimassaolevat lait ja niiden asemesta laillistaa vallankumouksen tahdon kapinaannousseen kansan avulla. Mitä yhteistä niillä on?

---

* Tämä ajatus herää sitäkin itsepintaisemmin, kun menshevikit „Sotsial-Demokratin“ 5. numerossa julistivat koko Tiflisin porvaristosta vain kymmenkunta kauppiasta „yhteisen asian“ pettäjiksi. Näyttää siltä, että muut ovat heidän kannattajiaan ja näillä on sama „yhteinen asia“ menshevikkien kanssa. Mitä ihmeteltävää siinä on, jos joku noista „yhteisen asian“ kannattajista on ottanut ja lähettänyt kumppaniensa lehteen „arvostelevan“ kirjoituksen leppymätöntä „enemmistöä“ vastaan.

Olettakaamme, että vallankumous on saavuttanut voiton ja voittanut kansa on muodostanut väliaikaisen vallankumoushallituksen. Herää kysymys: mitä tuon hallituksen on tehtävä, ellei sillä ole oikeutta kumota ja saattaa voimaan lakeja? Odottaako Perustavaa kokousta? Mutta tuon kokouksen koollekutsuminenhan vaatii myöskin uusien lakien voimaansaattamista, sellaisten kuin: yleinen, välitön j.n.e. äänioikeus, sanan-, paino- ja kokoontumisvapaus y.m.s. Mutta se kaikki sisältyy meidän minimiohjelmaamme. Ja ellei väliaikainen vallankumoushallitus voi sitä toteuttaa, niin mitä sitten se tulee pitämään ohjeenaan Perustavaa kokousta koollekutsuttaessa? Sitäkö ohjelmaa, jonka Bulygin[45] on laatinut ja Nikolai II hyväksynyt?

Olettakaamme vielä, että voittanut kansa, joutuessaan kantamaan paljon uhreja aseiden puutteen takia, vaatii väliaikaiselta vallankumoushallitukselta taistelutarkoituksessa vastavallankumousta vastaan säännöllisen armeijan hävittämistä ja kansan aseistamista. Silloin menshevikit nousevat saarnaamaan: säännöllisen armeijan hävittäminen ja kansan aseistaminen ei ole tämän laitoksen (väliaikaisen vallankumoushallituksen) asia, vaan toisen laitoksen, Perustavan kokouksen asia — valittakaa sille älkääkä vaatiko lainvastaisia tekoja j.n.e. Hyviä neuvonikkareita ovat, ei voi muuta sanoa!

Katsotaan nyt, millä perusteella menshevikit riistävät väliaikaiselta vallankumoushallitukselta „oikeuskykyisyyden". Ensinnäkin sillä perusteella, että se ei ole lakiasäätävä laitos, ja toiseksi, Perustavalle kokoukselle ei muka jää mitään tehtävää. Sellaiseen häpeään

ovat nuo poliittiset pikkulapset itsensä puheillaan saattaneet! He eivät näy tietävän edes sitä, että voittoaan juhliva vallankumous ja sen tahdon ilmaisija — väliaikainen vallankumoushallitus — ovat vakinaisen hallituksen muodostamiseen asti tilanteen herroja ja siis voivat kumota ja saattaa voimaan lakeja! Jos tämä olisi toisin, jos väliaikaisella vallankumoushallituksella ei olisi näitä oikeuksia, niin silloin sen olemassaololla ei olisi minkäänlaista merkitystä eikä kapinaannoussut kansa perustaisi sellaista elintä. Kummallista, että menshevikit ovat unohtaneet vallankumouksen aakkoset.

Menshevikit kysyvät: mitä sitten Perustavan kokouksen on tehtävä, jos väliaikainen vallankumoushallitus toteuttaa meidän minimiohjelmamme? Te pelkäätte, kunnianarvoisat, että se tulee kärsimään työttömyyttä. Älkää pelätkö, sillä tulee olemaan työtä yllinkyllin. Se vahvistaa ne muutokset, joita väliaikainen vallankumoushallitus on pannut toimeen kapinaannousseen kansan avulla, se laatii maan perustuslain, jossa meidän minimiohjelmamme tulee olemaan vain siihen liittyvä osa. Sitä me vaadimme Perustavalta kokoukselta!

„He (bolshevikit) eivät voi kuvitella jakaantumista itse pikkuporvariston ja työläisten välillä, jakaantumista, joka vaikuttaa vaaleihinkin, ja siis väliaikainen hallitus tahtoo sortaa työläisvalitsijoita **oman** luokkansa hyväksi“, kirjoittavat „arvostelijat“. Ymmärtäköön, kuka voi, tuota viisautta! Mitä merkitsee: „väliaikainen hallitus tahtoo sortaa työläisvalitsijoita oman luokkansa hyväksi“!!? Mistä väliaikaisesta hallituksesta he puhuvat, mitä tuulimyllyjä vastaan nuo Don

Quijotet taistelevat? Onko kukaan sanonut, että jos pikkuporvaristo yksin saa haltuunsa väliaikaisen vallankumoushallituksen, niin se sittenkin tulee puolustamaan työläisten etuja? Miksi pitää tyrkyttää toisille omaa käsittämättömyyttään? Me sanomme, että yhdessä demokratian edustajain kanssa voidaan visseillä ehdoilla sallia myöskin sosialidemokraattisten edustajaimme osallistuminen väliaikaiseen vallankumoushallitukseen. Jos asia on niin, jos kysymys on sellaisesta väliaikaisesta vallankumoushallituksesta, johon kuuluu myöskin sosialidemokraatteja, niin millä tavoin sitten se tulee olemaan kokoonpanoltaan pikkuporvarillinen? Väliaikaiseen vallankumoushallitukseen osallistumista koskevien perustelujen pohjaksi me taas otamme sen, että demokratian — talonpoikaiston ja kaupungin pikkuporvariston (jota te, menshevikit, kutsutte puolueeseenne) — edut eivät pääpiirteissään ole ristiriidassa meidän minimiohjelmamme toteuttamisen kanssa, ja sen vuoksi me pidämme mahdollisena sen toteuttamista yhdessä demokratian kanssa. Jos taas demokratia tulee vastustamaan sen eräiden kohtien täytäntöönpanoa, niin silloin meidän edustajamme valitsijainsa, proletariaatin, kadulta käsin tukemina pyrkivät toteuttamaan tämän ohjelman väkivoimalla, jos sellainen voima tulee olemaan (ellei tuota voimaa tule olemaan, me emme mene väliaikaiseen hallitukseen eikä meitä siihen valitakaan). Kuten näette, sosialidemokratian on mentävä väliaikaiseen vallankumoushallitukseen nimenomaan puolustaakseen siellä sosialidemokraattisia katsantokantoja, s.o. ollakseen antamatta toisten luokkien polkea proletariaatin etuja.

Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen edustajat väliaikaisessa vallankumoushallituksessa eivät julista taistelua proletariaatille, niinkuin menshevikit asiaa käsittämättöminä kuvittelevat, vaan he julistavat taistelun yhdessä proletariaatin kanssa proletariaatin vihollisille. Mutta mitäpä tämä kaikki teille, menshevikeille, kuuluisi, mitä tekemistä teillä olisi vallankumouksen ja sen väliaikaisen hallituksen kanssa! Teidän paikkanne on siellä, „Val[takunnanduumassa“]...*.

Artikkelin ensimmäinen luku julkaistiin sanomalehdessä „Proletariatis Brdzola“ („Proletariaatin Taistelu“) № 11, elokuun 15 pnä 1905
Toinen luku julkaistaan ensi kertaa
Artikkeli ilman allekirjoitusta
Käännetty gruusian kielestä

* Käsikirjoitus katkeaa tähän. *Toim.*

VASTAUS „SOTSIAL-DEMOKRATILLE“[46]

Ennen kaikkea minun on pyydettävä anteeksi lukijalta, että vastaukseni on myöhästynyt. Sille ei voi mitään: asiainhaarat pakoittivat tekemään työtä toisella alalla, ja minun oli pakko joksikin ajaksi lykätä vastaustani; itsehän tiedätte, ettemme me määrää itse itsestämme.

Minun on vielä huomautettava seuraavasta: monet luulevat, että kirjasen „Lyhyesti erimielisyyksistä puolueessa“ tekijä on Liittokomitea eikä yksityinen henkilö. Minun on ilmoitettava, että minä olen tuon kirjasen tekijä. Liittokomitealle kuuluu vain sen toimittaminen.

Ja nyt käykäämme asiaan.

Vastustaja syyttää minua siitä, että minä muka „en näe kiistan kohdetta“ ja „hämään kysymyksiä“ *, että muka „kiistanalaisia ovat organisatiokysymykset eivätkä ohjelmakysymykset“ (s. 2).

Vähäinenkin havaintokyky riittää paljastamaan kirjoittajan väitteen valheellisuuden. Asia on niin, että minun kirjaseni on vastaus „Sotsial-Demokratin“

* Kts. „Vastaus Liittokomitealle“[47], s. 4.

ensimmäiseen numeroon,— kirjanen oli jo jätetty painettavaksi, kun „Sotsial-Demokratin" toinen numero ilmestyi. Mitä kirjoittaja puhuu ensimmäisessä numerossa? Vain sitä, että „enemmistö" kulkee muka idealismin tietä ja sen kanta on „perinpohjin ristiriidassa" marxilaisuuden kanssa. Tässä **ei ole vihjaustakaan** organisatiokysymyksistä. Mitä minun oli vastattava? Vain se, mitä vastasinkin, nimittäin: „enemmistö" on todellisen marxilaisuuden kannalla, ja kun „vähemmistö" ei ole sitä ymmärtänyt, niin se merkitsee, että se on itse poikennut todellisesta marxilaisuudesta. Niin olisi menetellyt jokainen, joka vähänkin ymmärtää väittelyä. Mutta kirjoittaja jankuttaa omaansa: miksi et muka kajoa organisatiokysymyksiin? Sen vuoksi minä en kajoa niihin, kunnianarvoisa filosofi, että te ette silloin virkkanut sanaakaan niistä kysymyksistä. Eihän voi vastata niihin kysymyksiin, joista ei vielä ole ollut puhettakaan. On selvää, että „kysymysten hämääminen", „kiistan kohteesta vaikeneminen" ja muu sellainen on pelkkää kirjoittajan keksintöä. Sitävastoin minulla on syytä epäillä häntä itseään siitä, että hän vaikenee eräistä kysymyksistä. Hän sanoo, että „kiistanalaisia ovat organisatiokysymykset", kun taas meidän välillämme on olemassa **taktillisiakin** erimielisyyksiä, joilla on paljon suurempi merkitys kuin organisatoorisilla erimielisyyksillä. „Arvostelijamme" ei silti yhdelläkään sanalla maininnut kirjasessaan näistä erimielisyyksistä. Juuri sitä nimitetäänkin „kysymysten hämäämiseksi".

Mistä puhutaan minun kirjasessani?

Nykyinen yhteiskuntaelämä on järjestetty kapitalistisesti. Siinä on olemassa kaksi suurta luokkaa:

porvaristo ja proletariaatti, ja niiden kesken käy taistelu elämästä ja kuolemasta. Porvariston elämänehdot pakoittavat sen lujittamaan kapitalistista järjestelmää. Mutta proletariaatin elämänehdot pakoittavat sen horjuttamaan kapitalistista järjestelmää, hävittämään sen. Näiden kahden luokan mukaisesti muovautuu kahdenlainen tietoisuuskin: porvarillinen ja sosialistinen. Proletariaatin asemaa vastaa sosialistinen tietoisuus. Sen vuoksi proletariaatti hyväksyy tuon tietoisuuden, omaksuu sen ja taistelee kaksinkertaisella voimalla kapitalistista järjestelmää vastaan. Sanomattakin on selvää, että ellei olisi kapitalismia ja luokkataistelua, ei olisi myöskään sosialistista tietoisuutta. Mutta nyt on kysymys siitä, kuka luo, kenellä on mahdollisuus luoda tämä sosialistinen tietoisuus (s.o. tieteellinen sosialismi). Kautsky sanoo, ja minä toistan hänen ajatuksensa, että proletaarien joukolla, niin kauan kun he pysyvät proletaareina, ei ole aikaa eikä mahdollisuutta luoda sosialistista tietoisuutta. „Nykyinen sosialistinen tietoisuus voi syntyä ainoastaan perinpohjaisen tieteellisen tiedon perusteella“ *, sanoo Kautsky. Mutta tieteen kehittäjiä ovat intelligentit, muun muassa esimerkiksi Marx, Engels ynnä muut, joilla on sekä aikaa että mahdollisuutta tulla tieteen johtoon ja luoda sosialistinen tietoisuus. On selvää, että sosialistisen tietoisuuden luominen on aniharvain intelligentti-sosialidemokraattien tehtävä, joilla on siihen sekä aikaa että mahdollisuuksia.

Mutta mikä merkitys on sosialistisella tietoisuudella sinänsä, ellei se ole levinnyt proletariaatin

---

*Katso K. Kautskyn kirjoitusta, jota on lainattu kirjassa „Mitä on tehtävä?“, s. 27 (39—40).

keskuuteen? Se jää pelkäksi fraasiksi, siinä kaikki! Aivan toisin kääntyy asia, jos tämä tietoisuus leviää proletariaatin keskuuteen: proletariaatti tajuaa oman asemansa ja kiiruhtaa **nopein** askelin sosialistista elämää kohti. Juuri tässä tuleekin esille sosialidemokratia (eivätkä ainoastaan intelligentti-sosialidemokraatit), joka tuo sosialistista tietoisuutta työväenliikkeeseen. Sitä Kautsky tarkoittaakin sanoessaan, että „sosialistinen tietoisuus on jotakin sellaista, joka on ulkoapäin tuotu proletariaatin luokkataisteluun“ *. Näinollen sosialistisen tietoisuuden luovat aniharvat intelligentti-sosialidemokraatit. Mutta työväenliikkeeseen tuo tämän tietoisuuden koko sosialidemokratia, joka antaa proletariaatin vaistovaraiselle taistelulle tietoisen luonteen.

Siitä on puhe minun kirjasessani.

Sellainen on marxilaisuuden ja samalla „enemmistön“ kanta.

Mitä vastustajani esittää tätä vastaan?

Ei oikeastaan mitään oleellista. Hän enemmän sadattelee kuin selvittää kysymystä. Hän näyttää suuttuneen kovasti! Hän ei rohkene asettaa avoimesti kysymyksiä, ei anna suoraa vastausta niihin, vaan pelkurimaisen „urhon“ tavoin välttelee kiistan kohdetta, tekopyhästi peittää selvästi asetetut kysymykset ja sen lisäksi vakuuttelee kaikille: minä muka yhdellä iskulla selvitin kaikki kysymykset! Niinpä esimerkiksi kirjoittaja ei yleensä aseta kysymystä sosialistisen tietoisuuden **luomisesta**, ei uskalla sanoa

---

* Katso K. Kautskyn kirjoitusta, jota on lainattu kirjassa „Mitä on tehtävä?“, s. 27 (39—40).

suoraan, keneen hän yhtyy tässä kysymyksessä: Kautskyyn vaiko „ekonomisteihin". „Sotsial-Demokratin" ensimmäisessä numerossa „arvostelijamme" tosin antoi aika rohkeita lausuntoja, silloin hän puhui suoraan „ekonomistien" kieltä. Mutta minkä sille voi? Silloin oli niin, mutta nyt hän on „toisessa mielentilassa" ja arvostelun asemesta kiertää tämän kysymyksen, mahdollisesti sen vuoksi, että hän tuli vakuuttuneeksi virheestään, eikä vain uskalla julkisesti tunnustaa tätä virhettä. Yleensä kirjoittajamme joutui kahden tulen väliin. Hän ei saa mitenkään selvää, keneen pitäisi yhtyä. Jos hän yhtyy „ekonomisteihin", silloin on katkaistava välit Kautskyyn ja marxilaisuuteen, mutta se on hänelle epäedullista; jos hän taas katkaisee välit „ekonomismiin" ja yhtyy Kautskyyn, niin silloin täytyy välttämättä allekirjoittaa se, mitä „enemmistö" puhuu — mutta siihen ei riitä rohkeutta. Niin hän jääkin kahden tulen väliin. Mitä sitten jäi neuvoksi „arvostelijallemme"? Tässä on parasta olla vaiti, päättää hän, ja todellakin hän pelkurimaisesti kiertää ylläasetetun kysymyksen.

Mitä kirjoittaja sanoo **tietoisuuden tuomisesta?** Siinäkin hän ilmaisee samaa horjuntaa ja pelkuruutta. Hän muuttaa salaa kysymystä ja julistaa suurella itseluottamuksella: Kautsky ei ole ollenkaan sanonut, että muka „intelligenssi tuo sosialismin ulkoapäin työväenluokkaan" (sivu 7).

Mainiota, mutta emmehän mekään, bolshevikit, ole sitä sanoneet, herra „arvostelija", miksi teidän piti ruveta taistelemaan tuulimyllyjä vastaan? Kuinka te ette voi ymmärtää, että meidän mielestämme, bolshevikkien mielestä, sosialistisen tietoisuuden tuo työ-

väenliikkeeseen sosialidemokratia * eivätkä ainoastaan intelligentti-sosialidemokraatit? Minkä vuoksi te luulette, että sosialidemokraattisessa puolueessa on yksinomaan intelligenttejä? Ettekö te tosiaankaan tiedä, että sosialidemokratian riveissä on huomattavasti enemmän eturivin työläisiä kuin intelligenttejä? Eivätkö sosialidemokraatti-työläiset voi tuoda sosialistista tietoisuutta työväenliikkeeseen?

Kirjoittaja nähtävästi itsekin tuntee, ettei tämä hänen „todisteensa“ ole vakuuttava, ja siirtyy toiseen „todisteeseen“.

„Kautsky kirjoittaa“, jatkaa „arvostelijamme“: „Yhdessä proletariaatin kanssa syntyy luonnonvälttämättömyyden mukaisesti sosialistinen **pyrkimys** niin itsellään proletaareilla kuin myöskin niillä, jotka omaksuvat proletariaatin katsantokannan; siten on selitettävissä sosialististen **taipumusten** syntyminen“. „Tästä käy selväksi“, selittää „arvostelijamme“, „että **sosialismia** ei tuoda ulkoapäin proletariaattiin, vaan päinvastoin se on lähtöisin proletariaatista ja menee niiden päähän, jotka omaksuvat proletariaatin katsomukset“ („Vastaus Liittokomitealle“, sivu 8).

Näin kirjoittaa „arvostelijamme“ ja kuvittelee, että hän on selvittänyt kysymyksen! Mitä Kautskyn sanat merkitsevät? Vain sitä, että sosialistinen **taipumus** syntyy proletariaatissa itsestään. Ja se on tietysti totta. Mutta mehän emme kiistele sosialistisesta taipumuksesta, vaan sosialistisesta **tietoisuudesta!** Mitä yhteistä niillä on? Ovatko taipumus ja tietoisuus samaa?

---

* Kts. „Lyhyesti erimielisyyksistä puolueessa“, s. 18. (Kts. tämä osa, s. 108. *Toim.*)

Eikö tosiaan kirjoittaja voi erottaa toisistaan „sosialistista pyrkimystä“ ja „sosialistista tietoisuutta“? Ja eikö se ole tylsämielisyyttä, kun hän tekee Kautskyn sanoista sen johtopäätöksen, että „sosialismia ei tuoda ulkoapäin“? Mitä yhteistä on „sosialistisen pyrkimyksen syntymisen“ ja sosialistisen tietoisuuden tuomisen välillä? Eikö sama Kautsky sano, että „sosialistinen tietoisuus on jotakin sellaista, joka on **ulkoapäin** tuotu proletariaatin luokkataisteluun“ (kts. „Mitä on tehtävä?“, s. 27)?

Kirjoittaja nähtävästi tuntee joutuneensa valheelliseen asemaan ja on lopuksi pakoitettu lisäämään: „Kautskyn sitaatista tulee todellakin sellainen johtopäätös, että sosialistinen tietoisuus tuodaan ulkoapäin luokkataisteluun“ (kts. „Vastaus Liittokomitealle“, s. 7). Mutta hän ei sittenkään uskalla suoraan ja rohkeasti tunnustaa tätä tieteellistä totuutta. Menshevikkimme ilmaisee siinäkin samaa horjuvaisuutta ja pelkuruutta logiikkaan nähden kuin aikaisemminkin.

Tällaisen kaksimielisen „vastauksen“ antaa herra „arvostelija“ kahteen pääkysymykseen.

Mitä sitten voidaan sanoa muista, pienistä kysymyksistä, jotka sinänsä juontavat juurensa näistä suurista kysymyksistä? On parasta, jos lukija itse vertaa minun kirjastani tekijämme kirjaseen. On vain kajottava vielä yhteen kysymykseen. Jos uskotaan kirjoittajaan, niin tulee sellainen käsitys, että muka meidän mielestämme „kahtiajakaantuminen tapahtui sen takia, että edustajakokous... ei valinnut toimittajiksi Axelrodia, Zasulitshia ja Staroveria...“ („Vastaus“, s. 13), että me siten „kiellämme jakaantumisen tapahtuneen, salaamme sen periaatteellisen syvyyden ja

kuvittelemme koko opposition kolmen „kapinaannousseen“ toimittajan jutuksi“ (kts. sama, s. 16).

Tässä kirjoittaja taaskin sotkee kysymyksen. Asia on niin, että tässä on asetettu kaksi kysymystä: jakaantumisen **syystä** ja erimielisyyksien ilmenemisen **muodosta**.

Ensimmäiseen kysymykseen minä vastaan suoraan: „Nyt on selvää, **millaisella pohjalla** syntyivät erimielisyydet puolueessa. Kuten näkyy, puolueessamme on tullut esille kaksi suuntaa: **proletaarisen järkkymättömyyden** suunta ja **intelligenttimäisen häilyväisyyden** suunta. Ja juuri tuon intelligenttimäisen häilyväisyyden ilmaisija onkin nykyinen „vähemmistö““ (kts. „Lyhyesti“, s. 46)*. Kuten näette, minä tässä **selitän** erimielisyydet intelligenttimäisestä ja proletaarisesta suunnasta puolueessa enkä Martovin ja Axelrodin menettelystä johtuvaksi. Martovin ja muiden menettely on vain intelligenttimäisen häilyväisyyden **ilmaus**. Mutta menshevikkimme ei ole nähtävästi ymmärtänyt tätä kohtaa kirjasessani.

Mitä tulee toiseen kysymykseen, olen todellakin sanonut ja tulen aina sanomaan, että „vähemmistön“ päämiehet vuodattivat kyyneleitä „ensimmäisten toimipaikkojen“ vuoksi ja antoivat nimenomaan sellaisen **muodon** taistelulle puolueessa. Kirjoittajamme ei halua tätä tunnustaa. Se on kuitenkin tosiasia, että „vähemmistön“ päämiehet julistivat puolueelle boikotin, että he julkisesti vaativat paikkoja Keskuskomiteassa, Pää-äänenkannattajassa, Puolueneuvostossa ja lisäksi ilmoittivat: „Me asetamme nämä ehdot ainoina

* Kts. tämä osa, s. 137. *Toim.*

ehtoina, jotka takaavat puolueelle mahdollisuuden välttää itse puolueen olemassaoloa uhkaavan selkkauksen" (kts. „Selityksiä", sivu 26). Mitä tämä merkitsee, ellei sitä, että „vähemmistön" päämiesten lippuun ei ollut kirjoitettu aatteellinen taistelu, vaan oli kirjoitettu „taistelu toimipaikoista"? Kuten tunnettua, kukaan ei estänyt heitä käymästä aatteellista ja periaatteellista taistelua. Eivätkö bolshevikit sanoneet heille: perustakaa oma äänenkannattajanne ja puolustakaa katsantokantojanne, puolue voi antaa teille sellaisen äänenkannattajan (kts. „Selityksiä")? Miksi he eivät suostuneet siihen, jos heidän mieltään todellakin kiinnostivat periaatteet eivätkä „ensimmäiset toimipaikat"?

Kaikkea tätä nimitetään meillä menshevististen johtajain poliittiseksi selkärangattomuudeksi. Älkää loukkaantuko, herrat, kun me nimitämme asioita niiden oikeilla nimillä.

„Vähemmistön" johtajat eivät ennen olleet eri mieltä marxilaisuuden ja Leninin kanssa siitä, että sosialistinen tietoisuus tuodaan ulkoapäin työväenliikkeeseen (katso „Iskran" № 1 ohjelmakirjoitusta). Mutta sitten he alkoivat horjua ja ryhtyivät taisteluun Leniniä vastaan polttaen poroksi sen, mille eilen kumarsivat. Minä nimitin tätä häilymiseksi puolelta toiselle. Älkää loukkaantuko siitäkään, herrat menshevikit.

Eilen te kumartelitte keskuksille ja syöksitte meitä vastaan ukkosta ja salamoita — miksi muka olette ilmaisseet epäluottamuksenne Keskuskomiteaa kohtaan. Mutta tänään te ette ainoastaan pyri horjuttamaan keskuksia, vaan sentralismiakin (kts. „Ensimmäinen yleisvenäläinen konferenssi"). Tätä minä nimitän

periaatteettomuudeksi ja toivon, ettette te, herrat menshevikit, siitäkään suutu minulle.

Kun kootaan yhteen sellaiset piirteet kuin poliittinen selkärangattomuus, taistelu toimipaikoista, horjuvaisuus, periaatteettomuus ynnä muu sellainen, niin saadaan jonkinlainen yleisominaisuus — **intelligenttimäinen häilyväisyys**, jota potevat ennen kaikkea intelligentit. On selvää, että intelligenttimäinen häilyväisyys on se maaperä (perusta), jolla syntyy „taistelu toimipaikoista“, „periaatteettomuus“ ja muu sellainen. Intelligenttien horjuvaisuus taas johtuu heidän yhteiskunnallisesta asemastaan. Siten me selitämme kahtiajakaantumisen puolueessa. Oletteko te, kirjoittajamme, vihdoinkin ymmärtänyt, minkälainen ero on olemassa kahtiajakaantumisen syyn ja sen muotojen välillä? Epäilen sitä.

Näin tolkuttomalla ja kaksimielisellä kannalla ovat „Sotsial-Demokrat“ ja sen kummallinen „arvostelija“. Sitävastoin tämä „arvostelija“ osoittaa suurta pirteyttä toisella alalla. Kahdeksan lehteä käsittävässä kirjasessaan tämä kirjoittaja on pystynyt kahdeksan kertaa valehtelemaan bolshevikeista, ja vielä niin, että oikein naurattaa. Ettekö usko? Tässä ovat tosiasiat.

Ensimmäinen vale. Kirjoittajan mielestä „Lenin tahtoo supistaa puoluetta, tehdä siitä ammattilaisten suppean järjestön“ (sivu 2). Mutta Lenin sanoo: „Ei pidä luulla, että puoluejärjestöihin tulee kuulua yksinomaan ammattivallankumouksellisia. Me tarvitsemme mitä moninaisimpia, kaiken näköisiä, asteisia ja vivahteisia järjestöjä, hyvin suppeista ja konspiratiivisista järjestöistä alkaen aina sangen laajoihin, vapaisiin järjestöihin asti“ („Pöytäkirjat“, s. 240).

Toinen vale. Kirjoittajan sanojen mukaan Lenin tahtoo „ottaa puolueeseen vain komitean jäsenet" (s. 2). Mutta Lenin sanoo: „Kaikkien **ryhmien, kerhojen, alakomiteoiden j.n.e.** on oltava komitealaitosten tai komitean haaraosastojen asemassa. Eräät niistä suoraan ilmoittavat haluavansa liittyä Venäjän Sosialidemokraattiseen Työväenpuolueeseen ja sillä ehdolla, että komitea ne vahvistaa, ne **tulevat sen kokoonpanoon**", (kts. „Kirje toverille", s. 17) * [48].

Kolmas vale. Kirjoittajan mielestä „Lenin vaatii intelligenttien herruuden pystyttämistä puolueessa" (s. 5). Mutta Lenin sanoo: „Komiteassa täytyy olla... mahdollisuuksien mukaan, kaikkien työväenliikkeen tärkeimpien **johtomiesten** itse työläisistä" (kts. „Kirje toverille", s. 7—8), s.o. ei ainoastaan kaikissa muissa järjestöissä, vaan myöskin komiteassa on eturivin työläisten äänten oltava vallitsevana.

Neljäs vale. Kirjoittaja sanoo, että kirjaseni 12. sivulla esitetty lainaus „työväenluokalla on vaistovarainen taipumus sosialismiin" j.n.e.—„on kokonaan keksitty" (s. 6). Kuitenkin olen sen yksinkertaisesti ottanut ja kääntänyt kirjasta „Mitä on tehtävä?". Sen 29. sivulla sanotaan näin: „Työväenluokalla on vaistovarainen taipumus sosialismiin, mutta siitä huolimatta laajimmalle levinnyt (ja alituisesti mitä erilaisimmissa muodoissa uudestisyntyvä) porvarillinen ideologia vaistovaraisesti yhä enemmän tunkeutuu työläiseen". Tämä paikka onkin käännetty kirjaseni 12. sivulla. Tätä „arvostelijamme" nimittää keksityksi lainauk-

* Kuten näette, Leninin mielestä voivat järjestöjä ottaa puolueeseen ei vain Keskuskomitea, vaan myöskin paikalliset komiteat.

seksi! En tiedä, minkä syyksi se on laskettava, kirjoittajan hajamielisyyden vaiko puoskaroinnin syyksi.

Viides vale. Kirjoittajan mielestä „Lenin ei sano missään, että työläiset kulkevat „luonnon välttämättömyyden mukaisesti“ sosialismiin“ (s. 7). Mutta Lenin sanoo, että „työväenluokalla on vaistovarainen taipumus sosialismiin“ („Mitä on tehtävä?“, s. 29).

Kuudes vale. Kirjoittaja väittää minun lausumakseni ajatuksen, että mielestäni „intelligenssi tuo sosialismin ulkoapäin työväenluokkaan“ (s. 7). Minä taas sanon, että sosialidemokratia (eikä yksinomaan intelligentti-sosialidemokraatit) tuo liikkeeseen sosialistisen tietoisuuden (s. 18).

Seitsemäs vale. Kirjoittajan mielestä Lenin sanoo, että sosialistinen ideologia on syntynyt „täysin riippumatta työväenliikkeestä“ (s. 9). Mutta epäilemättä Leninin päähänkään ei ole pälkähtänyt sellainen ajatus. Hän sanoo, että sosialistinen ideologia on syntynyt „täysin riippumatta työväenliikkeen **vaistovaraisesta kasvusta**“ („Mitä on tehtävä?“, s. 21).

Kahdeksas vale. Kirjoittaja sanoo, että muka minun sanani „Plehanov **eroaa** „vähemmistöstä“, on juorupuhetta“. Sanani ovat kuitenkin käyneet toteen. Plehanov on jo eronnut „vähemmistöstä“...*

En kajoa ollenkaan niihin pikku valeisiin, joilla kirjoittaja on niin runsaasti höystänyt kirjastaan.

Mutta täytyy myöntää, että yhden ainoan totuuden kirjoittaja on kuitenkin sanonut. Hän sanoo meille, että „kun jokin järjestö alkaa harjoittaa

* Ja tällä kirjoittajalla on rohkeutta „Sotsial-Demokratin“ 5. numerossa syyttää meitä siitä, että me olemme muka vääristelleet kolmatta edustajakokousta koskevia tosiasioita!

juoruamista, niin sen päivät ovat luetut" (s. 15). Se on tietysti sula totuus. Kysymys on vain siitä, kuka juoruilee: „Sotsial-Demokrat" kummallisine ritareineen vaiko Liittokomitea? Sen ratkaisee lukija.

Vielä eräs kysymys ja siihen lopetamme. Perin tärkeänä kirjoittaja lausuu: „Liittokomitea moittii meitä siitä, että me toistamme Plehanovin ajatuksia. Me pidämme ansiona Plehanovin, Kautskyn ja muiden yhtä tunnettujen marxilaisten toistamista" (s. 15). Siis te pidätte ansiona Plehanovin ja Kautskyn toistamista. Mainiota, herrat. Siis kuulkaahan:

Kautsky sanoo, että „sosialistinen tietoisuus on jotakin sellaista, joka on **ulkoapäin tuotu** proletariaatin luokkataisteluun, **eikä jotakin vaistovaraisesti siitä syntynyttä**" (katso lainausta Kautskylta kirjassa „Mitä on tehtävä?", s. 27). Sama Kautsky sanoo, että „sosialidemokratian tehtävä on tuoda proletariaatille tietoisuus sen asemasta ja tehtävästä" (katso samaa). Toivomme, että te, herra menshevikki, toistatte nämä Kautskyn sanat ja hälvennätte epäilyksemme.

Siirrymme Plehanoviin. Plehanov sanoo: „...En ymmärrä myöskään, miksi luullaan, että Leninin ehdotus*, jos se hyväksytään, sulkisi puolueemme ovet hyvin monilta työläisiltä. Työläiset, jotka haluavat liittyä puolueeseen, eivät pelkää tulla järjestöön. Kuri ei heitä peloita. Siihen pelkäävät tulla monet intelligentit, joihin porvarillinen individualismi on syöpynyt ytimiä myöten. Mutta se juuri onkin hyvä. Nuo porvarilliset individualistit ovat tavallisesti myöskin

* Kysymys on Leninin ja Martovin esittämistä puolueen sääntöjen 1. pykälän sanamuodoista.

kaikenlaisen opportunismin edustajia. Meidän on työnnettävä heidät loitommalle itsestämme. Leninin ehdotus voi olla suojamuurina heidän tunkeutumistaan vastaan puolueeseen, ja jo yksistään sen vuoksi on kaikkien opportunismin vastustajain äänestettävä sitä“ (kts. „Pöytäkirjat“, s. 246).

Toivomme, että te, herra „arvostelija“, heitätte pois naamion ja toistatte proletaarisella suorasukaisuudella nämä Plehanovin sanat.

Ellette te sitä tee, niin se merkitsee, että lausuntonne lehdistössä ovat harkitsemattomia ja edesvastuuttomia.

Sanomalehti „Proletariatis Brdzola“ („Proletariaatin Taistelu“) № 11, elokuun 15 pnä 1905

Artikkeli ilman allekirjoitusta

Käännetty gruusian kielestä

TAANTUMUS YLTYY

Synkkiä pilviä kerääntyy yllemme. Raihnas itsevaltius nostaa päätään ja aseistautuu „tulella ja miekalla". Taantumus hyökkää! Älkööt puhuko meille tsaarin „reformeista", joiden tehtävänä on inhoittavan itsevaltiuden lujittaminen: „reformit" ovat niiden samaisten kuulien ja kasakanpamppujen naamioimista, joilla villiintynyt tsaarin hallitus meitä niin anteliaasti kestitsee.

Oli aika, jolloin hallitus pidättäytyi verenvuodatuksesta maassa. Se kävi silloin sotaa „ulkoista vihollista" vastaan ja sille oli tarpeen „sisäinen rauhallisuus". Siksi se sallikin vissiä „sukoilua" „sisäisiin vihollisiin" nähden katsellen yltyvää liikettä „sormien lävitse".

Nyt ovat tulleet toiset ajat. Vallankumouksen aaveen pelästyttämä tsaarin hallitus kiiruhti solmiamaan rauhan „ulkoisen vihollisen", Japanin kanssa, kootakseen voimia ja tehdäkseen „perusteellisesti" selvän „sisäisestä vihollisesta". Ja niin alkoi taantumus. Se paljasti „suunnitelmansa" jo aikaisemmin „Moskovskije Vedomostissa" [49]. Hallitus... „joutui käymään saman-

aikaisesti kahta sotaa...", kirjoitti tuo taantumuksellinen sanomalehti, „ulkoista sotaa ja sisäistä sotaa. Kun se ei käynyt kumpaakaan sotaa kyllin tarmokkaasti... niin se on osaksi selitettävissä siten, että toinen sota häiritsi toista... Kun nyt sota Kauko-Idässä loppuu...", niin hallituksen „...kädet vihdoinkin vapautuvat tekemään voitokkaan lopun sisäisestäkin sodasta... nujertaakseen ilman mitään neuvotteluja"... „sisäiset viholliset"... „Sodan loputtua Venäjän (lue: hallituksen) koko huomio keskittyy sen sisäiseen elämään ja pääasiassa levottomuuksien rauhoittamiseen" (kts. „Moskovskije Vedomosti" elokuun 18 päivältä).

Sellaisia olivat tsaarin hallituksen „suunnitelmat" solmittaessa rauhaa Japanin kanssa.

Sitten, kun rauha oli solmittu, se toisti nuo samat „suunnitelmat" ministerinsä suun kautta: „Hukutamme vereen", sanoi ministeri, „Venäjän äärimmäiset puolueet". Käskynhaltijainsa ja kenraalikuvernööriensä välityksellä se jo paneekin täytäntöön mainittuja „suunnitelmia": se ei ole suotta tehnyt Venäjästä sotaleiriä, se ei ole suotta ahtamalla ahtanut liikkeen keskuksiin kasakoita ja sotilaita sekä suunnannut konekiväärejä proletariaattia vastaan — voisi luulla, että hallitus aikoo toistamiseen vallata äärettömän Venäjän!

Kuten näette, hallitus julistaa sodan vallankumoukselle ja kohdistaa ensimmäiset iskut sen etujoukkoon, proletariaattiin. Siten on ymmärrettävä sen uhkaukset, jotka on osoitettu „äärimmäisille puolueille". Hallitus ei tietysti „jätä ilman" talonpoikaistoakaan, vaan tulee kestitsemään sitä anteliaasti pampuilla ja kuulilla, jos osoittautuu, että se „ei ole kyllin järkevä" ja vaatii inhimillistä elämää, mutta toistaiseksi hallitus

yrittää pettää sitä: lupaa sille maata ja kutsuu tulemaan Duumaan kuvaillen tulevaisuuden „kaikenlaisia vapauksia“.

Mitä tulee „hienoon yleisöön“, niin sille tulee hallitus tietenkin olemaan „kohteliaampi“ ja yrittää saada aikaan sen kanssa liiton: sitä vartenhan oikeastaan Valtakunnanduuma onkin olemassa. Sanomattakin on selvää, että herrat liberaaliset porvarit eivät kieltäydy „sopimuksista“. Jo elokuun 5 päivänä he ilmoittivat johtajansa suun kautta, että he ovat ihastuksissaan tsaarin reformeista: „...On ponnistettava kaikki voimat, että Venäjä... ei lähtisi kulkemaan Ranskan vallankumouksellista tietä“ (kts. Vinogradovin kirjoitus „Russkije Vedomostissa“ [50] elokuun 5 pnä). Sanomattakin on selvää, että kavalat liberaalit pettävät ennemmin vallankumouksen kuin Nikolai II:n. Sen osoitti riittävästi heidän viimeinen edustajakokouksensa...

Sanalla sanoen tsaarin hallitus ponnistaa kaikki voimansa nujertaakseen kansan vallankumouksen.

Kuulia proletariaatille, valheellisia lupauksia talonpoikaistolle ja „oikeuksia“ suurporvaristolle — sellaisin keinoin taantumus aseistautuu.

Joko kuolema tahi vallankumouksen nujerrus — sellainen on tänään itsevaltiuden tunnus.

Toisaalta eivät myöskään vallankumouksen voimat nuku, vaan jatkavat suurta työtään. Sodan seurauksena kärjistynyt kriisi ja yhä useammin puhkeavat poliittiset lakot ovat panneet liikkeelle koko Venäjän proletariaatin saattaen sen vastatusten tsaarin itsevaltiuden kanssa. Sotatila ei ole suinkaan pelästyttänyt proletariaattia, vaan päinvastoin, se on valanut öljyä tuleen ja huonontanut tilannetta vieläkin enemmän.

Sillä, joka on kuullut proletaarien lukemattomat taisteluhuudot: „Alas tsaarin hallitus, alas tsaarin Duuma!" ja joka on kuunnellut tarkkaan työväenluokan sydämen sykintää, hänellä ei voi olla epäilystä, etteikö proletariaatin vallankumouksellinen henki vallankumouksen johtajana tule nousemaan yhä korkeammalle. Mitä taas tulee talonpoikiin, niin jo sotilasmobilisatio nostatti heidät nykyistä järjestelmää vastaan, se sama mobilisatio, joka hajoitti heidän kotinsa ottamalla pois perheen parhaat työntekijät. Jos vielä otetaan huomioon, että siihen on tullut lisää nälänhätä, joka käsittää 26 lääniä, niin on helppo ymmärtää, mille tielle paljon kärsineen talonpoikaiston on lähdettävä. Vihdoin sotilaatkin ovat alkaneet napista, ja tuo napina saa päivä päivältä itsevaltiudelle yhä uhkaavamman luonteen. Itsevaltiuden tukipylväät, kasakat, alkavat herättää vihaa sotilaissa: äskettäin Uudessa Aleksandriassa sotilaat tappoivat ja haavoittivat kolmesataa kasakkaa *. Tällaisten tapausten luku vähitellen kasvaa.

Sanalla sanoen elämä valmistelee uutta vallankumouksen aaltoa, joka vähitellen kasvaa ja vyöryy taantumusta vastaan. Viime tapahtumat Moskovassa ja Pietarissa ovat tämän aallon enteitä.

Kuinka meidän on suhtauduttava kaikkiin näihin tapahtumiin, mitä meidän, sosialidemokraattien, on tehtävä?

Jos totellaan menshevikki Martovia, niin meidän on heti tänään valittava Perustava kokous murtaaksemme ainiaaksi tsaarin itsevaltiuden perustukset. Hänen mielestään on samanaikaisesti Duuman legaalisten

---

* Kts. „Proletari" [51] № 17.

vaalien kanssa toimitettava vielä illegaaliset vaalit. On muodostettava vaalikomiteat, jotka kutsuvat „väestöä valitsemaan edustajansa yleisellä äänestyksellä. Noiden edustajien on määrättynä hetkenä kokoonnuttava samaan kaupunkiin ja julistettava itsensä Perustavaksi kokoukseksi...“ Siten „pitää tapahtua itsevaltiuden likvidoimisen“ *. Toisin sanoen siitä huolimatta, että itsevaltius on vielä hengissä, me sittenkin voimme suorittaa ympäri koko Venäjää yleiset vaalit! Siitä huolimatta, että itsevaltius riehuu, kansan „illegaaliset“ edustajat voivat sittenkin julistaa itsensä Perustavaksi kokoukseksi ja pystyttää demokraattisen tasavallan! Ei siis tarvita aseita, ei kapinaa eikä väliaikaista hallitusta — demokraattinen tasavalta tulee itsestään, tarvitaan vain se, että „illegaaliset“ edustajat nimittäisivät itsensä Perustavaksi kokoukseksi! Kelpo Martov on vain unohtanut sen, että tuo tarumainen „Perustava kokous“ joutuu yhtenä kauniina päivänä Pietari-Paavalin linnaan! Geneveläinen Martov ei ymmärrä, että venäläisillä käytännönmiehillä ei ole aikaa harrastaa porvarillisia lastenleikkejä.

Ei, me tahdomme tehdä jotain muuta.

Musta taantumus kokoo pimeitä voimia ja pyrkii kaikin voimin yhdistämään ne,— meidän tehtävämme on koota sosialidemokraattiset voimat ja liittää ne tiukemmin yhteen.

Musta taantumus kutsuu koolle Duuman, se haluaa saada itselleen uusia liittolaisia ja suurentaa vasta-

---

* Kts. „Proletari“ № 15, jossa esitetään Martovin „suunnitelma“.

vallankumouksen armeijaa,— meidän tehtävämme on julistaa aktiivinen Duuman boikotti, näyttää koko maailmalle sen vastavallankumouksellinen olemus ja lisätä vallankumouksen kannattajain rivejä monin kerroin.

Musta taantumus lähtee veriseen rynnäkköön vallankumousta vastaan, se tahtoo saada aikaan hämminkiä riveissämme ja kaivaa hautaa kansan vallankumoukselle,— meidän tehtävämme on asettua taistelujärjestykseen, tehdä kaikilla paikkakunnilla **samanaikainen** rynnäkkö tsaarin itsevaltiutta vastaan ja pyyhkäistä pois sen muisto ikiajoiksi.

Ei Martovin pahvitalo, vaan yleinen kapina — se on meille tarpeen.

Kansan pelastus on itsensä kansan voitokkaassa kapinassa.

Joko kuolema tahi vallankumouksen voitto — sellaisen on oltava vallankumouksellisen tunnuksemme tänään.

Sanomalehti „Proletariatis Brdzola"
(„Proletariaatin Taistelu") № 12,
lokakuun 15 pnä 1905

Artikkeli ilman allekirjoitusta

Käännetty gruusian kielestä

PORVARISTO VIRITTÄÄ ANSAN

Syyskuun puolivälissä pidettiin „zemstvojen ja kaupunkien toimihenkilöiden" edustajakokous. Tuossa edustajakokouksessa perustettiin uusi „puolue" [52], jota johtaa Keskuskomitea ja jolla on paikalliset elimet eri kaupungeissa. Edustajakokous hyväksyi „ohjelman", määritteli „taktiikan" ja laati erikoisen julistuksen, jolla tuon vastikään kuorestaan pulpahtaneen „puolueen" on käännyttävä kansan puoleen. Sanalla sanoen „zemstvojen ja kaupunkien toimihenkilöt" perustivat oman „puolueensa".

Keitä ovat nuo „toimihenkilöt", miksi heitä nimitetään?

Liberaalisiksi porvareiksi.

Keitä ovat liberaaliset porvarit?

Varakkaan porvariston tietoisia edustajia.

Varakas porvaristo on meidän leppymätön vihollisemme, sen rikkaus perustuu meidän köyhyyteemme, sen riemu meidän murheeseemme. On selvää, että sen tietoiset edustajat tulevat olemaan meidän vannoutuneita vihollisiamme, jotka yrittävät **tietoisesti** lyödä meidät hajalle.

On siis muodostunut kansan vihollisten „puolue“, joka aikoo kääntyä julistuksellaan kansan puoleen. Mitä nuo herrat tahtovat, mitä he puolustavat julistuksessaan?

He eivät ole sosialisteja, he vihaavat sosialistista liikettä. Se merkitsee, että he lujittavat porvarillista järjestelmää ja taistelevat proletariaattia vastaan elämästä ja kuolemasta. Juuri sen vuoksi he saavat osakseen suurta myötätuntoa porvarispiireissä.

He eivät ole demokraattejakaan, he vihaavat demokraattista tasavaltaa. Se merkitsee, että he lujittavat tsaarin valtaistuinta ja taistelevat innokkaasti myöskin paljon kärsinyttä talonpoikaistoa vastaan. Juuri sen vuoksi Nikolai II on „suosiollisesti“ sallinut heidän kokouksensa ja antanut heille luvan kutsua koolle „puolueen“ edustajakokouksen.

He tahtovat vain hiukan vähentää tsaarin oikeuksia ja senkin sillä ehdolla, että nuo oikeudet siirtyvät porvariston käsiin. Mutta tsarismin on heidän mielestään välttämättä säilyttävä varakkaan porvariston luotettavana suojamuurina, jota se käyttää proletariaattia vastaan. Sen vuoksi he sanovat „perustuslakiluonnoksessaan“, että „Romanovien valtaistuimen on säilyttävä koskemattomana“, s.o. he tahtovat tynkäperustuslain rajoitettuine monarkioineen.

Herroilla liberaalisilla porvareilla „ei ole mitään sitä vastaan“, jos kansallekin annetaan äänioikeus, mutta vain sillä ehdolla, että kansanedustajain kamarin yläpuolella tulee istumaan rikkaiden kamari, joka välttämättä pyrkii korjaamaan ja muuttamaan kansanedustajain kamarin päätökset. Siksi he sanovatkin ohjelmassaan: „me tarvitsemme kaksi kamaria“.

Herrat liberaaliset porvarit tulevat olemaan „hyvin iloisia“, jos tullaan antamaan sanan-, paino- ja yhdistymisvapaus, kunhan vain lakkovapaus tulee rajoitetuksi. Juuri sen vuoksi he niin paljon ja koreasti puhuvat „ihmisen ja kansalaisen oikeuksista“, kun taas lakkovapaudesta he eivät puhu mitään käsitettävää, paitsi sitä, että tekopyhästi sopertelevat joistakin „taloudellisista reformeista“.

Nuo kummalliset herrat eivät armollisuudessaan sivuuta talonpoikaistoakaan, heillä „ei ole mitään sitä vastaan“, että tilanherrain maat siirtyvät talonpoikain käsiin, mutta sillä ehdolla, että talonpojat ostavat nuo maat tilanherroilta eivätkä „saa niitä ilmaiseksi“. Miten hyväsydämisiä ovatkaan nuo „toimihenkilö“ pahaset!

Jos he elävät niin kauan, että kaikki nuo toivomukset toteutuvat, niin tuloksena on, että tsaarin oikeudet joutuvat porvariston käsiin ja tsaarin itsevaltius muuttuu vähitellen porvariston itsevaltiudeksi. Siihen vetävät meitä „zemstvojen ja kaupunkien toimihenkilöt“. Juuri sen vuoksi he jopa unissaankin pelkäävät kansanvallankumousta ja puhuvat niin paljon „Venäjän rauhoittamisesta“.

Tämän jälkeen ei ole ihme, että nuo huonoonniset „toimihenkilöt“ panevat niin suuria toiveita niinsanottuun Valtakunnanduumaan. Kuten tunnettua, tsaarin Duuma on kansanvallankumouksen kieltämistä, ja tämä on hyvin edullista meidän liberaalisille porvareillemme. Kuten tunnettua, tsaarin Duuma suo „jonkinlaisen“ työkentän varakkaalle porvaristolle ja se on niin välttämätön liberaalisille porvareillemme. Juuri sen vuoksi he rakentavat koko „ohjelmansa“,

koko toimintansa sen varaan, että Duuma on olemassa — Duuman romahduksen mukana raukeavat kiertämättä kaikki heidän „suunnitelmansakin". Sen vuoksi heitä pelottaakin Duuman boikotti, sen vuoksi he neuvovatkin meitä lähtemään Duumaan. „Teemme suuren virheen, ellemme osallistu tsaarin Duumaan", sanovat he johtajansa Jakushkinin suun kautta. Tosiaankin se olisi „suuri virhe", mutta kenelle: kansalle vaiko sen vihollisille, siitä on kysymys.

Minkälainen tarkoitus on tsaarin Duumalla, mitä siitä sanovat „zemstvojen ja kaupunkien toimihenkilöt"?

„...**Duuman ensimmäinen ja päätehtävä** on itsensä Duuman uudistaminen", sanovat he julistuksessaan... „Valitsijoiden on velvoitettava valitsijamiehiä valitsemaan sellaiset ehdokkaat, jotka **ennen kaikkea** haluavat uudistaa Duuman", sanovat he samassa julistuksessa.

Mitä sitten tarkoittaa tuo „uudistus"? Sitä, että Duumalla olisi „ratkaiseva äänioikeus lakeja laadittaessa... ja valtion tulojen ja menojen käsittelyssä... ja valvontaoikeus ministerien toimintaan nähden". Siis valitsijamiesten on **ennen kaikkea** vaadittava Duuman oikeuksien laajentamista. Sitä näkyy tarkoittavan Duuman „uudistus". Keitä joutuu Duumaan? Enimmäkseen suurporvaristoa. On selvää, että Duuman oikeuksien laajentaminen merkitsee suurporvariston poliittista voimistamista. „Zemstvojen ja kaupunkien toimihenkilöt" neuvovat siis kansaa valitsemaan Duumaan liberaalisia porvareita ja antamaan heidän tehtäväkseen **ennen kaikkea** edistää suurporvariston voimistamista! Meidän on siis ennen kaikkea ja eniten pidettävä huolta siitä, että omin käsin voimistaisimme

vihollisiamme — sitä meille nyt neuvovat herrat liberaaliset porvarit. Hyvin „ystävällinen“ neuvo, ei voi muuta sanoa! Mutta entä kansan oikeudet, kuka sitten niistä tulee pitämään huolta? Oi, sehän on sanomattakin selvää, herrat liberaaliset porvarit eivät unohda kansaa. He vakuuttavat, että **kun** he tulevat Duumaan ja **kun** he pääsevät siellä lujiin asemiin, niin he vaativat oikeuksia myöskin kansalle. Ja tällaisen tekopyhyyden avulla „zemstvojen ja kaupunkien toimihenkilöt“ luulevat saavuttavansa tarkoituksensa... Siis juuri sen vuoksi he neuvovat meitä **ennen kaikkea** laajentamaan Duuman oikeuksia...

Bebel on sanonut: se, mitä vihollinen meille neuvoo, on meille vahingollista. Vihollinen neuvoo: ottakaa osaa Duumaan — on selvää, että osallistuminen Duumaan on meille vahingoksi. Vihollinen neuvoo: laajentakaa Duuman oikeuksia — on selvää, että Duuman oikeuksien laajentaminen on meille vahingoksi. Luottamusta Duumaan on horjutettava ja Duuma on saatettava häpeään kansan silmissä — se meidän on tehtävä. Ei Duuman oikeuksien laajentamista, vaan kansan oikeuksien laajentamista—sitä me tarvitsemme. Ja kun tuo sama vihollinen pitää meille samalla imeliä puheita ja lupaa meille joitain „oikeuksia“, niin se merkitsee, että se virittää meille ansan ja tahtoo rakennuttaa meillä itselleen linnoituksen. Parempaa emme voi odottaakaan liberaalisilta porvareilta.

Mutta mitä te sanotte eräistä „sosialidemokraateista“, jotka saarnaavat meille liberaalisten porvarien taktiikkaa? Mitä te sanotte kaukaasialaisesta „vähemmistöstä“, joka sana sanalta toistaa vihollistemme kavalia neuvoja? Niinpä esimerkiksi kaukaasialainen „vä-

hemmistö“ sanoo: „Me pidämme välttämättömänä osallistumista Valtakunnanduumaan“ (kts. „Toinen konferenssi“, s. 7). Prikulleen samalla tavalla kuin herrat liberaaliset porvarit „pitävät välttämättömänä“ sitä. Sama „vähemmistö“ neuvoo meitä: „Jos Bulyginin valiokunta... antaa edustajain valvontaoikeuden **yksinomaan omistaville**, silloin meidän on puututtava noihin vaaleihin ja vallankumouksellista tietä pakoitettava valitsijat valitsemaan edistysmielisimpiä ehdokkaita ja Zemski soborissa vaadittava Perustavaa kokousta. Vihdoin kaikin mahdollisin toimenpitein... on pakoitettava Zemski sobor kutsumaan koolle Perustava kokous tai **julistamaan itsensä siksi**“ (kts. „Sotsial-Demokrat“ № 1). Siis vaikka äänioikeus tulisi olemaan yksinomaan omistavilla ja vaikka Duumaan kokoontuisi yksinomaan omistavia, niin meidän on sittenkin vaadittava, että tuolle omistavien kokoukselle annettaisiin Perustavan kokouksen oikeudet! Vaikka kansan oikeuksia tultaisiin supistamaankin, niin meidän on sittenkin pyrittävä laajentamaan mahdollisimman paljon Duuman oikeuksia! On sanomattakin selvää, että „edistysmielisimpien ehdokkaiden“ valitseminen jää pelkiksi sanoiksi, jos äänioikeus tullaan antamaan yksinomaan omistaville.

Kuten edellä näitte, liberaaliset porvarit saarnaavat meille samaa.

Joko tahi: joko liberaaliset porvarit ovat vähemmistöläistyneet tahi kaukaasialainen „vähemmistö“ on liberalisoitunut.

Oli miten tahansa, siitä ei ole epäilystä, että vastikään kuoresta pulpahtanut liberaalisten porvarien „puolue“ virittää ovelasti ansaansa...

Tuo ansa on särettävä, pantava se näytteille, käytävä armotonta taistelua liberaalisia kansan vihollisia vastaan — sitä me nyt tarvitsemme.

Sanomalehti „Proletariatis Brdzola"
(„Proletariaatin Taistelu") № 12,
lokakuun 15 pnä 1905

Artikkeli ilman allekirjoitusta

Käännetty gruusian kielestä

KANSALAISET!

Mahtava jättiläinen, koko Venäjän proletariaatti, on alkanut jälleen liikehtiä... Venäjä on kauttaaltaan laajan lakkoliikkeen vallassa. Ikäänkuin taikasauvan viittauksesta elämä on kerralla pysähtynyt kaikkialla äärettömän Venäjän alueella. Yksistään Pietarissa ja sen rautateillä on lakossa toista miljoonaa työläistä. Moskova — hiljainen, hidas, Romanoveille uskollinen vanha pääkaupunki — on kokonaan vallankumouspalon vallassa. Harkov, Kiev, Jekaterinoslav ja muut kulttuuri- ja teollisuuskeskukset, koko keski- ja etelä-Venäjä, koko Puola ja vihdoin koko Kaukaasia ovat pysähtyneet ja katsovat uhkaavasti itsevaltiutta silmiin.

Mitä tulee? Väristen ja sydän jähmettyneenä odottaa koko Venäjä vastausta tuohon kysymykseen. Proletariaatti heittää taisteluhaasteen kirotulle kaksipäiselle hirviölle. Seuraako tätä taisteluhaastetta todellinen ottelu, muuttuuko lakko avoimeksi aseelliseksi kapinaksi vai päättyykö se entisten lakkojen tavoin „rauhallisesti" ja „vaimenee"?

Kansalaiset! Olipa vastaus tähän kysymykseen millainen tahansa, päättyipä nykyinen lakko miten hyvänsä, erään seikan tulee olla selvän ja epäilyksettömän kaikille: me olemme koko Venäjän yleiskansallisen kapinan kynnyksellä, ja tuon kapinan hetki on lähellä. Ei ainoastaan Venäjän, vaan koko maailmankin historiassa valtavuudeltaan ennenkuulumaton, vertojaan vailla oleva poliittinen suurlakko, joka on nyt puhjennut, saattaa ehkä päättyä tänään paisumatta koko kansan kapinaksi, mutta vain järisyttääkseen huomenna maata uudestaan ja suuremmalla voimalla ja paisuakseen siksi valtavaksi aseelliseksi kapinaksi, jonka on ratkaistava Venäjän kansan ja tsaarin itsevaltiuden välinen ikivanha riita ja murskattava tuon inhoittavan hirviön pää.

Koko kansan aseellinen kapina — siinä on se kohtalokas loppuselvitys, johon maamme poliittisen ja yhteiskunnallisen elämän tapahtumain koko yhteissumma johtaa viime aikoina historiallisella kiertämättömyydellä! Koko kansan aseellinen kapina — siinä on se suuri tehtävä, joka on nykyään Venäjän proletariaatilla ja vaatii tiukasti ratkaisuaan!

Kansalaiset! Finanssi- ja maaylimystön pikkuryhmää lukuunottamatta teidän etujenne mukaista on yhtyä proletariaatin taisteluhuutoon ja pyrkiä yhdessä sen kanssa tuohon pelastavaan koko kansan kapinaan.

Rikollinen tsaarin itsevaltius on vienyt maamme tuhon partaalle. Venäjän satamiljoonaisen talonpoikaiston kurjuus, työväenluokan sorrettu ja hädänalainen asema, ylettömät valtiovelat ja raskaat verot, koko väestön oikeudettomuus, elämän kaikilla aloilla

vallitseva loppumaton mieli- ja väkivalta sekä vihdoin kansalaisten hengen ja omaisuuden täydellinen turvattomuus — sellainen on se hirvittävä kuva, joka nykyään esittää Venäjää. Näin ei voi kauan jatkua! Itsevaltius, joka on saanut aikaan kaikki nämä synkät kauhut, on hävitettävä! Ja se tulee hävitetyksi! Itsevaltius tajuaa sen, ja mitä paremmin se sen tajuaa, sitä synkemmiksi käyvät nuo kauhut, sitä hirvittävämmäksi tulee helvetintanssi, jonka se järjestää ympärillään. Paitsi niitä satoja ja tuhansia rauhallisia kansalaisia, työläisiä, joita se on surmannut kaupunkien kaduilla, paitsi kymmeniä tuhansia työläisiä ja intelligenttejä, kansan parhaita poikia, jotka viruvat vankityrmissä ja karkoitettuina, paitsi niitä herkeämättömiä murhia ja väkivaltaisuuksia, joita tsaristiset julmurit panevat toimeen maaseudulla, talonpoikaiston keskuudessa ympäri koko Venäjää — itsevaltius on keksinyt vielä lopuksi uusia kauhuja. Se on alkanut kylvää vihaa ja epäsopua itse kansan keskuudessa ja nostattaa eri väestökerroksia ja kokonaisia kansallisuuksia toisiaan vastaan. Se on aseistanut venäläisiä huligaaneja ja lähettänyt niitä venäläisten työläisten ja intelligenttien kimppuun, venäläisten ja moldavialaisten tietämätöntä ja nälkäistä väkeä juutalaisia vastaan Bessarabiassa sekä vihdoin sivistymätöntä ja fanaattista tataarilaisväkeä armenialaisten kimppuun. Tataarilaisten avulla se nujersi Venäjän erään vallankumouksellisen keskuksen ja Kaukaasian kaikkein vallankumouksellisimman keskuksen, Bakun, ja sai koko Armenian maakunnan pelästymään vallankumousta. Se teki koko moniheimoisesta Kaukaasiasta sotaleirin, jossa väestö odottaa

joka hetki päällekarkausta, eikä ainoastaan itsevaltiuden taholta, vaan myöskin naapuriheimojen, noiden itsevaltiuden onnettomien uhrien taholta. Näin ei voi jatkua! Ja tästä kaikesta voi tehdä lopun vain vallankumous!

Olisi kummallista ja naurettavaa odottaa, että itsevaltius, joka on saanut aikaan kaikki nämä helvetinkauhut, itse haluaa ja voi lopettaa ne. Mitkään reformit, mitkään itsevaltiuteen ommellut paikkalaput — sellaiset kuin Valtakunnanduuma, zemstvot y.m.— joihin liberaalinen puolue haluaa rajoittua, eivät voi tehdä loppua noista kauhuista. Päinvastoin, kaikki yritykset siihen suuntaan ja toimenpiteet proletariaatin vallankumouksellisia purkauksia vastaan tulevat edistämään noiden kauhujen lisääntymistä.

Kansalaiset! Proletariaatti, yhteiskuntamme vallankumouksellisin luokka, joka on tähän asti kantanut harteillaan koko taistelua itsevaltiutta vastaan sekä on sen päättävin ja kiihkein vihollinen loppuun saakka, valmistautuu avoimeen aseelliseen kapinaan. Ja se kutsuu teitä, yhteiskunnan kaikkia luokkia, antamaan apua ja tukea. Aseistautukaa, auttakaa sitä aseistautumaan ja valmistautukaa ratkaisevaan taisteluun.

Kansalaiset! Kapinan hetki on lähellä! On välttämätöntä, että me olisimme sen koittaessa kaikin puolin varustautuneita! Vain siinä tapauksessa, vain yleisen, kaikilla paikkakunnilla ja samanaikaisesti toimeenpantavan aseellisen kapinan avulla me voimme voittaa inhoittavan vihollisemme — kirotun tsaarin itsevaltiuden — ja pystyttää sen rau-

nioille meille välttämättömän vapaan demokraattisen tasavallan.

Alas itsevaltius!
Eläköön yleinen aseellinen kapina!
Eläköön demokraattinen tasavalta!
Eläköön Venäjän taisteleva proletariaatti!

Julkaistaan VSDTP:n Tiflisin komitean kirjapainossa lokakuussa 1905 painetun julistuksen tekstin mukaan

Allekirjoitus: Tiflisin komitea

KAIKILLE TYÖLÄISILLE

Vallankumous jyrisee! Venäjän vallankumouksellinen kansa on noussut ja saartanut tsaarin hallituksen rynnätäkseen sen kimppuun! Punaisia lippuja liehuu, barrikaadeja rakennetaan, kansa tarttuu aseisiin ja rynnäköi valtionvirastoja. Urhoollisten sotahuuto on jälleen kajahtanut, hiljentynyt elämä on alkanut jälleen raikua. Vallankumouksen laiva on nostanut purjeensa ja kiitää vapautta kohti. Tuota laivaa ohjaa Venäjän proletariaatti.

Mitä Venäjän proletaarit tahtovat, minne he menevät?

Kukistamme tsaarin Duuman ja rakennamme koko kansaa edustavan Perustavan kokouksen — niin sanovat tänään Venäjän proletaarit. Proletariaatti ei vaadi hallitukselta pieniä myönnytyksiä, se ei vaadi siltä „sotatilan“ ja „rankaisutoimenpiteiden“ lakkauttamista muutamissa kaupungeissa ja kylissä — proletariaatti ei alennu sellaisiin pikku seikkoihin. Se, joka vaatii hallitukselta myönnytyksiä, ei usko hallituksen kuolemaan, mutta proletariaattia pitää tuo usko hengissä. Se, joka odottaa hallitukselta „laajennuksia“,

ei usko vallankumouksen voimaan, mutta proletariaatti on tuon uskon elähdyttämä. Ei! Proletariaatti ei hajoita tarmoaan typeriin vaatimuksiin. Sillä on tsaarin itsevaltiudelle vain yksi vaatimus: alas se, kuolema sille! Ja Venäjän lakeuksilla raikuu nyt yhä rohkeammin työläisten vallankumouksellinen sotahuuto: Alas Valtakunnanduuma! Eläköön koko kansaa edustava Perustava kokous! Siihen pyrkii tänään Venäjän proletariaatti.

Tsaari ei anna koko kansaa edustavaa Perustavaa kokousta, tsaari ei hävitä omaa itsevaltiuttaan, se ei tee sitä! Tynkä-„perustuslaki", jonka se „antaa", on tilapäinen myönnytys, tsaarin tekopyhä lupaus, eikä mitään muuta! Tietysti me käytämme hyväksemme tuota myönnytystä, me emme aio jättää ottamatta pois varikselta pähkinää murskataksemme tuolla pähkinällä sen pään. Mutta sittenkin se tosiasia jää tosiasiaksi, että kansa ei voi luottaa tsaarin lupaukseen, sen on luotettava vain omaan itseensä, sen on nojattava vain omaan voimaansa: kansan vapautuksen on tapahduttava kansan omin käsin. Vain sortajien luille voidaan pystyttää kansan vapaus, vain sortajien verellä voidaan lannoittaa maaperä kansan itsevaltiudelle! Vasta sitten, kun aseistettu kansa lähtee liikkeelle proletariaatin johdolla ja nostaa yleisen kapinan lipun, vasta sitten voidaan kukistaa pistimiin nojaava tsaarin hallitus. Ei tyhjiä fraaseja, ei järjetöntä „itseaseistautumista", vaan todellinen aseistautuminen ja aseellinen kapina — siihen menevät tänään koko Venäjän proletaarit.

Voitokas kapina johtaa hallituksen tappioon. Mutta voitetut hallitukset ovat useinkin nousseet jaloilleen.

Meilläkin se saattaa nousta jaloilleen. Pimeät voimat, jotka kapinan aikana piileksivät nurkkien takana, tulevat heti toisena kapinapäivänä ulos lymypaikoistaan ja tahtovat nostaa hallituksen jaloilleen. Siten heräävät voitetut hallitukset kuolleista. Kansan on välttämättä nujerrettava nuo pimeät voimat, sen on hävitettävä ne maan tasalle! Mutta sitä varten on välttämätöntä, että voittanut kansa heti kapinan alettua aseistautuisi pienestä suureen asti, muuttuisi vallankumousarmeijaksi ja olisi aina valmis ase kädessä puolustamaan hankittuja oikeuksia.

Vasta sitten, kun voittanut kansa muuttuu vallankumousarmeijaksi, vasta sitten se pystyy lopullisesti nujertamaan piileksivät pimeät voimat. Vain vallankumousarmeija voi antaa voimaa väliaikaisen hallituksen toimenpiteille, vain väliaikainen hallitus voi kutsua koolle koko kansaa edustavan Perustavan kokouksen, jonka tulee pystyttää demokraattinen tasavalta. Vallankumousarmeija ja väliaikainen vallankumoushallitus — siihen pyrkivät tänään Venäjän proletaarit.

Sellainen on se tie, jolle Venäjän vallankumous on lähtenyt. Tuo tie vie kansan itsevaltiuteen, ja proletariaatti kutsuu kaikkia kansan ystäviä kulkemaan tätä tietä.

Tsaarin itsevaltius yrittää sulkea tien kansanvallankumoukselta, se tahtoo eilisellä manifestillaan jarruttaa tätä suurta liikettä — on selvää, että vallankumouksen aallot nielevät ja heittävät syrjään tsaarin itsevaltiuden...

Ylenkatse ja viha kaikille niille, jotka eivät lähde kulkemaan proletariaatin tietä — ne pettävät halpa-

maisesti vallankumouksen! Häpeä sille, joka lähdettyään käytännössä tälle tielle, puhuu sanoissa toista — hän pelkää heikkoluontoisesti totuutta!

Me emme pelkää totuutta, me emme pelkää vallankumousta! Jyrisköön ukkonen kovemmin, pauhatkoon myrsky voimakkaammin! Voiton hetki on lähellä!

Kuuluttakaamme siis innolla Venäjän proletariaatin tunnuksia:

Alas Valtakunnanduuma!
Eläköön aseellinen kapina!
Eläköön vallankumousarmeija!
Eläköön väliaikainen vallankumoushallitus!
Eläköön koko kansaa edustava Perustava kokous!
Eläköön demokraattinen tasavalta!
Eläköön proletariaatti!

Julkaistaan VSDTP:n Kaukaasian liiton illegaalisessa (Avlabarin) kirjapainossa lokakuun 19 pnä 1905 painetun julistuksen tekstin mukaan

Allekirjoitus: Tiflisin komitea

Käännetty gruusian kielestä

TIFLIS, MARRASKUUN 20 PÄIVÄNÄ 1905

Venäjän Suuri Vallankumous on alkanut! Me olemme jo eläneet tämän vallankumouksen ensimmäisen uhkaavan näytöksen, joka päättyi muodollisesti lokakuun 17 päivän manifestiin. „Jumalan armosta“ itsevaltias tsaari kumarsi „kruunatulla päällään“ vallankumoukselliselle kansalle ja lupasi sille „kansalaisvapauden järkkymättömät perustukset“.

Mutta tämä oli vasta ensimmäinen näytös. Tämä on vasta lopun alkua. Me elämme Venäjän Suuren Vallankumouksen arvoa vastaavien suurten tapahtumain aattoa. Nuo tapahtumat lähestyvät meitä historian väistämättömällä ankaruudella, rautaisella välttämättömyydellä. Tsaari ja kansa, tsaarin itsevaltius ja kansan itsevaltius ovat kaksi toisilleen vihamielistä, suoraan vastakkaista perustusta. Toisen tappio ja toisen voitto voi olla vain niiden välisen ratkaisevan ottelun tulos, raivokkaan taistelun tulos, taistelun, jota käydään elämästä ja kuolemasta. Tuota taistelua ei ole vielä ollut. Se on edessä. Ja Venäjän vallankumouksen jättiläinen, koko Venäjän proletariaatti, valmistautuu siihen kaikin voimin, kaikin keinoin.

Liberaalinen porvaristo yrittää ehkäistä tätä kohtalokasta ottelua. Se on sitä mieltä, että on jo aika tehdä loppu „anarkiasta“ ja alkaa rauhallinen „luova“ työ, „valtiollinen rakennustyö“. Se on oikeassa. Sille riittää se, minkä proletariaatti jo kiskaisi tsarismilta ensimmäisen vallankumouksellisen esiintymisensä aikana. Se voi nyt pelkäämättä solmia liiton — liiton itselleen edullisilla ehdoilla — tsaarin hallituksen kanssa ja lähteä yhdistetyin voimin yhteistä vihollista vastaan, omaa „haudankaivajaansa“, vallankumouksellista proletariaattia vastaan. Porvarillinen vapaus, riistovapaus, on jo taattu, ja se sille riittää täydellisesti. Venäjän porvaristo, joka ei ole ollut hetkeäkään vallankumouksellinen, menee jo avoimesti taantumuksen puolelle. Terve menoa! Me emme tule erikoisesti murehtimaan sen johdosta. Vallankumouksen kohtalo ei ole koskaan ollut liberalismin käsissä. Venäjän vallankumouksen kulku ja lopputulos riippuvat kokonaan vallankumouksellisen proletariaatin ja vallankumouksellisen talonpoikaiston käyttäytymisestä.

Sosialidemokratian johtama kaupungin vallankumouksellinen proletariaatti ja sen mukana vallankumouksellinen talonpoikaisto tulevat kaikista liberaalien juonista huolimatta jatkamaan järkähtämättä taisteluaan, kunnes saavat itsevaltiuden kukistetuksi kokonaan ja rakennetuksi sen raunioille vapaan demokraattisen tasavallan.

Sellainen on sosialistisen proletariaatin lähin poliittinen tehtävä, sellainen on sen päämäärä nykyisessä vallankumouksessa, ja talonpoikaiston tukemana se saavuttaa tuon päämäärän hinnalla millä hyvänsä.

Tien, jonka tulee viedä se demokraattiseen tasavaltaan, se on samoin viitoittanut selvästi ja tarkasti. 1) Ratkaiseva, raivokas ottelu, josta me puhuimme edellä, 2) tuon „ottelun“ prosessissa järjestetty vallankumouksellinen armeija, 3) proletariaatin ja talonpoikaiston demokraattinen diktatuuri voitokkaan „ottelun“ tuloksena valtaannostetun väliaikaisen vallankumoushallituksen muodossa, 4) Perustava kokous, jonka se kutsuu koolle yleisen, välittömän, yhtäläisen ja salaisen äänioikeuden pohjalla — sellaisia ovat ne vaiheet, joiden kautta Venäjän Suuren Vallankumouksen on kuljettava, ennenkuin se tulee toivottuun loppuun.

Mitkään hallituksen uhkaukset tai tsaarin suuria lupaavat manifestit, mitkään Witten hallituksen tapaiset väliaikaiset hallitukset, joita itsevaltius nostaa valtaan pelastaakseen itsensä, mikään Valtakunnanduuma, jonka tsaarin hallitus kutsuu koolle, vaikkapa se kutsuttaisiin koolle yleisen j.n.e. äänioikeuden pohjalla — eivät voi käännyttää proletariaattia pois sen ainoalta oikealta vallankumoukselliselta tieltä, jonka on vietävä se demokraattiseen tasavaltaan.

Riittääkö proletariaatilla voimia kulkea tätä tietä loppuun asti, riittääkö sillä voimia selviytyä kunnialla siitä jättiläismäisestä, verisestä taistelusta, joka sen on käytävä tällä tiellä?

Kyllä riittää!

Niin ajattelee itse proletariaatti ja valmistautuu rohkeasti ja päättävästi taisteluun.

„Kavkazski Rabotshi Listok“ [53] № 1,
marraskuun 20 pnä 1905

Artikkeli ilman allekirjoitusta

KAKSI OTTELUA

(Tammikuun 9 päivän johdosta)

Muistanette viime vuoden tammikuun 9 päivän... Se oli päivä, jolloin Pietarin proletariaatti joutui vastatusten tsaarin hallituksen kanssa ja vasten tahtoaan otteli sen kanssa. Niin, vasten tahtoaan, sillä se meni rauhallisin mielin tsaarin luo hakemaan „leipää ja oikeutta“, mutta se otettiin vastaan vihamielisesti ja se sai silmilleen kuularyöpyn. Se oli pannut toiveensa tsaarin kuviin ja kirkkolippuihin, mutta ne kummatkin revittiin riekaleiksi ja viskattiin sille vasten kasvoja, ja siten sille todistettiin silminnähtävästi, että asetta vastaan voidaan panna vain ase. Ja se tarttui aseeseen — mikäli sillä vain tuo ase jossain löytyi, — tarttui siihen ottaakseen vihollisen vastaan vihollisen tavoin ja kostaakseen sille. Mutta jätettyään taistelutantereelle tuhansia uhreja ja kärsittyään suurta mieshukkaa se perääntyi kätkien vihan sydämeensä...

Siitä muistuttaa meille viime vuoden tammikuun 9 päivä.

Tänään, kun Venäjän proletariaatti viettää tammikuun 9 päivän vuosipäivää, on paikallaan asettaa kysymys: miksi Pietarin proletariaatti viime vuonna

perääntyi silloisessa ottelussa ja missä suhteessa silloinen ottelu eroaa joulukuun yleisestä ottelusta?

Se perääntyi ennen kaikkea siksi, ettei sillä ollut sitä vähintäkään määrää vallankumouksellista valveutuneisuutta, joka on kapinan voitolle ehdottoman välttämätön. Kun proletariaatti menee rukouksin ja toivein verisen tsaarin luo, joka on rakentanut koko olemassaolonsa kansan sortamiselle, kun proletariaatti menee luottamuksellisesti kirotun vihollisensa luo anomaan „leivänmurusta", niin voiko sellainen kansa päästä voitolle katutaistelussa?..

Tosin sitten lyhyen ajan kuluttua kiväärien yhteislaukaukset avasivat petetyn proletariaatin silmät näyttämällä sille selvästi itsevaltiuden inhoittavan hahmon, tosin se jo huudahti suuttuneena: „Tsaari on hutkinut meitä, hutkitaanpa mekin häntä!", mutta mitä järkeä siinä on, ellei kädessäsi ole asetta, mitä voit sinä tehdä paljain käsin katutaistelussa, vaikka olisit valveutunutkin, sillä eikö vihollisen kuula lävistä yhtä hyvin valveutuneen päätä kuin valveutumattomankin?

Niin, aseiden puuttuminen oli Pietarin proletariaatin perääntymisen toinen syy.

Mutta mitä olisi voinut tehdä Pietari yksinään, vaikka sillä olisi ollutkin aseet? Kun Pietarissa vuoti veri ja rakennettiin barrikaadeja, niin muissa kaupungeissa ei kukaan liikauttanut sormeaankaan — juuri siksi hallitus saattoi tuoda sotajoukkoja muilta paikkakunnilta ja valella kadut verellä. Vasta sitten, kun Pietarin proletariaatti, haudattuaan kaatuneet toverinsa maan poveen, oli palannut arkipäiväisiin puuhiinsa, vasta sitten kajahti eri kaupungeissa lakkoon ryhtyneiden työläisten vastaus: tervehdys Pietarin

sankareille! Mutta kenelle ja mitä saattoi antaa tuo myöhästynyt tervehdys? Juuri sen vuoksi hallitus ei ottanut vakavalta kannalta noita hajanaisia ja järjestymättömiä esiintymisiä ja ilman suurempaa vaivaa löi hajalle erillisiksi ryhmiksi pirstoutuneen proletariaatin.

Siis järjestyneen yleisen kapinan puuttuminen, proletariaatin esiintymisten järjestymättömyys — se oli Pietarin proletariaatin perääntymisen kolmas syy.

Ja kukapa olisi järjestänyt yleisen kapinan? Kansa kokonaisuudessaan ei voinut ottaa sitä tehtäväkseen, eikä proletariaatin etumainen osa, proletariaatin puolue, ollut itsekään järjestäytynyt, kun sitä raatelivat erimielisyydet puolueessa — sisäinen sota, puolueen kahtiajakautuminen heikensivät sitä päivästä toiseen. Ei ole ihmeteltävää, että kahtiajakaantunut nuori puolue ei pystynyt ottamaan tehtäväkseen yleisen kapinan järjestämistä.

Siis yhtenäisen ja lujasti yhteenliittyneen puolueen puuttuminen — se oli proletariaatin perääntymisen neljäs syy.

Ja vihdoin, kun talonpoikaisto ja sotajoukot eivät yhtyneet kapinaan eivätkä tuoneet siihen uusia voimia, niin sekin tapahtui siksi, että ne eivät voineet nähdä heikossa ja lyhytaikaisessa kapinassa erikoista voimaa, ja kuten tunnettua, heikkoihin ei liitytä.

Tämän vuoksi Pietarin sankarillinen proletariaatti perääntyi viime vuoden tammikuussa.

Aika kului. Kriisin ja oikeudettomuuden liikkeelle saattama proletariaatti valmistautui uuteen otteluun. Erehtyivät ne, jotka luulivat, että tammikuun 9 päivän uhrit tappavat proletariaatissa kaiken taistelu-

tahdon. Päinvastoin, se valmistautui „viimeiseen" otteluun entistä kiihkeämmin ja uhrautuvammin, taisteli sotaväkeä ja kasakoita vastaan vieläkin urhoollisemmin ja sitkeämmin. Matruusien kapina Mustalla merellä ja Itämerellä, työläisten kapinat Odessassa, Lodzissa ja muissa kaupungeissa sekä talonpoikain herkeämättömät yhteenotot poliisien kanssa todistivat selvästi, millainen sammumaton vallankumoustuli palaa kansan rinnassa.

Vallankumouksellista valveutuneisuutta, jota proletariaatilla ei ollut riittävästi tammikuun 9 päivänä, se on viime aikoina hankkinut itselleen hämmästyttävän nopeasti. Sanotaan, että kymmenen propagandavuotta ei olisi voinut antaa niin paljon proletariaatin valveutuneisuuden kasvulle kuin kapinapäivät antoivat. Niin sen täytyykin olla, sillä luokkaottelujen prosessi on se suuri koulu, jossa kansan vallankumouksellinen valveutuneisuus kasvaa ei päivä päivältä, vaan tunti tunnilta.

Yleinen aseellinen kapina, jota alkuaikoina julisti vain proletariaatin pienehkö ryhmä, aseellinen kapina, johon eräät toverit suhtautuivat jopa epäilevästikin, sai vähitellen osakseen proletariaatin kannatuksen — ja proletariaatti järjesteli kuumeisesti punaisia joukko-osastoja, hankki aseita j.n.e. Lokakuun suurlakko osoitti havainnollisesti proletariaatin samanaikaisen esiintymisen mahdolliseksi. Siten tuli todistetuksi järjestetyn kapinan mahdollisuus, ja proletariaatti lähti päättävästi tälle tielle.

Tarvittiin vain lujasti yhteenliittynyttä puoluetta, yhtenäistä ja jakautumatonta sosialidemokraattista puoluetta, joka olisi johtanut yleisen kapinan järjes-

tämistä, yhdistänyt eri kaupunkien hajallaan suorittamaa vallankumousvalmistelua ja ottanut itselleen hyökkäyksen aloitteen. Tämä sitäkin suuremmalla syyllä, kun itse elämä valmisteli uutta nousua — kriisi kaupungissa, nälänhätä maaseudulla ja muut niiden kaltaiset syyt tekivät päivä päivältä uuden vallankumouksellisen purkauksen kiertämättömäksi. Onnettomuus oli siinä, että sellaista puoluetta vasta silloin perustettiin: kahtiajakautumisen uuvuttama puolue oli vasta toipumassa ja saattoi järjestykseen yhdistämisasiaa. Juuri tuona ajankohtana Venäjän proletariaatti joutui toiseen otteluun, mainehikkaaseen joulukuun otteluun.

Puhukaamme nyt tästä ottelusta.

Kun me sanoimme tammikuun ottelusta, että siltä puuttui vallankumouksellista valveutuneisuutta, niin joulukuun ottelusta meidän on sanottava, että nyt sellainen valveutuneisuus oli olemassa. Yksitoista vallankumouksellisen myrskyn kuukautta oli riittävästi avannut Venäjän taistelevan proletariaatin silmät, ja tunnuksista: Alas itsevaltius! Eläköön demokraattinen tasavalta! oli tullut päiväntunnuksia, joukkojen tunnuksia. Siinä te ette olisi enää nähneet kirkkolippuja ettekä pyhäinkuvia ja tsaarin kuvia — niiden tilalla liehui punaisia lippuja sekä koreili Marxin ja Engelsin kuvia. Siinä te ette olisi enää kuulleet virsien veisuuta ettekä „herra tsaaria varjelkoon“ — niiden tilalla kaikuivat sortajia tyrmistävät „Marseljeesin“ ja „Varshavjankan“ säveleet.

Siis vallankumoukselliseen valveutuneisuuteen nähden joulukuun ottelu erosi perusteellisesti tammikuun ottelusta.

Tammikuun ottelulla ei riittänyt aseistusta, kansa meni silloin taisteluun aseettomana. Joulukuun ottelu otti askeleen eteenpäin, kaikki taistelijat pyrkivät nyt kiihkeästi käsiksi aseisiin ja taistelivat revolverit, kiväärit, pommit ja joissain paikoin konekivääritkin käsissään. Aseita on hankittava aseilla — siitä tuli päiväntunnus. Kaikki hakivat asetta, kaikki tunsivat aseen välttämättömyyden, surullista oli vain se, että itse aseita oli hyvin vähän ja vain pienehkö joukko proletaareja saattoi esiintyä aseistettuna.

Tammikuun kapina oli aivan hajanaista ja järjestymätöntä, siinä toimi jokainen onnenkaupalla. Joulukuun kapina otti siinäkin askeleen eteenpäin. Pietarin ja Moskovan työväen edustajain Neuvostot sekä „enemmistön" ja „vähemmistön" keskukset „ryhtyivät toimenpiteisiin", sikäli kuin se oli mahdollista, jotta vallankumouksellinen esiintyminen olisi ollut samanaikaista — ne kutsuivat Venäjän proletariaattia hyökkäämään samanaikaisesti. Sitävastoin tammikuun kapinan aikana ei tehty mitään sentapaista. Mutta koska tämän kutsun edellä ei oltu tehty pitkäaikaista ja sitkeätä puoluetyötä kapinan valmistelemiseksi, niin kutsu jäi kutsuksi ja kapina oli tosiasiassa hajanaista, järjestymätöntä. Havaittiin vain pyrkimys samanaikaiseen ja järjestyneeseen kapinaan.

Tammikuun kapinaa „johtivat" pääasiassa Gaponit. Joulukuun kapinalla oli siinä suhteessa se etuisuus, että sen johdossa olivat sosialidemokraatit. Mutta surullista oli se, että viimemainitut oli hajoitettu erillisiksi ryhmiksi, eivät muodostaneet yhtenäistä, lujasti yhteenliittynyttä puoluetta, eivätkä he sen vuoksi voineet toimia yhdenmukaisesti. Vieläkin kerran Venä-

jän sosialidemokraattinen työväenpuolue kohtasi kapinan ollessaan valmistautumaton ja hajanainen... Tammikuun ottelulla ei ollut minkäänlaista suunnitelmaa, se ei pitänyt ohjeenaan mitään määrättyä politiikkaa, sillä ei ollut edessään kysymystä: hyökkäys vaiko puolustus? Joulukuun ottelulla oli vain se etuisuus, että se asetti selvästi tämän kysymyksen, mutta senkin vasta taistelun kulussa eikä aivan sen alussa. Mitä tulee tuon kysymyksen ratkaisuun, niin joulukuun kapina ilmaisi samanlaista heikkoutta kuin tammikuunkin kapina. Jos Moskovan vallankumoukselliset olisivat aivan alusta lähtien noudattaneet hyökkäyspolitiikkaa, jos he olisivat aivan alussa hyökänneet, sanokaamme, Nikolain asemalle ja vallanneet sen haltuunsa, niin kapina olisi tietysti ollut pitempiaikainen ja olisi saanut suotuisamman suunnan. Tai esimerkiksi, jos latvialaiset vallankumoukselliset olisivat päättävästi ajaneet hyökkäyspolitiikkaa eivätkä olisi alkaneet horjua, niin he olisivat tietysti ennen kaikkea vallanneet haltuunsa tykkipatterit ja riistäneet siten kaiken tuen hallintokoneistolta, joka alussa antoi vallankumouksellisten ottaa haltuunsa kaupunkeja, mutta sitten, siirryttyään uudelleen hyökkäykseen, tykkien avulla otti takaisin vallatut paikkakunnat [54]. Samaa on sanottava muistakin kaupungeista. Marx ei suotta sanonut: kapinassa voittaa rohkeus, ja loppuun asti rohkea voi olla vain se, joka noudattaa hyökkäyspolitiikkaa.

Juuri tästä aiheutui proletariaatin perääntyminen joulukuun puolivälissä.

Kun talonpoikaisto ja sotaväki eivät valtavalta osaltaan yhtyneet joulukuun otteluun, kun tämä

ottelu aiheutti jopa tyytymättömyyttäkin eräissä „demokraattisissa“ piireissä, niin se tapahtui siksi, ettei ottelulla riittänyt sitä voimaa ja jatkuvaisuutta, jotka ovat niin välttämättömiä kapinan laajenemiselle ja sen voitolle.

Sanotusta käy selväksi, mitä meidän, Venäjän sosialidemokraattien, on tehtävä tänään.

Ensinnäkin tehtävämme on viedä päätökseen jo aloittamamme työ — yhtenäisen ja jakautumattoman puolueen muodostaminen. „Enemmistön“ ja „vähemmistön“ yleisvenäläiset konferenssit ovat jo laatineet yhdistymisen organisatooriset perusteet. On hyväksytty Leninin esittämä sanamuoto puolueen jäsenyydestä ja demokraattinen sentralismi. Aatteelliset ja käytännön keskukset ovat jo yhtyneet ja paikallisjärjestöjen yhdistäminen on jo suoritettu miltei loppuun. Tarvitaan vain yhdistävä edustajakokous, joka vie muodollisesti päätökseen tosiasiallisen yhdistymisen ja siten antaa meille yhtenäisen ja jakautumattoman Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen. Meidän tehtävämme on edistää tätä meille kallista asiaa ja huolellisesti valmistella yhdistävää edustajakokousta, jonka, kuten tunnettua, tulee kokoontua lähiaikoina.

Toiseksi, tehtävämme on auttaa puoluetta aseellisen kapinan järjestämisessä, puuttua aktiivisesti tähän pyhään asiaan ja uupumatta tehdä työtä sen hyväksi. Tehtävämme on kartuttaa moninkertaisesti punaisia joukko-osastoja, kouluttaa ja liittää niitä toisiinsa, tehtävämme on hankkia aseilla aseita, tutkia valtionvirastojen sijaintia, arvioida vihollisen voimat, tutkia sen vahvat ja heikot puolet sekä sen mukaisesti

laatia kapinasuunnitelma. Tehtävämme on harjoittaa järjestelmällistä agitatiota kapinan puolesta armeijassa ja maaseudulla, etenkin kaupunkeja lähellä sijaitsevissa kylissä, aseistaa noiden kylien luotettuja aineksia j.n.e., j.n.e. ...

Kolmanneksi, tehtävämme on heittää pois kaikenlainen horjunta, tuomita kaikenlainen epämääräisyys ja ajaa päättävästi hyökkäyspolitiikkaa...

Sanalla sanoen **lujasti yhteenliittynyt puolue, puolueen järjestämä kapina ja hyökkäyspolitiikka** — niitä me tarvitsemme tänään kapinan voittoa varten.

Ja tämä tehtävä tulee sitä kärkevämmäksi ja pakottavammaksi, mitä enemmän laajenee ja lisääntyy nälänhätä maaseudulla ja teollisuuskriisi kaupungissa.

Eräiden mieliin näyttää päässeen epäilys tämän aakkosellisen totuuden paikkansapitäväisyydestä, ja he puhuvat toivottomina: mitä puolue voi tehdä, olipa se vaikka yhtenäinenkin, kun se ei pysty liittämään lujasti ympärilleen proletariaattia, sillä proletariaattihan on muka nujerrettu, se on kadottanut toivon eikä se voi ajatellakaan aloitetta, pelastustahan meidän on nyt muka odotettava maaseudulta ja aloitteen on tultava sieltä j.n.e. Ei voida olla huomauttamatta, että toverit, jotka ajattelevat tuolla tavoin, ovat pahasti hakoteillä. Proletariaattia ei ole suinkaan nujerrettu, sillä proletariaatin nujertaminen merkitsee sen kuolemaa, päinvastoin, se elää edelleenkin ja voimistuu päivä päivältä. Se on vain peräänynyt voidakseen voimat koottuaan lähteä viimeiseen otteluun tsaarin hallitusta vastaan.

Kun Moskovan — sen samaisen Moskovan, joka tosiasiassa johti joulukuun kapinaa,— työväen edusta-

jain Neuvosto julisti joulukuun 15 päivänä koko kansan kuullen: me keskeytämme tilapäisesti taistelun siinä tarkoituksessa, että valmistaudumme vakavasti nostamaan jälleen kapinan lipun,—niin se ilmaisi koko Venäjän proletariaatin hartaimmat ajatukset.

Ja kun eräät toverit sittenkin kieltävät tosiasioita, kun he eivät enää pane toiveita proletariaattiin, vaan tarrautuvat nyt maaseudun porvaristoon, niin herää kysymys: keiden kanssa me olemme tekemisissä, sosialisti-vallankumouksellisten vaiko sosialidemokraattien kanssa, sillä yksikään sosialidemokraatti ei rupea epäilemään sitä totuutta, että maaseudun tosiasiallinen (eikä ainoastaan aatteellinen) johtaja on kaupungin proletariaatti.

Meille vakuuteltiin aikoinaan, että itsevaltius oli nujerrettu lokakuun 17 päivän jälkeen, mutta me emme uskoneet siihenkään, sillä itsevaltiuden nujertaminen merkitsee sen kuolemaa, mutta se ei ollut suinkaan kuollut, vaan vieläpä kokosi uusia voimia uutta hyökkäystä varten. Me sanoimme, että itsevaltius vain perääntyi. Me osoittauduimme olleen oikeassa...

Ei, toverit! Venäjän proletariaattia ei ole nujerrettu, se on vain perääntynyt ja valmistautuu nyt uusiin mainehikkaisiin taisteluihin. Venäjän proletariaatti ei laske käsistään veren värjäämää lippua, se ei luovuta kenellekään kapinan johtoa, se tulee olemaan ainoa Venäjän vallankumouksen arvonmukainen johtaja.

Tammikuun 7 pnä 1906

Julkaistaan VSDTP:n Kaukaasian liittokomitean painattaman kirjasen tekstin mukaan

Käännetty gruusian kielestä

VALTAKUNNANDUUMA JA SOSIALIDEMOKRATIAN TAKTIIKKA[55]

Te olette kai kuulleet talonpoikain vapauttamisesta. Se oli aikaa, jolloin hallitus sai kaksinkertaisen iskun: ulkoapäin — tappion Krimillä, sisältäpäin — talonpoikaisliikkeen. Siksipä hallitus, jota hutkittiin kahdelta puolelta, oli pakoitettu myöntymään ja alkoi puhua talonpoikain vapauttamisesta: „Meidän täytyy itse ylhäältäpäin vapauttaa talonpojat, sillä muuten kansa nousee kapinaan ja omin käsin hankkii vapautuksen alhaaltapäin". Me tiedämme, minkälainen „vapautus ylhäältäpäin" se oli... Ja kun silloin kansa antoi pettää itseään, kun hallituksen onnistui toteuttaa farisealaiset suunnitelmansa, kun se reformien avulla lujitti asemaansa ja siten lykkäsi tuonnemmaksi kansan voittoa, niin se merkitsee muun muassa, että kansa ei silloin vielä ollut valmistautunut ja sitä voitiin helposti pettää.

Samanlainen historia toistuu Venäjän elämässä nytkin. Kuten tunnettua, nytkin hallitus saa samanlaisen kaksinkertaisen iskun: ulkoapäin — tappion Mandshuriassa, sisältäpäin — kansanvallankumouksen. Kuten tunnettua, hallitus, jota hutkitaan kahdelta puolelta, on

pakoitettu myöntymään vieläkin kerran ja samoin kuin silloinkin puhuu „reformeista ylhäältäpäin“: „Meidän täytyy antaa ylhäältäpäin kansalle Valtakunnanduuma, sillä muuten kansa nousee kapinaan ja kutsuu itse koolle alhaaltapäin Perustavan kokouksen“. Kutsumalla koolle Duuman he tahtovat näinollen tukahduttaa kansanvallankumouksen aivan samalla tavoin kuin he jo kerran tukahduttivat suuren talonpoikaisliikkeen „vapauttamalla talonpojat“.

Tästä juontuu meidän tehtävämme — on kaikella päättäväisyydellä tehtävä tyhjäksi taantumuksen suunnitelmat, lakaistava pois Valtakunnanduuma ja siten raivattava tie kansanvallankumoukselle.

Mutta mikä on Duuma, keitä siihen kuuluu?

Duuma on tynkäparlamentti. Vain sanoissa sillä tulee olemaan ratkaiseva äänioikeus, mutta todellisuudessa sillä tulee olemaan ainoastaan neuvotteleva äänioikeus, sillä sen yläpuolella tulee olemaan sensoreina yläkamari ja hampaisiin asti aseistettu hallitus. Manifestissa sanotaan suoraan, ettei ainoatakaan Duuman päätöstä voida panna täytäntöön, elleivät sitä hyväksy yläkamari ja tsaari.

Duuma ei ole kansanparlamentti, vaan se on kansan vihollisten parlamentti, sillä Duuman vaalit eivät tule olemaan yleiset, yhtäläiset, välittömät eivätkä salaiset. Työläisille annetut mitättömät äänioikeudet ovat vain paperilla. 98 valitsijamiehéstä, joiden tulee valita edustajat Duumaan Tiflisin läänistä, vain kaksi voi olla työläisten valitsijamiestä, muiden 96 valitsijamiehen tulee kuulua toisiin luokkiin — niin sanoo manifesti. 32 valitsijamiehestä, joiden tulee lähettää edustajat Duumaan Batumin ja Suhumin vaali-

piiristä, vain yksi voi olla työläisten valitsijamies, muiden 31 valitsijamiehen on oltava toisten luokkien valitsijamiehiä — niin sanoo manifesti. Samaa on sanottava muistakin lääneistä. Ilman muuta on selvää, että edustajiksi tulee vain muiden luokkien edustajia. **Ei ainoatakaan työläisten edustajaa, ei ainoatakaan ääntä työläisille — sellaisille perusteille rakentuu Duuma.** Kun tähän kaikkeen vielä lisätään sotatilanne, kun otetaan huomioon sanan-, paino-, kokoontumis- ja yhdistymisvapauden kielto, niin on itsestään selvää, millaista väkeä kerääntyy tsaarin Duumaan...

Sanomattakin on selvää, että sitä suuremmalla päättäväisyydellä meidän on pyrittävä lakaisemaan pois tuo Duuma ja nostamaan vallankumouksen lippu.

Miten me voimme lakaista pois Duuman: osallistumalla vaaleihin vaiko boikottoimalla vaaleja — siitä on nyt kysymys.

Eräät sanovat: meidän on välttämättä osallistuttava vaaleihin sotkeaksemme taantumuksen laskemiin verkkoihin itsensä taantumuksen ja murtaaksemme siten lopullisesti Valtakunnanduuman.

Toiset vastaavat heille: osallistumalla vaaleihin te tahtomattanne autatte taantumusta Duuman perustamisessa ja siten takerrutte itse molemmista jaloistanne taantumuksen laskemiin verkkoihin. Ja se merkitsee, että ensin te yhdessä taantumuksen kanssa perustatte tsaarin Duuman, mutta sitten elämän painostuksesta yritätte hävittää itse perustamaanne Duumaa, mikä ei sovi yhteen politiikkamme periaatteellisuuden vaatimusten kanssa. Joko tahi: joko teidän on kieltäydyttävä osallistumasta vaaleihin ja käytävä

murtamaan Duumaa tahi kieltäydyttävä tuosta Duuman murtamisesta ja käytävä vaaleihin siinä mielessä, ettette sitten joutuisi hävittämään sitä, minkä olette itse perustaneet.

On selvää, että ainoa oikea tie on aktiivinen boikotti, jonka avulla me eristämme taantumuksen kansasta, järjestämme Duuman murtamisen ja siten riistämme tuolta tynkäparlamentilta kaiken maaperän.

Niin ajattelevat boikotin kannattajat.

Kuka heistä on oikeassa?

Todelliselle sosialidemokraattiselle taktiikalle on välttämätöntä kaksi ehtoa: ensimmäinen on se, ettei se saa olla ristiriidassa yhteiskuntaelämän kulun kanssa, ja toinen se, että sen on nostatettava joukkojen vallankumouksellista henkeä yhä korkeammalle.

Vaaleihin osallistumistaktiikka on ristiriidassa yhteiskuntaelämän kulun kanssa, sillä elämä horjuttaa Duuman tukipylväitä, mutta vaaleihin osallistuminen lujittaa sen tukipylväitä ja on siten ristiriidassa elämän kanssa.

Sitävastoin boikottitaktiikka johtuu aivan itsestään vallankumouksen kulusta, sillä yhdessä vallankumouksen kanssa se ihan alusta lähtien saattaa poliisi-Duuman huonoon valoon ja horjuttaa sen tukipylväitä.

Vaaleihin osallistumistaktiikka heikentää kansan vallankumouksellista henkeä, sillä osallistumisen kannattajat kutsuvat kansaa poliisivaaleihin eikä vallankumouksellisiin tekoihin, he näkevät pelastuksen äänestyslipuissa eivätkä kansan liikkeellelähdössä. Ja poliisivaalit synnyttävät kansassa petollisen käsityksen Valtakunnanduumasta, herättävät siinä pettäviä toiveita ja pakostakin saattavat sen ajattelemaan:

Duuma ei nähtävästi ole niinkään huono, muuten eivät sosialidemokraatit neuvoisi meitä osallistumaan siihen, ehkä meille onni hymyilee ja Duuma koituu meille hyödyksi.

Mutta boikottitaktiikka ei kylvä minkäänlaisia pettäviä toiveita Duumaan nähden, vaan sanoo suoraan ja selvästi, että ainoa pelastus on kansan voitokkaassa esiintymisessä, että kansan vapautus voidaan toteuttaa vain kansan omin käsin, ja koska Duuma on haittana tälle, on nyt heti käytävä sitä syrjäyttämään. Tässä kansa perustaa laskelmansa vain itseensä ja heti alusta alkaen ottaa vihamielisen kannan Duumaan pitäen sitä taantumuksen linnakkeena, ja tämä tulee yhä enemmän nostattamaan sen vallankumouksellista henkeä valmistellen maaperää yleiselle voitokkaalle esiintymiselle.

Vallankumouksellisen taktiikan tulee olla selvän, täsmällisen ja määritellyn, ja boikottitaktiikalla ovatkin juuri nämä ominaisuudet.

Sanotaan: yksistään sanallinen agitatio ei riitä, joukot on saatava tosiasioiden avulla vakuuttuneiksi Duuman kelvottomuudesta ja siten edistettävä Duuman murtamista, ja kaikkea tätä varten on tarpeen vaaleihin osallistuminen eikä aktiivinen boikotti.

Me vastaamme siihen. Sanomattakin on selvää, että tosiasioihin perustuvalla agitatiolla on paljon suurempi merkitys kuin sanallisella selityksellä. Juuri sen vuoksi me menemme **kansan** vaalikokouksiin osoittaaksemme kansalle silminnähtävästi **taistelussa** muita puolueita vastaan, **yhteentörmäyksissä** niitä vastaan taantumuksen ja porvariston valapattoisuuden sekä siten „agitoidaksemme tosiasiain avulla“ valitsijoita.

Ja elleivät toverit tyydy tähän, jos he tähän kaikkeen lisäävät vielä osallistumisen vaaleihin, niin täytyy huomauttaa, että vaalit sinänsä — äänestyslippujen antaminen tai antamatta jättäminen — eivät lisää hituistakaan enempää „tosiasioihin perustuvaan“ kuin „sanalliseenkaan“ agitatioon. Mutta vahinko siitä on suuri, sillä osallistumisen kannattajat tahtomattaankin hyväksyvät tällaisella „tosiasioihin perustuvalla agitatiolla“ Duuman olemassaolon ja siten lujittavat maaperää sen alla. Millä sitten toverit tahtovat korvata tämän valtavan vahingon? Äänestyslippujen vaaliuurnaan laskemisellako? Siitä ei kannata edes puhuakaan.

Toisaalta „tosiasioihin perustuvalla agitatiolla“ on myös oltava rajansa. Kun Gapon risteineen ja pyhäinkuvineen marssi Pietarin työläisten etunenässä, niin hän myöskin sanoi: kansa, nähkääs, uskoo tsaarin hyvyyteen, se ei ole vielä tullut vakuuttuneeksi virkavallan rikollisuudesta, ja meidän on vietävä se tsaarin palatsille. Gapon tietysti erehtyi. Hänen taktiikkansa oli vahingollista taktiikkaa, minkä todisti tammikuun 9 päivä. Ja tämä merkitsee, että meidän on pysyttävä mahdollisimman kaukana gaponilaisesta taktiikasta. Boikottitaktiikka onkin ainoata taktiikkaa, joka perinpohjin hylkää Gaponin kujeet.

Sanotaan: boikotti irtaannuttaa kansanjoukot niiden etujoukosta, sillä boikotin aikana teitä seuraa ainoastaan etujoukko, kun taas kansanjoukot jäävät taantumuksellisten ja liberaalien mukaan, jotka saavat ne vedetyksi omalle puolelleen.

Me sanomme tähän, että siellä, missä sellainen ilmiö havaitaan, siellä nähtävästi kansanjoukot ovat

myötämielisiä muille puolueille eivätkä kuitenkaan valitse sosialidemokraatteja valtuutetuiksi, osallistuimmepa me vaaleihin miten tarmokkaasti tahansa. Eiväthän vaalit sinänsä voi vallankumouksellistaa joukkoja! Mitä taas tulee vaaliagitatioon, niin sitä harjoittaa kumpikin puoli sillä erotuksella, että boikotin kannattajat harjoittavat leppymättömämpää ja päättäväisempää agitatiota Duumaa vastaan kuin vaaleihin osallistumisen kannattajat, sillä Duuman räikeä arvostelu voi saattaa joukot luopumaan vaaleista, mutta se ei kuulu vaaleihin osallistumisen kannattajain suunnitelmiin. Jos tämä agitatio tehoaa, niin kansa liittyy lujasti sosialidemokraattien ympärille, ja kun he kutsuvat Duuman boikottiin, kansa seuraa viipymättä heitä, ja taantumukselliset jäävät yksin kuuluisine huligaaneineen. Jos taas agitatio „ei tehoa“, silloin eivät vaalit aiheuta mitään muuta kuin vahinkoa, sillä Duumaan osallistumisen taktiikalla me olemme pakoitettuja hyväksymään taantumuksellisten toiminnan. Kuten näette, boikotti on paras keino kansan liittämiseksi lujasti sosialidemokratian ympärille, tietenkin siellä, missä tällainen luja yhteenliittyminen on mahdollista, mutta siellä, missä se on mahdotonta, vaalit eivät aiheuta mitään muuta kuin vahinkoa.

Sen lisäksi Duumaan osallistumisen taktiikka sumentaa kansan vallankumouksellista valveutuneisuutta. Asianlaita on niin, että kaikki taantumukselliset ja liberaaliset puolueet osallistuvat vaaleihin. Millainen ero on niiden ja vallankumouksellisten välillä — siihen kysymykseen ei osallistumistaktiikka anna joukoille suoraa vastausta. Joukot saattavat helposti sekoittaa epävallankumoukselliset kadetit vallan-

kumouksellisiin sosialidemokraatteihin. Sitävastoin boikottitaktiikka vetää jyrkän rajan vallankumouksellisten ja epävallankumouksellisten välille, jotka tahtovat Duuman avulla pelastaa vanhan valtakomennon perustukset. Ja tämän rajan vetämisellä on suuri merkitys kansan vallankumoukselliselle valistamiselle.

Ja lopuksi meille sanotaan, että me muka vaalien avulla muodostamme työväenedustajien Neuvostoja ja siten liitämme organisatoorisesti yhteen vallankumouksellisia joukkoja.

Me vastaamme tähän, että nykyisissä olosuhteissa, kun vieläpä kaikkein maltillisimpienkin kokouksien osanottajia vangitaan, työväenedustajain Neuvostojen toiminta on aivan mahdotonta ja siis tuollaisen tehtävän asettaminen on itsepetosta.

Osallistumistaktiikka on siis pakostakin omiaan lujittamaan tsaarin Duumaa, heikentämään joukkojen vallankumouksellista henkeä, sumentamaan kansan vallankumouksellista valveutuneisuutta, eikä se pysty luomaan minkäänlaisia vallankumouksellisia järjestöjä, on ristiriidassa yhteiskunnallisen elämän kehityksen kanssa ja sellaisena sosialidemokratian on se hylättävä.

Boikottitaktiikka — siihen suuntaan kulkee nyt vallankumouksen kehitys. Tähän samaan suuntaan on myöskin sosialidemokratian kuljettava.

Sanomalehti „Gantiadi" („Koitto") № 3, maaliskuun 8 pnä 1906

Allekirjoitus: I. Besoshvili

Käännetty gruusian kielestä

AGRAARIKYSYMYS

I

Vanhaa järjestelmää murretaan, maaseutu on alkanut liikehtiä. Vielä eilen poljettu ja nöyryytetty talonpoikaisto nousee tänään jaloilleen ja suoristaa selkäänsä. Vielä eilen avuton talonpoikaisliike vyöryy tänään rajun virran tavoin vanhaa järjestystä vastaan: pois tieltä tai muuten pyyhkäisen menemään! „Talonpojat tahtovat saada tilanherrain maat", „talonpojat tahtovat hävittää maaorjuuden jätteet" — sellaisia ääniä kuuluu nyt Venäjän kapinaannousseissa kylissä. Ne erehtyvät, jotka luulevat voivansa kuulilla pakoittaa talonpojat vaikenemaan: elämä on näyttänyt meille, että kuulat yhä enemmän kiihdyttävät ja kärjistävät talonpoikain vallankumouksellista liikettä.

Erehtyvät myöskin ne, jotka yrittävät pelkillä lupauksilla ja „talonpoikaispankeilla" saada talonpojat rauhoittumaan: talonpojat tahtovat maata, he näkevät untakin tuosta maasta eivätkä tietenkään rauhoitu, ennenkuin ovat ottaneet käsiinsä tilanherrain maat.

Mitä heille voivat antaa pelkät lupaukset ja jotkin „talonpoikaispankit“?

Talonpojat tahtovat ottaa haltuunsa tilanherrain maat. He yrittävät sitä tietä hävittää maaorjuuden jätteet, ja sen, joka ei petä talonpoikia, on pyrittävä ratkaisemaan agraarikysymys juuri tällä pohjalla.

Mutta kuinka talonpoikaisto voi saada käsiinsä tilanherrain maat?

Sanotaan, että ainoa ratkaisu on maiden „lunastuksessa helpoilla ehdoilla“. Hallituksella ja tilanherroilla on paljon vapaita maita, sanovat nuo herrat meille, ja jos talonpojat lunastavat nuo maat, niin kaikki järjestyy itsestään ja siten sudet tulevat kylläisiksi ja lampaat säilyvät ehjinä. Mutta sitä ei kysytä, millä sitten talonpojat lunastavat nuo maat, kun heiltä on jo kiskottu heidän oma nahkansakin eikä vain rahat. Sitä ei ajatella, että lunastuksessa talonpoikia petkutetaan työntämällä heille vain kelvotonta maata, kun taas kelvolliset maat jätetään itselle, niinkuin se osattiin tehdä jo „maaorjain vapautuksen“ yhteydessä! Ja miksi talonpoikain pitäisi lunastaa ne maat, jotka ovat kuuluneet heille ammoisista ajoista lähtien? Eivätkö niin kruunun kuin tilanherrainkin maat ole talonpoikain hiellä kasteltuja, eivätkö nuo maat ole kuuluneet talonpojille, eikö talonpojilta ole otettu pois tuota isäin ja isoisäin omaisuutta? Missä on oikeudenmukaisuus, kun talonpoikia vaaditaan lunastamaan maita, jotka on otettu pois heiltä itseltään? Ja onko talonpoikaisliikettä koskeva kysymys osto- ja myyntikysymys? Eikö talonpoikaisliike ole tähdätty talonpoikain vapautta-

miseen? Mutta kuka sitten vapauttaa talonpojat maaorjuuden ikeestä, elleivät itse talonpojat? Mutta nuo herrat vakuuttavat meille, että tilanherrat vapauttavat talonpojat, kun vain heille viskataan rahtunen puhdasta rahaa. Ja miten luulisitte! Tuo „vapautus" on muka pantava toimeen tsaarin virkavallan johdolla, sen saman virkavallan, joka on monet kerrat ottanut tykein ja konekiväärein vastaan nälkäisen talonpoikaiston!

Ei! maiden lunastus ei pelasta talonpoikaistoa. Ne, jotka neuvovat heille „lunastusta helpoilla ehdoilla", ovat pettureita, sillä he yrittävät pyydystää talonpoikia välittäjämiesten verkkoihin eivätkä tahdo, että talonpoikien vapautus tapahtuisi talonpoikain omin käsin.

Jos talonpojat tahtovat ottaa haltuunsa tilanherrain maat, jos heidän on sitä tietä hävitettävä maaorjuuden jätteet, jos heitä ei pelasta „lunastus helpoilla ehdoilla", jos talonpoikain vapautuksen täytyy tapahtua talonpoikain omin käsin, niin ei ole mitään epäilemistä siinä, että ainoa tie on maiden ottaminen pois tilanherroilta, s.o. näiden maiden pakkoluovuttaminen.

Siinä on ratkaisu.

Kysytään: kuinka pitkälle tässä pakkoluovuttamisessa on mentävä, onko sillä raja, onko talonpoikain otettava ainoastaan osa maista vaiko kaikki maat?

Jotkut sanovat, että kaikkien maiden poisottaminen on jo liikaa, että talonpoikain tyydyttämiseksi riittää, kun otetaan pois vain osa maista. Otaksukaamme niin, mutta entä jos talonpojat vaativat enemmän? Emmehän me käy tielle poikkiteloin:

pysähtykää, älkää tuppautuko pitemmälle! Sehän olisi taantumuksellista! Ja eivätkö tapahtumat Venäjällä ole todistaneet, että talonpojat todella vaativat tilanherrain kaikkien maiden pakkoluovuttamista? Sitäpaitsi, mitä merkitsee „ottaa pois osa", minkälainen osa on otettava pois tilanherroilta, puolet vaiko kolmasosa? Kenen on ratkaistava tämä kysymys: tilanherrojen yksinään vaiko tilanherrojen ja talonpoikain yhdessä? Kuten näette, siihen jää vielä paljon tilaa huijaukselle, siinä voidaan vielä tinkiä tilanherrain ja talonpoikien kesken, ja se on perinpohjin ristiriidassa talonpoikain vapautusasian kanssa. Talonpoikain on kerta kaikkiaan omaksuttava se ajatus, että tilanherrain kanssa ei pidä tinkiä, vaan heitä vastaan on taisteltava. Maaorjuuden iestä ei pidä korjailla, vaan se on lyötävä pirstoiksi hävittääkseen maaorjuuden jätteet ikuisiksi ajoiksi. „On otettava pois vain osa" — se merkitsee maaorjuuden jätteiden korjailemista, mikä ei sovi yhteen talonpoikain vapautusasian kanssa.

On selvää, että ainoa tie on **kaikkien maiden ottaminen pois** tilanherroilta. Ainoastaan se voi viedä talonpoikaisliikkeen loppuun asti, ainoastaan se voi lisätä kansan tarmoa, ainoastaan se voi hajoittaa tuuleen maaorjuuden vanhentuneet jätteet.

Siis: maaseudun tämänpäiväinen liike on talonpoikain demokraattista liikettä. Tämän liikkeen päämäärä on maaorjuuden jätteiden hävittäminen. Mutta noiden jätteiden hävittämiseksi on pakkoluovutettava kaikki tilanherrain ja kruunun maat.

Eräät herrat syyttävät meitä: minkä vuoksi sosialidemokratia ei ole tähän mennessä vaatinut kaikkien

maiden pakkoluovuttamista, minkä vuoksi se on tähän asti puhunut vain „otrezkojen“ („poisleikattujen maiden“) pakkoluovuttamisesta?

Sen vuoksi, herrat, että vuonna 1903, jolloin puolue puhui „otrezkoista“, Venäjän talonpoikaistoa ei oltu vielä saatettu liikkeelle. Puolueen velvollisuus oli heittää maaseudulle sellainen tunnus, joka sytyttäisi talonpoikain sydämet ja nostattaisi talonpoikaiston maaorjuuden jätteitä vastaan. Juuri sellaisena tunnuksena olivat „otrezkat“, jotka toivat kirkkaasti Venäjän talonpoikaiston mieleen maaorjuuden jätteiden epäoikeudenmukaisuuden.

Mutta sitten ajat muuttuivat. Talonpoikaisliike kasvoi. Sitä ei nyt enää tarvitse saada aikaan, se myllertää ilmankin. Tänään ei kysymys ole siitä, **miten talonpoikaisto on saatava liikkeelle,** vaan siitä, **mitä liikkeelle lähteneen talonpoikaiston on vaadittava.** On selvää, että tässä tarvitaan määrättyjä vaatimuksia, ja puolue sanookin talonpoikaistolle, että sen on vaadittava tilanherrain ja kruunun kaikkien maiden pakkoluovuttamista.

Ja tämä merkitsee, että kaikella on oma aikansa ja paikkansa, niin „otrezkoilla“ kuin kaikkien maiden pakkoluovuttamisellakin.

II

Me näimme, että maaseudun nykyinen liike on talonpoikain vapautusliikettä, näimme myöskin, että talonpoikain vapauttamiseksi on hävitettävä **maaorjuuden** jätteet, ja noiden jätteiden hävittämiseksi on taas tilanherroilta ja kruunulta otettava pois kaikki

maat, jotta saataisiin raivattua tie uudelle elämälle, kapitalismin vapaalle kehitykselle.

Olettakaamme, että tämä kaikki on tapahtunut. Kuinka silloin nuo maat on jaettava, kenen omaisuudeksi ne on annettava?

Eräät sanovat, että poisotetut maat on annettava kyläkunnalle **yhteiseksi** omaisuudeksi, että **jo nyt** on hävitettävä maan **yksityisomistus** ja siten kyläkunnista on tuleva maiden täydellinen isäntä, ja sitten kyläkunta itse jakaa talonpojille **yhtäläiset** „lohkot“ ja niinollen jo nyt toteutuu sosialismi maaseudulla — palkkatyön asemesta vakiintuu tasapuolinen maankäyttö.

Tätä nimitetään **„maiden sosialisoimiseksi“**, sanovat meille sosialisti-vallankumoukselliset.

Voimmeko me hyväksyä tuollaisen ratkaisun? Syventykäämme asian ytimeen. Alkakaamme siitä, että sosialisti-vallankumoukselliset tahtovat **alkaa** sosialismin toteuttamisen maaseudulta. Onko se mahdollista? Kaikille on tunnettua, että kaupunki on kehittyneempi kuin maaseutu, että kaupunki on maaseudun johtaja, ja siis kaikenlaisen sosialistisen asian on alettava kaupungista. Kuitenkin sosialisti-vallankumoukselliset tahtovat muuttaa maaseudun kaupungin johtajaksi ja pakoittaa maaseudun alkamaan sosialismin toteuttamisen, mikä on tietenkin mahdotonta maaseudun takapajuisuuden vuoksi. Tästä näkyy, että sosialisti-vallankumouksellisten „sosialismi“ tulee olemaan kuolleena syntynyt sosialismi.

Siirtykäämme nyt siihen, että he tahtovat **jo nyt** toteuttaa sosialismin maaseudulla. Sosialismin toteuttaminen on tavaratuotannon hävittämistä, rahatalou-

den lakkauttamista, kapitalismin murskaamista perustuksiaan myöten ja kaikkien tuotannonvälineiden yhteiskunnallistamista. Mutta sosialisti-vallankumoukselliset tahtovat jättää kaiken tämän koskemattomaksi ja yhteiskunnallistaa vain maan, mikä on kerrassaan mahdotonta. Jos tavaratuotanto pysyy järkkymättömänä, niin silloin maastakin tulee tavara, huomenna tai ylihuomenna se ilmestyy markkinoille ja sosialisti-vallankumouksellisten „sosialismi“ lentää ilmaan. On selvää, että he tahtovat toteuttaa sosialismin kapitalismin puitteissa, mikä on tietysti mahdotonta. Sen vuoksi sanotaankin, että sosialisti-vallankumouksellisten „sosialismi“ on porvarillista sosialismia.

Mitä tulee **tasapuoliseen maankäyttöön**, niin pitää huomauttaa, että ne ovat vain tyhjänpäiväisiä sanoja. Tasapuolinen maankäyttö vaatii varallisuustasavertaisuutta, mutta talonpoikaiston keskuudessa vallitsee varallisuuden erilaisuus, jota nykyinen demokraattinen vallankumous ei pysty hävittämään. Voidaanko ajatella, että kahdeksan härkäparin omistaja käyttää hyväkseen maata samassa määrin kuin sellainen isäntä, jolla ei ole ainoatakaan härkää? Mutta sosialisti-vallankumoukselliset luulevat, että „tasapuolinen maankäyttö“ hävittää palkkatyön ja tekee lopun pääoman kehityksestä, mikä on tietysti järjetöntä. Sosialisti-vallankumoukselliset ilmeisesti haluavat taistella kapitalismin edelleen **kehittymistä** vastaan ja kääntää historian ratasta taaksepäin — siinä he näkevät pelastuksen. Mutta tiede sanoo meille, että sosialismin voitto riippuu kapitalismin **kehityksestä**, ja se, joka taistelee tätä kehitystä vastaan, taistelee sosialismia vastaan. Siksipä sosialisti-vallankumouksellisia

nimitetäänkin toisella nimellä **sosialisti-taantumuksellisiksi.**

Me emme edes puhukaan siitä, että feodaalisen omistuksen lakkauttamiseksi talonpojat eivät halua taistella porvarillista omistusta vastaan, vaan haluavat taistella porvarillisen omistuksen pohjalla, he tahtovat jakaa poisotetut maat keskenään yksityisomaisuudeksi eivätkä halua tyytyä „maan sosialisoimiseen".

Kuten näette, „maan sosialisointia" ei voida hyväksyä.

Toiset sanovat, että poisotetut maat on annettava demokraattiselle valtiolle, ja talonpojat tulevat olemaan vain maiden vuokraajia valtiolta.

Tätä nimitetään **„maan kansallistamiseksi".**

Voidaanko maan kansallistaminen hyväksyä? Jos me otamme huomioon sen, että tuleva valtio, olipa se miten demokraattinen hyvänsä, tulee sittenkin olemaan porvarillinen, että maiden luovuttamista tuollaiselle valtiolle seuraa porvariston poliittinen voimistuminen, mikä on äärimmäisen epäedullista maaseudun ja kaupungin proletariaatille; jos otamme huomioon myös sen, että itse talonpojatkin tulevat vastustamaan „maan kansallistamista" eivätkä tyydy olemaan vain vuokraajina,— niin tulee itsestään ymmärrettäväksi, että „maan kansallistaminen" ei vastaa nykyisen liikkeen etuja.

„Maan kansallistamista" ei siis myöskään voida hyväksyä.

Kolmannet sanovat, että maa on annettava paikallisen itsehallinnon omaisuudeksi, ja talonpojat tulevat olemaan itsehallinnon maiden vuokraajia.

Tätä nimitetään „**maan kunnallistamiseksi**".

Voidaanko maan kunnallistaminen hyväksyä? Mitä merkitsee „maan kunnallistaminen"? Se merkitsee ensinnäkin sitä, että talonpojat eivät saa omaisuudekseen maita, jotka he taistelussa ottavat pois tilanherroilta ja kruunulta. Mitä mieltä talonpojat ovat siitä? Talonpojat tahtovat saada maat omakseen, talonpojat tahtovat jakaa poisotetut maat keskenään, he näkevät untakin siitä, että nuo maat ovat heidän omaisuuttaan, ja kun heille sanotaan, että maita ei tulla antamaan heille, vaan ne annetaan itsehallinnolle, niin epäilemättä talonpojat eivät ole samaa mieltä „kunnallistamisen" kannattajain kanssa. Sitä me emme saa unohtaa.

Ja miten olla, jos vallankumouksen mukaansatempaamat talonpojat ottavat itselleen kaikki poisotetut maat eivätkä jätä mitään itsehallinnolle? Emmehän me käy tielle poikkiteloin ja sano: pysähtykää, nämä maat on annettava itsehallinnolle eikä teille, riittää, kun olette vuokraajiakin!

Toiseksi, jos me hyväksymme „kunnallistamis"-tunnuksen, niin meidän on jo nyt esitettävä tämä tunnus kansalle ja jo nyt selitettävä talonpojille, että ne maat, joista he taistelevat ja jotka he tahtovat vallata omiin käsiinsä, tullaan antamaan itsehallinnon omaisuudeksi eikä talonpoikain omaisuudeksi. Tietenkin, jos puolueella on suuri vaikutus talonpoikiin, niin talonpojat ehkä tulevat samalle kannalle sen kanssa, mutta sanomattakin on selvää, että talonpojat eivät tule enää taistelemaan yhtä pontevasti kuin ennen, mikä tulee olemaan äärimmäisen vahingollista nykyiselle vallankumoukselle. Jos taas puolueella ei

ole suurta vaikutusta talonpoikiin, niin silloin talonpojat loittonevat siitä ja kääntävät sille selkänsä, mikä aiheuttaa selkkauksen talonpoikain ja puolueen välillä ja heikentää huomattavasti vallankumouksen voimia.

Meille sanotaan: talonpoikain toivomukset ovat usein ristiriidassa kehityksen kulun kanssa, me emme saa olla välittämättä historian kulusta emmekä seurata aina talonpoikain toivomuksia — puolueella täytyy olla omat periaatteensa. Sula totuus! Puolueen on pidettävä ohjeena omia periaatteitaan. Mutta se puolue, joka hylkäisi kaikki yllämainitut talonpoikain pyrkimykset, pettäisi omia periaatteitaan. Jos talonpoikain pyrkimykset vallata haltuunsa tilanherrain maat ja jakaa ne keskenään eivät ole ristiriidassa historian kulun kanssa, jos nuo pyrkimykset päinvastoin juontuvat kokonaan nykyisestä demokraattisesta vallankumouksesta, jos todellinen taistelu feodaalista omistusta vastaan on mahdollista vain porvarillisen omistuksen pohjalla, jos talonpoikain pyrkimykset heijastavat juuri tätä suuntaa, niin silloin on itsestään ymmärrettävää, että puolue ei voi hylätä näitä talonpoikain vaatimuksia, sillä kieltäytyminen näiden vaatimusten tukemisesta merkitsisi kieltäytymistä vallankumouksen kehittämisestä. Päinvastoin, jos puolueella on periaatteet, jos se ei halua muuttua vallankumouksen jarruksi, niin sen on autettava talonpoikain näiden pyrkimysten toteuttamista. Mutta nämä pyrkimykset ovat perinpohjin ristiriidassa „maan kunnallistamisen“ kanssa!

Kuten näette, myöskään „maan kunnallistamista“ ei voida hyväksyä.

III

Me näimme, ettei „sosialisointi“, ei „kansallistaminen“ eikä „kunnallistaminenkaan“ — yksikään niistä ei voi tyydyttää asianvaatimalla tavalla nykyisen vallankumouksen etuja.

Kuinka sitten on poisotetut maat jaettava, kenen omaisuudeksi ne on annettava?

On selvää, että talonpoikain poisottamat maat **on annettava itselleen talonpojille** niin, että heille annetaan mahdollisuus **jakaa** nuo maat keskenään. Siten on ratkaistava ylläasetettu kysymys. Maan jakaminen saa aikaan omaisuuden mobilisoinnin. Vähävaraiset tulevat myymään maita ja lähtevät kulkemaan proletarisoitumisen tietä, vauraat hankkivat itselleen uusia maita ja ryhtyvät parantamaan maanmuokkauksen tekniikkaa, maaseutu jakaantuu luokkiin, puhkeaa kärjistynyt luokkien taistelu ja näinollen tulee lasketuksi perustus kapitalismin edelleen kehittymiselle.

Kuten näette, maan jakaminen juontuu itsestään nykyisestä taloudellisesta kehityksestä.

Toisaalta tunnus **„Maa talonpojille, vain talonpojille eikä kenellekään muulle“** innostaa talonpoikaistoa, puhaltaa siihen uutta voimaa ja auttaa viemään loppuun saakka jo alkaneen vallankumouksellisen liikkeen maaseudulla.

Kuten näette, nykyisen vallankumouksen kulkukin viittaa maiden jakamisen välttämättömyyteen.

Vastustajat syyttävät meitä siitä, että kaikella tällä me synnytämme uudestaan pikkuporvaristoa ja

että se on perinpohjin ristiriidassa Marxin opin kanssa. „Revoljutsionnaja Rossija“ [56] kirjoittaa:

„Auttaessanne talonpoikaistoa pakkoluovuttamaan tilanherrojen omaisuuden te tietämättänne edistätte pikkuporvarillisen talouden rakentamista jo enemmän tai vähemmän kehittyneiden kapitalistisen maanviljelystalouden muotojen raunioille. Eikö se ole „askel taaksepäin“ oikeaoppisen marxilaisuuden näkökannalta?“ (kts. „Revoljutsionnaja Rossija“ № 75).

Minun täytyy sanoa, että herrat „arvostelijat“ ovat sotkeneet tosiasiat. He ovat unohtaneet, että tilanherratalous ei ole kapitalistista taloutta, että se on maaorjatalouden jätettä, ja siis tilanherrojen omaisuuden pakkoluovutuksella hävitetään maaorjatalouden jätteet eikä kapitalistista taloutta. He ovat unohtaneet senkin, että marxilaisuuden näkökannalta maaorjataloutta ei ole koskaan seurannut eikä voi seurata välittömästi kapitalistinen talous — niiden välillä on pikkuporvarillinen talous, joka tulee maaorjatalouden tilalle ja sitten muuttuu kapitalistiseksi. Karl Marx sanoi jo „Pääoman“ kolmannessa osassa, että historiassa on maaorjataloutta seurannut ensin maaseudun pikkuporvarillinen talous ja vasta sen jälkeen on kehittynyt kapitalistinen suurtalous — ei ole ollut eikä ole voinut olla välitöntä hyppäystä toisesta toiseen. Mutta kuitenkin nuo kummalliset „arvostelijat“ sanovat meille, että tilanherrain maiden poisottaminen ja niiden jakaminen on taaksepäin menoa marxilaisuuden näkökannalta! Pian he tulevat syyttämään meitä siitä, että muka „maaorjuuden lakkauttaminenkin“ on taaksepäin menoa marxilaisuuden näkökannalta, koska silloinkin joitain maita „otettiin pois“ tilanherroilta ja annettiin

pikkuisännille, talonpojille! Naurettavia ihmisiä. He eivät ymmärrä sitä, että marxilaisuus katsoo kaikkeen historialliselta näkökannalta, että marxilaisuuden näkökannalta maaseudun pikkuporvarillinen talous on edistyksellistä maaorjatalouteen verrattuna, että maaorjatalouden hävittäminen ja pikkuporvarillisen talouden voimaansaattaminen on välttämätön ehto kapitalismin kehitykselle, joka sittemmin syrjäyttää tuon pikkuporvarillisen talouden...

Mutta jättäkäämme „arvostelijat“ rauhaan.

Asia on niin, että **maiden antaminen talonpojille** ja sitten **niiden jakaminen** horjuttaa maaorjuuden jätteiden perusteita, valmistaa maaperää kapitalistisen talouden kehitykselle, voimistaa huomattavasti vallankumouksen nousua, ja juuri sen vuoksi sosialidemokraattinen puolue voi tämän hyväksyä.

Siis maaorjuuden jätteiden hävittämiseksi on pakkoluovutettava kaikki tilanherrain maat, ja talonpoikain on otettava nämä maat omakseen ja jaettava keskenään omien etujensa mukaisesti.

Tälle pohjalle on puolueen agraariohjelma rakennettava.

Meille sanotaan: kaikki tuo koskee talonpoikia, mutta mitä te aiotte tehdä maaseudun proletaareille? Me vastaamme heille, että kun talonpojat tarvitsevat **demokraattista** agraariohjelmaa, niin maaseudun ja kaupunkien proletaareja varten on olemassa **sosialistinen** ohjelma, jossa on ilmaistu heidän luokkaetunsa, ja heidän nykyhetken etunsa on huomioitu minimiohjelman kuudessatoista pykälässä, joissa puhutaan työehtojen parantamisesta (kts. toisessa edustajakokouksessa hyväksyttyä Puolueen ohjelmaa). Toistaiseksi

puolueen välitön sosialistinen työ ilmenee siinä, että puolue harjoittaa sosialistista propagandaa maaseudun proletaarien keskuudessa, yhdistää heitä omiin sosialistisiin järjestöihinsä ja liittää heidät yhteen kaupunkien proletaarien kanssa erilliseen poliittiseen puolueeseen. Puolue on alituisesti tekemisissä talonpoikain tämän osan kanssa ja sanoo heille: kun te toteutatte demokraattista vallankumousta, niin pitäkää yllä yhteyttä taistelevien talonpoikien kanssa ja taistelkaa tilanherroja vastaan, mutta kun te olette menossa sosialismiin, niin liittykää päättävästi yhteen kaupunkien proletaarien kanssa ja taistelkaa säälimättä jokaista porvaria vastaan, olipa hän talonpoika tai aatelinen. Yhdessä talonpoikain kanssa demokraattisen tasavallan puolesta! Yhdessä työläisten kanssa sosialismin puolesta! — niin sanoo puolue maaseudun proletaareille.

Kun proletaarien liike ja heidän **sosialistinen ohjelmansa** puhaltavat leimuamaan **luokkataistelun** liekin hävittääkseen siten ainiaaksi kaikenlaisen **luokkajakautumisen**, niin talonpoikaisliike ja sen **demokraattinen agraariohjelma** puolestaan puhaltavat leimuamaan maaseudulla **säätytaistelun** liekin hävittääkseen siten juurineen kaikenlaisen **säätyjakautumisen.**

P. S. Kirjoitusta lopettaessani en voi olla vastaamatta erään lukijan kirjeeseen, jossa hän kirjoittaa meille seuraavaa: „Minua ei sittenkään tyydyttänyt teidän ensimmäinen kirjoituksenne. Eikö puolue ole vastustanut kaikkien maiden pakkoluovuttamista? Ja

jos asia on ollut siten, niin minkä vuoksi se ei ole siitä puhunut?"

Ei, kunnioitettava lukija, puolue ei ole koskaan vastustanut sellaista pakkoluovutusta. Jo toisessa edustajakokouksessa, nimenomaan toisessa edustajakokouksessa, jossa hyväksyttiin pykälä „otrezkoista",—jo tuossa edustajakokouksessa (1903) puolue sanoi Plehanovin ja Leninin suun kautta, että me kannatamme talonpoikia, jos he vaativat **kaiken** maan pakkoluovuttamista *. Kahden vuoden kuluttua (1905) puolueen molemmat ryhmät, „bolshevikit" kolmannessa edustajakokouksessa ja „menshevikit" ensimmäisessä konferenssissa, ilmoittivat yksimielisesti, että ne kannattavat täydellisesti talonpoikia **kaiken** maan pakkoluovuttamista koskevassa kysymyksessä **. Sitten kummankin puoluesuunnan sanomalehdissä, niin „Iskrassa" ja „Proletarissa" kuin myöskin „Novaja Zhiznissä"[57] ja „Natshalossa"[58], kehoitettiin useita kertoja talonpoikaistoa kaiken maan pakkoluovuttamiseen... Kuten näette, puolue on ollut aivan alusta lähtien **kaiken** maan pakkoluovuttamisen kannalla eikä meillä siis ole mitään syytä luulla, että puolue olisi laahustanut talonpoikaisliikkeen häntäpäässä. Talonpoikaisliike ei ollut vielä oikein tositeolla alkanutkaan, talonpojat eivät vielä vaatineet edes „otrezkojakaan", mutta puolue jo puhui toisessa edustajakokouksessaan **kaiken** maan pakkoluovuttamisesta.

---

* Kts. Toisen edustajakokouksen pöytäkirjat.

** Kts. Kolmannen edustajakokouksen pöytäkirjat ja „Ensimmäinen konferenssi".

Ja jos te kuitenkin kysytte meiltä, minkä vuoksi me emme ottaneet ohjelmaan samana vuonna 1903 vaatimusta kaiken maan pakkoluovuttamisesta, niin me vastaamme teille samoin kysymyksellä: minkä vuoksi sosialisti-vallankumoukselliset eivät ottaneet jo vuonna 1900 ohjelmaansa **demokraattisen tasavallan** vaatimusta, olivatko he tosiaankin tuota vaatimusta vastaan?* Minkä vuoksi he silloin puhuivat vain kansallistamisesta, mutta tänään ovat panneet korvamme soimaan sosialisoimisella? Ja kun me tänään emme puhu minimiohjelmassa mitään 7-tuntisesta työpäivästä, niin merkitseekö se tosiaankin, että me vastustamme sitä? Mistä sitten on kysymys? Vain siitä, että vuonna 1903, jolloin liike ei ollut vielä lujittunut, kaiken maan pakkoluovuttaminen olisi jäänyt vain paperille, voimistumaton liike ei olisi suoriutunut tuosta vaatimuksesta, jonka vuoksi „otrezkat" olivat enemmän aikaa vastaavat. Mutta myöhemmin, kun liike oli kasvanut ja tuonut esille **käytännöllisiä** kysymyksiä, niin silloin puolueen oli osoitettava, ettei liike voi eikä sen pidä pysähtyä „otrezkoihin", että on pakkoluovutettava kaikki maat.

Tällaiset ovat tosiasiat.

Lopuksi muutama sana „Tsnobis Purtselista"[59] (kts. № 3033). Tuo sanomalehti levittää jotain hölynpölyä „muodista" ja „periaatteesta" ja väittää, että puolue on muka joskus tehnyt „otrezkoista" periaatteen. Että se on **vale**, että puolue on **kaikkien kuullen** alusta alkaen periaatteellisesti tunnustanut kaiken

* Kts. „Meidän tehtävämme", „Sosialisti-vallankumouksellisten liiton" julkaisu, v. 1900.

maan pakkoluovuttamisen, sen on lukija saattanut nähdä edelläsanotustakin. Mitä taas tulee siihen, että „Tsnobis Purtseli“ ei eroita periaatteita käytännöllisistä kysymyksistä, niin sitä ei kannata surra — kun kasvaa, niin oppii eroittamaan *.

Sanomalehti „Elva“ („Salama“) № 5. 9 ja 10; maaliskuun 17, 22 ja 23 pnä 1906

Allekirjoitus: I. Besoshvili

Käännetty gruusian kielestä

* „Tsnobis Purtseli“ on jostain „kuullut“, että „Venäjän sosialidemokraatit... ovat hyväksyneet uuden agraariohjelman, jonka mukaan... he kannattavat maiden kunnallistamista“. Minun täytyy ilmoittaa, että **mitään tuollaista ohjelmaa eivät Venäjän sosialidemokraatit ole hyväksyneet.** Ohjelman hyväksyminen on edustajakokouksen asia ja tuota edustajakokousta ei ole vielä ollut. On selvää, että „Tsnobis Purtselin“ on joku tai jokin johtanut harhaan. „Tsnobis Purtseli“ menettelisi oikein hyvin, kun ei kestitsisi lukijoitaan huhuilla.

AGRAARIKYSYMYKSEEN

Muistanette viimeisen kirjoituksen „kunnallistamisesta" (kts. „Elva"[60] № 12). Me emme tahdo ryhtyä käsittelemään kaikkia niitä kysymyksiä, joihin kirjoittaja kajoaa — se ei ole mielenkiintoista eikä tarpeellistakaan. Haluamme kajota vain kahteen pääkysymykseen: onko kunnallistaminen ristiriidassa maaorjuuden jätteiden hävittämisen kanssa ja onko maiden jakaminen taantumuksellista? Juuri niin asettaa toverimme kysymyksen. Maiden kunnallistaminen, jakaminen ja muut sentapaiset kysymykset ilmeisesti näyttävät hänestä **periaatteellisilta** kysymyksiltä, kun taas puolue asettaa agraarikysymyksen **aivan toisella pohjalla**.

Asia on niin, että sosialidemokratia **ei pidä periaatteellisena kysymyksenä** enempää maiden kansallistamista kuin kunnallistamista ja jakamistakaan, **mitään niistä se ei vastusta periaatteellisesti**. Tarkastelkaahan Marxin „Manifestia", Kautskyn „Agraarikysymystä", „Toisen edustajakokouksen pöytäkirjoja", saman Kautskyn „Agraarikysymystä Venäjällä", niin te näette, että se on juuri niin. Puolue katsoo kaikkia noita kysymyksiä **käytännön** näkökannalta ja

asettaa agraarikysymyksen **käytännölliselle pohjalle:** mikä **täydellisemmin** toteuttaa periaatettamme — maiden kunnallistaminen, kansallistaminen vaiko jakaminen.

Sellaiselle pohjalle asettaa puolue kysymyksen.

On ymmärrettävää, että agraariohjelman **periaate** — maaorjuuden jätteiden hävittäminen ja luokkataistelun vapaa kehitys — **on pysynyt muuttumattomana,** vain tämän periaatteen toteuttamiskeinot ovat muuttuneet.

Kirjoittajan olisi pitänytkin asettaa kysymys nimenomaan näin: **mikä on parempi** maaorjuuden jätteiden hävittämiselle ja luokkataistelun kehittymiselle — maiden kunnallistaminen vaiko jakaminen? Mutta hän aivan odottamatta harppaa periaatteiden alalle, esittää **käytännölliset** kysymykset **periaatteellisiksi** kysymyksiksi ja kysyy meiltä: Onko niinsanottu kunnallistaminen „ristiriidassa maaorjuuden jätteiden hävittämisen ja kapitalismin kehityksen kanssa"? Enempää maiden kansallistaminen kuin niiden jakaminenkaan ei ole ristiriidassa maaorjuuden jätteiden hävittämisen ja kapitalismin kehityksen kanssa, mutta sehän ei merkitse, ettei niiden välillä ole eroa, että kunnallistamisen kannattajan täytyy samalla olla myöskin maiden kansallistamisen ja niiden jakamisen kannattaja! On selvää, että niiden välillä on jokin **käytännöllinen ero.** Asia on juuri niin, ja sen vuoksi puolue onkin asettanut kysymyksen **käytännölliselle** pohjalle. Mutta kirjoittaja, kuten edellä huomautimme, siirsi kysymyksen kokonaan toiselle pohjalle, sotki toisiinsa periaatteen ja sen toteuttamiskeinot ja siten tahtomattaan sivuutti puolueen asettaman kysymyksen.

Edelleen kirjoittaja vakuuttelee meille, että maiden jakaminen on taantumuksellista, s.o. hän moittii meitä siitä samasta, jota me olemme monesti kuulleet sosialisti-vallankumouksellisilta. Kun metafyysikko-eserrät sanovat meille, että maiden jakaminen on marxilaisuuden näkökannalta taantumuksellista, niin sellainen moite ei meitä vähääkään ihmetytä, sillä me tiedämme vallan mainiosti, että he eivät katsele asiaa dialektiikan näkökannalta, he eivät halua ymmärtää sitä, että kaikella on oma aikansa ja paikkansa, ja se, mikä **huomenna** muuttuu taantumukselliseksi, saattaa **tänään** olla vallankumouksellista. Mutta kun tuon saman moitteen esittävät meille dialektiikko-materialistit, niin me emme voi olla kysymättä: missä suhteessa sitten dialektiikot ja metafyysikot eroavat toisistaan? Maiden jakaminen olisi tietenkin taantumuksellista, jos se olisi tähdätty **kapitalismin kehitystä vastaan,** mutta kun se on tähdätty **maaorjuuden jätteitä vastaan,** niin on itsestään ymmärrettävää, että maiden jakaminen on vallankumouksellinen keino, jota sosialidemokratian on kannatettava. Mitä vastaan maiden jakaminen on tänään tähdätty: kapitalismia vastaan vaiko maaorjuuden jätteitä vastaan? Epäilemättä se on tähdätty maaorjuuden jätteitä vastaan. Kysymys siis ratkeaa itsestään.

Tietysti sen jälkeen, kun kapitalismi on kylliksi lujittunut maaseudulla, maiden jakaminen muuttuu taantumukselliseksi toimenpiteeksi, sillä se tulee olemaan tähdätty kapitalismin kehitystä vastaan, mutta silloin sosialidemokratia ei myöskään kannata sitä. Nykyään sosialidemokratia puolustaa kiihkeästi demokraattisen tasavallan vaatimusta vallankumouksellis-

sena toimenpiteenä, mutta myöhemmin, kun kysymys proletariaatin diktatuurista herää käytännöllisesti, demokraattinen tasavalta tulee olemaan jo taantumuksellista ja sosialidemokratia pyrkii hävittämään sen. Samaa on sanottava myöskin maiden jakamisesta. Maiden jakaminen ja yleensä pikkuporvarillinen talous ovat vallankumouksellisia, **kun** käydään taistelua maaorjuuden jätteitä vastaan, mutta tuo sama maiden jakaminen tulee olemaan taantumuksellista, **kun** se on tähdätty kapitalismin kehitystä vastaan. Sellainen on dialektinen katsantokanta yhteiskunnalliseen kehitykseen nähden. Samoin dialektisesti katselee Karl Marx maaseudun pikkuporvarillista taloutta, kun hän „Pääoman“ kolmannessa osassa sanoo sitä edistykselliseksi **maaorjatalouteen verrattuna.**

Kaiken tämän lisäksi K. Kautsky sanoo maiden jakamisesta muun muassa näin:

„Maavarojen jakaminen, s.o. suurmaanomistukseen perustuvien maiden jakaminen, jota Venäjän talonpoikaisto vaatii ja alkaa jo käytännössä panna toimeen... ei ole ainoastaan kiertämätöntä ja välttämätöntä, vaan **sangen hyödyllistäkin. Ja sosialidemokratialla on kaikki perusteet kannattaa tätä prosessia**“ (kts. „Agraarikysymys Venäjällä“, s. 11).

Kysymyksen ratkaisulle on valtava merkitys sen oikein asettamisella. Jokainen kysymys on asetettava dialektisesti, s.o. me emme saa koskaan unohtaa, että kaikki muuttuu, että kaikella on oma aikansa ja paikkansa, ja siis kysymyksetkin meidän on asetettava samoin konkreettisia olosuhteita vastaavasti. Se on ensimmäinen ehto agraarikysymyksen ratkaisulle. Toiseksi emme saa unohtaa myöskään sitä, että Venä-

jän sosialidemokraatit asettavat tänään agraarikysymyksen käytännölliselle pohjalle, ja sen, joka haluaa ratkaista tämän kysymyksen, on asetuttava nimenomaan tälle pohjalle. Tämä on toinen ehto agraarikysymyksen ratkaisulle. Mutta toverimme ei ole ottanut huomioon kumpaakaan ehtoa.

Hyvä, vastaa toveri, olettakaamme, että maiden jakaminen on vallankumouksellista. On selvää, että me pyrimme kannattamaan tätä vallankumouksellista liikettä, mutta se ei ollenkaan merkitse sitä, että meidän on otettava ohjelmaamme tuon liikkeen vaatimukset, sellaisten vaatimusten paikka ei ole lainkaan ohjelmassa j.n.e. Kirjoittaja ilmeisesti sekoittaa toisiinsa minimiohjelman ja maksimiohjelman. Hän tietää, että **sosialistisessa** ohjelmassa (s.o. maksimiohjelmassa) tulee olla vain proletaarisia vaatimuksia, mutta hän unohtaa, että **demokraattinen** ohjelma (s.o. minimiohjelma) ei ole sosialistinen ja agraariohjelma sitäkin vähemmän, ja sen vuoksi siis siinä tulee ehdottomasti olemaan porvarillis-demokraattisia vaatimuksia, joita me **kannatamme.** Poliittinen vapaus on porvarillinen vaatimus, mutta siitä huolimatta sillä on minimiohjelmassamme kunniasija. Ja miksipä menisimme pitemmälle, katsokaa agraariohjelman toista pykälää ja lukekaa: puolue vaatii „...kaikkien sellaisten lakien kumoamista, **jotka estävät talonpoikaa olemasta maansa isäntä**",— lukekaa tuo kaikki ja vastatkaa: mitä sosialistista tuossa pykälässä on? Ei mitään, sanotte te, sillä tuo pykälä vaatii porvarillisen omistuksen vapautta eikä sen hävittämistä. Siitä huolimatta tämä pykälä on kuitenkin minimiohjelmassamme. Mistä sitten on kysymys? Vain siitä, että maksimiohjelma

ja minimiohjelma ovat kaksi eri käsitettä, joita ei saa sekoittaa toisiinsa. Tosin anarkistit ovat siihen tyytymättömiä, mutta minkä sille voi, mehän emme ole anarkisteja!..

Mitä tulee talonpoikien pyrkimykseen jakaa maat, niin me jo sanoimme, että sen merkitys mitataan taloudellisen kehityksen suunnalla, ja koska talonpoikain pyrkimys „juontuu suoraan“ tästä suunnasta, niin meidän puolueemme on kannatettava sitä eikä toimittava sitä vastaan.

Sanomalehti „Elva“ („Salama“) № 14,
maaliskuun 29 pnä 1906

Allekirjoitus: I. Besoshvili

Käännetty gruusian kielestä

AGRAARIOHJELMAN TARKISTAMISESTA

(Puhe VSDTP:n IV edustajakokouksen[61] seitsemännessä istunnossa huhtikuun 13 (26) pnä 1906)

Ennen kaikkea eräiden toverien todistelutavoista. Toveri Plehanov puhui hyvin paljon toveri Leninin „anarkistisista taipumuksista", „leninismin" turmiollisuudesta j.n.e., y.m.s., mutta agraarikysymyksestä hän puhui oikeastaan hyvin vähän. Kuitenkin hän on yhtenä selostajana agraarikysymyksessä. Mielestäni sellainen todistelutapa, joka sen lisäksi, että synnyttää ärtymyksen ilmapiiriä, on ristiriidassa yhdistäväksi nimitetyn edustajakokouksemme luonteen kanssa, ei selvitä kerrassaan mitään agraarikysymyksen asettamisessa. Mekin voisimme sanoa yhtä ja toista toveri Plehanovin kadettimaisista taipumuksista, mutta sillä me emme pääsisi askeltakaan eteenpäin agraarikysymyksen ratkaisemisessa.

Edelleen, nojautumalla joihinkin tietoihin Gurian ja Latvian maakunnan elämästä j.n.e. John[62] tekee johtopäätöksen kunnallistamisen hyväksi koko Venäjää varten. Minun on sanottava, että yleensä puhuen ohjelmaa ei laadita sillä tavalla. Ohjelmaa laadittaessa ei saa pitää lähtökohtana joidenkin syrjäseutujen joidenkin osien erikoispiirteitä, vaan on pidettävä lähtö-

kohtana Venäjän useimmille paikkakunnille ominaisia yhteisiä piirteitä: ohjelma ilman vallitsevaa linjaa ei ole ohjelma, vaan erilaisten väittämien mekaninen yhdistelmä. Juuri siten onkin asianlaita Johnin luonnokseen nähden. Sen lisäksi John vetoaa vääriin tietoihin. Hänen mielestään itse talonpoikaisliikkeen kehitysprosessi puhuu hänen luonnoksensa puolesta, sillä esimerkiksi Guriassa on itse liikkeen prosessissa muodostunut alueen itsehallinto, joka määrää metsistä j.n.e. Mutta ensinnäkään Guria ei ole alue, vaan eräs Kutaisin läänin kihlakunta; toiseksi, Guriassa ei ole koskaan ollut olemassa koko Gurialle yhteistä vallankumouksellista itsehallintoa; siellä on ollut ainoastaan pieniä itsehallintoja, joita ei siis suinkaan voida rinnastaa alueiden itsehallintoihin; kolmanneksi, määrääminen on kokonaan toista kuin omistaminen. Guriasta kerrotaan yleensä paljon taruja, ja venäläiset toverit aivan suotta ottavat ne todesta...

Mitä tulee itse asian ytimeen, niin minun on sanottava, että meidän ohjelmamme lähtökohtana tulee olla seuraavan väittämän: koska me solmimme taistelevan talonpoikaiston kanssa väliaikaisen vallankumouksellisen liiton ja koska me siis emme voi olla ottamatta huomioon tämän talonpoikaiston vaatimuksia, niin meidän on kannatettava noita vaatimuksia, elleivät ne ole yleensä ja kokonaisuudessaan ristiriidassa taloudellisen kehityssuunnan ja vallankumouksen kulun kanssa. Talonpojat vaativat jakamista; jakaminen ei ole ristiriidassa yllämainittujen ilmiöiden kanssa,— siis meidän on kannatettava täydellistä pakkoluovuttamista ja jakamista. Tältä näkökannalta ovat sekä kansallistaminen että kunnallistaminen yhtä mahdot-

tomia hyväksyttäväksi. Esittämällä kunnallistamis- tai kansallistamistunnuksen me mitään voittamatta teemme mahdottomaksi vallankumouksellisen talonpoikaiston liiton proletariaatin kanssa. Ne, jotka puhuvat jakamisen taantumuksellisuudesta, sekoittavat toisiinsa kaksi kehitysvaihetta: kapitalistisen ja esikapitalistisen. Kapitalistiseila kehitysvaiheella on jakaminen epäilemättä taantumuksellista, mutta esikapitalistisissa oloissa (esimerkiksi Venäjän maaseudun oloissa) jakaminen on yleensä ja kokonaisuudessaan vallankumouksellista. Metsiä, vesiä y.m.s. on tietenkin mahdotonta jakaa, mutta ne voidaan kansallistaa, mikä ei ole lainkaan ristiriidassa talonpoikain asettamien vallankumouksellisten vaatimusten kanssa. Sitten tunnus: vallankumouskomiteat, jonka John ehdottaa tunnuksen: vallankumoukselliset talonpoikaiskomiteat asemesta,— on perinpohjin ristiriidassa agraarivallankumouksen hengen kanssa. Agraarivallankumouksella on päämääränään ennen kaikkea ja pääasiassa talonpoikain vapauttaminen, ja siis tunnus: talonpoikaiskomiteat on ainoa tunnus, joka vastaa agraarivallankumouksen henkeä. Kun proletariaatin vapautus voi olla itsensä proletariaatin tehtävä, niin myöskin talonpoikain vapautus voi olla itse talonpoikain tehtävä.

Tukholmassa vuonna 1906 pidetyn Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen yhdistävän edustajakokouksen pöytäkirjat

Moskova, 1907, s. 59—60

NYKYHETKESTÄ

(Puhe VSDTP:n IV edustajakokouksen viidennessätoista istunnossa huhtikuun 17 (30) pnä 1906)

Kenellekään ei ole salaisuus, että Venäjän yhteiskunnallisen ja poliittisen elämän kehityksessä on tullut esille kaksi tietä: valereformien tie ja vallankumouksen tie. Selvää on myöskin se, että ensimmäiselle tielle lähtevät suurtehtailijat ja tilanherrat tsaarin hallituksen johdolla ja toiselle tielle — vallankumouksellinen talonpoikaisto ja pikkuporvaristo proletariaatin johdolla. Kasvava kriisi kaupungeissa ja nälänhätä maaseudulla tekevät uuden purkauksen kiertämättömäksi, joten siis tässä ei voida sallia horjumista: **joko** vallankumous on nousemassa ja meidän on vietävä se loppuun asti, **tai** se on laskemassa emmekä me voi, emme saa asettaa itsellemme sellaista tehtävää. Suotta Rudenko luulee, ettei tällainen kysymyksen asettelu ole dialektista. Rudenko etsii keskilinjaa, hän tahtoo sanoa, että vallankumous on sekä nousemassa että ei ole nousemassa, ja se on vietävä loppuun ja sitä ei ole vietävä loppuun, sillä hänen mielestään dialektiikka velvoittaa juuri tällaiseen kysymyksen asetteluun! Me emme käsitä Marxin dialektiikkaa siten...

Me siis olemme uuden purkauksen kynnyksellä, vallankumous on nousemassa, ja meidän on vietävä

se loppuun asti. Tässä olemme kaikki samaa mieltä. Mutta minkälaisessa tilanteessa me voimme ja meidän täytyy se tehdä: proletariaatin hegemonian tilanteessa vaiko porvarillisen demokratian hegemonian tilanteessa? Siinä alkaa peruserimielisyys.

Tov. Martynov sanoi jo „Kahdessa diktatuurissa“, että proletariaatin hegemonia nykyisessä porvarillisessa vallankumouksessa on vahingollista utopiaa. Hänen eilisessä puheessaan tuntuu alusta loppuun sama ajatus. Toverit, jotka osoittivat hänelle suosiotaan, ovat nähtävästi samaa mieltä hänen kanssaan. Jos se on niin, jos menshevikkitoverien mielestä me emme tarvitse proletariaatin hegemoniaa, vaan tarvitsemme demokraattisen porvariston hegemonian, niin silloin on itsestään selvää, että meidän ei pidä ottaa välitöntä aktiivista osaa enempää aseellisen kapinan järjestämiseen kuin vallan valtaamiseenkaan. Sellainen on menshevikkien „kaavio“.

Päinvastoin, jos proletariaatin luokkaedut johtavat sen hegemoniaan, jos proletariaatin pitää kulkea nykyisen vallankumouksen etunenässä eikä sen häntäpäässä, niin on itsestään ymmärrettävää, että proletariaatti ei voi kieltäytyä enempää aktiivisesta osallistumisesta aseellisen kapinan järjestämiseen kuin vallan valtaamisestakaan. Sellainen on bolshevikkien „kaavio“.

Joko proletariaatin hegemonia tai demokraattisen porvariston hegemonia — siitä on kysymys puolueessa, siinä ovat erimielisyytemme.

Tukholmassa vuonna 1906 pidetyn Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen yhdistävän edustajakokouksen pöytäkirjat
Moskova, 1907, sivu 187

MARX JA ENGELS KAPINASTA

Menshevikki N. H.[63] tietää, että rohkeudella valloitetaan kaupunkeja ja... rohkenee vielä kerran syyttää bolshevikkeja blanquilaisuudesta (kts. „Simartle“ [64]. № 7).

Siinä ei tietenkään ole mitään ihmeteltävää. Saksan opportunistit Bernstein ja Vollmar ovat jo kauan nimittäneet Kautskya ja Bebeliä blanquilaisiksi. Ranskan opportunistit Jaurès ja Millerand ovat jo kauan syyttäneet Guesdea ja Lafargueta blanquilaisuudesta ja jakobinilaisuudesta. Siitä huolimatta koko maailma tietää, että Bernstein, Millerand, Jaurès ja muut ovat opportunisteja, että he **pettävät marxilaisuutta**, kun taas Kautsky, Bebel, Guesde, Lafargue ja muut ovat vallankumouksellisia marxilaisia. Mitä ihmeteltävää siinä on, jos Venäjän opportunistit ja heidän kannattajansa N. H. matkivat Euroopan opportunisteja ja nimittävät meitä blanquilaisiksi? Se merkitsee vain sitä, että bolshevikit ovat Kautskyn ja Guesden tavoin vallankumouksellisia marxilaisia[65].

Voisimme lopettaa tähän keskustelun N.H:n kanssa. Mutta hän „syventää“ kysymystä ja yrittää todistella

kantaansa. Älkäämme siis loukatko häntä, vaan kuunnelkaamme.

N. H. ei ole samaa mieltä bolshevikkien seuraavan mielipiteen kanssa:

„Sanokaamme *, kaupunkilaisväki on täynnä vihaa hallitusta kohtaan **, se saattaa nousta taisteluun aina, kun siihen tulee tilaisuus. Tämä merkitsee, että määrällisesti me olemme jo valmiit. Mutta se vielä **ei riitä**. Kapinan voittamiseksi on laadittava ennakolta taistelusuunnitelma, suunniteltava ennakolta taistelutaktiikka, on oltava järjestyneet joukko-osastot j.n.e." (kts. „Ahali Tshovreba" № 6).

N. H. ei hyväksy tätä. Minkä vuoksi? Sen vuoksi, että se on muka blanquilaisuutta! N. H. ei siis halua, että olisi „taistelutaktiikka", „järjestyneet joukko-osastot" ja järjestynyt kapina — kaikki se näyttää olevan jotain toisarvoista ja tarpeetonta. Bolshevikit sanovat, että yksinomaan „viha hallitusta kohtaan ei riitä", yksinomaan „tietoisuus" ei riitä, tarvitaan vielä „joukko-osastot ja taistelutaktiikka". N. H. hylkää sen kaiken nimittäen sitä blanquilaisuudeksi.

Painakaamme tämä mieleemme ja menkäämme edelleen.

N. H:ta ei miellytä seuraava Leninin ajatus:

„Meidän on koottava yhteen Moskovan, Donetsin, Rostovin ja muiden kapinain kokemus, **tehtävä tunnetuksi tätä kokemusta**, **valmennettava** sitkeästi ja

---

* Tässä on N. H. vaihtanut sanan „sanokaamme" sanaan „kun", mikä jonkun verran muuttaa ajatusta.

** Tässä N. H. on jättänyt pois sanat „hallitusta kohtaan" (kts. „Ahali Tshovreba" 66 № 6).

kärsivällisesti uusia taisteluvoimia, **koulutettava ja karaistava** niitä useissa sissitaisteluissa. Uusi purkaus ei ehkä tapahdukaan vielä keväällä, mutta se tulee, ja kaiken todennäköisyyden mukaan se ei ole kovinkaan kaukana. Meidän on otettava se vastaan aseistautuneina, sotilaallisesti järjestäytyneinä, kykenevinä ratkaiseviin hyökkäystoimiin" (kts. „Partiinije Izvestija")[67].

N. H. ei hyväksy tätä Leninin ajatusta. Minkä vuoksi? Sen vuoksi, että se on muka blanquilaisuutta!

N. H:n mielestä siis asia on niin, että meidän **ei pidä** „koota yhteen joulukuun kapinan kokemusta" **eikä pidä** „tehdä sitä tunnetuksi". Tosin purkaus lähestyy, mutta N. H:n mielestä meidän **ei pidä** „ottaa sitä vastaan aseistautuneina", meidän **ei pidä** valmistautua „ratkaiseviin hyökkäystoimiin". Minkä vuoksi? Luultavasti sen vuoksi, että aseistautumattomina ja valmistautumattomina voitamme pikemmin! Bolshevikit sanovat, että purkaus on odotettavissa ja siksi meidän velvollisuutemme on valmistautua siihen niin tietoisuuden alalla kuin myöskin aseistautumisen alalla. N. H. tietää, että purkaus on odotettavissa, mutta ei tunnusta muuta kuin sanallisen agitation ja sen vuoksi epäilee aseistautumisen välttämättömyyttä, pitää sitä tarpeettomana. Bolshevikit sanovat, että vaistovaraisesti alkaneeseen ja hajanaiseen kapinaan on tuotava tietoisuus ja järjestyneisyys. N. H. ei hyväksy tätäkään — se on muka blanquilaisuutta. Bolshevikit sanovat, että määrätyllä hetkellä tarvitaan „päättäviä hyökkäystoimia". N. H:ta ei miellytä enempää **päättäväisyys** kuin **hyökkäystoimetkaan** — kaikki se on muka blanquilaisuutta.

Painakaamme tämä mieleemme ja katsokaamme, miten Marx ja Engels suhtautuivat aseelliseen kapinaan.

Marx kirjoitti näin viisikymmenluvulla:

„Kun kerran kapina on aloitettu, niin on toimittava mitä suurimmalla päättäväisyydellä ja ryhdyttävä **hyökkäykseen.** Puolustus on jokaisen aseellisen kapinan surma... Yllätä vastustajasi silloin, kun sen voimat ovat vielä hajallaan, hanki joka päivä uusia, vaikkapa pieniäkin menestyksiä; säilytä se moraalinen ylivoima, jonka kapinaliikkeen alkumenestys on sinulle tuottanut; vedä puolellesi horjuvat ainekset, jotka aina menevät voimakkaimman mukana ja jotka aina asettuvat varmemmalle puolelle; pakoita vihollisesi perääntymään, ennenkuin se ehtii koota voimiaan sinua vastaan; sanalla sanoen, toimi Dantonin — tähän asti tunnetuista vallankumoustaktiikan mestareista suurimman — sanojen mukaan: **rohkeutta, rohkeutta ja vielä kerran rohkeutta**“ (kts. **K. Marx,** „Historiallisia kuvauksia“, s. 95)[68].

Niin sanoo suurin marxilainen Karl Marx.

Kuten näette, Marxin mielestä sen, joka tahtoo kapinan voittoa, on lähdettävä hyökkäykseen. Ja mehän tiedämme, että sillä, joka lähtee **hyökkäykseen,** on oltava sekä aseistusta että sotilaallisia tietoja ja koulutettuja joukko-osastoja — ilman sitä hyökkäys on mahdotonta. Mitä taas tulee rohkeihin hyökkäystoimiin, niin se on Marxin mielestä jokaisen kapinan sielu. Mutta N. H. ivaa sekä rohkeita hyökkäystoimia että hyökkäyspolitiikkaa, sekä järjestyneitä joukko-osastoja että sotilaallisten tietojen tunnetuksi tekemistä — kaikki se on muka blanquilaisuutta! Siis N. H.

on marxilainen, mutta Marx blanquilainen. Marx parka! Kunpa hän voisi nousta haudasta ja kuunnella N. H:n löperrystä.

Entä mitä Engels sanoo kapinasta? Puhuessaan erään kirjasensa eräässä kohdassa Espanjan kapinasta ja väittäessään anarkisteja vastaan Engels jatkaa:

„Tällä, joskin päättömästi aletulla kapinalla oli vielä suuria voiton mahdollisuuksia, jos sitä olisi johdettu edes hiukankin järkevästi, vaikkapa edes Espanjan sotilaskapinoiden tapaan, jolloin jonkin kaupungin varuskunta nousee kapinaan, lähtee lähimpään kaupunkiin, tempaa mukaansa tuon kaupungin jo ennakolta muokatun varuskunnan ja kasvaen kuin lumivyöry ryntää pääkaupunkia kohti, kunnes onnistunut taistelu tai kapinallisia vastaan lähetettyjen sotajoukkojen siirtyminen heidän puolelleen ratkaisee voiton. Tällainen menettelytapa oli tällä kerralla erikoisen sopiva. Kapinalliset oli kaikkialla **jo kauan sitten järjestetty** vapaaehtoisiin pataljooniin (kuuletteko, toveri, Engels puhuu pataljoonista!); tosin niissä oli huono kuri, mutta ei varmaankaan sen huonompi kuin Espanjan vanhan, suurimmalta osaltaan rappeutuneen armeijan rippeiden keskuudessa. Hallituksen ainoana luotettavana sotaväkenä olivat santarmit (guardias civiles), mutta ne oli siroteltu ympäri maata. Ennen kaikkea piti estää santarmijoukkojen keskitys ja se voitiin estää vain toimimalla **hyökkäävästi** ja **uskaltamalla** lähteä avoimelle kentälle... (huomio, huomio, toverit!). Ja jos tahdottiin voittaa, niin muuta keinoa ei ollut..." Edelleen Engels moittii bakuninilaisia, jotka julistivat periaatteekseen sen, mikä olisi voitu välttää: „nimittäin vallankumouksellisten voimien pirstou-

tuneisuus ja hajanaisuus, mikä antoi yksille ja samoille hallituksen sotajoukoille mahdollisuuden kukistaa kapinan toisensa jälkeen“ (kts. Engels, „Bakuninilaiset työssä“)[69].

Niin sanoo tunnettu marxilainen Friedrich Engels...

Järjestyneet pataljoonat, hyökkäyspolitiikka, kapinan järjestäminen, erillisten kapinain yhdistäminen — sitä tarvitaan Engelsin mielestä kapinan voittoon viemiseksi.

Siis N. H. on marxilainen, mutta Engels blanquilainen! Engels parka!

Kuten näette, N. H. ei tunne Marxin ja Engelsin kantaa kapinaan nähden.

Se ei olisi vielä mitään. Me väitämme, että N. H:n esittämä taktiikka väheksyy ja tosiasiallisesti kieltää aseistuksen, punaisten joukko-osastojen ja sotilaallisten tietojen merkityksen. Tuo taktiikka on aseettoman kapinan taktiikkaa. Tuo taktiikka työntää meitä „joulukuun tappioon“. Minkä vuoksi joulukuussa meillä ei ollut aseita, joukko-osastoja, sotilaallisia tietoja y.m.? Sen vuoksi, että puolueessa oli levinnyt laajalle N. H:n tapaisten toverien taktiikka...

Mutta marxilaisuus ja todellinen elämä yhtälailla kumoavat tuollaisen aseettoman taktiikan.

Niin puhuvat tosiasiat.

Sanomalehti „Ahali Tshovreba“
(„Uusi Elämä“) № 19,
heinäkuun 13 pnä 1906

Allekirjoitus: K o b a

Käännetty gruusian kielestä

KANSAINVÄLINEN VASTAVALLANKUMOUS

Nykyinen Venäjä muistuttaa meille monessa suhteessa suuren vallankumouksen aikaista Ranskaa. Tämä samankaltaisuus ilmenee muun muassa siinä, että myös meillä, samoin kuin Ranskassa, vastavallankumous laajenee, ja mahtumatta oman maansa rajojen sisälle se solmii liiton muiden valtioiden vastavallankumouksen kanssa — se saa vähitellen kansainvälisen luonteen. Ranskassa vanha hallitus solmi liiton Itävallan keisarin ja Preussin kuninkaan kanssa, kutsui niiden sotajoukkoja avukseen ja lähti hyökkäykseen kansanvallankumousta vastaan. Venäjällä vanha hallitus solmii liiton Saksan ja Itävallan keisarin kanssa, se tahtoo kutsua avukseen niiden sotajoukkoja ja hukuttaa kansanvallankumouksen vereen.

Jo kuukausi sitten liikkui eräänlaisia huhuja, että „Venäjä“ ja „Saksa“ käyvät keskenään salaisia neuvotteluja (kts. „Severnaja Zemlja“ [70] № 3). Sen jälkeen on huhuja levinnyt yhä itsepintaisemmin. Ja nyt on asia mennyt niin pitkälle, että mustasotnialainen sanoma-

lehti „Rossija“ [71] sanoo suoraan, että syypäitä „Venäjän“ (s.o. vastavallankumouksen) nykyiseen tukalaan asemaan ovat vallankumoukselliset ainekset. „Saksan keisarillinen hallitus“, sanoo sanomalehti, „on tehnyt itselleen täysin selväksi tämän aseman ja sen vuoksi se on ryhtynyt moniin vastaaviin toimenpiteisiin, jotka eivät voi olla johtamatta toivottuihin tuloksiin“. Nämä toimenpiteet osoittautuvat sisältyvän siihen, että „Itävalta“ ja „Saksa“ valmistautuvat lähettämään „Venäjän“ avuksi sotajoukkoja siinä tapauksessa, jos Venäjän vallankumouksella tulee olemaan menestystä. Ja ne ovat jo sopineet tämän johdosta ja päättäneet, että „määrätyissä olosuhteissa aktiivinen puuttuminen Venäjän sisäisiin asioihin vallankumouksellisen liikkeen tukahduttamis- tai rajoittamistarkoituksessa saattaisi olla suotavaa ja hyödyllistä...“

Niin sanoo „Rossija“.

Kuten näette, kansainvälinen vastavallankumous on jo kauan toteuttanut laajoja valmistelutoimenpiteitä. Tiedetään, että se on jo pitkän aikaa auttanut rahoilla vastavallankumouksellista Venäjää taistelussa vallankumousta vastaan. Se ei ole kuitenkaan rajoittunut siihen. Se on nyt näköjään päättänyt tulla avuksi sotajoukkoineenkin.

Tämän jälkeen lapsikin ymmärtää helposti Duuman hajallelaskemisen todellisen tarkoituksen, samoin kuin myöskin Stolypinin „uusien“ määräysten [72] ja Trepovin [73] „vanhojen“ pogromien tarkoituksen... Luultavasti tämän jälkeen hälvenevät erilaisten liberaalien ja muiden naiivien ihmisten valheelliset toiveet ja he tulevat vihdoinkin vakuuttuneiksi siitä, että meillä

ei ole „perustuslakia", että meillä on kansalaissota, ja taistelua on käytävä sotilaallisesti...

Mutta nykyinen Venäjä muistuttaa silloista Ranskaa toisessakin suhteessa. Silloin kansainvälinen vastavallankumous sai aikaan vallankumouksen laajenemisen, vallankumous vyöryi Ranskan rajojen ulkopuolelle ja tulvi mahtavana virtana pitkin Eurooppaa. Kun Euroopan „kruunupäät" yhdistyivät yhteiseen liittoon, niin Euroopan kansatkin ojensivat kätensä toinen toisilleen. Samanlaisen ilmiön me havaitsemme tänään Venäjällä. „Hyvin kaivat, vanha myyrä"... Yhtyessään Euroopan vastavallankumoukseen Venäjän vastavallankumous laajentaa herkeämättä vallankumousta, yhdistää toisiinsa kaikkien maiden proletaareja ja laskee kansainvälisen vallankumouksen perustusta. Venäjän proletariaatti kulkee **demokraattisen** vallankumouksen etunenässä ja ojentaa veljenkätensä, liittyy yhteen Euroopan proletariaatin kanssa, joka aloittaa **sosialistisen** vallankumouksen. Kuten tunnettua, tammikuun 9 päivän tapahtumain jälkeen alettiin Euroopassa pitää yleisiä joukkokokouksia. Joulukuun kapina aiheutti mielenosoituksia Saksassa ja Ranskassa. Lähestyvä Venäjän vallankumouksen hyökkäys tulee epäilemättä nostattamaan Euroopan proletariaatin taisteluun entistä päättäväisemmin. Kansainvälinen vastavallankumous vain lujittaa, syventää ja voimistaa kansainvälistä vallankumousta sekä saattaa sen vankalle perustalle. Tunnus „Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" saa todellisen ilmauksensa.

Ahertakaa siis, herrat, ahertakaa! Venäjän laajenevaa vallankumousta seuraa Euroopan vallan-

kumous,—ja silloin... silloin lyö ei ainoastaan maaorjuuden jätteiden, vaan myöskin ihailemanne kapitalismin viimeinen hetki.

Niin, „hyvin kaivatte", herrat vastavallankumoukselliset.

Sanomalehti „Ahali Tshovreba"
(„Uusi Elämä") № 20,
heinäkuun 14 pnä 1906

Allekirjoitus: K o b a

Käännetty gruusian kielestä

NYKYHETKI JA TYÖVÄENPUOLUEEN YHDISTÄVÄ EDUSTAJAKOKOUS[74]

I

On toteutunut se, jota olemme niin kärsimättömästi odottaneet,— Yhdistävä edustajakokous on päättynyt rauhallisesti, puolue on välttänyt kahtiajakautumisen, puolueryhmien yhdistäminen on muodollisesti vahvistettu ja siten on laskettu perustus puolueen poliittiselle mahdille.

Nyt on tehtävä itselleen asiat selväksi, tutustuttava lähemmin edustajakokouksen olemukseen ja punnittava terveesti sen hyvät ja huonot puolet.

Mitä edustajakokous teki?

Mitä edustajakokouksen piti tehdä?

Ensimmäiseen kysymykseen antavat vastauksen edustajakokouksen päätöslauselmat. Mitä taas tulee toiseen kysymykseen, niin siihen vastatakseen on tiedettävä, millaisessa tilanteessa edustajakokous kokoontui ja minkälaiset tehtävät sille nykyhetki asetti.

Alkakaamme toisesta kysymyksestä.

Nyt on jo selvää, että kansanvallankumous ei ole joutunut tuhoon, että „joulukuun tappiosta“ huoli-

matta se yhä kasvaa ja nousee vinhaa vauhtia huippuunsa. Me sanomme, että niin sen täytyykin olla: vallankumouksen liikkeellepanevat voimat elävät ja toimivat edelleenkin, puhjennut teollisuuskriisi voimistuu yhä enemmän ja enemmän, nälänhätä, joka on saattanut maaseudun äärimmäiseen kurjuuteen, lisääntyy päivä päivältä, ja tämä merkitsee, että lähellä on se hetki, jolloin kansan vallankumouksellinen kiihtymys lähtee vyörymään uhkaavana virtana. Tosiasiat puhuvat, että Venäjän yhteiskuntaelämässä on kypsymässä uusi kapina — päättävämpi ja mahtavampi kuin joulukuun hyökkäys. Me elämme kapinan aattoa.

Toisaalta kansan vihaama vastavallankumous kerää voimia ja vähitellen lujittuu. Se on jo ennättänyt järjestää suosikkikunnan, se kutsuu lippunsa alle kaikkia pimeyden voimia, se käy mustasotnialaisten „liikkeen" johtoon, se valmistelee uutta hyökkäystä kansanvallankumouksen kimppuun, se kerää ympärilleen verenhimoisia tilanherroja ja tehtailijoita, se siis valmistautuu nujertamaan kansanvallankumousta.

Ja mitä pitemmälle eletään, sitä jyrkemmin maa jakaantuu kahteen vihollisleiriin, vallankumouksen leiriin ja vastavallankumouksen leiriin, sitä uhkaavammin asettuvat toisiaan vastaan kahden leirin kaksi johtajaa, proletariaatti ja tsaarin hallitus, ja sitä selvemmäksi käy, että niiden väliltä on kaikki sillat poltettu. Joko tahi: **joko** vallankumouksen voitto ja kansan itsevaltius **tahi** vastavallankumouksen voitto ja tsaarin itsevaltius. Se, joka istuu kahden tuolin väliin, kavaltaa vallankumouksen. Se, joka ei ole meidän kanssamme, on meitä vastaan! Vaivainen Duuma vaivaisine kadetteineen on juuttunut juuri noiden

kahden tuolin väliin. Se haluaa viedä vallankumouksen sovintoon vastavallankumouksen kanssa saadakseen sudet ja lampaat käymään laitumella yhdessä ja lannistaakseen siten vallankumouksen „yhdellä iskulla". Senpä vuoksi Duuma tähän asti vain survoo vettä huhmarissa, senpä vuoksi se ei ole pystynyt keräämään ympärilleen minkäänlaista kansaa ja roikkuu ilmassa, kun sillä ei ole maata jalkainsa alla.

Katu on edelleenkin päätaistelutantereena. Niin puhuvat tosiasiat. Tosiasiat puhuvat, että vastavallankumouksen voimat päivä päivältä heikkenevät ja alkavat horjua tämänpäiväisessä taistelussa, katutaistelussa eikä jaarittelevassa Duumassa, kun taas vallankumouksen voimat kasvavat ja tulevat liikekannalle, että vallankumouksellisten voimain yhdistäminen ja järjestäminen tapahtuu eturivin työläisten johdolla eikä porvariston johdolla. Ja tämä merkitsee, että nykyisen vallankumouksen voitto ja sen vieminen loppuun asti on täysin **mahdollista**. Se on kuitenkin mahdollista vain siinä tapauksessa, **jos** sitä edelleenkin johtavat eturivin työläiset, **jos** tietoinen proletariaatti täyttää **arvonsa mukaisesti** vallankumouksen johtotehtävän.

Tästä käy selväksi, minkälaisia tehtäviä nykyhetki asetti edustajakokoukselle ja mitä edustajakokouksen piti tehdä.

Engels on sanonut, että työväenpuolue „on tiedottoman prosessin tietoinen ilmaisija", s.o. puolueen on käytävä tietoisesti sille tielle, jota itse elämä tiedottomasti kulkee, sen on lausuttava tietoisesti julki ne aatteet, joita kuohuava elämä tiedottomasti tuo esille.

Tosiasiat puhuvat, että tsarismi ei ole pystynyt tuhoamaan kansanvallankumousta, vaan että se päinvastoin kasvaa päivä päivältä, nousee korkeammalle ja kulkee uutta hyökkäystä kohti — siis puolueen tehtävänä on valmistautua tietoisesti tähän hyökkäykseen ja viedä kansanvallankumous loppuun asti. On selvää, että edustajakokouksen piti osoittaa tämä tehtävä ja velvoittaa puolueen jäsenet täyttämään se rehellisesti.

Tosiasiat puhuvat, että vallankumouksen ja vastavallankumouksen saattaminen sovintoon on mahdotonta, että Duuma, joka aivan alusta alkaen lähti kulkemaan niiden sovittamisen tietä, ei voi tehdä mitään, että **sellaisesta** Duumasta ei tule koskaan maan poliittista keskusta, se ei saa kerätyksi ympärilleen kansaa ja sen on pakko muuttua taantumuksen lisäkkeeksi — siis puolueen tehtävänä on hälventää ne valheelliset toiveet, joita Duumaan on pantu, taistella kansan poliittisia harhaluuloja vastaan ja julistaa koko maailman kuullen, että vallankumouksen **päätaistelutanner** on katu eikä Duuma, että kansan voitto on tuleva **pääasiassa** kadulta, taistelusta kadulla, mutta ei Duumasta eikä jaarittelusta Duumassa.

On selvää, että Yhdistävän edustajakokouksen piti osoittaa päätöslauselmissaan tämäkin tehtävä määrätäkseen siten täsmällisesti suunnan puolueen toiminnalle.

Tosiasiat puhuvat, että vallankumouksen voitto, sen vieminen loppuun ja kansan itsevaltiuden pystyttäminen ovat mahdollisia **vain** siinä tapauksessa, jos vallankumouksen johdossa ovat valveutuneet työläi-

set, jos vallankumouksen johto tulee olemaan sosialidemokratian käsissä eikä porvariston käsissä — siis puolueen tehtävänä on kaivaa hauta porvariston hegemonialle, koota lujasti ympärilleen kaupungin ja maaseudun vallankumoukselliset ainekset, käydä niiden vallankumouksellisen taistelun johtoon, johtaa tästä lähtien niiden esiintymisiä ja siten lujittaa maaperää proletariaatin hegemonialle.

On selvää, että Yhdistävän edustajakokouksen piti kiinnittää erikoista huomiota tähän kolmanteen ja perustehtävään näyttääkseen siten puolueelle sen valtavan suuren merkityksen.

Tätä vaatii nykyhetki Yhdistävältä edustajakokoukselta ja se oli edustajakokouksen tehtävä.

Täyttikö edustajakokous nämä tehtävät?

II

Tämän kysymyksen selvittämiseksi on tutustuttava itsensä edustajakokouksen olemukseen.

Edustajakokous kosketteli istunnoissaan monia kysymyksiä, mutta pääkysymys, jonka ympärillä kaikki muut kysymykset pyörivät, oli kysymys nykyhetkestä. **Demokraattisen vallankumouksen nykyhetki ja proletariaatin luokkatehtävät** — siinä on kysymys, johon kaikki taktilliset erimielisyytemme punoutuivat kuin solmuun.

Kaupungissa kärjistyy kriisi, sanoivat bolshevikit, maaseudulla lisääntyy nälänhätä, hallitus mätänee perustuksiaan myöten, ja kansan suuttumus voimistuu päivä päivältä — vallankumous ei siis suinkaan ole laskemassa, vaan päinvastoin se kasvaa joka päivä

ja valmistautuu uuteen hyökkäykseen. Tästä johtuu tehtävä: edistää kasvavaa vallankumousta, viedä se loppuun asti ja kruunata se kansan itsevaltiudella (katso bolshevikkien päätöslauselmaa „Nykyhetki...").

Menshevikit sanoivat miltei samaa.

Mutta **miten** nykyinen vallankumous on vietävä loppuun, **minkälaiset** ehdot ovat sitä varten välttämättömiä?

Bolshevikkien mielestä nykyinen vallankumous voidaan viedä loppuun asti ja kruunata kansan itsevaltiudella **vain siinä tapauksessa**, jos tämän vallankumouksen johtoon käyvät valveutuneet työläiset, jos vallankumouksen johto keskitetään sosialistisen proletariaatin käsiin eikä porvarillisten demokraattien käsiin. „Vain proletariaatti", sanoivat bolshevikit, „pystyy viemään demokraattisen vallankumouksen loppuun **sillä ehdolla, että se... vie mukanaan** talonpoikaisjoukon ja antaa sen vaistovaraiselle taistelulle poliittisen tietoisuuden..." Muussa tapauksessa proletariaatin on pakko kieltäytyä „kansanvallankumouksen johtajan" tehtävästä ja se joutuu kulkemaan „liberaalis-monarkistisen porvariston perässä", joka ei tule koskaan pyrkimään vallankumouksen viemiseen loppuun saakka (katso päätöslauselmaa „Proletariaatin luokkatehtävät..."). Meidän vallankumouksemme on tietenkin porvarillinen vallankumous, ja siinä suhteessa se muistuttaa Ranskan suurta vallankumousta, jonka hedelmät nautti porvaristo. Mutta selvää on myöskin se, että näiden kahden vallankumouksen välillä on myös suuri ero. Ranskan vallankumouksen aikana ei ollut olemassa sitä koneellista suurtuotantoa, jonka me näemme tänään meillä, eivätkä

luokkaristiriidat tulleet esille niin räikeästi kuin meillä, sen vuoksi proletariaatti oli siellä heikko, kun taas täällä se on voimakkaampi ja lujemmin yhteenliittynyt. Pitää ottaa huomioon myöskin se, että siellä ei proletariaatilla ollut omaa puoluettaan, kun taas täällä sillä on oma puolueensa, jolla on oma ohjelmansa ja taktiikkansa. Ei ole ihmeteltävää, että Ranskan vallankumousta johtivat porvarilliset demokraatit, mutta työläiset laahustivat noiden herrojen perässä, „työläiset taistelivat, mutta porvarit ottivat haltuunsa vallan". Toisaalta on täysin ymmärrettävää sekin, että Venäjän proletariaatti ei tyydy laahustamaan liberaalien perässä, että se esiintyy vallankumouksen hegemonina ja kutsuu lippunsa alle kaikkia „sorrettuja ja osattomaksi jääneitä". Siinä on meidän vallankumouksemme paremmuus Ranskan suureen vallankumoukseen verrattuna, ja sen vuoksi me ajattelemme, että meidän vallankumouksemme voidaan viedä loppuun asti ja se voi päättyä kansan itsevaltiuteen. On vain tietoisesti edistettävä proletariaatin hegemoniaa ja liitettävä taisteleva kansa lujasti proletariaatin ympärille, jotta **siten tehtäisiin mahdolliseksi** nykyisen vallankumouksen vieminen loppuun. Ja vallankumouksen vieminen loppuun saakka on välttämätöntä sitä varten, ettei vallankumouksen hedelmiä nauttisi yksinomaan porvaristo, että työväenluokka saavuttaisi poliittisen vapauden lisäksi kahdeksantuntisen työpäivän ja työehtojen parannuksen, toteuttaisi täydellisesti minimiohjelmansa ja siten raivaisi tien sosialismiin. Tämän vuoksi sen, joka puolustaa proletariaatin etuja, joka ei tahdo, että proletariaatista tulisi porvariston perässälaahustaja ja

että se vetäisi porvariston hyväksi kastanjat tulesta, sen, joka taistelee sen puolesta, että proletariaatista tulisi itsenäinen voima ja että se käyttäisi omien tarkoitusperiensä hyväksi nykyistä vallankumousta,— sen on avoimesti tuomittava porvarillisten demokraattien hegemonia, sen on lujitettava maaperää sosialistisen proletariaatin hegemonialle nykyisessä vallankumouksessa.

Niin sanoivat bolshevikit.

Menshevikit puhuivat kokonaan toista. Vallankumous tietenkin voimistuu ja se on vietävä loppuun, mutta sitä varten ei lainkaan tarvita sosialistisen proletariaatin hegemoniaa, vaan olkoot ne samat porvarilliset demokraatit vallankumouksen johtajia, sanoivat he. Minkä vuoksi, mistä on kysymys? kysyivät bolshevikit. Sen vuoksi, että nykyinen vallankumous on porvarillinen ja porvariston on esiinnyttävä sen johtajana, vastasivat menshevikit. Mitä sitten proletariaatin on tehtävä? Sen on kuljettava porvarillisten demokraattien perässä, „työnnettävä heitä“ ja siten „vietävä eteenpäin porvarillista vallankumousta“. Niin puhui menshevikkien johtaja Martynov, jonka he olivat asettaneet „selostajaksi“. Sama ajatus, vaikkakaan ei niin täsmällisesti, on lausuttu menshevikkien päätöslauselmassa „Nykyhetkestä“. Martynov sanoi jo „Kahdessa diktatuurissaan“, että „proletariaatin hegemonia on vaarallista utopiaa“, mielikuvitusta, että porvarillista vallankumousta „täytyy johtaa äärimmäisen demokraattisen opposition“ eikä sosialistisen proletariaatin, että taistelevan proletariaatin „on kuljettava porvarillisen demokratian takana“ ja työnnettävä sitä vapauteen johtavaa tietä

myöten (katso Martynovin tunnettua kirjasta „Kaksi diktatuuria"). Saman ajatuksen hän toisti Yhdistävässä edustajakokouksessa. Hänen mielestään Ranskan suuri vallankumous on alkuperäinen, mutta meidän vallankumouksemme on vain tuon alkuperäisen kalpea jäljennös, ja koska Ranskassa oli alussa vallankumouksen johdossa „Kansalliskokous" ja sitten „Kansalliskonventti", jossa porvaristo oli hallitsevana, niin meilläkin vallankumouksen johtajana, joka yhdistää kansan lujasti ympärilleen, tulee olla ensin Valtakunnanduuman ja sitten jonkun muun edustuslaitoksen, joka tulee olemaan vallankumouksellisempi kuin Duuma. Niin Duumassa kuin myöskin tuossa tulevassa edustuslaitoksessa tulevat olemaan hallitsevina porvarilliset demokraatit — siis me tarvitsemme porvarillisen demokratian hegemonian emmekä sosialistisen proletariaatin hegemoniaa. On vain askel askeleelta **seurattava** porvaristoa ja vietävä sitä vielä pitemmälle eteenpäin, todelliseen vapauteen. On kuvaavaa, että Martynovin puhetta menshevikit tervehtivät raikuvilla suosionosoituksilla. Samoin on kuvaavaa sekin, että **ainoassakaan päätöslauselmassaan** he eivät mainitse proletariaatin hegemonian välttämättömyydestä, sanonta „proletariaatin hegemonia" on kokonaan karkoitettu heidän päätöslauselmistaan samoin kuin myöskin edustajakokouksen päätöslauselmista (katso edustajakokouksen päätöslauselmia).

Sellainen oli menshevikkien kanta edustajakokouksessa.

Kuten näette, tässä on kaksi kantaa, jotka sulkevat pois toinen toisensa, ja juuri täältä ovat lähtöisin kaikki muut erimielisyydet.

Jos nykyisen vallankumouksen johtaja on tietoinen proletariaatti ja nykyisessä Duumassa ovat hallitsevina kadettiporvarit, niin on itsestään selvää, että nykyisestä Duumasta ei voi tulla „maan poliittista keskusta“, se ei voi liittää ympärilleen vallankumouksellista kansaa eikä pysty minkäänlaisin ponnistuksin tulemaan kasvavan vallankumouksen johtajaksi. Edelleen, jos vallankumouksen johtaja on tietoinen proletariaatti ja Duumasta käsin on mahdotonta johtaa vallankumousta, niin on itsestään selvää, että toimintamme **päätantereena** tulee tällä hetkellä olla kadun eikä Duuman salin. Edelleen, jos vallankumouksen johtaja on tietoinen proletariaatti ja päätaistelutantere on katu, niin on itsestään selvää, että tehtävänämme on osallistua aktiivisesti kadulla käytävän taistelun järjestämiseen, kiinnittää **entistä suurempi** huomio aseistamiseen, lisätä monin kerroin punaisia joukko-osastoja ja tehdä tunnetuksi sotilaallisia tietoja eturivin ainesten keskuudessa. Vihdoin, jos vallankumouksen johtaja on edistyksellinen proletariaatti ja jos sen on osallistuttava aktiivisesti kapinan järjestämiseen, niin on itsestään selvää, että me emme voi pestä käsiämme ja jäädä syrjään väliaikaisesta vallankumoushallituksesta, vaan meidän on yhdessä talonpoikaiston kanssa valloitettava poliittinen valta ja osallistuttava väliaikaiseen hallitukseen*: vallankumouksellisen kadun johtajan on oltava samalla johtajana myöskin vallankumouksen hallituksessa.

* Me emme kajoa tässä tämän kysymyksen periaatteelliseen puoleen.

Sellainen oli bolshevikkien kanta.

Ja päinvastoin, jos vallankumouksen johto tulee kuulumaan porvarillisille demokraateille, niinkuin menshevikit ajattelevat, ja Duuman kadetit „lähenevät tuontapaisia demokraatteja“, niin on itsestään selvää, että nykyisestä Duumasta saattaa tulla „maan poliittinen keskus“, nykyinen Duuma voi koota ympärilleen vallankumouksellisen kansan, tulla sen johtajaksi ja muodostua päätaistelutantereeksi. Edelleen, jos Duuma voi muuttua päätaistelutantereeksi, niin on tarpeetonta kiinnittää **entistä suurempaa** huomiota aseistamiseen ja punaisten joukko-osastojen järjestämiseen, ei ole meidän tehtävämme kiinnittää **erikoista** huomiota kadulla käytävän taistelun järjestämiseen, ja sitäkin vähemmän on meidän asiamme valloittaa yhdessä talonpoikaiston kanssa poliittinen valta ja osallistua väliaikaiseen hallitukseen — pitäkööt siitä huolen porvarilliset demokraatit, joista tulee vallankumouksen johtajia. Ei tietenkään ole pahaksi, jos on aseita ja punaisia joukko-osastoja, päinvastoin, se on jopa välttämätöntäkin, mutta sillä ei ole niin suurta merkitystä kuin bolshevikit sille antavat.

Sellainen oli menshevikkien kanta.

Edustajakokous lähti tälle toiselle tielle, s.o. se hylkäsi sosialistisen proletariaatin hegemonian ja hyväksyi menshevikkien kannan.

Tällä edustajakokous todisti selvästi, että se ei ymmärtänyt nykyhetken elintärkeitä vaatimuksia.

Siinä on edustajakokouksen perusvirhe, jota kaikkien muiden virheiden täytyi seurata itsestään.

III

Sen jälkeen, kun edustajakokous oli hylännyt proletariaatin hegemonian aatteen, kävi selväksi, miten sen piti ratkaista muut kysymykset: „suhteesta Valtakunnanduumaan“, „aseellisesta kapinasta“ y.m. Siirtykäämme noihin kysymyksiin.

Alamme Valtakunnanduumaa koskevasta kysymyksestä.

Me emme ryhdy selvittelemään sitä, minkälainen taktiikka oli oikeampaa, boikotti vaiko osallistuminen vaaleihin. Huomautamme vain seuraavasta: kun Duuma ei tee tänään mitään muuta kuin keskustelee, kun se on juuttunut vallankumouksen ja vastavallankumouksen välille, niin se merkitsee, että vaaleihin osallistumisen kannattajat erehtyivät, kun kutsuivat kansaa vaaleihin ja herättivät siinä pettäviä toiveita. Mutta jättäkäämme tämä sivuun. Asia on niin, että edustajakokouksen aikana olivat vaalit jo päättyneet (paitsi Kaukaasiassa ja Siperiassa), vaalien tulokset olivat jo tiedossamme ja siis kysymys saattoi olla vain **itse Duumasta**, jonka piti kokoontua muutaman päivän kuluttua. On selvää, että edustajakokous ei voinut palata menneisyyteen ja sen piti kiinnittää päähuomio siihen, mikä on itse Duuma ja minkälaisen tulee olla meidän suhteemme siihen.

Siis, mikä on nykyinen Duuma ja minkälaisen tulee olla meidän suhteemme siihen?

Jo lokakuun 17 päivän manifestista tiedettiin, että Duumalla ei ole erikoisen suuria oikeuksia: se on edustajain kokous, jolla „on oikeus“ neuvotella, mutta „ei ole oikeutta“ ylittää voimassaolevia „peruslakeja“.

Duumaa valvoo Valtioneuvosto, jolla „on oikeus" kumota mitkä Duuman päätökset hyvänsä. Ja vartiossa on hampaisiin asti aseistettu tsaarin hallitus, jolla „on oikeus" hajoittaa Duuma, ellei se tyydy neuvottelevaan osaan.

Mitä taas tulee Duuman olemukseen, niin me jo ennen edustajakokouksen alkamista tiesimme, keitä siihen tulee kuulumaan, me tiesimme jo silloin, että Duumaan täytyy tulla kuulumaan enimmäkseen kadetteja. Tällä me emme tahdo lainkaan sanoa sitä, että muka itse kadetit muodostaisivat enemmistön Duumassa, me vain sanomme, että suunnilleen viidestäsadasta Duuman jäsenestä kadetit muodostaisivat yhden kolmannen osan, toisen kolmannen osan muodostaisivat väliryhmät ja oikeistolaiset („demokraattisten reformien puolue"[75], maltilliset ainekset puolueettomista edustajista, lokakuulaiset[76] y.m.), jotka taistelun hetkellä äärimmäisiä vasemmistolaisia vastaan (työväenryhmää ja vallankumouksellisten talonpoikain ryhmää vastaan) liittyisivät kadettien ympärille ja äänestäisivät heitä, ja näinollen tilanteen herroina Duumassa olisivat kadetit.

Mutta keitä ovat kadetit? Voidaanko heitä nimittää vallankumouksellisiksi? Ei tietenkään! Keitä sitten ovat kadetit? Kadetit ovat **sovittelijain puolue:** he tahtovat rajoittaa tsaarin oikeuksia, mutta ei sen vuoksi, että he olisivat muka kansan voiton kannattajia — kadetit tahtovat vaihtaa tsaarin itsevaltiuden porvariston itsevaltiuteen eikä kansan itsevaltiuteen (katso heidän ohjelmaansa), ja jotta kansakin hillitsisi vallankumouksellisuuttaan, peruuttaisi vallankumoukselliset vaatimuksensa ja sopisi jotenkin tsaarin

kanssa, kadetit tahtovat saada tsaarin ja kansan sovintoon keskenään.

Kuten näette, Duuman enemmistön tuli muodostua sovittelijoista eikä vallankumouksellisista. Se oli itsestään selvää jo huhtikuun alkupuoliskolla.

Näinollen toisaalta boikottoitu ja voimaton, mitättömillä oikeuksilla varustettu ja toisaalta enemmistönsä puolesta ei-vallankumouksellinen ja sovitteleva — sellainen oli Duuma. Voimattomat lähtevät tavallisesti ilmankin sovittelun tielle, ja jos sen lisäksi heidän pyrkimyksensäkään eivät ole vallankumouksellisia, niin he sitäkin pikemmin luisuvat sovitteluun. Sama täytyi tapahtua Valtakunnanduumaankin nähden. Se ei voinut mennä kokonaan tsaarin puolelle, sillä se haluaa rajoittaa tsaarin oikeuksia, mutta se ei voinut siirtyä kansankaan puolelle, koska kansa esittää vallankumouksellisia vaatimuksia. Siksi sen täytyi asettua tsaarin ja kansan väliin ja ryhtyä sovittamaan näitä keskenään, s.o. ryhtyä survomaan vettä huhmarissa. Toisaalta sen piti saada kansa luopumaan „liiallisista vaatimuksista“ ja jollain tavoin sopimaan tsaarin kanssa ja toisaalta sen piti mennä välittäjämiehenä tsaarin eteen, että tämä antaisi hiukan kansalle periksi ja siten tekisi lopun „vallankumouksellisesta kapinallisuudesta“.

Sellaisesta Duumasta oli kysymys Yhdistävässä edustajakokouksessa.

Millaisen piti olla puolueen suhteen tuollaiseen Duumaan? Sanomattakin on selvää, että puolue ei voinut ottaa tehtäväkseen tuollaisen Duuman kannattamista, sillä Duuman kannattaminen on sovittelupolitiikan kannattamista, ja sovittelupolitiikka on

perinpohjin ristiriidassa vallankumouksen syventämistehtävän kanssa — työväenpuolue ei saa ryhtyä vallankumouksen rauhoittamisen tehtävään. Puolueen piti tietysti käyttää hyväkseen niin itse Duumaa kuin myöskin Duuman selkkauksia hallituksen kanssa, mutta se ei vielä merkitse, että sen on kannatettava Duuman ei-vallankumouksellista taktiikkaa. Päinvastoin, Duuman kaksinaamaisuuden paljastaminen, sen säälimätön arvostelu, sen petostaktiikan tuominen päivänvaloon — sellaisen pitää olla puolueen suhteen Valtakunnanduumaan.

Ja kun asia on näin, niin on selvää, että kadettien Duuma ei ole kansan tahdon ilmaisija, että se ei voi täyttää kansan edustajiston tehtävää, se ei voi tulla maan poliittiseksi keskukseksi eikä liittää kansaa ympärilleen.

Tämän yhteydessä puolueen velvollisuutena oli hälventää ne valheelliset toiveet, joita Duumaan pantiin, ja julistaa kaikkien tietoon, että Duuma ei ole kansan tahdon ilmaisija, että se siis ei voi tulla vallankumouksen aseeksi ja että nyt on päätaistelutantereena katu eikä Duuma.

Samalla oli selvää, että Duumassa oleva talonpoikain „työryhmä“ [77], joka kadetteihin verrattuna oli luvultaan pieni, ei voinut loppuun asti seurata kadettien sovittelutaktiikkaa, huomenna tai ylihuomenna sen täytyi alkaa taistelu kadetteja, kansan kavaltajia vastaan ja lähteä kulkemaan vallankumouksen tietä. Puolueen velvollisuus oli tukea „työryhmää“ sen taistelussa kadetteja vastaan, kehittää loppuun saakka sen vallankumouksellisia pyrkimyksiä, saattaa sen vallankumouksellinen taktiikka vastakkain kadettien

ei-vallankumouksellisen taktiikan kanssa ja siten paljastaa yhä selvemmin kadettien petokselliset pyrkimykset.

Miten sitten edustajakokous menetteli, mitä edustajakokous sanoi päätöslauselmassaan Valtakunnanduumasta?

Edustajakokouksen päätöslauselmassa sanotaan, että Duuma on laitos, joka on lähtöisin „kansakunnan uumenista“. Siis Duuma puutteellisuuksistaan huolimatta on muka sittenkin kansan tahdon ilmaisija.

On selvää, että edustajakokous ei kyennyt antamaan oikeata arviota kadettilaisesta Duumasta, edustajakokous unohti, että Duuman enemmistö on sovittelijoita, että sellaisina ihmisinä, jotka hylkäävät vallankumouksen, sovittelijat eivät voi ilmaista kansan tahtoa ja siis meillä ei ole oikeutta sanoa, että Duuma on lähtöisin „kansakunnan uumenista“.

Mitä tämän johdosta bolshevikit sanoivat edustajakokouksessa?

He sanoivat, että „Valtakunnanduuma, joka jo nyt osoittautuu kokoomukseltaan (etupäässä) kadettilaiseksi, **ei missään tapauksessa voi täyttää** todellisen kansanedustajiston tehtävää“. Nykyinen Duuma ei siis ole lähtöisin kansan uumenista, se on kansanvastainen ja siksi se ei ilmaise kansan tahtoa (katso bolshevikkien päätöslauselmaa).

Edustajakokous hylkäsi tässä kysymyksessä bolshevikkien kannan.

Edustajakokouksen päätöslauselmassa sanotaan, että „Duuma“ „näennäisesti perustuslaillisesta“ luonteestaan huolimatta kuitenkin „muuttuu vallankumouksen aseeksi“... sen selkkaukset hallituksen kanssa saatta-

vat kasvaa sellaisiin äärimmäisiin rajoihin asti, että ne „antavat mahdollisuuden tehdä selkkauksista lähtökohdan laajoille joukkoliikkeille, jotka on tähdätty nykyisen valtiollisen järjestelmän kukistamiseen". Duuma voi siis muka tulla poliittiseksi keskukseksi, koota ympärilleen vallankumouksellisen kansan ja nostaa vallankumouksen lipun.

Kuuletteko, työläiset: kadettien sovittelu-Duuma voi muka muuttua vallankumouksen keskukseksi ja joutua sen johtoon, koirasta voi muka syntyä karitsa! Miksipä olisitte huolissanne — tästä lähtien ei tarvita enempää proletariaatin hegemoniaa kuin sitäkään, että kansa yhtyisi nimenomaan proletariaatin ympärille: **ei-vallankumouksellinen Duuma** yhdistää itse ympärilleen **vallankumouksellisen** kansan, ja kaikki tulee olemaan järjestyksessä! Niin yksinkertaisesti siis tehdään vallankumous, niin on siis vietävä loppuun nykyinen vallankumous!

Edustajakokous ei ilmeisesti ymmärtänyt, että kaksinaamainen Duuma kaksinaamaisine kadetteineen juuttuu kiertämättä kahden tuolin väliin, alkaa hieroa rauhaa tsaarin ja kansan kesken ja sitten sen on pakko, niinkuin jokaisen kaksinaamaisen, taipua sen puolelle, joka lupaa enemmän!

Mitä bolshevikit sanoivat tämän johdosta edustajakokouksessa?

He lausuivat, että „ei ole vielä ehtoja puolueemme lähtemiselle parlamentaariselle tielle", s.o. me emme voi vielä toistaiseksi aloittaa rauhallista parlamentaarista elämää, päätaistelutantereena tulee edelleenkin olemaan katu eikä Duuma (katso bolshevikkien päätöslauselmaa).

Edustajakokous hylkäsi tältäkin osalta bolshevikkien päätöslauselman.

Edustajakokouksen päätöslauselma ei sano mitään selvää siitä, että Duumassa on vähemmistöksi jääneitä vallankumouksellisen talonpoikaiston edustajia („työryhmä“), joiden on pakko hylätä kadettien sovittelutoiminta ja lähteä kulkemaan vallankumouksen tietä, että heitä on rohkaistava, tuettava heitä taistelussa kadetteja vastaan ja autettava heitä asettumaan entistä vankemmin vallankumoukselliselle tielle.

Edustajakokous ei ilmeisesti ymmärtänyt, että proletariaatti ja talonpoikaisto ovat nykyisen vallankumouksen kaksi päävoimaa, että nykyhetkellä vallankumouksen johtajana olevan proletariaatin on tuettava vallankumouksellisia talonpoikia niin kadulla kuin Duumassakin, jos he vain käyvät taistelua vallankumouksen vihollisia vastaan.

Mitä bolshevikit sanoivat tämän johdosta edustajakokouksessa?

He lausuivat, että sosialidemokratian on paljastettava säälimättä „kadettien epäjohdonmukaisuus ja häilyväisyys, pidettävä erittäin tarkasti silmällä talonpoikain vallankumouksellisen demokratian aineksia, koottava ne yhteen, saatettava ne vastatusten kadettien kanssa, kannatettava niitä niiden esiintymisiä, jotka vastaavat proletariaatin etuja“ (katso päätöslauselmaa).

Edustajakokous ei hyväksynyt tätäkään bolshevikkien ehdotusta. Luultavasti sen vuoksi, että siinä on ilmaistu liian selvästi proletariaatin johtava merkitys nykyisessä taistelussa, kun taas edustajakokous suhtautui, kuten edellä näimme, epäluottamuksella

proletariaatin hegemoniaan — talonpoikaiston on muka yhdistyttävä Duuman ympärille eikä proletariaatin ympärille!

Juuri sen vuoksi porvarillinen sanomalehti „Nasha Zhizn“[78] kehuu edustajakokouksen päätöslauselmaa, juuri sen vuoksi „Nasha Zhiznin“ kadetit alkoivat huutaa yhteen ääneen: sosialidemokraatit ovat vihdoinkin tulleet järkiinsä ja luopuneet blanquilaisuudesta (kts. „Nasha Zhizn“ № 432).

On päivänselvää, että kansan viholliset, kadetit, eivät suotta kehu edustajakokouksen päätöslauselmaa! Bebel ei suotta sanonut: se, mikä vihollisiamme miellyttää, on meille vahingoksi!

IV

Siirtykäämme kysymykseen aseellisesta kapinasta.

Tänään ei ole enää kenellekään salaisuus, että kansan nousu on kiertämätön. Kun kaupungeissa ja kylissä kasvaa kriisi ja nälänhätä, kun kuohunta proletariaatin ja talonpoikaiston keskuudessa päivä päivältä yltyy ja tsaarin hallitus lahoo, kun vallankumous on siis nousutilassa, niin on itsestään selvää, että elämä valmistelee uutta kansan nousua, laajempaa ja mahtavampaa kuin lokakuun ja joulukuun hyökkäys. Onko tämä uusi nousu toivottavaa vai ei, onko se hyvä vai paha — siitä on tänään turhaa puhua: kysymys ei ole meidän toivomuksistamme, vaan siitä, että kansan nousu kypsyy itsestään, että se on kiertämätön.

Mutta nousulla ja nousulla on ero. Tammikuun suurlakko Pietarissa (1905) oli kieltämättä kansan

nousua. Kansan nousua oli myöskin lokakuun poliittinen suurlakko. Kansan nousua oli „joulukuun ottelukin“ Moskovassa ja latvialaisilla. On selvää, että niiden välillä oli myöskin ero. Silloin kun tammikuussa (1905) lakko esitti pääosaa, niin joulukuussa lakko oli vain alkuna ja kasvoi sitten aseelliseksi kapinaksi luovuttaen sille pääosan. Tapahtumat tammikuussa, lokakuussa ja joulukuussa todistivat, että alettakoonpa suurlakko miten „rauhallisesti“ hyvänsä, käyttäydyttäköön vaatimuksia esitettäessä miten „kohteliaasti“ hyvänsä, lähdettäköönpä taistelutantereelle miten aseettomina hyvänsä, asian täytyy sittenkin päättyä otteluun (muistakaahan tammikuun 9 päivää Pietarissa, jolloin kansa marssi ristejä ja tsaarinkuvia kantaen), hallitus sittenkin turvautuu tykkeihin ja kivääreihin, kansa sittenkin tarttuu aseisiin, ja niinollen suurlakko kasvaa sittenkin aseelliseksi kapinaksi. Mitä se merkitsee? Vain sitä, että tuleva kansan nousu ei tule olemaan pelkkää nousua, että se saa välttämättä aseellisen luonteen, ja niinollen ratkaiseva merkitys tulee olemaan **aseellisella** kapinalla. Onko verenvuodatus toivottavaa vai ei, onko se hyvä vai paha, siitä ei kannata puhua: toistamme — kysymys ei ole toivomuksistamme, vaan siitä, että **aseellinen** kapina tulee epäilemättä tapahtumaan ja sitä on mahdotonta välttää.

Meidän tämänpäiväinen tehtävämme on kansan itsevaltius. Me tahdomme, että hallitusohjat annetaan proletariaatin ja talonpoikaiston käsiin. Voidaanko tämä päämäärä saavuttaa suurlakolla? Tosiasiat osoittavat, että ei voida (muistakaa, mitä edellä on sanottu). Tai ehkä meitä auttaa Duuma kaunopuheisine kadet-

teineen ja sen avulla tulee pystytetyksi kansan itsevaltius? Tosiasiat osoittavat, että se on myöskin mahdotonta, sillä kadettien Duuma tahtoo suurporvariston itsevaltiutta eikä kansan itsevaltiutta (muistakaa, mitä edellä on sanottu).

On selvää, että ainoa luotettava tie on proletariaatin ja talonpoikaiston aseellinen kapina. Vain aseellisen kapinan tietä voidaan kukistaa tsaarin herruus ja pystyttää kansan herruus, tietenkin, jos tämä kapina päättyy voittoon. Ja kun asia on niin, kun ilman kapinan voittoa kansan voitto on nykyään mahdotonta ja kun toisaalta itse elämä valmistelee kansan aseellista kapinaa, kun tuo kapina on kiertämätön, niin on itsestään selvää, että sosialidemokratian tehtävänä on valmistautua tietoisesti tähän kapinaan, valmistella tietoisesti sen voittoa. Joko tahi: joko meidän on hylättävä kansan itsevaltius (demokraattinen tasavalta) ja tyydyttävä perustuslailliseen monarkiaan — silloin meillä on oikeus sanoa, että aseellisen kapinan järjestäminen ei ole meidän asiamme, tahi sitten meidän on pidettävä edelleenkin tämänpäiväisenä päämääränämme kansan itsevaltiutta (demokraattista tasavaltaa) ja päättävästi hylättävä perustuslaillinen monarkia — silloin meillä ei ole oikeutta sanoa, että vaistovaraisesti kasvavan kapinan tietoinen järjestäminen ei ole meidän asiamme.

Mutta kuinka on valmistauduttava aseelliseen kapinaan, kuinka on edistettävä sen voittoa?

Joulukuun kapina osoitti, että me, sosialidemokraatit, olemme kaikkien muiden syntien ohella syypäitä proletariaatin edessä vielä yhteen suureen syntiin. Tuo synti on siinä, että me emme ole pitäneet

huolta tai olemme pitäneet liian vähän huolta työväen aseistamisesta ja punaisten joukko-osastojen järjestämisestä. Muistakaahan joulukuuta. Kukapa ei muistaisi kiihoittunutta, taisteluun noussutta kansaa Tiflisissä, länsi-Kaukaasiassa, etelä-Venäjällä, Siperiassa, Moskovassa, Pietarissa ja Bakussa? Minkä vuoksi itsevaltiuden onnistui niin helposti lyödä hajalle tuo raivostunut kansa? Senköhän vuoksi, että kansa ei ollut vielä varma tsaarin hallituksen kelvottomuudesta? Ei tietenkään! Minkä vuoksi sitten?

Ennen kaikkea sen vuoksi, että kansalla ei ollut tai oli liian vähän aseita — olittepa te miten tietoisia tahansa, niin paljain käsin ette kestä kuulia vastaan! Niin, meitä haukuttiin oikeudenmukaisesti, kun sanottiin: rahaa kyllä otatte, mutta aseita ei näy.

Toiseksi sen vuoksi, että meillä ei ollut koulutettuja punaisia joukko-osastoja, jotka olisivat vieneet mukaansa muutkin, hankkineet aseita aseilla ja aseistaneet kansan: katutaisteluissa kansa on sankari, mutta elleivät aseistetut veljet johda sitä ja näytä sille esimerkkiä, niin se saattaa muuttua pelkäksi väkijoukoksi.

Kolmanneksi sen vuoksi, että kapina oli hajanainen ja järjestymätön. Kun Moskova taisteli barrikaadeilla, niin Pietari oli vaiti. Tiflisissä ja Kutaisissa valmistauduttiin rynnäkköön, kun Moskova oli jo „lannistettu". Siperia tarttui aseisiin silloin, kun Etelä ja latvialaiset oli jo „voitettu". Se merkitsee, että taisteleva proletariaatti otti kapinan vastaan hajaantuneena erillisiksi ryhmiksi, minkä takia hallituksen oli verrattain helppo tuottaa sille „tappio".

Neljänneksi sen vuoksi, että kapinamme noudatti puolustuspolitiikkaa eikä hyökkäyspolitiikkaa. Hallitus itse aiheutti joulukuun kapinan, hallitus itse karkasi kimppuumme, sillä oli oma suunnitelmansa, kun taas me otimme vastaan tuon hallituksen päällekarkauksen valmistautumattomina, meillä ei ollut harkittua suunnitelmaa, meidän oli pakko noudattaa itsepuolustuspolitiikkaa ja niinollen laahustaa tapahtumain perässä. Jos moskovalaiset olisivat heti alunpitäen valinneet hyökkäyspolitiikan, niin he olisivat viivyttelemättä vallanneet käsiinsä Nikolain aseman, hallitus ei olisi voinut lähettää sotajoukkoja Pietarista Moskovaan ja niinollen Moskovan kapina olisi ollut pitempiaikainen, jolla seikalla olisi ollut vastaavanlainen vaikutus muihinkin kaupunkeihin. Samaa on sanottava myöskin latvialaisista: jos he olisivat heti alunpitäen lähteneet hyökkäykseen, niin he olisivat ensi kädessä ottaneet haltuunsa tykit ja saattaneet hallituksen voimat horjumaan.

Marx ei suotta sanonut:

„Kun kerran kapina on aloitettu, niin on toimittava mitä suurimmalla päättäväisyydellä ja ryhdyttävä **hyökkäykseen. Puolustus on jokaisen aseellisen kapinan surma...** Yllätä vastustajasi silloin, kun sen voimat ovat vielä hajallaan, hanki joka päivä uusia, vaikkapa pieniäkin menestyksiä; säilytä se moraalinen ylivoima, jonka kapinaliikkeen alkumenestys on sinulle tuottanut; vedä puolellesi horjuvat ainekset, jotka aina menevät voimakkaimman mukana ja jotka aina asettuvat varmemmalle puolelle; pakoita vihollisesi perääntymään, ennenkuin se ehtii koota voimiaan sinua vastaan; sanalla sanoen, toimi

Dantonin — tähän asti tunnetuista vallankumoustaktiikan mestareista suurimman — sanojen mukaan: rohkeutta, rohkeutta ja vielä kerran rohkeutta" (kts. K. Marx. „Historiallisia kuvauksia", s. 95).

Juuri tuota „rohkeutta" ja hyökkäyspolitiikkaa joulukuun kapinalla ei riittänyt.

Meille sanotaan: tuo ei selvitä tyhjentävästi joulukuun „tappion". syitä, te olette unohtaneet, että joulukuussa talonpoikaisto ei kyennyt yhdistymään proletariaatin kanssa, ja se on myöskin eräs joulukuun perääntymisen pääsyitä. Se on sula totuus, emmekä me aio unohtaa sitä. Mutta miksi talonpoikaisto ei kyennyt yhdistymään proletariaatin kanssa, mikä oli syy? Meille sanotaan: valveutumattomuus. Hyvä, mutta miten meidän on tehtävä talonpojat valveutuneiksi? Levittämälläkö kirjasia? Se ei tietenkään riitä! Miten sitten? Taistelulla, saamalla heidät mukaan taisteluun ja johtamalla heitä taistelun aikana. Tänään on kaupungin tehtävänä johtaa maaseutua, työläisen tehtävänä on johtaa talonpoikaa, ja ellei kaupungeissa ole saatu kapina-asiaa järjestetyksi, niin talonpoikaisto ei lähde koskaan siinä asiassa eturivin proletariaatin mukaan.

Sellaisia ovat tosiasiat.

Tästä käy itsestään selväksi, miten edustajakokouksen piti suhtautua aseelliseen kapinaan, minkälaisia tunnuksia sen piti antaa puoluetovereille.

Puolue ontui aseistautumiskysymyksen alalla, aseistautuminen oli siihen asti jätetty oman onnensa varaan — edustajakokouksen siis piti sanoa puolueelle: **aseistautukaa**, kiinnittäkää suurempi huomio aseistamiseen ottaaksenne edes vähänkin valmistautuneina vastaan lähenevän kapinan.

Edelleen. Puolue ontui aseistettujen joukko-osastojen järjestämiskysymyksen alalla, se ei kiinnittänyt kyllin suurta huomiota punaisten joukko-osastojen luvun moninkertaistamiseen — edustajakokouksen siis piti sanoa puolueelle: **perustakaa punaisia joukko-osastoja, tehkää kansan keskuudessa tunnetuksi sotilaallisia tietoja,** kiinnittäkää suurempi huomio punaisten joukko-osastojen järjestämiseen, jotta sitten voitaisiin hankkia aseita aseilla ja laajentaa kapinaa.

Edelleen. Proletariaatti otti joulukuun kapinan vastaan ollessaan hajallaan, kapinan järjestämistä ei kukaan ajatellut vakavasti — edustajakokouksen velvollisuus oli siis antaa puolueelle tunnus, että se olisi ryhtynyt tarmokkaasti liittämään yhteen taisteluaineksia, panemaan ne liikkeelle yhtenäisen suunnitelman mukaan, järjestämään aktiivisesti aseellista kapinaa.

Edelleen. Proletariaatti oli siihen asti noudattanut aseellisessa kapinassa puolustuspolitiikkaa, se ei ollut koskaan lähtenyt hyökkäämään, ja se seikka esti kapinan voittoa — edustajakokouksen velvollisuus oli siis osoittaa puoluetovereille, että kapinan voiton hetki lähestyy ja **on siirryttävä hyökkäyspolitiikkaan.**

Miten sitten edustajakokous menetteli ja minkälaisia tunnuksia se antoi puolueelle?

Edustajakokous sanoo, että „...puolueen perustehtävänä tällä hetkellä on kehittää vallankumousta laajentamalla ja voimistamalla agitatiotoimintaa proletariaatin, talonpoikaiston ja kaupungin pikkuporvariston laajoissa kerroksissa sekä sotaväen keskuudessa ja saamalla ne aktiiviseen taisteluun hallitusta vastaan siten, että sosialidemokratia ja sen johtama proletariaatti puuttuvat alituisesti kaikkiin maan poliittisen

elämän ilmiöihin...“ Puolue „ei voi ottaa itselleen pettäviä toiveita herättäviä sitoumuksia kansan aseistamisesta, vaan sen täytyy rajoittua tehtävissään myötävaikuttamaan väestön itseaseistautumiseen ja taisteluryhmien järjestämiseen ja aseistamiseen...“ „Puolueen velvollisuutena on toimia kaikkia sellaisia yrityksiä vastaan, joiden tarkoituksena on saada proletariaatti menemään aseelliseen yhteenottoon epäsuotuisissa olosuhteissa“ j.n.e., y.m.s. (katso edustajakokouksen päätöslauselmaa).

Siis **tänään, tällä hetkellä,** kun me olemme kansan uuden nousun kynnyksellä, **kapinan voitolle on kaikkein tärkeintä agitatio,** mutta aseistautuminen ja punaisten joukko-osastojen järjestäminen on jotain toisarvoista, johon meidän ei pidä viehättyä ja johon nähden meidän on „rajoitettava“ toimintamme „myötävaikutukseen“. Mutta siitä, että kapina on järjestettävä, että sitä ei saa panna toimeen hajanaisesti, siitä, että me tarvitsemme hyökkäyspolitiikkaa (muistakaa Marxin sanat) — siitä ei edustajakokous puhu sanaakaan. On selvää, että noilla kysymyksillä ei sille ole merkitystä.

Tosiasiat puhuvat: aseistautukaa ja lujittakaa kaikin tavoin punaisia joukko-osastoja, mutta edustajakokous vastaa: älkää kovin viehättykö aseistautumiseen ja punaisten joukko-osastojen järjestämiseen, „rajoittakaa“ toimintaanne tässä suhteessa, sillä kaikkein tärkeintä on agitatio.

Voisi luulla, että tähän mennessä me olemme pitäneet suurta huolta aseistautumisesta, aseistaneet suuren joukon tovereita, järjestäneet hyvin paljon joukko-osastoja, mutta jättäneet agitation oman

onnensa nojaan—ja nyt edustajakokous opettaa meitä: on kylliksi aseistauduttu, siitä huolehtiminen riittää, päätehtävähän on agitatio!

Eräs puolueen pääaseita on tietysti aina ja kaikkialla agitatio, mutta tuleeko agitatio ratkaisemaan edessäolevan kapinan voiton? Jos edustajakokous olisi sanonut sen neljä vuotta sitten, jolloin kysymys aseellisesta kapinasta ei ollut meillä vielä päiväjärjestyksessä, niin silloin se olisi ollut vielä ymmärrettävää, mutta tänään, kun me olemme aseellisen kapinan kynnyksellä, kun kysymys kapinasta on asetettu päiväjärjestykseen, kun kapina voi alkaa tahdostamme riippumatta ja vastoin sitä, niin mitä voi tehdä „pääasiassa" agitatio, mihin voidaan ehtiä tämän „agitation" avulla? Tai vielä: otaksukaamme, että me olemme laajentaneet agitatiota, otaksukaamme, että kansa on noussut, entä sitten? Miten se voi taistella ilman aseita? Eikö ole vuodatettu kylliksi aseettoman kansan verta! Ja mitä kansa aseilla tekisikään, jos se ei osaa niitä käyttää, jos sillä ei tule olemaan riittävää määrää punaisia joukko-osastoja? Meille sanotaan: me emme kieltäydy aseistautumisesta emmekä punaisista joukko-osastoista. Otaksukaamme niin, mutta jos te ette tule kiinnittämään tarpeeksi suurta huomiota aseistamiseen, jos te jätätte sen oman onnensa nojaan, niin se merkitsee, että te tosiasiallisesti kieltäydytte siitä.

Me emme enää puhukaan siitä, että edustajakokous ei edes vihjannut kapinan **järjestämiseen** ja **hyökkäyspolitiikkaan**. Muuten, niin sen täytyikin käydä, sillä edustajakokouksen päätöslauselmat ovat jääneet jälkeen elämästä neljä, viisi vuotta ja edustajakokoukselle oli kapina yhä vieläkin teoreettinen kysymys.

Mitä bolshevikit sanoivat tämän kysymyksen johdosta edustajakokouksessa?

He sanoivat, että „...propaganda- ja agitatiotyössä puolueen **on kiinnitettävä entistä suurempi huomio** joulukuun kapinan käytännöllisen kokemuksen tutkimiseen, sen sotilaalliseen arvosteluun ja välittömien opetusten saamiseen tulevaisuutta varten“, että „pitää **kehittää entistä tarmokkaampi toiminta** taisteluryhmien luvun lisäämiseksi, niiden järjestämisen parantamiseksi ja niiden varustamiseksi kaikenlaisilla aseilla, minkä lisäksi kokemuksen antamien neuvojen mukaan pitää järjestää ei vain puolueen taisteluryhmiä, vaan myös puoluetta lähellä olevien ja aivan puolueettomienkin taisteluryhmiä...“, että „kasvavan talonpoikaisliikkeen vuoksi, joka saattaa aivan lähitulevaisuudessa leimahtaa ilmikapinaksi, on toivottavaa ponnistusten suuntaaminen **työläisten ja talonpoikain toiminnan yhdistämiseen järjestämällä mahdollisuuksien mukaan yhteisiä ja samanaikaisia taisteluesiintymisiä...**“, että siis „...uuden poliittisen kriisin kasvamisen ja kärjistymisen vuoksi alkaa **siirtyminen aseellisen taistelun puolustusmuodoista hyökkäysmuotoihin...**“, että on käytävä yhdessä sotilaiden kanssa **„...mitä päättävimpiin hyökkäystoimiin hallitusta vastaan...“** j.n.e. (katso bolshevikkien päätöslauselmaa).

Niin sanoivat bolshevikit.

Mutta edustajakokous hylkäsi bolshevikkien kannan.

Tämän jälkeen on helppo ymmärtää, miksi liberaalikadetit sellaisella riemulla tervehtivät edustajakokouksen päätöslauselmia (kts. „Nasha Zhizn“ № 432): he ovat ymmärtäneet, että **nuo päätöslauselmat** ovat jääneet muutamia vuosia jälkeen nykyisestä vallanku-

mouksesta, että nuo päätöslauselmat eivät ollenkaan ilmaise proletariaatin luokkatehtäviä, että **noiden päätöslauselmien** voimalla proletariaatista voi pikemminkin tulla liberaalien lisävoima kuin itsenäinen voima — he ovat ymmärtäneet tämän kaiken ja juuri siksi he ylistävät niitä.

Puoluetoverien tehtävänä on suhtautua arvostelevasti edustajakokouksen päätöslauselmiin ja tehdä aikanaan niihin vastaavat korjaukset.

Juuri tätä tehtävää me pidimme silmällä, kun ryhdyimme kirjoittamaan tätä kirjasta.

Tässä me kajosimme tosin vain kahteen päätöslauselmaan: „Suhteesta Valtakunnanduumaan“ ja „Aseellisesta kapinasta“, mutta epäilemättä nämä kaksi päätöslauselmaa ovat peruspäätöslauselmia, jotka kaikkein selvimmin ilmaisevat edustajakokouksen taktillisen kannan.

Täten olemme tulleet tärkeimpään johtopäätökseen, että puolueessa on kysymys asetettu näin: **onko valveutuneen proletariaatin oltava hegemoni nykyisessä vallankumouksessa vai onko sen laahustettava porvarillisten demokraattien perässä?**

Olemme nähneet, että tämän kysymyksen ratkaisemisesta puoleen tai toiseen riippuu kaikkien muidenkin kysymysten ratkaisu.

Sitäkin huolellisemmin on toverien punnittava näiden kahden kannan olemus.

Julkaistaan kustannusliike „Proletariatin“ v. 1906 julkaiseman kirjasen tekstin mukaan

Allekirjoitus: Toveri K.

Käännetty gruusian kielestä

LUOKKATAISTELU

Porvariston liitto voidaan horjuttaa vain proletariaatin liitolla.

K. Marx

Nykyajan elämä on tavattoman monimutkaista! Se on kirjavanaan erilaisia luokkia ja ryhmiä: suur-, keski- ja pikkuporvaristo; suur-, keski- ja pikkufeodaalit; kisällit, sekatyöläiset ja ammattitaitoiset tehdastyöläiset; ylin, keski- ja alin papisto; korkein, keski- ja pikkuvirkamiehistö; kaikenlainen sivistyneistö ja muut samantapaiset ryhmät — noin kirjavan kuvan muodostaa elämämme!

Mutta ilmeistä on myöskin se, että mitä pitemmälle elämä kehittyy, sitä selvemmin tulee tässä monimutkaisessa elämässä esille kaksi perussuuntaa, sitä jyrkemmin tämä monimutkainen elämä jakaantuu kahdeksi vastakkaiseksi leiriksi — kapitalistien leiriksi ja proletaarien leiriksi. Tammikuun taloudelliset lakot (1905) osoittivat selvästi, että Venäjä todellakin jakaantuu kahdeksi leiriksi. Marraskuun lakot Pietarissa (1905) ja kesä — heinäkuun lakot ympäri koko Venäjää (1906) panivat kummankin leirin johtajat törmäämään vas-

takkain ja siten paljastivat lopullisesti nykyajan luokkaristiriidat. Siitä lähtien ei kapitalistien leiri nuku, tuossa leirissä on käynnissä kuumeinen ja herkeämätön valmistelu: perustetaan kapitalistien paikallisia liittoja, paikalliset liitot yhdistyvät alueliitoiksi, alueliitot yleisvenäläisiksi liitoiksi, perustetaan kassoja ja sanomalehtiä, kutsutaan koolle kapitalistien yleisvenäläisiä edustajakokouksia ja konferensseja... Täten kapitalistit järjestäytyvät erilliseksi luokaksi proletariaatin lannistamiseksi.

Toisaalta ei myöskään proletaarien leiri torku. Siinäkin on käynnissä kuumeinen valmistelu lähestyvään taisteluun. Taantumuksen toimeenpanemista vainoista huolimatta siinäkin perustetaan paikallisia ammattiliittoja, paikalliset liitot yhdistyvät alueliitoiksi, perustetaan ammattiliittokassoja, ammattiliittojen lehdistö kasvaa, kutsutaan koolle työväen liittojen yleisvenäläisiä edustajakokouksia ja konferensseja...

Kuten näette, myöskin proletaarit järjestäytyvät erilliseksi luokaksi riiston hillitsemiseksi.

Oli aika, jolloin elämässä vallitsi „hiljaisuus ja rauhallisuus“. Silloin ei näkynyt noita luokkiakaan luokkajärjestöineen. Tietysti silloinkin oli käynnissä taistelu, mutta tuolla taistelulla oli paikallinen luonne eikä yleinen luokkaluonne: kapitalisteilla ei ollut omia liittojaan, ja kunkin heistä täytyi suoriutua „omista“ työläisistään omin voimin. Sellaisia liittoja ei ollut myöskään työläisillä, ja siis kunkin tehtaan työläisten oli pakko turvautua omiin voimiinsa. Tosin paikalliset sosialidemokraattiset järjestöt johtivat työläisten taloudellista taistelua, mutta jokainen on samaa

mieltä siitä, että tuo johto oli heikkoa ja satunnaista: sosialidemokraattiset järjestöt eivät hoitaneet kunnolla edes puolueasioita.

Mutta tammikuun taloudelliset lakot olivat käännekohta. Kapitalistit alkoivat hääriä ja järjestää paikallisia liittoja. Pietarin, Moskovan, Varsovan, Riian ja muiden kaupunkien kapitalistien liitot olivat tammikuun lakkojen aiheuttamia. Mitä tulee nafta-, mangaani-, kivihiili- ja sokerituotannon kapitalisteihin, niin he muuttivat vanhat ja „rauhalliset" liittonsa „taistelu"-liitoiksi ja alkoivat lujittaa asemiaan. Kuitenkaan kapitalistit eivät pysähtyneet tähän. He päättivät muodostaa yleisvenäläisen liiton, ja niinpä vuoden 1905 maaliskuussa he kokoontuivat Morozovin aloitteesta yhteiseen edustajakokoukseen Moskovassa. Se oli kapitalistien ensimmäinen yleisvenäläinen edustajakokous. Siinä he solmivat sopimuksen, jonka mukaan he sitoutuivat olemaan tekemättä työläisille myönnytyksiä sopimatta toistensa kanssa ja „äärimmäisessä" tapauksessa julistamaan **työnsulun** *. Tuosta hetkestä alkaa kapitalistien raivokas taistelu proletaareja vastaan. Tuosta hetkestä alkaa suurten työnsulkujen kausi Venäjällä. Vakavaa taistelua varten tarvitaan vakava liitto, ja kapitalistit päättivät kokoontua uudelleen perustamaan kiinteämpää liittoa. Kolmen kuukauden kuluttua ensimmäisestä edustajakokouksesta Moskovassa pidettiin (heinäkuussa 1905) kapitalistien toinen yleisvenäläinen edustajakokous. Siinä he vielä

---

* **Työnsulku** on isäntien lakko, jonka sisältönä on se, että isännät sulkevat tahallaan tehtaansa murtaakseen työläisten vastarinnan ja tehdäkseen tyhjäksi heidän vaatimuksensa.

kerran vahvistivat ensimmäisen edustajakokouksen päätöslauselmat, vielä kerran myönsivät välttämättömiksi työnsulut ja valitsivat toimikunnan, jonka piti laatia säännöt ja huolehtia uuden edustajakokouksen koollekutsumisesta. Samaan aikaan edustajakokouksen päätöslauselmia pantiin täytäntöön. Tosiasiat osoittivat, että kapitalistit toteuttivat noita päätöslauselmia täsmällisesti. Kun palautatte mieliinne kapitalistien julistamat työnsulut Riiassa, Varsovassa, Odessassa, Moskovassa ja muissa suurissa kaupungeissa, kun palautatte mieliinne marraskuun päivät Pietarissa, jolloin 72 kapitalistia uhkasi julmalla työnsululla 200 000 pietarilaista työläistä,— niin ymmärrätte helposti, miten suuri voima on kapitalistien yleisvenäläinen liitto ja miten täsmällisesti he täyttävät liittonsa päätöksiä. Sitten, toisen edustajakokouksen jälkeen, kapitalistit järjestivät vielä yhden edustajakokouksen (tammikuussa 1906) ja vihdoin tämän vuoden huhtikuussa pidettiin jo kapitalistien yleisvenäläinen perustava kokous, jossa hyväksyttiin yhtenäiset säännöt ja valittiin Keskustoimikunta. Kuten sanomalehdet tiedoittavat, hallitus on jo vahvistanut nämä säännöt.

Näinollen on epäilemätöntä, että Venäjän suurporvaristo on jo järjestäytynyt erilliseksi luokaksi, sillä on omat paikalliset, alue- ja keskusjärjestönsä ja se voi nostattaa koko Venäjän kapitalistit jaloilleen yhtenäisen suunnitelman mukaan.

Työpalkan alentaminen, työpäivän pidentäminen, proletariaatin heikentäminen ja sen järjestöjen murskaaminen — sellaiset tarkoitusperät ovat kapitalistien yleisliitolla.

Samaan aikaan on kasvanut ja kehittynyt työväen ammatillinen liike. Tammikuun taloudellisilla lakoilla, (1905) oli vaikutuksensa siihenkin. Liike sai joukkoluonteen, sen vaatimukset laajenivat ja ajanoloon kävi selville, että sosialidemokraattiset järjestöt eivät pysty hoitamaan samanaikaisesti sekä puolue- että ammattiliittoasioita. Oli tehtävä omalaatuinen työnjako puolueen ja ammattiliittojen välillä. Oli välttämätöntä, että puoluejärjestöt johtaisivat puolueasioita ja ammattiliitot ammatillisia asioita. Ja niin alkoi ammattiliittojen järjestäminen. Moskovassa, Pietarissa, Varsovassa, Odessassa, Riiassa, Harkovissa, Tiflisissä — kaikkialla perustettiin ammattiliittoja. Tosin taantumus yritti estää tätä, mutta sittenkin liikkeen tarpeet ottivat omansa, ja ammattiliittojen luku moninkertaistui. Pian paikallisten liittojen jälkeen ilmaantui alueliittoja ja vihdoin asia meni niin pitkälle, että viime vuoden syyskuussa kutsuttiin koolle liittojen yleisvenäläinen konferenssi. Se oli työväen liittojen ensimmäinen konferenssi. Tuon konferenssin tulos oli muun muassa se, että se lähensi eri kaupunkien liittoja toisiinsa ja vihdoin valitsi Keskustoimikunnan, jonka piti valmistella ammattiliittojen yleisen edustajakokouksen koollekutsumista. Tulivat lokakuun päivät, ja ammattiliitot vahvistuivat kaksinkertaisesti. Paikalliset ja sitten myös alueliitot kasvoivat päivä päivältä. „Joulukuun tappio“ tosin jarrutti huomattavasti ammattiliittojen muodostamista, mutta sitten ammatillinen liike toipui jälleen ja asia järjestyi siinä määrin, että tämän vuoden helmikuussa pidettiin ammattiliittojen toinen konferenssi paljon laajemmassa ja täydellisemmässä kokoonpanossa kuin ensimmäinen konferenssi.

Konferenssi tunnusti välttämättömäksi paikalliset ja aluekeskukset sekä yleisvenäläisen keskuksen, valitsi „organisatiovaliokunnan“ edessäolevan yleisvenäläisen edustajakokouksen koollekutsumiseksi ja hyväksyi vastaavat päätöslauselmat ammatillisen liikkeen päivänpolttavista kysymyksistä.

Näinollen on epäilemätöntä, että taantumuksen riehunnasta huolimatta proletariaatti järjestäytyy myöskin erilliseksi luokaksi, se lujittaa uupumatta ammatillisia paikallis-, alue- ja keskusjärjestöjään ja pyrkii myös uupumatta yhdistämään lukemattomat luokkaveljensä kapitalisteja vastaan.

Työpalkan korottaminen, työpäivän lyhentäminen, työehtojen parantaminen, riiston hillitseminen ja kapitalistien liittojen murtaminen — sellaiset tarkoitusperät ovat työväen ammattiliitoilla.

Näin jakaantuu nykyajan yhteiskunta kahdeksi suureksi leiriksi, kumpikin leiri järjestäytyy erilliseksi luokaksi, niiden kesken puhjennut luokkataistelu syvenee ja yltyy päivä päivältä, ja kaikki muut ryhmät kerääntyvät näiden kahden leirin ympärille.

Marx on sanonut, että kaikenlainen luokkataistelu on poliittista taistelua. Se merkitsee, että kun proletaarit ja kapitalistit käyvät tänään keskenään taloudellista taistelua, niin huomenna heidän on pakko käydä myöskin poliittista taistelua ja siten puolustaa kahdenlaisella taistelulla luokkaetujaan. Kapitalisteilla ovat omat yksityiset ammatilliset etunsa. Juuri näiden etujen turvaamiseksi ovat olemassa heidän taloudelliset järjestönsä. Mutta erityisten ammatillisten etujensa lisäksi heillä on vielä yhteisiä luokkaetuja, joiden

sisältönä on kapitalismin lujittaminen. Juuri näiden yhteisten etujen vuoksi he tarvitsevat poliittista taistelua ja poliittista puoluetta. Venäjän kapitalistit ovat ratkaisseet tämän kysymyksen hyvin yksinkertaisesti: he ovat havainneet, että ainoa puolue, joka puolustaa heidän etujaan „suoraan ja pelkäämättä“, on **lokakuulaisten puolue,** sen vuoksi he ovat päättäneet liittyä tiukasti tuon puolueen ympärille ja alistua sen aatteelliseen johtoon. Siitä lähtien kapitalistit ovat käyneet poliittista taistelua tuon puolueen aatteellisella johdolla, sen avulla vaikuttavat nykyiseen hallitukseen (joka lakkauttaa työväen liittoja, mutta sen sijaan vahvistaa kiireellisesti kapitalistien liitot), vievät läpi sen ehdokkaita Duumaan j.n.e., y.m.s.

Näinollen, taloudellinen taistelu liittojen avulla ja yleispoliittinen taistelu lokakuulaisten puolueen aatteellisella johdolla — sellaisen muodon on saanut tänään suurporvariston luokkataistelu.

Toisaalta havaitaan nykyään samanlaisia ilmiöitä myöskin proletariaatin luokkaliikkeessä. Proletaarien ammatillisten etujen puolustamiseksi perustetaan ammattiliittoja, jotka taistelevat työpalkan korottamiseksi ja työpäivän lyhentämiseksi j.n.e. Mutta ammatillisten etujensa lisäksi proletaareilla on vielä yhteisiä luokkaetuja, joiden sisältönä on sosialistinen vallankumous ja sosialismin pystyttäminen. Mutta sosialistista vallankumousta on mahdoton viedä päätökseen, ennenkuin proletariaatti on valloittanut itselleen poliittisen vallan yhtenäisenä ja jakamattomana luokkana. Juuri siinä proletariaatti tarvitseekin poliittista taistelua ja poliittista puoluetta, joka tulee johtamaan aatteellisesti sen poliittista liikettä. Työväen ammatti-

liitot ovat tietysti enimmäkseen puolueeseen kuulumattomia ja neutraalisia. Mutta se merkitsee vain sitä, että ne ovat puolueesta riippumattomia ainoastaan finanssi- ja järjestösuhteessa, s.o. niillä on omat kassansa, omat johtavat elimensä, ne pitävät omia edustajakokouksiaan eivätkä muodollisesti ole velvollisia alistumaan poliittisten puolueiden päätöksiin. Mitä taas tulee ammattiliittojen **aatteelliseen** riippuvaisuuteen jostain määrätystä poliittisesta puolueesta, niin sellainen riippuvaisuus täytyy ehdottomasti olla olemassa eikä voi olla olematta kaiken muun lisäksi vaikkapa siksi, että liittoihin kuuluu eri puolueiden jäseniä, jotka välttämättä tuovat niihin poliittisia vakaumuksiaan. On selvää, että kun proletariaatti ei voi tulla toimeen ilman poliittista taistelua, niin se ei voi tulla toimeen myöskään ilman jonkin määrätyn poliittisen puolueen aatteellista johtoa. Vieläpä sen on itse etsittävä sellainen puolue, joka johtaa ansiokkaalla tavalla sen ammattiliitot „luvattuun maahan“, sosialismiin. Mutta tässä on proletariaatin oltava varuillaan ja toimittava varovasti. Sen täytyy ottaa huolellisesti selvä poliittisten puolueiden aatevarastosta ja hyväksyä vapaasti sellaisen puolueen aatteellinen johto, joka tulee miehuullisesti ja johdonmukaisesti puolustamaan sen luokkaetuja, joka tulee pitämään korkealla proletariaatin punaista lippua ja johtaa proletariaatin rohkeasti poliittiseen valtaan, sosialistiseen vallankumoukseen.

Tähän asti sellaista tehtävää on täyttänyt **Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue,** ja siis ammattiliittojen tulee hyväksyä sen aatteellinen johto.

Kuten tunnettua, todellisuudessa se onkin niin.

Näinollen taloudelliset ottelut ammattiliittojen avulla ja poliittiset rynnäköt sosialidemokratian aatteellisella johdolla — sellaisen muodon on saanut tänään proletariaatin luokkataistelu.

Luokkataistelu tulee epäilemättä yltymään yhä kiihkeämmäksi. Proletariaatin tehtävänä on saada taisteluunsa systeemi ja järjestyneisyyden henki. Sitä varten on ammattiliittoja voimistettava ja yhdistettävä ne keskenään, jossa asiassa voisi tehdä suuren palveluksen liittojen yleisvenäläinen edustajakokous. Sitä varten, että proletariaatti järjestäytyisi yhtenäiseksi ja jakamattomaksi luokaksi, tarvitaan nyt työväen ammattiliittojen edustajakokousta eikä „työväen puolueetonta edustajakokousta“. Samaan aikaan proletariaatin on pyrittävä kaikin tavoin lujittamaan ja voimistamaan sitä puoluetta, joka tulee aatteellisesti ja poliittisesti johtamaan sen luokkataistelua.

Sanomalehti „Ahali Drojeba“
(„Uusi Aika“)[79] *№ 1,*
marraskuun 14 pnä 1906

Allekirjoitus: K o...

Käännetty gruusian kielestä

„TEHDASLAINSÄÄDÄNTÖ" JA PROLETARIAATIN TAISTELU

(Kahdesta marraskuun 15 päivän laista)

On ollut aika, jolloin työväenliikkeemme oli alkuasteella. Proletariaatti oli silloin hajallaan erillisinä ryhminä eikä ajatellut yhteistä taistelua. Rautatieläiset, vuorityöläiset, tehdastyöläiset, käsityöläiset, kauppa-apulaiset ja konttoristit — sellaisiksi ryhmiksi oli Venäjän proletariaatti pirstoutunut. Sen lisäksi kukin ryhmä oli puolestaan jakaantunut eri kaupunkien ja paikkakuntien työväkeen, joiden välillä ei ollut minkäänlaista yhteyttä, ei puolueyhteyttä eikä ammatillista yhteyttä. Näinollen proletariaattia ei näkynyt yhtenäisenä ja jakamattomana luokkana. Ei näkynyt siis myöskään proletariaatin taistelua yhteisenä luokkahyökkäyksenä. Sen vuoksi tsaarin hallitus saattoi rauhassa jatkaa „vaarinaikuista" politiikkaansa. Sen vuoksi taantumuksen innoittaja Pobedonostsev, kun Valtioneuvostoon jätettiin vuonna 1893 „ehdotus työväen vakuutuksesta", otti ehdotuksen laatijat vastaan ivaillen ja lausui itseluottamuksella:

„Herrat, olette turhaan vaivanneet itseänne, voitte olla rauhassa: **meillä ei ole olemassa työväenkysymystä...**“

Mutta aika kului, taloudellinen kriisi lähestyi, lakkoja puhkesi yhä useammin ja hajanainen proletariaatti järjestäytyi vähitellen yhtenäiseksi luokaksi. Jo vuoden 1903 lakot osoittivat, että „meillä“ on kauan „ollut olemassa työväenkysymys“. Lakot vuoden 1905 tammi- ja helmikuussa saattoivat ensi kerran maailman tietoon, että Venäjällä kypsyy ja miehistyy proletariaatti yhtenäisenä luokkana. Vihdoin vuoden 1905 loka- ja marraskuun suurlakot sekä vuoden 1906 kesä- ja heinäkuun „tavalliset“ lakot todella lähensivät eri kaupunkien proletaareja toisiinsa, todella yhdistivät kauppa-apulaiset, konttoristit, käsityöläiset ja teollisuustyöläiset samaan luokkaan ja siten tiedoittivat kuuluvasti maailmalle, että vielä äsken hajanaisen proletariaatin voimat ovat nyt lähteneet yhdistäytymiseen johtavalle tielle ja järjestäytyvät yhtenäiseksi luokaksi. Siinä tuntui myöskin poliittisen suurlakon voima proletariaatin yhteisen taistelun keinona nykyistä järjestelmää vastaan... Silloin oli jo mahdotonta kieltää „työväenkysymyksen“ olemassaoloa, tsaarin hallituksen oli jo pakko ottaa liike huomioon. Ja niin alettiin taantumuksellisten työhuoneissa muodostella erilaisia valiokuntia ja laatia „tehdaslakien“ luonnoksia: Shidlovskin valiokunta[80], Kokovtsevin valiokunta[81], laki ammattiliitoista[82] (kts. lokakuun 17 päivän „Manifesti“), Witten ja Durnovon kiertokirjeet[83], erilaisia luonnoksia ja suunnitelmia sekä vihdoin kaksi marraskuun 15 päivän lakia, jotka koskevat käsityöläisiä ja kauppatyöntekijöitä.

Niin kauan kun liike oli avutonta, kun se ei ollut muodostunut joukkoluontoiseksi, taantumus tiesi proletariaattia vastaan vain yhden keinon, ja se keino oli: vankila, Siperia, pamppu ja hirsipuu. Taantumus pyrkii aina ja kaikkialla saavuttamaan saman tarkoitusperän: pirstoamaan proletariaatin pikku ryhmiksi, nujertamaan sen etujoukon, pelästyttämään ja saamaan puolelleen puolueettoman joukon ja siten aiheuttamaan sekasortoa proletariaatin leirissä. Me olemme nähneet, että se on saavuttanut mainiosti tuon tarkoitusperän pamppujen ja vankityrmien avulla.

Mutta asia kääntyi kokonaan toiseksi, kun liike muodostui joukkoluontoiseksi. Nyt ei taantumus joutunut enää tekemisiin ainoastaan „yllyttäjien“ kanssa,— sen edessä seisoi ääretön joukko koko vallankumouksellisessa mahtavuudessaan. Ja sen oli otettava huomioon juuri tämä joukko. Mutta joukkoa ei voi hirttää kokonaisuudessaan, sitä ei voi karkoittaa Siperiaan eikä sitä saa mahtumaan vankityrmiin. Sen piekseminen pampuilla ei taas aina ole hyödyksi taantumukselle, jonka alla maaperä on horjunut jo kauan aikaa. On selvää, että vanhojen keinojen lisäksi tarvittiin uusi, „kulttuurisempi“ keino, joka olisi voinut taantumuksen mielestä syventää erimielisyyksiä proletariaatin leirissä, synnyttää pettäviä toiveita työväen takapajuisessa osassa, pakoittaa takapajuiset työläiset luopumaan taistelusta ja yhdistää heidät hallituksen ympärille.

Juuri sellainen uusi keino onkin „tehdaslainsäädäntö“.

Näinollen tsaarin hallitus, laskematta käsistään vanhaa keinoa, haluaa samaan aikaan käyttää myöskin

„tehdaslainsäädäntöä“ ja siis ratkaista „päivänpolttavan työväenkysymyksen“ pampun ja lain avulla. Se tahtoo erilaisilla lupauksilla työpäivän lyhentämisestä, lasten ja naisten työn suojelusta, hygienisten olojen parantamisesta, työväen vakuutuksesta, sakkojen lakkauttamisesta ja muista samankaltaisista hyvyyksistä saada hankituksi itselleen työväen takapajuisen osan luottamuksen ja siten kaivaa haudan proletariaatin luokkayhtenäisyydelle. Tsaarin hallitus tietää hyvin, että tuollainen „toiminta“ ei ole ollut koskaan sille niin välttämätöntä kuin nyt, tällä hetkellä, kun lokakuun suurlakko on liittänyt eri alojen proletaarit yhteen ja murtanut taantumuksen juuria, kun tuleva suurlakko saattaa muuttua aseelliseksi taisteluksi ja kaataa vanhan järjestelmän, kun siis sekasorto työväen leirissä, takapajuisten työläisten luottamuksen hankkiminen ja heidän omalle puolelleen taivuttaminen on taantumukselle yhtä välttämätön kuin ilma.

Tässä suhteessa on hyvin mielenkiintoinen se tosiasia, että marraskuun 15 päivän laeilla se kääntää armollisen katseensa vain **kauppa-apulaisten ja käsityöläisten** puoleen, ja sen se tekee samaan aikaan, kun lähettää **teollisuus**proletariaatin parhaita poikia vankityrmiin ja hirsipuuhun. Kun asiaa miettii tarkemmin, niin se ei ole ihmeteltävää. Kauppa-apulaiset, käsityöläiset ja kauppalaitosten toimitsijat eivät lainkaan ole keskittyneet yhteen, niinkuin teollisuustyöläiset suurissa tehtaissa, he ovat hajallaan erilaisissa pikku laitoksissa, he ovat valveutuneisuuden mielessä suhteellisesti takapajuisempia ja siis helpommin petettävissä kuin muut. Toiseksi kauppa-apulaiset,

konttoristit ja käsityöläiset muodostavat huomattavan osan nykyajan Venäjän proletariaatista ja siis heidän loittonemisensa taistelevista proletaareista heikentäisi huomattavasti proletariaatin voimaa niin nykyisissä vaaleissa kuin myöskin tulevien tapahtumain aikana. Vihdoin kaikille on tunnettua, että kaupungin pikkuporvaristolla on suuri merkitys nykyisessä vallankumouksessa, kaikille on tunnettua, että sosialidemokratialle on välttämätöntä sen vallankumouksellistaminen proletariaatin hegemonian alaisena, tunnettua on samoin se, että kukaan ei voi taivuttaa pikkuporvaristoa puolelleen niin hyvin kuin käsityöläiset, kauppa-apulaiset ja konttoritoimitsijat, jotka ovat sitä lähempänä kuin muut proletaarit. On selvää, että kauppa-apulaisten ja käsityöläisten loittoneminen proletariaatista loitontaa siitä myöskin pikkuporvariston ja jättää sen yksikseen kaupungissa, mitä tsaarin hallitus niin toivoo. Tämän jälkeen on itsestään ymmärrettävää, mitä varten taantumus on kyhännyt kokoon marraskuun 15 päivän lait, jotka koskevat vain käsityöläisiä, kauppa-apulaisia ja konttoristeja. Mitä tulee teollisuusproletariaattiin, niin se ei kuitenkaan luota hallitukseen, sille „tehdaslainsäädännöllä“ ei ole merkitystä, vain kuulat ehkä voivat saada sen järkiinsä. Sen, mitä laki ei saa aikaan, on kuulan täydennettävä!..

Niin ajattelee tsaarin hallitus.

Eikä sillä tavoin ajattele ainoastaan meidän hallituksemme, vaan jokainen muukin antiproletaarinen hallitus — samantekevää, onko tuo hallitus feodaalis-itsevaltainen, porvarillis-monarkistinen tai porvarillis-tasavaltalainen. Proletariaattia vastaan taistellaan kaikkialla kuulien ja lakien avulla, ja niin tulee olemaan

siihen asti, kunnes alkaa sosialistinen vallankumous, kunnes pystytetään sosialismi. Muistakaahan vuosia 1824—25 perustuslaillisessa Englannissa, jolloin siellä laadittiin laki lakkovapaudesta, mutta samaan aikaan sullottiin vankilat täyteen lakkoilevia työläisiä. Muistakaahan viime vuosisadan neljäkymmenluvun tasavaltalaista Ranskaa, jolloin siellä keskusteltiin „tehdaslainsäädännöstä“, mutta samaan aikaan Pariisin kaduilla virtasi työläisten veri. Muistakaahan kaikki tuo ja monet muut samantapaiset tosiasiat, niin te huomaatte, että asia on juuri niin.

Tämä ei silti merkitse lainkaan sitä, että proletariaatti ei voi käyttää hyväkseen tuollaisia lakeja. Taantumuksella on tosin omat suunnitelmansa antaessaan „tehdaslakeja“, se tahtoo hillitä proletariaattia, mutta elämä rikkoo sen suunnitelmat askel askeleelta, ja sellaisissa tapauksissa lakiin pääsee aina pujahtamaan proletariaatille hyödyllisiä pykäliä. Ja se tapahtuu sen vuoksi, että ainoakaan „tehdaslaki“ ei ilmaannu päivänvaloon syyttä, taistelutta, hallitus ei julkaise ainoatakaan „tehdaslakia“, ennenkuin työläiset ovat lähteneet taisteluun, ennenkuin hallituksen on pakko tyydyttää heidän vaatimuksensa. Historia osoittaa, että jokaisen „tehdaslain“ edellä käy osittaislakko tai suurlakko. Vuoden 1882 kesäkuun lain (lasten työhönotosta, heidän työajastaan ja tehdastarkastuksen perustamisesta) edellä oli lakkoja Narvassa, Permissä, Pietarissa ja Zhirardovossa samana vuonna. Vuoden 1886 kesä- ja lokakuun lait (sakoista, palkkakirjoista j.n.e.) olivat välitöntä tulosta maan keskiosassa tapahtuneista lakoista vuosina 1885—86. Vuoden 1897 kesäkuun lain (työpäivän lyhentämisestä) edellä oli

Pietarissa lakkoja vuosina 1895—96. Vuoden 1903 lait („liikkeenharjoittajain vastuusta“ ja „tehtaanvanhimmista“) olivat välitön tulos samana vuonna käydyistä „etelän lakoista“. Vihdoin vuoden 1906 marraskuun 15 päivän lait (kauppa-apulaisten, konttoristien ja käsityöläisten työpäivän lyhentämisestä ja sunnuntailevosta) ovat välitön tulos kuluvan vuoden kesä- ja heinäkuun lakoista ympäri koko Venäjää.

Kuten näette, jokaisen „tehdaslain“ edellä on käynyt joukkojen liike, joukkojen, jotka tavalla tai toisella pyrkivät ajamaan vaatimuksensa läpi, ellei kokonaan, niin ainakin osittain. Tästä käy itsestään selväksi, että „tehdaslakiin“, olipa se kuinka huono tahansa, tulee sittenkin muutamia pykäliä, joita proletariaatti käyttää hyväkseen taistelunsa voimistamiseksi. Ei tarvitse todistella, että sen on tarrauduttava noihin pykäliin ja käytettävä niitä aseenaan lujittaakseen entistä enemmän järjestöjään ja lietsoakseen entistä mahtavammaksi proletariaatin taistelua, taistelua sosialistisen vallankumouksen puolesta. Bebel ei suotta sanonut: „Pirun kaula on katkaistava sen omalla miekalla“...

Tässä suhteessa on kumpikin marraskuun 15 päivän laki mielenkiintoinen. Niissä on tietenkin paljon huonoja pykäliä, mutta on sellaisiakin pykäliä, jotka taantumus on ottanut niihin tietämättään ja joita proletariaatin on käytettävä hyväkseen **tietoisesti.**

Niinpä esimerkiksi siitä huolimatta, että kumpaakin lakia nimitetään laiksi „työn suojelusta“, niihin on otettu sellaisia törkeitä pykäliä, jotka perinpohjin kieltävät kaikenlaisen „työn suojelun“ ja joita eräillä

paikoilla edes isännätkään eivät ilkeä käyttää hyväkseen. Kumpikin laki säätää kauppa- ja käsityölaitoksissa 12-tuntisen työpäivän siitä huolimatta, että useilla paikoin 12-tuntinen työpäivä on jo lakkautettu ja saatettu voimaan 10- tai 8-tuntinen työpäivä. Kumpikin laki pitää sallittavana 2 tunnin ylityötä päivässä (14-tuntinen työpäivä) 40 päivän kuluessa kauppalaitoksissa ja 60 päivän kuluessa verstaissa siitä huolimatta, että miltei kaikkialla on kaikenlainen ylityö poistettu. Sen lisäksi isännillä on oikeus „sopimalla työläisten kanssa", s.o. pakoittamalla työläiset, jatkaa ylityöaikaa ja pidentää siten työpäivää 17 tuntiin saakka j.n.e., y.m.s.

Proletariaatti ei tietenkään luovu hituistakaan jo valtaamistaan oikeuksista isäntien hyväksi, ja mainittujen lakien sadut jäävätkin naurettaviksi saduiksi.

Toisaalta on sellaisiakin pykäliä, joita proletariaatti käyttää erinomaisesti asemiensa lujittamiseksi. Kummassakin laissa sanotaan, että siellä, missä työnteko kestää vähintään 8 tuntia päivässä, **työntekijälle annetaan 2 tuntia päivällisaikaa,** ja nythän, kuten tunnettua, käsityöläiset, kauppa-apulaiset ja konttoristit eivät joka paikassa nauti kahden tunnin lepoa. Kumpikin laki sanoo myöskin, että **seitsemäätoista ikävuotta nuoremmille henkilöille annetaan näiden 2 tunnin lisäksi oikeus olla pois myymälästä tai verstaasta vielä 3 tuntia joka päivä koulunkäyntiä varten,** mikä tulee tietysti olemaan suuri helpoitus nuorille tovereillemme...

Epäilemätöntä on, että proletariaatti käyttää ansiokkaalla tavalla hyväkseen marraskuun 15 päivän

lakien tuollaisia pykäliä, voimistaa ansiokkaalla tavalla proletaarista taisteluaan ja todistaa vielä kerran maailmalle, että pirun kaula on katkaistava sen omalla miekalla.

Sanomalehti „Ahali Droјeba“
(„Uusi Aika“) № 4,
joulukuun 4 pnä 1906

Allekirjoitus K o...

Käännetty gruusian kielestä

ANARKISMI VAIKO SOSIALISMI?[84]

Nykyajan yhteiskuntaelämän akseli on luokkataistelu. Ja tässä taistelussa jokainen luokka pitää ohjeenaan omaa ideologiaansa. Porvaristolla on oma ideologiansa — se on niinsanottu **liberalismi.** Myöskin proletariaatilla on oma ideologiansa — se on, kuten tunnettua, **sosialismi.**

Liberalismia ei voida pitää minään ehyenä ja jakautumattomana: se jakaantuu erilaisiksi suunniksi porvariston eri kerrostumia vastaavasti.

Ei ole ehyt ja jakautumaton sosialismikaan: siinä on samoin erilaisia suuntia.

Me emme ryhdy tässä tarkastelemaan liberalismia, se on parempi lykätä toiseen kertaan. Me haluamme tutustuttaa lukijan ainoastaan sosialismiin ja sen virtauksiin. Mielestämme se tulee olemaan hänelle mielenkiintoisempaa.

Sosialismi jakaantuu kolmeen päävirtaukseen: **reformismiin, anarkismiin ja marxilaisuuteen.**

Reformismi (Bernstein y.m.), joka pitää sosialismia vain kaukaisena päämääränä eikä minään muuna, reformismi, joka tosiasiallisesti kieltää sosialistisen

vallankumouksen ja yrittää pystyttää sosialismin rauhallista tietä, reformismi, joka ei julista luokkien taistelua, vaan niiden yhteistoimintaa,— tuo reformismi rappeutuu päivä päivältä, kadottaa päivä päivältä kaikki sosialismin tunnusmerkit, ja meidän mielestämme sen tarkastelu tässä, näissä kirjoituksissa sosialismia määriteltäessä ei ole lainkaan tarpeellista.

Aivan toisin on asia marxilaisuuteen ja anarkismiin nähden: niitä kumpaakin pidetään nykyään sosialistisina virtauksina, ne käyvät keskenään raivokasta taistelua, ne kumpikin pyrkivät esittämään itsensä proletariaatille todellisina sosialistisina oppeina, ja niiden tarkastelu sekä toisiinsa vertaileminen tulee tietysti olemaan lukijalle paljon mielenkiintoisempaa.

Me emme kuulu niihin ihmisiin, jotka „anarkismi“ sanaa mainittaessa kääntävät halveksuvasti selkänsä ja kädellään huitaisten sanovat: „Viitsittekin kajota siihen, eihän siitä kannata puhuakaan!“ Meidän mielestämme sellainen halpahintainen „arvostelu“ on sekä kelvotonta että hyödytöntä.

Me emme kuulu niihinkään ihmisiin, jotka lohduttavat itseään sillä, että anarkisteillahan „ei ole joukkoa ja sen vuoksi he eivät ole niinkään vaarallisia“. Kysymys ei ole siitä, kenen mukana tänään kulkee suurempi tai pienempi „joukko“,— kysymys on opin olemuksesta. Jos anarkistien „oppi“ ilmaisee totuuden, silloin on itsestään selvää, että se pakostakin raivaa itselleen tien ja kerää joukon ympärilleen. Jos se taas on paikkansapitämätöntä ja rakentuu valheelliselle perustalle, niin se ei ole pitkäikäinen ja tulee roikkumaan ilmassa. Mutta anarkismin paikkansapitämättömyys on todistettava.

Eräät luulevat, että marxilaisuudella ja anarkismilla on samat periaatteet, että niiden välillä on vain taktillisia erimielisyyksiä, joten heidän mielestään on kerrassaan mahdotonta asettaa vastakkain näitä kahta virtausta.

Mutta se on suuri erehdys.

Me olemme sitä mieltä, että anarkistit ovat marxilaisuuden todellisia vihollisia. Me siis myönnämme senkin, että todellisia vihollisia vastaan on käytävä myöskin todellista taistelua. Ja sen vuoksi on tarkasteltava anarkistien „oppi" alusta loppuun asti sekä punnittava se perusteellisesti ja kaikinpuolisesti.

Asia on niin, että marxilaisuus ja anarkismi rakentuvat kokonaan eri periaatteille siitä huolimatta, että ne kumpikin esiintyvät taistelutantereella sosialistisen lipun alla. Anarkismin kulmakivi on **yksilö**, jonka vapauttaminen on sen mielestä joukon, kollektiivin, vapautuksen pääehto. Anarkismin mielestä joukon vapautus on mahdotonta niin kauan, kun yksilö ei ole vapautunut, jonka vuoksi sen tunnus on: „Kaikki yksilön hyväksi". Marxilaisuuden kulmakivi sitävastoin on **joukko**, jonka vapauttaminen on sen mielestä yksilön vapautuksen pääehto. Marxilaisuuden mielestä siis yksilön vapautuminen on mahdotonta niin kauan, kun joukko ei ole vapautunut, jonka vuoksi sen tunnus on: „Kaikki joukon hyväksi".

On selvää, että tässä meillä on kaksi periaatetta, jotka kieltävät toinen toisensa, eikä ainoastaan taktillisia erimielisyyksiä.

Kirjoitustemme tarkoituksena on asettaa rinnatusten nämä kaksi vastakkaista periaatetta, verrata toisiinsa marxilaisuutta ja anarkismia sekä siten valaista

niiden vahvoja puolia ja puutteellisuuksia. Samalla me pidämme tarpeellisena jo tässä tutustuttaa lukija kirjoitusten suunnitelmaan.

Me alamme marxilaisuuden luonnehtimisesta, kajoamme sivumennen anarkistien katsantokantoihin marxilaisuuteen nähden ja sitten siirrymme itse anarkismin arvosteluun. Nimittäin: esitämme dialektisen metodin, anarkistien katsantokannat tähän metodiin nähden ja arvostelumme; materialistisen teorian, anarkistien katsantokannat ja arvostelumme (tässä tulee sanotuksi samalla sosialistisesta vallankumouksesta, sosialistisesta diktatuurista, minimiohjelmasta ja yleensä taktiikasta); anarkistien filosofian ja arvostelumme; anarkistien sosialismin ja arvostelumme; anarkistien taktiikan ja järjestön — sekä lopuksi teemme johtopäätöksemme.

Yritämme saada todistetuksi, että anarkistit pikkuyhteisöjen sosialismin julistajina eivät ole todellisia sosialisteja.

Yritämme saada myöskin todistetuksi, että anarkistit eivät ole todellisia vallankumouksellisiakaan, koska he kieltävät proletariaatin diktatuurin...

Käymme siis asiaan.

I
DIALEKTINEN METODI

Maailmassa kaikki liikkuu... Elämä muuttuu, tuotantovoimat kasvavat, vanhat suhteet luhistuvat.

K. Marx

Marxilaisuus ei ole ainoastaan sosialismin teoria, se on ehjä maailmankatsomus, filosofinen järjestelmä, josta Marxin proletaarinen sosialismi johtuu itsestään.

Tätä filosofista järjestelmää nimitetään dialektiseksi materialismiksi.

Sen vuoksi marxilaisuuden selittäminen merkitsee myöskin dialektisen materialismin selittämistä.

Miksi tätä järjestelmää nimitetään dialektiseksi materialismiksi?

Siksi, että sen **metodi** on dialektinen ja **teoria** materialistinen.

Mitä on dialektinen metodi?

Sanotaan, että yhteiskuntaelämä on keskeytymättömän liikkeen ja kehityksen tilassa. Se onkin totta: elämää ei voida pitää jonain muuttumattomana ja liikkumattomana, se ei koskaan pysähdy jollekin yhdelle tasolle, se on ainaisessa liikkeessä, ainaisessa tuhoutumis- ja syntymisprosessissa. Sen vuoksi elämässä on aina **uutta** ja **vanhaa, kasvavaa** ja **kuolevaa,** vallankumouksellista ja vastavallankumouksellista.

Dialektinen metodi sanoo, että elämää on tarkasteltava juuri sellaisena, minkälainen se todellisuudessa on. Me olemme nähneet, että elämä on keskeytymättömässä liikkeessä, siis meidän on tarkasteltava elämää sen liikkumistilassa ja asetettava kysymys: minne elämä menee? Me olemme nähneet, että elämä on alituista tuhoutumista ja syntymistä, siis meidän velvollisuutemme on tarkastella elämää sen tuhoutumisessa ja syntymisessä sekä asetettava kysymys: mitä tuhoutuu ja mitä syntyy elämässä?

Se, mikä elämässä syntyy ja päivästä toiseen kasvaa, on voittamatonta, sen liikettä eteenpäin on mahdotonta pysähdyttää. Kun siis esimerkiksi elämässä syntyy proletariaatti luokkana ja se kasvaa päivästä toiseen, niin olipa se **tänään** miten heikko ja vähä-

lukuinen hyvänsä, se loppujen lopuksi kuitenkin voittaa. Miksi? Siksi, että se kasvaa, voimistuu ja menee eteenpäin. Sen, mikä elämässä vanhenee ja kulkee hautaansa kohti, täytyy päinvastoin kiertämättä kärsiä tappio, vaikkapa se tänään muodostaisi jättiläisvoiman. Kun siis esimerkiksi porvaristo menettää vähitellen maaperän jalkojensa alta ja menee joka päivä taaksepäin, niin olipa se tänään miten voimakas ja suurilukuinen hyvänsä, se kärsii kuitenkin loppujen lopuksi tappion. Miksi? Juuri siksi, että se luokkana hajoaa, heikkenee, vanhenee ja muodostuu liikalastiksi elämässä.

Tästä onkin syntynyt tunnettu dialektinen väittämä: kaikki se, mikä todella on olemassa, s.o. kaikki se, mikä päivästä toiseen kasvaa, on järkevää, mutta kaikki se, mikä päivästä toiseen hajoaa, on järjetöntä eikä siis vältä tappiota.

Esimerkki. Viime vuosisadan kahdeksankymmenluvulla syntyi Venäjän vallankumouksellisen sivistyneistön keskuudessa suuri kiista. Narodnikit väittivät, että päävoima, joka voi ottaa tehtäväkseen „Venäjän vapauttamisen“, on maaseudun ja kaupungin pikkuporvaristo. Miksi? kysyivät marxilaiset heiltä. Siksi, sanoivat narodnikit, että maaseudun ja kaupungin pikkuporvaristo muodostaa nykyään enemmistön ja sen lisäksi se on köyhää ja elää kurjuudessa.

Marxilaiset vastasivat: on totta, että maaseudun ja kaupungin pikkuporvaristo muodostaa nykyään enemmistön ja että se on todellakin köyhää, mutta onko kysymys siitä? Pikkuporvaristo on jo pitkän aikaa muodostanut enemmistön, mutta tähän mennessä se ei ole ilman proletariaatin apua osoittanut minkään-

laista aloitekykyä taistelussa „vapauden“ puolesta. Mutta miksi? Siksi, että pikkuporvaristo luokkana ei kasva, vaan päinvastoin päivästä toiseen hajoaa ja jakaantuu porvareiksi ja proletaareiksi. Toisaalta ei tietysti köyhyydelläkään ole tässä ratkaisevaa merkitystä: „ryysyläiset“ ovat pikkuporvaristoa köyhempiä, mutta kukaan ei sano, että he voivat ottaa tehtäväkseen „Venäjän vapauttamisen“.

Kuten näette, kysymys ei ole siitä, mikä luokka muodostaa tänään enemmistön tai mikä luokka on köyhempi, vaan siitä, mikä luokka lujittuu ja mikä luokka hajoaa.

Ja koska proletariaatti on ainoa luokka, joka keskeytymättä kasvaa ja lujittuu, joka vie eteenpäin yhteiskuntaelämää ja kokoo ympärilleen kaikki vallankumoukselliset ainekset, niin meidän velvollisuutemme on tunnustaa se päävoimaksi nykyajan liikkeessä, käydä sen riveihin ja ottaa sen edistykselliset pyrkimykset omiksi pyrkimyksiksemme.

Niin vastasivat marxilaiset.

Ilmeistä on, että marxilaiset tarkastelivat elämää dialektisesti, kun taas narodnikit ajattelivat metafyysillisesti,— he kuvittelivat yhteiskuntaelämän pysähtyneeksi yhteen kohtaan.

Näin tarkastelee dialektinen metodi elämän kehitystä.

Mutta on olemassa erilaista liikettä. Yhteiskuntaelämässä tapahtui liike „joulukuun päivinä“, jolloin proletariaatti suoristi selkänsä ja hyökkäsi asevarastoihin ja lähti rynnäkköön taantumusta vastaan. Mutta yhteiskunnalliseksi liikkeeksi on nimitettävä edellistenkin vuosien liikettä, jolloin proletariaatti „rauhal-

lisen“ kehityksen oloissa rajoittui erillisiin lakkoihin ja pienten ammattiliittojen perustamiseen.

On selvää, että liikkeellä on erilaisia muotoja. Niinpä dialektinen metodi sanookin, että liikkeellä on kahdenlainen muoto: evolutioninen ja vallankumouksellinen.

Liike on evolutionista, kun edistykselliset ainekset jatkavat vaistovaraisesti jokapäiväistä työtään ja aiheuttavat vanhaan järjestelmään pieniä **määrällisiä** muutoksia.

Liike on vallankumouksellista, kun nuo samat ainekset yhdistyvät, tulevat yhtenäisen aatteen läpitunkemiksi ja syöksyvät vihollisleiriä vastaan hävittääkseen vanhan järjestelmän perinpohjin ja tehdäkseen elämään **laadullisia** muutoksia, pystyttääkseen uuden järjestelmän.

Evolutio valmistelee vallankumousta ja luo sille maaperän, mutta vallankumous vie evolution päätökseen ja edistää sen työtä vastaisuudessa.

Samanlaisia prosesseja tapahtuu myöskin luonnon elämässä. Tieteen historia osoittaa, että dialektinen metodi on todella tieteellinen metodi: astronomiasta sosiologiaan asti saa kaikkialla vahvistuksensa se ajatus, että maailmassa ei ole mitään ikuista, että kaikki muuttuu, kaikki kehittyy. Kaikkea pitää siis luonnossa tarkastella liikkeen ja kehityksen näkökannalta. Ja se merkitsee, että dialektiikan henki kulkee punaisena lankana kaiken nykyaikaisen tieteen läpi.

Mitä taas tulee liikkeen muotoihin, mitä tulee siihen, että dialektiikan mukaan pienet **määrälliset** muutokset johtavat loppujen lopuksi suuriin **laadullisiin** muutoksiin, niin tällä lailla on yhtäläinen voima

myöskin luonnon historiassa. Mendelejevin „alkuaineiden periodinen järjestelmä“ osoittaa selvästi, miten suuri merkitys luonnon historiassa on laadullisten muutosten syntymisellä määrällisistä muutoksista. Sitä samaa todistaa biologiassa neolamarckismin teoria, jolle neodarvinismi luovuttaa paikkansa.

Me emme puhu mitään muista tosiasioista, joita F. Engels on riittävän tyhjentävästi valaissut teoksessaan „Anti-Dühring“.

Sellainen on dialektisen metodin sisältö.

* * *

Mitä mieltä anarkistit ovat dialektisesta metodista?

Kaikille on tunnettua, että dialektisen metodin kanta-isä oli Hegel. Marx puhdisti ja paransi tätä metodia. Tämä seikka on tietysti tunnettua anarkisteillekin. He tietävät, että Hegel oli vanhoillinen, ja niinpä he tilaisuutta hyväkseen käyttäen sättivät täyttä kurkkua Hegeliä „restauration“ kannattajana, he mielellään „todistelevat“, että „Hegel on restauration filosofi... että hän ylistää virkavaltaista perustuslaillisuutta sen absoluuttisessa muodossa, että hänen historianfilosofiansa yleisajatus on alistettu restauratiokauden filosofiselle suunnalle ja palvelee sitä“ ja niin edelleen, ynnä muuta sellaista (kts. „Nobati“[85] № 6. V. Tsherkezishvilin kirjoitus).

Samaa „todistelee“ tunnettu anarkisti Kropotkin teoksissaan (katso esimerkiksi hänen kirjaansa „Tiede ja anarkismi“, venäjänkielellä).

Kropotkinia matkivat yhteen ääneen meidän kropotkinilaisemme Tsherkezishvilistä aina S. G:hen asti (katso „Nobatin“ numeroita).

Tosin tästä ei heidän kanssaan kukaan väittele, päinvastoin, jokainen on samaa mieltä siitä, että Hegel ei ollut vallankumouksellinen. Marx ja Engels todistivat itse ennen kaikkia muita kirjassaan „Arvostelevan arvostelun arvostelua“, että Hegelin historialliset katsantokannat ovat perinpohjin ristiriidassa kansan itsevaltiuden kanssa. Mutta siitä huolimatta anarkistit kuitenkin „todistelevat“ ja pitävät tarpeellisena joka päivä „todistella“, että Hegel on „restauration“ kannattaja. Mitä varten he sen tekevät? Luultavasti sitä varten, että voisivat kaikella sillä saada Hegelin huonoon valoon ja että lukija tuntisi, että „taantumuksellisen“ Hegelin metodikaan ei voi olla olematta „inhoittava“ ja epätieteellinen.

Anarkistit luulevat siten kumoavansa dialektisen metodin.

Me sanomme, että sillä tavalla he eivät saa todistetuksi mitään muuta kuin oman sivistymättömyytensä. Pascal ja Leibniz eivät olleet vallankumouksellisia, mutta heidän keksimänsä matemaattinen metodi on nykyään tunnustettu tieteelliseksi metodiksi. Mayer ja Helmholtz eivät olleet vallankumouksellisia, mutta heidän keksintönsä fysiikan alalla ovat tulleet tieteen perustaksi. Vallankumouksellisia eivät olleet myöskään Lamarck ja Darwin, mutta heidän evolutiometodinsa nosti biologisen tieteen jaloilleen... Miksi sitten ei voida tunnustaa sitä tosiasiaa, että Hegelin vanhoillisuudesta huolimatta hänen, Hegelin, onnistui kehitellä tieteellinen metodi, jota nimitetään dialektiseksi?

Ei, **sitä tietä** anarkistit eivät saa todistetuksi mitään muuta kuin oman sivistymättömyytensä.

Menkäämme edelleen. Anarkistien mielestä „dialektiikka on metafysiikkaa", ja koska he „tahtovat vapauttaa tieteen metafysiikasta ja filosofian teologiasta", niin he hylkäävät myöskin dialektisen metodin (kts. „Nobati" № 3 ja 9. S. G. Myös Kropotkin „Tiede ja anarkismi").

Kylläpä ovat nuo anarkistit! Panevat, kuten sanotaan, „hullun kujeet terveen kontolle". Dialektiikka on kypsynyt taistelussa metafysiikkaa vastaan, tässä taistelussa se on hankkinut itselleen maineen, mutta anarkistien mielestä dialektiikka on — metafysiikkaa!

Dialektiikka sanoo, että maailmassa ei mikään ole ikuista, maailmassa kaikki on ohimenevää ja muuttuvaa, luonto muuttuu, yhteiskunta muuttuu, tavat ja tottumukset muuttuvat, oikeudenmukaisuuskäsitteet muuttuvat, itse totuus muuttuu,— siksipä dialektiikka tarkasteleekin kaikkea arvostelevasti, siksipä se kieltääkin sen, että olisi olemassa sellaista totuutta, joka on saatu selville kerta kaikkiaan ja ainiaaksi, siis se kieltää myöskin abstraktiset „dogmaattiset väittämät, jotka on vain päntättävä päähän, kun ne kerran on keksitty" (kts. F. Engels, „Ludwig Feuerbach")[86].

Metafysiikka taas sanoo meille aivan toista. Sille on maailma jotain ikuista ja muuttumatonta (kts. F. Engels, „Anti-Dühring"), joku tai jokin on sen määrännyt kerta kaikkiaan ja ainiaaksi,—juuri sen vuoksi metafyysikoilla on aina kielellä „ikuinen oikeudenmukaisuus" ja „muuttumaton totuus".

Anarkistien „kanta-isä" Proudhon on sanonut, että maailmassa on olemassa **kerta kaikkiaan ja ainiaaksi määrätty muuttumaton oikeudenmukaisuus,** joka on otettava tulevan yhteiskunnan perustaksi. Tämän

johdosta Proudhonia nimitettiin metafyysikoksi. Marx taisteli Proudhonia vastaan dialektisen metodin avulla ja todisti, että kun kerran maailmassa kaikki muuttuu, niin täytyy myöskin „oikeudenmukaisuuden" muuttua ja siis „muuttumaton oikeudenmukaisuus" on metafyysillistä houretta (kts. **K. Marx**, „Filosofian kurjuus"). Mutta metafyysikko Proudhonin gruusialaiset oppilaat hokevat meille: „Marxin dialektiikka on metafysiikkaa"!

Metafysiikka tunnustaa erilaiset hämärät dogmit, kuten esimerkiksi sen, „mikä ei ole tiedottavissa", „olion sinänsä", ja loppujen lopuksi muuttuu sisällyksettömäksi jumaluusopiksi. Päinvastoin kuin Proudhon ja Spencer, Engels taisteli noita dogmeja vastaan dialektisen metodin avulla (kts. „Ludwig Feuerbach"). Mutta anarkistit — Proudhonin ja Spencerin oppilaat — sanovat meille, että Proudhon ja Spencer olivat tiedemiehiä, mutta Marx ja Engels metafyysikkoja!

Joko tahi: joko anarkistit pettävät itse itseään tahi eivät tiedä, mitä puhuvat.

Joka tapauksessa on epäilemätöntä se, että anarkistit sekoittavat toisiinsa Hegelin **metafyysillisen** järjestelmän ja hänen **dialektisen** metodinsa.

Sanomattakin on selvää, että Hegelin **filosofinen järjestelmä**, joka nojaa muuttumattomaan aatteeseen, on alusta loppuun asti **metafyysillinen**. Mutta selvää on myöskin se, että Hegelin **dialektinen metodi**, joka kieltää kaikenlaisen muuttumattoman aatteen, on alusta loppuun asti **tieteellistä** ja **vallankumouksellista**.

Tämän vuoksi Karl Marx, joka antoi murhaavan arvostelun Hegelin metafyysillisestä järjestelmästä, antoi samaan aikaan kiittävän lausunnon hänen

dialektisesta metodistaan, joka Marxin sanojen mukaan „ei polvistu minkään edessä ja on olemukseltaan arvosteleva ja vallankumouksellinen“ (kts. „Pääoma“, I osa. Jälkilause).

Tämän vuoksi Engels näkee Hegelin metodin ja hänen järjestelmänsä välillä suuren eron. „Henkilö, joka piti arvossa etupäässä Hegelin **järjestelmää**, saattoi olla melko vanhoillinen näillä molemmilla aloilla. Mutta se, joka piti pääasiana dialektista **metodia**, saattoi sekä politiikassa että uskonnossa kuulua äärimmäisimpään oppositioon“ (kts. „Ludwig Feuerbach“).

Anarkistit eivät näe tuota eroa ja harkitsemattomasti hokevat, että „dialektiikka on metafysiikkaa“.

Menkäämme edelleen. Anarkistit sanovat, että dialektinen metodi on „viekasta sepustelua“, „sofismien“ ja „loogillisen kuperkeikan metodi“ (kts. „Nobati“ № 8. S. G.), „jonka avulla asia voidaan yhtä helposti todistaa sekä todeksi että valeeksi“ (kts. „Nobati“ № 4. V. Tsherkezishvilin kirjoitus).

Anarkistien mielestä siis dialektinen metodi todistaa asian yhtä hyvin sekä todeksi että valeeksi.

Ensi silmäykseltä saattaa näyttää, että anarkistien esittämä syytös ei ole aivan perätön. Kuulkaahan esimerkiksi, mitä Engels sanoo metafyysillisen metodin kannattajasta:

„...Hänen puheensa on vain: „on — on, ei — ei; ja mitä siihen lisätään, se on pahasta“. Hänestä olio joko on olemassa tai ei ole olemassa: olio ei voi olla samalla kertaa oma itsensä ja jotain muuta; myönteinen ja kielteinen ehdottomasti sulkevat toinen toisensa pois...“ (kts. „Anti-Dühring“. Johdanto).

Kuinka niin! kauhtuvat anarkistit. Voiko olla mahdollista, että jokin yksi ja sama esine olisi samaan aikaan sekä hyvä että huono?! Sehän on „sofismia“, „sanaleikkiä“, sehän merkitsee, että „te tahdotte todistaa asian yhtä helposti todeksi ja valeeksi“!..

Mutta syventykäämme asian ytimeen.

Tänään me vaadimme demokraattista tasavaltaa. Voimmeko me sanoa, että demokraattinen tasavalta on kaikissa suhteissa hyvä tai kaikissa suhteissa huono? Ei, emme voi! Miksi? Siksi, että demokraattinen tasavalta on hyvä ainoastaan toiselta puolelta, kun se hävittää feodaalista järjestelmää, mutta sitävastoin toiselta puolelta se on huono, kun se lujittaa porvarillista järjestelmää. Senvuoksi me sanommekin: mikäli demokraattinen tasavalta hävittää feodaalista järjestelmää, sikäli se on hyvä ja me taistelemme sen puolesta, mutta mikäli se lujittaa porvarillista järjestelmää, sikäli se on huono ja me taistelemme sitä vastaan.

Tästä seuraa, että yksi ja sama demokraattinen tasavalta on samaan aikaan sekä „hyvä“ että „huono“ — sekä „on“ että „ei“.

Samaa voidaan sanoa kahdeksantuntisesta työpäivästä, joka on samaan aikaan sekä „hyvä“, koska se lujittaa proletariaattia, että „huono“, koska se lujittaa palkkatyöjärjestelmää.

Juuri tällaisia **tosiasioita** Engels tarkoitti, kun hän ylläesitetyillä sanoilla luonnehti dialektista metodia.

Mutta anarkistit eivät ole ymmärtäneet tätä ja aivan selvä ajatus on näyttänyt heistä hämärältä „sofismilta“.

Anarkisteilla on tietysti vapaus huomata tai olla huomaamatta näitä **tosiasioita**, he voivat jopa hiekkarannalla olla huomaamatta hiekkaa, se on heidän oikeutensa. Mutta mitä tekemistä siinä on dialektisella metodilla, joka, päinvastoin kuin anarkismi, ei tarkastele elämää suljetuin silmin, vaan tuntee elämän sykinnän ja sanoo suoraan: kun kerran elämä muuttuu ja on liikkeessä, niin jokaisella elämänilmiöllä on kaksi pyrkimystä: myönteinen ja kielteinen, joista ensimmäistä meidän on puolustettava, mutta toinen on hylättävä.

Menkäämme vielä edelleen. Anarkistiemme mielestä „dialektinen kehitys on katastrofimaista kehitystä, jonka kautta ensin tuhoutuu täydellisesti menneisyys ja sitten aivan erillisenä syntyy tulevaisuus... Cuvierin kataklysmit syntyivät tuntemattomista syistä, mutta Marxin ja Engelsin katastrofit synnyttää dialektiikka“ (kts. „Nobati“ № 8. S. G.). Ja toisessa paikassa sama henkilö kirjoittaa: „Marxilaisuus nojaa darvinismiin ja suhtautuu siihen epäkriitillisesti“ (kts. „Nobati“ № 6).

Kiinnittäkää huomiota!

Cuvier kieltää Darwinin evolution, hän tunnustaa ainoastaan kataklysmit, ja kataklysmi on **odottamaton** purkaus, „joka syntyy **tuntemattomista** syistä“. Anarkistit sanovat, että marxilaiset **yhtyvät Cuvieriin** ja siis **hylkäävät darvinismin.**

Darwin kieltää Cuvierin kataklysmit, hän tunnustaa vähitellen tapahtuvan evolution. Ja nyt nuo samat anarkistit sanovat, että „marxilaisuus nojaa darvinismiin ja suhtautuu siihen epäkriitillisesti“, s.o. marxilaiset kieltävät **Cuvierin kataklysmit.**

Sanalla sanoen anarkistit syyttävät marxilaisia siitä, että he yhtyvät Cuvieriin ja samaan aikaan moittivat heitä siitä, että he yhtyvät Darwiniin eivätkä Cuvieriin.

Siinä sitä on anarkiaa! Kuten sanotaan: aliupseerin leski ruoski itse itseään! On selvää, että S. G. „Nobatin" kahdeksannessa numerossa unohti sen, mitä S. G. oli sanonut kuudennessa numerossa? Kumpi niistä on oikeassa: kahdeksas vaiko kuudes numero?

Kääntykäämme tosiasiain puoleen. Marx sanoo: „Kehityksensä määrätyllä asteella yhteiskunnan aineelliset tuotantovoimat joutuvat ristiriitaan olemassaolevien tuotantosuhteiden kanssa tahi, mikä on vain saman asian juridinen ilmaisu, omistussuhteiden kanssa... Silloin alkaa yhteiskunnallisen vallankumouksen aikakausi". Mutta „mikään yhteiskuntamuodostuma ei tuhoudu koskaan, ennenkuin ovat kehittyneet kaikki tuotantovoimat, joille siinä on kylliksi tilaa..." (kts. **K. Marx**, „Poliittisen taloustieteen kritiikkiä". Esipuhe)[87].

Kun tätä Marxin teesiä sovelletaan nykyajan yhteiskuntaelämään, niin osoittautuu, että nykyajan tuotantovoimat, joilla on **yhteiskunnallinen** luonne, ja tuotteiden omistusmuoto, jolla on **yksityinen** luonne, ovat keskenään räikeässä ristiriidassa, jonka sosialistinen vallankumous on ratkaiseva (kts. **F. Engels**, „Anti-Dühring". Kolmannen osan toinen luku).

Kuten näette, Marxin ja Engelsin mielestä vallankumousta eivät synnytä Cuvierin „tuntemattomat syyt", vaan sen synnyttävät aivan selvät ja elämälle

ominaiset yhteiskunnalliset syyt, joita nimitetään „tuotantovoimien kehitykseksi“.

Kuten näette, Marxin ja Engelsin mielestä vallankumous tapahtuu vasta sitten, kun tuotantovoimat ovat riittävästi kehittyneet, eikä **odottamatta**, niinkuin Cuvier luuli.

On selvää, että Cuvierin kataklysmeillä ja Marxin dialektisella metodilla ei ole mitään yhteistä.

Toiselta puolelta darvinismi hylkää paitsi Cuvierin kataklysmit myöskin dialektisesti ymmärretyn kehityksen, johon sisältyy vallankumous, kun taas dialektisen metodin näkökannalta evolutio ja vallankumous, määrällinen ja laadullinen muutos, ovat yhden ja saman liikkeen kaksi välttämätöntä muotoa.

Ilmeisesti ei voida väittää sitäkään, että „marxilaisuus... suhtautuu epäkriitillisesti darvinismiin“.

Tästä seuraa, että „Nobati“ erehtyy kummassakin tapauksessa, niin kuudennessa kuin kahdeksannessakin numerossa.

Vihdoin anarkistit moittivat meitä siitä, että „dialektiikka... ei anna mahdollisuutta päästä tai hypätä pois itsestään eikä loikata itsensä yli“ (kts. „Nobati“ № 8. S. G).

Se, herrat anarkistit, on sula totuus, siinä te, kunnioitetut, olette aivan oikeassa: dialektinen metodi ei todellakaan anna sellaista mahdollisuutta. Mutta miksi ei anna? Siksi, että „hyppääminen pois itsestään ja loikkiminen itsensä yli“ on villivuohien hommaa, kun taas dialektinen metodi on luotu ihmisiä varten.

Siinä se salaisuus on!..

Tällaisia ovat yleispiirtein anarkistien katsantokannat dialektiseen metodiin nähden.

On selvää, että anarkistit eivät ole ymmärtäneet Marxin ja Engelsin dialektista metodia, he ovat keksineet oman dialektiikkansa ja juuri sitä vastaan he niin armottomasti taistelevatkin.

Mutta me emme voi muuta kuin nauraa katsellessamme tuota näkyä, sillä eihän voi olla nauramatta kun näkee, miten ihminen taistelee omaa mielikuvitustaan vastaan, lyö pirstoiksi omia keksintöjään ja samaan aikaan vakuuttelee kiihkeästi, että hän lyö vihollista.

II

MATERIALISTINEN TEORIA

„Ei ihmisten tajunta määrää heidän olemistaan, vaan päinvastoin heidän yhteiskunnallinen olemisensa määrää heidän tajuntansa“.

K. Marx

Dialektiseen metodiin me jo tutustuimme.

Mitä on materialistinen teoria?

Maailmassa kaikki muuttuu, elämässä kaikki kehittyy, mutta **kuinka** tämä muuttuminen tapahtuu ja **missä muodossa** tämä kehitys kulkee?

Me tiedämme esimerkiksi, että maapallo on joskus ollut hehkuvaa tulimassaa, sitten se vähitellen jäähtyi, sen jälkeen syntyi kasvillisuutta ja eläimiä, eläinkunnan kehitystä seurasi määrätynlajisten apinain ilmaantuminen ja sitten kaiken tämän jälkeen ilmaantui ihminen.

Siten on yleispiirtein tapahtunut luonnon kehitys.

Tiedämme myöskin sen, ettei yhteiskuntaelämäkään ole seisonut paikallaan. Oli aika, jolloin ihmiset elivät alkuperäisen kommunismin oloissa; siihen aikaan he hankkivat toimeentulonsa alkuperäisellä metsästyksellä, he kuljeskelivat metsissä ja hankkivat siten itselleen ravinnon. Koitti aika, jolloin alkuperäisen kommunismin tilalle tuli matriarkaalinen järjestelmä,— siihen aikaan ihmiset tyydyttivät tarpeensa etupäässä alkuperäisen maanviljelyksen avulla. Sitten matriarkaalisen järjestelmän tilalle tuli patriarkaalinen järjestelmä, jolloin ihmiset hankkivat toimeentulonsa etupäässä karjanhoidolla. Sitten patriarkaalisen järjestelmän tilalle tuli orjanomistusjärjestelmä,— silloin ihmiset hankkivat toimeentulonsa suhteellisesti kehittyneemmällä maanviljelyksellä. Orjanomistusjärjestelmää seurasi maaorjuusjärjestelmä, ja sitten kaikkien näiden jälkeen tuli porvarillinen järjestelmä.

Siten on yleispiirtein tapahtunut yhteiskuntaelämän kehitys.

Niin, se kaikki tiedetään... Mutta **kuinka** tämä kehitys on tapahtunut: onko tajunta saanut aikaan „luonnon“ ja „yhteiskunnan“ kehityksen vaiko päinvastoin „luonnon“ ja „yhteiskunnan“ kehitys on saanut aikaan tajunnan kehityksen?

Niin asettaa materialistinen teoria kysymyksen.

Jotkut sanovat, että ennen „luontoa“ ja „yhteiskuntaelämää“ oli olemassa maailmanaate, josta tuli sitten niiden kehityksen perusta, joten siis „luonnon“ ja „yhteiskuntaelämän“ ilmiöiden kehitys on niin sanoaksemme maailmanaatteen ulkonainen muoto, pelkkä heijastus.

Sellainen oli esimerkiksi **idealistien** oppi, idealistien, jotka ajan oloon haarautuivat useammaksi virtaukseksi.

Toiset taas sanovat, että maailmassa on alunperin ollut olemassa kaksi toinen toisensa kieltävää voimaa: idea (aate) ja materia (aine), tajunta ja oleminen, ja että sen mukaisesti myöskin ilmiöt jakaantuvat kahteen ryhmään — aatteellisiin ja aineellisiin, jotka kieltävät toinen toisensa ja taistelevat keskenään, joten siis luonnon ja yhteiskunnan kehitys on ainaista taistelua aatteellisten ja aineellisten ilmiöiden kesken.

Sellainen oli esimerkiksi **dualistien** oppi, dualistien, jotka ajan oloon haarautuivat idealistien tavoin useammaksi virtaukseksi.

Materialistinen teoria kieltää perinpohjin niin dualismin kuin idealisminkin.

Maailmassa on tietenkin olemassa aatteellisia ja aineellisia ilmiöitä, mutta se ei lainkaan merkitse sitä, että ne muka kieltävät toinen toisensa. Päinvastoin, aatteellinen ja aineellinen puoli ovat vain saman luonnon tai yhteiskunnan kaksi eri muotoa, niitä ei voida käsittää ilman toinen toistaan, ne ovat olemassa yhdessä, kehittyvät yhdessä eikä siis meillä ole mitään syytä luulla, että ne kieltävät toinen toisensa.

Näinollen niinsanottu dualismi osoittautuu paikkansapitämättömäksi.

Yhtenäinen ja jakamaton luonto, joka ilmenee kahdessa eri muodossa — aineellisessa ja aatteellisessa; yhtenäinen ja jakamaton yhteiskuntaelämä, joka ilmenee kahdessa eri muodossa — aineellisessa ja

aatteellisessa,— niin meidän on tarkasteltava luonnon ja yhteiskuntaelämän kehitystä.

Sellainen on materialistisen teorian monismi.

Samaan aikaan materialistinen teoria kieltää myöskin idealismin.

Väärä on se ajatus, että muka aatteellisen puolen, ja yleensä tajunnan kehitys tapahtuu ennen aineellisen puolen kehittymistä. Eläviä olentoja ei vielä ollut, kun oli jo olemassa niinsanottu ulkoinen, „eloton“ luonto. Ensimmäisellä elävällä olennolla ei ollut minkäänlaista tajuntaa, sillä oli vain **ärtyväisyyden** ominaisuus ja ensimmäisiä **aistinnan** oireita. Sen jälkeen eläimillä kehittyi vähitellen aistinnan kyky, joka vähitellen niiden elimistörakenteen ja hermosysteemin kehityksen mukaisesti muuttuu **tajunnaksi.** Jos apina olisi aina liikkunut neljällä jalalla, jollei se olisi noussut pystyasentoon, niin sen jälkeläinen — ihminen — ei olisi voinut käyttää vapaasti keuhkojaan ja äänijänteitään eikä niinollen olisi voinut käyttää puhekieltä, mikä olisi perusteellisesti pidättänyt hänen tajuntansa kehitystä. Tai vielä: ellei apina olisi noussut takajaloilleen, niin sen jälkeläisen — ihmisen — olisi ollut pakko liikkua aina neljällä jalalla, katsoa alaspäin ja saada siltä suunnalta vaikutelmansa; hän ei olisi voinut katsella ylöspäin ja ympärilleen eikä siis olisi voinut saada aivoilleen enemmän vaikutelmia kuin nelijalkainen eläin saa. Se kaikki olisi perusteellisesti hidastuttanut ihmisen tajunnan kehitystä.

Tästä seuraa, että tajunnan kehittymiselle on välttämätöntä määrätty elimistörakenne ja sen hermosysteemin kehitys.

Tästä seuraa, että aatteellisen puolen kehitystä, tajunnan kehitystä, **edeltää** aineellisen puolen kehitys, ulkoisten olosuhteiden kehitys; ensin muuttuvat ulkoiset olosuhteet, ensin muuttuu aineellinen puoli ja **sen jälkeen** muuttuu vastaavasti tajunta, aatteellinen puoli.

Näinollen luonnon kehityksen historia hajoittaa perusteellisesti pohjan niinsanotulta idealismilta.

Aivan samaa on sanottava myöskin ihmisyhteiskunnan kehityksen historiasta.

Historia osoittaa, että kun ihmisiin on eri aikoina juurtunut erilaisia ajatuksia ja pyrkimyksiä, niin syynä siihen on ollut se, että eri aikoina ihmiset ovat eri tavalla taistelleet luontoa vastaan tarpeittensa tyydyttämiseksi ja heidän taloudelliset suhteensa ovat muodostuneet sen mukaisesti eri tavalla. Oli aika, jolloin ihmiset taistelivat luontoa vastaan yhteisvoimin, alkukantaisen kommunismin perustalla, silloin heidän omaisuutensakin oli kommunistista, eivätkä he sen vuoksi miltei ollenkaan eroittaneet toisistaan käsitteitä „minun" ja „sinun", heidän tajuntansa oli kommunistista. Tuli aika, jolloin tuotantoon juurtui „minun" ja „sinun" eroittaminen toisistaan,— silloin omaisuuskin sai yksityisen, individualistisen luonteen ja sen vuoksi ihmisten tajuntaan juurtui yksityisomistuksen tunne. Tulee aika, nykyaika, jolloin tuotanto saa jälleen yhteiskunnallisen luonteen, siis pian omistuskin saa yhteiskunnallisen luonteen,— ja juuri sen vuoksi ihmisten tajuntaan juurtuu vähitellen sosialismi.

Yksinkertainen esimerkki. Kuvitelkaa mielessänne suutari, jolla on ollut pikkuruinen verstas, mutta

joka ei kestänyt kilpailua suurisäntien kanssa ja siksi sulki verstaansa ja palkkautui työhön sanokaamme Adelhanovin kenkätehtaaseen Tiflisissä. Hän meni työhön Adelhanovin tehtaaseen, mutta ei muuttuakseen vakituiseksi palkkatyöläiseksi, vaan kootakseen rahaa, pannakseen kasaan pienen pääoman ja avatakseen sen jälkeen uudelleen oman verstaansa. Kuten näette, tuon suutarin asema on **jo** proletaarinen, mutta hänen tajuntansa ei **vielä toistaiseksi** ole proletaarinen, vaan se on läpikotaisin pikkuporvarillinen. Toisin sanoen tuon suutarin pikkuporvarillinen asema on **jo** kadonnut, sitä ei enää ole, mutta hänen pikkuporvarillinen tajuntansa ei ole **vielä** kadonnut, se on jäänyt jälkeen hänen tosiasiallisesta asemastaan. On selvää, että täälläkin, yhteiskuntaelämässä, muuttuvat ensin ulkoiset olosuhteet, ensin muuttuu ihmisten asema ja sen jälkeen muuttuu vastaavasti heidän tajuntansa.

Mutta palatkaamme suutariimme. Kuten jo tiedämme, hän aikoo kasata rahaa ja sitten avata oman verstaansa. Proletarisoitunut suutari tekee työtä ja näkee, että rahojen kasaaminen on hyvin vaikea asia, sillä palkka riittää hädintuskin edes toimeentuloonkaan. Sen lisäksi hän huomaa, ettei myöskään yksityisverstaan avaaminen ole niinkään houkuttelevaa: huoneistovuokra, asiakkaiden oikut, rahattomuus, suurisäntien kilpailu ja muut sellaiset vaivat — niin monet huolet painavat yksityismestaria. Sitävastoin proletaari on verrattomasti vapaampi tuollaisista huolista, häntä ei huolestuta enempää asiakas kuin huoneistovuokrakaan, hän tulee aamulla tehtaaseen, illalla lähtee pois „kaikessa rauhassa“ ja lauantaina

panee samoin kaikessa rauhassa „tilin“ taskuunsa. Siinä tulevatkin ensi kerran leikatuiksi siivet suutarimme pikkuporvarillisilta haaveilta, siinä ensi kerran hänen mielessään syntyvät proletaariset pyrkimykset. Aika kuluu ja suutarimme näkee, että rahaa ei riitä kaikkein välttämättömimpään, että palkan korotus on hänelle äärimmäisen tarpeen. Samaan aikaan hän huomaa, että hänen toverinsa keskustelevat joistain liitoista ja lakoista. Siinä suutarimme tuleekin tajuamaan, että asemansa parantamiseksi on taisteltava isäntiä vastaan eikä avattava omaa verstasta. Hän liittyy ammattiliittoon, menee mukaan lakkoliikkeeseen ja tutustuu pian sosialistisiin aatteisiin...

Näinollen suutarin aineellisen aseman muuttumisen jälkeen seurasi **loppujen lopuksi** hänen tajuntansa muuttuminen: ensin muuttui hänen aineellinen asemansa ja sen jälkeen muuttui jonkun ajan kuluttua vastaavasti hänen tajuntansakin.

Samaa on sanottava luokista ja yhteiskunnasta kokonaisuudessaan.

Yhteiskuntaelämässä muuttuvat samoin ensin ulkoiset olosuhteet, ensin muuttuvat aineelliset ehdot, ja sen jälkeen muuttuvat vastaavasti myöskin ihmisten ajattelu, heidän tapansa ja tottumuksensa, heidän maailmankatsomuksensa.

Sen vuoksi Marx sanoo:

„Ei ihmisten tajunta määrää heidän olemistaan, vaan päinvastoin heidän yhteiskunnallinen olemisensa määrää heidän tajuntansa“.

Jos nimitämme aineellista puolta, ulkoisia olosuhteita, olemista ja muita senkaltaisia ilmiöitä **sisällöksi**, niin aatteellista puolta, tajuntaa ja muita senkaltaisia

ilmiöitä me voimme nimittää **muodoksi.** Tästä on syntynyt tunnettu materialistinen väittämä: kehitysprosessissa sisältö käy muodon edellä, muoto jää jälkeen sisällöstä.

Ja koska Marxin mielestä taloudellinen kehitys on yhteiskuntaelämän „aineellinen perusta", sen **sisältö,** mutta juridis-poliittinen ja uskonnollis-filosofinen kehitys on tämän sisällön „ideologinen muoto", sen „päällysrakennus", niin Marx tekee johtopäätöksen: „Taloudellisen perustan muuttumisen mukana mullistuu **hitaammin tai nopeammin** koko suunnaton päällysrakennus".

Tämä ei tietysti merkitse lainkaan sitä, että muka Marxin mielestä sisältö on mahdollinen ilman muotoa, niinkuin sen S. G. kuvittelee (kts. „Nobati" № 1. „Monismin arvostelua"). Sisältö ilman muotoa on mahdotonta, mutta asia on niin, että joku määrätty muoto, koska se jää jälkeen sisällöstään, ei milloinkaan vastaa **täydellisesti** tätä sisältöä ja näinollen uuden sisällön „on pakko" tilapäisesti pukeutua vanhaan muotoon, mikä aiheuttaa ristiriidan niiden välillä. Nykyään esimerkiksi tuotannon valmisteiden omistusmuoto, jolla on **yksityinen** luonne, ei vastaa tuotannon **yhteiskunnallista** sisältöä, ja juuri tällä pohjalla tapahtuu nykyajan yhteiskunnallinen „selkkaus".

Toisaalta se ajatus, että tajunta on olemisen muoto, ei merkitse lainkaan sitä, että muka tajunta luonteensa puolesta on myöskin tuota samaista ainetta. Niin luulivat vain vulgäärit materialistit (esimerkiksi Büchner ja Moleschott), joiden teoriat ovat perinpohjin ristiriidassa Marxin materialismin kanssa

ja joita Engels oikeudenmukaisesti pilkkasi teoksessaan „Ludwig Feuerbach“. Marxin materialismin mukaan tajunta ja oleminen, aate ja aine, ovat saman ilmiön kaksi eri muotoa, ilmiön, jota yleensä puhuen nimitetään luonnoksi tai yhteiskunnaksi. Siis ne eivät kiellä toinen toistaan*, mutta samaan aikaan eivät myöskään ole yksi ja sama ilmiö. Asia on vain niin, että ennen tajuntaa, s.o. ennen sitä, mikä tapahtuu meidän päässämme, tapahtuu luonnon ja yhteiskunnan kehityksessä vastaava aineellinen muutos, s.o. se, mikä tapahtuu meidän ulkopuolellamme,— jokaista aineellista muutosta seuraa ennemmin tai myöhemmin kiertämättä vastaava aatteellinen muutos.

Mainiota, sanotaan meille, se ehkä onkin totta luonnon ja yhteiskunnan historiaan nähden. Mutta millä tavalla meidän päässämme syntyvät nykyään erilaiset käsitykset ja aatteet? Ovatko niinsanotut ulkoiset olosuhteet todella olemassa vai ovatko ne vain meidän käsityksiämme noista ulkoisista olosuhteista? Ja jos ulkoiset olosuhteet ovat olemassa, niin missä määrin niiden tajuaminen ja tietoaminen on mahdollista?

Materialistinen teoria sanoo tämän johdosta, että meidän käsityksemme, meidän „minämme“ on olemassa vain sikäli, mikäli ovat olemassa ne ulkoiset olosuhteet, jotka synnyttävät vaikutelmia meidän „minässämme“. Sen, joka harkitsemattomasti sanoo,

* Tämä ei ole lainkaan ristiriidassa sen ajatuksen kanssa, että muodon ja sisällön välillä on olemassa ristiriita. Asia on niin, että ristiriita ei ole olemassa yleensä sisällön ja muodon välillä, vaan se on olemassa **vanhan** muodon ja **uuden** sisällön välillä, joka etsii **uutta** muotoa ja pyrkii siihen.

että ei ole olemassa mitään muuta kuin meidän käsityksemme, on pakko kieltää kaikki ulkoiset olosuhteet ja siis kieltää muiden ihmisten olemassaolo pitäen mahdollisena vain oman „minänsä“ olemassaoloa, mikä on järjetöntä ja perinpohjin ristiriidassa tieteen perusteiden kanssa.

Ilmeistä on, että ulkoiset olosuhteet ovat todellakin olemassa, nuo olosuhteet ovat olleet olemassa ennen meitä ja tulevat olemaan meidän jälkeemme, ja niiden tajuaminen ja tietoaminen on sitä helpommin mahdollista, mitä useammin ja voimakkaammin ne tulevat vaikuttamaan tajuntaamme.

Mitä tulee siihen, millä tavalla **nykyään** syntyvät päässämme erilaiset käsitykset ja aatteet, niin meidän on huomautettava, että siinä toistuu lyhyesti se sama, mikä tapahtuu luonnon ja yhteiskunnan historiassa. Tässäkin tapauksessa on ulkopuolellamme oleva esine ollut olemassa ennen meidän käsitystämme tuosta esineestä, tässäkin tapauksessa meidän käsityksemme, muoto, jää jälkeen esineestä — sisällöstään. Jos minä katselen puuta ja näen sen, niin se merkitsee vain sitä, että itse puu, joka sai minussa aikaan vastaavan käsityksen, oli olemassa jo ennen sitä, kun päässäni oli syntynyt käsitys puusta...

Sellainen on lyhyesti Marxin materialistisen teorian sisältö.

On helppo ymmärtää, millainen merkitys materialistisella teorialla on oleva ihmisten käytännölliselle toiminnalle.

Kun **ensin** muuttuvat taloudelliset olot ja **sen jälkeen** muuttuu vastaavasti ihmisten tajunta, niin on selvää, että jonkun määrätyn ihanteen perustelua

meidän ei pidä etsiä ihmisten aivoista, ei heidän mielikuvituksestaan, vaan heidän taloudellisten olojensa kehityksestä. Hyvä ja hyväksyttävä on vain se ihanne, joka on luotu taloudellisten ehtojen tutkimisen pohjalla. Kelpaamattomia ja hyljättäviä ovat kaikki ne ihanteet, jotka eivät huomioi taloudellisia ehtoja eivätkä nojaa niiden kehitykseen.

Sellainen on materialistisen teorian ensimmäinen käytännöllinen johtopäätös.

Kun ulkoiset olosuhteet määräävät ihmisten tajunnan, heidän tapansa ja tottumuksensa, kun juridisten ja poliittisten muotojen kelpaamattomuus perustuu taloudelliseen sisältöön, niin on selvää, että meidän on edistettävä taloudellisten suhteiden perinpohjaista uudestijärjestämistä, jotta niiden mukana muuttuisivat perusteellisesti kansan tavat ja tottumukset sekä sen valtiollinen järjestelmä.

Karl Marx sanoo siitä näin:

„Ei tarvita suurtakaan älyä voidakseen huomata materialismin opin... ja sosialismin välillä olevan välttämättömän yhteyden. Kun kerran ihminen ammentaa aistimaailmasta kaikki tietonsa, aistimuksensa y.m. ... niin on siis ympäröivä maailma järjestettävä sellaiseksi, että ihminen tuntee sen tosi-inhimilliseksi, että hän siinä tottuu kasvattamaan itsessään inhimillisiä ominaisuuksia... Kun ihminen on epävapaa materialistisessa mielessä, t.s. kun hän on vapaa, ei kielteisen voiman perusteella, joka tekisi hänelle mahdolliseksi välttää sitä tai tätä, vaan myönteisen voiman perusteella, joka tekee hänelle mahdolliseksi tuoda esiin todellisen yksilöllisyytensä, niin ei pidä rangaista rikosta yksityisessä, vaan on hävitettävä

rikoksen yhteiskunnanvastaiset pesäkkeet... Kun kerran olosuhteet muovaavat ihmisen, niin on siis olosuhteet tehtävä inhimillisiksi“ (kts. „Ludwig Feuerbach“. Liite „K. Marx XVIII vuosisadan ranskalaisesta materialismista“)[88].

Sellainen on materialistisen teorian toinen käytännöllinen johtopäätös.

* * *

Mitä mieltä anarkistit ovat Marxin ja Engelsin materialistisesta teoriasta?

Kun dialektinen metodi saa alkunsa Hegelistä, niin materialistinen teoria on kehitetty Feuerbachin materialismista. Sen anarkistit tietävät hyvin, ja he yrittävät käyttää hyväkseen Hegelin ja Feuerbachin puutteellisuuksia mustatakseen Marxin ja Engelsin dialektisen materialismin. Hegeliin ja dialektiseen metodiin nähden me jo osoitimme, että nuo anarkistien temput eivät saa todistetuksi mitään muuta kuin heidän oman sivistymättömyytensä. Samaa on sanottava myöskin heidän hyökkäyksistään Feuerbachia ja materialistista teoriaa vastaan.

Niinpä esimerkiksi anarkistit sanovat meille suurella varmuudella, että „Feuerbach oli panteisti...“, että hän „teki ihmisestä jumalan...“ (kts. „Nobati“ № 7. D. Delendi), että „se, mikä ihminen on, riippuu Feuerbachin mielestä siitä, mitä hän syö...“, että tästä Marx muka teki seuraavan johtopäätöksen: „Siis kaikkein tärkein ja ensimmäisin on taloudellinen asema...“ (kts. „Nobati“ № 6. S. G.).

Tosin Feuerbachin panteismia, sitä, että hän teki ihmisestä jumalan, ja hänen muita samantapaisia vir-

heitään ei kukaan epäile. Päinvastoin, Marx ja Engels ensimmäisinä paljastivat Feuerbachin virheet. Mutta siitä huolimatta anarkistit pitävät tarpeellisena uudelleen „paljastaa“ jo paljastetut virheet. Miksi? Luultavasti siksi, että sättimällä Feuerbachia he haluavat välillisesti mustata Marxin ja Engelsin materialistista teoriaa. Jos me katselemme asiaa puolueettomasti, niin varmasti havaitsemme, että Feuerbachilla oli virheellisten ajatusten ohella myöskin oikeita ajatuksia, aivan samoin kuin monella muullakin tiedemiehellä historiassa. Mutta anarkistit siitä huolimatta jatkavat „paljastamista“...

Sanomme vieläkin kerran, että tuollaisilla tempuilla he eivät saa todistetuksi mitään muuta kuin oman sivistymättömyytensä.

On mielenkiintoista, että (kuten myöhemmin näemme) anarkistit ovat käyneet arvostelemaan materialistista teoriaa kuulopuheitten perusteella, ilman sen minkäänlaista tuntemusta. Sen takia he ovat usein ristiriidassa keskenään ja kumoavat toinen toisiaan, mikä tietenkin saattaa „arvostelijamme“ naurettavaan asemaan. Niinpä esimerkiksi, jos uskotaan herra Tsherkezishviliä, niin käy siten, että Marx ja Engels vihasivat monistista materialismia, että heidän materialisminsa oli vulgääriä eikä monistista:

„Se luonnontutkijain suuri tiede evolutiojärjestelmineen, transformismeineen ja monistisine materialismeineen, jota **Engels niin kovasti vihaa...** vältti dialektiikkaa“ j.n.e. (kts. „Nobati“ № 4. V. Tsherkezishvili).

Tästä seuraa, että luonnontieteellinen materialismi, jonka Tsherkezishvili hyväksyy ja jota Engels „vihasi“,

oli monistista materialismia ja siis ansaitsee tulla hyväksytyksi, mutta Marxin ja Engelsin materialismi ei ole monistista eikä ymmärrettävästikään ansaitse tulla tunnustetuksi.

Mutta toinen anarkisti sanoo, että Marxin ja Engelsin materialismi on monistista ja sen vuoksi se pitääkin tulla hylätyksi.

„Marxin historiallinen konseptioni on Hegelin atavismia. Absoluuttisen objektivismin monistinen materialismi yleensä ja Marxin taloudellinen monismi erikoisesti ovat luonnossa mahdottomia ja teoriassa virheellisiä... Monistinen materialismi on huonosti verhottua dualismia ja kompromissi metafysiikan ja tieteen välillä..." (kts. „Nobati" № 6. S. G.).

Tästä seuraa, että monistista materialismia ei voida hyväksyä, Marx ja Engels eivät vihaa sitä, vaan päinvastoin ovat itse monistisia materialisteja, ja sen takia monistinen materialismi on hylättävä.

Kuka puhuu aidasta, kuka aidan seipäästä! Otapa siitä selvä, kumpi puhuu totta: ensimmäinen vaiko toinen! Itse eivät ole vielä sopineet keskenään Marxin materialismin arvokkaista ominaisuuksista ja puutteellisuuksista, itse eivät ole vielä käsittäneet, onko Marxin materialismi monistista vai ei, itse eivät ole vielä päässeet selville siitä, kumpi on hyväksyttävämpää: vulgääri vaiko monistinen materialismi,— mutta jo huutavat kerskailullaan korvamme tukkoon: me olemme muka lyöneet murskaksi marxilaisuuden!

Niin, niin, jos herrat anarkistit tulevat edelleenkin yhtä innokkaasti lyömään toinen toistensa katsomuksia, niin sanomattakin on selvää, että tulevaisuus tulee kuulumaan anarkisteille...

Yhtä naurettava on sekin tosiasia, että jotkut „kuuluisat“ anarkistit eivät ole „kuuluisuudestaan“ huolimatta vielä tutustuneet tieteen eri suuntiin. He eivät näy tietävän, että tieteessä on materialismin eri muotoja, että niiden välillä on suuri ero: on olemassa esimerkiksi vulgääri materialismi, joka kieltää aatteellisen puolen merkityksen ja sen vaikutuksen aineelliseen puoleen, mutta on olemassa myöskin niinsanottu monistinen materialismi — Marxin materialistinen teoria, joka tarkastelee tieteellisesti aatteellisen ja aineellisen puolen keskinäissuhdetta. Mutta anarkistit **sekoittavat** keskenään nämä materialismin eri muodot, he eivät näe edes selviä eroavaisuuksia niiden välillä ja samaan aikaan kuuluttavat suurella itsevarmuudella: me uudistamme tieteen!

Niinpä esimerkiksi P. Kropotkin „filosofisissa“ teoksissaan julistaa itsevarmana, että kommunistinen anarkismi nojaa „nykyaikaiseen materialistiseen filosofiaan“, mutta hän ei sanallakaan selitä, minkälaiseen „materialistiseen filosofiaan“ kommunistinen anarkismi nojaa: vulgääriin, monistiseen vai johonkin muuhun. Hän ei ilmeisesti tiedä, että materialismin eri virtausten välillä on olemassa perinpohjainen ristiriita, hän ei ymmärrä, että näiden virtausten sekoittaminen toisiinsa ei merkitse „tieteen uudistamista“, vaan suoranaisen sivistymättömyyden ilmaisemista (kts. **Kropotkin**, „Tiede ja anarkismi“ sekä „Anarkia ja sen filosofia“).

Samaa on sanottava myöskin Kropotkinin gruusialaisista oppilaista. Kuunnelkaahan:

„Engelsin mielestä ja samoin myöskin Kautskyn mielestä Marx teki ihmiskunnalle suuren palveluksen

sillä, että hän..." keksi muun muassa „materialistisen konseptionin. Onko se totta? Emme luule, sillä tiedämme... että kaikki historioitsijat, tiedemiehet ja filosofit, jotka ovat sillä kannalla, että muka maantieteelliset, tellusristis-ilmastolliset, kosmilliset, antropologiset ja biologiset ehdot panevat käyntiin yhteiskunnallisen koneiston,— **kaikki he ovat materialisteja**" (kts. „Nobati" № 2).

Tämän mukaan siis Aristoteleen ja Holbachin „materialismin" välillä tai Marxin ja Moleschottin „materialismin" välillä ei ole mitään eroa! On sekin arvostelua! Ja miehet, joilla on mokomat tiedot, ovat käyneet uusimaan tiedettä! Ei suotta sanota: „Voi surkeutta, kun suutari piirakoita paistaa!.."

Edelleen. „Kuuluisat" anarkistimme ovat saaneet jostain kuulla, että Marxin materialismi on „vatsan teoriaa", ja moittivat meitä marxilaisia:

„Se, mikä ihminen on, riippuu Feuerbachin mielestä siitä, mitä hän syö. Tuo määritelmä vaikutti lumoavasti Marxiin ja Engelsiin", jonka seurauksena Marx teki sen johtopäätöksen, että „kaikkein tärkein ja ensimmäisin on taloudellinen asema, tuotantosuhteet..." Sen jälkeen anarkistit opettavat meitä filosofisesti: „Olisi virhe sanoa, että **ainoa** keino sitä tarkoitusta (yhteiskunnallista elämää) varten on **syönti** ja taloudellinen tuotanto... Jos pääasiassa, monistisesti, **syönti** ja taloudellinen asema **määräisivät ideologian**, niin jotkut suursyömärit olisivat neroja" (kts. „Nobati" № 6. S. G.).

Niin helposti näkyy käyvän Marxin ja Engelsin materialismin kumoaminen. Riittää, kun kuullaan joltain tyttökoululaiselta katujuoruja Marxista ja

Engelsistä, riittää, kun nuo katujuorut toistetaan filosofisella itsevarmuudella jonkin „Nobatin" palstoilla, ansaitakseen heti paikalla marxilaisuuden „arvostelijan" maineen!

Mutta sanokaahan, herrat: missä, milloin, millä taivaankappaleella ja kuka Marx on sanonut, että **„syönti määrää ideologian"?** Minkä vuoksi te ette esittäneet väitteenne vahvistukseksi ainoatakaan lausetta, ainoatakaan sanaa Marxin teoksista? Tosin Marx on sanonut, että ihmisten taloudellinen asema määrää heidän tajuntansa, heidän ideologiansa, mutta kuka teille on sanonut, että syönti ja taloudellinen asema ovat sama asia? Ettekö te tosiaankaan tiedä, että fysiologinen ilmiö, jollainen on esimerkiksi **syönti,** eroaa perinpohjaisesti sosiologisesta ilmiöstä, jollainen on esimerkiksi ihmisten **taloudellinen asema?** Näiden kahden eri ilmiön sekoittaminen toisiinsa on anteeksiannettavaa sanokaamme jollekin tyttökoululaiselle, mutta miten on saattanut käydä niin, että te, „sosialidemokratian nujertajat", „tieteen uudistajat", toistelette niin huolettomasti tyttökoululaisten virhettä?

Ja miten sitten tuo syönti voi määrätä yhteiskunnallisen ideologian? Ajatelkaahan tarkemmin sanojanne: syönti, syömisen muoto ei muutu, vanhaankin aikaan ihmiset söivät, pureskelivat ja sulattivat ruokaa samalla tavalla kuin nykyäänkin, mutta ideologia muuttuu kaiken aikaa. Antiikkinen, feodaalinen, porvarillinen, proletaarinen—muun muassa tuollaisia muotoja on ideologialla. Voiko olla mahdollista, että se, **mikä ei muutu,** määräisi sen, **mikä kaiken aikaa muuttuu?**

Menkäämme edelleen. Anarkistien mielestä Marxin materialismi „on samaa parallelismia..." Tai vielä: „monistinen materialismi on huonosti verhottua dualismia ja kompromissi metafysiikan ja tieteen välillä..." „Marx vajoaa dualismiin sen vuoksi, että hän kuvailee tuotantosuhteet aineelliseksi, mutta ihmisten pyrkimykset ja tahdon **harhakuvaksi ja utopiaksi,** jolla **ei ole merkitystä,** vaikka onkin olemassa" (kts. „Nobati" № 6. S. G.).

Marxin monistisella materialismilla ei ensinnäkään ole mitään yhteistä tolkuttoman parallelismin kanssa. Tämän materialismin näkökannalta aineellinen puoli, sisältö, **kulkee** välttämättä aatteellisen puolen, muodon **edellä.** Mutta parallelismi hylkää tämän näkökannan ja julistaa päättävästi, että enempää aineellinen kuin aatteellinenkaan puoli **ei kulje** toisensa **edellä,** että ne kumpikin kehittyvät yhdessä, paralleelisesti.

Toiseksi, vaikkapa todellakin „Marx olisi kuvaillut tuotantosuhteet aineelliseksi, mutta ihmisten pyrkimykset ja tahdon harhakuvaksi ja utopiaksi, jolla ei ole merkitystä", niin merkitsisikö se, että Marx on dualisti? Kuten tunnettua, dualisti antaa **yhtäläisen** merkityksen aatteelliselle ja aineelliselle puolelle pitäen niitä kahtena vastakkaisena periaatteena. Mutta kun teidän sanojenne mukaan Marx asettaa aineellisen puolen korkeammalle ja aatteelliselle puolelle sitävastoin ei anna merkitystä pitäen sitä „utopiana", niin mistä te olette silloin onkineet, herrat „arvostelijat", Marxin dualismin?

Kolmanneksi, minkälainen yhteys voi olla materialistisen monismin ja dualismin välillä, kun lapsikin

tietää, että monismi pitää lähtökohtana **yhtä periaatetta** — luontoa eli olemista, jolla on aineellinen ja aatteellinen muoto, kun taas dualismi pitää lähtökohtana **kahta periaatetta** — aineellista ja aatteellista, jotka dualismin mukaan kieltävät toinen toisensa?

Neljänneksi, milloinkahan Marx „on kuvaillut ihmisten pyrkimykset ja tahdon utopiaksi ja harhakuvaksi“? Tosin Marx on selittänyt „ihmisten pyrkimyksiä ja tahtoa“ taloudellisella kehityksellä, ja kun joidenkin kamariviisaiden ihmisten pyrkimykset eivät vastanneet taloudellista asiaintilaa, niin hän nimitti noita pyrkimyksiä utopistisiksi. Mutta merkitseekö se, että Marxin mielestä ihmisten pyrkimykset yleensä ovat utopistisia? Vaatiiko tämäkin selittämistä? Ettekö te tosiaankaan ole lukeneet Marxin sanoja: **„Ihmiskunta asettaa itselleen aina vain sellaisia tehtäviä, jotka se voi ratkaista“** (kts. „Poliittisen taloustieteen kritiikkiä“, esipuhe), s.o. yleensä puhuen ihmiskunta ei pyri utopistisiin päämääriin. On selvää, että „arvostelijamme“ joko ei ymmärrä sitä, mistä hän puhuu, tai tahallaan vääristelee tosiasioita.

Viidenneksi, kuka teille on sanonut, että muka Marxin ja Engelsin mielestä „ihmisten pyrkimyksillä ja tahdolla“ ei ole merkitystä? Minkä vuoksi te ette viittaa siihen, missä he siitä puhuvat? Eikö Marx teoksissaan „Louis Bonaparten Brumairen kahdeksastoista päivä“, „Luokkataistelu Ranskassa“, „Kansalaissota Ranskassa“ ja muissa sellaisissa kirjasissaan puhu „pyrkimysten ja tahdon“ merkityksestä? Minkä vuoksi sitten Marx on pyrkinyt kehittämään sosialistisessa hengessä proletaarien „tahtoa ja pyrkimyksiä“, mitä varten hän harjoitti propagandaa heidän keskuudessaan,

ellei hän pannut merkitystä „pyrkimyksille ja tahdolle“? Tai mistä Engels puhuu tunnetuissa kirjoituksissaan vuosina 1891—94, ellei „tahdon ja pyrkimysten merkityksestä“? Tosin Marxin mielestä ihmisten „tahto ja pyrkimykset“ ammentavat sisältönsä taloudellisesta asemasta, mutta merkitseekö se, että ne itse eivät millään tavoin vaikuta taloudellisten suhteiden kehitykseen? Onko anarkistien tosiaankin niin vaikea ymmärtää niin yksinkertaista ajatusta?

Vielä eräs herrojen anarkistien „syytös“: „ei voida kuvitella muotoa ilman sisältöä...“, sen vuoksi ei voida sanoa, että „muoto **kulkee** sisällön perässä (jää jälkeen sisällöstä. **K.**) ...ne „ovat olemassa yhdessä“... Muussa tapauksessa monismi on järjettömyyttä“ (kts. „Nobati“ № 1. S. G.).

Taaskin „tiedemiehemme“ on hiukan sotkeutunut. Että sisältöä on mahdotonta ajatella ilman muotoa — se on totta. Mutta totta on myöskin se, että **olemassaoleva muoto** ei koskaan vastaa täydellisesti **olemassaolevaa sisältöä:** ensimmäinen jää jälkeen toisesta, uusi sisältö on aina jossain määrin pukeutunut vanhaan muotoon, minkä johdosta vanhan muodon ja uuden sisällön välillä on aina olemassa ristiriita. Juuri tällä pohjalla tapahtuvat vallankumoukset, ja siinä ilmenee muun muassa Marxin materialismin vallankumouksellinen henki. Mutta „kuuluisat“ anarkistit eivät ole tätä ymmärtäneet, johon he ovat tietysti syypäitä itse eikä materialistinen teoria.

Sellaisia ovat anarkistien katsantokannat Marxin ja Engelsin materialistiseen teoriaan nähden, jos niitä yleensä voidaan sanoa katsantokannoiksi.

III

PROLETAARINEN SOSIALISMI

Olemme nyt tutustuneet Marxin teoreettiseen oppiin: olemme tutustuneet hänen **metodiinsa,** olemme tutustuneet myöskin hänen **teoriaansa.**

Minkälaiset käytännölliset johtopäätökset meidän on tehtävä tästä opista?

Minkälainen yhteys on dialektisen materialismin ja proletaarisen sosialismin välillä?

Dialektinen metodi sanoo, että vain se luokka voi olla loppuun asti edistyksellinen, vain se luokka voi lyödä pirstoiksi orjuuden ikeen, joka kasvaa päivästä toiseen, kulkee aina eteenpäin ja taistelee uupumatta paremman tulevaisuuden puolesta. Me näemme, että ainoa luokka, joka herkeämättä kasvaa, kulkee aina eteenpäin ja taistelee tulevaisuuden puolesta, on kaupungin ja maaseudun proletariaatti. Meidän on siis palveltava proletariaattia ja pantava siihen toiveemme.

Sellainen on ensimmäinen käytännöllinen johtopäätös Marxin teoreettisesta opista.

Mutta palvelemisella ja palvelemisella on ero. Bernsteinkin „palvelee“ proletariaattia, kun hän neuvoo sitä unhoittamaan sosialismin. Myöskin Kropotkin „palvelee“ proletariaattia, kun hän ehdottaa sille hajanaista yhteisö-„sosialismia“, joka on vailla laajaa teollisuusperustaa. Myöskin Karl Marx palvelee proletariaattia, kun hän kutsuu sitä proletaariseen sosialismiin, joka nojaa nykyaikaisen suurteollisuuden laajaan perustaan.

Kuinka meidän on meneteltävä, jotta työmme koituisi proletariaatille hyödyksi? Millä tavalla meidän on palveltava proletariaattia?

Materialistinen teoria sanoo, että jokin määrätty ihanne voi tehdä proletariaatille suoranaisen palveluksen vain siinä tapauksessa, ettei tuo ihanne ole ristiriidassa maan taloudellisen kehityksen kanssa, että se vastaa täydellisesti tuon kehityksen vaatimuksia. Kapitalistisen järjestelmän taloudellinen kehitys osoittaa, että nykyaikainen tuotanto muodostuu luonteeltaan yhteiskunnalliseksi, että tuotannon yhteiskunnallinen luonne jyrkästi kieltää vallitsevan kapitalistisen omistuksen ja siis meidän päätehtävämme on edistää kapitalistisen omistuksen kukistamista ja sosialistisen omistuksen pystyttämistä. Mutta tämä merkitsee, että Bernsteinin oppi, joka saarnaa sosialismin unhoittamista, on perinpohjin ristiriidassa taloudellisen kehityksen vaatimusten kanssa,— se aiheuttaa vahinkoa proletariaatille.

Kapitalistisen järjestelmän taloudellinen kehitys osoittaa edelleen, että nykyaikainen tuotanto laajenee joka päivä, se ei mahdu eri kaupunkien ja läänien rajoihin, se herkeämättä rikkoo noita rajoja ja ottaa valtoihinsa koko valtion alueen,— siis meidän on tervehdittävä tuotannon laajenemista eikä pidettävä tulevan sosialismin perustana eri kaupunkeja ja yhteisöjä, vaan koko valtion yhtenäistä ja jakamatonta aluetta, joka vastaisuudessa tietenkin laajenee yhä enemmän ja enemmän. Mutta tämä merkitsee, että Kropotkinin oppi, joka ahtaa tulevan sosialismin eri kaupunkien ja yhteisöjen puitteisiin, on ristiriidassa tuotannon

mahtavan laajentamisen etujen kanssa,— se aiheuttaa vahinkoa proletariaatille.

On taisteltava **laajan** sosialistisen elämän puolesta pitämällä sitä **tärkeimpänä** päämääränä,— siten meidän on palveltava proletariaattia.

Sellainen on toinen käytännöllinen johtopäätös Marxin teoreettisesta opista.

On selvää, että proletaarinen sosialismi on suoranainen johtopäätös dialektisesta materialismista.

Mitä on proletaarinen sosialismi?

Nykyaikainen järjestelmä on kapitalistinen. Se merkitsee, että maailma on jakaantunut kahteen vastakkaiseen leiriin, pienen kapitalistiryhmän leiriin ja enemmistön — proletaarien leiriin. Proletaarit tekevät yötä päivää työtä, mutta siitä huolimatta he pysyvät edelleenkin köyhinä. Kapitalistit eivät tee työtä, mutta siitä huolimatta he ovat rikkaita. Eikä se tapahdu siksi, että muka proletaareilla ei ole kylliksi älyä, mutta kapitalistit ovat neroja, vaan se tapahtuu siksi, että kapitalistit ottavat haltuunsa proletaarien työn hedelmät, että kapitalistit riistävät proletaareja.

Minkä vuoksi juuri kapitalistit ottavat haltuunsa proletaarien työn hedelmät eivätkä proletaarit itse ota niitä? Minkä vuoksi kapitalistit riistävät proletaareja eivätkä proletaarit kapitalisteja?

Sen vuoksi, että kapitalistinen järjestelmä perustuu tavaratuotantoon: siinä saa kaikki tavaran muodon, kaikkialla vallitsee osto- ja myyntiperiaate. Siinä te voitte ostaa paitsi kulutustarvikkeita, paitsi elintarvikkeita, myöskin ihmisten työvoiman, heidän verensä, heidän omantuntonsa. Kapitalistit tietävät tämän

kaiken ja ostavat proletaarien työvoiman, palkkaavat heitä työhön. Ja tämä merkitsee, että kapitalisteista tulee ostamansa työvoiman isäntiä. Proletaarit taas menettävät oikeuden tuohon myytyyn työvoimaan. Siis se, mikä valmistetaan tuolla työvoimalla, ei kuulu enää proletaareille, vaan kuuluu ainoastaan kapitalisteille ja menee heidän taskuunsa. Myymänne työvoima tuottaa päivässä tavaroita ehkä 100 ruplan arvosta, mutta se ei koske teitä eikä kuulu teille, se koskee vain kapitalisteja ja kuuluu heille,—teidän on saatava vain päiväpalkkanne, joka mahdollisesti riittää välttämättömien tarpeittenne tyydyttämiseen, tietenkin, jos tulette elämään säästeliäästi. Lyhyesti sanoen: kapitalistit ostavat proletaarien työvoiman, he palkkaavat proletaarit työhön ja juuri sen vuoksi kapitalistit ottavat itselleen proletaarien työn hedelmät, juuri sen vuoksi kapitalistit riistävät proletaareja eivätkä proletaarit kapitalisteja.

Mutta minkä vuoksi juuri kapitalistit ostavat proletaarien työvoiman? Minkä vuoksi proletaarit palkkautuvat työhön kapitalisteille eivätkä kapitalistit proletaareille?

Sen vuoksi, että kapitalistisen järjestelmän pääperustana on tuotantovälineiden yksityisomistus. Sen vuoksi, että tehtaat, maa ja sen uumenet, metsät, rautatiet, koneet ja muut tuotantovälineet on tehty pienen kapitalistiryhmän yksityisomaisuudeksi. Sen vuoksi, että proletaarit ovat kaikkea tuota vailla. Juuri sen vuoksi kapitalistit palkkaavat työhön proletaareja pannakseen käyntiin tehtaat,—muussa tapauksessa heidän tuotantovälineensä eivät tuottaisi ollenkaan voittoa. Juuri sen vuoksi proletaarit myy-

vät työvoimansa kapitalisteille,— muussa tapauksessa he kuolisivat nälkään.

Kaikki tämä valaisee kapitalistisen tuotannon yleistä luonnetta. Ensinnäkin on itsestään selvää, että kapitalistinen tuotanto ei voi olla jotain yhtenäistä ja järjestynyttä: se on kauttaaltaan pirstoutunut eri kapitalistien yksityisiksi liikeyrityksiksi. Toiseksi on selvää myöskin se, että tämän pirstoutuneen tuotannon välittömänä tarkoituksena ei ole väestön tarpeiden tyydyttäminen, vaan tavarain tuottaminen myytäväksi kapitalistien voiton lisäämistarkoituksessa. Mutta koska jokainen kapitalisti pyrkii lisäämään voittoaan, niin jokainen heistä pyrkii tuottamaan mahdollisimman paljon tavaroita, minkä seurauksena markkinat tulevat nopeasti tulvilleen tavaroita, tavarain hinnat putoavat alas — ja alkaa yleinen kriisi.

Näinollen kriisit, työttömyys, tuotannon seisaukset, tuotannon anarkia ja muu sellainen ovat välitön seuraus nykyaikaisen kapitalistisen tuotannon järjestymättömyydestä.

Ja joskin tämä järjestymätön yhteiskuntajärjestelmä on vielä toistaiseksi hävittämättä, joskin se vielä toistaiseksi kestää lujana proletariaatin rynnäköitä vastaan, niin se on selitettävissä ennen kaikkea sillä, että sitä puolustaa kapitalistinen valtio, kapitalistinen hallitus.

Sellainen on nykyaikaisen kapitalistisen yhteiskunnan perusta.

* * *

Tuleva yhteiskunta rakennetaan epäilemättä kokonaan toiselle perustalle.

Tuleva yhteiskunta on sosialistinen yhteiskunta. Tämä merkitsee ennen kaikkea sitä, että siinä ei tule olemaan minkäänlaisia luokkia: ei tule olemaan kapitalisteja eikä proletaarejakaan — ei siis tule olemaan myöskään riistoa. Siinä tulee olemaan vain kollektiivisesti työskenteleviä uurastajia.

Tuleva yhteiskunta on sosialistinen yhteiskunta. Tämä merkitsee myöskin sitä, että riiston mukana siinä tulee hävitetyksi tavaratuotanto sekä osto ja myynti, sen vuoksi siinä ei tule olemaan sijaa työvoiman ostajille eikä myyjille, työhön palkkaajille eikä palkkautuville,— siinä tulee olemaan vain vapaita uurastajia.

Tuleva yhteiskunta on sosialistinen yhteiskunta. Tämä merkitsee vihdoin sitä, että palkkatyön mukana siinä tulee hävitetyksi kaikenlainen tuotantovälineiden yksityisomistus, siinä ei tule olemaan köyhiä proletaareja eikä rikkaita kapitalistejakaan,— siinä tulee olemaan vain uurastajia, jotka omistavat kollektiivisesti kaiken maan ja sen uumenet, kaikki metsät, kaikki tehtaat, kaikki rautatiet j.n.e.

Kuten näette, tulevan tuotannon päätarkoituksena tulee olemaan yhteiskunnan tarpeiden välitön tyydyttäminen eikä tavarain tuottaminen myytäväksi kapitalistien voiton lisäämistä varten. Siinä ei tule olemaan sijaa tavaratuotannolle, taistelulle voiton hankkimiseksi j.n.e.

On selvää myöskin se, että tuleva tuotanto on oleva sosialistisesti järjestettyä, korkealle kehittynyttä tuotantoa, joka tulee ottamaan huomioon yhteiskunnan tarpeet ja tuottamaan juuri niin paljon kuin yhteiskunta tarvitsee. Siinä ei tule olemaan sijaa

tuotannon hajanaisuudelle, ei kilpailulle, ei kriiseille eikä työttömyydelle.

Siellä, missä ei ole luokkia, siellä, missä ei ole rikkaita eikä köyhiä,— siellä ei tarvita myöskään valtiota, siellä ei tarvita myöskään poliittista valtaa, joka ahdistaa köyhiä ja puolustaa rikkaita. Sosialistisessa yhteiskunnassa ei siis tarvita poliittisen vallan olemassaoloa.

Sen vuoksi Karl Marx sanoi jo vuonna 1846:

„Työväenluokka asettaa kehityksen kulussa vanhan porvarillisen yhteiskunnan tilalle sellaisen **yhteisön**, joka tekee mahdottomaksi luokat ja niiden vastakohtaisuuden; ei tule olemaan enää **mitään varsinaista poliittista valtaa...**“ (kts. „Filosofian kurjuus“)[89].

Sen vuoksi Engels sanoi vuonna 1884:

„Valtio ei siis ole ollut olemassa ikuisesti. On ollut yhteiskuntia, jotka ovat tulleet toimeen ilman sitä, joilla ei ole ollut valtiosta ja valtiovallasta aavistustakaan. Taloudellisen kehityksen määrätyllä asteella, joka välttämättä oli sidottu yhteiskunnan jakaantumiseen luokkiin, valtio kävi... välttämättömäksi. Nyt lähestymme nopeasti sitä tuotannon kehitysastetta, jolla näiden luokkien olemassaolo ei ole vain lakannut olemasta välttämätön, vaan tulee tuotannon suoranaiseksi haitaksi. Luokat häviävät yhtä kiertämättömästi kuin ne aikaisemmin ovat syntyneetkin. **Luokkien hävitessä katoaa kiertämättömästi myöskin valtio.** Yhteiskunta, joka järjestää tuotannon uudella tavalla tuottajain vapaan ja tasa-arvoisen yhteisön pohjalla, siirtää koko valtiokoneen sinne, minne se silloin kuuluu: muinaisesineiden museoon, rukin ja pronssikirveen

viereen" (kts. „Perheen, yksityisomaisuuden ja valtion alkuperä")[90].

Samalla on itsestään ymmärrettävää, että yleisten asiain hoitoa varten on paikallisten toimistojen ohella, joihin keskitetään erilaisia tietoja, sosialistisella yhteiskunnalla oltava keskus-tilastotoimisto, jonka on kerättävä tietoja koko yhteiskunnan tarpeista ja sitten vastaavasti jaoteltava erilainen työ työtätekevien kesken. Täytyy pitää myöskin konferensseja ja etenkin edustajakokouksia, joiden päätökset tulevat olemaan ehdottoman velvoittavia seuraavaan edustajakokoukseen asti niille tovereille, jotka ovat jääneet vähemmistöksi.

Vihdoin on ilmeistä, että vapaa ja toverillinen työ on tulevassa sosialistisessa yhteiskunnassa saava aikaan kaikkien tarpeiden yhtä toverillisen ja täydellisen tyydyttämisen. Mutta tämä merkitsee, että kun tuleva yhteiskunta vaatii jokaiselta jäseneltään juuri niin paljon työtä kuin hän voi antaa, niin sen on puolestaan annettava jokaiselle niin paljon tuotteita kuin hän tarvitsee. Jokaiselta kykyjensä mukaan, jokaiselle tarpeittensa mukaan! — sellaiselle perustalle on tuleva kollektivistinen järjestelmä rakennettava. Sosialismin **ensimmäisellä** asteella, jolloin uuteen elämään tulee mukaan aineksia, jotka eivät ole vielä tottuneet työhön, jolloin myöskään tuotantovoimat eivät ole riittävästi kehittyneet sekä tulee vielä olemaan „karkeaa" ja „hienoa" työtä, — tulee periaatteen „jokaiselle tarpeittensa mukaan" toteuttaminen tietenkin olemaan hyvin vaikeata, jonka vuoksi yhteiskunnan on pakko lähteä **tilapäisesti** jollekin toiselle, keskitielle. Mutta selvää on myöskin se, että kun tuleva yhteiskunta pääsee

valautumaan uomaansa, kun kapitalismin jätteet on hävitetty juurineen, tulee yllämainittu periaate olemaan ainoa sosialistista yhteiskuntaa vastaava periaate.

Sen vuoksi Marx sanoi vuonna 1875:

„Kommunistisen (s.o. sosialistisen) yhteiskunnan korkeammassa vaiheessa, sen jälkeen, kun on kadonnut yksilöitä orjuuttava työnjakoon alistuminen ja sen mukana myös henkisen ja ruumiillisen työn vastakohtaisuus; sen jälkeen, kun työ on lakannut olemasta yksinomaan vain elämisen keino ja tullut itse ensimmäiseksi elämäntarpeeksi; sen jälkeen, kun yksilöiden kaikin puolin kehittyessä myöskin tuotantovoimat ovat kasvaneet... vasta silloin voidaan nousta porvarillisen oikeuden ahtaan näköpiirin yläpuolelle ja yhteiskunta voi kirjoittaa lippuunsa: „Jokaiselta kykyjensä mukaan, jokaiselle tarpeittensa mukaan!““ (kts. „Gothan ohjelman arvostelua“)[91].

Sellainen on yleispiirtein kuva tulevasta sosialistisesta yhteiskunnasta Marxin teorian mukaan.

Kaikki se on hyvä. Mutta onko sosialismin toteuttaminen mahdollista? Voidaanko olettaa, että ihminen pystyy hävittämään itsestään kaikki „raakalaismaiset tottumuksensa“?

Tai vielä: jos jokainen tulee saamaan tarpeittensa mukaan, niin voidaanko olettaa, että sosialistisen yhteiskunnan tuotantovoimien taso tulee olemaan sitä varten kyllin korkea?

Sosialistinen yhteiskunta edellyttää kyllin kehittyneitä tuotantovoimia ja ihmisten sosialistista tietoisuutta, heidän sosialistista valistuneisuuttaan. Nykyisten tuotantovoimien kehitystä pidättää vallitseva kapitalistinen omistus, mutta kun otetaan huomioon,

että tulevassa yhteiskunnassa ei tule olemaan tätä omistusta, niin on itsestään selvää, että tuotantovoimat tulevat kasvamaan kymmenkertaisesti. Ei pidä myöskään unohtaa sitä seikkaa, että tulevassa yhteiskunnassa sadat tuhannet nykyiset tyhjäntoimittajat sekä myöskin työttömät käyvät käsiksi työhön ja täydentävät työtätekevien rivejä, mikä tulee suuresti edistämään tuotantovoimien kehitystä. Mitä tulee ihmisten „raakalaismaisiin" tunteisiin ja katsomuksiin, niin ne eivät ole niinkään ikuisia kuin eräät luulevat; oli aika, alkuperäisen kommunismin aika, jolloin ihminen ei tuntenut yksityisomistusta; tuli aika, yksilöllisen tuotannon aika, jolloin yksityisomistus sai valtoihinsa ihmisten tunteet ja järjen; tulee uusi aika, sosialistisen tuotannon aika, ja mitä ihmeteltävää siinä on, jos ihmisten tunteisiin ja järkeen juurtuvat sosialistiset pyrkimykset. Eikö oleminen määrää ihmisten „tunteita" ja katsomuksia?

Mutta missä ovat todistukset siitä, että sosialistisen järjestelmän pystyttäminen on kiertämätöntä? Seuraako nykyisen kapitalismin kehitystä kiertämättä sosialismi? Tai toisin sanoen: mistä me tiedämme, että Marxin proletaarinen sosialismi ei ole vain kaunis haave, mielikuvitusta? Missä ovat sen tieteelliset todistukset?

Historia osoittaa, että omistusmuoto on välittömästi riippuvainen tuotantomuodosta, jonka vuoksi tuotantomuodon muuttumisen mukana ennemmin tai myöhemmin kiertämättä muuttuu myöskin omistusmuoto. Oli aika, jolloin omistuksella oli kommunistinen luonne, jolloin metsät ja kedot, missä alkuperäiset ihmiset kuljeksivat, kuuluivat kaikille eivätkä yksityisille

henkilöille. Minkä vuoksi silloin oli olemassa kommunistinen omistus? Sen vuoksi, että tuotanto oli kommunistista, työ oli yhteistä, kollektiivista,—kaikki tekivät työtä yhteisvoimin eivätkä voineet tulla toimeen ilman toinen toistaan. Tuli toinen aika, pikkuporvarillisen tuotannon aika, jolloin omistus sai individualistisen (yksilöllisen) luonteen, jolloin kaikki se, mikä ihmiselle oli välttämätöntä (lukuunottamatta tietenkin ilmaa, auringonvaloa y.m.s.), katsottiin yksityisomaisuudeksi. Minkä vuoksi tapahtui sellainen muutos? Sen vuoksi, että tuotanto muuttui individualistiseksi, jokainen alkoi tehdä työtä itsensä hyväksi omaan kolkkaansa sulkeutuneena. Vihdoin tulee aika, kapitalistisen suurtuotannon aika, jolloin sadat ja tuhannet työläiset kokoontuvat saman katon alle, samaan tehtaaseen ja tekevät yhteistä työtä. Siinä te ette näe tehtävän työtä vanhaan tapaan kukin yksikseen, jolloin jokainen veti omalle taholleen,—siinä jokainen työläinen ja kunkin työhuoneen kaikki työläiset ovat kiinteästi sidottuja työssä niin tovereihinsa omassa työhuoneessaan kuin myöskin muihin työhuoneisiin. Riittää, kun työ jossakin työhuoneessa pysähtyy, niin koko tehtaan työläiset jäävät toimettomiksi. Kuten näette, tuotantoprosessi, työ, on jo muuttunut luonteeltaan yhteiskunnalliseksi, saanut sosialistisen vivahteen. Eikä niin tapahdu ainoastaan eri tehtaissa, vaan niin tapahtuu myöskin kokonaisilla tuotantoaloilla ja tuotantoalojen kesken: riittää, kun rautatien työläiset ryhtyvät lakkoon, niin tuotanto joutuu tukalaan asemaan, riittää, kun naftan ja kivihiilen tuotanto pysähtyy, niin jonkun ajan kuluttua sulkeutuu kokonaisia tehtaita. On selvää, että tässä on tuotantoprosessi

muuttunut luonteeltaan yhteiskunnalliseksi, kollektivistiseksi. Ja koska omistuksen yksityisluonne ei vastaa tätä tuotannon yhteiskunnallista luonnetta, koska nykyaikainen kollektivistinen työ on kiertämättä johtava kollektiiviseen omistukseen, niin on itsestään selvää, että sosialistinen järjestelmä seuraa kapitalismia yhtä kiertämättömästi kuin päivä seuraa yötä. Näin historia perustelee Marxin proletaarisen sosialismin kiertämättömyyden.

* * *

Historia puhuu meille, että sen luokan tai sen yhteiskuntaryhmän, jolla on tärkein merkitys yhteiskunnallisessa tuotannossa ja joka pitää käsissään tuotannon päätehtäviä, täytyy ajan kuluessa kiertämättä tulla tämän tuotannon isännäksi. Oli aika, matriarkaalisen järjestelmän aika, jolloin naisia pidettiin tuotannon isäntinä. Miten se on selitettävissä? Siten, että silloisessa tuotannossa, alkuperäisessä maanviljelyksessä, naisilla oli tärkein merkitys tuotannossa, he suorittivat päätehtävät, kun taas miehet kuljeksivat metsissä etsimässä riistaa. Tuli aika, patriarkaalisen järjestelmän aika, jolloin hallitseva asema tuotannossa siirtyi miesten käsiin. Minkä vuoksi tapahtui sellainen muutos? Sen vuoksi, että silloisessa tuotannossa, karjanhoitotaloudessa, jossa päätuotantovälineitä olivat keihäs, suopunki, jousi ja nuoli, tärkein merkitys oli miehillä... Tulee aika, kapitalistisen suurtuotannon aika, jolloin tuotannossa tärkein merkitys on proletaareilla, jolloin kaikki tuotannolliset päätehtävät siirtyvät heidän käsiinsä, jolloin tuotantoa ilman heitä ei voi olla olemassa ainoatakaan päivää (muistakaamme suur-

lakot), jolloin kapitalistit eivät ole vain tarpeettomia tuotannolle, vaan vieläpä häiritsevätkin sitä. Mutta mitä se merkitsee? Se merkitsee sitä, että joko kaiken yhteiskuntaelämän täytyy kokonaan luhistua tai proletariaatin täytyy ennemmin tai myöhemmin kiertämättä tulla nykyajan tuotannon isännäksi, sen ainoaksi omistajaksi, sen sosialistiseksi omistajaksi.

Nykyajan teollisuuskriisit, jotka laulavat kuolinvirttä kapitalistiselle omistukselle ja asettavat päättävästi kysymyksen: **joko** kapitalismi **tai** sosialismi, tekevät tämän johtopäätöksen aivan silminnähtäväksi, paljastavat havainnollisesti kapitalistien loismaisuuden ja sosialismin voiton kiertämättömyyden.

Sillä tavalla historia vielä perustelee Marxin proletaarisen sosialismin kiertämättömyyden.

Proletaarinen sosialismi rakentuu ylläesitetyille tieteellisille perustoille eikä sentimentaalisiin tunteisiin, ei abstraktiseen „oikeudenmukaisuuteen“ eikä rakkauteen proletariaattia kohtaan.

Tämän vuoksi proletaarista sosialismia nimitetään myöskin „tieteelliseksi sosialismiksi“.

Engels sanoi jo vuonna 1877:

„Ellei meillä olisi suurempaa varmuutta työntuotteiden nykyisen jakotavan... lähenevästä mullistuksesta kuin tietoisuus, että tämä jakotapa on epäoikeudenmukainen ja että täytyyhän oikeuden lopultakin voittaa, niin asiamme olisivat huonolla tolalla ja me saisimme odottaa kauan...“ Kaikkein tärkeintä tässä asiassa on se, että „nykyajan kapitalistisen tuotantotavan synnyttämät tuotantovoimat kuin myös sen luoma tuotteiden jakojärjestelmä ovat joutuneet räikeään ristiriitaan itse tämän tuotantotavan kanssa,

jopa siinä määrin, että täytyy tapahtua tuotanto- ja jakotavan mullistus, joka poistaa kaikki luokkaeroavaisuudet, jotta koko nykyajan yhteiskunta ei tuhoutuisi. Tähän kouraantuntuvaan aineelliseen tosiasiaan... eikä jonkun kamariviisaan käsityksiin oikeudesta ja vääryydestä, perustuu nykyaikaisen sosialismin voitonvarmuus" (kts. „Anti-Dühring")[92].

Tämä ei tietenkään merkitse sitä, että kun kerran kapitalismi mätänee, niin sosialistinen järjestelmä voidaan pystyttää milloin hyvänsä, milloin vain tahdomme. Niin ajattelevat ainoastaan anarkistit ja muut pikkuporvarilliset ideologit. Sosialistinen ihanne ei ole kaikkien luokkien ihanne. Se on vain proletariaatin ihanne, ja sen toteuttaminen ei välittömästi kiinnosta kaikkia luokkia, vaan ainoastaan proletariaattia. Ja tämä merkitsee, että niin kauan kuin proletariaatti muodostaa vähäisen osan yhteiskunnasta, niin kauan sosialistisen järjestelmän pystyttäminen on mahdotonta. Vanhan tuotantomuodon tuho, kapitalistisen tuotannon kasvaminen yhä suuremmaksi suurtuotannoksi ja yhteiskunnan enemmistön proletarisoituminen—sellaiset ehdot ovat välttämättömiä sosialismin toteuttamiselle. Mutta se ei vielä riitä. Yhteiskunnan enemmistö voi jo olla proletarisoitu, mutta sosialismi saattaa silti vielä jäädä toteutumatta. Ja tämä sen vuoksi, että sosialismin toteuttamiseksi tarvitaan kaiken tuon lisäksi vielä proletariaatin luokkatietoisuutta, lujaa yhteenliittymistä ja taitoa johtaa omaa asiaansa. Mutta kaiken tuon hankkimiseksi tarvitaan vuorostaan niinsanottu poliittinen vapaus, s.o. sanan-, paino-, lakko- ja yhdistymisvapaus, sanalla sanoen luokkataisteluvapaus. Mutta poliittista vapautta ei ole turvattu

kaikkialla yhtälailla. Sen vuoksi proletariaatille ei ole samantekevää, millaisissa oloissa se joutuu taistelemaan: itsevaltiudellisen maaorjuuden (Venäjä), monarkistisen perustuslain (Saksa), suurporvarillisen tasavallan (Ranska) vaiko demokraattisen tasavallan (jota Venäjän sosialidemokratia vaatii) oloissa. Parhaiten ja täydellisimmin on poliittinen vapaus turvattu demokraattisessa tasavallassa, tietenkin sikäli kuin se yleensä voidaan turvata kapitalismin aikana. Sen vuoksi kaikki proletaarisen sosialismin kannattajat välttämättä pyrkivät saamaan perustetuksi demokraattisen tasavallan parhaana sosialismiin johtavana „siltana".

Tämän vuoksi marxilainen ohjelma jakaantuu nykyoloissa kahteen osaan: **maksimiohjelmaan**, joka asettaa päämääräksi sosialismin, ja **minimiohjelmaan**, jonka tarkoituksena on raivata tie sosialismiin demokraattisen tasavallan kautta.

* * *

Kuinka proletariaatin on toimittava, mille tielle sen on lähdettävä toteuttaakseen tietoisesti ohjelmansa, kukistaakseen kapitalismin ja rakentaakseen sosialismin?

Vastaus on selvä: proletariaatti ei voi saavuttaa sosialismia tekemällä sovinnon porvariston kanssa, sen on välttämättä lähdettävä taistelun tielle, ja tämän taistelun on oltava luokkataistelua, koko proletariaatin taistelua koko porvaristoa vastaan. Joko porvaristo kapitalismeineen tahi proletariaatti sosialismeineen! Siihen on proletariaatin toiminnan, sen luokkataistelun perustuttava.

Mutta proletariaatin luokkataistelulla on monenlaisia muotoja. Esimerkiksi lakko on luokkataistelua, samantekevää, onko se osittaislakko tai yleislakko. Boikotti ja sabotaashi ovat epäilemättä luokkataistelua. Luokkataistelua ovat myöskin joukkokulkueet, mielenosoitukset, osallistuminen edustuslaitoksiin y.m., samantekevää, ovatko ne yleisiä parlamentteja tai paikallisia itsehallintoja. Ne ovat kaikki saman luokkataistelun eri muotoja. Me emme käy tässä selvittämään, millä taistelumuodolla on suurempi merkitys proletariaatille sen luokkataistelussa, huomautamme vain, että omalla ajallaan ja omalla paikallaan ne ovat kaikki proletariaatille ehdottomasti tarpeen välttämättömänä keinona oman valveutuneisuutensa ja järjestyneisyytensä kehittämiseksi. Ja valveutuneisuus ja järjestyneisyys ovat proletariaatille välttämättömiä kuin ilma. Mutta on huomautettava myöskin siitä, että kaikki nuo taistelumuodot ovat proletariaatille ainoastaan **valmistelukeinoja,** että ei ainoakaan noista muodoista erikseen otettuna ole **ratkaiseva** keino, jonka avulla proletariaatti voi kukistaa kapitalismin. Kapitalismia ei voida kukistaa pelkällä yleislakolla: yleislakko voi ainoastaan valmistaa eräitä ehtoja kapitalismin kukistamiselle. On mahdotonta ajatella, että proletariaatti voisi kukistaa kapitalismin vain osallistumalla parlamenttiin: parlamentarismin avulla voidaan vain valmistella joitain ehtoja kapitalismin kukistamiseksi.

Mikä sitten on se **ratkaiseva** keino, jonka avulla proletariaatti kukistaa kapitalistisen järjestelmän?

Se keino on **sosialistinen vallankumous.**

Lakot, boikotti, parlamentarismi, joukkokulkueet, mielenosoitukset — kaikki nuo taistelumuodot ovat hyviä sellaisina keinoina, jotka valmentavat ja järjestävät proletariaattia. Mutta yksikään noista keinoista ei pysty hävittämään vallitsevaa epätasa-arvoisuutta. Kaikki nuo keinot on keskitettävä yhteen ratkaisevaan pääkeinoon, proletariaatin on noustava ja lähdettävä päättävään rynnistykseen **porvaristoa vastaan hävittääkseen kapitalismin perustuksiaan myöten. Juuri sellainen ratkaiseva pääkeino on sosialistinen vallankumous.**

Sosialistista vallankumousta ei voida pitää odottamattomana ja lyhytaikaisena iskuna, se on proletaaristen joukkojen pitkäaikaista taistelua, jossa ne tuottavat porvaristolle tappion ja valtaavat sen asemat. Ja koska proletariaatin voitto tulee samaan aikaan olemaan herruutta voitettuun porvaristoon nähden, koska **luokkien yhteentörmäyksen aikana** toisen luokan tappio merkitsee toisen luokan herruutta, niin sosialistisen vallankumouksen ensimmäinen aste tulee olemaan proletariaatin poliittista herruutta porvaristoon nähden.

Proletariaatin sosialistisesta **diktatuurista,** proletariaatin toimeenpanemasta vallan valtaamisesta—siitä on sosialistisen vallankumouksen alettava.

Mutta tämä merkitsee, että **niin kauan kuin porvaristoa ei ole täydellisesti voitettu,** niin kauan kuin siltä ei ole pakkoluovutettu rikkautta, proletariaatilla täytyy välttämättä olla käytettävänään sotilaallinen voima, sillä täytyy välttämättä olla oma „proletaarinen kaartinsa“, jonka avulla se torjuu kuolevan porvariston vastavallankumoukselliset rynnäköt aivan

samalla tavalla kuin Pariisin proletariaatin oli tehtävä Kommuunin aikana.

Proletariaatin sosialistinen diktatuuri taas on välttämätön, että proletariaatti voisi sen avulla pakkoluovuttaa porvariston omaisuuden, ottaa pois koko porvaristolta maat, metsät, tehtaat, koneet, rautatiet j.n.e.

Porvariston omaisuuden pakkoluovutukseen—siihen on sosialistisen vallankumouksen johdettava.

Sellainen on se ratkaiseva pääkeino, jonka avulla proletariaatti kukistaa nykyisen kapitalistisen järjestelmän.

Sen vuoksi Karl Marx sanoi jo vuonna 1847:

„...Ensimmäisenä askeleena työväen vallankumouksessa on proletariaatin nouseminen hallitsevaksi luokaksi... Proletariaatti käyttää poliittista herruuttaan ottaakseen vähitellen pois porvaristolta kaiken pääoman, keskittääkseen kaikki tuotantovälineet... hallitsevaksi luokaksi järjestyneen proletariaatin haltuun...“ (kts. „Kommunistisen puolueen manifesti“).

Sitä tietä on proletariaatin kuljettava, jos se haluaa toteuttaa sosialismin.

Tästä yleisestä periaatteesta johtuvat kaikki muutkin taktilliset katsantokannat. Lakoilla, boikotilla, mielenosoituksilla ja parlamentarismilla on merkitystä vain sikäli, mikäli ne edistävät proletariaatin järjestäytymistä, sen järjestöjen lujittamista ja laajentamista sosialistisen vallankumouksen suorittamiseksi.

* * *

Siis sosialismin toteuttamiseksi on välttämätön sosialistinen vallankumous ja sosialistinen vallankumous on alettava proletariaatin diktatuurilla, s.o.

proletariaatin on valloitettava itselleen poliittinen valta pakkoluovuttaakseen sen avulla porvariston omaisuuden.

Mutta kaikkea tätä varten on välttämätöntä proletariaatin järjestäytyneisyys, sen rivien lujittaminen, sen yhteenliittäminen, lujien proletaaristen järjestöjen muodostaminen ja niiden herkeämätön kasvu.

Millaisiin muotoihin proletariaatin järjestäytymisen on valauduttava?

Kaikkein laajimmalle levinneitä joukkojärjestöjä ovat ammattiliitot ja työväen osuuskunnat (etupäässä tuotannolliset ja kulutusosuuskunnat). Liittojen tarkoituksena on taistelu (pääasiassa) teollisuuspääomaa vastaan työväen aseman parantamiseksi nykyajan kapitalismin puitteissa. Osuuskuntien tarkoituksena on taistelu (pääasiassa) kauppapääomaa vastaan työväen kulutuksen laajentamiseksi alentamalla välttämättömimpien tarvikkeiden hintoja ja tietenkin tuon samaisen kapitalismin puitteissa. Niin ammattiliitot kuin osuuskunnatkin ovat ehdottoman tarpeellisia proletariaatille sellaisina keinoina, jotka järjestävät proletaarien joukkoa. Sen vuoksi Marxin ja Engelsin proletaarisen sosialismin näkökannalta proletariaatin on tartuttava näihin kumpaankin järjestömuotoon, lujitettava ja voimistettava niitä, tietenkin, mikäli vallitsevat poliittiset olot sen sallivat.

Mutta yksistään ammattiliitot ja osuuskunnat eivät voi tyydyttää taistelevan proletariaatin organisatoorisia tarpeita. Ja ne eivät voi tyydyttää niitä siksi, että mainitut järjestöt eivät voi mennä kapitalismin puitteiden ulkopuolelle, sillä niiden tarkoituksena on työväen aseman parantaminen kapitalismin puitteissa.

Mutta työläiset haluavat päästä kokonaan vapaiksi kapitalistisesta orjuudesta, he tahtovat lyödä pirstoiksi nuo samaiset puitteet eivätkä tahdo liikkua vain kapitalismin puitteissa. Tarvitaan siis vielä sellainen järjestö, joka kokoo ympärilleen työväen **kaikkien** ammattialojen valveutuneet ainekset, tekee proletariaatista tietoisen luokan ja asettaa tärkeimmäksi päämääräkseen kapitalistisen järjestelmän murskaamisen ja sosialistisen vallankumouksen valmistelun.

Sellainen järjestö on proletariaatin sosialidemokraattinen puolue.

Tämän puolueen täytyy olla luokkapuolue, kokonaan riippumaton muista puolueista,— sillä tämä puolue on proletaarien luokan puolue, proletaarien, joiden vapauttaminen voi tapahtua vain heidän omilla käsillään. Tämän puolueen täytyy olla vallankumouksellinen puolue,— sillä työväen vapauttaminen on mahdollista vain vallankumouksellista tietä, sosialistisen vallankumouksen avulla.

Tämän puolueen täytyy olla internationalistinen puolue, jonka ovien on oltava avoinna jokaiselle valveutuneelle proletaarille,— sillä työväen vapauttaminen ei ole kansallinen, vaan yhteiskunnallinen kysymys, jolla on yhtäläinen merkitys niin gruusialaiselle proletaarille kuin myöskin venäläiselle proletaarille ja muiden kansakuntien proletaareille.

Tästä käy selväksi, että mitä lujemmin eri kansakuntien proletaarit liittyvät yhteen, mitä perusteellisemmin hävitetään niiden välille pystytetyt kansalliset raja-aidat, sitä voimakkaammaksi tulee proletariaatin puolue, sitä helpommaksi tulee proletariaatin järjestyminen yhdeksi jakamattomaksi luokaksi.

Tämän vuoksi on proletariaatin järjestöissä otettava käytäntöön, mikäli se on mahdollista, sentralismin periaate federalistisen hajanaisuuden vastapainoksi, yhdentekevää, ovatko näitä järjestöjä puolue, ammattiliitot tai osuuskunnat.

Selvää on myöskin se, että kaikkien näiden järjestöjen on rakennuttava demokraattiselle perustalle, tietenkin, mikäli sitä eivät estä jotkin poliittiset ja muut ehdot.

Millaisten tulee olla keskinäissuhteiden toisaalta puolueen ja toisaalta osuuskuntien ja ammattiliittojen välillä? Tuleeko noiden jälkimmäisten olla puolueeseen kuuluvia tai puolueeseen kuulumattomia järjestöjä? Tämän kysymyksen ratkaisu riippuu siitä, missä ja minkälaisissa olosuhteissa proletariaatti joutuu taistelemaan. Joka tapauksessa on epäilemätöntä, että sekä ammattiliitot että osuuskunnat kehittyvät sitä täydellisemmin, mitä ystävällisemmissä suhteissa ne ovat proletariaatin sosialistiseen puolueeseen. Ja näin on siksi, että nämä molemmat taloudelliset järjestöt, elleivät ne ole lähellä lujaa sosialistista puoluetta, useinkin mataloittavat ja unohtavat yhteiset luokkaedut ahdasmielisten ammattietujen hyväksi ja siten aiheuttavat proletariaatille suurta vahinkoa. Sen vuoksi on kaikissa tapauksissa pidettävä huoli siitä, että puolueella on aatteellis-poliittinen vaikutus ammattiliittoihin ja osuuskuntiin. Vain sillä ehdolla mainitut järjestöt muodostuvat siksi sosialistiseksi kouluksi, joka järjestää erillisiin ryhmiin hajaantuneen proletariaatin tietoiseksi luokaksi.

Sellaisia ovat yleisesti otettuina Marxin ja Engelsin proletaarisen sosialismin luonteenomaiset piirteet.

Mitä mieltä anarkistit ovat proletaarisesta sosialismista?

Ennen kaikkea on tiedettävä, että proletaarinen sosialismi ei ole pelkkä filosofinen oppi. Se on proletaaristen joukkojen oppi, niiden lippu, maailman proletaarit kunnioittavat sitä ja „kumartavat“ sille. Marx ja Engels eivät siis ole pelkästään jonkun filosofisen „koulun“ kanta-isiä — he ovat elävän, päivä päivältä kasvavan ja lujittuvan proletaarisen liikkeen eläviä johtajia. Sen, joka taistelee tätä oppia vastaan, joka tahtoo sen „kumota“, on tämä kaikki otettava tarkoin huomioon, ettei suotta ruhjoisi otsaansa ylivoimaisessa taistelussa. Herrat anarkistit tietävät sen hyvin. Sen vuoksi he taistelussa Marxia ja Engelsiä vastaan turvautuvat aivan epätavalliseen, tavallaan uuteen aseeseen.

Mikä uusi ase se on? Onko se kapitalistisen tuotannon uusi tutkimus? Onko se Marxin „Pääoman“ kumoaminen? Ei tietenkään! Tai ehkä he „uusilla tosiasioilla“ ja „induktiivisella“ metodilla aseistautuneina „tieteellisesti“ kumoavat sosialidemokratian „evankeliumin“ — Marxin ja Engelsin „Kommunistisen puolueen manifestin“? Ei sekään! Mikä sitten on tuo epätavallinen keino?

Se on Marxin ja Engelsin syyttäminen „kirjallisesta varkaudesta“! Mitä luulisitte sen olevan? Marxilla ja Engelsillä ei kuulemma ole mitään omaa, tieteellinen sosialismi on keksintöä, sillä Marxin ja Engelsin „Kommunistisen puolueen manifesti“ on alusta loppuun asti „varastettu“ Victor Considérantin „Manifestista“. Se on tietysti hyvin naurettavaa, mutta anarkistien „verraton johtaja“

V. Tsherkezishvili kertoo meille sellaisella itsevarmuudella tuota huvittavaa historiaa, ja jokin Pierre Ramus, tuo Tsherkezishvilin kevytmielinen „apostoli", sekä kotoiset anarkistimme toistelevat niin innokkaasti tuota „keksintöä", että sietää vaikkapa lyhyesti pysähtyä tähän „historiaan".

Kuunnelkaahan Tsherkezishviliä:

„Koko „Kommunistisen puolueen manifestin" teoreettinen osa, nimittäin ensimmäinen ja toinen luku... on otettu V. Considérantilta. Siis Marxin ja Engelsin „Manifesti"— tuo legaalisen vallankumouksellisen demokratian raamattu — on vain toisilla sanoilla esitetty tökerö jäljennös V. Considérantin „Manifestista". Marx ja Engels eivät ole ainoastaan esittäneet omanaan Considérantin „Manifestin" sisältöä, vaan... vieläpä lainanneet eri otsikotkin" (kts. Tsherkezishvilin, Ramusin ja Labriolan kirjoituskokoelmaa, joka on julkaistu saksankielellä nimellä „„Kommunistisen puolueen manifestin" alkuperä", s. 10).

Saman toistaa toinen anarkisti P. Ramus:

„Voidaan varmasti väittää, että heidän (Marxin ja Engelsin) pääteoksensa („Kommunistisen puolueen manifesti") on pelkkä varkaus (plagiaatti), hävytön varkaus, mutta he eivät ole jäljentäneet sitä sanasta sanaan, niinkuin tavalliset varkaat tekevät, vaan ovat varastaneet ainoastaan ajatukset ja teoriat..." (kts. sama, s. 4).

Samaa toistavat myöskin meidän anarkistimme „Nobatissa", „Mushassa" [93], „Hmassa" [94] j.n.e.

Siis osoittautuu, että tieteellinen sosialismi teoreettisine perusteineen on „varastettu" Considérantin „Manifestista".

Onko tuollaiselle väitteelle minkäänlaisia perusteita?

Kuka on V. Considérant?

Kuka on Karl Marx?

V. Considérant, joka kuoli vuonna 1893, oli utopisti Fourier'n oppilas ja pysyi auttamattomana **utopistina,** joka näki „Ranskan pelastuksen" luokkien **sovittamisessa.**

Karl Marx, joka kuoli vuonna 1883, oli materialisti, **utopistien vihollinen,** hän näki ihmiskunnan vapautuksen takeen tuotantovoimien kehityksessä ja luokkien **taistelussa.**

Mitä yhteistä heillä on keskenään?

Marxin ja Engelsin materialistinen teoria on tieteellisen sosialismin **teoreettinen** perusta. Tämän teorian mukaan tuotantovoimien kehitys määrää täydellisesti yhteiskuntaelämän kehityksen. Kun tilanherrain maaorjuusjärjestelmää seurasi porvarillinen järjestelmä, niin „syynä" siihen oli se, että tuotantovoimien kehitys oli tehnyt kiertämättömäksi porvarillisen järjestelmän syntymisen. Tai vielä: kun nykyistä porvarillista järjestelmää seuraa kiertämättä sosialistinen järjestelmä, niin se tapahtuu siksi, että nykyisten tuotantovoimain kehitys vaatii sitä. Siitä johtuu kapitalismin kukistamisen ja sosialismin pystyttämisen historiallinen välttämättömyys. Siitä johtuu marxilainen väittämä, että meidän on etsittävä ihanteemme tuotantovoimien kehityshistoriasta eikä ihmisen päästä.

Sellainen on Marxin ja Engelsin **„Kommunistisen** puolueen manifestin" **teoreettinen** perusta (kts. „Kommunistisen puolueen manifesti", I ja II luku).

Puhuuko V. Considérantin „**Demokraattinen** manifesti“ jotain sellaista? Onko Considérant materialistisella kannalla?

Me vakuutamme, ettei Tsherkezishvili, ei Ramus eivätkä meidän „nobatilaisemme“ esitä Considérantin „Demokraattisesta manifestista“ **ainoatakaan** lausuntoa, ei **ainoatakaan** sanaa, joka vahvistaisi, että Considérant oli materialisti ja piti yhteiskuntaelämän kehityksen perustana tuotantovoimien kehitystä. Päinvastoin, me tiedämme vallan hyvin, että Considérant tunnetaan sosialismin historiassa utopisti-idealistina (kts. **Paul Louis**, „Sosialismin historia Ranskassa“).

Mikä sitten panee nuo kummalliset „arvostelijat“ jaarittelemaan joutavia, minkä takia he käyvät arvostelemaan Marxia ja Engelsiä, kun he eivät edes pysty eroittamaan idealismia materialismista? Tekevätköhän he sen ihmisiä naurattaakseen?..

Tieteellisen sosialismin **taktillinen** perusta on oppi leppymättömästä luokkataistelusta, sillä luokkataistelu on **paras** ase proletariaatin käsissä. Proletariaatin luokkataistelu on se ase, jonka avulla proletariaatti valloittaa poliittisen vallan ja sitten pakkoluovuttaa porvariston omaisuuden pystyttääkseen sosialismin.

Sellainen on Marxin ja Engelsin „Manifestissa“ esitetyn tieteellisen sosialismin **taktillinen** perusta.

Puhutaanko Considérantin „Demokraattisessa manifestissa“ mitään sentapaista? Pitääkö Considérant luokkataistelua parhaana aseena proletariaatin käsissä?

Kuten Tsherkezishvilin ja Ramusin kirjoituksista näkyy (katso yllämainittua kokoelmaa), Considérantin „Manifestissa“ ei ole siitä sanaakaan,— siinä vain todetaan luokkien taistelu surullisena tosiasiana. Mitä

taas tulee luokkataisteluun kapitalismin hävittämisen keinona, niin siitä Considérant sanoo „Manifestissaan" näin:

„Pääoma, työ ja luonnonlahjat — siinä on tuotannon kolme perusainesta, kolme rikkauden lähdettä, kolme teollisuuskoneiston ratasta... Niitä edustavilla kolmella luokalla on „yhteiset edut"; niiden tehtävänä on pakoittaa koneet tekemään työtä kapitalistien ja kansan hyväksi... Niillä on... suuri päämäärä: **yhdistää kaikki luokat toisiinsa** kansakunnan **yhtenäisyydellä...**" (kts. K. Kautskyn kirjasta „Kommunistisen puolueen manifesti — plagiaatti", s. 14, jossa esitetään tuo kohta Considérantin „Manifestista"). **Kaikki luokat, liittykää yhteen!** — sellaisen tunnuksen julistaa V. Considérant „Demokraattisessa manifestissaan".

Mitä yhteistä on tuolla luokkien **sovittamisen** taktiikalla sekä Marxin ja Engelsin esittämällä leppymättömän luokka**taistelun** taktiikalla heidän antaessaan päättävästi kehoituksen: **kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen kaikkia antiproletaarisia luokkia vastaan?**

Niillä ei ole tietenkään mitään yhteistä!

Mitä joutavaa nuo herrat Tsherkezishvilit ja heidän kevytmieliset säestäjänsä sitten jauhavat! Pitävätkö he meitä vainajina! Luulevatko he tosiaan, että me emme vedä heitä selville vesille?!

Vihdoin vielä eräs seikka on mielenkiintoinen. V. Considérant eli vuoteen 1893. Vuonna 1843 hän julkaisi „Demokraattisen manifestinsa". Marx ja Engels kirjoittivat „Kommunistisen puolueen manifestinsa" vuoden 1847 lopulla. Siitä lähtien on Marxin ja

Engelsin „Manifesti“ julkaistu monina uusina painoksina kaikilla Euroopan kielillä. Kuten tunnettua, Marx ja Engels aloittivat „Manifestillaan“ uuden aikakauden. Siitä huolimatta ei Considérant eivätkä hänen ystävänsäkään **missään kertaakaan** Marxin ja Engelsin eläessä sanoneet, että Marx ja Engels olivat varastaneet „sosialismin“ Considérantin „Manifestista“. Eikö se ole kummallista, lukija?

Mikä sitten panee nuo „induktiiviset“ nousukkaat... — anteeksi, „tiedemiehet“ — jaarittelemaan hölynpölyä? Kenen nimessä he puhuvat? Tuntevatko he tosiaan paremmin kuin Considérant hänen „Manifestinsa“? Tai ehkä he luulevat, että V. Considérant ja hänen kannattajansa eivät olleet lukeneet „Kommunistisen puolueen manifestia“?

Mutta riittäköön... Riittäköön, sillä anarkistit itsekään eivät kiinnitä vakavaa huomiota Ramusin ja Tsherkezishvilin don-quijotemaiseen sotaretkeen: tuon naurettavan sotaretken maineeton loppu on liiankin selvä viitsiäkseni kiinnittää siihen suurta huomiota...

Siirtykäämme arvostelun oleelliseen puoleen.

* * *

Anarkisteja vaivaa eräs tauti: he kovin mielellään „arvostelevat“ vastustajiensa puolueita, mutta eivät viitsi vaivautua edes jossain määrin tutustumaan noihin puolueisiin. Me näimme, että anarkistit menettelivät juuri niin „arvostellessaan“ sosialidemokraattien dialektista metodia ja materialistista teoriaa (kts. I ja II luku). He menettelevät samalla tavalla myös silloin, kun kajoavat sosialidemokraattien tieteellisen sosialismin teoriaan.

Ottakaamme vaikkapa seuraava tosiasia. Kukapa ei tietäisi, että eserräin ja sosialidemokraattien välillä on periaatteellisia erimielisyyksiä. Kukapa ei tietäisi, että ensinmainitut kieltävät marxilaisuuden, sen materialistisen teorian, sen dialektisen metodin, sen ohjelman ja luokkataistelun, kun taas sosialidemokraatit nojaavat kokonaisuudessaan marxilaisuuteen? Sille, joka on vaikkapa ohimennen kuullut väittelystä „Revoljutsionnaja Rossijan“ (eserräin äänenkannattajan) ja „Iskran“ (sosialidemokraattien äänenkannattajan) välillä, täytyy tulla itsestään selväksi tuo periaatteellinen ero. Mutta mitä te sanotte niistä „arvostelijoista“, jotka eivät näe tätä eroa ja huutavat, että muka sekä eserrät että sosialidemokraatit ovat marxilaisia? Niinpä esimerkiksi anarkistit väittävät, että „Revoljutsionnaja Rossija“ ja „Iskra“ ovat kumpikin **marxilaisia lehtiä** (kts. anarkistien kirjoituskokoelma „Leipä ja vapaus“, s. 202).

Sillä tavalla anarkistit „tuntevat“ sosialidemokraattien periaatteet!

Tämän jälkeen on itsestään selvää, missä määrin perusteltua on heidän „tieteellinen arvostelunsa“...

Tarkastelkaamme tuota „arvosteluakin“.

Anarkistien pää-„syytös“ on se, että he eivät tunnusta sosialidemokraatteja todellisiksi **sosialisteiksi**, te ette ole sosialisteja, te olette sosialismin vihollisia, hokevat he.

Kropotkin kirjoittaa siitä näin:

„...Me tulemme toisiin johtopäätöksiin kuin sosialidemokraattisen koulukunnan... taloustieteilijäin enemmistö... Me... menemme vapaaseen kommunismiin asti, kun taas sosialistien (lue: myöskin sosialidemokraat-

tien. **Tekijä)** enemmistö menee valtiokapitalismiin ja kollektivismiin asti" (kts. **Kropotkin**, „Nykyaikainen tiede ja anarkismi", s. 74—75).

Mitä on sosialidemokraattien „valtiokapitalismi" ja „kollektivismi"?

Kropotkin kirjoittaa siitä näin:

„Saksalaiset sosialistit sanovat, että kaikki kootut rikkaudet on keskitettävä valtion käsiin, joka antaa ne työväen yhtymille, järjestää tuotannon ja vaihdon sekä tulee valvomaan yhteiskunnan elämää ja työtä" (kts. **Kropotkin**, „Kapinoitsijan puheita", s. 64).

Ja edelleen:

„Kollektivistit tekevät... luonnoksissaan... kaksinkertaisen virheen. He tahtovat hävittää kapitalistisen järjestelmän, mutta kuitenkin säilyttävät kaksi laitosta, jotka muodostavat tuon järjestelmän perustan: edustuksellisen hallinnan ja palkkatyön" (kts. „Leivän valloittaminen", s. 148)... „Kollektivismi, kuten tunnettua... säilyttää... palkkatyön. Vain... edustuksellinen hallitus... tulee isännän tilalle..." Tuon hallituksen edustajat „pitävät oikeutenaan käyttää kaikkien hyväksi tuotannosta saatavan lisäarvon. Sen lisäksi tuossa järjestelmässä tehdään ero... työläisen työn ja koulunkäyneen henkilön työn välillä: kollektivistin näkökannalta sekatyöläisen työ on **yksinkertaista** työtä, kun taas käsityöläinen, insinööri, tiedemies y.m. tekevät sitä, mitä Marx nimittää **monimutkaiseksi** työksi, ja heillä on oikeus saada suurempaa palkkaa" (sama, s. 52). Näinollen työläiset eivät tule saamaan tarvitsemiaan tuotteita tarpeittensa mukaan, vaan „sen mukaisesti, kuinka paljon he ovat tehneet yhteiskunnalle palveluksia" (kts. sama, s. 157).

Samaa toistavat gruusialaisetkin anarkistit, mutta vain suuremmalla itsevarmuudella. Heidän joukostaan tulee häikäilemättömyytensä puolesta erikoisesti esiin herra Bâton. Hän kirjoittaa:

„Mitä on sosialidemokraattien kollektivismi? Kollektivismi eli oikeammin sanoen valtiokapitalismi perustuu seuraavaan periaatteeseen: jokaisen on tehtävä työtä niin paljon kuin haluaa tai niin paljon kuin valtio määrää saaden palkkioksi työnsä hinnan tavarana...“ Siinä siis „tarvitaan lakiasäätävä kokous... tarvitaan (myöskin) toimeenpaneva valta, s.o. ministereitä, kaikenlaisia hallintomiehiä, santarmeja ja urkkijoita, mahdollisesti sotaväkeäkin, jos tyytymättömiä tulee olemaan liian paljon“ (kts. „Nobati“ № 5, s. 68—69).

Sellainen on herrojen anarkistien ensimmäinen „syytös“ sosialidemokratiaa vastaan.

* * *

Anarkistien järkeilystä siis seuraa, että:

1. Sosialidemokraattien mielestä sosialistinen yhteiskunta on muka mahdoton ilman hallitusta, joka pääisäntänä ollen tulee palkkaamaan työläisiä työhön ja jolla tulee välttämättä olemaan „ministerejä... santarmeja ja urkkijoita“. 2. Sosialidemokraattien mielestä sosialistisessa yhteiskunnassa ei muka tulla hävittämään jakautumista „karkeaan“ ja „hienoon“ työhön, siinä tullaan hylkäämään periaate: „jokaiselle tarpeittensa mukaan“—ja tullaan hyväksymään toinen periaate: „jokaiselle ansioittensa mukaan“.

Näihin kahteen kohtaan rakentuu anarkistien „syytös“ sosialidemokratiaa vastaan.

Onko tuolla herrojen anarkistien esittämällä „syytöksellä“ minkäänlaista perustetta?

Me vakuutamme: kaikki, mitä anarkistit tässä tapauksessa puhuvat, on joko käsittämättömyyden seurausta tai halpamaista panettelua.

Tässä ovat tosiasiat.

Karl Marx sanoi jo vuonna 1846: „Työväenluokka asettaa kehityksen kulussa vanhan porvarillisen yhteiskunnan tilalle sellaisen **yhteisön,** joka tekee mahdottomaksi luokat ja niiden vastakohtaisuuden; ei tule olemaan enää **mitään varsinaista poliittista valtaa...**“ (kts. „Filosofian kurjuus“).

Vuoden kuluttua Marx ja Engels lausuivat saman ajatuksen „Kommunistisen puolueen manifestissa“ („Kommunistisen puolueen manifesti“, II luku).

Engels kirjoitti vuonna 1877: „Ensimmäinen teko, jossa valtio todella esiintyy koko yhteiskunnan edustajana — tuotantovälineiden haltuunottaminen yhteiskunnan nimessä — on samalla sen viimeinen itsenäinen teko valtiona. Valtiovallan puuttuminen yhteiskunnallisiin suhteisiin käy alalla toisensa jälkeen tarpeettomaksi ja sitten lakkaa itsestään... Valtiota ei poisteta, se **kuolee pois**“ („Anti-Dühring“).

Sama Engels kirjoitti vuonna 1884: „Valtio ei siis ole ollut olemassa ikuisesti. On ollut yhteiskuntia, jotka ovat tulleet toimeen ilman sitä, joilla ei ole ollut valtiosta... aavistustakaan. Taloudellisen kehityksen määrätyllä asteella, joka välttämättä oli sidottu yhteiskunnan jakaantumiseen luokkiin, valtio kävi... välttämättömäksi. Nyt me lähestymme nopeasti

sitä tuotannon kehitysastetta, jolla näiden luokkien olemassaolo ei ole vain lakannut olemasta välttämätön, vaan tulee tuotannon suoranaiseksi haitaksi. Luokat häviävät yhtä kiertämättömästi kuin ne aikaisemmin ovat syntyneetkin. **Luokkien hävitessä katoaa kiertämättömästi myöskin valtio.** Yhteiskunta, joka järjestää tuotannon uudella tavalla tuottajain vapaan ja tasa-arvoisen yhteisön pohjalla, siirtää koko valtiokoneen sinne, minne se silloin kuuluu: muinaisesineiden museoon, rukin ja pronssikirveen viereen" (kts. „Perheen, yksityisomaisuuden ja valtion alkuperä").

Saman Engels toisti vuonna 1891 (kts. Johdanto teokseen „Kansalaissota Ranskassa").

Kuten näette, sosialidemokraattien mielestä sosialistinen yhteiskunta on sellainen yhteiskunta, jossa ei tule olemaan sijaa niinsanotulle valtiolle, poliittiselle vallalle ministereineen, kuvernööreineen, santarmeineen, poliiseineen ja sotilaineen. Valtion olemassaolon viimeinen vaihe tulee olemaan sosialistisen vallankumouksen kausi, jolloin proletariaatti ottaa valtiovallan omiin käsiinsä ja muodostaa oman hallituksensa (diktatuurinsa) porvariston hävittämiseksi lopullisesti. Mutta kun porvaristo on hävitetty, kun luokat on hävitetty, kun sosialismi on lujittunut, silloin ei enää tarvita minkäänlaista poliittista valtaa,—ja niinsanottu valtio poistuu historian alalle.

Kuten näette, mainittu anarkistien „syytös" on aivan perusteetonta panettelua.

Mitä tulee „syytöksen" toiseen kohtaan, niin siitä Karl Marx sanoo seuraavaa:

„Kommunistisen (s.o. sosialistisen) yhteiskunnan korkeammassa vaiheessa, sen jälkeen kun **on kadon-**

nut yksilöitä orjuuttava työnjakoon alistuminen ja sen mukana myös **henkisen ja ruumiillisen työn vastakohtaisuus;** sen jälkeen kun työ on... tullut itse ensimmäiseksi elämäntarpeeksi; sen jälkeen kun yksilöiden kaikin puolin kehittyessä myöskin tuotantovoimat ovat kasvaneet... vasta silloin voidaan nousta porvarillisen oikeuden ahtaan näköpiirin yläpuolelle ja yhteiskunta voi kirjoittaa lippuunsa: **„Jokaiselta kykyjensä mukaan, jokaiselle tarpeittensa mukaan!"** (Gothan ohjelman arvostelua").

Kuten näette, Marxin mielestä kommunistisen (s.o. sosialistisen) yhteiskunnan korkeampi vaihe on sellainen järjestelmä, jossa on kokonaan poistettu jakautuminen „karkeaan" ja „hienoon" työhön sekä ristiriita henkisen ja ruumiillisen työn välillä, työ on tehty tasasuhtaiseksi ja yhteiskunnassa vallitsee todella kommunistinen periaate: jokaiselta kykyjensä mukaan, jokaiselle tarpeittensa mukaan. Siinä ei ole sijaa palkkatyölle.

On selvää, että tuokin „syytös" on aivan perusteeton.

Joko tahi: joko herrat anarkistit eivät ole edes nähneetkään yllämainittuja Marxin ja Engelsin teoksia ja harjoittavat „arvostelua" kuulopuheitten perusteella tahi he tuntevat mainitut Marxin ja Engelsin teokset, mutta tahallaan valehtelevat.

Sellainen on ensimmäisen „syytöksen" kohtalo.

* * *

Anarkistien toinen „syytös" sisältyy siihen, että he kieltävät sosialidemokratian **vallankumouksellisuuden.**

Te ette ole vallankumouksellisia, te kiellätte väkivaltaisen vallankumouksen, te tahdotte pystyttää sosialismin vain äänestyslippujen avulla — sanovat meille herrat anarkistit.

Kuunnelkaahan:

„...Sosialidemokraatit... deklamoivat mielellään sellaisista aiheista kuin „vallankumous“, „vallankumouksellinen taistelu“, „taistelu ase kädessä“... Mutta jos te yksinkertaisuudessanne pyydätte heiltä asetta, niin he antavat teille juhlallisesti äänestyslipun vaaleja varten...“ He vakuuttelevat, että „ainoa vallankumouksellisille sopiva tarkoituksenmukainen taktiikka on rauhallinen ja legaalinen parlamentarismi uskollisuudenvaloineen kapitalismille, säädetylle vallalle ja koko nykyiselle porvarilliselle järjestelmälle“ (kts. kirjoituskokoelmaa „Leipä ja vapaus“, s. 21, 22—23).

Samaa sanovat gruusialaiset anarkistit, tietenkin vielä suuremmalla itsevarmuudella. Ottakaapa vaikka Bâton, joka kirjoittaa:

„Koko sosialidemokratia... sanoo avoimesti, että taistelu kiväärien ja aseiden avulla on porvarillinen vallankumoustapa ja että puolueet voivat ottaa haltuunsa vallan vain äänestyslippujen avulla, vain yleisten vaalien avulla, ja uudistaa sitten yhteiskunnan toisenlaiseksi parlamenttienemmistön ja lainsäädännön kautta“ (kts. „Valtiovallan valtaaminen“, s. 3—4).

Niin sanovat herrat anarkistit marxilaisista.

Onko tällä „syytöksellä“ mitään perustetta?

Me väitämme, että anarkistit siinäkin ilmaisevat sivistymättömyytensä ja panettelunhalunsa.

Tässä ovat tosiasiat.

Karl Marx ja Friedrich Engels kirjoittivat jo vuoden 1847 lopulla:

„Kommunistit halveksivat salata mielipiteitään ja aikomuksiaan. He selittävät avoimesti, että **heidän päämääränsä voidaan saavuttaa ainoastaan väkivaltaisesti kumoamalla** koko tähänastinen yhteiskuntajärjestys. Vaviskoot vallassaolevat luokat Kommunistisen Vallankumouksen koittaissa. Proletaareilla ei siinä ole muuta menetettävänä kuin kahleensa. Heillä on maailma voitettavana. **Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!**“ (kts. „Kommunistisen puolueen manifesti“. Eräissä legaalisissa painoksissa on käännöksessä jätetty pois muutama sana).

Vuonna 1850, odoteltaessa uutta nousua Saksassa, Karl Marx kirjoitti silloisille saksalaisille tovereille:

„Aseita ja ampumatarvikkeita ei pidä minkään tekosyyn nojalla luovuttaa käsistään... **työläisten on... järjestyttävä itsenäiseksi proletaariseksi kaartiksi, jolla on omat päällikkönsä ja oma yleisesikuntansa...**“ Ja tämä „on pidettävä mielessä edessäolevan kapinan aikana ja sen jälkeen“ (kts. „Kölnin oikeusjuttu“. Marxin vetoomus kommunisteille)[95].

Karl Marx ja Friedrich Engels kirjoittivat vuosina 1851—52: „...Kun kerran kapina on aloitettu, niin on **toimittava mitä suurimmalla päättäväisyydellä ja ryhdyttävä hyökkäykseen.** Puolustus on jokaisen aseellisen kapinan surma... Yllätä vastustajasi silloin, kun sen voimat ovat vielä hajallaan, hanki joka päivä uusia, vaikkapa pieniäkin menestyksiä... pakoita vihollisesi perääntymään, ennenkuin se ehtii koota voimiaan sinua

vastaan: sanalla sanoen, toimi Dantonin — tähän asti tunnetuista vallankumoustaktiikan mestareista suurimman — sanojen mukaan: rohkeutta, rohkeutta ja vielä kerran rohkeutta" („Vallankumous ja vastavallankumous Saksassa").

Meidän mielestämme tässä ei ole kysymys ainoastaan „äänestyslipuista".

Muistakaahan vihdoin Pariisin Kommuunin historiaa, muistakaahan, kuinka rauhallisesti Kommuuni toimi, kun se tyytyneenä Pariisissa saavutettuun voittoon jätti hyökkäämättä Versaillesiin, tuohon vastavallankumouksen pesään. Kuinka luulette: mitä Marx silloin sanoi? Kehoittiko hän pariisilaisia vaaleihin? Hyväksyikö hän Pariisin työläisten huolettomuuden (koko Pariisi oli työläisten käsissä), hyväksyikö hän heidän jalomielisen suhtautumisensa voitettuihin versaillesilaisiin? Kuunnelkaahan Marxia:

„Mikä joustavuus, mikä historiallinen aloitekyky, mikä uhrautuvaisuus onkaan noilla pariisilaisilla! Kuusi kuukautta kärsittyään nälkää... he nousevat kapinaan preussilaisten pistinten edessä... Historia ei tunne toista esimerkkiä tuollaisesta sankaruudesta! Jos heidät voitetaan, niin syynä ei tule olemaan mikään muu kuin heidän „jalomielisyytensä". **Olisi pitänyt mennä Versaillesiin heti paikalla**, kun Vinoy ja hänen perässään Pariisin Kansalliskaartin taantumuksellinen osa olivat paenneet Pariisista. Oikea hetki päästettiin menemään ohi liiasta tunnontarkkuudesta. Ei tahdottu **aloittaa kansalaissotaa**, niinkuin se häjy kuvatus Thiers ei muka olisi jo aloittanut kansalaissotaa yrittäessään riisua Pariisin aseista!" („Kirjeitä Kugelmannille")[96].

Niin ajattelivat ja toimivat Karl Marx ja Friedrich Engels.

Niin ajattelevat ja toimivat sosialidemokraatit.

Mutta anarkistit hokevat yhä: Marxia ja Engelsiä sekä heidän seuraajiansa kiinnostavat ainoastaan äänestysliput, he eivät hyväksy väkivaltaisia vallankumoustekoja!

Kuten näette, myöskin tuo „syytös" on panettelua, joka paljastaa anarkistien sivistymättömyyden marxilaisuuden olemukseen nähden.

Sellainen on toisen „syytöksen" kohtalo.

* * *

Anarkistien kolmas „syytös" sisältyy siihen, että he kieltävät sosialidemokratian kansanomaisen luonteen, kuvaavat sosialidemokraatit byrokraateiksi ja väittävät, että sosialidemokraattinen proletariaatin diktatuurin suunnitelma on vallankumouksen surma, ja sitäpaitsi, koska sosialidemokraatit kannattavat tuollaista diktatuuria, niin he todellisuudessa haluavat pystyttää oman diktatuurinsa proletariaatin yli eikä proletariaatin diktatuuria.

Kuunnelkaahan herra Kropotkinia:

„Me anarkistit olemme langettaneet lopullisen tuomion diktatuurille... Me tiedämme, että kaikenlainen diktatuuri, olivatpa sen aikeet kuinka rehellisiä hyvänsä, johtaa vallankumouksen kuolemaan. Me tiedämme... että diktatuuriaate ei ole mitään muuta kuin hallitusfetishismin turmiollinen tuote, hallitusfetishismin, joka... on aina pyrkinyt ikuistuttamaan orjuuden" (kts. **Kropotkin**, „Kapinoitsijan puheita", s. 131).

Sosialidemokraatit eivät hyväksy ainoastaan vallankumouksellista diktatuuria, vaan he myös „kannattavat diktatuuria proletariaatin yli... Työläiset kiinnostavat heitä vain sikäli, mikäli työläiset ovat kurinalainen armeija heidän käsissään... Sosialidemokratia pyrkii proletariaatin avulla ottamaan valtiokoneen omiin käsiinsä“ (kts. „Leipä ja vapaus“, s. 62 ja 63).

Samaa sanovat gruusialaiset anarkistit:

„Proletariaatin diktatuuri suoranaisessa mielessä on kerrassaan mahdotonta, sillä diktatuurin kannattajat ovat valtiomielisiä eikä heidän diktatuurinsa tule olemaan koko proletariaatin vapaata toimintaa, vaan sen saman edustuksellisen vallan asettamista yhteiskunnan johtoon, joka nykyäänkin on olemassa“ (kts. **Bâton**, „Valtiovallan valtaaminen“, s. 45). Sosialidemokraatit eivät kannata diktatuuria edistääkseen proletariaatin vapautusta, vaan... **„pystyttääkseen herruudellaan uuden orjuuden“** (kts. „Nobati“ № 1, s. 5. Bâton).

Sellainen on herrojen anarkistien kolmas „syytös“.

Ei tarvitse suuresti vaivautua, kun voidaan paljastaa tuo anarkistien uusi parjaus, joka on tehty lukijan pettämisen tarkoituksessa.

Me emme ryhdy tässä erittelemään Kropotkinin perinpohjin virheellistä katsantokantaa, jonka mukaan kaikenlainen diktatuuri on vallankumouksen surma. Siitä tulemme puhumaan sitten, kun käsittelemme anarkistien taktiikkaa. Nyt haluamme kajota vain itse „syytökseen“.

Jo vuoden 1847 lopulla Karl Marx ja Friedrich Engels sanoivat, että sosialismin pystyttämiseksi pro-

letariaatin täytyy valloittaa poliittinen diktatuuri torjuakseen tämän diktatuurin avulla porvariston vastavallankumoukselliset rynnäköt ja ottaakseen siltä pois tuotantovälineet, että tämän diktatuurin ei pidä olla muutamien henkilöiden diktatuuria, vaan sen on oltava koko proletariaatin luokan diktatuuria:

„Proletariaatti käyttää poliittista herruuttaan ottaakseen vähitellen pois porvaristolta kaiken pääoman, keskittääkseen kaikki tuotantovälineet... hallitsevaksi luokaksi järjestyneen proletariaatin haltuun..." (kts. „Kommunistisen puolueen manifesti").

Proletariaatin diktatuuri tulee siis olemaan koko proletariaatin luokan diktatuuria porvariston yli eikä muutamien henkilöiden herruutta proletariaatin yli.

Myöhemmin he toistavat saman ajatuksen miltei kaikissa teoksissaan, kuten esimerkiksi „Louis Bonaparten Brumairen kahdeksastoista päivä", „Luokkataistelu Ranskassa", „Kansalaissota Ranskassa", „Vallankumous ja vastavallankumous Saksassa", „Anti-Dühring" ynnä muissa teoksissaan.

Mutta tässä ei ole kaikki. Saadakseen selville sen, kuinka Marx ja Engels ymmärsivät proletariaatin diktatuurin, saadakseen selville, miten mahdollisena he pitivät tämän diktatuurin toteuttamista, kaikkea sitä varten on hyvin mielenkiintoista tietää heidän suhtautumisensa Pariisin Kommuuniin. Asia on niin, että proletariaatin diktatuuri saa osakseen moitteita paitsi anarkistien keskuudessa myöskin kaupunkien pikkuporvarien keskuudessa, muun muassa kaikenlaisten teurastajain ja kapakoitsijain keskuudessa — kaikkien niiden keskuudessa, joita Marx ja Engels

nimittivät poroporvareiksi. Puhuessaan tuollaisille poroporvareille Engels sanoi proletariaatin diktatuurista näin:

„Saksalainen poroporvari on viime aikoina alkanut jälleen tuntea terveellistä kauhua kuullessaan sanat: **proletariaatin diktatuuri.** Niinpä niin, hyvät herrat, tahdotteko tietää, miltä tämä diktatuuri näyttää? Katsokaa Pariisin Kommuunia. Se oli proletariaatin diktatuuria“ (kts. „Kansalaissota Ranskassa“. Engelsin Johdanto)[97].

Kuten näette, Engels käsitti proletariaatin diktatuurin sellaiseksi kuin oli Pariisin Kommuuni.

On selvää, että jokaisen, joka tahtoo tietää, mitä marxilaisten käsityksen mukaan on proletariaatin diktatuuri, on tutustuttava Pariisin Kommuuniin. Kääntykäämme mekin Pariisin Kommuunin puoleen. Jos osoittautuu, että Pariisin Kommuuni todellakin oli yksityisten henkilöiden diktatuuria proletariaatin yli, niin silloin — alas marxilaisuus, alas proletariaatin diktatuuri! Mutta jos me huomaamme, että Pariisin Kommuuni oli todellisuudessa proletariaatin diktatuuria porvariston yli, niin silloin... silloin naurамme aivan sydämen pohjasta anarkistisille juorukelloille, joille taistelussa marxilaisuutta vastaan ei jää muuta neuvoksi kuin keksiä juoruja.

Pariisin Kommuunin historialla on kaksi kautta: ensimmäinen kausi, jolloin asioita Pariisissa johti tunnettu „Keskuskomitea“, ja toinen kausi, jolloin „Keskuskomitean“ valtuuksien päätyttyä asioiden johto luovutettiin vastikään valitulle Kommuunille. Mikä oli „Keskuskomitea“, keitä siihen kuului? Edessämme on Arthur **Arnould'n** „Pariisin Kommuunin kansanhisto-

ria“, joka Arnould'n sanojen mukaan vastaa lyhyesti tähän kysymykseen. Taistelu oli vasta alkamassa, kun noin 300.000 pariisilaista työläistä komppanioiksi ja pataljooniksi järjestäytyneinä valitsi keskuudestaan edustajat. Siten muodostettiin „Keskuskomitea“.

„Kaikki nämä kansalaiset („Keskuskomitean“ jäsenet), jotka valittiin omien komppaniainsa ja pataljooniensa osittaisvaaleilla“, sanoo Arnould, „olivat tunnettuja vain niissä pienehköissä ryhmissä, joiden edustajia he olivat. Mitä väkeä he olivat, minkälaisia he olivat ja mitä he halusivat tehdä?“ Se oli „nimetön hallitus, johon kuului miltei yksinomaan tavallisia työläisiä ja pikkutoimitsijoita, joista kolmen neljäsosan nimiä ei tunnettu heidän katujensa tai toimistojensa ulkopuolella... Perinnäistavat tulivat rikotuiksi. Jotain odottamatonta tapahtui maailmassa. Siinä ei ollut ainoatakaan hallitsevien luokkien edustajaa. Oli puhjennut vallankumous, jota ei edustanut **asianajaja**, ei **eduskuntamies**, ei **sanomalehtimies** eikä **kenraali**. Heidän tilallaan oli **malminlouhija** Creusot'sta, **kirjansitoja**, **kokki** j.n.e.“ (kts. „Pariisin Kommuunin kansanhistoria“, s. 107).

Arthur Arnould jatkaa:

„Me olemme, lausuivat „Keskuskomitean“ jäsenet, tuntemattomia elimiä, kuuliainen ase hyökkäyksen kohteeksi joutuneen kansan käsissä... Me olemme... kansan tahdon palvelijoita, me olemme tässä ollaksemme sen kaikuna, hankkiaksemme sille voiton. Kansa haluaa Kommuunin ja me pysymme paikoillamme ryhtyäksemme Kommuunin vaaleihin. Ei enempää eikä vähempää. Nuo diktaattorit eivät nousseet väkijoukkoa korkeammalle eivätkä laskeutuneet sitä

alemmaksi. Tuntui, että he elivät yhdessä sen kanssa, sen mukana, sen avulla, ja että he neuvottelevat sen kanssa joka hetki, kuuntelevat ja kertovat sen, mitä kuulevat, ja pyrkivät vain suppeassa muodossa... tuomaan esiin kolmensadan tuhannen ihmisen mielipiteen“ (kts. sama, s. 109).

Siten menetteli Pariisin Kommuuni olemassaolonsa ensimmäisellä kaudella.

Sellainen oli Pariisin Kommuuni.

Sellainen on proletariaatin diktatuuri.

Siirtykäämme nyt Kommuunin toiseen kauteen, jolloin „Keskuskomitean“ asemesta toimi Kommuuni. Puhuessaan näistä kahdesta kaudesta, jotka kestivät kaksi kuukautta, Arnould huudahtaa ihastuksissaan, että se oli todellista kansan diktatuuria. Kuunnelkaahan: „Suurenmoinen näky, jonka tuo kansa muodosti kahden kuukauden aikana, antaa meille voimaa ja uskoa... katsoa tulevaisuutta silmiin. Noiden kahden kuukauden ajan Pariisissa oli todellinen diktatuuri, kaikkein täydellisin ja kiistämättömin, ei yhden henkilön diktatuuri, **vaan koko kansan** — tilanteen ainoan herran — diktatuuri... Tuo diktatuuri kesti yli kaksi kuukautta keskeytymättä, maaliskuun 18 päivästä toukokuun 22 päivään (1871)...“ Itse asiassa „...Kommuuni oli vain moraalinen valta eikä sillä ollut muuta aineellista voimaa kuin... kansalaisten yleinen kannatus, **kansa oli vallanpitäjä**, ainoa vallanpitäjä, se muodosti itse oman poliisilaitoksensa ja kaupunginhallituksensa...“ (kts. sama, s. 242 ja 244).

Siten luonnehtii Pariisin Kommuunia Kommuunin jäsen, sen lähitaistelujen aktiivinen osanottaja **Arthur Arnould.**

Samalla tavalla luonnehtii Pariisin Kommuunia sen toinen jäsen ja aktiivinen osanottaja **Lissagaray** (katso hänen kirjaansa „Pariisin Kommuunin historia“).

Kansa „ainoana vallanpitäjänä“, „ei yhden henkilön diktatuuri, vaan koko kansan diktatuuri“— sellainen oli Pariisin Kommuuni.

„Katsokaa Pariisin Kommuunia. Se oli proletariaatin diktatuuria“, huudahti Engels poroporvareille.

Sellainen on proletariaatin diktatuuri Marxin ja Engelsin käsityksen mukaan.

Kuten näette, herrat anarkistit tuntevat proletariaatin diktatuurin, Pariisin Kommuunin, ja marxilaisuuden, jota he tämän tästä „arvostelevat“, yhtä hyvin kuin me teidän kanssanne, lukija, tunnemme kiinan kielen.

On selvää, että diktatuuria on kahdenlaista. On vähemmistön diktatuuria, pienen ryhmän diktatuuria, Trepovien ja Ignatjevien diktatuuria, joka on tähdätty kansaa vastaan. Sellaisen diktatuurin johdossa on tavallisesti suosikkikunta, joka tekee salaisia päätöksiä ja kiristää silmukkaa kansan enemmistön kaulassa.

Marxilaiset ovat sellaisen diktatuurin vihollisia, ja he taistelevat sellaista diktatuuria vastaan paljon sitkeämmin ja uhrautuvammin kuin kovaa melua pitävät anarkistimme.

On myöskin toisenlaista diktatuuria, proletaarisen enemmistön diktatuuria, joukon diktatuuria, joka on tähdätty porvaristoa vastaan, vähemmistöä vastaan. Siinä ovat joukot diktatuurin johdossa, siinä ei ole sijaa suosikkikunnalle eikä salaisille päätöksille, siinä tehdään kaikki julkisesti, kadulla, kokouksissa, sillä tämä diktatuuri on kadun ja joukon

diktatuuria, kaikkia sortajia vastaan tähdättyä diktatuuria.

Sellaista diktatuuria marxilaiset kannattavat „molemmilla käsillään“, ja tekevät sen siksi, että sellainen diktatuuri on suuren sosialistisen vallankumouksen suurenmoista alkua.

Herrat anarkistit ovat sekoittaneet keskenään nämä kaksi diktatuuria, jotka kieltävät toinen toisensa, ja siksi he joutuivatkin naurettavaan asemaan: he eivät taistele marxilaisuutta vastaan, vaan omaa mielikuvitustaan vastaan, he eivät taistele Marxia ja Engelsiä vastaan, vaan tuulimyllyjä vastaan, niinkuin aikoinaan teki autuas Don Quijote...

Sellainen on kolmannen „syytöksen“ kohtalo.

(Jatkoa seuraa.)*

Sanomalehdet: „Ahali Drojeba“ („Uusi Aika“) № 5, 6, 7 ja 8; joulukuun 11, 18 ja 25 pnä 1906 sekä tammikuun 1 pnä 1907,
„Tshveni Tshovreba“ („Elämämme“) № 3, 5, 8 ja 9; helmikuun 21, 23, 27 ja 28 pnä 1907,
„Dro“ („Aika“) № 21, 22, 23 ja 26; huhtikuun 4, 5, 6 ja 10 pnä 1907
Allekirjoitus: K o...
Käännetty gruusian kielestä

---

* Jatko ei ilmestynyt lehdistössä, sillä puolueen Keskuskomitea siirsi toveri Stalinin vuoden 1907 keskivaiheilla puoluetyöhön Bakuun, jossa hänet muutaman kuukauden kuluttua vangittiin, ja muistiinpanot „Anarkismi vaiko sosialismi?“ teoksen viimeisiä lukuja varten katosivat kotitarkastuksessa. *Toim.*

LIITE

ANARKISMI VAIKO SOSIALISMI?

DIALEKTINEN MATERIALISMI

I

Me emme kuulu niihin ihmisiin, jotka „anarkismi“ sanaa mainittaessa kääntävät halveksuvasti selkänsä ja kädellään huitaisten sanovat: „Viitsittekin kajota siihen, eihän siitä kannata puhuakaan!“ Meidän mielestämme sellainen halpahintainen „arvostelu“ on sekä kelvotonta että hyödytöntä.

Me emme kuulu niihinkään ihmisiin, jotka lohduttavat itseään sillä, että anarkisteillahan „ei ole joukkoa ja sen vuoksi he eivät ole niinkään vaarallisia“. Kysymys ei ole siitä, kenen mukana tänään kulkee suurempi tai pienempi „joukko“,— kysymys on opin olemuksesta. Jos anarkistien „oppi“ ilmaisee totuuden, silloin on itsestään selvää, että se pakostakin raivaa itselleen tien ja kerää joukon ympärilleen. Jos se taas on paikkansapitämätöntä ja rakentuu valheelliselle perustalle, niin se ei ole pitkäaikainen ja tulee roikkumaan ilmassa. Mutta anarkismin paikkansapitämättömyys on todistettava.

Me olemme sitä mieltä, että anarkistit ovat marxilaisuuden todellisia vihollisia. Me siis myönnämme senkin, että todellisia vihollisia vastaan on käytävä myöskin todellista taistelua. Ja sen vuoksi on tarkasteltava anarkistien „oppi“ alusta loppuun asti sekä punnittava se perusteellisesti ja kaikinpuolisesti.

Mutta anarkismin arvostelun ohella on selitettävä myös meidän omaa kantaamme ja siten esitettävä yleispiirtein Marxin ja Engelsin oppi. Se on sitäkin välttämättömämpää, kun eräät anarkistit levittävät väärää käsitystä marxilaisuudesta ja johtavat lukijoita harhaan.

Käykäämme siis asiaan.

Maailmassa kaikki liikkuu... Elämä muuttuu, tuotantovoimat kasvavat, vanhat suhteet luhistuvat... Ikuinen liike, ikuinen tuhoutuminen ja syntyminen — sellainen on elämän olemus.

K. Marx
(kts. „Filosofian kurjuus")

Marxilaisuus ei ole ainoastaan sosialismin teoria, se on ehjä maailmankatsomus, filosofinen järjestelmä, josta Marxin proletaarinen sosialismi loogillisesti johtuu. Tätä filosofista järjestelmää nimitetään dialektiseksi materialismiksi. On selvää, että marxilaisuuden selittäminen merkitsee myöskin dialektisen materialismin selittämistä.

Miksi tätä järjestelmää nimitetään dialektiseksi materialismiksi?

Siksi, että sen **metodi** on dialektinen ja **teoria** materialistinen.

Mitä on dialektinen metodi?

Mitä on materialistinen teoria?

Sanotaan, että elämä on keskeytymätöntä kasvua ja kehitystä, ja se onkin totta: yhteiskuntaelämä ei ole mitään muuttumatonta ja liikkumatonta, se ei koskaan pysähdy jollekin yhdelle tasolle, se on ainaisessa liikkeessä, ainaisessa tuhoutumis- ja syntymisprosessissa. Marx ei suotta sanonut, että ikuinen liike, ikuinen tuhoutuminen ja syntyminen — sellainen on elämän olemus. Sen vuoksi elämässä on aina **uutta ja vanhaa,** kasvavaa ja kuolevaa, vallankumous ja taantumus, siinä välttämättä aina jotain kuolee ja samaan aikaan välttämättä aina jotain syntyy...

Dialektinen metodi sanoo, että elämää on tarkasteltava juuri sellaisena, minkälainen se todellisuudessa on. Elämä on keskeytymättömässä liikkeessä, siis meidän on tarkasteltava elämää sen liikkumistilassa, tuhoutumis- ja syntymistilassa. Minne elämä menee, mitä elämässä kuolee ja mitä syntyy, mitä tuhoutuu ja mitä rakentuu — noiden kysymysten on ennen kaikkea mieltämme kiinnostettava.

Sellainen on dialektisen metodin ensimmäinen johtopäätös.

Se, mikä elämässä syntyy ja päivästä toiseen kasvaa, on voittamatonta, sen liikettä eteenpäin on mahdotonta pysähdyttää, sen

voitto on kiertämätön. Kun siis esimerkiksi elämässä syntyy proletariaatti luokkana ja se kasvaa päivästä toiseen, niin olipa se tänään miten heikko ja vähälukuinen hyvänsä, se loppujen lopuksi kuitenkin voittaa. Ja sen, mikä elämässä vanhenee ja kulkee hautaa kohti, täytyy päinvastoin kiertämättä kärsiä tappio. Kun siis esimerkiksi porvaristo menettää vähitellen maaperän jalkojensa alta ja menee joka päivä taaksepäin, niin olipa se tänään miten voimakas ja suurilukuinen hyvänsä, sen täytyy kuitenkin loppujen lopuksi kärsiä tappio ja joutua hautaan. Tästä onkin syntynyt tunnettu dialektinen väittämä: kaikki se, mikä todella on olemassa, s.o. kaikki se, mikä päivästä toiseen kasvaa, on järkevää.

Sellainen on dialektisen metodin toinen johtopäätös.

Viime vuosisadan kahdeksankymmenluvulla syntyi Venäjän vallankumouksellisen sivistyneistön keskuudessa merkillepantava kiista. Narodnikit sanoivat, että päävoima, joka voi ottaa tehtäväkseen „Venäjän vapauttamisen", on köyhä talonpoikaisto. Miksi? kysyivät marxilaiset heiltä. Siksi, sanoivat narodnikit, että talonpoikaisto on lukumäärältään suurin ja samalla kaikkein köyhin Venäjän yhteiskunnassa. Marxilaiset vastasivat: on totta, että talonpoikaisto muodostaa tänään enemmistön ja että se on hyvin köyhää, mutta onko kysymys siitä? Talonpoikaisto on jo pitkän aikaa muodostanut enemmistön, mutta tähän mennessä se ei ole ilman proletariaatin apua osoittanut minkäänlaista aloitekykyä taistelussa „vapauden" puolesta. Mutta miksi? Siksi, että talonpoikaisto säätynä **päivästä toiseen hajoaa**, jakaantuu proletariaatiksi ja porvaristoksi, kun taas proletariaatti luokkana **päivästä toiseen kasvaa** ja lujittuu. Köyhyydelläkään ei ole tässä ratkaisevaa merkitystä: „ryysyläiset" ovat talonpoikia köyhempiä, mutta kukaan ei sano, että he voivat ottaa tehtäväkseen „Venäjän vapauttamisen". Kysymys on vain siitä, mikä kasvaa ja mikä vanhenee elämässä. Ja koska proletariaatti on ainoa luokka, joka keskeytymättä kasvaa ja lujittuu, niin meidän velvollisuutemme on käydä sen rinnalle ja tunnustaa se päävoimaksi Venäjän vallankumouksessa, niin vastasivat marxilaiset. Kuten näette, marxilaiset tarkastelivat kysymystä dialektiselta kannalta, kun taas narodnikit ajattelivat metafyysillisesti, sillä he pitivät elämän ilmiöitä „muuttumattomina, paikalleen pysähtyneinä, ikiajoiksi annettuina" (kts. **F. Engels**, „Filosofia, kansantaloustiede ja sosialismi").

Näin tarkastelee dialektinen metodi elämän liikettä.

Mutta on olemassa erilaista liikettä. Yhteiskunnallista liikettä oli „joulukuun päivien“ liike, jolloin proletariaatti suoristi selkänsä, ryntäsi asevarastoihin ja hyökkäsi taantumusta vastaan. Mutta yhteiskunnalliseksi liikkeeksi on nimitettävä edellistenkin vuosien liikettä, jolloin proletariaatti „rauhallisen“ kehityksen oloissa rajoittui erillisiin lakkoihin ja pienten ammattiliittojen perustamiseen. On selvää, että liikkeellä on erilaisia muotoja. Niinpä dialektinen metodi sanookin, että liikkeellä on kahdenlainen muoto: evolutioninen ja vallankumouksellinen. Liike on evolutionista, kun edistykselliset ainekset jatkavat vaistovaraisesti jokapäiväistä työtään ja aiheuttavat vanhaan järjestelmään pieniä **määrällisiä** muutoksia. Liike on vallankumouksellista, kun nuo samat ainekset yhdistyvät, tulevat yhtenäisen aatteen läpitunkemiksi ja syöksyvät vihollisleiriä vastaan hävittääkseen perinpohjin vanhan järjestyksen **laadullisine** piirteineen ja pystyttääkseen uuden järjestyksen. Evolutio valmistelee vallankumousta ja luo sille maaperän, mutta vallankumous vie evolution päätökseen ja edistää sen työtä vastaisuudessa.

Samanlaisia prosesseja tapahtuu myöskin luonnon elämässä. Tieteen historia osoittaa, että dialektinen metodi on todella tieteellinen metodi: astronomiasta sosiologiaan asti saa kaikkialla vahvistuksen se ajatus, että maailmassa ei ole mitään ikuista, että kaikki muuttuu, kaikki kehittyy. Kaikkea pitää siis luonnossa tarkastella liikkeen ja kehityksen näkökannalta. Ja se merkitsee, että dialektiikan henki kulkee punaisena lankana kaiken nykyaikaisen tieteen läpi.

Mitä taas tulee liikkeen muotoihin, mitä tulee siihen, että dialektiikan mukaan pienet **määrälliset** muutokset johtavat loppujen lopuksi suuriin **laadullisiin** muutoksiin, niin tällä lailla on yhtäläinen voima myöskin luonnon historiassa. Mendelejevin „alkuaineiden periodinen järjestelmä“ osoittaa selvästi, miten suuri merkitys luonnon historiassa on laadullisten muutosten syntymisellä määrällisistä muutoksista. Sitä samaa todistaa biologiassa neolamarckismin teoria, jolle neodarvinismi luovuttaa paikkansa.

Me emme puhu mitään muista tosiasioista, joita F. Engels on riittävän tyhjentävästi valaissut teoksessaan „Anti-Dühring“.

* * *

Nyt me siis tunnemme dialektisen metodin. Me tiedämme, että tämän metodin mukaan maailma on ikuisessa liikkeessä, ikuisessa tuhoutumis- ja syntymisprosessissa ja että siis jokaista ilmiötä niin luonnossa kuin yhteiskunnassakin on tarkasteltava sen liikkumistilassa, tuhoutumis- ja syntymisprosessissa, eikä paikalleen pysähtyneenä ja liikkumattomana. Me tiedämme myöskin sen, että itse tällä liikkeellä on kahdenlainen muoto: evolutioninen ja vallankumouksellinen...

Mutta mitä mieltä anarkistimme ovat dialektisesta metodista? Dialektisen metodin kanta-isä oli, kuten tunnettua, Hegel. Marx vain puhdisti ja paransi tätä metodia. Tämä seikka on tunnettua anarkisteille; he tietävät myöskin, että Hegel oli vanhoillinen, ja niinpä he „tilaisuutta" hyväkseen käyttäen sättivät raivokkaasti Hegeliä, tallaavat häntä lokaan „taantumuksellisena" ja „restauration" kannattajana, he „todistelevat" ahkeroiden, että „Hegel on... restauration filosofi... että hän ylistää virkavaltaista perustuslaillisuutta sen absoluuttisessa muodossa, että hänen historianfilosofiansa yleisajatus on alistettu restauratiokauden filosofiselle suunnalle ja palvelee sitä" ja niin edelleen, ynnä muuta sellaista (kts. „Nobati" № 6. V. Tsherkezishvilin kirjoitus). Tosin tästä ei heidän kanssaan kukaan väittele, päinvastoin, jokainen on samaa mieltä siitä, että Hegel ei ollut vallankumouksellinen, että hän oli monarkian kannattaja, mutta sittenkin anarkistit „todistelevat" ja pitävät tarpeellisena „todistella" loppumattomiin, että Hegel on „restauration" kannattaja. Mitä varten? Luultavasti sitä varten, että voisivat kaikella sillä saada Hegelin huonoon valoon ja että lukija tuntisi, että „taantumuksellisella" Hegelillä on metodikin „inhoittava" ja epätieteellinen. Jos se on todellakin niin, jos herrat anarkistit luulevat sitä tietä kumoavansa dialektisen metodin, niin minun on sanottava, että sitä tietä he eivät saa todistetuksi mitään muuta kuin oman taitamattomuutensa. Pascal ja Leibniz eivät olleet vallankumouksellisia, mutta heidän keksimänsä matemaattinen metodi on nykyään tunnustettu tieteelliseksi metodiksi; Mayer ja Helmholtz eivät olleet vallankumouksellisia, mutta heidän keksintönsä fysiikan alalla ovat tulleet tieteen perustaksi; vallankumouksellisia eivät olleet

myöskään Lamarck ja Darwin, mutta heidän evolutiometodinsa asetti biologisen tieteen jaloilleen... Niin, sitä tietä anarkistit eivät saa todistetuksi mitään muuta kuin oman taitamattomuutensa.

Menkäämme edelleen. Anarkistien mielestä „dialektiikka on metafysiikkaa“ (kts. „Nobati“ № 9. S. G.), ja koska he „tahtovat vapauttaa tieteen metafysiikasta ja filosofian teologiasta“ (kts. „Nobati“ № 3. S. G.), niin he hylkäävät myöskin dialektisen metodin.

Kylläpä ovat nuo anarkistit! Panevat, kuten sanotaan, „hullun kujeet terveen kontolle“. „Dialektiikka on kypsynyt taistelussa metafysiikkaa vastaan, tässä taistelussa se on hankkinut itselleen maineen, mutta anarkistien mielestä „dialektiikka on metafysiikkaa“! Anarkistien „kanta-isä“ Proudhon uskoi siihen, että maailmassa on olemassa **kerta kaikkiaan ainiaaksi** määrätty „muuttumaton oikeudenmukaisuus“ (kts. Eltzbacher, „Anarkismi“, s. 64—68, ulkomainen julkaisu), jonka johdosta Proudhonia nimitettiin metafyysikoksi. Marx taisteli Proudhonia vastaan dialektisen metodin avulla ja todisti, että kun kerran maailmassa kaikki muuttuu, niin myöskin „oikeudenmukaisuuden“ täytyy muuttua ja siis „muuttumaton oikeudenmukaisuus“ on metafyysillistä mielikuvitusta (kts. K. Marx, „Filosofian kurjuus“). Mutta metafyysikko Proudhonin gruusialaiset oppilaat esiintyvät ja „todistelevat“, että „dialektiikka on metafysiikkaa“, että metafysiikka tunnustaa sen, „mikä ei ole tiedottavissa“, „olion sinänsä“ ja loppujen lopuksi muuttuu sisällyksettömäksi jumaluusopiksi. Päinvastoin kuin Proudhon ja Spencer, Engels taisteli dialektisen metodin avulla niin metafysiikkaa kuin teologiaakin vastaan (kts. Engels, „Ludwig Feuerbach“ ja „Anti-Dühring“). Hän todisti niiden naurettavan sisällyksettömyyden. Mutta anarkistimme „todistelevat“, että Proudhon ja Spencer olivat tiedemiehiä, mutta Marx ja Engels metafyysikkoja! Joko tahi: joko herrat anarkistit pettävät itse itseään tahi he eivät ymmärrä, mitä on metafysiikka. Joka tapauksessa dialektinen metodi ei tässä ole mihinkään syypää.

Mistä herrat anarkistit vielä syyttävät dialektista metodia? He sanovat, että dialektinen metodi on „viekasta sepustelua“, „sofismien metodi“, „loogillinen ja ajatuksellinen kuperkeikka“ (kts. „Nobati“ № 8. S. G.), „jonka avulla asia voidaan yhtä helposti todistaa sekä todeksi että valeeksi“ (kts. „Nobati“ № 4. V. Tsherkezishvili).

Ensi silmäykseltä saattaa näyttää, että anarkistien esittämä syytös on oikea. Kuulkaahan, mitä Engels sanoo metafyysillisen metodin kannattajasta: „...Hänen puheensa on vain: „on — on, ei—ei; ja mitä siihen lisätään, se on pahasta". Hänestä olio joko on olemassa tai ei ole olemassa: olio ei voi olla samalla kertaa oma itsensä ja jotain muuta; myönteinen ja kielteinen ehdottomasti sulkevat toinen toisensa pois..." (kts. „Anti-Dühring". Johdanto). Kuinka niin! kauhtuvat anarkistit. Voiko olla mahdollista, että jokin yksi ja sama esine olisi samaan aikaan sekä hyvä että huono?! Sehän on „sofismia", „sanaleikkiä", sehän merkitsee, että „te tahdotte todistaa asian yhtä helposti todeksi ja valeeksi!.."

Mutta syventykäämme asian ytimeen. Tänään me vaadimme demokraattista tasavaltaa, vaikka demokraattinen tasavalta lujittaa porvarillista omistusta; voimmeko me sanoa, että demokraattinen tasavalta on kaikkialla ja aina hyvä? Ei, emme voi! Miksi? Siksi, että demokraattinen tasavalta on hyvä **ainoastaan „tänään"**, kun me hävitämme feodaalista omistusta, mutta **„huomenna"**, kun me käymme hävittämään porvarillista omistusta ja pystyttämään sosialistista omistusta, demokraattinen tasavalta ei enää olekaan hyvä, vaan päinvastoin se muuttuu kahleeksi, jonka me lyömme pirstoiksi ja heitämme pois; ja koska elämä on alituisessa liikkeessä, koska menneisyyttä ja nykyisyyttä ei voida repiä eroon toisistaan, koska me taistelemme **samanaikaisesti** sekä feodaaleja vastaan että porvaristoa vastaan, — niin me sanommekin: mikäli demokraattinen tasavalta hävittää feodaalista omistusta, sikäli se on hyvä ja me taistelemme sen puolesta, mutta mikäli se lujittaa porvarillista omistusta, sikäli se on huono ja siksi me arvostelemme sitä. Siis demokraattinen tasavalta on samaan aikaan sekä „hyvä" että „huono" ja asetettuun kysymykseen voidaan niinollen vastata sekä „on" että „ei". Juuri tällaisia **tosiasioita** Engels tarkoitti, kun hän ylläesitetyillä sanoilla todisteli dialektisen metodin paikkansapitävyyttä. Mutta anarkistit eivät ole ymmärtäneet tätä ja se on näyttänyt heistä „sofismilta". Anarkisteilla on tietysti vapaus huomata tai olla huomaamatta näitä **tosiasioita**, he voivat jopa hiekkarannalla olla huomaamatta hiekkaa, se on heidän oikeutensa. Mutta mitä tekemistä siinä on dialektisella metodilla, joka päinvastoin kuin anarkistit ei tarkastele elämää suljetuin silmin, vaan tuntee elämän sykinnän

ja sanoo suoraan: kun kerran elämä muuttuu, kun kerran elämä on liikkeessä, niin jokaisella elämänilmiöllä on kaksi pyrkimystä: myönteinen ja kielteinen; ensimmäistä meidän on puolustettava, mutta toinen on hylättävä? Anarkistit ovat ihmeellistä väkeä: he jankuttavat yhtämittaa „oikeudenmukaisuudesta", mutta kohtelevat dialektista metodia hyvin epäoikeudenmukaisesti!

Menkäämme edelleen. Anarkistiemme mielestä „dialektinen kehitys on katastrofimaista kehitystä, jonka mukaan ensin tuhoutuu täydellisesti menneisyys ja sitten aivan erillisenä syntyy tulevaisuus... Cuvierin kataklysmit syntyivät tuntemattomista syistä, mutta Marxin ja Engelsin katastrofit synnyttää dialektiikka" (kts. „Nobati" № 8. S. G.). Ja toisessa paikassa sama henkilö kirjoittaa: „Marxilaisuus nojaa darvinismiin ja suhtautuu siihen epäkriitillisesti" (kts. „Nobati" № 6).

Miettikäähän tarkasti, lukija!

Cuvier kieltää Darwinin evolution, hän tunnustaa ainoastaan kataklysmit, ja kataklysmi on **odottamaton** purkaus, „joka syntyy **tuntemattomista** syistä". Anarkistit sanovat, että marxilaiset **yhtyvät Cuvieriin** ja siis **hylkäävät darvinismin.**

Darwin kieltää Cuvierin kataklysmit, hän tunnustaa vähitellen tapahtuvan evolution. Ja nyt nuo samat anarkistit sanovat, että „marxilaisuus nojaa darvinismiin ja suhtautuu siihen epäkriitillisesti", siis marxilaiset **eivät ole Cuvierin kataklysmien kannattajia.**

Siinä sitä on anarkiaa! Kuten sanotaan: aliupseerin leski ruoski itse itseään! On selvää, että S. G. „Nobatin" kahdeksannessa numerossa unohti sen, mitä S. G. puhui kuudennessa numerossa. Kumpi niistä on oikeassa: kahdeksas vaiko kuudes numero? Tai valehtelevatko ne molemmat?

Kääntykäämme tosiasiain puoleen. Marx sanoo: „Kehityksensä määrätyllä asteella yhteiskunnan aineelliset tuotantovoimat joutuvat ristiriitaan olemassaolevien tuotantosuhteiden kanssa tahi, mikä on vain saman asian juridinen ilmaisu, omistussuhteiden kanssa... Silloin alkaa yhteiskunnallisen vallankumouksen aikakausi". Mutta „mikään yhteiskuntamuodostuma ei tuhoudu koskaan, ennenkuin ovat kehittyneet kaikki tuotantovoimat, joille siinä on kylliksi tilaa..." (kts. **K. Marx,** „Poliittisen taloustieteen kritiikkiä". Esipuhe). Kun Marxin ajatuksia sovelletaan nykyajan

yhteiskuntaelämään, niin osoittautuu, että nykyajan tuotantovoimat, joilla on **yhteiskunnallinen** luonne, ja tuotteiden omistusmuoto, jolla on **yksityinen** luonne, ovat keskenään räikeässä ristiriidassa, jonka sosialistinen vallankumous on ratkaiseva (kts. **F. Engels,** „Anti-Dühring". Kolmannen osan toinen luku). Kuten näette, Marxin ja Engelsin mielestä vallankumousta („katastrofia") eivät synnytä Cuvierin „tuntemattomat syyt", vaan sen synnyttävät aivan selvät ja elämälle ominaiset yhteiskunnalliset syyt, joita nimitetään „tuotantovoimien kehitykseksi". Kuten näette, Marxin ja Engelsin mielestä vallankumous tapahtuu vasta sitten, kun tuotantovoimat ovat riittävästi kehittyneet, eikä **odottamatta,** niinkuin Cuvier luuli. On selvää, että Cuvierin kataklysmeillä ja dialektisella metodilla ei ole mitään yhteistä. Toiselta puolelta darvinismi hylkää, paitsi Cuvierin kataklysmit, myöskin dialektisesti ymmärretyn vallankumouksen, kun taas dialektisen metodin näkökannalta evolutio ja vallankumous, määrällinen ja laadullinen muutos, ovat yhden ja saman liikkeen kaksi välttämätöntä muotoa. On selvää, ettei voida mitenkään sanoa sitäkään, että „marxilaisuus... suhtautuu epäkriitillisesti darvinismiin". Tästä seuraa, että „Nobati" valehtelee kummassakin tapauksessa, niin kuudennessa kuin kahdeksannessakin numerossa.

Ja nyt nuo valehtelija- „arvostelijat" eivät jätä meitä rauhaan, vaan inttävät: tahtokaa tai älkää, mutta meidän valeemme on parempi kuin teidän totuutenne! He kai olettavat, että anarkistille on kaikki anteeksi annettavaa.

Vielä erästä seikkaa herrat anarkistit eivät voi antaa anteeksi dialektiselle metodille: „Dialektiikka... ei anna mahdollisuutta päästä tai hypätä pois itsestään eikä loikata itsensä yli" (kts. „Nobati" № 8. S. G.). Se, herrat anarkistit, on sula totuus, siinä te, kunnioitetut, olette aivan oikeassa: dialektinen metodi ei todellakaan anna sellaista mahdollisuutta. Mutta miksi ei anna? Siksi, että „hyppääminen pois itsestään ja loikkiminen itsensä yli" on villivuohien hommaa, kun taas dialektinen metodi on luotu ihmisiä varten. Siinä se salaisuus on!..

Tällaisia yleispiirtein ovat anarkistiemme katsantokannat dialektiseen metodiin nähden.

On selvää, että anarkistit eivät ole ymmärtäneet Marxin ja Engelsin dialektista metodia, he ovat keksineet oman

dialektiikkansa ja juuri sitä vastaan he niin armottomasti taistelevatkin.

Me emme voi muuta kuin nauraa katsellessamme tuota näkyä, sillä eihän voi olla nauramatta, kun näkee, miten ihminen taistelee omaa mielikuvitustaan vastaan, lyö pirstoiksi omia keksintöjään ja samaan aikaan vakuuttelee kiihkeästi, että hän lyö vihollista. .

II

„Ei ihmisten tajunta määrää heidän olemistaan, vaan päinvastoin heidän yhteiskunnallinen olemisensa määrää heidän tajuntansa".

K. Marx

Mitä on materialistinen teoria?

Maailmassa kaikki muuttuu, maailmassa kaikki liikkuu, mutta **kuinka** tämä muuttuminen tapahtuu ja **missä muodossa** tämä liikkuminen tapahtuu—siitä on kysymys. Me tiedämme esimerkiksi, että maapallo on joskus ollut hehkuvaa tulimassaa, sitten se vähitellen jäähtyi, sen jälkeen syntyi eläinkunta, eläinkunnan kehitystä seurasi sellaisen apinalajin ilmaantuminen, josta myöhemmin kehittyi ihminen. Mutta kuinka tämä kehitys tapahtui? Jotkut sanovat, että ennen luontoa ja sen kehitystä oli olemassa maailmanaate, josta tuli sitten tämän kehityksen perusta, joten siis luonnonilmiöiden kehitys on pelkkä aatteen kehityksen **muoto.** Näitä ihmisiä nimitettiin idealisteiksi, jotka sittemmin haarautuivat useammaksi suunnaksi. Eräät taas sanovat, että alunperin on maailmassa olemassa kaksi toisilleen vastakkaista voimaa: idea (aate) ja materia (aine) ja että sen mukaisesti myöskin ilmiöt jakaantuvat kahteen ryhmään—aatteelliseen ja aineelliseen, joiden välillä käy ainainen taistelu; joten siis luonnonilmiöiden kehitys on ainaista taistelua aatteellisten ja aineellisten ilmiöiden kesken. Näitä ihmisiä nimitetään dualisteiksi, jotka haarautuvat idealistien tavoin eri suunniksi.

Marxin materialistinen teoria kieltää perinpohjin niin dualismin kuin idealisminkin. Maailmassa on tietenkin todella olemassa aatteellisia ja aineellisia ilmiöitä, mutta se ei lainkaan merkitse sitä, että ne muka kieltävät toinen toisensa. Päinvastoin, aatteel-

linen ja aineellinen ovat vain saman ilmiön kaksi eri muotoa; ne ovat olemassa yhdessä ja kehittyvät yhdessä, niiden välillä on olemassa kiinteä yhteys. Meillä ei siis ole mitään syytä luulla, että ne kieltävät toinen toisensa. Näinollen niinsanottu dualismi luhistuu perusteellisesti: Yhtenäinen ja jakamaton luonto, joka ilmenee kahdessa eri muodossa—aineellisessa ja aatteellisessa,— niin meidän on katseltava luonnon kehitystä. Yhtenäinen ja jakamaton elämä, joka ilmenee kahdessa eri muodossa—aatteellisessa ja aineellisessa,— niin meidän on katseltava elämän kehitystä.

Sellainen on Marxin materialistisen teorian monismi.

Samaan aikaan Marx kieltää myöskin idealismin. Väärä on se ajatus, että muka aate ja yleensä henkinen puoli on kehityksessään **ollut olemassa ennen** luontoa ja yleensä aineellista puolta. Eläviä olentoja ei vielä maailmassa ollut, kun oli jo olemassa niinsanottu ulkoinen, epäorgaaninen luonto. Ensimmäisellä elävällä olennolla, protoplasmalla, ei ollut minkäänlaista tajuntaa (aatetta), sillä oli vain ärtyväisyyden ominaisuus ja ensimmäisiä aistinnan oireita. Sen jälkeen eläimillä kehittyi vähitellen aistinnan kyky, joka vähitellen muuttui tajunnaksi sitä mukaa kuin eläinten hermosysteemi kehittyi. Ellei apina olisi noussut pystyasentoon ja jos se olisi aina liikkunut neljällä jalalla, niin sen jälkeläinen, ihminen, ei olisi voinut käyttää vapaasti keuhkojaan ja äänijänteitään eikä niinollen olisi voinut käyttää puhekieltä, mikä olisi tuntuvasti pidättänyt hänen tajuntansa kehitystä. Tai vielä: ellei apina olisi noussut takajaloilleen, niin sen jälkeläisen, ihmisen, olisi ollut pakko aina katsoa alaspäin ja saada siltä suunnalta vaikutelmansa; hän ei olisi voinut katsella ylöspäin ja ympärilleen eikä siis olisi voinut saada aivoilleen enemmän aineistoa (vaikutelmia) kuin apina saa; ja siten olisi sen tajunnan kehitys tuntuvasti hidastunut. Tästä seuraa, että itse henkisen puolen kehittymiselle on välttämätöntä vastaava elimistörakenne ja sen hermosysteemin kehitys. Siis henkisen puolen kehitystä, aatteen kehitystä **edeltää** aineellisen puolen kehitys, olemisen kehitys. On selvää, että ensin muuttuvat ulkoiset olosuhteet, ensin muuttuu aine ja sen **jälkeen** muuttuvat vastaavasti tajunta ja muut henkiset ilmiöt, aatteellisen puolen kehitys **jää jälkeen** aineellisten olosuhteiden kehityksestä. Jos me nimitämme

aineellista puolta, ulkoisia olosuhteita, olemista y.m.s. **sisällöksi,** niin aatteellista puolta, tajuntaa ja muita senkaltaisia ilmiöitä meidän on nimitettävä **muodoksi.** Tästä on syntynyt tunnettu materialistinen väittämä: kehitysprosessissa sisältö käy muodon edellä, muoto jää jälkeen sisällöstä.

Samaa on sanottava myöskin yhteiskuntaelämästä. Siinäkin aineellinen kehitys kulkee aatteellisen kehityksen edellä, siinäkin muoto jää jälkeen omasta sisällöstään. Tieteellisestä sosialismista ei vielä ollut aavistustakaan, kun kapitalismi oli jo olemassa ja käytiin kiivasta luokkataistelua; sosialistista aatetta ei ollut vielä missään syntynyt, mutta tuotantoprosessi oli jo luonteeltaan yhteiskunnallista.

Sen vuoksi Marx sanoo: „Ei ihmisten tajunta määrää heidän olemistaan, vaan päinvastoin heidän yhteiskunnallinen olemisensa määrää heidän tajuntansa“ (kts. **K. Marx,** „Poliittisen taloustieteen kritiikkiä“). Marxin mielestä taloudellinen kehitys on yhteiskuntaelämän aineellinen perusta, **sen sisältö,** mutta juridis-poliittinen ja uskonnollis-filosofinen kehitys on tämän sisällön **„ideologinen muoto“,** sen „päällysrakennus“, ja sen vuoksi Marx sanoo: „Taloudellisen perustan muuttumisen mukana mullistuu **hitaammin tai nopeammin** koko suunnaton päällysrakennus“ (kts. sama).

Yhteiskuntaelämässäkin muuttuvat ensin ulkoiset, aineelliset olosuhteet ja **sen jälkeen** ihmisten ajattelu, heidän maailmankatsomuksensa. Sisällön kehitys kulkee muodon syntymisen ja kehityksen edellä. Tämä ei tietysti merkitse lainkaan sitä, että muka Marxin mielestä sisältö on mahdollinen ilman muotoa, niinkuin sen S. G. kuvittelee (kts. „Nobati“ № 1. „Monismin arvostelua“). Sisältö ilman muotoa on mahdotonta, mutta asia on niin, että joku määrätty muoto, koska se jää jälkeen sisällöstä, ei milloinkaan vastaa **täydellisesti** tätä sisältöä ja näinollen uuden sisällön „on pakko“ usein tilapäisesti pukeutua vanhaan muotoon, mikä aiheuttaa ristiriidan niiden välillä. Nykyään esimerkiksi tuotannon valmisteiden omistamisen yksityinen luonne ei vastaa tuotannon **yhteiskunnallista** sisältöä ja juuri tällä pohjalla tapahtuu nykyajan yhteiskunnallinen „selkkaus“. Toisaalta se ajatus, että aate on olemisen muoto, ei merkitse lainkaan sitä, että muka tajunta luonteensa puolesta on myöskin tuota samaista ainetta. Niin luulivat vain vulgäärit materialistit (esimerkiksi Büchner

ja Moleschott), joiden teoriat ovat perinpohjin ristiriidassa Marxin materialismin kanssa ja joita Engels oikeudenmukaisesti pilkkasi teoksessaan „Ludwig Feuerbach". Marxin materialismin mukaan tajunta ja oleminen, henki ja aine, ovat saman ilmiön kaksi eri muotoa, ilmiön, jota yleensä puhuen nimitetään luonnoksi; siis ne eivät kiellä toinen toistaan *, mutta samaan aikaan eivät ole myöskään yksi ja sama ilmiö. Asia on vain niin, että ennen tajuntaa, s.o. ennen sitä, mikä tapahtuu meidän päässämme, tapahtuu luonnon ja yhteiskunnan kehityksessä vastaava aineellinen muutos, s.o. se, mikä tapahtuu meidän ulkopuolellamme. Jokaista aineellista muutosta seuraa ennemmin tai myöhemmin kiertämättä vastaava aatteellinen muutos, ja sen vuoksi me sanommekin, että aatteellinen muutos on vastaavan aineellisen muutoksen muoto.

Sellainen on yleispiirtein Marxin ja Engelsin dialektisen materialismin monismi.

Hyvä, sanovat jotkut meille, se on totta luonnon ja yhteiskunnan historiaan nähden. Mutta millä tavalla meidän päässämme syntyvät erilaiset käsitykset ja aatteet joistain määrätyistä asioista nykyään? Ja ovatko niinsanotut ulkoiset olosuhteet todellisuudessa olemassa vai ovatko olemassa vain meidän käsityksemme noista ulkoisista olosuhteista? Ja jos ulkoiset olosuhteet ovat olemassa, niin missä määrin niiden tajuaminen ja tietoaminen on mahdollista?

Me sanomme tämän johdosta, että meidän käsityksemme, meidän „minämme" on olemassa vain sikäli, mikäli ovat olemassa ne ulkoiset olosuhteet, jotka synnyttävät vaikutelmia meidän „minässämme". Niiden, jotka harkitsemattomasti sanovat, että ei ole olemassa mitään muuta kuin meidän käsityksemme, on pakko kieltää kaikki ulkoiset olosuhteet ja siis kieltää muiden ihmistenkin paitsi oman „minänsä" olemassaolo, mikä on perinpohjin ristiriidassa tieteen perusteiden ja elintoiminnan kanssa. Niin, ulkoiset olosuhteet ovat todellakin olemassa; nuo olosuhteet ovat olleet olemassa ennen meitä ja tulevat olemaan meidän jälkeemme, niiden tajuaminen ja tietoaminen on sitä pikemmin ja helpommin mahdollista, mitä useammin ja voimak-

* Tämä ei ole lainkaan ristiriidassa sen ajatuksen kanssa, että muodon ja sisällön välillä on olemassa ristiriita. Asia on niin, että ristiriita ei ole olemassa yleensä sisällön ja muodon välillä, vaan se on olemassa *vanhan* muodon ja *uuden* sisällön välillä, joka etsii uutta muotoa ja pyrkii siihen.

kaammin ne vaikuttavat tajuntaamme. Mitä tulee siihen, millä tavalla nykyään syntyvät päässämme erilaiset käsitykset ja aatteet joistain määrätyistä asioista, niin meidän on huomautettava sen johdosta, että siinä toistuu lyhyesti se sama, mikä tapahtuu luonnon ja yhteiskunnan historiassa. Tässäkin tapauksessa ulkopuolellamme oleva esine on ollut olemassa ennen meidän käsitystämme tuosta esineestä, tässäkin tapauksessa meidän käsityksemme, muoto, jää jälkeen esineestä, sisällöstään j.n.e. Jos minä katselen puuta ja näen sen, niin se merkitsee vain sitä, että itse puu, joka sai minussa aikaan vastaavan käsityksen, oli olemassa jo ennen sitä, kun päässäni oli syntynyt käsitys puusta.

On helppo ymmärtää, millainen merkitys Marxin ja Engelsin monistisella materialismilla on oleva ihmisten käytännölliselle toiminnalle. Kun ulkoiset olosuhteet määräävät meidän maailmankatsomuksemme, meidän tapamme ja tottumuksemme, kun juridisten ja poliittisten muotojen kelpaamattomuus perustuu taloudelliseen sisältöön, niin silloin on selvää, että meidän on edistettävä taloudellisten suhteiden perinpohjaista uudestijärjestämistä, jotta niiden mukana muuttuisivat perusteellisesti kansan tavat ja tottumukset sekä maan poliittinen järjestelmä.

Karl Marx sanoo siitä näin:

„Ei tarvita suurtakaan älyä voidakseen huomata materialismin opin... ja sosialismin välillä olevan välttämättömän yhteyden. Kun kerran ihminen ammentaa aistimaailmasta kaikki tietonsa, aistimuksensa y.m. ... niin on siis ympäröivä maailma järjestettävä sellaiseksi, että ihminen tuntee sen tosi-inhimilliseksi, että hän siinä tottuu kasvattamaan itsessään inhimillisiä ominaisuuksia... Kun ihminen on epävapaa materialistisessa mielessä, t.s. kun hän on vapaa, ei kielteisen voiman perusteella, joka tekisi hänelle mahdolliseksi välttää sitä tai tätä, vaan myönteisen voiman perusteella, joka tekee hänelle mahdolliseksi tuoda esiin todellisen yksilöllisyytensä, niin ei pidä rangaista rikosta yksityisessä, vaan on hävitettävä rikoksen yhteiskunnanvastaiset pesäkkeet... Kun kerran olosuhteet muovaavat ihmisen, niin on siis olosuhteet tehtävä inhimillisiksi“ (kts. „Ludwig Feuerbach“. Liite „K. Marx XVIII vuosisadan ranskalaisesta materialismista“).

Sellainen yhteys on materialismin ja ihmisten käytännöllisen toiminnan välillä.

* * *

Mitä mieltä anarkistit ovat Marxin ja Engelsin monistisesta materialismista?

Kun Marxin dialektinen metodi saa alkunsa Hegelistä, niin hänen materialisminsa on kehitetty Feuerbachin materialismista. Sen anarkistit tietävät hyvin, ja käyttäen hyväkseen Hegelin ja Feuerbachin puutteellisuuksia he yrittävät mustata Marxin ja Engelsin dialektista materialismia. Hegeliin nähden me jo osoitimme, että nuo anarkistien temput eivät saa todistetuksi mitään muuta kuin heidän oman heikkoutensa väittelyssä. Samaa on sanottava myöskin Feuerbachiin nähden. Niinpä he esimerkiksi korostavat voimakkaasti sitä, että „Feuerbach oli panteisti...", että hän „teki ihmisestä jumalan..." (kts. „Nobati" № 7. D. Delendi), että „se, mikä ihminen on, riippuu Feuerbachin mielestä siitä, mitä hän syö", että tästä Marx muka teki seuraavan johtopäätöksen: „Siis kaikkein tärkein ja ensimmäisin on taloudellinen asema" j.n.e. (kts. „Nobati" № 6. S. G.). Tosin Feuerbachin panteismia, sitä, että hän teki ihmisestä jumalan, ja muita hänen samantapaisia virheitään ei kukaan meistä epäile, vaan päinvastoin, Marx ja Engels ensimmäisinä paljastivat Feuerbachin virheet, mutta siitä huolimatta anarkistit pitävät tarpeellisena uudelleen „paljastaa" jo paljastetut Feuerbachin virheet. Miksi? Luultavasti siksi, että sättimällä Feuerbachia he haluavat jotenkin mustata myöskin materialismin, jonka Marx otti Feuerbachilta ja jota hän sitten tieteellisesti kehitti. Eikö Feuerbachilla saattanut olla virheellisten ajatusten ohella myöskin oikeita ajatuksia? Me vakuutamme, että tuollaisilla tempuilla anarkistit eivät saa vähääkään horjutetuksi monistista materialismia, vaan saavat todistetuksi vain oman voimattomuutensa.

Anarkistien omassa keskuudessakin lyövät heidän Marxin materialismia koskevat mielipiteensä ristiin. Jos kuunnellaan herra Tsherkezishviliä, niin näyttää siltä, että Marx ja Engels vihaavat monistista materialismia; hänen mielestään heidän materialisminsa on vulgääriä eikä monistista: „Se luonnontutkijain suuri tiede evolutiojärjestelmineen, transformismeineen ja monistisine materialismeineen, **jota Engels niin kovasti vihaa...** vältti dialektiikkaa" j.n.e. (kts. „Nobati" № 4. V. Tsherkezishvili). Tästä

seuraa, että luonnontieteellinen materialismi, joka Tsherkezishviliä miellyttää ja jota Engels vihasi, oli monistista materialismia. Mutta toinen anarkisti sanoo, että Marxin ja Engelsin materialismi on monistista ja sen vuoksi se pitääkin tulla hylätyksi. „Marxin historiallinen konseptioni on Hegelin atavismia. Absoluuttisen objektivismin monistinen materialismi yleensä ja Marxin taloudellinen monismi erikoisesti ovat luonnossa mahdottomia ja teoriassa virheellisiä... Monistinen materialismi on huonosti verhottua dualismia ja kompromissi metafysiikan ja tieteen välillä..." (kts. „Nobati" № 6. S. G.). Tästä seuraa, että monistista materialismia ei voida hyväksyä, koska Marx ja Engels eivät suinkaan vihanneet sitä, vaan päinvastoin olivat itse monistisia materialisteja, ja sen takia monistinen materialismi on hylättävä.

Siinäpä on anarkiaa! Itse eivät ole vielä ottaneet selvää Marxin materialismin olemuksesta, itse eivät ole vielä käsittäneet, onko se monistista materialismia vai ei, itse eivät ole vielä sopineet keskenään sen vahvoista puolista ja puutteellisuuksista, mutta jo huutavat kerskailuillaan korvamme tukkoon: me muka arvostelemme ja lyömme maan tasalle Marxin materialismin. Tästäkin jo näkyy, kuinka perusteltua voi olla heidän „arvostelunsa".

Menkäämme edelleen. Eräät anarkistit eivät näy tietävän edes sitä, että tieteessä on materialismin eri muotoja ja että niiden välillä on suuri ero: on olemassa esimerkiksi vulgääri materialismi (luonnontieteessä ja historiassa), joka kieltää aatteellisen puolen merkityksen ja sen vaikutuksen aineelliseen puoleen, mutta on olemassa myöskin niinsanottu monistinen materialismi, joka tarkastelee tieteellisesti aatteellisen ja aineellisen puolen keskinäissuhdetta. Eräät anarkistit sekoittavat kaiken tämän ja samaan aikaan kuuluttavat suurella itsevarmuudella: tahtokaa tai olkaa tahtomatta, mutta me arvostelemme perusteellisesti Marxin ja Engelsin materialismia! Kuunnelkaahan: „Engelsin mielestä ja samoin myöskin Kautskyn mielestä Marx teki ihmiskunnalle suuren palveluksen sillä, että hän..." keksi muun muassa „materialistisen konseptionin". „Onko se totta? Emme luule, sillä tiedämme... että kaikki historioitsijat, tiedemiehet ja filosofit, jotka ovat sillä kannalla, että muka maantieteelliset, tellusristis-ilmastolliset, kosmilliset, antropologiset ja biologiset ehdot panevat käyntiin yhteiskunnallisen koneiston,—**kaikki he ovat**

materialisteja" (kts. „Nobati" № 2. S. G.). Keskustelepa nyt heidän kanssaan! Tämän mukaan siis Aristoteleen ja Montesquieu'n „materialismin" välillä, Marxin ja Saint-Simonin „materialismin" välillä ei ole mitään eroa! Ja tuosta sanotaan, että vastustajasta on otettu selvä ja arvosteltu sitä perusteellisesti!..

Eräät anarkistit ovat saaneet jostain kuulla, että Marxin materialismi on „vatsan teoriaa", ja ovat käyneet tekemään tunnetuksi tuota „ajatusta" kai sen vuoksi, että „Nobatin" toimituksessa ei paperi ole kallista ja tuo operaatio tulee sille halvaksi. Kuunnelkaahan: „Se, mikä ihminen on, riippuu Feuerbachin mielestä siitä, mitä hän syö. Tuo määritelmä vaikutti lumoavasti Marxiin ja Engelsiin", ja anarkistien mielestä Marx siitä tekikin sen johtopäätöksen, että „siis kaikkein tärkein ja kaikkein ensimmäinen on taloudellinen asema, tuotantosuhteet..." Edelleen anarkistit opettavat meitä filosofisesti: „Olisi virhe sanoa, että ainoa keino sitä tarkoitusta (yhteiskunnallista elämää) varten on syönti ja taloudellinen tuotanto... Jos monistisesti pääasiassa syönti ja taloudellinen oleminen **määräisivät ideologian**, niin jotkut suursyömärit olisivat neroja" (kts. „Nobati" № 6. S. G.). Niin helposti näkyy käyvän Marxin materialismin arvosteleminen: riittää, kun kuulee joltain tyttökoululaiselta katujuoruja Marxista ja Engelsistä, riittää, kun nuo katujuorut toistetaan filosofisella itsevarmuudella jonkin „Nobatin" palstoilla, ansaitakseen heti paikalla „arvostelijan" maineen! Mutta vastatkaahan, herrat, erääseen kysymykseen: missä, milloin, missä maassa ja kuka Marx on sanonut, että „syönti määrää ideologian"? Minkä vuoksi te ette esittäneet syytöksenne vahvistukseksi ainoatakaan lausetta, ainoatakaan sanaa Marxin teoksista? Onko taloudellinen oleminen ja syönti sama asia? Näiden kahden aivan eri käsitteen sekoittaminen toisiinsa on anteeksiannettavaa sanokaamme jollekin tyttökoululaiselle, mutta miten on saattanut käydä niin, että te, „sosialidemokratian nujertajat", „tieteen uudistajat", että tekin toistelette niin huolettomasti tyttökoululaisten virhettä? Ja miten sitten tuo syönti voi määrätä yhteiskunnallisen ideologian? Ajatelkaahan tarkemmin sanojanne: syönti, syömisen muoto ei muutu, vanhaan aikaankin ihmiset söivät, pureskelivat ja sulattivat ruokaa samalla tavalla kuin nykyäänkin, kun taas ideologian muoto kaiken aikaa muuttuu ja kehittyy. Antiikkinen,

feodaalinen, porvarillinen, proletaarinen — muun muassa tuollaisia muotoja on ideologialla. Voidaanko olettaa, että se, mikä yleensä puhuen ei muutu, määräisi sen, mikä kaiken aikaa muuttuu? Taloudellinen oleminen määrää ideologian, niin Marx todella sanoo, ja se on helposti ymmärrettävissä, mutta onko syönti ja taloudellinen oleminen sama asia? Minkä vuoksi te katsoitte tarpeelliseksi panna Marxin kontolle oman ymmärtämättömyytenne?..

Menkäämme edelleen. Anarkistiemme mielestä Marxin materialismi „on samaa parallelismia...“; tai vielä: „monistinen materialismi on huonosti verhottua dualismia ja kompromissi metafysiikan ja tieteen välillä...“ „Marx vajoaa dualismiin sen vuoksi, että hän kuvailee tuotantosuhteet aineellisiksi, mutta ihmisten pyrkimykset ja tahdon harhakuvaksi ja utopiaksi, jolla ei ole merkitystä, vaikka onkin olemassa“ (kts. „Nobati“ № 6. S. G.). Marxin monistisella materialismilla ei ensinnäkään ole mitään yhteistä tolkuttoman parallelismin kanssa. Silloin kun materialismin näkökannalta aineellinen puoli, sisältö, **kulkee** välttämättä aatteellisen puolen, muodon, **edellä**, niin parallelismi hylkää tämän näkökannan ja julistaa päättävästi, että enempää aineellinen kuin aatteellinenkaan puoli **ei kulje** toisensa **edellä**, että ne kumpikin kehittyvät yhdessä, paralleelisesti. Toiseksi, mitä yhteistä on Marxin monismilla ja dualismilla, kun me tiedämme hyvin (ja pitäisi olla teidänkin tiedossanne, herrat anarkistit, jos te luette marxilaista kirjallisuutta), että edellinen pitää lähtökohtana **yhtä periaatetta** — luontoa, jolla on aineellinen ja aatteellinen muoto, kun taas jälkimmäinen pitää lähtökohtana **kahta periaatetta** — aineellista ja aatteellista, jotka dualismin mukaan kieltävät toinen toisensa? Kolmanneksi, kuka on sanonut, että muka „ihmisten pyrkimyksillä ja tahdolla ei ole merkitystä“? Minkä vuoksi te ette viittaa siihen, missä Marx siitä puhuu? Eikö teoksissa „Louis Bonaparten Brumairen kahdeksastoista päivä“, „Luokkataistelu Ranskassa“, „Kansalaissota Ranskassa“ ja muissa kirjasissa Marx puhu „pyrkimysten ja tahdon“ merkityksestä? Minkä vuoksi sitten Marx pyrki kehittämään sosialistisessa hengessä proletaarien „tahtoa ja pyrkimyksiä“, mitä varten hän harjoitti propagandaa heidän keskuudessaan, ellei hän tunnustanut „pyrkimysten ja tahdon merkitystä“? Tai mistä

Engels puhuu tunnetuissa kirjoituksissaan vuosina 1891—94, ellei „pyrkimysten ja tahdon merkityksestä“? Ihmisten pyrkimykset ja tahto saavat sisältönsä taloudellisesta olemisesta, mutta se ei merkitse lainkaan sitä, että niillä ei ole minkäänlaista vaikutusta taloudellisten suhteiden kehitykseen? Onko anarkistien tosiaankin niin vaikeaa ymmärtää tätä yksinkertaista ajatusta? Niinpä niin, ei suotta sanota, että arvosteluhimo on kokonaan toinen juttu kuin itse arvostelu!..

Vielä eräs herrojen anarkistien esittämä „syytös“: „ei voida kuvitella muotoa ilman sisältöä...“, sen vuoksi ei voida sanoa, että „muoto jää jälkeen sisällöstä... ne „ovat olemassa yhdessä“... Muussa tapauksessa monismi on järjettömyyttä“ (kts. „Nobati“ № 1. S. G.). Herrat anarkistit ovat hiukan sotkeutuneet. Sisältöä on mahdotonta ajatella ilman muotoa, mutta **olemassaoleva muoto** ei koskaan vastaa täydellisesti olemassaolevaa sisältöä, uusi sisältö on aina jossain määrin pukeutunut vanhaan muotoon, minkä johdosta vanhan muodon ja uuden sisällön välillä on aina olemassa ristiriita. Juuri tällä pohjalla tapahtuvat vallankumoukset, ja siinä ilmenee muun muassa Marxin materialismin vallankumouksellinen henki. Mutta anarkistit eivät ole tätä ymmärtäneet ja itsepintaisesti toistelevat, että sisältöä ei ole olemassa ilman muotoa...

Sellaisia ovat anarkistien mielipiteet materialismista. Me rajoitumme sanottuun. Näinkin on kyllin selvää, että anarkistit ovat keksineet oman Marxinsa ja panneet hänen kontolleen oman, itse keksimänsä „materialismin“ ja sitten taistelevat sitä vastaan. Mutta todelliseen Marxiin ja todelliseen materialismiin ei osu ainoakaan kuula...

Minkälainen yhteys on dialektisen materialismin ja proletaarisen sosialismin välillä?

Sanomalehti „Ahali Tshovreba“
(„Uusi Elämä“) № 2, 4, 7 ja 16:
kesäkuun 21, 24 ja 28
sekä heinäkuun 9 pnä 1906

Allekirjoitus: K o b a

Käännetty gruusian kielestä

HUOMAUTUKSIA

1 „Brdzola“ („Taistelu“) — Tiflisin sosialidemokraattisen järjestön, sen lenimiläis-iskralaisen ryhmän ensimmäinen gruusialainen illegaalinen sanomalehti. Aloitteen „Brdzola“ lehden perustamisesta teki J. V. Stalin. „Brdzola“ lehden julkaiseminen oli sen taistelun tulos, jota Gruusian ensimmäisen sosialidemokraattisen järjestön „Mesame-dasin“ vallankumouksellinen vähemmistö (J. V. Stalin, V. Z. Ketshoveli, A. G. Tsulukidze) oli käynyt vuodesta 1898 sen opportunistista enemmistöä (Jordania y.m.) vastaan illegaalisen vallankumouksellisen marxilaisen lehdistön perustamista koskevassa kysymyksessä. „Brdzolaa“ painettiin Bakussa maanalaisessa kirjapainossa, jonka oli järjestänyt J. V. Stalinin lähin työtoveri V. Z. Ketshoveli Tiflisin sosialidemokraattisen järjestön vallankumouksellisen sivustan toimeksiannosta. Hänen huolekseen oli annettu myöskin lehden julkaisemista koskeva käytännöllinen työ. Vallankumouksellisen marxilaisen puolueen ohjelmaa ja taktiikkaa koskevat johtavat artikkelit „Brdzolassa“ ovat J. V. Stalinin kirjoittamia. „Brdzolaa“ ilmestyi neljä numeroa: № 1 — syyskuussa 1901, № 2—3 — marras- ja joulukuussa 1901 sekä № 4 — joulukuussa 1902. „Brdzola“ — „Iskran“ jälkeen paras marxilainen sanomalehti Venäjällä — puolusti Taka-Kaukaasian proletariaatin vallankumouksellisen taistelun katkeamatonta yhteyttä koko Venäjän työväenluokan vallankumoukselliseen taisteluun. Puolustaessaan vallankumouksellisen marxilaisuuden teoreettisia perusteita „Brdzola“ samoin kuin leniniläinen „Iskrakin“ harjoitti propagandaa sen puolesta, että sosiali-

demokraattisten järjestöjen oli siirryttävä poliittiseen joukkoagitatioon, poliittiseen taisteluun itsevaltiutta vastaan, puolusti Leninin ajatusta proletariaatin hegemoniasta porvarillis-demokraattisessa vallankumouksessa. Taistellessaan „ekonomisteja“ vastaan „Brdzola“ perusteli työväenluokan yhtenäisen vallankumouksellisen puolueen muodostamisen välttämättömyyttä, paljasti liberaalista porvaristoa, natsionalisteja ja kaikenkarvaisia opportunisteja. Leniniläinen „Iskra“ pani merkille „Brdzolan“ ensimmäisen numeron ilmestymisen hyvin tärkeänä tapahtumana. — *3.*

2 **„Rabotshaja Mysl“** („Työväen Ajatus“) — sanomalehti, joka levitti avoimesti „ekonomistien“ opportunistisia katsantokantoja; ilmestyi vuoden 1897 lokakuusta vuoden 1902 joulukuuhun. Ilmestyi 16 numeroa. — *18.*

3 Vuoden 1897 kesäkuun 2 päivän laki sääti teollisuuslaitosten ja rautatien konepajojen työläisille $11^1/_2$ tuntisen työpäivän; samalla laki vähensi työläisiltä juhlapäivien lukua. — *18.*

4 Tarkoitetaan hallituksen heinäkuun 29 päivänä 1899 vahvistamia „Tilapäissääntöjä korkeakoulujen oppilaiden asevelvollisuudesta“. Näiden sääntöjen perusteella sellaiset ylioppilaat, jotka osallistuivat kollektiivisiin esiintymisiin korkeakouluissa säädettyä poliisikomentoa vastaan, erotettiin korkeakouluista ja otettiin tsaarin armeijaan rivimiehiksi yhdestä vuodesta kolmeen vuoteen. — *26.*

5 **„Sakartvelo“** („Gruusia“) — ulkomailla toimineen gruusialaisten natsionalistien ryhmän sanomalehti, ryhmän, josta muodostui sosiali-federalistien porvarillis-natsionalistisen puolueen ydin; lehteä julkaistiin Pariisissa gruusian ja ranskan kielellä vuodesta 1903 vuoteen 1905.

Gruusialaisten federalistien puolueeseen (muodostui Genevessä vuoden 1904 huhtikuussa) kuului „Sakartvelo“ ryhmän lisäksi anarkisteja, eserriä ja kansallis-demokraatteja. Federalistien perusvaatimus oli Gruusian kansallinen autonomia Venäjän tilanherra-porvarillisen valtion puitteissa. Taantumusvuosina heistä tuli vallankumouksen avoimia vihollisia. — *37.*

[6] „Armenian sosialidemokraattisen työväenjärjestön“ perustivat armenialaiset kansallis-federalistiset ainekset pian VSDTP:n II edustajakokouksen jälkeen. V. I. Lenin pani merkille tämän järjestön läheisen yhteyden Bundiin. „Se ei ole mikään muu kuin **Bundin kuuliaisen välikappale,** eikä muuta, joka on keksitty vartavasten kaukaasialaisen bundilaisuuden ravitsemiseksi. ...Kaikki kaukaasialaiset toverit vastustavat tuota hajoittaja-kynäilijäin koplaa“, kirjoitti V. I. Lenin Keskuskomitean jäsenille syyskuun 7 päivänä (uutta lukua) 1905 (kts. Lenin-kokoelma, V, s. 493). — *39.*

[7] Bund (Juutalaisten yleinen työväenliitto Liettuassa, Puolassa ja Venäjällä) — juutalaisten pikkuporvarillinen opportunistinen järjestö. Perustettiin Vilnan edustajakokouksessa lokakuussa 1897. Bund toimi etupäässä juutalaisten käsityöläisten keskuudessa. Liityttyään VSDTP:seen vuonna 1898 pidetyssä I edustajakokouksessa „autonomisena järjestönä, joka on itsenäinen vain erikoisesti juutalaista proletariaattia koskevissa kysymyksissä“, Bund esiintyi natsionalismin ja separatismin ylläpitäjänä Venäjän työväenliikkeessä. Leniniläinen „Iskra“ arvosteli ankarasti Bundin porvarillis-natsionalistista kantaa. Kaukaasian iskralaiset kannattivat täydellisesti V. I. Leniniä hänen taistellessaan Bundia vastaan. — *43.*

[8] Tarkoitetaan niitä puolueen komiteoita, jotka Tiflisissä vuoden 1903 maaliskuussa pidetyssä Kaukaasian sosialidemokraattisten työväenjärjestöjen I edustajakokouksessa yhdistyivät VSDTP:n Kaukaasian liitoksi. Edustajakokouksessa olivat edustettuina Tiflisin, Bakun, Batumin, Kutaisin, Gurian y.m. järjestöt. Edustajakokous hyväksyi leniniläisen „Iskran“ poliittisen linjan, hyväksyi ohjeeksi „Iskran“ ja „Zarjan“ ohjelmaluonnoksen, laati ja vahvisti Liiton erikoiset säännöt. Kaukaasian liiton ensimmäinen edustajakokous laski perustuksen Kaukaasian sosialidemokraattisten järjestöjen internationalistiselle rakenteelle. Edustajakokous muodosti johtavan puolue-elimen — VSDTP:n Kaukaasian liittokomitean, johon valittiin poissaolevana J. V. Stalin, joka siihen aikaan oli teljettynä Batumin vankilaan. Karattuaan karkoituspaikalta ja palattuaan

Tiflisiin vuoden 1904 alussa J. V. Stalin tulee VSDTP:n Kaukaasian liittokomitean johtoon. — *43.*

9 Kaksi J. V. Stalinin Kutaisista kirjoittamaa kirjettä löydettiin siihen kirjeenvaihtoon kuuluneiden kirjeiden joukosta, jota V. I. Lenin ja N. K. Krupskaja olivat käyneet Venäjällä toimineiden bolshevististen järjestöjen kanssa. J. V. Stalin kirjoitti nämä kirjeet ollessaan vuoden 1904 syys- ja lokakuussa Kutaisissa, ja ne oli osoitettu hänen toverilleen vallankumouksellisessa työssä Taka-Kaukaasiassa M. Davitashvilille, joka asui silloin Leipzigissä (Saksa) ja kuului Leipzigin bolshevikkiryhmään. Toinen Leipzigin bolshevikkiryhmän jäsen D. Suliashvili kirjoitti muistelmissaan näistä kirjeistä: „Toveri Stalinilta saimme ihastusta uhkuvia kirjeitä Leninistä. Kirjeet sai tov. M. Davitashvili. Noissa kirjeissä toveri Stalin lausui ihastuksensa Leninistä, hänen järkkymättömästä, puhtaasti marxilaisesta taktiikastaan, siitä, kuinka hän ratkaisi puolueen rakentamista koskevat kysymykset j.n.e. Eräässä kirjeessään toveri Stalin nimitti Leniniä „vuorikotkaksi“ ja ihaili hänen leppymätöntä taisteluaan menshevikkejä vastaan. Me lähetimme nuo kirjeet Leninille ja saimme pian häneltä vastauksen, jossa hän nimitti Stalinia „tulisieluiseksi kolkhisilaiseksi“. Kirjeiden gruusiankielisiä alkuperäisiä kappaleita ei ole löydetty. — *59.*

10 Tarkoitetaan uutta, menshevististä „Iskraa“. Vallattuaan VSDTP:n II edustajakokouksen jälkeen Plehanovin myötävaikutuksella „Iskran“ käsiinsä menshevikit käyttivät sitä taistelussa Leniniä ja bolshevikkeja vastaan. He alkoivat avoimesti propagoida sen palstoilla opportunistisia katsomuksiaan. Menshevistinen „Iskra“ ilmestyi vuoden 1905 lokakuuhun asti. — *59.*

11 Syksyllä vuonna 1904, sen jälkeen, kun menshevikit olivat vallanneet „Iskran“ toimituksen, V. D. Bontsh-Brujevitsh järjesti V. I. Leninin toimeksiannosta erikoisen kustannusliikkeen, jonka tehtävänä oli julkaista „puoluekirjallisuutta, varsinkin sellaista, jossa puolustetaan puolueen toisen edustaja-

kokouksen enemmistön periaatteellista kantaa". Puolueneuvosto ja Keskuskomitea, jotka siihen aikaan olivat joutuneet menshevikkien käsiin, yrittivät kaikin tavoin estää bolshevistisen kirjallisuuden julkaisemista ja levitystä. Kaukaasian bolshevististen komiteain konferenssi, joka pidettiin marraskuussa 1904, hyväksyi tämän johdosta seuraavan päätöslauselman „Enemmistön kirjallisuudesta": „Konferenssi esittää Keskuskomitealle, että se lähettäisi puolueen komiteoille Bontsh-Brujevitshin ja Leninin ryhmän kirjallisuutta muun puoluekirjallisuuden ohella, joka selvittää erimielisyyksiä puolueessa". Vuoden 1904 lopulla siirtyi kustannustoiminta V. I. Leninin järjestämälle „Vperjod" („Eteenpäin") lehdelle.— *59.*

12 „22:n julistus" — V. I. Leninin kirjoittama vetoomus „Puolueelle". Vetoomus hyväksyttiin bolshevikkien neuvottelukokouksessa, joka pidettiin Leninin johdolla elokuussa 1904 Sveitsissä. J. V. Stalinin kirjeessä mainittu kirjanen „Puolueelle" sisältää, paitsi vetoomuksen „Puolueelle", myöskin 22 bolshevikin neuvottelukokouksen päätöksiin yhtyneiden Riian ja Moskovan komiteain sekä Geneven bolshevikkiryhmän päätöslauselmat. Vetoomuksesta „Puolueelle" tuli bolshevikkien taisteluohjelma III edustajakokouksen puolesta. VSDTP:n komiteain enemmistö lausui solidaarisuutensa bolshevistisen neuvottelukokouksen päätöksille. Syyskuussa 1904 Kaukaasian liittokomitea sekä Tiflisin ja Imeretia-Mingrelian komiteat yhtyivät „22:n julistukseen" ja aloittivat agitation puolueen III edustajakokouksen viipymättömän koollekutsumisen puolesta.— *59.*

13 V. I. Leninin kirjoitus „Askel eteenpäin, kaksi askelta taaksepäin" on kirjoitettu syyskuussa 1904. Kirjoitus on vastaus Rosa Luxemburgin selostuskirjoitukseen „Venäjän sosialidemokratian järjestökysymykset", joka julkaistiin „Iskran numerossa 69 ja „Neue Zeitin" numeroissa 42 ja 43, sekä K. Kautskyn kirjeeseen, joka julkaistiin „Iskran" numerossa 66. Vastauksensa Lenin oli aikonut julkaista „Neue Zeitissa", mutta menshevikeille myötätuntoinen toimitus kieltäytyi sen julkaisemisesta.— *59.*

14 „Venäjän vallankumouksellisen sosialidemokratian ulkomaisen liigan toisen sääntömääräisen edustajakokouksen pöytäkirjat"; Liiga julkaisi ne Genevessä vuonna 1904. — *59.*

15 V. I. Leninin kirja „Askel eteenpäin, kaksi askelta taaksepäin" on kirjoitettu helmi—toukokuussa ja ilmestyi toukokuun 6 (19) pnä 1904 (kts. Teokset, VI osa, s. 155—336). — *59.*

16 Tarkoitetaan V. I. Leninin kirjaa „Mitä on tehtävä?" (kts. Teokset, IV osa, s. 359—508). — *60.*

17 VSDTP:n II edustajakokouksen hyväksymien sääntöjen mukaan Puolueneuvosto oli ylin puoluelaitos. Puolueneuvostoon kuului viisi jäsentä: Keskuskomitea ja Pää-äänenkannattaja nimittivät kumpikin kaksi Neuvoston jäsentä, Neuvoston viidennen jäsenen valitsi edustajakokous. Neuvoston perustehtävänä oli Keskuskomitean ja Pää-äänenkannattajan toiminnan yhdenmukaistaminen ja yhdistäminen. Pian VSDTP:n II edustajakokouksen jälkeen Puolueneuvostossa saivat ylivoiman menshevikit, jotka tekivät siitä oman ryhmäkuntaelimensä. VSDTP:n III edustajakokous lakkautti monikeskusjärjestelmän puolueessa valitsemalla yhtenäisen puoluekeskuksen — Keskuskomitean, joka oli jaettu kahteen osaan, ulkomailla ja Venäjällä olevaan. III edustajakokouksen hyväksymien sääntöjen mukaan Keskuskomitea nimitti jäsenistään Pää-äänenkannattajan toimittajan. — *65.*

18 V. I. Leninin kirjanen „Kirje toverille järjestötehtävistämme" kirjoittajan alku- ja jälkilauseineen ilmestyi vuonna 1904 Genevessä VSDTP:n Keskuskomitean julkaisemana (kts. Teokset, V osa, s. 179—192). — *65.*

19 Kostrov ja An — N. Jordanian salanimiä.— *66.*

20 **„Kvali"** („Vako") — gruusiankielinen viikkolehti, liberaalis-natsionalistisen suunnan äänenkannattaja. Vuosien 1893—1897 aikana se julkaisi palstoillaan „Mesame-dasin" aloittelevien kynäilijäin tuotteita. Vuoden 1897 lopulla se siirtyi „Mesame-dasin" enemmistön (N. Jordania y.m.) käsiin ja siitä tuli „legaalisen marxilaisuuden" äänitorvi. Sen jälkeen, kun

VSDTP:n sisällä oli muodostunut bolshevikkien ja menshevikkien ryhmät, „Kvalista" tuli gruusialaisten menshevikkien äänenkannattaja. Hallitus lakkautti lehden vuonna 1904. — *66.*

21 **„Proletariatis Brdzola"** („Proletariaatin Taistelu") — gruusialainen illegaalinen sanomalehti, VSDTP:n Kaukaasian liiton äänenkannattaja; ilmestyi huhti-toukokuusta 1903 lokakuuhun 1905; lakkautettiin 12:nnen numeron ilmestymisen jälkeen. Palattuaan karkoitukselta v. 1904 J. V. Stalin tuli lehden toimituksen johtoon. Toimitukseen kuuluivat myöskin A. G. Tsulukidze, S. G. Shaumjan y.m. Lehden johtavat artikkelit kirjoitti J. V. Stalin. „Proletariatis Brdzola" oli „Brdzola" lehden seuraaja. VSDTP:n Kaukaasian liiton ensimmäinen edustajakokous päätti yhdistää „Brdzola" lehden ja armenialaisen sosialidemokraattisen „Proletariat" lehden yhdeksi yhteiseksi äänenkannattajaksi, jota julkaistiin kolmella kielellä: gruusian kielellä („Proletariatis Brdzola"), armenian kielellä („Proletariati Kriv") ja venäjän kielellä („Borba Proletariata"). Lehden sisältö oli samanlainen kaikilla kolmella kielellä. Kullakin kielellä ilmestyneiden edellisten julkaisujen numerojärjestys säilytettiin. „Proletariatis Brdzola" oli „Vperjod" ja „Proletari" lehtien jälkeen suurin illegaalinen bolshevistinen sanomalehti, joka puolusti johdonmukaisesti marxilaisen puolueen ideologisia, organisatoorisia ja taktillisia perusteita. „Proletariatis Brdzolan" toimitus piti yllä kiinteätä yhteyttä V. I. Leniniin ja bolshevikkien ulkomaiseen keskukseen. Kun joulukuussa 1904 ilmestyi tiedonanto „Vperjod" lehden julkaisemisesta, niin Kaukaasian liittokomitea muodosti kirjallisuusryhmän „Vperjodin" avustamiseksi. Vastaukseksi Liittokomitean pyyntöön, että V. I. Lenin avustaisi kirjoituksilla „Proletariatis Brdzolaa", hän kirjoitti joulukuun 20 päivänä (uutta lukua) v. 1904 päivätyssä kirjeessään: „Kalliit toverit! Sain Teidän kirjeenne, joka koskee „Borba Proletariata" lehteä. Koetan kirjoittaa ja puhun asiasta toimitustovereille" (kts. Lenin-kokoelma, XV, s. 267). „Proletariatis Brdzola" julkaisi palstoillaan järjestelmällisesti leniniläisestä „Iskrasta" sekä sittemmin „Vperjodista" ja „Proletarista" lainattuja kirjoituksia ja aineistoa. Lehdessä julkaistiin V. I. Leninin

artikkeleja. „Proletarissa“ annettiin useita myönteisiä arvosteluja ja lausuntoja „Proletariatis Brdzolasta“ sekä julkaistiin siitä lainattuja artikkeleja ja kirjeenvaihtajien kirjoituksia. „Proletarin“ 12. numerossa kirjoitettiin „Borba Proletariatan“ ensimmäisen numeron ilmestymisestä venäjän kielellä. Kirjoituksen lopussa sanotaan: „Me joudumme vielä koskettelemaan tämän mielenkiintoisen lehden sisältöä. Tervehdimme lämpimästi Kaukaasian liiton julkaisutoiminnan laajenemista ja toivotamme sille edelleenkin menestystä puoluekantaisuuden lujittamisessa Kaukaasiassa“. — ***66.***

22 Tarkoitetaan J. V. Stalinin kirjoitusta „Miten sosialidemokratia ymmärtää kansallisuuskysymyksen?“ (kts. tämä osa, s. 34). — ***66.***

23 Tsaari Nikolai II:n „Korkeimman omakätisesti allekirjoittama asetus“ joulukuun 12 päivältä 1904 julkaistiin sanomalehdissä yhdessä hallituksen erikoistiedonannon kanssa joulukuun 14 päivänä 1904. Sen ohella, että asetuksessa luvattiin joitain toisarvoisia „reformeja“, siinä julistettiin itsevaltiuden vallan järkkymättömyyttä ja esitettiin uhkauksia paitsi vallankumouksellisille työläisille ja talonpojille myöskin liberaaleille, jotka olivat rohjenneet esittää hallitukselle arkoja perustuslakivaatimuksia. V. I. Leninin sanonnan mukaan Nikolai II:n asetus oli „suoranainen korvapuusti liberaaleille“. — ***81.***

24 „Perustuslakiluonnoksen“ oli laatinut ryhmä liberaalisen „Vapautusliiton“ jäseniä lokakuussa 1904, ja se ilmestyi erillisenä julkaisuna nimellä „Venäjän valtakunnan valtiollinen peruslaki. Venäjän perustuslain luonnos“. Moskova, 1904. — ***83.***

25 J. V. Stalinin kirjanen „Lyhyesti erimielisyyksistä puolueessa“ on kirjoitettu huhtikuun lopulla 1905. Se oli vastaus N. Jordanian kirjoituksiin „Enemmistö vaiko vähemmistö?“, „Mikä on puolue?“ y.m., joista edellinen oli julkaistu „Sotsial-Demokratissa“ ja jälkimmäinen „Mogzaurissa“. J. V. Stalinin kirjasen „Lyhyesti erimielisyyksistä puolueessa“ ilmestyminen tuli pian bolshevikkien ulkomaisen keskuksen tietoon. Heinäkuun 18 päivänä 1905 VSDTP:n Kaukaasian liitto-

komitealle kirjoittamassaan kirjeessä N. K. Krupskaja pyysi lähettämään kirjasen ulkomaille. Kirjanen „Lyhyesti erimielisyyksistä puolueessa“ levisi laajasti Taka-Kaukaasian bolshevistisiin järjestöihin; eturivin työläiset tutustuivat sen kautta puolueen sisäisiin erimielisyyksiin sekä V. I. Leninin, bolshevikkien, kantaan. Kirjanen painettiin VSDTP:n Kaukaasian liiton illegaalisessa (Avlabarin) kirjapainossa toukokuussa 1905 gruusian kielellä sekä kesäkuussa venäjän ja armenian kielellä 1500—2000 kappaleen painoksena kullakin kielellä.— ***94.***

26 **„Iskra“** („Kipinä“) — ensimmäinen yleisvenäläinen illegaalinen marxilainen sanomalehti; V. I. Lenin perusti sen vuonna 1900. Leniniläisen „Iskran“ ensimmäinen numero ilmestyi joulukuun 11 (24) pnä 1900 Leipzigissä, seuraavat numerot ilmestyivät Münchenissä, vuoden 1902 huhtikuusta Lontoossa ja vuoden 1903 keväästä Genevessä. Useissa Venäjän kaupungeissa (Pietarissa, Moskovassa y.m.) oli muodostettu VSDTP:n leniniläis-iskralaisen suunnan ryhmiä ja komiteoita. Taka-Kaukaasiassa „Iskran“ aatteita puolusti illegaalinen sanomalehti „Brdzola“ („Taistelu“) — Gruusian vallankumouksellisen sosialidemokratian äänenkannattaja. („Iskran“ merkityksestä ja osuudesta katso „NKP(b):n historia. Lyhyt oppikurssi“, s. 30—38; 4. suomenkielinen painos, s. 32—42.). — ***95.***

27 **„Sotsial-Demokrat“** („Sosialidemokraatti“) — kaukaasialaisten menshevikkien illegaalinen sanomalehti; ilmestyi gruusian kielellä Tiflisissä huhtikuusta marraskuuhun 1905. Lehteä johti N. Jordania. „Sotsial-Demokratin“ ensimmäinen numero ilmestyi „VSDTP:n Tiflisin komitean äänenkannattajana“; myöhemmin sanomalehti nimitti itseään „Kaukaasian sosialidemokraattisten työväenjärjestöjen äänenkannattajaksi“. — ***97.***

28 **„Rabotsheje Dielo“** („Työväen Asia“) — Venäläisten sosialidemokraattien ulkomaisen liiton („ekonomistien“) aika-ajoittain ilmestyvä äänenkannattaja. Aikakauslehti ilmestyi Genevessä vuodesta 1899 vuoteen 1902. — ***97.***

29 Kts. V. I. Lenin. Teokset, IV osa, s. 56. — ***99.***

30 Starover — A. N. Potresovin salanimi. — *99.*

31 Kts. Karl Marx. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1941, s. 150. — *104.*

32 **„Die Neue Zeit“** („Uusi aika“) — Saksan sosialidemokratian aikakauslehti, joka ilmestyi Stuttgartissa vuodesta 1883 vuoteen 1923. — *105.*

33 **„Mogzauri“** („Matkailija“) — historiallis-arkeologinen ja maantieteellis-kansantieteellinen aikakausjulkaisu; ilmestyi Tiflisissä vuodesta 1901 vuoden 1905 marraskuuhun. Vuoden 1905 tammikuusta „Mogzaurista“ tulee gruusialaisten sosialidemokraattien kirjallisuus-poliittinen viikkojulkaisu, jota toimitti F. Maharadze. „Mogzaurissa“ julkaistiin bolshevikkikynäilijäin kirjoitusten ohella myöskin menshevikkien kirjoituksia. — *109.*

34 Hainfeldin ohjelma hyväksyttiin Itävallan sosialidemokratian perustavassa edustajakokouksessa vuonna 1888 Hainfeldin kaupungissa. Periaatteellisessa osassaan tämä ohjelma sisälsi joukon toteamia, jotka valaisivat oikein yhteiskunnallisen kehityksen kulkua sekä proletariaatin ja proletaarisen puolueen tehtäviä. Myöhemmin vuonna 1901 pidetyssä Wienin edustajakokouksessa Hainfeldin ohjelman tilalle hyväksyttiin uusi, revisionistisia väitteitä sisältävä ohjelma. — *119.*

35 Kts. Karl Marx. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1941, s. 278—279. — *123.*

36 **„Zarja“** („Sarastus“) — Venäjän sosialidemokratian teoreettinen aikakauslehti; sen perusti V. I. Lenin; ilmestyi samanaikaisesti „Iskra“ lehden kanssa saman toimituksen toimittamana. Aikakauslehti ilmestyi Stuttgartissa huhtikuusta 1901 elokuuhun 1902. — *127.*

37 Kts. V. I. Lenin. Teokset, VI osa, s. 150. — *132.*

38 **„Dnevnik Sotsial-Demokrata“** („Sosialidemokraatin Päiväkirja“) — aikakauslehti, jota G. V. Plehanov julkaisi aika-ajoittain Genevessä maaliskuusta 1905 huhtikuuhun 1912.

Ilmestyi 16 numeroa. Vuonna 1916 ilmestyi vielä yksi aikakauslehden numero. — *132.*

39 Gntshakistit — armenialaisen pikkuporvarillisen „Gntshak" puolueen jäseniä. Puolue syntyi vuonna 1887 Genevessä armenialaisten ylioppilaiden aloitteesta. „Gntshak" puolue, joka otti Armenian sosialidemokraattisen puolueen nimen, harjoitti Taka-Kaukaasiassa hajoituspolitiikkaa työväenliikkeessä. Vuosien 1905—1907 vallankumouksen jälkeen „Gntshak" puolue rappeutui taantumukselliseksi natsionalistiseksi ryhmittymäksi. — *142.*

40 Kts. „NKP(b) edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä", I osa, 6. painos, 1940, s. 45. — *144.*

41 Sanomalehden „Proletariatis Brdzola" („Proletariaatin Taistelu") № 11 julkaistiin vain ensimmäinen osa J. V. Stalinin kirjoituksesta „Väliaikainen vallankumoushallitus ja sosialidemokratia". Kuten arkistossa säilyneestä J. V. Stalinin laatimasta käsinkirjoitetusta „Proletariatis Brdzolan" numerojen (№ 12, 13 ja 14) suunnitelmaluonnoksesta näkyy, kirjoituksen toinen osa oli aiottu julkaista lehden 13. numerossa. Sen johdosta, kun „Proletariatis Brdzolan" ilmestyminen päättyi 12. numeroon, toinen osa ei tullut julkaistuksi. Kirjoituksen tämä osa oli säilynyt santarmihallinnon asiapaperien joukossa vain venäjän kielelle käännettynä käsikirjoituksena. Käsikirjoituksen gruusiankielistä tekstiä ei ole löydetty. — *146.*

42 II Internationalen Amsterdamin kongressi pidettiin elokuussa 1904. — *150.*

43 K. Marx ja F. Engels. „Keskuskomitean vetoomus Kommunistien Liitolle" (kts. Karl Marx. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1941, s. 131, 132). — *152.*

44 Tarkoitetaan V. I. Leninin kirjoitusta „Väliaikaisesta vallankumoushallituksesta", johon on otettu lainaus F. Engelsin kirjoituksesta „Bakuninilaiset työssä" (kts. V. I. Lenin. Teokset, VII osa, s. 325, 326, 328). — *155.*

45 Tarkoitetaan lakiehdotusta neuvottelevan Valtakunnanduuman perustamisesta ja Duuman vaaliasetusta, jotka laati sisäasiainministeri Bulyginin puheenjohdolla toiminut valiokunta. Lakiehdotus ja vaaliasetus julkaistiin yhdessä tsaarin manifestin kanssa elokuun 6 (19) pnä 1905. Bolshevikit julistivat Bulyginin Duuman aktiivisen boikotin. Se ei ehtinyt kokoontua, kun vallankumous lakaisi sen tieltään. — *166.*

46 J. V. Stalinin kirjoitus „Vastaus „Sotsial-Demokratille"", joka julkaistiin „Proletariatis Brdzolan" 11. numerossa, herätti vilkasta keskustelua bolshevikkien ulkomaisessa keskuksessa. Esittäessään lyhyesti J. V. Stalinin kirjoituksen perussisältöä V. I. Lenin kirjoitti „Proletarissa": „Kirjoituksessa „Vastaus „Sotsial-Demokratille"" panemme merkille, että siinä on erinomaisesti asetettu kysymys „tietoisuuden ulkoapäin tuomisen" merkityksestä. Kirjoittaja jakaa tämän kysymyksen neljään itsenäiseen osaan:

1) Filosofinen kysymys tajunnan suhteesta olemiseen: oleminen määrää tajunnan. Kahden luokan olemassaolon mukaisesti syntyy kahdenlainen tietoisuuskin: porvarillinen ja sosialistinen. Proletariaatin asemaa vastaa sosialistinen tietoisuus.

2) „Kuka voi luoda ja kuka luo tämän sosialistisen tietoisuuden (tieteellisen sosialismin)?"

„Nykyinen sosialistinen tietoisuus voi syntyä ainoastaan perinpohjaisen tieteellisen tiedon perusteella" (Kautsky), s. o. sen luominen „on muutamain intelligentti-sosialidemokraattien tehtävä, joilla on siihen tarvittavia varoja ja aikaa".

3) Miten tämä tietoisuus juurtuu proletariaattiin? „Juuri tässä tuleekin esille sosialidemokratia (eivätkä ainoastaan intelligentti-sosialidemokraatit), joka tuo sosialistisen tietoisuuden työväenliikkeeseen".

4) Mitä sosialidemokratia tapaa proletariaatilla itsellään mennessään sen keskuuteen julistamaan sosialismia? Vaistomaisen taipumuksen sosialismiin. „Yhdessä proletariaatin kanssa syntyy luonnon välttämättömyyden mukaisesti sosialistinen pyrkimys niin itsellään proletaareilla kuin myöskin niillä, jotka omaksuvat proletariaatin katsantokannan: siten on selitettävissä sosialististen taipumusten syntyminen" (Kautsky).

Menshevikki tekee tästä naurettavan johtopäätöksen: „Tästä käy selväksi, että sosialismia ei tuoda ulkoapäin proletariaattiin, vaan päinvastoin se on lähtöisin proletariaatista ja menee niiden päähän, jotka omaksuvat proletariaatin katsomukset“!“ (kts. „Proletari“ № 22, lokakuun 11 (24) pnä 1905, osasto „Puolueesta“, s. 6). — *170.*

47 „Vastaus Liittokomitealle“ julkaistiin liitteenä „Sotsial-Demokratin“ 3. numeroon heinäkuun 1 pnä 1905. „Vastauksen“ kirjoittaja oli gruusialaisten menshevikkien johtaja N. Jordania, jonka katsomuksia J. V. Stalin säälimättä arvosteli kirjasessaan „Lyhyesti erimielisyyksistä puolueessa“ ja muissa kirjallisissa tuotteissaan.— *170.*

48 Kts. V. I. Lenin. Teokset, V osa, s. 187.— *180.*

49 **„Moskovskije Vedomosti“** („Moskovan Sanomat“) — sanomalehti, joka alkoi ilmestyä vuonna 1756; se ilmaisi aatelisten maaorjanomistajain ja papiston kaikkein taantumuksellisimpien piirien etuja. Vuodesta 1905 lähtien se oli mustasotnialaisten äänenkannattaja. Lakkautettiin vuoden 1917 Lokakuun vallankumouksen jälkeen. — *184.*

50 **„Russkije Vedomosti“** („Venäjän Sanomat“) — sanomalehti, jota Moskovan yliopiston liberaaliset professorit ja zemstvojen toimihenkilöt julkaisivat Moskovassa vuodesta 1863 alkaen; se ilmaisi liberaalisten tilanherrain ja porvariston etuja. Vuodesta 1905 lähtien se oli oikeistokadettien äänenkannattaja. — *186.*

51 **„Proletari“** („Proletaari“) — illegaalinen bolshevistinen viikkolehti, VSDTP:n Pää-äänenkannattaja, joka perustettiin puolueen III edustajakokouksen päätöksen nojalla; se ilmestyi Genevessä toukokuun 14 (27) päivästä marraskuun 12 (25) päivään 1905. Ilmestyi 26 numeroa. Lehden vastaava toimittaja oli V. I. Lenin. „Proletari“ jatkoi vanhan, leniniläisen „Iskran“ linjaa ja oli bolshevistisen „Vperjod“ lehden seuraaja. „Proletari“ lakkasi ilmestymästä sen johdosta, kun V. I. Lenin siirtyi Pietariin.— *187.*

52 Perustuslaillis-demokraattinen puolue (konstitutsionno-demokratitsheskaja partija, k.-d., kadetit) — liberaalis-monarkistisen porvariston pääpuolue; se muodostui vuoden 1905 lokakuussa. Valedemokratismiin verhoutuneina ja nimittämällä itseään „kansan vapauden“ puolueeksi kadetit yrittivät saada talonpoikaiston puolelleen. He pyrkivät tsarismin säilyttämiseen perustuslaillisen monarkian muodossa. Myöhemmin kadeteista tuli imperialistisen porvariston puolue. Lokakuun sosialistisen vallankumouksen voiton jälkeen kadetit järjestelivät vastavallankumouksellisia salaliittoja ja kapinoita Neuvostotasavaltaa vastaan.— *190.*

53 **„Kavkazski Rabotshi Listok“** („Kaukaasian Työväen Lehtinen“) — ensimmäinen legaalinen bolshevistinen päivälehti Kaukaasiassa; se ilmestyi Tiflisissä marraskuun 20 päivästä joulukuun 14 päivään 1905 venäjän kielellä. Lehteä johtivat J. V. Stalin ja S. G. Shaumjan. VSDTP:n Kaukaasian liiton IV konferenssissa „Kavkazski Rabotshi Listok“ hyväksyttiin Kaukaasian liiton viralliseksi äänenkannattajaksi. Ilmestyi 17 numeroa. Lehden kaksi viimeistä numeroa ilmestyi nimellä „Jelizavetpolski Vestnik“ („Jelizavetpolin Sanansaattaja“).— *208.*

54 Vuoden 1905 joulukuussa olivat kapinaannousseiden teollisuus- ja maataloustyöläisten sekä talonpoikien aseistetut joukko-osastot ottaneet haltuunsa Tuckumin, Talsenin, Ruenin, Friedrichstadtin ja muita kaupunkeja Latviassa. Alkoi sissisota tsaarin sotajoukkoja vastaan. Tsaarin kenraalien Orlovin, Sologubin y.m. rankaisuretkikunnat tukahduttivat kapinat Latviassa tammikuussa 1906.— *215.*

55 J. V. Stalinin kirjoitus „Valtakunnanduuma ja sosialidemokratian taktiikka“ julkaistiin maaliskuun 8 pnä 1906 sanomalehdessä „Gantiadi“ („Koitto“) — VSDTP:n Tiflisin yhdistetyn komitean päivälehdessä, joka ilmestyi maaliskuun 5 päivästä 10 päivään 1906. Kirjoitus oli virallinen esitys bolshevikkien kannasta duumataktiikkaa koskevissa kysymyksissä. „Gantiadin“ edellisessä numerossa oli julkaistu H:n nimimerkillä kirjoitus „Valtakunnanduuman vaalit ja meidän

taktiikkamme", joka esitti menshevikkien kannan tässä kysymyksessä. J. V. Stalinin kirjoitukseen oli liitetty seuraava toimituksen huomautus: „Eilisessä numerossa julkaistiin kirjoitus, joka esitti tovereittemme erään osan katsantokannan Valtakunnanduumaan osallistumista koskevassa kysymyksessä. Lupauksen mukaisesti julkaistaan tänään toinen kirjoitus, joka esittää tovereittemme toisen osan periaatteellisen katsantokannan tässä kysymyksessä. Kuten lukija näkee, nämä kirjoitukset eroavat periaatteellisesti toisistaan: ensimmäisen kirjoittaja kannattaa osallistumista Duuman vaaleihin, toisen kirjoittaja vastustaa osallistumista. Kumpikaan noista katsantokannoista ei ole vain henkilökohtaisen mielipiteen ilmaus. Niissä on esitetty puolueessa ilmenevän kahden virtauksen taktilliset kannat. Siten on asianlaita koko Venäjällä eikä ainoastaan meillä".— *219*.

56 **„Revoljutsionnaja Rossija"** („Vallankumouksellinen Venäjä") — eserräin (sosialisti-vallankumouksellisten) äänenkannattaja, joka ilmestyi vuoden 1900 lopulta vuoteen 1905; ensin sitä julkaisi „Sosialisti-vallankumouksellisten liitto", vuoden 1902 tammikuusta lähtien siitä tuli eserräin puolueen pää-äänenkannattaja.— *238*.

57 **„Novaja Zhizn"** („Uusi Elämä")— ensimmäinen legaalinen bolshevistinen sanomalehti; se ilmestyi Pietarissa lokakuun 27 päivästä joulukuun 3 päivään 1905. V. I. Leninin palattua maanpaosta „Novaja Zhizn" alkoi ilmestyä hänen välittömällä johdollaan. Lehteen kirjoitteli aktiivisesti M. Gorki. Viranomaiset lakkauttivat „Novaja Zhiznin" sen 27. numeron ilmestyttyä. Lehden viimeinen, 28. numero ilmestyi illegaalisesti.— *241*.

58 **„Natshalo"** („Alku") — menshevikkien legaalinen päivälehti; ilmestyi Pietarissa marraskuun 13 päivästä joulukuun 2 päivään 1905.— *241*.

59 **„Tsnobis Purtseli"** („Tiedonantolehtinen") — gruusialainen päivälehti; se ilmestyi Tiflisissä vuodesta 1896 vuoteen 1906. Vuoden 1900 lopusta lähtien lehti oli gruusialaisten natsio-

nalistien äänitorvi; vuodesta 1904 alkaen siitä tulee gruusialaisten sosiali-federalistien äänenkannattaja.—*242.*

60 „Elva“ („Salama“) — gruusialainen päivälehti, VSDTP:n Tiflisin yhdistetyn komitean äänenkannattaja; se alkoi ilmestyä „Gantiadin“ lakkauttamisen jälkeen. „Elvan“ ensimmäinen numero ilmestyi maaliskuun 12 pnä 1906 ja viimeinen saman vuoden huhtikuun 15 pnä. Bolshevikkien puolesta kirjoitti johtavat kirjoitukset lehteen J. V. Stalin. Kaikkiaan ilmestyi 27 numeroa. — *244.*

61 VSDTP:n neljäs („Yhdistävä“) edustajakokous pidettiin Tukholmassa huhtikuun 10—25 (huhtikuun 23 — toukokuun 8) pnä 1906. Edustajakokouksessa oli läsnä Puolan, Liettuan ja Latvian kansallisten sosialidemokraattisten puolueiden ja Bundin edustajia. Vuoden 1905 joulukuun aseellisen kapinan jälkeen oli hallitus lyönyt hajalle monia bolshevistisia järjestöjä eivätkä ne voineet lähettää edustajia. Edustajakokouksessa oli menshevikeillä enemmistö, vaikkakin vähäinen. Menshevikkien ylivoima edustajakokouksessa määräsi myöskin edustajakokouksen päätösten luonteen useissa kysymyksissä. J. V. Stalin oli edustajakokouksessa bolshevikkien Tiflisin järjestön edustajana salanimellä Ivanovitsh ja piti edustajakokouksessa puheita agraariohjelmaluonnoksesta, nykyhetken arvioinnista ja Valtakunnanduumasta käydyissä keskusteluissa. Sen lisäksi J. V. Stalin antoi edustajakokouksessa muutamia tosiasioihin perustuvia lausuntoja, jotka paljastivat Taka-Kaukaasian menshevikkien opportunistisen taktiikan Valtakunnanduumaa, Bundin kanssa solmittua sopimusta y. m. koskevissa kysymyksissä. — *250.*

62 John — P. P. Maslovin salanimi. — *250.*

63 N. H. — menshevikki Noi Homeriki.— *255.*

64 „Simartle“ („Totuus“) — gruusialaisten menshevikkien kirjallisuus-poliittinen päivälehti; ilmestyi Tiflisissä vuonna 1906. — *255.*

65 K. Kautsky ja J. Guesde eivät vielä siihen aikaan olleet siirtyneet opportunistien leiriin. Vuosien 1905—1907 Venäjän vallankumouksen vaikutuksesta, tämän vallankumouksen tehdessä valtavan vaikutuksen kansainväliseen vallankumoukselliseen liikkeeseen ja muun muassa Saksan työväenluokkaan, K. Kautsky puhui ja kirjoitti useista kysymyksistä vallankumouksellisen sosialidemokratian hengessä. — *255.*

66 **„Ahali Tshovreba“** („Uusi Elämä“) — bolshevistinen päivälehti, joka ilmestyi Tiflisissä kesäkuun 20 päivästä heinäkuun 14 päivään 1906. Lehden johtaja oli J. V. Stalin. „Ahali Tshovreban“ vakinaisia avustajia olivat M. Davitashvili, G. Telija, G. Kikodze y. m. Ilmestyi kaikkiaan 20 numeroa. — *256.*

67 Lainaus on otettu V. I. Leninin kirjoituksesta „Venäjän nykyhetken tilanne ja työväenpuolueen taktiikka“ (kts. Teokset, IX osa, s. 26). Kirjoitus julkaistiin „Partiinije Izvestija“ („Puolueen Tiedonantaja“) lehdessä, VSDTP:n yhdistetyn Keskuskomitean äänenkannattajassa. „Partiinije Izvestija“ ilmestyi illegaalisesti Pietarissa puolueen IV („Yhdistävän“) edustajakokouksen edellä. Ilmestyi kaksi numeroa: № 1 helmikuun 7 pnä ja № 2 maaliskuun 20 pnä 1906. — *257.*

68 K. Marx ja F. Engels. „Vallankumous ja vastavallankumous Saksassa“ (kts. Karl Marx. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1941, s. 110—111). — *258.*

69 Kts. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XV osa, 1935, s. 118—119. — *260.*

70 **„Severnaja Zemlja“** („Pohjolan Maa“) — legaalinen bolshevistinen päivälehti; ilmestyi Pietarissa kesäkuun 23 päivästä 28 päivään 1906. — *261.*

71 **„Rossija“** („Venäjä“) — poliisi- ja mustasotnialaishenkinen päivälehti; ilmestyi marraskuusta 1905 huhtikuuhun 1914. Sisäasiain ministeriön äänenkannattaja. — *262.*

72 Kesä- ja heinäkuussa 1906 sisäasiainministeri P. A. Stolypin lähetti paikallisille viranomaisille määräyksiä, joissa hän

vaati työväen ja talonpoikain vallankumouksellisen liikkeen ja vallankumouksellisten järjestöjen armotonta nujertamista sotavoimin. — *262.*

73 D. Trepov — Pietarin kenraalikuvernööri, joka johti vallankumouksen kukistamista vuonna 1905. — *262.*

74 J. V. Stalinin teos „Nykyhetki ja työväenpuolueen yhdistävä edustajakokous“ ilmestyi vuonna 1906 Tiflisissä gruusian kielellä „Proletariatin“ julkaisemana. Kirjasessa oli liitteenä kolme bolshevikkien päätöslauselmaluonnosta IV („Yhdistävälle“) edustajakokoukselle: 1) „Demokraattisen vallankumouksen nykyhetki“ (kts. V. I. Lenin. Teokset, IX osa, s. 39—41), 2) „Proletariaatin luokkatehtävät demokraattisen vallankumouksen nykyhetkellä“ (kts. „NKP(b) edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä“, I osa, 6. painos, 1940, s. 65), 3) „Aseellinen kapina“ (kts. V. I. Lenin. Teokset, IX osa, s. 41—42), sitten päätöslauselmaluonnos Valtakunnanduumasta, jonka V. I. Lenin esitti edustajakokoukselle bolshevikkien nimessä (kts. V. I. Lenin. Teokset, IX osa, s. 159—160). Lisäksi oli kirjaseen liitetty edustajakokouksen päätöslauselma aseellisesta kapinasta ja menshevikkien päätöslauselmaluonnos „Vallankumouksen nykyhetkestä ja proletariaatin tehtävistä“. — *265.*

75 „Demokraattisten reformien puolue“ — liberaalis-monarkistisen porvariston puolue, joka muodostui I Valtakunnanduuman vaalien aikana vuonna 1906.— *277.*

76 Lokakuulaiset eli „Lokakuun 17 päivän liitto“ — kaupan ja teollisuuden suurporvariston sekä suurten tilanherrojen vastavallankumouksellinen puolue, joka perustettiin marraskuussa 1905. Lokakuulaiset kannattivat täydellisesti stolypinilaista valtakomentoa, tsarismin sisä- ja ulkopolitiikkaa. — *277.*

77 Trudovikit eli „työryhmä“ — pikkuporvarillisten demokraattien ryhmä; se muodostui huhtikuussa 1906 I Valtakunnanduuman talonpoikaisedustajista. Trudovikit esittivät vaatimuksia kaikkien sääty- ja kansallisuusrajoituksien poistamisesta,

zemstvojen ja kaupunkien itsehallintojen demokratisoinnista, yleisen äänioikeuden voimaansaattamisesta Valtakunnanduuman vaaleissa ja ennen kaikkea agraarikysymyksen ratkaisemisesta. — *279.*

78 **„Nasha Zhizn"** („Elämämme") — liberaalis-porvarillinen sanomalehti, joka ilmestyi Pietarissa marraskuusta 1904 joulukuuhun 1906 ollen välillä aika-ajoin ilmestymättä. — *283.*

79 **„Ahali Drojeba"** („Uusi Aika") — legaalinen ammattiliittolehti; ilmestyi kerran viikossa Tiflisissä gruusian kielellä marraskuun 14 päivästä 1906 tammikuun 8 päivään 1907. Sanomalehden julkaisemista johtivat J. V. Stalin, M. Tshakaja ja M. Davitashvili; lakkautettiin Tiflisin kuvernöörin määräyksestä.— *302.*

80 Senaattori Shidlovskin valiokunta perustettiin tsaarin asetuksella tammikuun 29 päivänä 1905 muka „ottamaan kiireellisesti selvää työväen tyytymättömyyden syistä Pietarissa ja sen esikaupungeissa". Valiokuntaan aiottiin ottaa myöskin työläisten valitsemia edustajia. Bolshevikit pitivät tätä tsarismin hanketta yrityksenä johdattaa työväen huomio pois vallankumouksellisesta taistelusta ja ehdottivat, että valiokunnan vaaleja käytettäisiin poliittisten vaatimusten esittämiseen tsaarin hallitukselle. Sen jälkeen, kun hallitus oli hylännyt vaatimukset, valitsijamiehet kieltäytyivät valitsemasta edustajiaan valiokuntaan ja kehoittivat Pietarin työväkeä lakkoon. Heti seuraavana päivänä alkoi suuria poliittisia lakkoja. Helmikuun 20 päivänä 1905 tsaarin hallituksen oli pakko laskea Shidlovskin valiokunta hajalle. — *304.*

81 Finanssiasiainministeri V. N. Kokovtsevin puheenjohdolla toiminut valiokunta perustettiin helmikuussa 1905. Samoin kuin Shidlovskin valiokunta sekin oli muodostettu käsittelemään työväenkysymystä, mutta jo ilman työläisten osallistumista siihen. Valiokunta oli olemassa vuoden 1905 kesään asti. — *304.*

82 Vuoden 1906 maaliskuun 4 päivän laki liitoista antoi yhdistyksille ja liitoille oikeuden legaaliseen olemassaoloon sillä

ehdolla, että hallitus rekisteröi niiden säännöt. Siitä huolimatta, että liittojen toiminnalle oli säädetty lukuisia rajoituksia ja oli saatettu voimaan rikoslaillinen edesvastuu lain rikkomisesta, työväki käytti annettuja oikeuksia laajasti proletaaristen ammattiliittojärjestöjen perustamiseen. Vuosina 1905—1907 alettiin Venäjällä ensi kertaa perustaa joukkoluontoisia ammattiliittoja, jotka kävivät taloudellista ja poliittista taistelua vallankumouksellisen sosialidemokratian johdolla. — *304*.

83 Sen jälkeen, kun tsaarin manifesti vuoden 1905 lokakuun 17 päivältä oli julkaistu, ministerineuvoston puheenjohtaja S. J. Witte ja sisäasiainministeri P. N. Durnovo virallisesti julistetuista „vapauksista“ huolimatta vaativat useissa kuvernööreille ja kaupunginpäälliköille lähettämissään kiertokirjeissä ja sähkösanomissa hajoittamaan asevoimalla kokouksia, lakkauttamaan sanomalehtiä, ryhtymään päättäviin toimenpiteisiin ammattiliittoja vastaan, karkoittamaan hallinnollisessa järjestyksessä kaikki sellaiset henkilöt, joita epäiltiin vallankumouksellisesta toiminnasta j.n.e. — *304*.

84 Vuoden 1905 lopulla ja vuoden 1906 alussa anarkistiryhmä, jota johtivat Kropotkinin seuraaja, tunnettu anarkisti V. Tsherkezishvili sekä hänen kannattajansa Mihako Tsereteli (Bâton), Shalva Gogelija (S. G.) y.m., kävi Gruusiassa raivokasta kamppailua sosialidemokraatteja vastaan. Ryhmä julkaisi Tiflisissä sanomalehtiä „Nobati“, „Musha“ y.m. Anarkisteilla ei ollut minkäänlaista jalansijaa proletariaatin keskuudessa, mutta heillä oli vissiä menestystä luokkaluonteensa menettäneiden ja pikkuporvarillisten ainesten keskuudessa. J. V. Stalin esiintyi anarkisteja vastaan kirjoitussarjalla, jonka yleisotsikkona oli „Anarkismi vaiko sosialismi?“. Neljä ensimmäistä kirjoitusta ilmestyi sanomalehdessä „Ahali Tshovreba“ kesä- ja heinäkuussa 1906. Seuraavien kirjoitusten julkaiseminen keskeytyi, sillä viranomaiset lakkauttivat sanomalehden. „Ahali Tshovrebassa“ julkaistut kirjoitukset julkaistiin uudelleen joulukuussa 1906 ja tammikuun 1 pnä 1907 sanomalehdessä „Ahali Drojeba“, mutta hiukan muutetussa muodossa.

Sanomalehden toimitus liitti näihin kirjoituksiin seuraavan huomautuksen: „Toimitsijain ammattiliitto teki meille äskettäin ehdotuksen, että me julkaisisimme kirjoituksia anarkismista, sosialismista ja muista samanlaatuisista kysymyksistä (kts. „Ahali Drojeba" № 3). Samanlaisen toivomuksen ovat lausuneet eräät muutkin toverit. Käymme mielihyvin täyttämään näitä toivomuksia ja julkaisemme nämä kirjoitukset. Mitä tulee itse kirjoituksiin, niin pidämme tarpeellisena huomauttaa, että osa niistä on jo kerran julkaistu gruusialaisessa sanomalehdistössä (kirjoittajasta riippumattomista syistä kirjoitussarja jäi lopettamatta). Tästä huolimatta olemme katsoneet välttämättömäksi julkaista kaikki kirjoitukset kokonaisuudessaan ja ehdotimme kirjoittajalle, että hän muokkaisi ne uudelleen ja saattaisi helppotajuiseen kieliasuun, minkä hän mielellään tekikin". Siten syntyi teoksen „Anarkismi vaiko sosialismi?" neljän ensimmäisen luvun kaksi eri sanamuotoa. Sen jatko julkaistiin sanomalehdessä „Tshveni Tshovreba" helmikuussa 1907 ja sanomalehdessä „Dro" huhtikuussa 1907. Kirjoitusten „Anarkismi vaiko sosialismi?" ensimmäinen sanamuoto, joka julkaistiin sanomalehdessä „Ahali Tshovreba", on otettu tämän osan liitteeksi.

„Tshveni Tshovreba" („Elämämme") — bolshevistinen päivälehti; alkoi ilmestyä legaalisesti Tiflisissä helmikuun 18 pnä 1907. Sanomalehteä johti J. V. Stalin. Ilmestyi 13 numeroa. Sanomalehti lakkautettiin maaliskuun 6 pnä 1907 „äärimmäisen suuntansa takia".

„Dro" („Aika") — bolshevistinen päivälehti, joka ilmestyi sanomalehden „Tshveni Tshovreban" lakkauttamisen jälkeen maaliskuun 11 päivästä huhtikuun 15 päivään 1907. Sanomalehden johtaja oli J. V. Stalin. Sanomalehden toimitukseen kuuluivat myöskin M. Tshakaja ja M. Davitashvili. Ilmestyi 31 numeroa. — ***312.***

85 **„Nobati"** („Kutsu") — gruusialaisten anarkistien viikkolehti; ilmestyi vuonna 1906 Tiflisissä. — ***320.***

86 Kts. Karl Marx. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1941, s. 387. — ***322.***

87 Kts. Karl Marx. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1941, s. 327—328. — *327*.

88 K. Marx ja F. Engels. „Pyhä perhe", luku „Kriitillinen taistelu ranskalaista materialismia vastaan" (kts. Teokset, III osa, 1930, s. 160). — *340*.

89 Kts. K. Marx. Filosofian kurjuus, 1941, s. 148. — *355*.

90 Kts. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XVI osa, I kirja, 1937, s. 149. — *356*.

91 Kts. Karl Marx. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1941, s. 453. — *357*.

92 Kts. F. Engels. Anti-Dühring, 1938, s. 128 ja 129. — *362*.

93 „**Musha**" („Työmies") — gruusialaisten anarkistien päivälehti; ilmestyi Tiflisissä vuonna 1906. — *371*.

94 „**Hma**" („Ääni") — gruusialaisten anarkistien päivälehti; ilmestyi Tiflisissä vuonna 1906. — *371*.

95 Karl Marx. Kölnin kommunistien oikeusjuttu, „Molotin" julkaisu, Pietari, 1906, s. 113 (IX. Liite. Keskuskomitean vetoomus Liitolle, maaliskuu 1850) (kts. Karl Marx. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1941, s. 133 ja 134). — *383*.

96 Kts. Karl Marx. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1941, s. 427. — *384*.

97 Lainaus kirjasesta: K. Marx. Kansalaissota Ranskassa, F. Engelsin esipuhe. N. Leninin toimittama käännös saksan kielestä, 1905 (kts. Karl Marx. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1941, s. 368). — *388*.

ELÄMÄKERRALLISIA TIETOJA

(1879—1906)

1879

Joulukuun 9 (21). Gorin kaupungissa (Gruusia) syntyi Josef Vissarionovitsh Dzhugashvili (Stalin).

1888

Syyskuu. J. V. Stalin alkaa opiskella Gorin neliluokkaisessa hengellisessä koulussa.

1894

Kesäkuu. J. V. Stalin päättää Gorin koulun korkeimmalla arvolauseella.

Syyskuun 2. J. V. Stalin alkaa opiskella Tiflisin hengellisen seminaarin ensimmäisellä luokalla.

1895

J. V. Stalin ottaa yhteyden tsaarin hallituksen Taka-Kaukaasiaan karkoittamien venäläisten vallankumouksellisten marxilaisten maanalaisiin ryhmiin.

1896—1898

J. V. Stalin ohjaa Tiflisin hengellisessä seminaarissa oppilaiden marxilaisia kerhoja, tutkii „Pääomaa“, „Kommunistisen puolueen manifestia“, ja muita K. Marxin ja F. Engelsin teoksia sekä tutustuu V. I. Leninin varhaisimpiin teoksiin.

1898

Tammikuu. J. V. Stalin alkaa ohjata työläisten marxilaista kerhoa Tiflisin rautateiden keskuskonepajoilla.

Elokuu. J. V. Stalin liittyy gruusialaiseen sosialidemokraattiseen „Mesame-dasi“ järjestöön. J.V. Stalin, V. Z. Ketshoveli ja A. G. Tsulukidze muodostavat „Mesame-dasin“ vallankumouksellisen marxilaisen vähemmistön ydinryhmän.

———

J. V. Stalin laatii työväen marxilaisten kerhojen opinto-ohjelman.

———

J. V. Stalin, V. Z. Ketshoveli ja A. G. Tsulukidze asettavat kysymyksen, että on välttämätöntä perustaa illegaalinen vallankumouksellinen marxilainen lehdistö, minkä johdosta syntyvät ensimmäiset kärkevät erimielisyydet „Mesame-dasissa“ sen vallankumouksellisen vähemmistön ja opportunistisen enemmistön välillä.

1899

Toukokuun 29. J. V. Stalin eroitetaan Tiflisin hengellisestä seminaarista marxilaisuuden propagandan vuoksi.

Joulukuun 28. J. V. Stalin menee työhön Tiflisin fysikaaliseen observatorioon.

1900

Huhtikuun 23. J. V. Stalin pitää puheen työväen vappukokouksessa Suolajärven luona Tiflisin laidalla.

Kesä. J. V. Stalin ottaa yhteyden tunnettuun leniniläisen „Iskran“ kannattajaan V. K. Kurnatovskiin, joka oli tullut Tiflisiin puoluetyöhön.

Elokuu. J. V. Stalin johtaa suurta lakkoa Tiflisin rautateiden keskuskonepajoilla.

1898—1900

J. V. Stalinin, V. Z. Ketshovelin ja A. G. Tsulukidzen johdolla järjestyy ja muodostuu VSDTP:n Tiflisin sosialidemokraattisen järjestön johtava keskusryhmä, joka panee toimeen siirtymisen kerhopropagandasta poliittiseen joukkoagitatioon. Ryhmä järjestää julisteiden painatuksen ja levityksen työväen keskuuteen, perustaa illegaalisia sosialidemokraattisia kerhoja sekä johtaa Tiflisin proletariaatin lakkoja ja poliittista taistelua.

1901

Maaliskuun 21. Kotitarkastus J. V. Stalinin asunnossa Tiflisin fysikaalisessa observatoriossa.

Maaliskuun 28. J. V. Stalin eroaa työstä fysikaalisesta observatoriosta ja siirtyy illegaaliseen asemaan.

Huhtikuun 22. J. V. Stalin johtaa työväen vappumielenosoitusta Sotilastorilla Tiflisin keskikaupungilla.

Syyskuu. Bakussa ilmestyy J. V. Stalinin aloitteesta perustetun illegaalisen „Brdzola“ lehden, Gruusian marxilaisten vallankumouksellisen sivustan äänenkannattajan, ensimmäinen numero, jossa julkaistiin J. V. Stalinin ohjelmakirjoitus „Toimitukselta“.

Marraskuun 11. J. V. Stalin valitaan VSDTP:n leniniläis-iskralaisen suunnan ensimmäiseen Tiflisin komiteaan.

Marraskuun loppu. Tiflisin komitea lähettää J. V. Stalinin Batumiin perustamaan sosialidemokraattista järjestöä.

Joulukuu. Ilmestyy „Brdzola“ lehden № 2—3, jossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Venäjän sosialidemokraattinen puolue ja sen lähimmät tehtävät“.

J. V. Stalin ottaa yhteyden Batumin eturivin työläisiin ja järjestää sosialidemokraattisia kerhoja Rotschildin, Mantashevin, Sideridisin y.m. tehtailla.

Joulukuun 31. J. V. Stalin järjestää Uuden vuoden vastaanoton varjolla sosialidemokraattisten kerhojen edustajain illegaalisen konferenssin. Konferenssi valitsee johtavan ryhmän, jonka johtajaksi tulee J. V. Stalin ja joka tosiasiallisesti toimi VSDTP:n leniniläis-iskralaisen suunnan Batumin komiteana.

1902

Tammikuu. J. V. Stalin järjestää Batumissa illegaalisen kirjapainon; kirjoittaa lentolehtisiä, järjestää julisteiden painatuksen ja levityksen.

Tammikuun 31— helmikuun 17. J. V. Stalin järjestää Mantashevin tehtaalla lakon, joka päättyi työläisten voittoon.

Helmikuun 27— maaliskuun alku. J. V. Stalin johtaa lakkokomitean työtä Rotschildin tehtaalla.

Maaliskuun 8. J. V. Stalin johtaa lakossaolevien työläisten mielenosoituskulkuetta, jotka vaativat 32 vangitun lakkolaisen vapauttamista.

Maaliskuun 9. J. V. Stalin järjestää ja johtaa Batumin tuotantolaitosten työläisten valtavaa poliittista mielenosoitusta, johon osallistui yli 6000 henkilöä ja jossa vaadittiin maaliskuun 8 päivänä poliisin vangitsemien 300 työläismielenosoittajan vapauttamista. Siirtoväen kasarmien luona, joissa vangittuja työläisiä pidettiin, sotaväki ampui mielenosoittajajoukkoa, jolloin 15 työläistä sai surmansa ja 54 haavoittui. Noin 500 mielenosoittajaa vangittiin. Samana yönä J. V. Stalin kirjoittaa julistuksen mielenosoittajajoukon ampumisen johdosta.

Maaliskuun 12. J. V. Stalin johtaa työväen mielenosoitusta, jonka hän järjesti maaliskuun 9 päivän ampumisten uhrien hautajaisissa.

Huhtikuun 5. J. V. Stalin vangitaan Batumin johtavan puolueryhmän istunnossa.

Huhtikuun 6.	J. V. Stalin teljetään Batumin vankilaan.
Huhtikuu 1902— huhtikuun 19 1903.	Batumin vankilassa ollessaan J. V. Stalin järjestää ja pitää yllä yhteyttä Batumin sosialidemokraattiseen järjestöön, suuntaa sen työtä, kirjoittaa lentolehtisiä ja tekee poliittista työtä vankien keskuudessa.

1903

Maaliskuu.	Kaukaasian sosialidemokraattisten työväenjärjestöjen ensimmäisessä edustajakokouksessa perustetaan VSDTP:n Kaukaasian liitto. Batumin vankilaan teljetty J. V. Stalin valitaan poissaolevana edustajakokouksessa perustettuun Kaukaasian liittokomiteaan.
Huhtikuun 19.	J. V. Stalin siirretään Batumin vankilasta Kutaisin vankilaan, jossa hän ottaa yhteyden poliittisiin vankeihin ja propagoi heidän keskuudessaan lenin iläis-iskralaisia aatteita.
Syksy.	J. V. Stalin siirretään Batumin vankilaan, josta hänet lähetetään vankikyydillä karkoituspaikalle Itä-Siperiaan.
Marraskuun 27.	J. V. Stalin saapuu karkoituspaikalle Irkutskin läänin Balaganin kihlakunnan Novaja Udan kylään.
Joulukuu.	Ollessaan Siperiassa J. V. Stalin saa V. I. Leniniltä kirjeen.

1904

Tammikuun 5.	J. V. Stalin karkaa karkoituspaikalta.

Helmikuu. J. V. Stalin saapuu Tiflisiin ja tulee VSDTP:n Kaukaasian liittokomitean johtoon.

J. V. Stalin kirjoittaa ohjelmakirjoituksen „Credo“, joka käsittelee erimielisyyksiä puolueessa ja puolueen organisatiotehtäviä.

Kesäkuu. J. V. Stalin saapuu Bakuun, jossa hän Kaukaasian liittokomitean toimeksiannosta laskee hajalle menshevistisen komitean ja muodostaa uuden, bolshevistisen komitean.

Kesä. J. V. Stalin matkustelee Taka-Kaukaasian tärkeimmillä paikkakunnilla, joissa hän pitää puheita väittelytilaisuuksissa menshevikkejä, federalisteja, anarkisteja y.m. vastaan.

J. V. Stalin perustaa Kutaisissa bolshevistisen Imeretia-Mingrelian komitean.

Syyskuun 1. „Proletariatis Brdzolan“ 7. numerossa julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitus „Miten sosialidemokratia ymmärtää kansallisuuskysymyksen?“.

Syyskuu — lokakuu. Kutaisissa ollessaan J. V. Stalin kirjoittaa puolueessa syntyneiden erimielisyyksien johdosta kirjeitä ulkomailla oleskeleville gruusialaisille bolshevikeille, kehitellen niissä leniniläisiä aatteita sosialismin yhdistämisestä työväenliikkeeseen.

Marraskuu. J. V. Stalin saapuu Bakuun ja johtaa taistelua puolueen III edustajakokouksen koollekutsumisen puolesta.

Joulukuun 13—31. J. V. Stalin johtaa Bakun työväen suurlakkoa.

1905

Tammikuun 1. „Proletariatis Brdzolan“ 8. numerossa julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitus „Proletaarien luokka ja proletaarien puolue“.

Tammikuun 8. Ilmestyy julistus „Kaukaasian työläiset, on aika kostaa!“, jonka J. V. Stalin kirjoitti tsarismin Kauko-Idässä kärsimän tappion johdosta.

Helmikuun alku. J. V. Stalinin aloitteesta Kaukaasian liittokomitea laskee hajalle Tiflisin menshevistisen komitean, joka ilmoitti eroavansa VSDTP:n Kaukaasian liitosta, ja muodostaa uuden, Tiflisin bolshevistisen komitean.

Helmikuun 13. Poliisin provosoiman verilöylyn johdosta tataarilaisten ja armenialaisten välillä Bakussa J. V. Stalin kirjoittaa lentolehtisen „Eläköön kansainvälinen veljeys!“.

Helmikuun 15. Sen johdosta, kun *Tiflisissä oli pidetty onnistunut* monituhantinen vastalausemielenosoitus poliisin yrityksiä vastaan provosoida Tiflisissäkin verilöyly eri kansallisuuksien kesken, J. V. Stalin kirjoittaa lentolehtisen „Kansalaisille. Eläköön punainen lippu!“.

Huhtikuu. J. V. Stalin puhuu suuressa väittelykokouksessa Batumissa menshevistisiä johtomiehiä N. Ramishviliä, R. Arsenidzea y.m. vastaan.

Toukokuu. Ilmestyy J. V. Stalinin kirjanen „Lyhyesti erimielisyyksistä puolueessa“.

Kesäkuun 12. J. V. Stalin pitää A. G. Tsulukidzen hautajaisissa puheen, jossa hän kehittelee työväen ja talonpoikain taisteluohjelmaa itsevaltiutta vastaan ja arvostelee murhaavasti menshevikkien taktiikkaa.

Heinäkuun 15. „Proletariatis Brdzola“ lehden 10. numerossa julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitus „Aseellinen kapina ja meidän taktiikkamme“.

Heinäkuun 18. Kaukaasian liittokomitealle kirjoittamassaan kirjeessä N. K. Krupskaja pyytää lähettämään J. V. Stalinin kirjasen „Lyhyesti erimielisyyksistä puolueessa“ sekä säännöllisesti sanomalehden „Borba Proletariata“.

Heinäkuu. J. V. Stalin pitää puheen kaksituhantisessa väittelykokouksessa Tshiaturissa anarkisteja, federalisteja ja eserriä vastaan.

Elokuun 15. „Proletariatis Brdzola“ lehden 11. numerossa julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitukset „Väliaikainen vallankumoushallitus ja sosialidemokratia“ sekä „Vastaus „Sotsial-Demokratille““.

Lokakuun 15. „Proletariatis Brdzolan“ 12. numerossa julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitukset „Taantumus yltyy“ ja „Porvaristo virittää ansan“.

Lokakuun 18. J. V. Stalin pitää puheen työväen kokouksessa Nadzaladevissa (lähellä Tiflisiä) tsaarin lokakuun 17 päivän manifestin johdosta.

Lokakuu. J. V. Stalin kirjoittaa Venäjällä puhjenneen lokakuun poliittisen suurlakon johdosta lentolehtiset „Kansalaiset!“ ja „Kaikille työläisille“.

Marraskuun 20. Ilmestyy sanomalehden „Kavkazski Rabotshi Listok“ ensimmäinen numero, jossa on J. V. Stalinin pääkirjoitus „Tiflis, marraskuun 20 päivänä 1905“.

Marraskuun loppu. J. V. Stalin johtaa VSDTP:n Kaukaasian liiton IV bolshevistisen konferenssin työtä.

Joulukuun 12—17.	J. V. Stalin osallistuu Tampereella pidetyn bolshevikkien I Yleisvenäläisen konferenssin työhön VSDTP:n Kaukaasian liiton edustajana. Konferenssissa J. V. Stalin tutustuu henkilökohtaisesti V. I. Leniniin.

1906

Tammikuun alku.	Ilmestyy J. V. Stalinin kirjanen „Kaksi ottelua".
Maaliskuun 8.	„Gantiadi" lehden 3. numerossa julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitus „Valtakunnanduuma ja sosialidemokratian taktiikka".
Maaliskuun 17—29.	„Elva" lehden numeroissa 5, 9, 10 ja 14 julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitukset „Agraarikysymys" ja „Agraarikysymykseen".
Maaliskuun loppu.	J. V. Stalin valitaan Tiflisin järjestön edustajaksi VSDTP:n IV („Yhdistävään") edustajakokoukseen.
Huhtikuun 10—25.	J. V. Stalin osallistuu VSDTP:n IV („Yhdistävän") edustajakokouksen työhön Tukholmassa; hän puhuu menshevikkejä vastaan perustellen ja puolustaen bolshevikkien taktiikkaa vallankumouksessa.
Kesäkuun 20.	Ilmestyy J. V. Stalinin johtaman sanomalehden „Ahali Tshovreban" ensimmäinen numero.
Kesäkuun 21 — heinäkuun 9.	Bolshevistisen sanomalehden „Ahali Tshovreban" numeroissa 2, 4, 7 ja 16 julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitussarja „Anarkismi vaiko sosialismi?".

Kesäkuu — marraskuu.	J. V. Stalin johtaa ensimmäisten ammattiliittojen (kirjaltajain, kauppa-apulaisten y.m.) järjestämistä Tiflisissä.
Heinäkuun 13.	„Ahali Tshovreban" 19. numerossa julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitus „Marx ja Engels kapinasta".
Heinäkuun 14.	„Ahali Tshovreban" 20. numerossa julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitus „Kansainvälinen vastavallankumous".
Heinäkuu — elokuu.	Ilmestyy J. V. Stalinin kirjanen „Nykyhetki ja työväenpuolueen Yhdistävä edustajakokous".
Syyskuu.	J. V. Stalin osallistuu VSDTP:n kaukaasialaisten järjestöjen alue-edustajakokouksen työhön.
Marraskuun 14.	Ilmestyy J. V. Stalinin johtaman „Ahali Drojeba" lehden ensimmäinen numero, jossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Luokkataistelu".
Joulukuun 4.	„Ahali Drojeban" 4. numerossa julkaistaan J. V. Stalinin kirjoitus „„Tehdaslainsäädäntö" ja proletariaatin taistelu".
Joulukuun 11.	„Ahali Drojeban" 5. numerossa aletaan julkaista uudelleen J. V. Stalinin kirjoitussarjaa „Anarkismi vaiko sosialismi?".
Joulukuun 18 1906 — huhtikuun 10 1907.	Bolshevistisissa sanomalehdissä „Ahali Drojeba", „Tshveni Tshovreba" ja „Dro" jatketaan J. V. Stalinin kirjoitussarjan „Anarkismi vaiko sosialismi?" julkaisemista.

SISÄLTÖ

Karjalais-Suomalainen SNT
Kulttuuriministeriön
Poligrafizdatin
Sortavalan kirjapaino

Sortavala, Karjalankatu, 32